

RB1719:13 (=T-12)

TALMUD BAVLI,
TRACTATE BABA
METZIA

PESARO: 1511-19

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ע

בהלואה שייך דיבית שפי מאכר : תיעדנוכה ולא מי לוקח למימר
כחא אשתי : שכן בקרב לו מוכר ללוקח באחריות שטל המוכר :
נחשבי חשקיו ונדוניה לו על הר כספה ואתרבעל עורח דשלו : ואדכי
אטהר מכל צירער : חינון ועמליקון ובהיקון וכיון דעל מוכר

תדע שכן נמי : ע' חשבי חשקיו ונדוניה לו על הר כספה
דכשיל רב חגיגה את המוכר בכתב : מוכר ללוקח
השכס דא' ב' מחזיקיך מתק : דלא כתיב בהגבוי ב' דלא
וקלח חין תלמי גביית הכסח בכתב כות המוכר חלף יס' לו מוכר

הדרבני שכתב בעל חוב מליקח
וחמר בלוקח על המוכר : מתנה
דלא כתיב בהגבוי שחין חרש מקבל
עליו חרביית מה שהיה מתק : הכי
כיון דחס נתן נכסיו במתנה לחובי
בעל חוב שכתב החזיל ולא הדר על
המתק : וכי יפכה כח ותתקטבו
כתמיה יכה ויפה בדבר זה דכיון
דלא הדר גבוי ליה לא חשדיקן ליה
במירוי דלא חשדיה לבעל חוב ד'
דכשליח גפיה סל קרקע אמר ליה
חמאי זבתייה מחיין חבבה חובי חבל
שכתב חרש ליה מחי חשדיקן :

משייב ליה למר שמואל דבעל חוב
גובה את השכח : כשהוא גובה
כבלוקח מוכר ונכסין המוכר : במילוי
החובות בדבר חרש : בלוקח ומגולן
דכשליח חרש שחין שכתב חרש ליה
חרש חשבה חבל בעל חוב כל
כמה חלש טרפה לה לחז דידיה הוא
וברשות דלוקח חשבה : על הימחה
שכתיב בלוקח בשכחה : טעלה
לוקח : את השכח מבעל הקרקע
מה ששדף על הימחה דחאר ליה
חרשיית מת חופיק : חין לנ ללוקח :
חוקין הימחה שהימחה בה פורע
לו שיעור שכח והשחר מפסיד :

חי בלוקח ומגולן ואחי בעל חוב
היינו מגולן : קשים הימחה דקתני טעל
את השכח מבעל הקרקע : קשים
דימחה ודימחה דקתני בעל חוב מתק
חין הימחה ולשמואל בעל חוב שכח
השכח נחמו מתק כלום : חמוניב
לכתפיים קרום ליקור חלש שערדין
צריכין לקרקחי להו כפיהו מורדין
וחין בעל חוב גובה חותי בלא הימחה
: וקח מעשים בכל יום דימי טורפי
מקח בחין לפני שמואל ומנבי לבעל
חוב כל השכח עם הקרקע ואפילו
מניב לכתפיים כל זמן שצריכין ל'
לקרקעני : קח דקתני טעל ימחה
מבעל חוב דלא חסוק ביה בעל חוב
במוכר שיעור חרעא ושכח חילכך
יחייב ב' ללוקח שכחיה ומסליק ליה
וקח דקתני למלך חיה כלפון ימחה ולא
קחא טעל כנגד החוב מבעל הקרקע
וקחתי מכה לחשמוניין הוא גפיה
את דהויכח דייחיתיק' על הסח חין
לנ חלף ימחה שיעור שכח : הניחה
למין דחייב' פוגעת היא בכחכות
: חי את זמני ללוקח לפרוע החובות
מי לבלק לילב חין חרש ימחה קתני

הלואה והבא זביני גופא אבו שמואל בעל
חוב גובה את השכח אמר רבא תדע שכך
כותב לו מוכר ללוקח אנא איקום ואשפי
ואדכי ואמרי זביני אילין אינון ועמליהון
ושבתיהון ואיקום קרמך וצבי זבונא דנן
וקביל עלוהי א' ליה רב חייא בר אבין לרב
אלא מעתה מתנה דלא כתוב ליה חבי ג'
נמי דלא טריף שבחא אבו' ליה אין וכי יפ'
כח מתנה ממכר אבו ליה אין יפה ויפה א'
רב נחמן הא מתניתא מסייע ליה למר ש'
שמואל והונא חברין מוקים לה במיל'
אחרני דתניא המוכר שדה לחבירו והיה
היא יוצאה מתחת ידו כשהוא גובה
את הקרן מנכסים משועבדי ושכח גובה
מנכסים בני חורין והונא חברין מוקים לה
במילי אחרני בלוקח מגולן תניא אידך ה'
המוכר שדה לחבירו ובא בעל חוב וטרפ'
כשהוא גובה אם השכח יתר על דמי הא
נוטל את השכח מבעל הקרקע והיצאה
מבעל חוב ואם היצאה יתרא על השכח
אין לו גא הוצא שיעו שבה מבעל חוב והא'
שמואל במאי מוקים לה אי בלוקח מגולן
קשיא רישא דא שמואל לוקח מגולן לית
ליה שכחה אי בכח קשי רישא וסיפ' ראמי
שמואל ב' ח גובה את השכח איב' ת' מא
בלוקח מגולן כגון שישלו קרקע אי נמי כ'
בשקנו מידו איב' תימ' בכח ולא קשיי כאן
בשכח המגיע לכתפי כאן בשבו ושאינו מ'
מגיע לכתפי והא מעשים בכל יום וקא מ'
מגבי שמואל אפ' בשכח המגיע לכתפי לא
קשיא הא דמסק' ביה בשיעור ארע ושכח
הא דלא מסיק ביה אלא בשיעור ארעא ד'
דיחייב ליה שכח ומסליק ליה הניח למאן
דא' אית ד' זה זוזי ללוק' לא מצי מסליק
ליה לבעל חוב שפיר אלא למאן דאמר
כי אית לי זוזי ללוקח מצי מסליק לי לבח'
נימא ליה אילו הוה לי זוזי הוה מסלקינג'
מכולה ארעא השתא דלית לי זוזי חבי לי
גרב דארע בארע שיעו שכחאי הכי במאי
עסקי כגון שעשאו

שפיר דמי למימדתיקא דיש קרקע' על המ'עס השכח :

ללוקח את השכח חז' ליה
בעל חוב ממנו חייקן לוקח
כל כך נחתימא דהייק' ה'
מיירי בלוקח מנולן דכנו
ליק שכחאניל דמי בלוק'
חיידי ק' ל' ל' ח' כ' כ' כ'
מיירי כבעל חוב דלית ליה
מדאמר ועמליהון קיינו כי
ושכחיהון קיינו השכחה הית'
הימחה וחי כנגול הא כנגול'
יחייב ליה ימחה דקין יורה ג'
חבידג שלח ברשות'
דלא חסוק חלף שיעור חרעא
כיון דלא חסיק חלף שיעור
חמאי טעל שכח קיתר ק' ל'
ויל דכלא הכי שפיר פריך חמי'
ולפי המסקנא דמוקי חסוק'
דאעב' דלא חסיק ביה ח'
חרעא חיקן לנ הימחה ח'
היתר על הימחה ח'
יורה לתק פדק ח'
הניחא ח'
כגון דשמיא ח'
דמסיק ח'
וח' ח'
ק' ח'
ג' ח'
ק' ח'
דמסיק ח'
ח' ח' ח'
ומיכו חין ח'
להס על מי לחמי
דכין שיעור ח' ח'
הוא סיודד לתק ח'
ברשות שחיקה מט' ח'
בלוקח שאינו משכח כלום ח'
משלם הימחה והשכח ח'
מחובו מיכיל למימד' ח'
כיון דמסיק ביה ח' ח'
סקיל הכל שכח' ח'
לח ירע כח' ח' ח' ח'
לך שיעור חלף ח' ח' ח'
היה ליה בלוקח מנולן ח'
מוכר חסכן למה ממנו ח'
השכח קיתר על הימחה ח'
ינולן לשמואל לית ליה שכח'
כגון שחכרה קורס מט' ח'
דחל ח' ח' ח' ח' ח'
שלא חל המקח כלל דנות ח'
ואם ישלם שכח ח' ח'
מכה ח' ח' ח' ח' ח'
כגון דחל ח' ח' ח' ח'

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

בכח... לוקח... מן ארבע שישר... כ"ח כולו דידי ואת יודת לה כלל ברשו: דשיח נכלי לוק לכה...
 מה ארשאו קבל מודים בזו דמי קנה ליה זנוי ללוקח ולא קני מני למלך ליה: הכא במאי עסקין קא ברייתא דלעיל: הכיר בה
 דקרקע ז: שאיבה של מוכר שנולה היא חבלו ולקחה: מעות יש לו מן המוכר לכשיניחנה בגזל מידו: סקרקע אין לו סקרקע
 א קני לו: לא מקבל לשמור: מעות חוזרין קידושין חוזרין לו: בין לרב דאמר כו כלומר קימי מינין לומר טעמ' דרב משום דגמר ונתן
 ס ס' דין קני דשמואל משום דגמר ונתן לשום מתנה נמי קנה דעתיה לחד מהנין קימי קנה נחית לקמי ארעא לעיניה ולאכול פירותיה על

כרחיק סבר היה שיקא המוכר קיים
 ולא היה בקי בדין וטעמא דפלוניתא
 דרב ושמואל טעם אחרונה: דקום
 עביד הוא הגולן: לרב דאמ' פיקדון
 פקדון כלומר איב' דרב מרשו' דקמי
 מימ' ח' טיקון פקדון ולטעמ' מפרשים
 דקמי אמר זנוי נהנו מתנה: הלכתא
 בפלוני קמייתא יש לו מצו' ויש לו שב'
 : ואעפ' דלא פירשו ליה לן דשמואל
 דאמ' פ' פ' דרב ליימ' : ואחריו טעמ'
 סופר הוא וליה לן דשמו' דאמ' סעבד
 דרב ליימ' : חזר גולן: ולקחה
 מצעלים הראשונים לאחר שמכר
 ללוקח: מהו להיות במקום בעלים
 בחי' לקח אחר ויניחא מיד הלוקח:
 אל לא מצי לאפוקה שמעמכר מכר
 לו כל זכות שתבא לידו וכשלקחה לא
 לקחה חלף כדי שתהא מקויס ביד
 הלוקח: דלא ליקרייה גולן שלא
 יחרישו לוקח ויכשיניחא בגזל מידו
 ויקראנו גולן לכך חזר להעמיד מ
 ממכרו: דמית לוקח לאחר שלקחה
 גולן מן הבעלים והגולן בא להיניחא
 מכני: למאן דאמ' לא חזר להעמיד
 ממכרו לא דלא ליקרייה ליקח גולן:
 הא מית לוקח נמי יחרישו עור
 הינך לא כתבין לזה אל לא להעמיד
 בידו בחיינו ולא לאחר מותו מאן
 דאמר כו: דמית גולן לאחר שלקח
 והכניס באים להניחא מיד הלוקח:
 הא מית ליה ולא כתבין להעמיד מ
 ממכרו אל לא בימי חייו שלא יחרישו
 : אעב' דמית ביחא ליה מעיקרא:
 דליקו בהמנותי' חבי' לחא מית: סוף
 סוף קרו לבניה בני גולן כמ' מאן
 לאחר מיתתה מחריפין אותי: זכנה
 אורת' חס קוד' שלקח מן הבעלי חוזר
 ומכר לאיש אחר לכד מן הראשון או
 קוריה לחד מחבני או יק' פמתנה
 ואחר כך לקחה היא ודאי איברי
 העתיך לאו לחוקמי קמי' לוקח ראשון
 בעני ולא ניחא ליה דניקו בהמנותיה
 סקרי מכרה לשנים: נפלה לי לגולן
 : בירושה שמתחילה גולן לאחר
 ממורישיו ומת הגולן: ירושה

אפותקי דאמ' ליה לא יהא לך פירעון לא
 מזו: הכיר בה שאינה שלו ולקחה אמר
 רב מעות יש לו שבח אין לו ושמואל אמר
 אפי' מעות אין לו במאי קמי פלגי רב סבר
 אדם יודע שקרקע אין לו וגמר ונתן ל
 לשום פיקדון ונימ' ליה לשום פיקדון סבר
 לא מקבל ושמואל סבר אדם יודע שקרק'
 אין לו וגמר ונתן לשום מתנה ונימא ליה
 לשום מתנה כסיפא ליה מלתא והא פ
 פלגי' ביה חדא זימנא דאתמר המקדש א
 את אחותו רב אמ' מעות חוזרין ושמואל
 מעות מונה רב אמ' מעות חוזרין ואר' יודע
 שאין קידושין תופסין באחותו וגמר ונתן
 לשום פיקדון ונימ' לה לשום פיקדון סבר
 לא מקבל מיני ושמואל אמ' מעות מתנ'
 אדם יודע שאין קידושין תופסין באחותו
 ונביר ינתן לשום מתנה ונימ' ליה לשום כ'
 מתנ' כסיפא לה מלתא צריכא דא: אתמ'
 כהא כהא קארב דלא עבדי אנשי דיחבי
 מתנות לנוכראה אבל בני אחותו אימא מ
 מודה ליה לשמואל ואי אתמר בהך בהך
 קאמ' שמואל אבל כהא אימא מודה ליה ל
 לרב צריכ' בין לר' דאמ' פיקדון בין לשמואל
 דאמ' מתנה האי לארעא במאי קא נחית
 אכיל סבר אנא אחות לארעא ואיעביד ואיכול כגויה כי הכי
 אביד איהו לבי אתי מרי דארעא זוזאי נהוו לרב דאמר פיקדון
 לשמואל דאמ' מתנה מתנה אמר דבא הלכתא יש לו מעות ויש לו
 ואעפ' שלא פירש לו את השבח הכיר בה שאינו שלו ולקח' מעו' יש
 שבח אין לו לאחריות טעות סופר הוא בין בשטרי הלואה בין בשטרי מ
 קוח וממכר נעא מיניה שמואל מרב חזר ולקחה מבעלים הראשונים מהו
 ליה מכר לו ראשו לשני כל זכ שתבא לידו מאי טעמא מר זופר אמר
 לא ליה דלא נקרייה גולן רב אמ' ניה ליה דליקו בהמנותיה מאי בינייהו
 א בעייהו דמית לוקח מאן דאמ' ניהא ליה דלא ליקרייה גולן הא מית
 זומאן דאמ' ניהא ליה דליקו בהמנותיה בהדי בני נמי ניתא ליה דליקו
 סנותיה סוף סוף קרו ליה בני לוקח גולן אל לא איכא בעייהו דמית גולן
 מ ניתא ליה לאניש דלא לקרייה גולן הא מית ליה למאן דאמר ניהא
 דאמ' סנותיה ה' אעג' דמית ניהא ליה דליקו בהמנות' סוף סוף קרו לבני בני גולן אל לא איכא בעייהו
 סנותיה מאן דאמר ניהא ליה דליקו בהמנותיה מתנה נמי ניתא ליה דליקו בהמנותיה מאן
 ניהא ליה דלא נקרייה גולן אמר ליה מאי גול' מינך פשיטא זכנה אורתת ויחבת במתנה
 מית קמי' לוקח קא בעי גולן ליה בירושה

יש לו שכח אין לו תימא
 בסגול קמח תבא חמשה
 מן המחרתין סבה ומוקי לה
 מיד חס דידע דקרקע איבה
 ולמח' אפילו בהכיר בה יש לו
 ול דקתס מירי כשקובל עליו
 : ונתן לה לשם מתנה
 גרבין פרק המוכר שרה ג
 מוכר שרה בטבת סיובל עמ'
 מלתא מעות חוזרין לבי למימר
 יער' סוף מכל סיובל דאין זה
 סדקא אחר רב מוכרס ויזכא:
 ולקחה כו כלל הכיר בה מיירי
 וקמי' עי' ליה חס הגולן
 בגזל המקח ולהחזיר לו מעותי
 דמית לוקח פלגי'
 ואין כל דמיד
 לוקח נאטו מאן
 פקדו' כחו אל
 הגולן מכלל
 סוף טעם כ
 מאי
 כרה כ
 חזר לו
 גולן
 י' קמי'
 בהמנותיה
 לא נק לישק'
 דהלכ' כרב חסי
 כהמ' ובמנין:

אמר ליה מאי גול' מינך פשיטא זכנה אורתת ויחבת במתנה
 מית קמי' לוקח קא בעי גולן ליה בירושה

שנים אוחים

דוסה ממילא הויה וסא ליכא למימר כיחא ליה דליקוס בהמנותיה
לא טרח אכתרה דמימא גלי דעתיא דניחא ליה דליקוס הלכך הויה
פירוש דעלמא נחומר ודבעיה וינתן מעשה ללוקח : בכייה בחכו לחזר
שבילה ומכרה לו ויכח לו חבל כגזל ואמר לו הנכה לי בחזכי קרקע

האי שטרא חספא בעלמא קיא וא"ת ולימא דקני לה
כה אחר שקבאה בלן ויל דמסמע ליה משעת שקבאה הו
לוקח חצפי סלח עשה כו שום מעשה ואת מעותי
מלוה עשה עתה מכר ויל באתרא דלא קמו ככספא חזי

שבילתיך : חי חית ליה חרע חריתי
לכגזל שוכל לבבות חוכו ממכ ואמר
לו כזו שבילתי חזי חספא חרע ח
אכתרה ואמריק לחוקא קויה לוקח
בעי : יסביה כהליה ביהתה כגזל
לבוזן : ועוד חות יקנסה ובעלים
קדחש כ ש דמריקן דמסוס דניחא
ליה דליקוס בהמנותיה לקחם : עד
שעת העמדה כדון עד שיטריפיה מן
הלוקח ויעמידהו כדון חבל משעמ'
ירשעו יר שעת העמדה כדון גלי ח
דעתיא דלא מהימן הוה חס לקחה
אחרי כן לא לחוקמיה קמיס לוקח
בעי : עד דמטח אדרכתה לדידיה עד
סיח יכיהו כד לפרו ללוקח מעותי
ועמד כוחדו עד שכתבו פסק דין
וכתבו ללוקח על כספיו של בזן שכל
מקוס סימחם יחזיק כקן : והיינו
תשעיס יוס לחזר שעמד כדון כ
כדמריי כקב ז : עד דמתחילין יומא
דחכרותא לחזר שמחא זק קרקע
משל בזן וכא לכד וקן מכריזין שכל
מי שרופה לקנות קרקע יכא ויקנה
כדא בערכין בשום היתומים שלמים
יוס : מתקוף לך רמי בר המא חסא
מה מכר דחשן לשיני כו : תקא קא
דכ' באחמינו שחמר לו חזי סמך
עלך שתשפנת כדיו : גמר ומקנס
כשלקחה וכבעלים הרחשוכים :
מכרות של חיות ועפית ושל דגים :
דבריו קיימין לקמן פריך מחי
שנא דיסא כו : הא גברא וסא תיובתא
קרי חדס ג' ו' וכמוקו תשובתו דקתני
לחא כלום ולכשיורש לא קנה לוקח
כיון דהקיס שעתה לחא דדיה סו
ככדי חכיו : לחמר מה מכר לו ר
דחשן לשיני כל זכות שתכח לידו ל
לא סמכה דעתי דלוקח דקאמר מי
יימר שירש מחכיו כלום שמח ימכור
חכיו ככסיו בחיו : שלחוק לקח
תיובתא דרב שעת דאיתי אדרבם :
חינה כריכא פניס חינה כריכא
כדי לתרנה להכניסה לפני כני ה
קיד' שחן כקן יודע לפרק ותשוב
הבאנים פורשין לבגאי דליכא קושי'
מעליה : חל תעלמו לביו הוס עמד
בפוממדי' שדנו דין כרב ואתכיכא
מחא מתג' נחמר רב יוסף כו : משום
כבוד חכיו כשקיס חכיו גוסם ונדיך
מעות לקבורתי ולתכריכין ומזוהר
לכבוד חכיו שלא לשקותי ככאיון : ומשום כדי חיינו אמר רב הונא
האמ' לחברו שותף יאני לוקח לכשאקנה קנולך מעכשיו

ירושה ממילא היא ולא אוהו קא טרח א
אבתר גבי אוהו בחוכו חזינא אי את ליה
ארעא אחריתי ואמ' האי בעינא לאוקומיה
קמיה לוקח קא בעילוי לא וזוי הוא דבעי
אפרועי יתבה נהליה במתנה פליגיבה רב
אחא ורבנא חד אמר מתנה בירוש' דהא
ממיל' וחד א' מתנה כמכר דאי לאו דטר'
וארצ' קמיה לא הוי יהיב ליה מתנה להכי
כרח וארצ' קמי' כי היכי דליקו בהימנותי'
ועד איבת גיחה ליה דליקו בהימנותיה א
אבו רב הונא עד' שעת העמדה כדון חייא
בר רב אמ' עד דמטא אדרכתא לדיה רב
פפא אבו עד דמתחלן יומי אברות מתקוף
לה רבי בר חמא מבדי האי לוקח כמאי ק
קני להאי ארעא בהאי שטרא האי שטרא
חספא בעלמא הוא אמר ליה רבא תהא כ
במאמינו בההוא הגאה דלא קאמר ליה
דאי וקא סמך עליה טרח ומייתי ליה גמו
ומקני ליה מתיב רב ששת מה שאירש מ
מאב' מכור לך מה שתעל מצודתי מכור
לך לא אמר כלום מה שאירש מן אבא ה
היום מכור לך מה שתעלה מצודתי היום
מכור לך דבריו קיימין אמר רבי בר חמא
הא גברא והא תיובתא אמר רבא גברא ק
קא חזינא ותיובתא לא קא חזינא הכא סמכ'
דעתיה והכא לא סמכא דעתיה הכא ס
סמכה דעתיה דאזיל טרח ומייתי ליה כי
היכי דלא ניקרייה גולנא הכא לא סמכא
דעתיה שלחוקה לקמיה דרבי אבא בר זבד'
אמ' להו זו אינה צריכא לפניס אמ'
רבא זו צריכא לפניס ולפני לפניס ה
הכא סמכא דעתיה והכא לא סמכא ד
דעתיה הוה עובדא בפומבדיתא ואותביה
אמ' להו רב יוסף זו אינה צריכא לפניס ו
ואמ' ליה אבי צריכא לפניס ולפני'
הכא סמכא דעתיה הכא לא סמכא דעתי

יכיל לקנות כראמר פ' קד' ד' ו
המקדש כאלוה אינס מקדש וכו'
לא קבחה דאמר בהאי מקדש
ושין שבמכר קנה סינו כמלוה
לו על אחרים דחף באשק בעשי'
מקודשת לכ' ע' אי לא דאסם לא
סמכה דעתה וילאס שיחזר וימח'
חבל מלוה שאשק חייב לו אס מחזק'
לה ומקדשה בה איכס מקודשת'
נתן לה כלום דמיקמי קמי חוה'
ברשותה וכן במכר לא קנה א' ק'
דכש מקדשה כהנאת מחילת מלוה
היא מקודשת דלא גרע מהחזק'
זמנה ומדבר עליי לסלטון מקדש'
וכן במכר אס מכר כקנות חזק'
קונה כמו כהחליף דמיס ככ'
מח' לא מסמע ליה שקיה ויכיה'
כהנאת מחילת מלוה משום דמסמ'
מיר שלקחס קבולן קנה לוקח דאמ'
: בודיא סכא דקא סימך
נהויא כחילנו אל שר' ז' תקא חזק'
לך לכשאקנה : א' ז' חזק'
מאכא מכור לך לחמר סמכ'
ולימא ליה דאמר כד' מאיל' וכו'
כרבן ויל דלוד קפרי דלית' וכו'
כדאית' פ' איקו כשך דמייתו חזק'
טעמא דלא ליקרי' ויחא לית' וכו'
בהמנותיה וסבירא לן כרב'
חדס מקנה דבר סלח כ' ל' וכו'
דשמאל פסיק כ' יחזן סמכ'
חצפי ור' כחזן סכר כסידור'
אף משכא לעולם יכול ל' וכו'
ורב האי פסק דאזן סלח'
כסא משום דסבירא לן דאזן חזק'
מקנה דבר סלח כ' לעולם וכו'
כהירא מכח דאיוקו כשך :
לך מעכשיו תימא מה כד' חזק'
כיון דאדס מקנס דבר סלח כ' וכו'
לעולם דאי לעכשין חזקס חזק'
סלח כ' לעולם יכול לחז' חזק'
דאמר מעכשיו ויל דכ' חזק'
השאר חז' פאכ' קודס סלח'
דקני כיון דאמר מעכשין : וכו'
פאכי לוקח ל' ז' ומדאמר סלח'
אפילו כשד' ז' סלח כפי' חזק'

ומאי שנא רישא ומאי שנא סיפא א' ר' יוחנן סיפא מה שאיר' מאב' חז' כסמ'
כבוד אביו מת' מצודת היום משום כדי חיינו אמר רב הונא
האמ' לחברו שותף יאני לוקח לכשאקנה קנולך מעכשיו
ומשום כדי חיינו מה שתעלס מצודת היום תקנו חכמים פיקו דבריו קיימין סמא כד' חזק'
אבל מה שתעלס מצודתי כל חדש או כל שנה אף סט משום כדי חייני : קמי לך מעכשיו לא אוכל לחזור כ' :
קנה

שנים אחוים

חלוצתה ואדרבתה דלא בני פירעון כינהו תימא שטרי
אדרבתה אחי לא בני פירעון כינהו כיון דעדיין לא זכה
ב ער שכתבו לו שטרי חלוצתו כן בסמוך דקאמר איקו דאפסיד
יה דאבעי ליה למקרעו או אבעי ליה למכתב שטר מכירה

אדרבתה שטריין הקרקע הי'
זנה אפסיד אכפסיה וקלא
לבעון פרעתי ויש לומר שטרי
אדרבתה נקט חליבא דרבא דחית ליה
ד' ומפקיד דאביל פירי מבי מטא
יהת לידים א"כ לא וכל לומר עוד
יה כיון שבכר יצא בקרקע ולרב
ליה מבי שלמו ינמא דאברתה
יו יעמוד מתני' בחלטת גרידה
פריס דל"ב אדרבתה : אף
בז שכתב בו הפסק לא יחזי תימ'
בז דחירי באין חיי מוד' כדקאמ'
יה בת' ללות ולא ליה לכך לא יחזיר
יה שיקן לפירעון אבל אש ליה
יה דלח חיישין לקנניא ולא לשמא
יה ענו ורובה לחזור וללות בוכדי ל'
יה יוח פשיטי דספרא נקטי רלקמן
יה יוחן שטר שכתוב זמנו בו ביום
יה הפסק בו הפסק יחזיר ומוקף לה רב
יה כפחייב מודה ודוקא שכתוב
יה וס' אבל אין בתוכו בו ביום לא
יה משה פשיטי דספר' או מפוס
יה יוחן לעיל אפיקי ר' יוחן מתני'
יה שטר חוב כחייב מודה מפוס
יה דסכרי רבנן דאין בו אחריות
יה כמי ממשעבדי ותני' כוותיה
יה ויל' דאמוראי נכהו ואל'כא
יה יוחן דרב כהכא יעמיד הכא
יה דרבי יוחן אף כשחייב מודה
יה קנניא ור' אבהו דמפ' דווקא
יה מודה אבל כשחייב מוד' יחזיר
יה לקנניא יעמיד כמי מתני'
יה כשחייב מודה ומשום שמא כ'
יה לות ולא ליה כרב אפי' אבל
יה דליכא למיחש לכתב ללות ולא
יה שטרי הקנאה או כתוב בו
יה כי הכא יחזיר דלא חיישין
יה ותלמודא דנקט לעיל טעמא
יה סבר ככאיי דאמר עדיו כ'
יה בחתמיו זכין לו או אקרי
יה לא אמרינן : משום

קנה אמי רבא מסתברא מלת דרב בשדה
סתם אבל בשדה זו לאמי יימר דמזבין ל'
לה גיהלה והא קים אמי אפילו בשדה זו
מבדי רב כמאן אמי לשמעתי כרבי מאיר
דאמר אדם מקני דבר שלא בא לעולם ד'
דתניא האומר לאשה התקדשי לי לאחר
שאתג' לאחר שתתגידי לאח שאשתחר'
לאחד שתשתחררי לאחר שימות
בעליך לאחר שיחלוץ לך יבמך לאחר ש'
שתמות אחותיך אינה מקודשת רב מאיר
אמר מקודשת והא אשה בשדה זו דמיא
ואמי ר' מאיר מקודשת אמי שמוא המוצי'
שטר הקנאה בשוק יחזירו לבעלים דא'
משום דכתב ללות ולא ליה הא שעבד
גפשיה ואי משום פירעון לא חיישין ל'
לפירעון דאם איתא דפרעיה מקרע הוה
קרע ליה אמר רב נחמן אבא מן ספרי ד'
דיני דמר שמואל הוה והוינא כבר שית
בבר שבע ודכרנ' דחוו מברוי' ואמרי הני
שטרי אקניית דמשתכחי בשוקנהדרנהו
למריהו אמר רב עמרם אף אנן תנינא
כל מעשה בית דין הרי זה יחזיר אלמא לא
חיישין לפירעון אמי ליה ר' זורא מתניתין
בשטרי חלוצתא ואדרבתא דלאו בני פ'
פירעון נינהו א"ר בא והני לאו בני פירעון
נינהו והב אמרי נהרדעי שומא הדר עד
תריסר ירחי שתא ואמר אמיר אנא ז'
מנהרדעא אנא וסבירא לי דשוב הדר
לעולם אלא אמי רבא התם היינו טעמא ד'
דאמרי איהו הוא דאפסי אנפשי דבעידנא
דפרעיה אבעי ליה למקרעיה לשטריה א'
אינמי למכתב שטרא אחרניא עילויה ד'
דמדינא ארעא לא בעיא למיהדר ומשום
ית הישר והטוב בעיני ה' הוא דאמר רבנן תהדר הילכ' מרישא הוא דקא
אבעי ליה למכתב שטר זבעי גבי שטר חוב איתא דפרעיה מאי איכא
מר אבעי ליה למיקרעיה לשטריה אשתמוטי קא כשתמיט ליה דאמר
למוד יהבנא לך דהשתא ליתיה גבאי אינמי אפשיטי דספרא זייר ליה
אבהו אמר יוחנן המוצא שטר חוב בשוק אף על פי שכתוב בו הגפק

קנה אמי וקננה ואין יכול לחזור בו משלקחה : כהנה כהס שדה
שחני לוקח ולא אמר זו דמכה דעתיה דמקבל מתנה לשמוך עליו
סיקח שדה ויתנה לו שדה שדות מצויות ליקח : אבל אמר לו שדה
זו לא שמה דעתיה דמקבל מתנה ולא האמינו דנימא ביחליה דלקום
בהמנותיה ולא מסתבר כוותיה דרב
כהא : והאלקים בשבעה רב אמר
אפי' בשדה זו דמכדי רב כמאן אמר
לשמעתי כד' מאיר כו' : דהא אשה
כשדה זו דמיא דיש בחילוי שאין ביד
להביא ועצמו לכלל קידושין אשאר
אין ביד זה לכוף את בעל שדה ל'
למוכרה לו דעבד ושפחה אין בידם
לשחרר עצמם ואין ביד אשה להמיר
את בעלה או אחותה ואמר ר' מאיר
דלכשיבא לכלל קידושין מקודשת
היא למכר' : שטר הקנא שקנו ממנו
שאי' לא ילוח המענות שעבד עצמו
לשלמם : כל מעשה כ"ד קס"ד שטר
שכתב בו הפסק שנתקיים ככ"ד חלמ'
כיון דליכ' למיחש לשמ' לא לוק שטרי
אין מקיימין את השט' אלא כפי בעל'
דין כדאמרינן בהגוזל לפירעון לא
חיישין : בשטרי חלוצתא על שטר
שכתב בו למוציא שטר על חבירי
ומיכחו לשלם גלא שילם ויררו לכ'
לכסיו ושמו לבעל חוב אחד מהם
ונתנו לו שטר שעל פי כ"ד באה לני'
אדרבת' שלא מנאו לו עכשיו נכסים
וכתבו לו שידרוף לחזור על נכסיו
ואם ימצא יבנה אדרבתא לשון רודף
ומסיג כמו פרסה בחלולא אדרבי
ולשו' המקר' שם כתרין את בנימ' מנח
הדרכחו : שומא ששמו כ"ד ל'כעו
חוב קרקע הלנה : הדר אס יפרי
לו מעות עד שכה : אפסיד אכפסיה
אס פרע ולא קרע השטר ואס דחוק
לומר אבד היה לו לומר כת' לי שטר
מיד שאתה חוזר ומוכרה לי : דמרו
ארעא לא בעי למיהדר טעם כו'
לדכרו שראויה לכתוב שטר מכירה
עליה שקניה לו לחלוטין ומריב'
בעי למיהדר בפדיון אס לא מדעך
: מרישא דקא זכין כלומר אין ז'
פדיון חלל תחילת קניה בחילוסל
היתה לפיכך הכותב שטר מכיר על
אינו טועה והיה לו לזה לתבוע שטר
מכיר כואיל ודחהו מלקחוי לו שס'
של כ"ד : איכמי אפשיטי דספרא ז'
ליה שעל הלנה ליתן שכר הספר
ופעמים שאין לו משת ללנה בשמ'
הלואה והמלנה נתן שכר לכתוב
השטר וכשפרעו מעכב השטר כ'
עד שיפרע השטר : זייר לשון עו'
כמו מעצרתא זיירא וכלשון
המקרא ויזר על המה :

לא

כל מעשה בית דין והאי נמי מעשה ב"ד הוא : ר' ירמיה בלי גר : שהחזיק לנה זה כפרן פעם אחת לפיכך אין כאן לו פרעתי ובהקדמי : תו לא פרע כלל בתמיה ואי חיישי לפירעון זה שלא נזקק לשמור שטרו יפסיד : כאתן לו שפסקו לו דינו כל כך שנינו עליו לתת לו : ואמר זמן : פרעתי על פי ב"ד : כאתן וכשכונעת היסט : כא מלוה לפיכך לכתוב לי ארבעת עליו אין כותבין ונותנין לו : אינו כאתן לשכבט שכבדו כשכונע ומטל דכיון דתחילתו הוצרך לתכנון לדין אין דרכו למקד ולפרוע עד שיפסקו דינו פסק גמור : ואמר פרעתי לאחר זמן

ב"ד : והעדי מעידי אותו שלא פרע בפנינו תבעו פרע לי על פי ב"ד דין ולא פרעתי ואי וכתבתי העניו לעבד על פי בית דין אינו כאתן שיה לומר פרעתי שלא כעדים : החזוק כפרין לאתו ממון שאין כאתן עוד עליו ל לומר החזקתי ופרעתי עד שיפרע בכית דין : לא החזוק כפרין ונסכבט שפרע ואעפ"י שלא פרעו מיד כשתל בפני עדים אין זה מעיז בכית דין דכיון דלא פסקו לי פסק גמור נשמו ממנו סבר ב"ד איכטלא לבטל : החזוק כפרין לאתו אטל עד שיפרע : החזוק כפרין לאתו שבונו כשנתחיי שבונו ככ"ד דכיון דתבעו ככ"ד ב בעדים לקיים דבר ב"ד דין ולא אבה אינו כאתן לומר עוד קיימתי אחרי כן : אבל חייב עצמו שבונו שאמר לו אשכח לך ותבעו בעדים ולא א אבה ואחר כך אמר נשבעתי : כאתן ואע"ג דקמי עדים דחייב : עכיד איניש דמקרי ואמר לא אעשה מה שלא חייבנוי ב"ד אלא אני בעצמי ואין זו סברנות וחרטה אלא דחייב בעלמא וכתבנו זמנו בו ביושכיוס שנמצא נכתב : שכבר נמחל שעבדו משפרע מלוה דאשון ועל האחרונה לא נכתב והויא לה מלוה על פה וט וטורף לקוחות שלא כדין דאין מלוה על פה גובה מן הלקוחות : אימת דפרעיה אימתו וחזר ולנה אימת : אי כימא למחר וללא ביום שנכתב : וליומא אחרת שתי תיבותה ו"ל יום אחריו וקיימא כפרים הוא : תיפוק ליה דאפי' נכתב על מלוה זו אחרונה וכתב בו יום מוקדם כזה הוה ליה קשטר מוקדם : דלא שכיחי דפרעיה קאמינא הלכך לא חיישי למידי דלא שכיחי ואי אפרמי קארכו לומר דאין חזר ולנה בו : רב

לא יחזירו לבעלים לא מיבעיא היבא ד דלא כתיב בו הנפק דאיכ למימכת ללות ולא לוח לא אפי' כתו בו הנפק ומאי גיהו דמקום לא יחזיר דחיישינן לפירעון א איתביה ר' ירמיה לר' אבהו כל מעשה בית דין הרי זה יחזיר אמר ליה ירמיה ברי לא ב כל מעשה בית דין שוים אלא כגון ש שהחזוק כפרן אמר רבא ומשום דהחזוק כפרן חדא זמנא תו לא פרע כלל אלא א אמר רבא מתנית' בשטר חלשתא ואדרב' וכדר' זירא : וכפרן הואיל ואתא לידן

ומשום דהחזוק כפרן תו לא כ כלל ואע"ג דח' לקי' ק' כפרן לאתו ממון הכא דכפל דמוכח מלת דמשל הכי לא הוה לומר לפי שפרעו הלנה אתה ליתן לו הכא : שם דחייב ליתן לו לא הוה פסק דין גמור כא נתן לו וכן משמע במדוכה דק' דכפר' דכנהדרין אמרי קיבי גמר דין פלוגי אתה חייב פלוגי זכאי וכל דקת' מקרי גמר דין לעו שאסור לכאוש לפי שידע לסיכוי נעטה רב

גימא ביה מילתא דארב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן אמרו לו צא תן ואמר פרעתי נאמן בא מלוה לכתוב אין כותבין ונותנין לו חייב אתה ל ל ו ואמר פרעתי אינו נאמן בא מלוה לכתוב כותבין ונותנין לו רב זביד משביה דרב נחמן אמר בין צא תן לו בין חייב אתה ליתן לו ואמר פרע נאמן בא מלוה לכתוב אין כותבין ונותנין לו אלא אי איכא לפלוגי הכי ה דאיכא לפלוגי אמרו לו צא תן לו ואמ' פרעתי והעדים מעידין אותו ש פרע וחזר ואמ' פרעתי החזוק כפרן לאותו ממון חייב אתה ליתן לו פרעתי והעדים מעידין אותו שלא פרע וחזר ואמ' פרעתי לא החזוק כ ל אותו ממון מאי טעמא אשתמושי קא משתמיש מיניה סבר עד דמעיינו כי רבנן ברעי אמר רבה בר רב אר יוחנן מנה לי ביד והלא או אין לך בידי כלום והעדים מעידין אותה ל ו וחזר ואמ' פרעתי החזוק כפרן לאותו ממון כי הא דשבתאי בריה מרינוס כתב לה לכללתיה אצטלא דמילתא בכתובתה וקבלה עלי' את כתובתה אמר להו לא היו דברי מעולם אתו סהדי ואמרי אין כת לה אמ' להו פרעתי אתא לקמיה דר' חייא א' ליה החזוקת כפרן לאות' אר' אבין אמר ר' אלעא אר' יוחנן היה חייב לחבירו שבועה ואמר נש ו העדים מעידין אותו שלא נשבע וחזר ואמ' נשבעתי החזוק כפרן ל שבועה אמרוה קמיה דר' אבהו אמ' להו מסתברא מלת דר' אבין שנה שבועה כבי דין אבל חייב עצמו שבועה עכיד איניש דמקרי ואמר אתה קמיה דר' אבין אמ' להו אנא נמי בבית דין אמרי איתמר נמי אמ' דר' אבין אלעא אמר יוחנן היה חייב לחבירו שבועה בבית דין ואמ' נשבעתי ו מעידין אותו שלא נשבע וחזר ואמ' נשבעתי החזוק כפרן לאותה

אמר ר' אסי אר' יוחנן המוצא שטר חוב בשוק וכתוב בו הנפק וכתוב בו זמנו בו ביזם יחזירו לבעלים אי כתב ללות ולא לוח הא כתב בו הנפק אי משום פירעון לפריעא בת יומא לא חיישינן אמ' ליה ר' זירא ליה מי אמר ר' יוחנן הכי אתה הוא דאמרת משביה דר' יוחנן שטר שלוח בו ופרעו אינו חזר ולוח שכבר נש שיעבדו אימת אילימא למחר וליומא חדא מאי איריא שכבר נמחל שעבדו תיפוק ליה דחזו ליה מי חזנן שטרי חוב המוקדמין פסולין אלא לאו ביזמיה אלמא פרעי אנשי ביזמיה אמר ליה מי קא אמר פרעי כלל דלא שביהי אנשי דפרעו ביזמיה קאמינא רב

רב כחנא

שנים אוחזים

כחא לאמר כחייב מורס תימא אס כן למה נקט הכפך במלתא דר' יוחנן וי"ל דנקטיה מסוס דיוקא דאי אין כתוב בו כיום אפילו כתוב
הכפך דודאי לנה לא יחזיר דחייסין לקונייא או לפשיטי דספרא : הטוען אחר מעשה בית דין לא אמר כלום אינו נאמן לומר
מעשה בית דין קרי בכל דבר שחייב אפילו לא כתב כגון מנה ומחתיים ומזון האשה והבנות לאחר מותו ואל"ת למה כותבין כתובה כיון
כתובה כמי אין נאמן לומר פרעתי וי"ל מסוס תוספת אבל מנה ומחתיים גביה בלא כתובה ותוספת נראה דאפי' אית ליה בקרי דקתבה לה

ול' פרעתי ואין ראה מכלתים
תי דהוק מהימן לומר פרעתי
לא דהוקא כפך דר' שבתאי ערב
הכל בעל שמה לא היה נאמן
אין ראה כמי מדתני לעיל מנה כ
מנה לא יחזיר ומשמע דלא יחזיר
והתוספת שהיה נאמן לו פרעתי
גבי מנה ומחתיים ומי מפסיד ד
הוא נאמן לומר פרעתי מנה מגו דאי
הוא הלמנה כשאתך אס אין לה
סימא או אס אין לו עידי פ
י קידושין נאמן לומר פרעתי הכל
דאי בעי אמר אין את אשתו ואל"ת
ש"ל מנה ביזכות בעי ר' יוחנן היא
ג"ה ל' נתנו מזומת ויתומים אמר'
ג"ה מי ל' זכיה דאיהו והא אית
ג"ה דל' אמר כלום וי"ל דהתם
ג"ה וזכיה דל' שבער ולא בלהבא :
אמר כל' וכל' מבעיא
במקום שאין כותבין
אז במקום שכותבין יש עדים
הה כתובה דאינו נאמן לומר
אס יש לה עידי גירושין אלא
מקום שכותבין כתובה ואינה
כתובה אינו נאמן לומר פ
אפי' אס סיה מודה שהכתובה
הגו בידה כפרעת

רב כהנא אמר כשהייב כודה אי הכי באי
למיכרא מהו דתיכא האי כפרע פרעיה
והאי דקא אמר לא פרעתייה בשום דקבעי
בהדר למזפא ביה זכב' אחריתי ולפשיטי
דספרא חייש קא משמע לן דאם כן מלוה
גופיה לא שבק סבר שמעי בי רבנן מו
ומפסדי ל' מאי שנא מהא דתנן מצא ש
שפרי חוב אס יש בהן אחריות נכסים לא
יחזיר ואוקמג' בשחייב מודה ומשום שבו
כת' ללוות בניסן ולא ללוה עד תשרי ואתא
למטרף לקוחות שלא כדין ולא אמרינן ד
דאם כן מלוה גופיה לא שבק דאמר ליה
כתוב שטרך אחרני' בתשרי דדלמ' שמעי
רבנן ומפסדי ל' אמריהתם משום דאית

דב כהנא אמר קא דאמר ר' יוחנן יחזי
לבעלים : כשהייב מור' שלא פרע
שמעו כי רבין שנמחל מעבודו :
ומפסדי ל' למטרף לקוחות מסוס ש
שטרי מוכ המוקדמין פקולין דכיון
דהאי דאוקמה כפי לית ליה עדין ב
כחמנאן זבין לו אף זה מן המוקדמין
: מיכחיה ליה כדמאית ותלי נפשיה
בספיקה נא דילמא לא שמעי ואיכא
דנוחא : מי איכא דטרף לקוחות מס
טרפא יש כזה שלא יקא כשטר ש
שיחזור ויכתוב לו והלא שניקס כיום
אחד קילכך כשטר שנמחל מעבודו
לא שביק : הטוען אחר מעשה בית
דין דבר שהו תנאי כ"ד כגון כתובה
ומזון האשה והבנות הטוען ואמר פ
פרעתי שלא בעדים לא אמר כלום :

ליה רווחא דקא טריף לקוחות גיסן ועד תשרי מינה ניהא ליה ולא אמר ולא
מידי הכא כיון דלית ליה רווחא דסוף סוף שטרך האידנא כתיב באי איכא
דקא טריף לקוחות בשטר שנמחל שיעבודו לא שביק אמר ר' חייא בר אבא
אמר ר' יוחנן הטוען אחר מעשה בית דין לא אמר כלום מאי טעמא כל מעשה
בית דין כמאן דנקיט שטרך בידיה דמי אמר ליה ר' חייא בר אבא לר' יודנן נ
ולא בשנתנו היא זו הוציאה גט ואין עמו כתובה גובה כתובה אמר ליה נ

ידא ואף על גב דכמה פגמא שטר כתובה בידה הוא מפסיד שאם תחזיר הכתובה הוא יכתוב שובר
פעם שניים ואפילו אס יפסיד שובר יכול לומר פרעתי מנה מגו דאלמנה כשאתך אס אין לה עדי הכומק או פרעתי הכל מגו דאין
אס אין לה עידי קידושין אבל עכשיו שהכתובה היא בידה תגבה סינית מחתיים אס יפסיד שובר שכתו' בכתוב' בתולתה דא מ' מ' כפרעת
גירושין לבר בלא חזרת כתובה וגם דר' יוחנן אית ליה פר' גט פשוט כותבין שובר : הבוציא גט גבה כתובת וקבי פי' דמתניתין
הוכיחה גט אפילו עדי הגט ואעפ' שמודה שכתובה וגט בידה כפרעת בעדי הגט דכותבין שובר הוציאה כתובה ואין עמה גט פדום
היא אמרה אכר גיטי שקלכו לקס עדי הגט והוא אמר פרעתי ואכר סוכרי שעשו לי שלא תגבה סינית נאמן כמג' דאי בעי אמר לא
תך ואל"ת אס אמ' לא גרשתך יתחייב לה שאר כסות ועונה וי"ל דטעמו חיטין והודה לו כשעורין פטור אף מן השעורים כדאיתא בהמניח והא
א ברי' שני דייבי גזירות האשה שאמרה גרשני בעלי מתפרנסת עד כדי כתובת' התם שמה אס סיה בעל בפנינו היה מודה לדבריה אבל
הוא אמר לא גרשתך פטור אף מן המזונות ואם תאמר וקיי' מני' אמר לא גרשתך הא איך מהימנא דאמר רב המנונא אשה שאמרה לבעל
נאמנת וי"ל אס תבעה כתובה או אס יש קטטה בינו לבינה אינה נאמנת כמו במת בעלה דנאמנת וכוה העניין אינה נאמנת בפרק האשה
הזומן הסבה ואילך שיראה לקביא קבט כפרעת אעפ' שיש לו מגו ואע' גרשמי' הכותב פרי' אי ליכא עידי גירושין במאי גביא ליה מיניס
אינו דיוקא לרב דלית ליה דר' יוחנן דאמר הכא דלא אמר כלום אבל לר' יוחנן שיפה כחה קידם הכנסה שאינה נאמן לומר פרעתי לאחר
המי יש ליפות כחה דלא יועיל מגו שלו ואיירי כולה מתני' אף במקום שכותבין כתובה ואכיי כמי מסיק בר' יוחנן ומוקי מתניתין אף במקום
כותבין וק' דכפר' גט פשוט אמר אכיי אכר שוכרו של זה יאכל קלא וחדי משמע דסבר דאין כותבין שובר ואס כן הוציאה גט ואין עמו
אמאי כפרעת הא כיון דמפסיד כמה שנשאר שטר כתובה כ' דכפ' לא יפרע עד שתצאה כתובה ויקרענופ' ויש לו דאכיי קבל דברי רבא
דכר ליה לוי' מלוה וכפר' המקנה דתנן המרה נטמאתי שוברת כתובה ופריך בגמרא שם דכותבין שובר אמר אכיי תני מקרעת דמאי
היא כלומר מהכא לא תדוק שגם רבא דאית ליה כותבין שובר דחי קהס במקום שאין כותבין כתובה ושמואל דאית ליה אין כותבין שובר
אך מתני' פרק הכותב במקום שאין כותבין כתובה מצי סבר בר' יוחנן דלא אמר כל' והוציאה קבט היינו עדי קבט ואף על פי שמפסיד בגט
בידה שאס לא היה בידה יכול לומר פעם אחת אס יפסיד שוברו לא גרשתך אס אין לה עדי קבט מכל מקום היא תאמר בעי' לאכמרי
ית ליה דכותבין ביה שטרך דין קרעמקי כאכיי דכסמין וקוי כמו קיבא דלא איפשר דכתבין שובר כדאיתא בשלמי הכותב כתובה ואין
ט טכך ארע שכתב לה ואין עמה גט היינו עדי קבט לא יפרע דנאמן לומר פרעתי מגו דלא גרשתך ומן הסבה ואילך גבה אפילו בלא
גט כדפי' לר' יוחנן ורב מוקי קתם במתני' בין במקום שאין כותבין כתובה בין במקום שכותבין כתובה ונבי' מנה מאתי' עי' שטר גט וקדעין
ותיקדר ותגבי ביה וכותבין על גבו שטרך דין כופלי' אכיי דכסמין ותוספת על ידי כתובה לכדה עם עדי קבט שלא יקא לו מגו
תך ופליג כמי ארכי יוחנן דאמר לא אמר כלום עביא בעדי קבט גירדא :

שנים אוחזים

אקום שאין כותבין כתובה אלא סומכין על תנאי ב' ותנבה לעולם
ד' שנייה הבטל שובר דנט שמעיד פגרה הוא מוכיח שחייב הוא
ה כתובה : אי לא נקיט לה לא גביא אי משום דחייסין דילמא
דירא ומפקא כתובה גביא זימנא אחריתי אי כמי משום דאי בעי

אי לא דדלא לך חספ לא משכח מרגנית
מרים ומפלת דכקרקעית קיס יש אכזים דהבו זכירות כהרשים
ותתקין כמכאים המרגליות ובהחובל כמי אמרינן כללית במים א
אדירים וקעלית בידך חרם : אלמנה מן הא רוסין במאי

גביא ואם תאמר אלמנה מן הגיט אין
וכמקום שאין כותבי כתובה לפרך
במאי גביא אי לא אמרינן דלא אי
כלום דמן האירוסין אין יכול לקוח
דאית ליה כתוב ולפרוך מן הכי שאין
במקום שאין כותבין ויז דבמקום
שאין כותבין איש דאינו כאן לומר
פרעתי כיון דלא נתקנה כתובה ב
באותו מקום אלא במקום שכותבין
בשלמא אי לא נתקנה כתובה אלא
בשכיל תוספת אבל מנה וזמנים
אינו כאן לומר פרעתי להכי מן ה
האירוסין דאין לה תוספת לה תקנו
כתובה אבל אי אף מנה מנה וזמנים
תקנו לכתוב כתובה דמאן לומר ה
פרעתי מן האירוסין כמי היא כמאן
לומר פרעתי ויתקנו לכתוב כתובה
מן האירוסין מנה ליה דאית לה
כתובה ולא מצי למפסג וזה דתיב
פ' מי שמת המאריס את האשה בתולה
גבה מאתים כל איכא לרחמי כמי ב
בדכתב לה וסיפא אצטריך ליה
דקתני מקום שנהגו להחזיר קדושין
כלומי אמת הוא דאירוסין יש לה
לא כתובה כדמוכח פ' ה' האומר
דקתני היא ממי קדשתני ונשוא
לא קדשתני הוא מותר כ' ד' ו
נאם כתב נא מעצמו כוסין אמת
לה כתובה וקתני ע"כ לא כתובה
דאי כתב לה קיבי מצי למימר
קדשתני דאין דרך כתובה
קודם קידושין וכן מוכח פ' כעס
אינו רוצה לקוחה אלא מן ברי
או מן המשכה ולא מן מישהו
סאמוראים איכא קבצי כתיב
מן האירוסין דלא תנבי בעדי
דלמען ולימא פרעתי אבל בעדי
אף מן האירוסין פסיטא ליה
כתובה דנכה כפטר גט כמנ פ
מן הסואין במקום שאין
וקרעין הגט וכתוב אצטריך
דק כו' ומסק' דסבר אביי כה
הטוען כ' דלא אמר כלום אפי

אמר פרעתי : לאו מלתא היא דאמר
דבמקום שכותבין שטר כתובה יכול
למען פרעתי דאם כן אלמנה מן ה
האירוסין דאף במקום שכותבין אין
כותבין מהאירוסין : במאי גביא כ
כתובה על כרחיך בעדי מיתת בעל
למען יודע ולומר פרעתי כתבתי
סתקמו כתובה לארנסה והלא הכל י
יטענו פרעתי : גובה את הכל כיון כ
כתובה של תנאי בית דין דהיינו מנה
לאלמנה ומאחי' לכתולה בין תוספת
: שלא כתב לה את התוספת : דיק' כמי
דכתב לה מיירי : מאי גובה את הכל
מאחר שלא התנה עמה כלום מהו
התוספת : לא אונן אין איכותה כל
עליו לחיומר אכילת קדשים : ולא
מטמא לה אם כהן הוא דכתב כי אם
לשארנו והיינו אשתו ואי לאו שארו
הוא דלא באל' ד' קידוש בשר : ולא
יטמאה לו לאו משום כהונה קאמר
יון כהנות מזהרות על הטמאה
דלמדי בני אהרן אלא איכה זקיקה
למא לו לא כהנת ולא ישראלית ש
היא להקדש במקום שכותבין מנה
האומרין בפגרה דכתב לה יטמא ו
ותביא לה יטמא מנה ואם לא רצה
מטמאין אותו על פגרה ומעשה ב
ביוסף הכהן כו' בתורת כהנים : מתה
אינו יורשה דירושת הבעל נפקא לן
השארנו הקרוב אליו ממשפחתו יורש
הוא וג' בבבא בתרא וקא' לאו שארו
הוא : אלא אביי דאמר לעיל לאו
מלתא היא דאמרי : מגופה דמתני'
דאזניא גט משום דהיא גופא קשיא
לה הדר ביה : דאי ס' דטעמא לאו
משום דאין טוענין אחר מעשה בית
דין הוא אלא משום דנט קיינו כתובה
: אמו ג' מנה מאתים כתוב ביה
דילמא מוכיח על הקוב : כמו

אי לא דדלא לך חספ לא משכח מרגנית
תותה אמו אביי מאי מרגנית דלכו במקו
שאין כותבין כתובה עסקינן דנט היינו כ
כתובה אבל במקו שכותבין כתובה אי
נקיטא כתובה גביא לא לא גביא הדר א
אמו אביי לאו מלתא היא דאמרי דאי ס' ל
דע במקום שאין כותבין כתובה עסקינא
אבל במקום שכותבין כתובה אי נקיטא כ
כתובה גביא אי לא לא גביא אלמנה מן ה
האירוסין כמאי גביא בעדי מיתת בעל ל
למען ולימא פרעתי וכתיבא הכי גמי א
אם כן מה הועילו חכמי בתקנתן אם ליה
כר קשישא בריה דרב חסדא לרב אשי ו
ואלמנה מן האירוסין דאית לה כתוב כנא
לן אילים מהא דתנ' נתארכל או נתגרש
בין מן האירוסין ובין מן הגישואין גובה א
את הכל דלמא היכא דכתב לה וכי תימא
מאי למימר לאפוקי מדר' אצטריך עוריא
דאמו שלא כתב לה אלא על כנת לכונס'
אצטריכא ליה דיקא גמי דקתני גובה את
הכל אי אמרת בשלמ' דכת' לה היינו דקא
תני גובה את הכל אלא אי אמרת דלא ב
כתב לה כמי גובה את הכל מנה ומאתים
הוא דאית לה ואלא בדתני רב חייא בר א
אמי אשתו ארוסה לא אונן ולא משמא ל
לה וכן היא לא אוננת ולא מטמאה לו מ
מתה אינו יורשה מת הוא גובה כתובה
דלמא דכתב לה וכי תימא דכתב לה כמי
למימר מתה אינו יורשה אצטריכא ליה
אלא אביי בעופה דמתניתין קא' הדר ביה
דאי סלקא דעתך במקום שאין כותבין

גביא ואם תאמר אלמנה מן הגיט אין
וכמקום שאין כותבי כתובה לפרך
במאי גביא אי לא אמרינן דלא אי
כלום דמן האירוסין אין יכול לקוח
דאית ליה כתוב ולפרוך מן הכי שאין
במקום שאין כותבין ויז דבמקום
שאין כותבין איש דאינו כאן לומר
פרעתי כיון דלא נתקנה כתובה ב
באותו מקום אלא במקום שכותבין
בשלמא אי לא נתקנה כתובה אלא
בשכיל תוספת אבל מנה וזמנים
אינו כאן לומר פרעתי להכי מן ה
האירוסין דאין לה תוספת לה תקנו
כתובה אבל אי אף מנה מנה וזמנים
תקנו לכתוב כתובה דמאן לומר ה
פרעתי מן האירוסין כמי היא כמאן
לומר פרעתי ויתקנו לכתוב כתובה
מן האירוסין מנה ליה דאית לה
כתובה ולא מצי למפסג וזה דתיב
פ' מי שמת המאריס את האשה בתולה
גבה מאתים כל איכא לרחמי כמי ב
בדכתב לה וסיפא אצטריך ליה
דקתני מקום שנהגו להחזיר קדושין
כלומי אמת הוא דאירוסין יש לה
לא כתובה כדמוכח פ' ה' האומר
דקתני היא ממי קדשתני ונשוא
לא קדשתני הוא מותר כ' ד' ו
נאם כתב נא מעצמו כוסין אמת
לה כתובה וקתני ע"כ לא כתובה
דאי כתב לה קיבי מצי למימר
קדשתני דאין דרך כתובה
קודם קידושין וכן מוכח פ' כעס
אינו רוצה לקוחה אלא מן ברי
או מן המשכה ולא מן מישהו
סאמוראים איכא קבצי כתיב
מן האירוסין דלא תנבי בעדי
דלמען ולימא פרעתי אבל בעדי
אף מן האירוסין פסיטא ליה
כתובה דנכה כפטר גט כמנ פ
מן הסואין במקום שאין
וקרעין הגט וכתוב אצטריך
דק כו' ומסק' דסבר אביי כה
הטוען כ' דלא אמר כלום אפי

כתובה עסקינן דנט היינו כתובה אטו גט מנה מאתים כתוב ביה וכי
תימא כיון דתקינו רבנן למנבא לה

אלמנה מן האירוסין אית לה כתובה : אמו
כי לא נקיטה כתובה דילמא הכא במקום
כמי לנקמה הכי אי כמי במקום שאין כותבין כתובה ונביא כעדי הגט אבל גט לא קרעין משום דבעיא לאנסיבי ביה ומאי כמו סיבא דלא אי
דכותבין שוב אבל במקום שכותבין כתובה לא יפרע עד שתנאי שטר כתוב מידה או משו' פיקא כאן לו' פרעתי דלא כר' יוחנן אי משו' דאמר
סובר ועדי כיון דמן אלמנה מן הכי שאין כותבין כתובה לא יפרע עד שתנאי שטר כתוב מידה או משו' פיקא כאן לו' פרעתי דלא כר' יוחנן אי משו' דאמר
כיון דנט לא היינו כתובה ומשום דבעי לאנסיבי ביה פסיטא דאין לומר פרעתי כיון דלא נתקנה כתובה באותו מקום אלא במקום שכותבין
קשיית דתקן כתובה ואין עמה גט אלמא במקום שכותבין כתובה עסקינן דאין סברא לקעמירי' כן ארע שכתב לה בכתוב' אצטריך ליה
כיון שיש לה כתובה ואין מציאה רק גט לימא פרעתי אלא ודאי לא אמר כלום וכותבין שובר

שנים אוחזים

אמר תנו ואל'ת מכל' דילמא אפילו אמר'תנו אין נותנין וקא דקתני נמלך ק' ונמלך שלא
ל'ת מחמת'ן לאחש'ם לשמור וכאבד ועכשיו רובה לחזור ולגרסה דסכור שוקו הגט שאבד ממנו
ואמר'ת ואל'ת אין נותנין דשמא אין זה ביטול אלא כפל מאחר ששמו בשמו אבל לא נמלך לכתחילה
לגר'ם גרסה מחזירין לה הגט לראיה אפילו איכה שלה ויל' דדייק מדלא קתני כתיבס קיוולא

אין ודקתני משמע שחושש
הוא וכו' רובה עתה לגרש אבל אם
יגדל הנה לה נתיבם ואין לחוש שמא
יחזיר כפל ואל'ת ומכל' ואפילו לזמן
יחזיר דלמא לאלתר דוקא כדפריך
י' קמן נר' זירא גי' מכל' דיחזי'
גרסה אפי' לזמן מרובה וממה פשוט
י' דה' יתא קאמר לזמן מרוב' ותר
י' ויל' דמכרייתא משמע דבזמן
י' מודה יחזיר לאשה אפי' לזמן
י' ודאי לאלתר דוקא פשיטא א'
י' מתני' מצי למימ' לאלתר דוקא
י' דאם נומר תנו נותנין אינו מפורש
במתני' וקיא גיטה אתא לאשמועינן
דלא יחזיר דחיישינן לשמא נמלך א'
אבל רכס דייק מדקתני ונמלך ולא
קתני נותנין קיוולא נתן אם כן אתא
לאשמועינן אם אמר'תנו נותנין והיינו
אמר' לזמן מרובה דאי לאלתר פשיט'
אין וכלא אפילו אי קוי לאלתר קוי
אין ואלא חיישינן דלמ' כתב בביטן
י' דת' עד תשרי כדפיר' לקמן וכן
י' דפריך על רבי ירמיה דמוקי
י' דקאמר עדים כו' אמאי למימרא
י' דא' דמל' ללא חיישינן דלמא כתב
י' ואל' דסבירא להו כמ' דאין
י' שרית משעת חתימ' ואז ליכא
י' ל' בביטן ולא נתן עד תשרי
י' פיר' גרסה ועל' דר' זיר' דייק
י' ויטלו לזמן מרובה מדקתני בזמן
י' מודה יחזיר לאשה משמע

כמאן דכת' ביה דמי לטעון ולימ' פרעת :
וכי' תימ' דאמר' ליה אי פרעתה אבעי לך
למיקרעי אמ' לן לא שבקטן אמרי בעינא
לאנסובי ביה וכי' תימ' אמרינן ליה אבעי
לך למקרעיה ומכתב אנביה גיטא דנן ה
דקרענדהו לא משום דגיטא פסולה הוה
לא כי היכי דלא תגביה ביה ופנא אחריתי
אטו כל דמגבי בי דינא מגבי : מתני'
מצא גיטי גשים ושהרורי עבדים דיתיקי
מתנה ושוברין הרי זה לא יחזיר שאני או
כתובין היו ונמלך עליהן שלא לתנו :
גמ' טעמא דנמלך עליהם שלא לתנו
הא אמר' תנו נותנין ואפילו לזמן מרובה
ודמנהי המביא גט ואבדה הימנו מצאו ל'
לאלתר בשר אם לאו פסול אם רבא לא
קשיא כאן במקום שהשיירות מצויות כאן
במקו שאין השיירות מצויות ואפי' במקו
שהשיירות מצויות הוא שהוחזקו שני יוסף
בן שמעון בעיר אחת דאי לא תיבא חבי
קשיא דרבה אהבה דהווא גיט' דאשתב'

כמו דכתב ביה דמי דקא פסיקא ל'
מילתה דכתובה מכה מאתים : אמר'
כל דמגבי בי דינא מוגבה לה וכי' כ'
הפרע חיובא לבית דין במקום
הפרע לה לא היו כ' ד' שיכתבו לו ק'
: הא אמר' תנו עשאו : נותנין ואפי'
במצא לזמן מרובה מספ' ללא חיישי'
שמא גט אחר הוא שפ' ותיקן שייק'
ומאדם אחר כפל : מנא לאלתר קתס
מפרש כדי שתעבור שידרא תשרי'
ובתוך כן ליכ' למימ' משיירה שעברס
שם כפל שקרי לא סקה שינוי שת'
: ואפי' במקום כו' לא רבה קמסיק
לא תלמודא קוא דקאמ' לן דכי אמר'
רבה במקום שהשיירות מצויות לא
אחלא כשהוחזקו בעיר אחת שנכתב
בה הגט שנים ששמותיקן שייק' ושמות
כשמותיקן שייק' דאי לא תימ' הכי דרבי'
תרת' בעי קשי' רכס אדרבה : כי
דינא דרב הונא במקום שהוא יושב
ודן ומתקן שהכל רגילין אפלו לדין
הוי ליה מקום שהשיירות מצויות שם
: חיישינן לשני שניירי אף על פי שהם
אמר' לפנינו ואמר' ממנו כפל ופלגני'
סי' משלח לאשתו ויודעין אנו שייק'
שם בשניירי שני אנשי ששמותיקן שייק'
חיישינן שמא שניירי אחרת יש ויש'
יוסף בן שמעון אחר : ואמר' י'
רב חסדא לרבה גרס : כל

בי דינא דרב הונא דהוה כתוב ביה בשוירי מתא דעל רכס נהרא אם רב
הונא חיישינן לשני שוירי ואם ליה רב חסדא לרבה פוק עיין בה דלאורת
בעי מינך רב הונא נפך

דא' דמל' ללא חיישינן דלמא כתב
י' הגט בידה הרי כבר מגרסת פשיטא דיחזיר ומאי קמל והלא אפילו לא ביטא הוא זה כותב לראייה ואין סבב' מודה נמי אמאי לא יחזיר
י' מירי שלא ראינו הגט בידה וקמלן דאף על פי דחיישינן שמא מאחר כפל ועדיין לא גרסה תגרס עתה כהחזרת הגט ולא חיישינן
י' שמא מאחר כפל א"כ קוי אפילו לזמן מרובה כיון דלא יודעין ממי כפל מן הכעל או מן האשה ורכס דייק דמתכ' כמי אפלו לזמן מרובה דומיא
י' הליכס ומיאוכין דיחזיר אפי' לזמן מרובה דלאלתר היינו שראינו בידה פשיטא כיון דחלצה נחזיר לראייה אפילו אינו שלה אלא מיויר
י' י' וי' בידה ואף לא ידעי' שחלצה והיינו לזמן מרובה ודומיא דהכי משמע ליה דמיידי בריש'א נר' זירא לא מוקי לה דומיא דסיפא :
י' כשר אפי' אבי' דחייס לתרי יצחק אפילו היכא דלא הוחזק בגט שמצאו לאלתר דלא חייס דקתס קוי כמנו לזמן מרובה דלא שייק קתס
י' לאלתר : וחזא סהחזקו תימא אמאי לא מוקי אידי ואידי שהשיירות מצויות בלא הוחזקו דהשתא הוי דומיא דסיפא
י' גרסה כית דין דמיידי ברכי ויש לומר דעובדא דבסמוך דקוי כבי דינא דרב הונא קוי בריש'א ואשמועינן דבלא הוחזקו יחזיר אפילו
י' דומיות וקבא אשמועינן דאם הוחזקו נמי יחזיר אם אין שירות מצויות ואם תא' ומאי טעמי' יחזיר לאשה כיון שיש שני יוסף בן שמעון בעיר
י' דא' יודעים שזה אבד גט באן אין לחוש שגם האחר איבד כיון שאין שירות מצויות ושמתין אתא כרבי גיעזר דלר' מאיר כיון שהוחזקו
י' יוסף בן שמעון אין הגט כשר עד שיקא מוכיח מתוכו שהוא של זה כדמוכח פדק כל הגט דתקן כת' לגרש את הגדולא לא יגרש בה את הקטנס
י' דא' גדולה מצי לגרש מני' ר' אלעזר היא ובעידי מסירה משמע דלרבי מאיר אפילו גדולה כמי לא מצי מגרס והקוא דמגרס דשני גיטין
י' תערבו ומוקי כר' מאיר מיידי במשולשים דמוכח מתוכו : חיישינן לשני שניירי ואל'ת אש כן לרב הונא קיאך יגרש כל אדם א'
י' כי מאיר דאינו מוכיח מתוכו כיון דחיישינן לשני שניירי ויל' כיון דלא הוחזקו קוי פסיד מוכיח מתוכו ומכל מקום כשכפל חיישינן : נפך

שנים אחוים

דיקא שפח כל מעשה כ"ד הרי זה יחזיר פלגו דהקוא ניטא קוא כתב ביה הנפק ופשיט שפיר ממתיני דמעשה כ"ד יחזיר אך מה ש
בבבל מן השנים ק"ד"כ מה מועיל הנפק כיון שלא בא ליד האשה עדיין דאם יש לחוס לכמלק בלא הנפק הכי נמי יש לחוס להנפק ויע
מא מקיים ביטא ויש לומר דאי כתב ביה הנפק מיירי שכל מן האשה ופולק אחי האשה ונאמרת שהיא שלה וקפשיט: דחזיר ולא חיישיב
וקרת ומאשה אחרת ככל ואעב שהיירות מצויית כיון דלא הוחזקו כמו במעשה כ"ד דחזיר ואעב דאם תבא בבית דין שהיירות מצויית כיון

חיישיבן שמה אחר נפל כיון דלא
הוחזקו ואי מיירי שהפלי שאל גרע
את האשה ול דלא כתיב ביה הנפק
ומוכיח נמי שפיר כיון רכמעשה כ"ד
יחזיר דלא חיישי לכמלק דכיון דהתנה
בי הנפק ודמי בעשה הלוחה דלא
לא מקיים שטר כד זמר לקמן
בפירקין ולא חיישי נמי שמה אחר
ככל ח"י על גב דהשיירות מוכי
כיון דלא הוחזקו כהקיא ביטא
דאשתכח שהפליח שאל קנא ולא
שייך למימר נמלק כיון שהגב
הפליח דאין יכול לבטל קנא שלי
בפני הפליח ולא ניהא כמו כן מוכי
מאחר ככל אעב דהשיירות מוכי
כיון דלא הוחזקו ואת אחי דאין
האשה שהלכה דחיישיבן לתרי
אפי"ל הוחזקו תקמי ליה ממתיני
דכל מעשה כ"ד הרי זה לא יחזיר
דמוקי לה דאשתכח חזן לכ"ד שו
השיירות מצויית כ"ד זירא חבל
תרי יתק לא שייך לפלוג בין
מצויית לשאין מצויית דלעולם
להנפק בינחם מעיר אחרת
מעיר ואתא א"י מ"י מ"י
כ"ד ואפילו יכי לא חיישיבן לה
כיון שזה האיש שחל בו וירעו
שאבד גט ויחזן חבו מכירין אחר
לחוס שמהאחר ככל וכפל ממנו
כן כחן חבל חזן חזן יודעים
יחזק מת חס מעיר זאת יתק
אחרת: אין הכעל מודע
יחזיר אעב דנאמנת לומר גרסה
היא אינא נאמנת דמעירי פ"י
דקנא מסייעם: ואפילו
מרוכס תימל כיון שזורה שמהא
וכבר גרסה אחי קנא לן למימ
דלא יחזיר כיון דכאמון לזמני
כדאמ פ"י מאלין חפי ככל
נחזיר לה לראיה בעלמא ויל ד
לומר גרסתים ותקא מגרסת
ולכא סאיל וכידו לגרסה
שאמר שכבר גרסה חזון סתם
בגט כמו שאינו כאמון למשרע סק
אינו כאמון להקא יחזיר לאשת
דקתי היינו בעדים ותקדמו

נפק דק ואשכח דתנן כל מעשה בית דין
הרי זה יחזיר והוא ב"ד ע"א דרב הונא דכ"ר
במקום שהשיירות מצויית דמי וקא פשיט
רבה דחזיר אלמא אי הוחזקו שני יוסף ב
בן שמעון אין אי לא לא עבד רב עובדא
בי בתנ' דפומבד' כשמעת' איב דאמרי
היבא דמוכני ביתנא והוא שלא הוחזקו ד
דשכיחן ש"רתא ואיבא דאמרי היב דתרו
ביתנא ואע"ג דהוחזקו דלא שכיחן ש"ירות
רב' זירא רמי מתניתין אבריתא ובשני תנן
המביא גט ואבד הימנו מצאו לא יחזיר
ואם לאו פסול ורמנהו מצא גט אשה די
בשוק בזמן שהבעל מודה יחזיר לאשה א
אין הבעל מודה לא יחזיר ולא לזה לזה
קתני מיה בזמן שהבעל מודה יחזיר לאשה
ואפילו לזמן מרובה ומשני כאן במקום מ
שהשיירות מצויית וכאן במקום שאין ה
השיירות מצויית איב דאמרי והוא שהוחזק
דלא נהדר והיינו דרבה איבא דאמרי א
אע"ג דלא הוחזקו לא נהדר ופליגי ררבה
בשלמ' רבה לא אמר בר' זירא מתני אלימ
ליה לאקשו"י אל"א ר' זירא מאי טעמא לא
אמ' ברבה אמר לך מי קא תני הא אמ' תנו
נותנין ואפילו לזמן מרובה דלמ' הא אמ'
אמ' תנו נותנין ולעולם כדקיימלן לאלתר
למ' דלר' זירא במקום שהשיירות מצויית
וא"עב שלא הוחזקו שני יוסף בן שמעון ש
ופליגא דרבה במאי קא מפליגי רבה סבר
דיקתני כל מעשה בית דין הרי זה יחזיר דאשתכח בבית דין עסקי' ובית דין
במקום שהשיירות מצויית והוא שהוחזקו לא יחזיר לא הוחזקו יחזיר ורבי
זירא אמ' לך מי קתני כל מעשה כ"ד שנמצאו בבית דין כל מעשה בית דין
יחזיר קתני ולעולם דאשתכח אברא"י דרמיה אמ' בגון דקא אמרי עדים מ
מעולם לא חתמנו לא על גט אחר של יוסף בן שמעון אי הכי מאי למימר
מהוא דתימ' ליתוש דלמא אתרמי שמא בשמא ועדים בעדים קמשמע לן
רב אשי' אמ' בגון דקא אמ' נקב' שבו

די מעשה כ"ד הרי זה יחזיר כל מילתא
בזאת לב"ד לקיים דליבא למיחש
מאלך עליהן שלא ליתקן הרי זה י
זירא זה מקיים כ"ד היה ולכך
יבא סם: כשמעתיא דכעין תרתי
יבא חרף קנא דקואי ואכשריה:
היבא דמוכני כתנא דשיירות מצויית
ס' לבא ולקנות ואהדריה משום ד
דלא הוחזקו שני יוסף בן שמעון כ
בגיר שכתב בה ולא חיישיבן לומר
יה עיר אחרת שמה כמו: ואיכ' דא'
קבא דתרי כיתנא כמי המשרה סם
כנא קנא ומאי כשמעתיא שהוחזקו
שני יוסף בן שמעון באותה עיר ש
שכתב בה ואכשריה דבמקו' שכתב
בי לא היו שיירות מצויית: בשלמא
דאם דאמר סוכניא ארמיא דמתניתין
דנעין אמתייתין דכזקין: לא אכ' ד'
זירא דרמא מתני אבריתא: דמתני'
נתימ' ליה לאקשו"י משום דהי עיקר
יתמיא כשמתקנת זן את זן וכריך
לזיר שיתיישב דאלו בריתא יש
לזיר אינא עיקר ר' לא סבא ר' חייא
זכין לו: ולעול' דקיימלן כשכתב
לא לתר ואם לאו פסול שמה אינו של
זה אבל בריתא ליה לשמויי הכי דכין
דתנא בהדיא יחזיר לאשה קנא ליה
לפלוגי בין לחלת בין לזמן מרובה
ולא דמיא למתניתין דהתם לא יחזיר
תנא ומדקת' הוה דייק יחזיר קיבא
דאמר תני רביין דלא תנא יחזיר לא
הוה ליה לפלוגי: דאשתכח אברא'
זאין השיירות מצויית: ר' זירא אמ'
הא דקתי יחזיר כעין דאמר עדים
החתומין בו מעולם לא חתמנו בו:

בזורה ונולא חיישי שמה אחר ככל ואפילו לזמן מרובה מעולם לא חתמנו אלא על גט אחד כו' ונאמר הכעל שהיא אחי יוסף ואם תאמר וכל
העדי' אלו כ' כינו כאמון לומר שהיא שלג' א' אינו חוססין שמה אחרת ככל ועתה שצ"י אמ' שלא חתמנו אלא על גט אחד של יוסף בן שמעון לקנא
כאמון ניהא שמה אחרת ולא לזה לזה ויל' דאף כי אין עדי' מה שאינו כאמון ח"י על גב שאמר מכיר חפי שהיא שלי לפי שהיא מהפך ואמר שלי
ספסי' שלא איבד אחר בגט רק הוה לכך אימ' שהיא שלג' אעפ"י שאינו מכיר אבל כשעדים או' שלא חתמו רק על גט אחד של יוסף בן שמעון
אקרי ופי' חס חתמו לאחר לו פלוג חתמו דאינו חסוד לקלקל כמו שכתבן לומר גרסתים ואת' ספרים דג' אלא ע"ג גט אחד של
ס' ש' ויל' שלא ראו עדים קתני דאין קתני סתם א"כ קנא ליה למימר מה דתימ' דלמא אתרמיא עדים בעדים

אחזים

ודוקא כזר את פלוגי דהוקא ליה סימן מוכחק ואפילו אש תמצי ליה
גבי חזרת אבדה בסימנין דאכעיה לן לקמן דאורייתא או דרבי
אפילו פשטת סימנין דרבנן יש לסמוך על סימן מוכחק כזה למיניהן
אשת איש דאורייתא : מספקא ליה לרב אשי סימנין שמחזירין ער
אבד אי דאורייתא קיה נאשי באיב

דאורייתא סמיכין אסימן כל דהו
אי דרבנן ודוקא באבדה שהפילג
בד הפקר אבל במדי דאשורא
סמיכין נאי קשיא כימא הכי קשיא
סימנין דרבנן ונפשוט בעיין דלקוח
לא פירכא קיה דמכלן דפשיטא ליה
אי כמי מספקא לי אית עליה למימר
מספיקא : אירכס ליה ביטא שזיקה
שליח להכי נאירכס ליה ואשכחוק :
אמ' אי סימנין חשיב לכזו אית לי' ב' ג'
סימנא : ואי טביעות עין חשיב לכזו
אית לי' בגייה טביעות עינא מכיזר
אני בכתיב ידי הסופר והעדים מיה
אורכו ורחבו כאדם המכי את חבירו
בטביעות עין שטבעו ואין בו סימן :
וקצברי רבנן : סימני דאורייתא
אמרתי סימן מוכחק וקחזירונו ל :
ודוק למרכ מדרבנן דמוחזק לן דה
דלא משני בדיבוריה : ולא כתב
תשרי וכל זמן שלא נתן ה' לו לאכל
ולמכור שירי נכסי מלוב שלם שתי
חכמים לבעל לאכול פירית של גבי
מלוב אשתו שנפלו לם לירושק :
פירי כחשפאו : שפיר יש לה לטרו
כל מה שמכר משעת כתיבה וקא
פלוגתא במס' גיטין בפ' שלישי אית
מטא גיטא לדיך מיד בעליך : אית
מטא שטר לדיך מיד המלוה תחילה
אחי לוקח ותבע אי איתא למיטב
מסיק אדעתיה לתבע אייתי דאיש
אימת מטא גיטין לירי בזמנא קמח
: מקמיה דידי מקוד' שמכר לי
נכסיו מטא שטר מיד לוקח למלוה
בראשונה : הניח' למאן דאמר כו'
פלוגתא בפ' דגיטין : זכות קו' לעבד
טובה קיה חללו שמתירו בקהל וביק
דזכות הוא איכא לתרונו דמטעם
שנכת' זוכה בשחרו' דלכי מטא שטר
גבולידה נעשה בן חורין למפרע
משעת חתימ' : מכא הוא לעבד מוכת
הוא שיוצא מתחת רבו כלומר הפסד
הוא לו שאם עבד כהן הוא פוסלו מן
קתרנו' ואם של ישראל אסרו בשפתה
כנעני דיולא לי ופסיח' לי ופרי' לי

בצר אות פלוגי ודוקא בצד אות פלוגית
אבל נקב בעלם לאירב אשי מספקא ליה
סבגים אי דאורייתא אי דרבנן דבה בר בר
תנה אירכס ליה גיטא כי מדרשא אמ' אי
סימני' אית לי בגייה אי טביעות עינא אית
לי בגייה אהדרוה נהליה אמ' לא ידענ' אי
משו סימנ' אהדרו ניהלי' וקא סברי סימנין
דאורית אי משו טביעות עינ' אהדרוה נהלי'
ודוק צורב' מדרבנן אבל אגיש דעלמ' לא
גופה מצאגט אשה בשוק בזמן שהבעל
מוד' יחוי' לאשה אין הבעל מוד' לא יחזיר
לא לזה ולא לזה בזמן שהבעל מודה מ
מיהא יחזיר לאשה וליחוש שם כת' ליתן
בניסן ולא נתן לה עד תשרי ואזל בעל מ
זבין פירי מניסן ועד תשרי ומפקר לגיטא
דכתיב בניסן ואתי' למטרף לקוחות שלא
כדין הניחא למאן דאמר כיון שנתן עיני
לגרשה שוב אין לבעל פירות שפיר אלא
למאן דאמר יש לבעל פירות עד שעת ג
נתנה מאי איכא למימ' כי אתאי למטרף
אמרינן לה אית' ראייה אימת מטא גיטא
לידיך ומאי שנא משטרי חוב דתנן מצא
שטרי חוב אם יש בהן אחריות נכסים לא
יחזיר ואוקיבנא בשחיב מודה משום ש
שמ' כתב ללות בניסן ולא לזה עד תשרי
וקא שרף לקוחות שלא כדין התם נמי
ליהדרא וכי אתי למטרף נכסא ליה איתי
ראיה אימת מטא שטר חוב לידיך אמרי
הכא גבי גט אשה אתי לוקח תבע אמ' האי
דהדרוה נהלא רבנן לגיטא משום דלא
תעגין ותיתב השתא דקא אתיא למטרף
תיזל ותיתי ראייה אימת מטא גיטא לידה
הכא גבי שטר חוב לא אתי לוקח ותבע
מאן דאדרוה נהליה רבנן לשטר חוב פ
פשיטא למאי הלכת' אהדרוה נהליה ל
למיטרף הוא ש"מ קמו רבנן במילתא ו

שמנים דאורייתא
אבדה כשרי' מדינו מוכחק מדרבנן מספקא בד הפקר
מדאורייתא כשרי' או עדים או סימן מוכחק נמי דאסיר הוא
מהדרינן חלה בסימן מוכחק : אבל
לית דעם הארץ כמי אית ליה ט
גנות עיב' כדאמ' פ' גט פשוט קאי
דבעי לקדושי חיתתא לידבר
הארץ בקדו' וקא דלא מהדרינן
ז' מסוס דלא מהימן : וליחוש
מ כתב ליתן בניסן כו' נאשי לאכיי
עדין כחיתומיו וכי' לן הכא גבי
הכא קוא לה נאחיתתיה דדייקין
א' תגו מותנין וכן אמתי' דהמכא
ממדינת הים לא פריך כיחוש שמ'
ב ליתן בניסן כו' כיון דעתה שכל
מה רואין שהזמן מוקדם ויש קול
א' כמסר כיום שנכתב ויזכרו ל
י' זכות למר' אייתי ראייה אימת מטא
ס לידך אבל הכא שהבעל מודה
ג' נפל וגרשה כיום הכתיבה
ו' כיחוש שמא יסברו לקוחות ש
ה' אמת ולא יאמר בשעת טריפה
ז' ראייה אימת מטא גיטא לדיך
ח' אמאי לא פרי' אמתיה דכותבין
ט' אית אף על פי שאין אמת עמו
י' שמא לא יתן עד שכה וכי תימ'
כ' א' לכה דיעותא דנפילק ז' יום
ג' כמסר ואפילו כמס' כמי אחר
ד' מספקא ליה במס' כיום שנכתב
ה' אית כשעת קבלת הגט שהוא מ
ו' ח' ויזכרו לקוחות לומר כשתטרף
ז' אית ראייה דקא לעיל פריך גבי
ח' אית שטר ללות וז' דגבי כותבין
ט' ללות פריך שפיר מסוס דמאן
י' א' א' ז' יום לחוש שמא ל
כ' זמן ומסר לו כנענה ויסברו
ג' אית שמסר לו משע' כתיבה אבל
ד' הכי כ' כפרהסיה דכריך עדי
ה' אית אפילו לרבי מאיר דאין דבר
ג' ג' פחות משתי כרפ' ורשכס
ד' דרבילות לגרש אפרהסי לגלות
ה' אית פנויה יש קול שנגרשה אחר
ו' אית כתיבה ולא יטעו הקוחות אבל
ז' א' אמאי כותבין גט לאיש כו'
ח' א' שמא תוכס אחר הכתיב ויתן
ט' כנע' כדי לחפות עליו וז' דמיד
כ' אית קבא פותן לה דלא מקדים
ג' פורענות לכפסיה : אימת
ד' גיטא לדיך כשאר
ה' לא אמין דנוקמת' ב'ל' שנכתב
ו' אכל וז' דנפ' איתרעו :

ומיקמי דידי מטא שטרא לדידה : שחרורי עבדים : תנו רבנן מצא שטר
ז' א' ב' שוק בזמן שהרב מודה יחזיר לעבד אין הרב מודה לא יחזיר לא לזה ולא לזה בזמן שהרב מודה
ח' ז' לעבד ואמאי גיהוש שמ' כת' ליתן לו בניסן ולא נתן לו עד תשרי ואזל הרב וחגיגהו ומפיק
ד' רכתב בניסן וקא שרף לקוחות שלא כדין הניחא למאן דאמר זכות הוא לעבד שיוצא מתחת רבו
א' א' דא' עידי' בחותמ' זבין ליה שפיר אלא למאן דא' חוב הוא לעבד שיוצא מתחת יד רבו לחרות

שנים ארבעים

אין לטעמי כל: אגרות שום: ששמו בית דין כספי לזה למלך כחבנו:
בנות מזון שקיבל עלינו לזון את בת אחת: מיאכין קטנה יתומה
שיאה אמה ונקחיה לדעתה יוצאה חמנו בחיזון ואיכה צריכה גט
אז אמרת בפני שלשה חי אפשי בפלוגי בעלי ובתקין לה כד פטר

שובר כומנו עורף אעפ
חינו מועיל וטורף הבעל כדון
שתקנת חכמים היא שזכה משעת
ימים רבי אחרי כן שאלה כן לעולם

ויהאם בפניהם להיות לה עדות
זוהר ליכשא: שטרי בירורין כבני
פרט: הרי זה יחזיר דרכא למיחש
שמה כמלק דהא בידין לא כותבים
לא בדבר מקווי ולפירעון כמי לא
דקשה פרעון כדאמל לעיל ואפילו
מחן דאמל שימח קדר מהו דאפסיד
גפשי: מצא בחפשי או בדלוסקמא
אם שטר: או שמי תכרי של שטרות
בדרך ובאגדה ובמאמר מפרש מלי
חפשיה ודלוסקמא ותכריין ואגדה:
קרי זה יחזיר דבר שיש בו סימן הוא
כדמפר כבני סהכלי סימן כשיחמרו
הבעלים בכלי כן וכך מצאת אותם
וכן תכריך ואגד הרי זה יחזיר דבר
שיש בו סימן הוא כדמפר כבני: אחד
אלו משלשה חס שלש שטרות של ליה
חד קן שלשה משלשה בני אדם:

שובר כומנו טריף אבי לטעמיה דאמר ע
עדיו בבתומיו זכין לו: מתני: מצא
אגרת שום ואגרת מזון שטרי חליצה מ
ומיאונין ושטרי בירורין וכל מעשה בידין
הרי זה יחזיר מצא בחפשי או בדלוסקמת
תכריך של שטרות או אגודה של שטרו
הרי זה יחזיר וכמה היא אגוד של שטרות
שלשה קשורין זה בזה רבן שמעון בן
גמליא או אחד הלוח משלשה יחזיר ללו
שלשה הלוחין מן האחד יחזיר למלו מצא
שטר בין שטרותיו ואינו יודע מה
טיבו יהא מונח עד שיבא אליו אם יש ע
עמהן סימפונו יעשה ביה שבסמפונות:
במי שטרי ברורין הכא תרגמו
שטרי טענת ר' מילאם זה בורר לו אחד
וזה בורר לו אחד וכל מעשה בית דין
הרי זה יחזיר ההוא גיטא דאשתכח
בקרנא דרב הונא דהוה כתב ביה בשוילי
מתא דעל רביס נהרא אמר רב הונא ח
חיישינן לשני שוירי אמר ליה רב חסדא
לרבה פוק עיין דלאורת בעי לה רב הונא
מינך נפק דק ואשכח דתנן כל מעשה
בית דין הרי זה יחזיר אמר ליה רב עמרם
לרבה היכי פשיט' מר איסור מממונ אמר
לי תרדא שטרי חליצה ומאונין תנן פקע
ארזא דבי רב מר אמר משום לתאי דידי פ
פקע ומר אמר משום לתאי דידי פקע

ירא המ
במיסן ולא כתי
זכינו ולענן חייס
על בת גמראל קודם שכל בני
שחרור שפסל ושמח גם גבי איסור
זכין לו משעת חתימ' אעב' ולא שייך
טעמ' דפרי' מלי לא פלוג רבנן דסכח
כיד חכמים לעקוק דבר מן התורה
ואת וקא אביי סבר כר' אליעז דאמ'
עירי מייר' כרתי גבי מצבת דחתימה
עלם תרי גיסי ור' אליעזר סבר פרוק
מי שהיה כשוי בת לזם ולא מסר לזם
ומסר לו לזה שמסר לו תחילת קנס
ויל דהיינו בפני שטר' שזמן כתוב
בשנה ביום אחד שאין ניכר מתוכו
איזה מהם קודם לכך חזינן בתר מ
מסירה אבל אין זמנם שום החתום
קוד' זכה חף על פי שהמאחר נמסר
תחילה ובעברא דהתם דכתבינו
לרמי שחמא בשפרא ולרבי עוקב ו
בפניא ואוקמי רב פסק כדירי דרבי
בר חמא משו' דקד' ורבי כחמן אוקמי
לרבי עוקבא כדכתיב מוסס שודא
התם מיירי ולא ידעינן למי נמסר
תחילה ורבי פסק סבר כמי סבב
תחילה לרמי מסתמי' לז נמסר ה
ורבי כחמן סבר כיון דאינו מוכי
מכח קסטור שקדם חף לומר שנימסר
לו תחילה אעגב סבכתב קודם ולכך
הנה דינא שודא אבל אם היה יודע
למי נמסר קוד' היה זוכה כיון שפסקה
כתובים ביום אחד ואת ופיה דילמ'
זכנה כתובה ביום שנכתב ששוכר
דהשת' ליי' למימ' עדיו בחתונו זכ
לו וכשינמיא הבעל והלקוחו: שטר
יהא זמנם שום ואין ידוע דמי קדי
ואמר הבעל ללקוחות תביא דמי

אין
ש
אין

לכן דיימן כותבין לן זה בורר לו
את של' זה בורר לו את של' וכלו לזון כהן: דאשתכח בי דינא
מקשים בהנפק והפליח המביא אי' מוכי נפל: חיישי' לשני שוירי
אף עפ' שבשוירי ידוע לנו אין בה שני יוסף בן שמעון שמה יש שוירי
אחרת שיש שם יוסף בן שמעון ושם נכתב ומסליח אחר נפל: הרי
זה יחזיר דכיון דלא הוחזקו שני יוסף בן שמעון בעיר אחת לעיר
אחרת שאינה ידועה לנו לא חיישינן: תרדא משועמש: פקע ארזא
דבי רב כשבר העמוד שבית המדרש נשען עליה: מר אמר משום
לתאי דידי פקע בשביל מזלי שקי' על שדכתיבי: ומר אמר משום
לתאי דידי פקע שהשת על דכרי לכייפני בבית המדרש: חמות

שקדמתם לפי שהוא מוחזק שהכספי שלו והלקוחות רובין לטרו כסב
האשה ויל' דהא ליי' למימ' עדיו בחתונו זכ
מממונא מאס תאמר טפי אכן מחזירין
בממון אחר הרוב ואיסור חזינן בתר רבא אפי' קיבא דאיכא חו
דאיסורא ככד הרוב ולא חיישינן שמה במקום נקב קסחיט ויל' ד
באשה אם החזירו דמים שאין להם סיף לא תפסא לכתחילה אף ע
פרובס מתים ועיל' דמדאורייתא לא חיישי' לשני יוסף בן שמעון
מדרכין חיישינן משו' לעז וכממונ' לא שייך לעז לכך פריך שפי
פשיט' מר איסור' ממונא: בוצא בחפשיה או בדלוסקמא קימ' כ
חפשיה קי סימן כדאמ' פ' שאל אמ' בחפשיה ומי' חמור' בח
אלא דלוסקמא היכי קוי סימן קלא דרין
לז' לומר דמיירי הכא כמות בדלוסקמא
ללא חיישינן כמו שתקפו להחזיר אבידתו
ממנו

שנים אחדים

כא נוסק' שהוקנים מכניעים בה כלי תשמישין שלא יצטרפו לחפשי אחרים : כדרכן זה בזה וזו
זו שטרות מלחתי וזה יאמר עלי קס וגבן כדרכן קן זה בזה : לוי מוכ' קשר סימן שיש קשרים שאם
לא מאן סימנא איכא הכא ותפשוט מינה בעלמא דקשר סימן כתיב בעלמא היא ומשני מלחי לתת
זה דברך הוי סימן דכולי עלמא כרכי שטרא שטרא לעצמו וקשורי אחתן יחד וזה כרך שלשתן יחד : דרמון

או הדלוסקמא מאי חפסיא אמר רבה בר בר חנה חמת
מאי דלוסקמא אמר רבה בר שמואל טליקא דסבי תכריך של שטרות
אגודה של שטרות תגו רבנן כמ' הוא תכריך של שטרות שלשה ברובין
זה בזה ובמה היא אגודה של שטרות שלשה קשורין זה בזה שמעת מינה
קשר סימן תני ר' חייא שלשה ברובין זה בזה אי הכי היינו תכריך תכריך כל
חד וחד בראש דהכריה אגודה דדמו אהרדי וכריכו מאי מברין מניין מאי
אריא תלת אפי תרין נמי אלא בדאמ' רביע' טבע' מברין הכי נמי שטרי מברין
רבן שמעון בן גמלי' א' אמ' אחד הלוח משלשה יחזיר ללוח דאי סלק' דעת
דמלוח נגהו מאי בעי גבי חרדי דלמא לקימננהו אויל דמקיימי דלמא מידי
דספרא נפיל לא משהי איגיש קיומ' בידא דספר' שלשה שלוח מאחד יחזיר
למלוח דאי סלק' דעת דלוח נגהו מאי בעי גבי חרדי דלמ' למכתבנהו אויל
דכתבי' חתלת ידי ספרא ודלמא לקימננהו אויל מלוח מקיים שטריה לוח
לא מקיים שטריה אם יש עמהן סימפונות יעשה מה שבסימפונות אמר רב
דמיה בר אבא אמר רב סימפון היוצא מתחת ידי מלוח אע"פ שכתבו בכת' ידו
אינו אלא כמשחק ופסול לא מיבעי' כתב בכתב יד סופר דאיכא למימ' ספר'
אתרמי ליה וכתב לא אפילו כתבו בכת' ידן פסול סבר דלמ' מתרמי ואתי בין
השמשות וקא פרע לי דאי לא יהבנא ליה לא יהיב לי זוזי אכתוב אנא דכי
איתי לי זוזי אתן ליה תנן אם יש עמהן סימפונות יעשה מה שבסימפונות כדאמ'
רב ספרא שנמצא בין שטרות קרועין הכי נמי שנמצאו בין שטרות ק
קרועין תא שמע נמצא לאחד בין שטרותיו
שטרו של יוסף בן שמעון פרוע שטרות שניהן פרועין כדאמר רב ספרא ש
שנמצא בין שטרות קרועין הכא נמי שנמצא בין שטרות קרועין תא שמע
שבועה שלא פקדנו אבא ושלא מצאנו בין שטרותיו של אבא ששטר זה
פרוע אמר רב ספרא שנמצא בין שטרות
קרועין תא שמע סמפון שיש עליו עדים

סמפון שיש עליו עדים יתקיים
בחתמינו כד' דמשמע ליה
שהוא ביד המלוה מדקרי ליה סמפון
יביד הלוח קרי ליה סוכר ולשון ס
אמפון לשון ביטול ועוד דביד הלוח
וסימנא דכשר על ידי קיום :

ודן עלך שנים אחדים

השכיבין זה על זה אורכו על
של חכירו : מאי מכריז המוכר
מכריז : מכין ג' שטרות וזה בא
סימן שכרוכי' היו יחד : אפי' תק
הואיל ואין צריך לבעלים לתת
אלא בריבית : כדאמר רבינא
מציאות : שטרי מכריז שטרי
וזה צריך שיאמר כד' וכך סיון
היו הלכך דקא תנת' חבל תרי
ידיע דמיעוי : שטרות שתיס ואי
סימן : ודלמ' לקימננהו אויל
הדיינין הכותב הנפק לכל השטה
דלנים היו שפרעום וקוחזרו להם
למכתבנהו אויל דמן הסופר
ומעולם לא לוי : ס
סוכר המכיל שטר וכל דבר
המכיל דבר קרי סימפון עלו כדו
גבי קידוש' אשה ומכיל' עבד שהם
קרוי' סמפון מפני שחבטל את המ
: היוצא מתחת ידי מלוח שהיא מונ'
בידו ולא ביד הלוח : ספרא מתיר
ליה וסבר אס' יבא בעי מוכי' לפרע
ואני אין שטר עכשיו בידי ואס' ל
יהא סוכר מוכן לי לא יפרע כלו
: אפי' כתוב כתבידו שיש לומר
לא שנפרע למה ליה למהר ולכתב
לפרעון האויל' עודע לכתוב הוא
יש עמהן סמפון והכא בזלו עסקיו
דקתני מנא שטר בין שטרותיו כנ'
כדאמר רב ספרא לקמן בשמעתין
שנמצא לו השטר שהסוכר יוסף עליו
: בין שטרותיו קרועין והו' אינו קיימ'
לפיכך סומכין על הסוכר שהו' אחס'
שאם לא נפרע לא היה כותב השטר
אלא השטרות קרועין כך שמעתין ולי
כדאמ' שנמצא הסוכר בין השטרות קרועין הלכך איכא למימר
שנתקבל החוב והסוכר הזה אין צריך למלוה הזה אלא ללוח והלוח שכתב זה עס'
השטרות שאין צריכין לו דאי ס' מלוח כתבו להיות מוכן לו כשירצה לוח לפורעו לא פתנו עס' שטרות
שאין צריכין לו : כמנא בין שטרותיו מתקיימין היא בגט פשוט שכי יוסף בן שמעון בעיר אחת ומנא
סוכר לאדם אחד בין שטרותיו וכתב בו שטרות של יוסף בן שמעון שבידי פרוע הוא והיו לו שני ש
שטרות על שניהם : שטרות שניהם פרועין שכל אחד יכול לומר על שלי בכתב סוכר ובבבא בתרא
פרכין בלא סוכר נמי הקטן אין אחר יכול להוציא שטרות מוכ עליהם ומוקמינן ליה במשולשין בשטר
ואין משולשין בשוכר זהא הכא דיוצא מתחת יד מלוח הוא : שנמצא השטר בין השטרות פרועין
אחד אמר זסו שטר שלי : שבועה שלא פקדנו אבא משהו הוא בשבועות יתומין מן היתומין לא יפרעו אלא בשבועה ומהו שבועתן שבועת
אפקדני אבא בואת' מיתה ושלא אמר לנו קודם לכן ושלא מנינו סוכר בין שטרותיו של אבא על שטר זה שהיא פרו' קא אס' מנאן סוכי' עליהם :
יתקיים

55

אילו מציאות

יתקיים בחותמו קס"ד אם אמר מלוה לא נפרעת ותדע שהדי לא
נפרע לידך יתקיים בחותמו על פי חותמו יתקיים אם החותמו
הוא שחתמוהו אין המלוה כאלו אבל כל כמה דלא מקיים מהיומן
הוא מפיך ליה מלוה ומלוה הא אמר פסול הוא: דשילין לקו אם
ר"ח הפירעון ואם לאו כאמן המלוה
למר שלא נכתב אלא להיות מוכן
לשיפרע: עידי קיום שכתבו הנפק
דבי דיכא לא מקיימי ליה אלא כ"כ
פרע: כמפן שיש עליו עדי בעידי
קום מוקמיין לה מהשתא דהתיק
לכתי: יתקיים בחותמו ואפילו יוצא
בחתמו מלו וכשר: אין עליו עידי
קיום אבל עדים חותמו עליו יוצא
מהתקני שליט שאין הלזה מוציא
לא המלוה אלא שליט שביניהם כ
באמן: או שיוצא אחר חיתום שטרות
יבא לפנינו כשהוא כתוב בטור חוב
ואחר החותמו בשם: דהא הימניס
מלוה לשליט דעל כרחיק אין כותב
סובר לא מלו וקוא מכרו ליד השלי:

חוזין עלך שנים אחוזין

אילו

מציאות: מצא פירות
מפוזרין נתיאשו כבעלים
קדמו בגמ' וספקר הן: מעו' מפוזרות
הואיל ואין להם סימן כיכר איאשו
מייאשו נהגו להו הפקר וזהו טעמיה:
עמדים קטנים כמו מחלמי
אלומים והתרגם ביהושלמי מברכן
מייאשו: כהה מהבל דפיין עליהן ואם
היה סימן נקשר עליהן קרי קני' נשח'
של בחתום כל ככרות הנחתומין
אין חבל ככרות ב"ה יש בהן סימן
מחירייהן כמות שקן בזו' וספאר כל
החוזין כדקתני ג' פ' א: אבוי פשתן
דמשל כלשו' חסכו' ומקומיה פופיל
ולפון של ארבעת חמ' הרוק ומשוק
במין לפון וכבוע' ארבעת ומחזין הן
מ' ובעל של דבילה: חספרי' בגמ'
מפ' ובהה חסוכ פיזור: קב מפוזר
בארבעת אמות אבל בע' אמות לאו הוי
פיזור וטעמ' מפ' ואוי: אי דרך כפילה
אם מחס דרך כפילה שיש לרעת
אלא קינחא פם מדעת אלא כפלו א'
חפ' טובא מקב: כפי דבין דאין
כהן סימן אייאשו מייאשו: ואי דרך
קינחא כו' עתיד לחזור ולטולן ב
נתיאשו: דבי דבי כשעת חסיפת
גרנות וכאן דפן בעליהן וכשא את
שעיקר וכמתו אילן: כפי' טרחיקו
לקבון: כפיר מהדי אס קיס פ
חוזין כפחות מכן: מוסס

אילו

יתקיים בחותמו איכא יתקיים בחותמו ד
דשילין להו לסהדי אי פרוע אי לא פרע
תא שומע סמפון שיש עליו עדים כשר ו
באי עדים עדי קיום הכי נמי מסתברא מ
מדקתני סיפ' ושאין עליו עדים פסול מאי
אין עליו עדים אילימ' דליכא עילוייה עדים
כלל צריכא למימ' דפסול אלא ש' עדים
קיום גופה כמפון שיש עליו עדים יתקיים
בחותמו אין עליו עדים ויוצא מתחת ידי
שליש או שיוצא לאחר חיתו' שטרות בש'
יוצא מתחת ידי שליט דהא הימני מלוה
לשליט שיוצא לאחר חיתום שטרות נמי דאי
לאו דפריע לא הוה מרע ליה לשטרות ח

הדרן עלך שנים אחוזין

אילו

מציאות שלו ואילו חייב
להכריז אילו מציאות שלו
מצא פירות מפוזרין מעות מפוזרו בריכו
ברשות הרבים ועגול' דבילה כיכרו של
נחתום: מחרוזות של דגים וחתיכות של
בשר וגזי' צמ' הלקוחין ממדינתן ואבני צי' פ'
פשתן ולשוונות של ארבעת הרי אילו שלו
דברי רבי מאיר ר' יהודה א' כל שיש שנוי
חייב להכריז באיזה צד מצא עגול' ובתוכו
חרס ככר ובתוכה מעור' ש' ב' ג' א' כל כלי
אנפוריא אין חייב להכריז גם מצא
פירו מפוזרין וכמה א' ר' יצחק קב בד' אמות
היבי דמי' אי דרך נפיל' אפילו טובבני ואי
דרך העוה אפ' בציר מהכי נמי לא א' רב
עוקב בר חמא במבנשתא דבי דדי' עסקב'
קב בד' אמות דנפ' טרחיהו לא טרח' אבני
ולא הדר אתי ושקל להו אפקורי' מפקר
לחן בציר מהכי טרח' וחרר אתי ושקל' לח
ולא מפקר להו בעי רבי' רמיח חציקב ב'
בשתי אמות מהו קב בארבע אמות טעמ'
מאי משום דנפ' טרחיהו

מציאות שלו: בריכות ברה למד סימן סעמי
לידרס הוי סימן ומקום הוי סימן מיירי הכי דליכא
סימן ומקום נמי לא הוי סימן ברה מוס' דמכשתי וכלי הוי מקום
סימן ומייב להכריז ומיירי דמכשכ דרך קינחא וככרות של בחתום

ועיבלי דבילה אין בהם סימן והוי
שלו חפ' כרהי ומיירי דמל' דר' כפילס
ולכך לא הוי מקום סימן וא' ת ואמאי
נקט כריכות דמכשכ דרך קינחא טפי
משאר דאיירי דרך כפילה ויש לומר
דכרי כ' איירי דיקירי אימ' קיס סיפלו
שלח מרעית אלא כשעמד לפוס מכין
לחרן ושכחא פם וככרות של בע' ה'
יש לכן סימן דבעלי פתים רבילים
לעשות סימן בככרותיין ולכך חפ'
ברה מייב להכריז דסימן קעשמי
לידרס הוי סימן וככורי מעו' ופירות
דהוי מקום סימן חפ' ברה כדא' לקמן
משום דלא שייך בסו' מכשתי וא' ת
כר כותב' דמיירי דרך סימ' סאך
לוקחם קא אמרינ' לקמן ספק קינחא
לא יטול וכל שקן ודאי סימח ואל דקמ'
בשמכח במקום מונכע דמסתמ' דלא
יטול אם אין בו סימן ואם יש בו סימן
כט' ומכריז ולמ' דסימן קעשמי לדר'
לא הוי סימן ומקום נמי לא הוי סימן
מיירי בכריכות שיש בהן סימן ולכך
כרהי מכריז וככרות של בחתום וסא'
דמקני' לית בהו סימן ולכך חפ' כרהי
הם שלו וככרו' של כ' ה' סים כהן סימ'
חייב להכריז חפ' כרהי דאין עשמי ל'
לידרס משום דאין מעבירין על ס'
האוכלין ופולה מתבי' מיירי בין דרך
כפילה בין דרך קינחא וא' ת כריכות
אי דרך כפילה הוי אס כן אינו יודע
היכן כפלו וכרהי אחאי חייך להכריז
קא מתייאש שסכור כרהי כפיל ואל'
דאעפ' שאימ' יודע לכין המק' יודע
הוא אם כפיל כרהי או כרהי: ובהבוח
אמר ר' יצחק קב בד' אמות כל דרטי
יחזק גופיה בעי וכמה דאי תלמודא
כפי מאי בעי לוקי דרך כפיל ואם'
עובא כדפ' דין תלמודא בתר הכי לא
מכריז ר' יצחק קא ור' יצחק לא כפי'
ל' חפ' דרך כפילה ואפ' טוב'
דכרי כרהי דייאשו שלא מדעת
הוי יאשו אלא מוקי לם שמכשתי ד'
דבי דדי שפתיחא מדעת וככ' חייב
כפרקי דקבעי ולעיל א' רב יסמ' ה'
דחייך לומר דרב יהודה אמ' ולעיל
וכן פרק לא יחשור גבי מרחיקין
התלמודא דאמר וכמה אמר ר' יצחק
כמה חתם חתם:

מס' סו' ה' ד' ע' א' ב' ג' ד' ה' ו' ז' ח' ט' י' י"א י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט כ' כ"א כ"ב כ"ג כ"ד כ"ה כ"ו כ"ז כ"ח כ"ט ל' ל"א ל"ב ל"ג ל"ד ל"ה ל"ו ל"ז ל"ח ל"ט מ' מ"א מ"ב מ"ג מ"ד מ"ה מ"ו מ"ז מ"ח מ"ט נ' נ"א נ"ב נ"ג נ"ד נ"ה נ"ו נ"ז נ"ח נ"ט ס' ס"א ס"ב ס"ג ס"ד ס"ה ס"ו ס"ז ס"ח ס"ט ע' ע"א ע"ב ע"ג ע"ד ע"ה ע"ו ע"ז ע"ח ע"ט פ' פ"א פ"ב פ"ג פ"ד פ"ה פ"ו פ"ז פ"ח פ"ט צ' צ"א צ"ב צ"ג צ"ד צ"ה צ"ו צ"ז צ"ח צ"ט ק' ק"א ק"ב ק"ג ק"ד ק"ה ק"ו ק"ז ק"ח ק"ט ר' ר"א ר"ב ר"ג ר"ד ר"ה ר"ו ר"ז ר"ח ר"ט ש' ש"א ש"ב ש"ג ש"ד ש"ה ש"ו ש"ז ש"ח ש"ט ע"א ע"ב ע"ג ע"ד ע"ה ע"ו ע"ז ע"ח ע"ט ת' ת"א ת"ב ת"ג ת"ד ת"ה ת"ו ת"ז ת"ח ת"ט י"א י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט י"א י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט

אילו מציאות

קב בשתי אמות מהו תימא
הלא קב בד' אמות קב
קב בשתי אמות ומאי קמבעא
וי"ל כיון דליכא אל' חזי קב ילקט
...
קב בשתי אמות על שתי אמות
לכך כפל מיניה לא מתירא וכו'
...
קב בשתי אמות על שתי אמות
לכך כפל מיניה לא מתירא וכו'
...
קב בשתי אמות על שתי אמות
לכך כפל מיניה לא מתירא וכו'

חצי קב בשתי אמות כיון דלא נפיש ט
טרחיהו לא מפקר להו או דלמא משום
דלא חשיבי וחצי קב בשתי אמות כיון דל'
חשיבי מפקר להו קביים בשמונה אמות
מהו קב בארבע אמות טעמא מאי משום
דנפיש טרחיהו ווכל שכן קביים בשמונה
אמו' דנפיש טרחיהו טפי מפקר להו א'
או דיל' משו' דלא חשיבי וקביים בשמונה
אמות כיון דחשיבי לא מפקר להו קב ש
שומשמי בארבע אמות מהו קב בארבע
אמות טע' מאי משום דל' חשיבי ושומשמי
כיון דחשיבי לא מפקר להו או דילמא מ'
משו' דנפיש טרחיהו וכ' ש' שומשמי כיון
דנפיש טרחיהו טפי מפק' להו קב תמרי
בארבע אמות קב רימוני בארבע אמות
מהו קב בארבע אמות טע' מאי משו' דלא
חשיבו קב תמרי בארבע אמות קב רימוני
בארבע אמות כיון דלא חשיבי מפקר להו
או דילמ' משו' דנפיש טרחיהו וקב תמרי
בארבע אמות וקב רימוני בארב' אמו' כיון
דלא נפיש טרחיהו לא מפקר להו מאי
תיקו איתמ' יאוש שלא מדעת אבי' אב' לא
הוי יאוש וריבא אמר הוי יאוש בדבר שיש
בו סימן כו' עלמ' לא פליגי דלא הוי יאוש
ואף על גב דשמעניה דמ'אש לסוף לא
הוי יאוש דכי אתא לידיה באיסורא הוא
דאתא לידיה דלכי ידע דנפל מיניה לא מיאש מימ' א' ס' בנא איל' בנותיה
יזבנא סימנא ושקליגי' ל' כווסו של' ים ובשלוליתו של גהר אע' ג' דאית ב' סימן רחמנ' שר' כדכ' ל' מי' קמ'
כי פליגי בדבר שאין בו סימן אבי' אלא הוי יאוש דהא לא יד' דנפל מיני' רבא א' הוי יאוש דלכי ידע דנפל מיני'
מי'אש מי'אש א' סימנ' לית לי' בניה מהשת' הוא דמי'אש: סימן פ' כג' ש' מ' קג' ט"כ' עו' תא שמע פירו' מפורק'
הא לא ידע דנפל מיניה הא אמ' רב עוקבא בר חמא הכא במכנשתא דביורי עסקי' דאבידה מדעת היא ת' ש'
מעו' מפורק' הרי אילו שלו' אמאי הא לא ידע דנפל מיניה התם נמי כדר' יצחק דאמ' אדם עשוי למשמש
בכיסו בכל שעה ושעה הכא נמי אדם עשוי למשמש בכיסו בכל שעה ושעה ת' ש' עיגלי' דבילה ובכרות של
נחתום הרי אילו שלו' אמאי והא לא ידע דנפול מיניה התם נמי אגב' יקר' ידע כהו' ת' ש' ולשונו' של
ארגמן הרי אילו שלו' ואמאי הא לא ידע דנפול מיניה הת' נמי אגב' דחשיבי בשמושי' במשמש בהו' וכר' יצחק
ת' ש' המוצא מעו' בבתי כנסיות ובתי מדרשו' ובכל מקום שהרבים מצוין שם הרי אילו שלו' מפני שהבעלים
מתאשין מהן והא לא ידע דנפל מיניה א' יצחק אדם עשוי למשמש בכיסו בכל שעה ת' ש' מאימתי בל'
אדם מותרין בלקט משילכו בה הנכושות ואמרי' מאי נמושות וא' יוחנן סבי' דאזלי' אתיג' ריש לקיש אמר
לקוטי' בתר לקוטי' ואמאי נהי' דעני' ז' הכי מאשי' איכא עני' בדוכת' אחרית' דלא מיאשי' אמרי' כיון דאיכא
עני' הכא הנך מעיקרא איאשו' ואמרי' עני' דהתם מלקטי' ליה הא שמע

משום דלא חשיבו עליה קב פירות לטרוח עליהן טורח קיבוץ של ארבע אמות: שומשמי' דק'
מאד ויש טורח בקיבוץ יותר מחטין אבל דמיהן יקרין תמרי' ורימונים גיסם קן ואין טורח בקיבוץ
יאוש שלא מדעת דבר שסתמו יאוש לכסידע שכל ממנו וכשמצא עדיין לא ידעו הבעלים שנסל'
מהן לא קני' יאוש לקמי' מפרש פלוגתי' הו': דאי אש' לכסוף לאחר שמצא זה וכלל' דיאוש כגון דחמור
ויי' לי לחסרון כים דגלי דעת' שנת'
מהן באיחורא אתא לידים דדבר' ש'
שאינו עשוי להתיי' הוא: ונת' של' ים
מקומו בשפת הים שדרך הים לחזור
לאחוריו' פרסאות או טו' פרסאות
פעמיים כיום וסוטף מה שמוכא שם
וקולך ונתו' לשון גודל' וס' בלשון
יוני כמו שכתבו הזקנים לתלמי' ס'
המלך ואל' אצילי' ואל' זוטוי':
ושלול' תקו' של' כהר' כשהר' גדו' מול' חוץ
לגרותיו ושלול' שלל' וסוטף הכמכא
רחמכא שרי' ואפי' באת ליד המוכא
לפני יאוש: לקמן בשמעתי' מבי'ן
לאבידה שטטפה כהר' כו': מקשתא
קני' יאוש שהרי כפל' וכסידע טוב' חוץ
דעת' עניו': דאבידה מדעת היא
שלא כפל' ממנו ומדעת הכיח' ס'
הפקר: עשוי למשמש וקודם שמוכא
זה מודע לבעלים שכל' וכו'אש:
דיקרי' כהר' מסא: שכי' דאזלי'
באחורא זקנים עניים קולכיס על מ'
משענת' כבחת ורואין בל' סיכולת
וסיכולת ולשון כמושות כמו' לא ימוש
ש'אמש' וקולכיס': לקוטי' בתר לקוטי'
לשון כמושות כמו' לא ימוש
ומסין ככל' אל' פניהם: ואמאי א'
יאוש שלא מדעת לאו יאוש הוא: כתי'
דלגבי עניים דהכא הוי יאוש מדעת
סכא' סכלכו בה הכמושות כתי'אש
אלא עניים דעיר אחרת עדיין לא'
ידעו וקיאך מתקין ט' אלא משום
כיון דלכי ידעי' מייאשי' הוי יאוש
משע' סכלכו בו וכתי' בא' ליד' זק'

אין קב בשתי אמות מהו תימא
הלא קב בד' אמות קב
קב בשתי אמות ומאי קמבעא
וי"ל כיון דליכא אל' חזי קב ילקט
...
קב בשתי אמות על שתי אמות
לכך כפל מיניה לא מתירא וכו'
...
קב בשתי אמות על שתי אמות
לכך כפל מיניה לא מתירא וכו'
...
קב בשתי אמות על שתי אמות
לכך כפל מיניה לא מתירא וכו'

אין קב בשתי אמות מהו תימא

תאינה נמי מידע ידוע דנתר פי' כשלמא לאבי תאינה מותרת כיון דרעילת היא דנתר מעיקרא מתחילת לפי ששכיר שהמוצא יקחנה ב
לא ידע שנפלה מן החילין אלא סבור הוא מעובדי דרכי נפלה וכזית וכחרובין אלא דלא עבדי דנתרי אצב דאם היה יודע דנפלו היה מ
לפי שעובדי דרכים יקחו כי יתלו דנפל מעובדי דרכי השתא דלא ידע סבור שלא נפלו אלא דקוקליה יאוש שלא מדעת אבל לרבא דהוי י
אמאי אהר נא' תאם דין הוא לתלות בעובדי דרכים ולא בחילין שאצלן אמאי אהר בותים וכחרובין ויל' דכרין ודאי חין לתלות בעובדי דרכים

אלא בחילין אלא שהבעלי מתיאוש
לפי ששכרין שעבדי דרכים ויל'
מעלנו יורר קיתרה כפירות שמוצא
ויתלום בעובדי דרכים ואת ח' כ' ח'
פרי' לרבא כי מ' דזית וחרובי אהר דין
משום דאף לאחר שירעו הבעלים
שנפלו לא כתייבאו לפי שירעין
שהמוצא לא יקחם שיתלו שנפלו מן
החילין כאשר הוא האמת שאין להל' ד
בעובדי דרכי ויל' דאם אי' מתיאוש
בתאינה אמאי מותרין מי' ח' כ' ח'
דב' שאני זית קוקליה וזיתו מוכי' ל' י'
דב' זה מתרין מה שהקשינו כלום לפי
שהם תחת הזית יחשבו הבעלים
שהמוצא לא יקח לתלו בעובדי דרכים
אבל תאינה עם נפילתה כמאם
מתלככת וממאסת בעניו ומפיק
אבל ברוכ ספ' ה' קוקליה וחזותו כ' ח'
עליו ואצב דמכת' מיר' ידע דה' ח'
דאיניס איניס פי' זיתים דנפלו דרכים
לזיתים שעומדים בחילין ולפיכך יק'
כשירעו הבעלים שנפלו לא יק'
דינרעים שהמוצאם לא יקחם
תאינה עם נפילתה כמנת וכן גרסינן
בערוך כמסתכלא ח' ח' ואלן דומין
לאהתה סכאילין ח' כ' נמאסת ומחמת
שמתלככת איכנו דומ' לתאי' סכאילין
מח' שנת' נתן איתא כ' ד'
קני' קתס גגס וגילין הוי יאוש כ' ח'
שטף נהר קוריו עזינו ואבניו
אם נתיאשו סבעלים קרי אילו סכא
ויל' דמיירי ביכול להציל בקל ח' ח'
דורך בשעת שטיפ' דאי' לחו הכי קרי
כזוטו של ים שאבד ממנו ומכל

קציעות בדרך ואפי' בצד שדה קציעו וכן
תאינה הנוטה לדרך ומצא תאנים תחתי
מותרות משום גזל ופטורות מן המעשר
בותים ובחרובי אסור בשל מ' רישא לאבי
לא קשי' אגב דחשיבי במשמ' בהו תאינה
נמי מידע ידוע דנתר אלא סיפ' לרב קשיא
דקתני בותים ובחרובין אסור אמר' אבהו
שאני זית הואיל וחזותו מוכיח עליו ואע"ג
דנתרן זיתי מידע ידוע דוכתא דאיני איניש
אי הכי אפיל' רישא נמי אמ' רב פפא תאי' ג'
עם נפילת גמאסת תש' הגב שנפל מזה
ונתן לזה וכן גזלן שנפל מזה ונתן לזה ו
וכן ירדן שנפל מזה ונתן לזה מה שנפל
נטל ומה שנתן נתן בשלמא גזלן וירדן ד'
דקא חזי' להו ומיאש אלאגב מי קא חזי' ל'
ליה דמיאש תרגמא רב פפא בלסטיס ו
כוזין אי הכי היינו גזלן תרי גונוי גזלן ת' ש'
שטף נהר קוריו עזינו ואבניו ונתנו בתוך
שדה חבירו הרי אילו שלו מפנ' שנתיאשו
הבעלים טעמ' דנתיאשו הבעלים הא ו
סתמא לא הכא כמאי עסקי' בשיבוי' להציל
אי הכי אימ' סיפא אם היו הבעלים מרדפי
אחריהם חייב להחזיר אי ביכולין להציל
מאי אריא מרדפי' אפילו'

קציעות תאנים שקוצצין אות' באיזמל
ומוחל' שלקח' ונפוחין בשדה ליכס
: ואפי' בצד שדה קציעו שדה ששטוח'
כה קציעות דידע דמהכנה חתי :
מותרות משום גזל ח' על גב דכי כ'
נפל לא ידע כיון דלכי ידע מיאש מ'
מהשתא הוי יאוש כרבא : ופטור מן
המעשר כרין הפקר דהפקר פטור
מן המעשר : בותים ובחרובי אסור
כאבי בשלמ' ריש' לאבי מ' ליתרובי
דמעיקר' ידע ואי' כדמפר' ואזיל
דקתני בותים ובחרובין אסור וס' ד'
משום דלא עבדי דנתרי וליכ' למימ'
ידע דאי' ואצב' דלכי ידע מיאש
לא הוי יאוש מהשתא : חזותו מוכיח
עליו מראית' כיכר של מי הוא הלכך
מרי' לפי ידע דכשיל' לא מיא' דמימ'
ח' כ' כ' ע' ע' ידע דדידי נהו ולא
הפקר' הן ולא שקלי' להויעס נפילת'
כמאסת הלכך כיון דידע דנתרא מ'
מעיקרא מיאש משום מאי' דמכי
נפלה לא חשיבה עליה ומפקר' לה :
לא ידע לא גרסי' ופיר' היה משוב'
על יד' הירדן היה יושב : בלסטיס
מזון ובחוקה נטלה קימנו ומעיקר
ידע ומיאש : שטף נהר קוריו של זה
ומצאן אחר : הרי חילנו כ' ח' גרסינן
זרי' א' שלו מ' ש' ש' הבעלים
דכל' אופת נהר בקוריו עזינו ואבניו
הבעלים ידעו כה מיר' דיש לה קול :
הא קת' הא אם קיתה אבדיה אחרת
שאין לנו לומר שירעו הבעלים לא
הנהג' של מוצא קשיא לרב' : כשיכול
להציל וכוונתה במציאה אחרת דכר'
שים בו סימן דיוכל ליתן סימן וליעול
מודינא כה דחייב להחזיר : אפי'

ועל זה לא היה אמר הא קתס לא אלא איירי ביכול להציל בקל בשעת שטיפת ואפילו אין בהן סימן
ולפי שיעכב עקולי פטורי ויקחם עם ואפילו יקדמו אחרי יקחו יחזירו לו לפי שגבר שקל כעלית
לפי שדרך מ' דמיירי דאם לא דרך מיר בשעת שטיפ' שלא יכול עוד כלל להוצי' בדמוכ' כ' ח'
לפי שיקח' אחרי' בשיעכב עקולי ופטורי ולא יחזירו לפי שאין בהן סימן וכפ' אם נתיאשו סכאילין
דקיינו שהיה עם בשעת שטיפ' ולא רדפי' ואפי' אמרי' שאין מתיאשים חין ככך כל' דדאי הן מתיאש'
בלבן הא קת' שלא היו בעלים כשע' שטיפה ולא נתיאשו עד שירעו הבעלים ששטף' קר' ואלו סכר
להציל אפי' לאחר שטיפ' כגון שיש באבדיה סימן שהבעלים לא ידעו עדיין אלא מא' יאוש שלא מדעת לא הוי יאוש וממני ביכול
מרדפי' אפילו היו בעלים בשעת שטיפה ולא רדפי' כמי יחזיר וממני ביכול להציל אחר שטיפה על ידי הדחק' ואע"פ שיש בו סימן שגורח יבול'
להציל לפי שיתרחקו הרבה שהנהר מוליקן ברחוק ולכך אם הוא כשע' שטיפה ואינו מדרך ודאי מתיאש כיון שעתה יכול להציל בלא דחק ואינו
מחיל אבל אי' הבעלים בשעת שטיפ' יחזיר דכשירעו הבעלים ולא יתיאשו ויבילו ע"ג הדחק' וא' תמכ' ליה הא קתמא חייב להחזיר דלמא נתיאשו אהר'
לאפוקי שהיו עם ורדפו דחייב להחזיר ויל' דאם כן לא נתיאש אלא לתמי' שתמא שטף' נהר קוריו עזינו ואבניו קרי אילו שלו דפסיט' דל'
מיירי ברדפו בשעת שטיפה דהא קתני סיפא דאם היו הבעלים מרדפי' חייב ואין להקשות דמני' דייק מסיפ' טעמא דמרדפי' קא קתמ' כרי' חיל'
שלו דלעולם נמא דה' קתמא דחזיר ולא נקט מרדפי' אלא לאפוקי שהיו הבעלים בשעת שטיפה ולא רדפו' וש' סיפא ידעין דמיירי באי' יכול
להציל קע' על ידי הדחק אבל רש' דגר' מפני שנתיאשו הבעלים משמע לשנא דפטיטא ליה דנהג' אהר' אס' כן מרישא גופיה מני' לאכוחי דמיירי
באין יכולנו להציל ולא היום צריך להטא סיפא ומ' ל' דהא קתמא לא דאפילו כתייבאו כמי מ' מיירי :

אילו מציאות

צ'אין מרדפין נמי הבא במאי עסיקנן ביכולין להציל על ידי הדחק מרדפין לא אי

ב'אש ת'ש כיצד אמרו התורם שלא מדעת תרומתו תרומה הרי שירד לתוך שדה חבירו וליקט ותורם שלא ברשות אם חושש משום גזל אין תרומתו תרומה ואם לאו תרומתו תרומה ומגין הוא יודע אם חושש משום

גזל ואם לאו הרי שבא בעל הבית ומצאן ואמר לו כלך אצל יפות אם נמצאו יפות מהן תרומתו תרומה ואם לאו אין תרומתו תרומה ליקטו הבעלים והוסיפו עליהן כ בין כך ובין כך תרומתו תרומה וכי נמצא יפות מהן תרומתו תרומה אמאי בעידנא דתר'הא לא הוה ידע תרגבא רבא אליבא דאבי' דשויה שליח הכי נמי מסתברא ד דאי סלק דעתך דלא שויה שליח מי הויה תרומתו תרומה והא אתם גם אתם אמר רחמנא לרבו שלוחכם מה אתם לדעתב' אף שלוחכם לדעתכם אלא הבא במאי ע עסקינן כגון דשויה שליח וא'ל זיל תרום ולא א'ל תרום מהני וסתמי' דבעל הב' כי תרים מבינו'י הוא תרים ואזל איהו ותורם מיפות ובא בעל הבית ומצאן וא'ל כלך א אצל יפות אם נמצאו יפות מהן תרומתו תרומה ואם לאו אין תרומתו תרומה א אמרי' ובר זוט'ר ורב אשי' אקלעו לבוסתנ' דמרי' בר איסר אייתי אריס' תמרי' ורומגי' ושדא קמייהו אמרי' ורב אשי' אכלי' מר'ם זוט'ר לא אבל אדהכי אתא מרי' בר איסק אשכחנהו וא'ל לאריסיה אמאי לא איתת להו לרבנן מהנך שפירתא אמרו ליה א אמרי' ורב אשי' לכר זוט'רא השתא אמאי לא אביל' מר והתניא אם נמצאו יפות מ מהן תרומתו תרומה א' להו הכי' א'רב' לא אמרו כלך אצל יפות אלא לענין תרומה בלבד משום דמצוה הוא וניח'לי אבל הכ' משום כסיפותא הוא דא' הכי' ת'ש עודהו הטל עליהם ושמה הרי זה בכי' יותן ג נגבו אף על פי ששמה אינן בכי' יותן טעם מאי לאו משום דלא אמרין כין דאיגליא מלת דהשתא ניהא ליה מעיקרא

ה'כ מסתברא דאי לא שויה שליח ו'ל' ותסברא: אם יפות מהן תרומתו תרומה אשתמא נס מתחילה היה דעתו כן ונימ' דהשת' ודאי ניהא לי' כיפות ל' מתחילה בטעת סתם אי היה ידע לא הוה ניהא לי' דר' דר' לתר'י' מן היפות כר'מ' לעיל גבי דבר שיש בו סימן דאפילו לרבא חייב להכריז וצ'ב' דהשתא מתיראש אין בכך כלום דש'מ'י הכ' דכין דחזי' כיה דניחא ליה השת' אמרי' כמי' ניהא לי' מעיקרא מ'ס' מ'מ'ה: ואם לאו אין תרומתו תרומה ואם תאמ' דכפ' אלמנה כו'נית יצ'ר' דסתמיה דבעל הבית קני' אחר חזמ'י' ואם השל'י' פ'חת' י'או הוסיף תרומתו תרומה דמצי' אמ' ליה בהכי' אמרתיך ה'כ' ניהא הכי' ז'ל דהתם קני' ב'לה שיעור תרומה ויש שתרום כך פ'ק' מצי' אמ' ליה כין שלא פירשת לי' ב'הכי' אמרתיך אבל מיפית אי' רגילות תרום ולכך לא היה לנו לתרום כשום כין מהם בלא רשות: בר זוט'רא א' חכ' ו'ת' נאמאי לא אכל' האמר רבא פר' הגוזל בתרא וריסא כ'כפשיק קא ז'בן ו'ל' דהתם ה'ביא האריס' מכיתו דמסתמא ממה שהגיע ממולק מביא אבל הכ' שהביא מן הפרדס היה חושש מר זוט'ר ש'מ'א א'צ'חליקה לא יאמר לבעל הפרדס ע'טול כנגד מה שנתת להם ורב אשי' ג'ה היה חושש לזה ולכ' אבל קוד' שבא מרי' בר איסק מפ'ל' דאריס' מדכפשיק קא י'ס'ב דאי' ל'מ' ש'קיה סימ' ש'יתרנה מרי' בר איסק כ'פידע דהלכה כ'אכ'יי' א'ע'גב דהשתא ניהא ליה מעיקרא לא קוה ניהא ליה: נאיסר

אפי' אין מרדפין נמי דסמכו אהצ'ל'ס דלמחר וליומ' אחר' ולא מיהאשי: ע' הדחק ואם לא ימחר להציל לא יצ'ל' ק'ל'כ' אין מרדפי' א'פ'קורי' א'פ'קריכה' דהא ידע ולא ק'צ'לו: שלא מדעת בעלים: וליקט לצורך בעל הבית: ואם חושש בעל הב' ומקפיד על מה שצ'ע'ה זק: משום גזל שתרום תרומתו בלא רשותו: כלך אצל יפות סיק' לך לילך אצל יפות לתת מקן לכקן: לא היה ידע אלמ' כין דלכי' ידע דניחא ליה אמרי' כן מעיקרא כמי' ניהא ליה: ולענין יאוש כמי' כין דלכי' ידע מיהא מעיקרא כמי' קני' יאוש: אתם גם אתם מהבא כפקא לן שלוח של אריס' כמותו לתרומה שהשליח ש שתרום תרומתו תרומה וכין דשליחות מהבא כפקא לן על כרחיך שלוחכם דומיא דאתם כענין: אף שלוחכם לדעתכם שהבעלים מינוהו שליח: לבוסתנא פרדס: לא אכל דגוז נכחו שהבעלים לא ידעו: אם נמצא יפות כו' אלמ' גלי' דעתיה דניחא ליה הכא כמי' גלי' דעתיה דניחא ליה כ'כ' סתן לנו: לא אמרו כלך אצל יפות דהני גלי' הדעת אלא לענין תרומה: עודהו הטל עליהן המעלה פירותיו לגבי וירד עליהן הטל: ושמת כ'ל' שיר' עלי'ם: קרי' זה כבי' יותן וקופסתו לגומאח מעתה ועד עולם: כ'כ' עד שלא מצאן: אף על פי ששמת עכשיו בטל שירד עליהן: אינו כבי' יותן ולא אמרי' כין דהשתא ניהא מהני האי דעת' למעק' וק'ני' הכשר: קשיא לרבא: כתי' כ'יתן ולא כתיב כי יותן: לדעת שידע בכתיבת הכשר כענינו ועודהו הטל עליהן עדין קן בכתיבתו: ממנו קרא יתירא הוא לאשמועינן שאיב' אכוד אלא כימנו =

מאי לאו משום דלא אמרין כין דאיגליא מלת דהשתא ניהא ליה מעיקרא גמי' ניהא ליה שאגני התם דכתב כ'יתן עד שיתן אי הכי' רישא נמי התם כדרב פפא דרב פפא רמי' כתב כ'יתן קרינן כ'יתן הא כיצד בעינן כ'יתן דומיא דכ'יתן מה יתן לדעת אף כ'יתן נמי לדעת ת'ש דאמר רב' יותנן משום ר' שמע'ל בן יהו'צדק מגין לאבידה ששטפה נהר שהיא מותרת דכתב בן תעשה לחמורו כן תעשה שגולתו וכן תעשה לכל אבידת אחיך אשר תאכד ממנו ומצאתה מי שאבודה הימנו ומצויה אצל כל אדם ואתה זו שאבודה ממנו ואינה מצויה אצל כל אדם ואיסורא

אילו מציאות

ואיסורא דמי דהיתירא כיון דמחד קרא ילפינן מצוים אצל כל אדם
שיחזור ושאיבה מצויה יזכה בה איתקושי איתקוש לסדדי וו לאיסורא
וון להיתיר: מה היתירה שאיבה מצויה לא חילק בין שיש סימן לשאין
בה סימן: אף איסורא דמנוי אצל כל אדם לא חילק בין אי סימ' דבי ידע

ואסורא דמי דהיתירא מה שמתיר אבדוה ממנו ומכל אדם
לא איצטרך קרא בידע ומתיאש דהא אפילו במצויה ה
אדם מתרת ביאום אלא לא איצטרך לא כי לא ידע ואף על גב
ידע מתיאש אפי' אס' יש בו סימן בין שקיה אבדוה מכל אדם כו

ואיסורא דומי דהיתירא מה היתירא בין ד
דאית בה סימן ובין דלית בה סימן שראא
אף איסורא בין דאית בה סימן ובין דלית
בה סימן איסורא תיובת דרבא תיובתא הו
והלכת' כוותיה דאביי ביעל קגם אמר ליה
רב אחא בר ריה דרבא לרב אשי ובי מאחר
דאיתותב רבא הני תמרי דזיקא היכי א
אבלען לחו אמר ליה כיון דאיכא שקצים
ורמסים דקא אכלי להווא מעיקרא יאוש
מיאש מגי' הו יתמי דלאו בני מחילה גנחו
כמי אמר ליה באנא בארעא דיתמי לא מ
מחוקינן מחוק ועומד מאי כרבא מאי א
אמר ליה אסירן כריכות ברשות הרבים ה
הרי אילו שלו אמר רבה ואפיל בדבר
שיש בו סימן אלמ קסב רבה סימן העשו
לידרס לא הו סימן רבא אמר לא שנו לא
בדבר שאין בו סימן אבל בדבר שיש בו ס
סימן חייב להכריז אלמ קסבר רבא סימן
העשו לידרס הו סימן ואיכא דמתני ל
לחא שמעתא באנפי נפשה סימן העשו
לידרס רבה אמר לא הו סימן ורבא אמר
הו סימן תנן כריכות ברשות הרבים הרי
אלו שלו בר הינוטל ומכרין היכי דמי אי
דלית בהו סימן בר הינוטל מכרין לא לאו
דאי בהו סימן וקתני בר' הרי אילו שלו
אלמא סימן העשו לידרס לא הו סימן
תיובת דרבא אמר לך רבא לעולם דלית
בהו סימן ודקאמ' בר הינוטל מכרין
מקו זרבה אמר מקול לא הו סימן דאיתמר
מקום רבה אמר לא הו סימן ורבא אמר הו
סימן תא שם כריכות בר' הרי אילו שלו
ברשות היחיד גוטל ומכרין והאלו מלובין
ברשות הרבים ובין בר' הינוטל ומכרין ר
רבה היכי מתריץ לה זרבה היכי מתריץ לה

מתיאש לים סימן דלכי ידע לא מתיאש
וכי היכי דים סימן איסורא כי אין ס
סימן כמי איסורא כיכא דאב לא ידע
הנפלה קודם שבחנת ליד זה: זעל
קבם סימן הלכות קן יאוש שלא מ
מדעת דהכא עד זמם למפדע קווא
לפסל בסנהדרין לחי קעומד מחלני
בעירו כ' קירוש' שלא למכרו לביאה
בקידושין גלוי דעתא כגיטא בניטין
משומד אוכל ככילית להכעים פסול
לענין עדות בסנהדרין: הני תמרי
דזיקא שהרוח משיה: היכי אכלינן
להו הלא לא מתיאש וקא דנקט למכעי
בעינן מאחר דאיתותב רבא קשיא
לידכלא איתותב רבא איכא למ
למיבעי דהא מודה רבא בכל דבר
שחזתי מוכיח עליו חזן חן סתאיכא
מפני שבחאסת עם נפילתם ונראה
בעיני דלא נקט לה אלא להרכות
בחומר איסור כלומ' מאחר דאיתותב
אפי בדבר שאין בו סימן כ' שאלו
אזריץ שיש בהן סימן: מעיקרא
מקודם נפילתו: יאוש מתיאש דידע
הוה שהרוח מסיר מקו והשקצים מ
ימינ' ל' אפיל: יתמי קטנים שאין
הפקירן הפקרי: באנא בארעא
יתמי לא מחוקינן אין עליו להחזי
ל' הכקעה בחוקת הקרק' של יתומין
לאסור כל התמרים משום ספק ק
רקע של יתומין אלא הולכין אחר
הרוח: מוחזק ועומד מאי קרקע
עצמה של יתומין מאי: כדכתיב מאי
דקלים הכרוכין ומוקפין כגד של
אבנים סביב שאין שקצים ורמסים
נכנסין שם: העשו לידרס שהמקום
שחא שם רגיל בדריסת בני אדם ה
והספן כמון לידרס: לא הו סימן
שאי בעליו סימ' לתת בו סימן מיומר
אמר נשתת הסימן בר' רבא קרגלים
: ברשות היחיד כגון כסדה זרועה
שאין הוכחי אדם דורכין בה ויש
מיעוט שהולכין בה: קב לי דלי בהן
סימן ברשו' היחיד מאי מכרין כלומר
כי מכרין זה מצא אבידע מאי מכרין

דאסורא דומי דהיתירא מה שמתיר אבדוה ממנו ומכל אדם
לא איצטרך קרא בידע ומתיאש דהא אפילו במצויה ה
אדם מתרת ביאום אלא לא איצטרך לא כי לא ידע ואף על גב
ידע מתיאש אפי' אס' יש בו סימן בין שקיה אבדוה מכל אדם כו
ואיסורא דהיינו מצויה אצל כל אדם
דאסיר' כהב' דלא ידעינן דמיה' כו
יש בו סימן בין שאין בו סימן
לקתיר לא דמתיאש קודם דאת' ליה
דשרים רחמנא: באור דאיתותב
רבא כו' בסלמא לרבא אעב' דהיתיר
שתת האילן אר' צמחוק לאילן אביד
דחזותו מוכי עליו אכל תמרי שהר
מוליכן כרתי ללא שיך חזותו מוכי
עליו אעפ' שבעלים ככורין ש
שתת האילן מכל מקו' אס' סני יד
שהרוח מוליכן מרחוק היו מתיאש
אלא לאביי הא הני יאוש שלא מוד
שהבעלים ככורין שיפלו תחת קו
ולא יקחום עוכרי דרכים משום
דחזותו מוכיח עליו ומשני דאש
אותן שתת האילן שר' חילן לרבי
באתרא דפסיחו שקצים ורמסים
דמתיאש זכרי לזו רעבודי דתמרי כה
תאשים דאלכ סו אסורין לאבי
דקני יאוש שלא מדעת דאש סבדי
שיפלו כיון דלא עבדי דתמרי:
דלאו כני מחילה כינסו אפי
בסלמ' לרבא כיון דלכי ג' ר' מתיאש
השתא כמי מקרי יאוש: ברבנא
מאי אס' יש גדר סביב האילן מי שר
אותם שהרוח מוליך אותן חזן לגדר
דרך עליו הלא הבעלים ככרין ס
סכולן יפלו תחת האילן ושם יסתמרו
משקצים ורמסים: לעיל
תיובתא דרבא רבא ידע ספיר קו
בריתא כדמשמ' קצת לעיל דקאמר
כוונתו של יס כע לא פליגי דשרי כ
כדבעינן למימ' לקמן אלא דלא ריי
ואיסורא דומי דהיתיר: אי דליכא
סימ' מאי מכרין פ' למה צרי' להכריז
המוכא מאחר שהאבוד אין בו סימן
ליתן ומשני דזו מכרין שאלתו פלוג
יתן סימן מקום וכן לקמן דקאמ' ר' ז
פ' לך ויחזור נ' ומכרין יוס אחד היכי
כמי שהמוכ' מכרין וקאמר יתן סימ'
אך דפ' מקום שנקע אמרינן על ס' אין
מכרין על אבידתו והיא אב' ידע
זה אס' הוא של ע' נול' דמיירי כמז

במקו' דפ' ע' ה' נר' שפי' דהמוכ' מכרין מקו' סימ' מאחתי חפ' כמקו'
פ' ויקחה ק' דסא תנן בפרקי' אמ' אבידע ולא אמ' סימ' לא אס'
כלום אלמ' כמה שמכין החפץ אינו סימן ואל' דקס' כמי לא יאוש סבי'
הא' לשקר שהפס' חפץ אלא משום דאמר ליה כי קיס דאת אבידע
חפץ ה' נ' ימ' אר' אחר הפסיד אכל הכא מקדרי' דאין רבי' לית סס
כני אר' אבידע חפץ זה כזו וכמקו' אחר ולפ' סימ' קום מכרין מקו'
דכא פ' ונשו מוח' דומי' דמכרין מנין דלפי' חפץ חפץ חפץ

שוכל ליתן האבוד סימן כה: מכרין מקו' לאינו מכרין שם האביד' לא
שם המקום מי שאבדה ממנו אבידע במקום פלוגי יבא ויאמר מה
אביד' וק' בא ונאמ' אבידתי שם חפץ פלוג': והאלומות עומרים גדולים
: רבה היכי מתריץ לה קכה דאח' טעמ' דזק משום דדרס מאי שכל
אלומות: ורבא דמוקים לכריכות בשאין בו סימן מאי שכל כריכות
ומאי שכל אלומות:
רבס
אמר מקום לא הו סימן ולפי דכירא ל'ס לרבס מקום לא הו סימן

אילו מציאות

מעבירין על האוכלין פיראנו רשאי לעבור מעליהן כדפרישי אלא צריך להפסיק אכל
לפרט דאין מעבירין דקיינו אין דורסין עליהם כדאמר פרק דאמר ליה לגבר אלעאי טול
למקא משו דאין מעבירין הרי משמע שצריך להגביהם ועוד דקאמ' אכל כדורו אחרוני שפרומת
כשפים מעבירין ואין מעבירים קיינו אין דורסין אס כן האי דקאמר נמי פרומת כשפים
קיינו דורסים וקבא משמע דגייס דחיישינן לכשפים אין דורסין אלא ודאי צריך לומר כדפריש:

רבה מתריץ לטעמיה בס' ורב מתריץ
לטעמא במקום רבה מתריץ לטע' בס' ורב
בריכות ברשות הרבים הרי אילו שלו מ
משום דמדרסא ברשות היחיד נוטל ו
ומכרין דלא מדרס' והאלומות בין ברשות
הרבים ובין ברשו' היחיד נוטל ומכרין בין
דגביהן לא מדרסא ורבא מתריץ לטעמא
במקום בריכות ברשות הרבים הרי אילו
שלו דמינשתפא ברשו' היח' חייב להכרין
דלא מינשתפא והאלומות בין ברשות ה
הרבים ובין ברשות היח' נוטל ומכרין בין
דיקרא לא מבשתפא ת' ש ככרות של
נחתום הרי אילו שלו הא של בעל הבית
חייב להכרין של בעל הבית מאי טעמא כ
בין דאית בהו סימן דמידע ידיע רפתא ד
דאיניש אעיש ולא שנא רשות הרבי' ולא
שנא רשות היחיד נוטל ומכרין אלא סימ
העשו לידרס הוי סימן תזכתא דרב אמ
לך רבה התם היינו טעמא משום דאין מ
מעבירין על האוכלין והא איכא גוים גוים
חיישינן לכשפים והאיכא בהמה וכלבים
באתרא דלא שכיח בהמה וכלבים לימא
כתנא ר' יהודה אומ' כל דבר שיש בו שנוי
חייב להכרין כיצד מצא עיגול וכתובו ח
חרס כבר וכתובה מעות מכלל דתנא
קמא סבר הרי אילו שלו סברוה דכולי ע
עלמ' סימן הבא מאליו הוי סימן ומעבירין
על האוכלין מאי לאו בסימן העשו לידר
קמיפלגי מר סבר לא הוה סימן ומר סבר
הוי סימן אמ' רב זביד משמי דרבא אי סל
דעת דקא סבר ת' ק סימן העשו לידרס לא
הוי סימן ומעבירי על האוכלי' בכרות של
על הבית בר ה אמאי מכרין לא אמ' רב זביד משמיה דרבא דכולי עלמא
סבר' סימן העשו לידרס הוי סימן ומעבירין על האוכלין והבא בסימן הבא
איליו קאמפלגי דתנא קמא סבר סימן הבא מאליו לא הוי סימן ורבה אבר לך דכולי
למ' סימ' העשו לידרס לא הוי סימן ואין מעבירין על האוכלין והב' בסימן הבא מא' ליו קמפלגי תנא קמא
סבר לא הוי סימן ור' יהודה סבר הוי סימן איכא דאמרי סברו דכולי עלמא סימן הבא מאליו הוי סימן וסימן
העשו לידרס לא הוי סימן מאי לאו במעבירין על האוכלין קמיפלגי זכר סבר מעבירין ומר סבר אין מעבירין
אמ' רב זביד משמיה דרבא אי סלקא דעתך סבר תנא קמא סימן העשו לידרס לא הוי סימן
מעבירין על האוכלין ככרות של בעל הבית ברשות הרבים אמאי מכרין אלא אמר רב זביד משמיה דרבא

איכא גוים דלא איכפת להו
פ' סידרסא קוים קודם שיכא
פ' שום ישראל וגיב' וס' ולפריק
דלא גוים שקלי ל' ויל' דרריס' שכיח
לא משום כשפ' ל' ש' שדורס' דרך
אוכן אכל טוילהא ל' שכיח שירא'ם
כבעל הככר רואה שסכורי' שלדעת
הימא שם אכל ק' דקיבי פרי' שכיח
ידרסא קוים קודם שיכא שם שום
ד' ויפטר מהכרזת' ארבעה ימא
יב' ישראל שרואה הככר ויגביהוהו
ח' למאמר לחייבו הכרזת דקא
זכורי מעות מכרין אף ע"פ שאם
א' אותם קוים קודם ודאי שקלי
ל' ועוד דכע' למימר דאפי' כדוכ
פ' פליגי רבנן ומחייבי להכרין
ע"כ דאיכא למיחש דלמא שקלי
נ' ומשתמא כתי' אש ועוד דקוק ליה
ימר דמגוים כפול וניזיל בת' רוב'
י' לשמואל דאמ' כממן ח' קולכין
כ' קרוב קיכא דליכא חזקה מדרס
... מוכח פרק לא יחפור גבי ניפול
דמזא אלא כל היכא דאיפשר לתקן
ל' שכיח ממן לבעל ע' הכרו מתקני'
א' כן מאי פריק קבא : והא
איכא בהמה וכלבים ואם תאמר
ד' כ' נמי יק' וקא איכא בהמ' וכלבים
זכ' ל' להו כדאמ' לעיל דאיכ' שקיים
מכ' דאכלי ויל' דק' מיירי בככר'
ולות שאי איפשר שיאכלום :
מן קבא מאיליו קוי סימן פ' ש'
דל' שם סימן כתנו שם ולא נפל
איליו וק' דאין דרך לתת מעו' בככר
ימן אלא יל' דאימ' ידע שכלנו לו
ה' ומ' ד' לא הוה סימן כיון דרבילות
א' מאיליו משתמ' לא ידעכיון שאין
ה' בחין אכל סימני בהמה שהן
אילין קוי סימן כיון שכיכר וכן
י' ש' שאין כיכר כמאן חס אין רבילות
א' מאיליו קוי סימן : ממחנות

על הבית בר ה אמאי מכרין לא אמ' רב זביד משמיה דרבא דכולי עלמא
סבר' סימן העשו לידרס הוי סימן ומעבירין על האוכלין והבא בסימן הבא
איליו קאמפלגי דתנא קמא סבר סימן הבא מאליו לא הוי סימן ורבה אבר לך דכולי
למ' סימ' העשו לידרס לא הוי סימן ואין מעבירין על האוכלין והב' בסימן הבא מא' ליו קמפלגי תנא קמא
סבר לא הוי סימן ור' יהודה סבר הוי סימן איכא דאמרי סברו דכולי עלמא סימן הבא מאליו הוי סימן וסימן
העשו לידרס לא הוי סימן מאי לאו במעבירין על האוכלין קמיפלגי זכר סבר מעבירין ומר סבר אין מעבירין
אמ' רב זביד משמיה דרבא אי סלקא דעתך סבר תנא קמא סימן העשו לידרס לא הוי סימן
מעבירין על האוכלין ככרות של בעל הבית ברשות הרבים אמאי מכרין אלא אמר רב זביד משמיה דרבא

אילן סימנות

דכולי עלמ סברי סימן העשוי לידרס חי סימן ומעבדין על האוב וחבא
בסימן הבא מאלו קאמפלגי דתנ קמא סבר סימן הבא מאלו לא הוי
סימן ור יהודה סבר הוי סימן ורבה אמר לך דכול עלמ סימן העשוי לידר
לא הוי סימן ואין מעבדין על האוכלין וחבא בסימן הבא מאלו קא מיפלג
תנא קמא סבר סימן הבא מאלו לא הוי סימן ור יהוד סבר הוי סימן אמר רב
זביד משמי דרב כללא דאבידתא בין דאמר ווי לה לחסרון מאש לוי מינד
ואמר רב זביד משמיה דרבא הלכתא כריכות ברשות הרבים הרי אילו של
ברשות היחיד אי דרך נפילה הרי אילו של אי דרך הנחה נופל ומכריז
וזה וזה בדבר שאין בו סימן אבל בדבר שיש בו סימן לא שנא רשו הרבים
ולא שנא ברשות היחיד בין דרך נפילה ובין דרך הנחה חייב להכריז

בחרוזות של דני הרי אילו שלנוה"ה מחרוז של כשר
כדאמר בתוספתא ואלו קאמרי כפרק כל הכשר אל
תקא שיטה בחרוזים הוי סימן ויל גבי כשר סנת עלם
מן העין הקילו טפי דאין קלבה כרב מדפריד רב כימי
חביל כשרא משמע דאין טפיר חבילין מדמשקל
הוי סימן מידה ומנין כמי הוי סימן ואל תקח חמצי
לקיץ יתקן לאלו משקלותיו ולא לחומ' מידת
משמע דמשקל הוי סימן טפי ויל דהא בנבד דאין
למשקל דאין משקל עדיף : וזביות של
ושל דני הרי אילו שלנוה"ה דתן
פירוש בכלי חייב להכריז משיס' מן של הכלי קמא
רבנן הוא דכל החכיות שנין אית מידת קיין ליהני סימן
ויל שהחכיות מלאה וכל החכיות אין חבל אס אין החכיות
מלאה יקא סימן לומר כמאין ין יסכו : אתלתא קרבת
ואת דרב אמר כפר אין מבידין חכיות אשור בחמתו
אחד שמואל כמי לא פליג עלות מלא בחלב חבל כפר
יין ותכלת מודה ומפרת דהתם מיירי ב' שר' חכמה וכן
משמע דמיירי דהתם לעיל כשבר ועס קארין וישר' חשוד
לא מרתת כמובן : ברשום שכל בעל חכיות
עושה רשומתו משול חכמות וקני סימן וכרית כלל
דשימה חכיי אפי' רש' סלא הוי סימן חמר
שנפתחו האוצרות שבעל חכיות אחד מוכר להרבה ח
חכומים וכול' רשומים בענין אחד ופירש' דמי חכמי כר'

והחרוזות של דגים אמאי
להוי קשר סימן בקטרא ד
דצי"דא דכולה עלמא הכי
מקטרי ולהוי מגין סימן ב
במניעא דשוין בעי מיניה
מרב ששת משקל הוי סימן
או לא הוי סימן אמר להו
רב ששת תניתוה מצא כלי
כסף וכלי נחשת וגמטרון
של אבר וכל כלי מתכות
הרי זה לא יחזיר עד שיתן
אות או עד שיכוין משקלות
מדמשקל הוי סימן מידה
ובגין גמי הוי סימן : והתיכו
של בשר אמאי להוי
משקל סימן במשקלא ד
דשוין ותהוי חתיכה גופה
סימן או דדפקא או דאטמא
מי לא תניא מצא חתיכות
דגודג נשוד חייב להכריז

חכיות של יין ושל שמן ושל תבואה ושל גרוגרות ושל זיתים הרי אילו של
הבא במאי עסקינן בדאיבא סימנא בפסקא כי הא דרבא
בר רב הונא ביהתין ליה אתלתא קרנתא דיקא גמי דקתני דומיא דרב
נשוד שמע מיני אמר מר חכיות של יין ושל שמן ושל תבואה ושל גרוגרות
ושל זיתים הרי אילו של וזה תנן כד' יין וכדי שמן חייב להכריז אמר רבי
זירא אמר רב מתני ברשום מכלל דבריתא בפתוח אי בפתוח יבד' מדעת
היא אמר רב הושע'י במציף אבי' אבי אפ' תימ' אידיוא די ברשות' ולא קשיא
באן קודם שנפתחו האוצרות כאן לאחר שנפתחו האוצרות כי הא דרבי
יעקב בר אבא אשכח הביתא דחברא לאחר שנפתחו האוצרות את לקמיה
דאבי' אמר ליה זיל שקול לנפשך בעא מינה רב ביבי כרב נחמן במקום הוי
סימן או לא הוי סימן אמר ליה תניתוה מצא חכיות של יין ושל שמן ושל ת
תבואה ושל גרוגרות ושל זיתים הרי אילו של ואלו של ואלו של ואלו של
אמר רב בר' באי בעמ' אמרו רבנן

יכו' ברשו' הריכו' כו' פרומוקי
לה בשאין ב' סימן : ברשית קיחיד
הי דרך כשילק הרי אילו שלנו רליכא
למימ' מקום הוי סימן דהא לא ידע
היכי נפול מינה : הי דרך קינח
בטל ומכריז מקו' ולא יכיה שס' שמוא
ימנח גוי יכלם שמוא שכחא הבעלים
: אכלכרבר שיש בו סימן כו' רבא
לטעמיה דאין סימן העשוי לידר' הוי
סימן : במניעא דשוין כפר קתנ
הכריזין לחרוז במנין קזה בחרוז' א
אחד : וגמטרון של אבר סברי
חתיכות של אבן : שיכוין משקלותיו
שיאמר משקליו וכוין סמו' : במתקל'
דשוין סכמי' הטכתי לעשות החתיכו'
במשקל קזה : חתיכה גיפה סימן :
יאמר מאבר פלוגי קיס' : או דדפקא
באר שמעתי וממ' ר' יוחנן כ' - מנחם
שמעתי דדפקא פלגק ממוס' דרפק
כשהוא יגע : חתיכו' רב חייב להכריז
קס' דכשאין כהן סימן וקתתיכה ב
גיפה סימן או מחבל הרשע או מן
סוכ' : ורב נשוד זהו סימן שלנו : קבא
במאי עסקי' דקתני חתיכות דב חייב
להכריז : בדאיבא סימנא בפסקא של
נחתה כדרך החתיכות : כי הא דרבא
כשהוא שולח בשל' לחשתו כיד גוי :
מחתיק לה אתלת קרנת' עיש' החתיכה
ד' חכיות כהן : דומיא דרב נשוד
ד' חכיות סימן : מתני' דחייב להכריז
: ברשום חכיותיה של חרס קיין ועשים
אתה במנפית חרס ושורקין טיט ס'
סכיב לרפק המניפה שלח יצא ריח
קיין וכימי סכט' אין ניסן שמוכריז
בעלי חכיות חכיות לחכומי כעשר או
כטו' יחד מטלין מניפותיה וטועמין
את קיין וחזר וקית' קוס' נטח בו טיט
סכיב המניפה וקוא קרוי רש' ונושאין
החכומי לביתו ומתני' כחכית רשומא
וקיינו סימן שיש רשומין ויש שנושאין
אתה פתוחה למוכרה מיד : ופריכיין
מכלל דכרייתא דקתני הרי אילו שלנו
: בפחית קתני בתמיה פשיטא דהא
אכידה מדעת הית שהניחה פתוחה
ובל שקיס' ורמס' וכחשים שותים
הימנה : במציף שהניח מניפה עלים
לא שרקא כטיט סימן ליכא ואכידה
מדעת כמי ליכא : קודם שנפתחו
האוצרות שערין לא הגיב זמן מוכרי
חכיות יחיד בעלמא הוא דעביד
ק' דרש' סימן : כדקתא

הוי סימן לחרוז במקום אמר רב זבידי הבא במאי עסקינן בדקתא

אילו מציאות

מחא פירות בכלי וכתם כלי יש בו סימן : כמו שהוא ליקן : כים יש בו סימן לבעלים : כבורי פירות כנמרא משלש סימניו או מנין או מקומו של מטבעות וזו על גב ז' בגמ' מפרש סימניו : טעמא דמחא כו' קתם הוא דחמ' שהפירות לבעל הכלי : הא כלי ולפניו פירו' אילו הפירות של מוכא ואע"פ שהכלי לבעל הסימן את הכלי יחזור ואת הפירות יעבכולא אמרינן מהאי מחא פל : מקצתן בכלי כו' הדבר מוכיח דהקד דעל גבי קרקע דהקד הוא נחייב להחזירם למי פיתן סימן בכלי וכן מעת לבעל הכים : ה' מחא דכר שאין בו סימן כד

דבר שיש בו סימן כגון מעות לפני כים : חייב להכריז על הכל וינתנו מעות לבעל הכים : בא בעל הסימן ונטל את שלו את הכים ואמר אין ה המצות שלי זכה הלם במעות : הא דקצי הרי אילו שלו : כבוכ' וכיתנא גיבת מיטלת ופסתן לתוכה דודאי האין פסתן לא מכוכא כפל דאי מיכה כפל הוי משקויר בה וקא' הדין לכים ולפניו מעות מהאי טעמא קא דקתי חייב : כגמ' ופירי דעבדי דשרקי ונפלי מיניה כ' להו : הא דקתי חייב בדאשתייר ואיכ' למימ' הנהך דאכרתי מיניה כפול : וקא' רל' אשתייר כיון דשתה כמ' יש לו אובגיים כפולין ל לתוכו אי מתוכו כפול הוה משתייר כ' ד' אובגיים מעבכי ליה : ה' הא וקא דל' אשתייר ביה מידי : הא דאית ליה אובגיים לאו מיני כפול דאי מיני קוה משתייר ביה מידי : ש' מני קני סימן דאי לאו הכי מאי סימן איכא : תני כבור פירות דאין כאן מנין מאי סימניה מקום הכין דכבורין ס' סימח הוה ויהיב סימחא במקו' פלוני אשתים דתני כבור פירות וסימני מנין דמי מרחי ליה לא הא תפשוט ולא הא תפשוט : וקא שעשוין כמגדלין לקמיה מפר' שלשתן דחבין ז' קמיה ומכיה מלמטה את הרחב וע' ועליו את הכיכובי ועליון קוה הקצר ככולן כמגד' זה דעשוני סימור רחב ומקצר ועל' וכי מחי הכי לאו דרך כפילה הוי אלא דרך היכוח וקיה ד' דעת לחוש ול' טלן ושכח הלכ' כוטל ומכריו וזה בא ומתן סימן ואמר מ' מגדלין הוי עשוין : ג' מטבעות שאין דומות זו לזו כדנחבן : משלחפי מלמחי מקצת זו על חבירת ומקצת על גבי קרקע : חייב להכריז אמ' טי האי גונא לאו דרך כפילה הוא : ט' ג' מלכים קס' שלא היו צורתיקס מות שכל מלך כותב שמו וצורתו על מטבע שלו : אי דעשוין כמגדלין שאין שוין כדנחבן ומנחכי כמו שפי' : ח' מלך אח' שמר' שלשתן שו'

מתני ואילו חייב להכריז מציא פירות בכלי או כלי כמות שהוא מעות בכים או כים כמות שהוא צבורי פירות צבורי מעות שלשה מטבעין זה על גב זה כריכו ברשות היחיד וכיברות של כ' ה' וגוי צמר הלקוחין מבית האומן כד' יין וכדי שמן ה הרי אילו חייב להכריז ג' טעמא דמציא פירות בכלי ומעות בכים הא כלי ולפניו פירות כים ולפניו מעות הרי אילו שלו תנינא להא דתנו רבנן מציא כלי ולפניו פירות כים ולפניו מעות הרי אילו שלו מקצת בכלי ומקצתן על גבי קרקע מקצתן בכים ומקצתן על גב קרקע חייב להכריז ורמנא מציא ויבר שאין בו סימן בצד דבר שיש בו סימן חייב להכריז בא בעל סימן ונטל את שלו זכה הלה ברבר שאין בו סימן אמר רב זביר לא קשיא הא בכוכא וכיתנא הא בעג' ופירי רב פפא א' הא והא בעג' ופירי ולא קשי' הא דאשתייר בה מידי הא דלא אשתייר בה מידי ואיב' אי' הא והא דלא אשתייר בה מידי ולא קשי' הא דהדרי אפי' לגבי פירי הא דלא מהדרי אפי' לגבי פירי ואי' אי' הא והא דלא אשתייר בה מידי ולא קשי' אפי' לגבי פירי ולא קשי' הא דא' לה אובגים לצ' הא דלית לה אובגים לצ' : צבורי פירו' וצבורי מעו' : שמעת מינה מנין הוי סימן תני צבור פירות ש' מקום הוי סימן תני צבורי פירות שלשה מטבעין זה על גב זה אמר ר' יצחק מגדלאה והוא שעשוין כמגדלין תנינא נמי הכי מציא מעו' מפוזרו הרי אילו שלו עשוין כמגדלין חייב להכריז ואילו הן עשוין כמגדלין שלשה

הא בכוכא וכיתנא פ' דמי דמתני' אכוכא וכיתנא וק' דקתי מציא פירות ה' דכיתנא חקרי פירי כדאמרינן בבבא אשית רב' יוב' קין מפר' באדמס זרע פסתן הביא ודחוק וכו' דמתני' כגמ' ופירי דכיון דאין הפירות מ' מחכרי' יחד אילו מן הכלי ג' שלו הוה קצת נשאר מהם בכלי אבל פסתן טקסור ביחד יכול להיות שכלי הוה וכו' ו' פ' דפירי אמאי דקאמ' מקצת על גבי קרקע חייב להכריז ורמנא מציא דבר כו' בא בעל סימן ונטל את שלו זכה קמנא כמס' שכידו קינו מס' ש' חמ' אע"פ שיש בפנים ק' פירות ואפי' בעל כלי אמר שכולן שלו ולפי זה ג' כמנין קא וקא דאשתיירו כים : ש' מנין הוי סימן אע"פ דש' ט' ליה לעיל מדמסקל הוה סימן מדה ומכ' נמי הוי סימן כתי' לאכוחי ככא ממתני' ולעיל נמי דקאמ' אבל מציא פנים חייב לא קאמר פ' מנין הוי סימן דלא אלימ' ליה כריית למפסו א' דמצי' למרחי דמנין ומחוס הוי סימן : והוא שעשוין כמגדלין אי מנין הוי סימן כמה פ' שעשוין כמגדלין ידעין דדר' היכוח הוי וכתרי לא כג' דטבעא מכריז אבל אם מקיס הוי סימן אפי' כתרי ועשוין כמגדלין ידעין דדר' היכוח קוה דאי כתרי אפי' עשוין כמגדלין לא ידעין דדר' היכוח קוה דאי אמר דרך כפילה הוה דאשתייר הכי אם כן לקמן מאי פריך א' יוחנן מאי א' אריא תלתא אפילו כתרי כג' ויש לומר דספיר שני טבעא מ' מכריז : הא ג' פ' קשיא אמרתינן לא פריך דמי' למימר דב' מטבעות שיינו פ' דצבורי מעות :

לכ

מטבעין זה על גב זה הא גופ' קשי' אמרת מציא מעות מפוזרות הרי אילו שלו הא משלחפי שלחופי חייב להכריז אימא סיפא עשוין כמגדלין חייב להכריז הא משלחפי שלחופי הרי אילו שלו תנא כל שאין עשוין כמגדלין מפוזרות קרי להו אמר ר' הנינא לא טגו אלא של שלשה מלכים אבל של מלך אחד אינו חייב להכריז חייב דמי' אי דעשוין כמגדלין אפילו של מלך אחד נמי ואי דאין עשוין כמגדלין אפילו של שלשה מלכים נמי לא אלא אי' איתמר הכי איתמר לא שנו א' א' א

של

אילו מציאות

באבני בית קוליס מכאן אלה דאין שם עז מרקוליס אלא קוליס
כדאמר הכא והא דקרי ליה בעלמ' מרקוליס הינו חילוף
קוליס דקס קוריס קוליס לשון שכה וחכמי החלפי לגאוי לשון לעב
וקלם ומר הנה חילוף כמו מר דשאטה דפרקנד הנסה ומר דפליזא

של מלך אחד כעין במלכים כלומר אפילו הן של מלך אחד שצורת
שלשתן שנה וכן כעין במלכים שחלוקין ברוחן ודומין לב מטבעות
: ה' ותיב דמי כעין ששניין במגדלין חייב להכריז : דכולהו הדדי
ניבנהו שנין ברוחן : אע"ב דבי הדדי מבני זה על זה ולא משלחפי

דקבוצ' בתרא : אחר הגפה
מקום שנסתמרו
אבל מזה במקו שאין משתמר כלל
ודאי אכידה היא ונתיאשו הבעלים
ביון שאין בה סימן ולא מיירי הכא
במשתמר לגמרי מדברי בגמ' ולקוי
קשר סימ' ויטו ויכרי' ובמקו המשתמ'
אפי' יש בו סימן לא יגע בו דהא תקן
מזה כלי טמון באשפה לא יגע בו
וכי' בו סימן מיירי מדקאמר ואם
מגולים נוטל ומכריז וכן נעיל אמר
מזה אכידה אם רוב ישראל חייב ל
להכריז א"כ כי' בו סימ' מיירי ומוקי
לה בטמון באשפה ונמלך עליה ל
לפניה אבל אם לא נמלך לא יגע
בה ולרבה דאמ' מקום הו' סימן נקט
דוק בגזלות דמדדו אבל דבר אחר לא
דהו' מקו' סימ' ויטול ויכריז כיו' דאינו
משתמר לגמרי ולרבה דאמר מקום
לא הו' סימן נקט בגזלות לאשמעינן
דאע"ב דהו' ספק הינוח דאיכ' למימר
מעלמא אתי לא יגע כהן : וא"ד
אכא בה זבדא דאמר רב ספק הינוח
לכתחילה לא יטול כדמפרש לעיל ד
דלמא איניש אנגענכו ואם נטל לא
יחזיר יש מפר' דהו' כו' דוק' כשנטלהו
וקליכה לבית' דיש לחוש שמא באו
בעלים בתוך כך ולא מנאו מה ש
שהניחו שם ושבו לא יחזירו לבק' לכך
לא יחזיר למקום שנטל אבל אם נטלו
ולא זו ומס' וראו שלא באו בעלים
בתוך כך יחזיר וכן יש בירושל' עובדא
בר' אבא בר' זבדא גופיה דקאל' אבא
בר' זבדא אשכח חמר מכוסה בחפיסה
ונכסי' אתא' ושאל' כתי' רב אמרו ליה
לא יאות עבדת אמר לכו אהדריה
אמרו ליה לא דמיא אתא מריה ולא
אשכחיה ומי'אש מי'ביה ומיהו אם נטל
לא יחזיר משמ' רק שנטלם אע"ב דלא
הולכה לשום מקום דלא יחזיר ויש
לפרש דמיירי הכא בספק אכידה
דאפי' הניחה בעלי' שם מדעת דומה
ששכחיהו דכלא' משתמר כי אם קצת
מיירי דמי'א דמתני' דעל' מתני' קאי
ד'אבא ולכך אם נטל לא יחזיר דשמא
אכידה היא ושכחה הבעלים וכיון

של מלך אחד כעין שלשה מלכים אבל
של מלך אחד אינו חייב להכריז והכי ד
דמי דעשוין כמגדלין רוחא תתאה מ
ומציע' עילויה וזוט' עילויה מציע' דאמרינו
אבוהי אגנהו אבל של מלך אחד ד
דכולהו כי הדדי גנהו אף על גב דמנחי' א
אהדדי הרי אילו שלו איבר אתרמוי א
אתרמוי ובהדי הדדי גפול ור' יוחנן א'אפי'
של מלך אחד נמי מברין מאי מברין מ
מנין מאי אריא תלתא אפיל תרין נמי אמ
רבינא טבעא מברין בעי רבי ירמיה כשיר
מהו בשורה מהו כחצובה מהו בסולם
מהו פשוט מהא חדא דאמ' רב נחמן אמ
רבה בר' אבבה כל שאילו מכני' לה קיסם
ביניהן ונוטלן בבת אחת בעי רב אשי
באבני בית קוליס מהו ת' שדתיא מצא
מעות מפורות הרי אילו שלו באבני בית
קוליס חייב להכריז ואילו הן אבני' בית ק
קוליס אחת מכאן ואחת מכאן ואחת על
גביהן חנו רבנן המוצא סלע בשוק ומצאו
חבירו וא"ל שלי הוא חדשה היא גירוגית
היא של מלך פלוני היא לא אמר כלום
ולא עוד אלא אפילו שמו בתוב עליה לא
אמ' כלום לפי שאין סימן למטבע דאמרי'
דלמ' אפוקי אפקה ומאיניש אחר נא נפל
: מתגי' מצא אחר הגפה או אחר הגדר
גזלות מקושרים או בשבילין שכשדות
הרי זה לא יגע בהן מצא כלי' באשפה אם

אמו אתרמי דהכי כפל ואין זה הינוח
וכימון חין לו בהם ואפילו מקום דלא
ידע היכא נפיל אפילו של מלך אפי'
והכריז קואיל ומטבע' הו' זו על גב
זו יש כאן סימן דלא אתרמי דכפיל
הכי : ופרסי' מאי מכריז מני' כך וכך
מטבע מנאטי וזה בא ונתן סימן ז'
על גב זו מנאטי' : טבעא מכריז
מטבעות מנאטי' הלכך תרי' לא
סימני הו' דמייעוט מטבע שתי' :
כסיר' מוטלין בעגל פאזעל' : כשורס'
זו אכל זו : כחצובה כשלת רגלי'
קקון כל אחד כנגד אויר של שנים
כזה : כסילס דוכ אמצעי על התחת
נרו' העליו' על האמצעי כמו מעלות
סקורי' אשקוליסוס : פשוט מקא דרבי
נחמן חדא : כל שאילו מכני'
כו' וכו' הו' כסילס ניטלין בבת אחת
: באבני בית קוליס מרקוליס וקו'
שם עז ולקמי' מפר' היכי עבדי' אחי'
מכאן ואחת מכאן והסלי' שית חייבי'
על זה נחזייה על זה : כירוגית היא
כירון קוסר כתוב עליה : מצא אמו
הגפה גזלות מקושרי' גפה סתמו'
כותל של עץ או של קנים : גיר' של
אבנים : לא יגע כהן טעמ' מ'פ' בגמ'
: מכוסה לא יגע בו דאין זו אכידה
שיה' מוקד עלי' בלא תוכל' להשתלב
דמשתמר הוא : במדדין ממקו' למקו'
: מעלמא אתי ואין זה הינוח וכיו'
דאין בהם סימן כימא הרי אילו שלו
: ואיכא חומר איניש אנגענכו
קואיל ומקושרי' : ספק הינוח כדבר'
שאין בו סימן וכל ספק וראי' הינוח :

מכוסה לא יגע בו אם בעולה נוטל ומכריז : גמ' מאי טעמא דאמרינו
הני איניש אצבעיהו ואי שקיל' להו לית להו למריה סימנא בגויהו הילכך
לשבקיהו עד דאתי מריהו ושקיל' להו ואמאי ליהוי קטר סימנא א"ר אבא
בר' זבדא אמר רב במקושרין בכגפיהן דכו' עלמא הכי מקטרי' להו ולהו
מקום סימן אמר בר' עוקבא בר' חמא במדדין אי' במדדין מעלמא אתו
ומותרין איכא למימר מעלמא אתו ואיכ' למימר איניש אצבעיהו והוה ליה
ספק הינוח ואמ' רבי אבא בר' זבדא אמ' רב כל ספק הינוח לכתחילה

שם הו' יוד' שהיא אפי' דהו' מחויי' בהשבת' כל' אום הגבה' אם הוא יודע של מי הוא דכיון שהיא משתמ' קצת לא יתייאשו הבעלי' הי' דהגבוי' הו'
מחויי' בשמירת' מספק לרבה הו' ש' חול' רב' יוסף' ש' עד שתבא ליד הבעלים ולא דמי לזקן ואינו לפי כבוד ד'אמ' רבה כפר' קי' הכי' נתייב' נ
נא' בהמוכר את הקפיכה אימור דאמר רבה כבגלו' חיים דאקטנהו נגרי' ברייתה אבל בשאר דברי' לא קיינו משום דזקן לא מחייב בהשבת'
כלל ולכך כי יחזיר למקומה אינו חייב בשמירת' וכן בלומית דפ' הקפיכה לא מחייב כלל כנטילה דאכידה מדעת היא ואינו חייב כלל בהשבת'
אבל הכא אם היה יודע שהיא אכידה היה חייב לית' חסד' ולקטניה לבעלים אם היה יודע של מי קם עתה שוקא' ספק אם קנייה חייב בשמירת'

ולר' טרפון נמי לאלתר הוי מחילה פחות משלים : אמאי חזרו קא
כל היום דר' טרפון בשלים הוא דקאמ' להו ויזכרו מאונאת שלי ויהא
הכל מחילה לאלתר : משתות ועד שלים לר' טרפון הויא אונא' בשתות
עצמה לרבנן נמינו חולק על חכמים
להו אונאה וידו על העליונה ולאבא
דרבנן שניהם חוזרין :

ולר' טרפון נמי לאלתר הויא מחיל אמאי
חזרו כדרבי טרפון גיחא להו טפי דמאי ד
דרבנן קא משוו להו אונאה לרבי טרפון
הויא מחילה מי סברת פחות משליש לר'
טרפון בפחות משתות לרבנן דמי לא מ
משותות ועד שלישי לרבי טרפון בשתות
עצמה לרבנן דמי
אי הכי ב
במאי שמחו מעיקרא תפשוט דביטול מ
מקח לרבנן לעולם חוזר דבין דאמר להו
רבי טרפון הויא אונאה שמחו כי אמר להו
כל היום חזרו דאי סלקא דעתך דביטול
מקח לרבנן בכדי שירא לתגר או לקרובו
במאי שמחו שמחו בשתות עצמה לרבי
טרפון מחילה ולרבנן אונאה איבעיא להו
ביטול מקח לרבנן לעולם חוזר או דלמ
בכדי שיראה לתגר או לקרובו ואם תימצ'
לומר בכדי שיראה לתגר או לקרובו מה
איבא בין שתות ליתר על שתות איב' דאלו
שתות מי שנתאנה חוזר ואילו יתר על ש
שתות שניהם חוזרין מאי תא שמע חזרו
לדברי חכמים אי אמרת בשלמא ביטול
מקח לרבנן בכדי שירא לתגר או לקרובו
ולרבי טרפון כל היום משו' הכי חזרו לא
אי אמר בטול מקח לרבנן לעולם חוזר אמאי
חזרו כדר' טרפון גיחא להו טפי דקא משו
להו אונאה כל היום ותו לא ביטול מקח
לא שביח ארבא הלכתא פחות משתות
נקנה מקח יותר על שתות ביטול מקח ש
שתות קנה ומחזיר אונאה זהו

אי הכי דרבי טרפון אביטול מקח
לחזרה פליג : במאי שמחו מעיקרא
: תפשוט דמדתמחו : ביטול מקח
לרבנן דמיבעיא לן לקמן אי לעולם
חוזר או בכדי שירא תפשוט דמדתמחו
לרבנן לעולם חוזר וכי אמר להו ר' ט
אונאה נהס הוי שבורין דבכדי שיראה
סבי' ליה באונאה שמחו : כי אמר להו
כל היום חזרו חזרו דבין לעולם חוזר
וכין שקות כל היום הנחה פורתא היא
לדידהו דשקות הרבה יש לימלך כל
היום ועוד אונאה יתר על שתות לא
שכיחא וקמפסיד להו בשתות עצמה
לרבנן בכדי שיראה ולדידיה כל ה
היום : דאי סלקא דעתך בטול מקח
לרבנן באונא בכדי שיראה ואין בין
אונאה לביטול מקח אלא דבאונאה
ידו על העליונה וביטול מק' שניה'
חוזרין כי משוי ר' טרפון לביטול מקח
אונאה אין זו טובה להם : שמחו
בשתות עצמה כו דהא אמרן משתות
ועד שלים לרבי טרפון בשתות לרבנן
משותות ומעלה אמ' ללש שתות עצמה
: אס' תמני לומר כלומר אם באתה
לומר פשיט דלעולם חוזר דאי בכדי
שיראה לאי איבא כו' : איבא דאלו
שתות כו' אי כמי אמרי תרנייהו בכדי
שיראה עדיין יש חילוק זה ביניהם :
למס' הכי חזרו מעיקרא כי שני להו
ר' טרפון יתר על שתות אונא לרבנן
ביטול מקח ולא קרובי זמן החזרה
שמחו בשתות עצמה דמחילה לאלתר
בדחמין וכי קדר אמר להו כל היום
חזרו דהחמיר להם ביתר על שתות
ושנס להם יותר ממה שהשביחם ב
שתות עצמה בדפליסית : אלא אי
חמרת לעולם חוזר נהי כמי דשתות
עצמה משוי להו אונאה כרבנן דהוי
דאמר לעיל שמחו בשתות עצמה ש

שכיחא דחיקה הוה משום שמחה דמעיקרא דקשי' לן במאי שמחו והשתא אמרת לי דשמחו מעיקרא
משום ביטול מקח הוא דהויא לרבנן לעולם ולר' טרפון הוי שבורין בכדי שיראה כדן אונא לרבנן
כי קדר אמר להו כל היום חכתי שמחה איבא לרבנן לעולם ולר' טרפון כל היום נתו לא ואי משום
שתות עצמה לרבנן בכדי שיראה ולדידיה כל היום הרבה הוא שבה שמעתי רבי טרפון ביתר על
השתות משום שביגם בשתות עצמה שהרי יכולין ליהזר בשתות עצמה יפחתו לו מעט ותהא מחילה
במאז משתכרין בשל ר' טרפון כל אונאה שיתר על שתות : ביטול מקח לא שכיחי ואין שבה זה חשוב
להם במיורי דלא שכיח וכי מיקרי קונו כמי קרי נתן לו שקות כל היום לחזור ורוב הכמלכים כמלכים
כו' היום הלכך פגם דשתות עצמה עדיף להו : הלכתא פחות משתות נקנה מקח לאלתר : יתר על
שתות בשל מקח ושניהם חוזרין : שתות קטן ואין חזר מהן יכול לחזור : ומסויר אונאה הולית ליה לרבא ידו על העליונה דמתני' דשכירא ליה כרבי
נתן דכרייתא דקיימא לן רבי נתן הניא ונחית לעיקמא דדינא בפרק הבית וקעליה :

ואילו יתר על שתות שניהם חוזרין וה' דכפ' הספיקה אמר רב
חסד' מכר לו שוק ה' כו' והוקר ועמד על ח' לוקח יכו' לחזור
כו' ולא מוכר דא' ל' לוקח אי לחזרו דאזו כיתני לה מצית קדר כך כו' וכו'
אמאי מאבא יכול לחזור כמ' ליה נמי המתאב' אי לחזרו דאזיתק כו' וכו'
דקבא בין שהיא יותר משתות ה'
ר' חזק מן המק' יותר מדאי וכאלו לא
מכר כלל דקני ליה בין נכמח חומץ
חומץ וכמא' יין דשניהם חוזרין וקדר
יבחק כל מ' מדאי תירץ דהתם כשחזן
הלוקח תוב' אונאתו לכך חזן המוכר
יכול לחזור כו' אבל קמ' ידו בשנתאב'
קובע אונאתו ולכך קמאנה יכול ל
לכטל המק' : אמר רבא הולכתא
שתות קנה ומחזר אונאה פ' קנה
כ' כ' כ' נתן דכשמוק לפי זה פחות
משותות לאלתר הויא מחילה וזה יש
בין שתות לפחות משותות וכן משמע
לקמן בכי הויא גברא דנקט ורשכי
לזכוני חמר אי יבכונא ליה חמשה ו
ופלגא הויא מחילה משמע דלאלתר
הוי מניולה ודהאמר זה הוה כ
בכדי שיראה איתר משתות ושמות ק
קחי ולא אפחות משתות ורבא אית
ליה שפיר דרב חסדא דקאמ' בפרק
הספיקה מכר לו שוק ה' כו' לוקח יכול
לחזור ולא מוכר כיון שהוקר בכדי
שיראה שזכו זמן שלוקח יכול לתכופ
אונאתו והוקר על בטול מקח לכך ל
לוקח יכול לחזור כו' ולכך קא ועמד
על ח' ולא קאמ' ועמדו על ז' שאין זה
בטול מקח וק' ליתוכי חולק רב' על
סתם מתני' דקתני מי שהוטל עליו ידו
על העליונה ועוד דהלכ' כר' מחזיר
ועוד דרבא גפיה מוקי מתניתין כר'
יהודה הנשיא ולא כר' נתן ח' משמ'
דסבר ליה כותיה ועוד מה שייך ל
למימ' תניא כותי' דרב' סיס מחלוקת
תנאים כתיב באתה ברייתא ומפ' ד
דרבא דאמר שתות קנה קיינו אם רב'
כר' יהודה ולא חס' לפר' בכדיא משום
דקאי אמתניתין ותניא כוותיה מיתי
משום דקתני דברייתא זה וזה בכדי
שיראה כרבא חבל מר' יהודה הנשיא
לא מיייתי דא' זה ח' ליה כו' דאדרבם
ה' ל' לאתניי מתני' ולקמן פריך שפיר
אי ר' נתן מתני' קתני רבא ברייתא לא
קתני רבא משום דרבי נתן לא קאי
אמתני' וה' ל' לפרושי אבל רבא דקאי
אמתני' לא חס' לפ' נאב' דרבא נקיט
לישא' דמילתא דרבי נתן אין פ' קנה
דרבא כקנה דר' נתן : אי

זה הוה

זה וזה בכדי שיראה לתגר או לקרוב תניא כות' דרכא אונאה פחות משתות נקבה בקה יתר על שתות בטל
בקח שתות קנה ומחזיר אונאה דברי ר' נתן רבי יהודה הנשיא אומר יד מוכר על העליונה רצה או לותן לי
מקה או תן לי כזה שאני תני וזה וזה בכדי שיראה לתגר או לקרובו : עד מתי מותר להחזיר כו אמר רב
נחמן לא שנו אלא לוקח אבל מוכר לעולם חוזר נימא מסייע ליה חוזרו לדברי חכמים אי אמרת בשלמא
מוכר לעולם חוזר משום הכי חזרו אלא אי אמרת מוכר נמי כלוקח דמי מאי נפקא ליה מינה כי היכי דעבדו
ליה רבנן תקנתא ללוקח הכי עבדו ליה רבנן תקנתא למוכר תגרי לוד לא שכיח דטעו אושפזבניה דרמי ב

בר המא זבין חמרא וטעה אשכחיה דהוה
עציב אמר ליה אמאי עציבת אמר לי זביני
חמר וטעאי אמר ליה זיל הדר כך אמר ליה
הא שהאי לי יותר מוכרי שארא לתגר או
לקרובו שדריה לקמיה דרב נחמן אמר ליה
לא שנו אלא לוקח אבל מוכר לעולם ח
חוזר מאי טעמ' לוקח מקחו בידו כל היכא
דאזיל מחוי ליה ואמרי ליה אי טעי אי לא
טעה מוכר דלא נקט מקחיה בידיה עד ד
דמיתרמי ליה זבינתא בזבינתא וידע אי ט
טעה ואי לא טעה ההוא גברא דהוה ג
נקיט ורשכי לזבוני קרי שיתא ושויא ח
חמשה ואי הווי יהבי ליה חמשה ופלג' הוה
שקיל אתא ההוא גברא ואמר אי יהבינא
ליה חמשה ופלגא הווי מחילה אתן ליה
שיתא ואתבעיה לדינא אתא לקמיה דרב
אמר ליה לא שנו אלא כלוקח מן התגר
אבל כלוקח מבעל הבית אין לו עליו א

א אמרת בשלמא מוכר לעולם
חוזר משום הכי חזרו אע"פ
שגם תגרי לוד היו לוקחים ולא היה
לכם לחזור מ"מ חזרו מלפני דתגרי
לוד היו מוכרים תמיד במעט מעט
וקיו לוקחים בכת אחת : והתניא
כשם שאונאה לקדינט כך אונאה
לתגר פיר' לאפוקי מר' יהודה דאמר
תגר אין לו אונאה כשמכר בזול לפי
סקוה בקי ואחולי אחיל ליה וקאי ד
דוכי' הכי משום דאתרמי לי זכנתא
אחרייתי כדאמר בסמוך והשתא פריך
שפיר דעל כרחיק מיירי בהדיו' מוכר
מדתלי תגר בהדינט דטעמא דירע
ומחיל לא שייך אלא במוכר ואם תא'
ומכ' דמיירי בהדינט שמוכר ביוקר
ונתאנה לוקח דילמא מיירי בהדינט
שמכר בזול ונתאנה דהשתא קוי ד
דימיה דתגר וז' דאונאה משמע בכל
ענין בין שהיא מאכ' בין שהיא מתאנה :

אונאה ההוא גברא דהוה נקיט כפי לזבוני קרי שתין ושוי חמשין ואי הווי
יהבי ליה חמשין וחמשה הוה שקיל אתא ההוא גברא ואמר אי יהבינא ליה
חמשין וחמשה הווי מחילה אתן ליה שיתין ואתבעית לדינא אתא לקמיה
דרב חסדא אמר ליה לא שנו אלא כלוקח מן התגר אבל כלוקח מן בעל ה
הבית אין לו עליו אונאה אמר ליה רב דימי ישר וכן אמר רבי אלעזר ישר
הוא אגן תגן כשם שאונאה להדינט כך אונאה לתגר מאן הדינט לאו ב
בעל הבית אמר רב חסדא כצדדייתא אבל מני תשמישתיה דיקרי עליה
לא מוזבין להו אי לאו בדמי יתרי : מתני' אחד הלוקח ואחד המוכר
יש להן אונאה כשם שאונאה להדינט כך אונאה לתגר ורבי יהודה אומר
אין אונאה לתגר מי שהוטל עליו ידו על העליונה רצה אמר לו תן לי מ
מעותי או תן לי חמשה שאני תני : גמ' כנהני בי' דת' וכו' תמכרו ממכר
לעמיתך אל תונו אין לי אלא שנתאנה לוקח נתאנה מוכר מעין ת' או קנה
אל תונו ואי צטרך למכתב לוקח ואצטרך למכתב מוכר דאי כתב רחמנא
מוכר משום דקיס ליה בזבינתיה אבל לוקח דלא קיס ליה בזבינתיה אימא
לא אזהרין רחמנא בלא תונו ואי כתב רחמנ' לוקח משום דקא קני דאמרי
אינשי זבנת קנית אבל מוכר דאבודי קא מוכר דאמרי אינשי זבין אוביד א
אימא לא אזהרין רחמנא בלא תונו צריכא ר' יהודה אמר תגר אין לו אונאה
משום שהוא תגר אין לו אונאה אמר רב נחמן אמר רב בתגר

זה וזה אונאה וביטול מקח יד מוכר
על העליונה אם כתאנה מוכר והוא
קדין אם כתאנה לוקח יד לוקח על
העליונה וכו' מוקמינן לה לקמן מ
מאי דשייר במתני' תני כדרייתא : וזה
זה אונאה וביטול מקח : לא שנו
בכדי שיראה : לא לוקח שמקחו בידו
ויכול להראותה : מוכר שאין בידו
מה להראותה ולימלך אינו מכיר ב
באונאותיו עד שיראה לו טלית אחרת
שבמותה כמכרת ברמי' יקרים הלכך
לעולם חוזר אם לא נתיקרו טליתות
בינתיים : משום הכי חזרו שם קיו
מוכרין ואינן כהנין בהרחבת זמן ח
החזרה דר' טרפין שקרי אפילו לרבנן
לעולם חוזרים : אמאי חזרו לדידק
נמי מהני הרחבת זמן החזרה דאי
טעני איכא בהדרו כגו : ורשכי קטורי
משי שקל כיכר' ל' : קרי שיתא שאל
בדמיהם ששה זוזים : מבעל הבית
תכשיטין וכלי תשמיש שלי' חביבין ע
עליו ואינו מוכרן אלא בייקרה והוה
ליה כמפרש יודע אני שיש כו אונאה
דאמרי' לקמן אין לו עליו אונאה כך
מנאצ' בשאלתות דרב אחאי : כיפי
כומים : מחילה קוי לאלתר דהוה ליק
פחות משתות : ואתכעי' כדיכר בכדי
שיראה לתגר : כצדדיית' בגדי קטנס
העומדים לימכר : ר' יהודה אמר אין
לתגר אונאה לקמיה מפרש לה : מי
שהוטל עליו מי שנתאנה : תקן לי משנ'
אם כתאנה לוקח : דאי כתב רחמנא
מוכר שהו מוזכר בכל תונו : דקיס
ליה בזבינתיה כמה קתן כה וכמזיר
הוא עושם : זבנת קנית אם לקח
חפץ המתקיים שבר הוא אצלך שלא
קוצאת המעות בימאה וקרי הוא מ
מתקיים לך : זבין אוביד מכרת חפץ
שלך קרי אתה נפסד שיכלו המעות
בימאה : ספסר

ספסר קונס ומוסר מיד תמיד : מידע ידע זכונתיה כמה שנים שקרי לא ספסר פין קנייתיה למכירתה : שאפילו פחות מכדי איכא חו' אם כתאנא דתינו תליין כסך ותקנו לו שיחזור : תביא בנותיה דרב נחמן דאפילו בכדי אונאה אינו חוזר בו ואין מחזירין לו איכאה מדתני טעמא מסבי שקלא בקי כגון ספסר : קתני רבה דידו על העליונה : כרייתא בדר' נתן : לא קתני רבה אלא על כורחו קנה יחזיר לו אונאה : מתניתין קתני לוקח סיכא דנתאנא לוקח קתני דידו על העליונה כדתקני תן לי מעותי : כרייתא כרבי יהודה קנסיא קתני מוכר דהיבא דנתאנא מוכר קנא דידו על העליונה אבל אם נתאנא לוקח לא

הבא מי ידע דמחיל וכפ' הכותב דפסיק רב אם מתה אינו יורשה ופריך ורב סבר תנאו קיים והאמר רבי יש לן עליו אונאה הת' כמי לא ידע שתמות אשתו קודם שימות וחי' כפ' אע"פ דפריך טעמ' דכתב הא על פה אינס יכולת למחול כתובס והא סבר רבי יהודה דבמזון תנאו קיים ולישני דכתובה לא ידע דמחיל דאימור היא תמות קודם ויל' דקתס פריך לשמואל דלא מפליג א"כ פריך לאביי דא' בסמוך מחורתא רב דאמר כר' מאיר אי כמי כיון דקלה כשיכין לקנסיא ידעס ומחלה : אבל הכא מי יימר דק עקר ובפ' דמכות דפריך לשמואל מאנאה לשביעית קתס כשביעית לא ידע דקא עקר ד דאימר יפרע לן קודם שביעית : על מנת שאין בו פ' ר' אבי מכטיחך שאין בו אונאה יש בו אונאה וסוי גס מקח טעות וק' דכפ' דמכות מדמכו לעל מנת ש שלא תשמטו שביעית דממטותי ש שביעית וקתס לא שייך קאי טעמא אלא הוי טעמא שאין לו כח להתנות שלא תחול שביעית על המלוס ויל' דלא מדמי אלא כפי דגבי אונאה יש חילוק בין לשון שאין עליו לשון כן כפי נמי גבי שביעית יש חילוק בין לשון זה ללשון זה ורבי שמואל מפ' דעל מנת שאין בו אונאה משמע על מנת שלא יחול אסור דלא תיזו על המקח וע"כ הוא חל וקתס הוי ממש דומיא דשביעית : הנושא וניתן באמנה פירש ר' סימאמינא סימכרני כמו סיכול אין לו עליו א אונאה ותריוח והספסר למשל וק' דאין שייך לשון אונאה על זה וענה אי עליה לא קיבל עליו אחריות פ' ג' ג' שהרי ויהי וקתס למשל ואי קבל השליח עליו אחריות וקתס פ' אס כן יש לו עליו אונאה ונרא' דנשא וניתן באמנה קיינו שמאמינא בכמס קנה ונותן לו כפ' ויתר מעט ופסתא שייך פסיר אין לו עליו אונאה : במק

ספסר שגו מאי טעמא מידע ידע זכונתיה כמה שווא ואחולי אחיל גביה והאי דזבנן הכי משום דאיתרמי' לה זכונתא אחריתי והשתא מיהא קא הדר ביה רב אשי א' מאי אין לתגר אונאה אינו בתורת אונא שאפי' פחות מכדי אונאה חוזר תניא כותיה דרב נחמן רבי יהודה א' תגר אין לו אונא מפני שהוא בקי מי שהוטל עליו ידו על העליונה וכו' מני מתניתין לא רבי נתן ולא רבי יהודה הנשיא אי רבי נתן מתני' קתני רצה ובריתא לא קתני רצה אי ר' יהודה הנשיא מתניתין קתני לוקח בריתא קתני מוכר סי' זכ' רש' אמר' אלעזר אונאה זו איני יודע מי שנאה רבה אמר' לעולם ר נתן היא ותני גמי בבריתא רצה רבא או לעולם ר' יהודה הנשיא היא ומאי דשייר במתניתין קא מפרש בבריתא אביר רב אשי דיקא גמי דקתני אחד הלוקח ואח המוכר ומפרש ליה ללוקח ש מ שויריה שייריה למוכר שמע מענה איתמר האובר לחבירו על מנת שאין לך עלי אונאה רב אמר יש לו עליו אונאה ושמואל אמר אין לו עליו אונאה לימ' רב דאביר מאיר ושמואל דאביר רבי יהודה דתניא האום לאש' הרי את מקודשת לי על מנת שאין לך עלי ש שאר כסות ועונה הרי זה מקודשת ותנאו בטל דברי רבי מאיר ר' יהודה אום בדבר שבכמון תנאו קיים אמר לך רב אנא ד דאמרי אפילו לר' יהודה עד כאן לא קאמ רבי יהודה התם אלא דודאי קא עקר אבל הבא מי ימר דקא עקר מיד' אמר רב אנן לדידי מפרשא לי מיניה דמר שמואל האובר לחבירו על מנת שאין לך עלי אונאה אין לו עליו אונאה על מנת שאין בו אונאה הרי יש בו אונאה מיתבי הגוש' והגותן באמנה והאום לחבירו על מנת שאין לך עלי אונאה אין לו עליו אונאה לרב דאמר אנא ד דאמרי אפי' לרבי יהודה הא מני אמר אבי מחורתא רבא אמר כר' מאיר ושמואל דאמ' כר' יהודה רבא אמ' לא קשי' כאן בסתם כאן במפרש

איכאה זו מעכתינו זו : ותני כמי כברייתא בר' נתן רב' ובלוקח ומוכר הו' רפ' ליע' : דיקא כמי דמתקיתין במוכר כמי סבירא ליה קמי : ומפרש ללוקח ולא פירש למוכר : לוימ' רב דאמר כר' מא' ד' דאמר מתנה על מס שכתב בתיקת תנאו בטל אפי' בדבר שבכמון : רבי יהודה אמר בדבר שבכמון כגון שאר וכו' נתן למחילה והרי מחיל אבל יוכ' שקיה בער ה' קנין לא כיתן למחילה : מי ידע דאיכא אונאה קיא סבור דאין בו א אונאה : דודאי עקב כשעת התבאי עוקר דברי תורה שקטילה עליו שא' כסות ועונה וזה עוקר החובה מעליו ואפילו הוא נותן לאחר זמן מתנה ב בעלמא הוא אבל הפמי ימר דעקר סמא לא יקא בו אונאה : אין לו עליו אונאה כדפרישית דמי ימר דעקר : שאין בו אונאה אם אמר לו ב' לשון זה אי זה לשון מחילת אונאה אלא לשון תביעות אונא' דעל מנת שאין בו אונאה אמר והרי יש בו ומקח טעות כמי קוי ואס רבה לחזור מוד' לגמרי : הנושא ונותן באמנה מוכר כמה שתוכל ותן לי המשת ל לזמן פלוני והכני אומך עליך וניתן לו סבר עורחו כדלקמן : אין לו עליו אונאה לומר יותר היה שיה ואס מוכר זה בדמיים רבים אין זה יכול לומר לא נתן אלא דמיו : מחורתא כ' אורב וקוי לה כר' יהודה דאפי' היבא דלא ידע ומחיל כמי אמר : סתם על מנת שאין לך עלי אונאה דלא ידע דמחיל : מפרש

הזחב

בה דברים אמורים בכתם דר' פסק כרב דקלכת כרב באיקורי
תימא דקא לא פליגי אס מותר לעשות כן אלא פליגי אס
חייב להחזיר האונאה והלכה כשמואל בדיני וכשהלכות דרב אחאי
פרשת בהר סיני פוסק כרב משום דהך כריתא קאי כוותיקא דמפליגי

מפרש שפיר' לו יודע אני שיש בו אונאה ואני מוכרו לך על מנת שאין
לך עליו אונאה דכחא אמר ר' יהודה דמתנה ותנאו קיים דדמי לשאר
וכסות: במה דברים אמורים דיש אונאה לזה על זה: בהקם מוכר:
אבל במפרש בגין מוכר כו': הנושא והנותן באמנה כו' כדפרישית:

כין סתם לומר פרש ואתי לר' יודיה שפיר
כר' יהודה אבל לשמואל לא מתוקמא
לא כר' מאיר ולא כרבי יהודה ור' יבן
פיר' לשמואל הכי פיר' דבריתא במה
דברים אמורים בכתם פיר' שלא אמר
על מנת אבל מפר' על מנת שאין לך
עלי אונאה כעסה כאומר יודע אני
שאינו שוק כו' ואתיא כר' יהוד' חי נמי
ול' ארר דמילתא נקט דאנתו שאמר
על מנת שאין לך עלי אונאה רביל
לומר אני יודע שאינו שוק כו' אף על
פי שאינו יודע אס אמר אמת ואתיא
אפילו בר' מאיר דלא ידע דקעקר:
לא יחשב את הרעה באמנה פיר'
דמי שתיק לו את הרעה ומאמין
לו כשימכרו: בחנות כמו שיוכל ש
שישלים לו את היפה בשוק כמו ששוק
עכשיו למכרו מיד וממתין לו מעות
היפה עד שימכר הרעה בשביל ש
סטורח לו למכור הרעה בחנות במ
כמעט מעט ונחז רביתוק' דבפ' חזקו
בשך ה"ל לאתויי ולא הכות דבתוספ'
מתניא לגבי אונאה ועוד שכבר נתן
לו שכרו משמע שמקודם כבר קי' לו
שכרו וכר' כפי' לחשקנה י' דברים כי'
דינר ה' היפה שוק כל אחד דינר וחצי
וחמשה הרעה אינו שו' כל אחד כי אס
חצי דינר וזה אמר ליה אני מאמינך
במה בנת עליהם ונתן לך מעט י'
יותר להרויח לא יחשב לו הרעה ד'
דינר כמו שקנה וקיס' דינר וחצי כמו
ששוק שהרי לא נתן לו על הרעה ד'
דינר אלא בשביל שגם היפס נתן
לו כדינר דינר והוי אונאה אלא או
זה וזה באמנה פיר' אס ימכרם כולם
יחד יחשב כלום דינר דינר או זה וזה
בשייח אס ימכר דעים לברס יחשב
כל אחד ואחד כחצי דינר ואס ימכר
יפס לברס יחשב כל אחד כדינר וחצי

במפרש דתניא כמה דברים אמור' בכתם
אבל במפרש מוכר שאם ללוקח חפץ זה
שאני מוכר לך במאתים יודע אני בו
שאינו שווה אלא מנה על מנת שאין לך א'
עלי אונאה אין לו עלי אונאה וכן לוקח ש'
שאמר למוכר חפץ זה שאני לוקח ממך
במנה יודע אני בו ששוה מאתים על מנת
שאין לך עלי אונאה אין לו עלי אונאה ת'
תנו רבנן הגוש והנותן באמנה הרי זה לא
יחשב את הרע באמנה ואת היפה בשוה א'
אלא או זה וזה באמנה או זה וזה בשוה ש'
ונותן לו שכר כתף שכר גמל שכר פ'
פונדק שכר עצמו אינו נוטל שכר נתן ל'
לו שכרו משלם שכרו משלם מהיבא קא
יהיב ליה אמר רב פפא בצדדוי' דיהבי א'
ארבעה לביאה: מתגי' כמה תהא חסלע
חסירה ולא יאה בה אונאה רבי מאיר אפ'
ארבעה איכרות איסר לדינר ור' יהודה א'
ארבע פונדיונות פונדיון לדינר ור' שמעון
אמר שמונה פונדיונות משני פונדיונים
לדינר עד מתי מותר להחזיר בכרכי' עד
כדי שיראה לשולחני בכפרים עד ערבי
שבתות אם היה מכירה אפי' לאחר שנים
עשר חדש מקבלה הימנו ואין לו עלי א'
לא תרעומת ונותנה למעשר שיעי ואינו
חושש שאינו אלא נפש רעה והתניא
עד כמה תה' חסלע חסיר' ויהיה בה אונאה

קרי זה לא יחשוב לו את הרע באמנ'
ואת היפה בשום להיות לו המתנת מ'
מעות היפה בשכר טורח בגין היו לו
שני ימות יפה שיש לו עליו קנינים
ללקיחות בכת אחת ורע שאינו במכר
אלא בחנות לא יאמר לו קרי לך יפה
בשונין על מנת שתמכור לי הרע ב'
בחנות כמה שתוכל ולכשימכר תן לי
מעות שניהם ופוטור עצמו בהמתנת
מעות של דמי היפה מלתת שכר טרח
על הרע וקני כרביית: אלא חזק
זה באמנה ויתן לו כדרך הנותן ב'
באמנה ששכר קצוב היה להם כדמס'
לקמן ארבעה למא': או זה וזה בשוק
וקשכר יקא של מקבל: ונותן לו שכר
כתף שכר גמל אס נתן באמנה ב'
כשיבאו לחשבון ירבה לו שכר כתף
המוליכו מיתנו לחנות ואס הנזכר ל'
לבמלים נותן לו שכר גמל: כדלוי'
מוכרי בגדי קנכוס ששכר קצוב להם
ליתן ארבעה למאה למי שטורח ב'
במכירתו: כמה תקא בלע חסירס
מטבעה יונא ותמיד קוא שוחק וחסר
כמה תחסר ואס קוניא לא תקא א'
אונאה: ד' אסרין לסלע: איבר לדינ'
וקא אחד מכ' בו ד' מעה כסף דינר
מעה שני פונדיוני' פונדיו' שני אסרין
וכגמר' מ'פ' מאי שכא רגבי שא' סחורס
אמרינן שתות וכאן יש א' כן ויש א'
כך: ד' פונדיונים אחד משנים עשר:
ח' פונדיונים שת' כשאר אונאה:
בכרכי' שיש שם ש' לחי עד כדי שירא'
לשולחני: בכפרים שאין שם שולחני
עד ערבי שבתות שכא להוסיאם
בערב שבת לסעודת שבת או ידע א'
אס יוכל להוסיאם ויקבלוה ממנו:
ואס קיס הנותן מכירה: אפ' לאמר
י' חדש כו' בגמרא פריך קא אמרת
עד ערבי שבתות: ואין לו עלי אלא תרעומת מפרש בגמרא: ונותן
בחילול מעשר שני ובגמ' מ'פ' אס בשוניה אס בשלע יפה: לפי שאינו
מדה זו של פוסלי מטבע בשביל חסרון מעט לא נפש רעה: ורמינסי
כמה תקא בלע חסירה ויקא בו אונאה אלמא בהדי שיעורי קויא א'
אונאה ומתניתין קתני דלא יקא אלמא בהדי שיעורי לא אונאה קיא
עד דאיכא טפי: אמר

וגם יחשב שכר כתף כולה
שכבר נתן לו שכרו המוכר הראשון שקנאו תחילה ממנו: איסר
לדינר ואס תאמר והאמר רבא כל דבר שבמדה שבמין
שבמשקל אפי' פחות מכרי אונאה חוזר ויש לומר' דהבא בתורת מטבע
כתבו ולא בתורת משקל: שני פונדיונות לדינר וקא דלא אמר
מעט לדינר משום דר' יהודה נקט פונדיון קאמר איסו שני
פונדיונים ואס תאמר תיקשי לרב דאמר שתות מקח שכיבו ולא שתות

מעות דהבא לר' שמעון אס מכר סלע שוק כ' מעות בכ' קוי אונאה וקוי שוק ס' כו' דהוי לרב בטול מקח ובגמרא מוקי מתניתין דלעיל כר' שמעון
ואפי' לשמואל דאמ' שתות מעות שכיבו תיק' דכשתות מקח מודה דהוי נמי אונאה והבא קאמר כ' פונדיונות לדינר קוי אונאה אבל ב' פונדיון במות
פרוטס קוי מחילת אף עב' ד' אפתי קוי שתות מקח ויל' דמיירי שמכר לו טלית שוק כ' מעות בסלע ונתן לו סלע שחסר ד' מעות דהיינו שתות מקח
מיהו לעיל פ' טעם דמ' ד' שתות מקח לפי שהאונאה והטעות תלוי בהסן שזריך שומא ולא במעוה והבא הטעות והאונאה קוי בסלע: קבא

אמר רב פפא לבעי אימ' לך בהני שיעורי הויא אונא' ולא יהא דמתני'
לא: אשיעורא קמי' אלא אפחות מכשיעור קאי: מלמטה למעלה
קחשיב והכי קאמ' סלע הפוחתת ופולכת עד כמה יוכל לקויאיה עד
שתפחת שיעור כך וכך ומכיון שהגיעה לשיעור הזה יהא בו אונאה:

תנא דיון קחשיב מלמטה למעלה דיון אונאה עד ד' אכרין ולא
עד בכלל דבר אחרים יש אונאה דבגמרא אמרין מ'ין תנא טלית
ר' שמעון היא דאמ' שמנה פונדיונים קנין אונאה ותנא ברא קחשיב
מלמעלה למטה אי בר' כבדיתא עד כמה אתי שפיר דחשיב מלמעלה
למטה וסבר עד ועד בכלל אבל אי

ותנא ברא דקטא' יש בה: מלמעלה
למטה חשיב סלע שפחת כמה פחתה
להיות בה אונאה מפרש כל פחתה
גדולה ממה כגון שבע איסרות או שש
או חמש הוייא אונאה עד ארבעה וקאי
בכלל אבל לתנא דיון אין ארבעה
בכלל לא יה' ועל כרחי' לא מיתוקמא
אלא בהכי: ומאי שנא בטלית סתם
שחורה דתנן בהו לעיל שתות למקח
: ר' שמעון היא דגבי סלע אית ליה
שתות: עשיק לגביך הכריך לכסות
גפך וגביך קנה ב' יוקר: ושו' לכרישך
למאכלך לא תקנה אל' בשווי עשו'
לסין יוקר הוא וחברו באיזו נשך
באתרא דאמימר עשיק עפר': כיון
דלא סגי ליה שאיבו יוכא בהוצאה:
יתר על כן מוכרה בשווי לקמי' מפ'
לה יתירה על כן סל' פחתה כדי א'
אונאה: מוכרה בשווי סלע יפה:
בסלע עד שקל סלע הטובע ופחת
והולך עד שקל מותר לקיימו דיון
עשו' לרמות בו בני אדם ולמוכרו ב'
בסלע יפה לפי שפחת שלו ניכר אבל
משפחת משקל לא יקיימו לפי שבא
לרמות ולמוכרה בתורת שקל שאין
פחת שלו ניכר לגבי שקול מת' שהוא
רחב שכתחילה היה סלע אינו נראה
חסר משקל שקל הוא מטובע של חזי
סלע ודינר מטובע קטן שנים מהם י'
יש בשקל: כדינר עד רובע ואם היה
דינר כפחת עד שבע זוז על רובע מ'
מותר לקיימו ק"ס רובע דינר קאמ'
ולקמיה פריך מאי שנא סלע דלא מ'
מצי לשקלי אלא עד חזיו ודינר עד
רובע משפחת ועמד על פחו' מרוב'
לא יקיימו דאתי לאפוקי ברובע:
פחת מבין איסר אסור לקמיה מ'
מפרש: לא ימכרנה זו
שאמרו אסור לקיימה לא הותרו לו
שימכרנה בדמיה: לא לתגר ולא
לחדש אדם אדם: ולא להרוג רובע
: שמרמין בה את אחרים ומיראה
יקבלום מידם ביפה: רובע שקל
מטובע קטן של חזי דינר והוא הקרני
בתלמוד סלע מרובע: כמה ליה

אמר רב פפא לא קשיא תנא דיון קא ה
חשיב במטה למעלה תנא ברא קא חשיב
מלמעלה למטה מאי שנא בסלע דפליגי
ומאי שנא בטלית דלא פליגי אמר רבא מ'
מאן תנא טלית רבי שמעון היא אבי' אמר
טלית עד שתות מחיל איניש דאמרי א'
איניש עשיק לגביך ושוי לכרסך סלע כ'
כיון דלא סגי ליה לא מחיל גופא עד
כמה תהא הסלע חסירה ויהא בה אונאה
ר' מאיר אומר איבעה איסרות איס' לדינר
ר' יהודה אומ' ארבעה פונדיונות פונדיון
לדינר רבי שמעון אומ' שמונה פונדיונות
שג' פונדיונין לדינר יתר על כן מוכרה ב'
בשויה עד כמה תיפח ויהא דשאי לקיימו
בסלע עד שקל בדינר עד רובע פחות מ'
מבן איסר אסור להוציאיה הרי זה לא י'
ימכרנה לא לתגר ולא להרם ולא להרוג
מפגי שמרמין בה את אחרים לא יקבנה
ויתלנה בצואר בנו או בצואר בתו אם
מר בסלע עד שקל בדינר עד רובע מאי
שנא בסל' עד שקל ומאי שנא בדינר עד
רובע אמ' אבי' מאי רובע דקתני גמי רובע
שקל אמר רבא דיקא גמי דקא תני רובע
ולא קתני רביע שמ' מיג' למה לי למתלייה
לדינר בשקל בלתא אגב אורחיה קמ' לן
דאיכא דינר דאתי משקל מסייע ליה לר'
אמי דאמ' ר' אמי דינר הבא משקל מותר
לקיימו דינר הבא מסלע אסור לקיימו פ'
פחות מבן איסר אסור להוציאוי מאי קא'
אמ' אבי' הכי קאמ' פחתה סלע יותר מכדי'
אונאה איסר אסור אמר ליה רבא אי הכי
אפי' משהו גמי אלא אמר רבא פחתה סלע
איסר לדינר אסור וסתמא כרבי מאיר תנן
התם סלע שנפסלה והתקנה שיהא שוקל בה משקלות

למטה וסבר עד ועד בכלל אבל אי
לא גרסינן עד לא הוה כריך למימר
דחשי' מלמעלה למטה אלא כמשמעו
כמה יהא אונאה ארבע אחרים והגב'
דקאמר לתנא דיון מלמטה למעלה
בקט לתנא ברא מלמעלה למטה:
עשיק לגביך ואת' הקניח בתאבס
לוקח בתאבס מוכר מאי איכא למימר
וקתניח כסות פירות מאי איכ' למימר
וי"ל דלא פלוג רבנן ועי"ל דעיקר' הטע'
הוה סלע כיון דלא סגי לא מחיל:
ולא קתני עד רביע ואע"ב דרובע
מצי למקו' נמי רוב' דינר כדתנן ש"ק
דכריתות בו ביום עמדו ברבעתיים
וקיימו דרובע דינר כדפירש התם וכך
אמרין התם גר' שנתעיר כריך ש'
סיפרי רובע לקט מ'אי מיירי הכא
ברובע דינר סל' למיתני רביע דלא
כטעי ברובע שקל: אמר אבי'
פחתה סלע יותר מכדי אונאה איסר
אסור לקויא פלפי ביפה ואת' פשי'
ורבא נמי שהק' אפילו משהו נמי קיים
לן להקשות אפי' כדדי אונאה נמי וי"ל
דמיירי אפי' בדעתו להחזיר האונאה
אסור כיון דהמקח טעות הוא אבל
כדי אונאה מותר לקויא ביפ' ובכלל
סיחור אונאה אם יתעבנו סלע ק'
קודם פיראה לשולחני ומותר כיון
דמקח מתקיים ופחת מכדי אונאה
מוכרה ביפה אפילו אם אין דעתו
להחזיר אונאה משום דהוי לאלתר מ'
מחילה רבא אמ' פחתה איסר לדינר
איסר לקויא ביפה אם אין דעתו ל'
להחזיר משום דהוי אונאה כר' מאיר
ועוד יש לפ' אמ' אבי' בו אסור לקויא
אפי' בשוויס וסבר כמ' ד בסמוך יתר
על כן יקוז אבל פחת מאיסר פרי'
דלחפסד מרובח חששו ולא להפסד
מועט ורב' דקאמ' אפי' משהו נמי לית
ליה סאי סברא ומצי נמי סבר רבא
כין כמ' ד יקוז כין כמ' ד יקיים:

טמאה

למית לייס לדינר בשקל ליימא כדינר עד חזי זוז: דאתי משקל אם פחתה שקל עד חזיו ונעשה דינר:
הבא מסלע אסור לקיימו אפי' לקויא דינר דמתוך שקול בא ממטבע עבה ורחבה טעין בו לאומדו בשקל ואזי לקבולי בתורת שקל: מאי
קאמר קא ליכא למימר פחת מוכן דאם עמד סלע על פחת משקל או אם עמד דינר על פחת מרובע איסר אסור לקיימו דמאי איירי איסר
אפי' משהו נמי דקא אמ' כסלע עב' שקל ותו לא: יוקר מכדי אונאה לר' מאיר כדאית ליה לר' יהודה כדאית ליה: אסור לקויא ביפה: טמאה

הזרח

יתר על כן יקוץ ולא ימכרנו לתגר מצי נמי קאי אפחתה יתר מכדי אונאתה וק"פ אפי' על מנת לנזקתם לא ימכרנו לתגר ולחרט אבל לאחרים ימכור ע"מ לנזקתה ולמ"ד יתר על כן יקיים לא ימכרנה לתגר לא קאי אלא אכסלע עד שקל דאמר פחתה יתגר משקל אפילו פרוטה אחר לקיימה נאחא קאי לא ימכרנה לתגר כו' והתקנה אס צריכה מעשה כמו חיתוך אתי שפיר דנקטה התקנה דמידי המאסר מלהבס אין טמא במחשבה כדאמר במרוכב ואי אינה צריכה חיתוך הוי התקנה לא דוקא דכל קבלים יודדים לדי טומאתם במחשבה : שיהא

טמאה עד כמה תיפחת ויהא רשאי לקיימה לסלע שני דינרים פחות מכן יקוץ יתר על כן מאי אמר רב הונא פחות מכן יקוץ יתר על כן יקוץ רבי אמי אמר פחות מכן יקוץ יתר על כן יקיים מיתבי יתר על כן מוכרה בשויה מאי

טמאה מקבלת טומאה מעתה שהרי עשה כלי : יקוץ יתקבצו לטמי דאחי לא חפיקה בשקל : יתר על כן יקיים דלגבי סלע מכרה פחיתתה ולא מחליפה בסלע : יתר על כן מוכרה בשויה לעיל קתני להגבי סלע ש פחיתתה מוכר בשויה לפי דמיה ולא כיפה אלמא מותר לקיימה : יתיר על כן יעל כדי אונאתה ולא פחתה כדי א אונאתה לכל חד וחד כדאית ליה : מוכרה בשויה כיפה : מאי לא דפחתה פורתא פורתא וקאמר מותר לקיימה עד שקל אלמא לא מוחלפתא בסלע ותיוכתא דרב הונא : גרוטאיתו סברי כלי כסף : ק"ב לא יקוץ א יתיר לשון מתכת ול"ב יתיר : באמרי יקבצו דמשקבה לא סגי : מן הזר לא יקבנה לפי שהרמיה שימכרנה יקוץ אותה סביב עד שיוציא את הנכס ומרמה כה את האחרים ויוציא כה בסקל : דמפלגי בין כפרים לכרכים : ומאי שנא טלית דלא מפליגי דקתני בכדי שירא לתגר או לקרובו לא שנא כרך לא שנא כפר : דסלקין לשוקא לקנות מרוב שערות שבת : מידת חסידות וק"ק אס חסיד הוא מקבלה : למאן מי המתרעם : אס לחסיד קא דיש לו תרעומת על המחמי' מי כופקו לקבל שיתרע' טוב לו שלא יקבלה משיקבלה ויוציא דכה על חסירו : ואחר שאינו חסיד ולא רצה לקבלה אין לזה עליו אלא תרעומת דאיהו הוא דאפסיד אנפשיה שלא ק החזירו בזמנ : דמוקן

לאו שפחת יותר מכדי אונאתה לא יתירה דאכתי לא פחתה בכדי אונאתה מוכרה בשוי' מיתבי עד כמה תיפחת והא רשאי לקיימה בסלע עד שקל מאי לאו דפחית פורתא פורתא לא דנפיל לנורא ואפחות בחדא זמנא אמר יקבנה ויתלנה בצואר בנו או בצואר בתו ורמנה לא ע יעשנה משקל בין משקלותיו ולא יורקנה בין גרושתיו ולא יקבנה ויתלנה בצואר בנו ובצואר בתו אלא או ישחוק או יתוך או יקוץ או יולד לים המלח אמר אלעזר ואמרי לה רב הונא אמר ר' אלעזר לא קשיא כאן באמצע כאן מן הצד : עד מתי מותר להחזיר בכרכין עד שיראה לשולחני ב בכפרין עד ערבי שבתות : מאי שנ' בסלע דמפליגי ומאי שנא בטלי דלא מפליגי אמר אביי כי תנן נמי מחגייתין בטלי בכרכי תנן רבא אמר טלית כל איניש קים לי בגוה סלע כיון דלא כגי לה עד שיראה לשולחני ח הלכך בכרכי דאיבא שולחני עד שיראה לשולחני בכפרים דליכ שולחני עד ערבי שבתות דסלקין לשוקא : ואם היה מכירה אפילו לאחר שנים עשר חדש כו' : היבא אי בכרכין היא אמרת עד שיראה ל לשולחני אי בכפרים היא אמרת עד ערבי שבתות אמר רב חסדא מידת חסידו שנו כאן אי הכי איבא סיפא אין לו עליו אלא תרעו למאן אי לחסיד לא קבולי לקבלה מיניה ולא תרעומות תיהוי ליה ואלא ל

שוקל בו משקלות ואת דהכא משמע שבושים משקל בסל מתכת ובה מוכר את הספינה אמרי אין עושי משקלות בסל מתכת ויל דדוקא לשקיל בשר וסיין שהנחליחי כדבס בהס ומתיבש ומכיר אחר אבל לשקול בהס כסף וזה שרי אלא צריך להפסו בעל שלחן ישחקן כדאיתא פ"ב הגט ב' שרית ה כו' כדי לצר בו משקלות קטנה והיינו של מתכת דמחסי אותה בעור :

גותנה למעשר שני אחרת כדי אונאתה קאי ונותנה למעשר שני בשויה ואינו חושש משו' אסימון דשם מטבע יש עליה דמי שאינו ל לוקחה בשויה בתורת מטבע כי אס כמו נכסא אינו אלא נפש רעם ורב פפא כה להוסיף אפי' שאר מטבעות משייעליה לחזיקיה דא מחללה כיפה פי' כ'אן מתחילה היתה כן ולא חסרה דהיינו בשויה דאי ממתני ק"ה נותנה למעשר שני בפחת משויה מסיס דנפש רעם אינו מקבלה בשויה מ בתורת מטבע וקא מלן דלא מיקרי אסימון משום דמי שאינו לוקחה אינו אלא נפש רעה קמל חזקים דמחללה כיפה באילו היתה מתחילה כך דכ"ע הכי שקלי לה והיינו בשויה ממש ופ פרי דאין לזמנ ולחלל בשויה ומשני בתורת יפה כלומר שמחלל בפחות מעט משום דאין יכול לזמנ כמו כיפה שמחלל כל כך בפחת מעט והרב ר' יצחק בן הרב ר' מאיר מפרש דקאי אפחתה מכדי אונאתה ונותנה ל למעשר שני בסלע שלם שאינו אלא נפש רעה מי שאינו מקבלה בסלע שלם משייעי ליה לחזיקיה דאמ' אפי' שפורטה לשולחני בשויה ולא בסלע שלם לפי שהיא מרקדק יתגר אפילו הכי מחלל ביה בסלע שלם דאוליין סתר שאר בני אדם שאינם מרקדקים ומקבלים איתה בסלע שלם והשתא קאי כיפה כחשמועו ופרי' וקא חזקיה יפ' שאי אפשר לזמנ ומשני בתורת יפה כלומר פחת מעט מעלע שלם כמו אס לא חסרה כלל הוה מחלל ע עליהן פחת מעט וקא משמלן חוקי דמחללה כיפה דאי ממתני ק"ה נותנה למעשר שני בשויה כמו שיתן עליה שולחני לפי שאינו אלא נפש רעה למי שאינו מקבלה בסלע א"כ לא הוי אסימון והריבין פירש נותנה למעשר שני בסלע שלם אותה שחברה כדי אונאתה וקשיא דאמרי הוי נפש רעה אותה שאינו מקבלה קלא חייב להחזיר האונאתה : ואמרה

להאיך דקבלה מיניה ולבתר דמקבלה מעיה תרעומת תיהוי ליה ה"ב קא הא אחר א' עפ שאין מקבלה הימנו אין לו עליו אלא תרעומת ונתנה למעשר שני ואינו חושש שאינו אלא נפש רעה אם רב פפא ש"ס האי מאן

למעשר שני בשויה כמו שיתן עליה שולחני לפי שאינו אלא נפש רעה למי שאינו מקבלה בסלע א"כ לא הוי אסימון והריבין פירש נותנה למעשר שני בסלע שלם אותה שחברה כדי אונאתה וקשיא דאמרי הוי נפש רעה אותה שאינו מקבלה קלא חייב להחזיר האונאתה : ואמרה

דמוקי אוזוא מעמיד עצמו מלקבלה בשמואל בהם פגם : מסייע
 ליה מתני דקתני מתנה למעשר שני : בא לפורטה בא להחליף סלע
 חסירה בפרוטות : פורטה בשויה לפי חסרונה ולא ירמה את חסרת
 לפורטה ביפה : בא לחללה לחלל מעשר שני עלים : מחלל עלים
 מעשר בדמי סלע יפה : ביפה באלו
 היא יפה : מאי קאמר בא לפורטה
 פורטה בשויה מתני אתא לאשמועינן
 דבין רפיתתה כדי חוכא חכא להוית
 ביפה : ה' ק' ח' ע' ש' כ' ס' כ' פ' ל' פ' ל' פ' ל'
 בירושלם בפרוטות ליקח סעודת מ
 מעשר על כרחו יפרטה בשויה ולא
 ביפה חפי הכי סלע ש' ש' ח' ח' ח' ח'
 כ' ר' ע' ו' כ' ש' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
 ביפה ואשמועי' חזקיה דמתני דקתני
 מתני למעשר שני כי באלו היא יפה
 קאמר דמזלזלין לזמנ' דמי פדיונו
 : שאין בו שוה פרוטה ואין בו כח
 לתפוס פדיונו שיתן פרוטה ויחללנה
 כדמי לקמן ממעשרו ולא כל מעשר
 בו : אומר ה' וחימוש' שאני צריך
 להוסיף עליו : יחא מחולל על מעות
 קדשונות שחיללתי עלים מעשר שני
 ועורן בידו יחא אף זה מחולל על א'
 אנתו מעשר : שא' אפטר לאדם
 לזמנ' מעותיו לחלל בשוין בימנ'
 שמתוך שהוא ירא מלפחות וכמא'
 אכלו בלא חילול הוא מוכי' על דמיו
 הילכך פחות משהו פדיוטה זה מחלל

על אנתו עורף אלמא לא שרקינן בימנ' וכל שכן בפחות : בתורת
 יפה בשויה וקיי קאמר כשם שבשכא לפורטה בירושלם לא יקבלנה
 הימנו להדיא אלא בשויה ויש מזלזלין בדמיה יותר מבדי פחות כד
 שבא לחללה מחללה בשויה דמים פחותים : בתורת יפה שמחלל
 עלים כפי דמים ודאין שלה כד לא יחלל על ז' אלא בדמים ודאין ש'
 שלה : דתרי זילי לא מזלזלין ביה דאף עב' דתנן נותן למעשר שני
 חד זילותא אשמועינן דמתחלל על סלע חסירה ולא אמדינן קרי הוא
 באסימון או במעות הנחתות בסיון אבל תרי זילי לחלל עליה מעשר
 בדמי סלע יפה לא : ביבורים הוקשו לתרומה דקרנכו רחמ' תרומה
 דאמר מר ותרומת ידך אילנו ביבורים : חייבין עליהן מיתה זר או בהן
 טמא האכלנו במזיד : וחמש זר האכלן בשונג דכתיב ואיש כי יאכל
 קול' בשגגה וז' : ואזרים לזרים בלא יאכל ואטרין למיתני' משום
 דכ' למיתנייה מה שאין כן במעשר דאפילו איסור ליכא : וכן נכסי
 בהן לקרש בהן את האשה מה שאין כן במעשר סתם משנה כר' מאיר
 דאמר מעשר ממון גבהה הוא והמקדש בו לא קידש : וטעונים רחיצת
 ידים לפירות שהידים טמאות שניות בורו בהן רבן ושני עושה שלישי
 בתרומה מה שאין כן במעשר שאין טעון רחיצת ידים לפירות דאמר
 מר הנוטל ידיו לפירות הרזי זה מגבי רוח וקיי מוקמינן לס' בחבנה
 בפרק טיבי : והערב שמש לטומאה דאורייתא מה שאין כן במעשר
 דאמר מר טבל ועלם אוכל במעשר ומקראי ילפינן לה ביבמות כפ' הער' : ועולין באחד ומאה רביבין אחד ומאה לטבל ואין בטלין ברו' מה שאין
 כן במעשר דבטלי ברוב ולא בעי אחד ומאה ועל ברחיק במעשר שאין לו היתר לא בפדייה ולא להעלותה לירושלם קא' דאית אית ל' תקנת' אמר
 רבן דבר שיש לו מתירין לא בטיל וקכא כגון שגמ' דלית ליה תקנתא באכילת ואין בו שוה פרוטה ולא בר' פדיוס הוא ואם איתת' לרחיקיה בו :

דמוקים אוזוי מקרי גפש רעה והני מיליה
 הוא דסגי להו מסייע ליה לחזקיה דאמר
 חזקיה בא לפורטה פורטה בשויה בא ל'
 לחללה מחללה ביפה מאי קא' חפי קאמ'
 אע' פ' בשכא לפורטה פורטה בשויה כשהו'
 מחללה מחללה ביפה למימרא דסבר ח
 חזקיה דמזלזלין במעשר שני והאמר ו
 חזקיה מעשר שני שאין בו שוה פרוטה א'
 או הוא וחומשו מחולל על מעו הראשונות
 לפי שאי אפשר לו לאדם לצמצ' מעותיו
 מאי ביפ' בתור' יפה דתרי זילי לא מזלזלין
 ביה גופה אמר חזקיה מעשר שני שאין בו
 שוה פרוטה אומ' הוא וחומשו מחולל על
 מעו הראשונות לפי שאי אפשר לו לאדם
 לצמצ' מעותיו מיתבי התרום והביבור'
 חייבין עליהן מיתה וחומ' ואין באכלין לורי
 זון נכסי בהן ועולין באחד ומאה

וטעונין

ואמרו לזרים פלטי דמשום מעשר קתני לה לאשמועינן דאפילו
 איסורא ליכא ומיהו במשכ' חלה לא מצינו לפרושי הכי דתנן
 קתם חלה והכיבורים חייבין עליהם מיתה וחומם ואזרים לזרים
 ולא קתני מה שאין כן במעשר וז' כדמפ' בירושלמי ואזרים לזרים
 אפי' חפי שיעור או דאוריית' או דרבנן
 דפליגי ר' יוחנן וז' כפ' בתרא דיומא
 ואין לפרש דאסירה לזרים אפילו על
 פדיון דכפ' קערל אמר חזקיה ל' פדיון
 שיריה : ועולה באחד ומאה
 בכפרי ריש ממקדשו ממנו תר' מה
 עולה באחד וק' ועדלה וכלחי הכרם
 באחד ור' דמתוך שכפל אמרו כפל
 עליתו ואבמכת בעלמ' הוא דמרחו'
 תרומה ועדלה וכלחי הכרם בטלים
 כרוכ ביכס וכלח כס' כשאר איסורי
 דבפרק הניזקים גבי כפלו ונתפצעו
 קא' וקא' הכא דמרחו ריתא בטל כרוכ
 ופר' כל הכשר ופ' כל שעה יליף חסור
 הנאה כשאר בחלכמק דערלה ולא
 פריך מה לעדלה שכן גריכ' אחד יר'
 להתבטל ופ' הערל דחש' מחפ' דקני
 בתרומה ולא במעשר ולא חפי' אחד
 ומאה וקתם נמי אל' יוחנן והיא שרבו
 חולין על תרומה : באחד וק'
 עולין מאיסור להיתר ולוקחין מדה
 אחת ומותין לכהן כדתנן במס' עדלה
 הקרומה ותרומת מעשר עולין כקא'
 וצריך להרים העדלה וכלחי הכרם

ברא ואין צריך להרים וטעמא דצריך להרים טפי בתרומה מבשאר
 איסרין מפר' בירושלמי משום גזל השכט פ' יבין לעיל : והן
 נכסי כהן שיליה בכורים תנן למה אמרו נכסי כהן ליקח בהן עבדים
 וקרקעות ובהמה טמאה מה שאין כן במעשר דתנן כפ' דמעש' שני
 אין לוקחין עבדים וקרקעות ובהמה טמאה ממנו מעשר שני וקיימא
 דבפרק בתרא דמעשר שני תנן לא נקתי ממנו למתלא לקחתי ממנו
 ארץ ותכריכים למת משמע הא לחי דומיא דמת שרי אלמא שרי ליקח
 בגדים וז' דהיא דפ' בתרא דמעשר שני איתיא כר' יהודה דאמר ממון
 הדיוט הוא א' תרניהו כר' יהודה ובגדים דוקא שהביף נהנה מהם שרי
 אבל עבדים אסירי מיתורא דקרא א' תרניהו כרבי מאיר ומן סתורס
 שרי לקנות כל מילי ומדרבנן הוא דאסיר והא דאמר בירושלמי לא
 נתתי ממנו למת למאי אי ליקח ארון ותכריכין הא לחי נתתי בתמי'
 אלא לסיבם ההיא דרשא אשמוכתא בעלמ' קיא למאי דאסירא מדרבנן
 ומוקי לה בסיבה אבל אמת הוא דאתא למעוטי ארון ותכריכין כדתנן
 בשיליה פירקין דמעשר שני והא דאמר פ' הערל מביין למעש' שני
 שבטמא שנותר לסיף ממנו שבאמ' לא נתתי אויבי דבר ששום לחיים כו'
 ואימא לארון ותכריכין ה' פ' לפא לחמדיה אבל סיבם אסורה שמבערב
 בטומאה קוי כמו אכילס ומשני ממנו מבישו של מעשר מסמע :

ועולין באחד ומאה רביבין אחד ומאה לטבל ואין בטלין ברו' מה שאין
 כן במעשר דבטלי ברוב ולא בעי אחד ומאה ועל ברחיק במעשר שאין לו היתר לא בפדייה ולא להעלותה לירושלם קא' דאית אית ל' תקנת' אמר
 רבן דבר שיש לו מתירין לא בטיל וקכא כגון שגמ' דלית ליה תקנתא באכילת ואין בו שוה פרוטה ולא בר' פדיוס הוא ואם איתת' לרחיקיה בו :

חזקב

וטעונון רחיצת ידים אחי' למגע דאילו לאכילה אף למעשר טעון כדאמ' פ' השוחט כל האעין ביהא' מיה מדברי שפרי' אסור בתרומה ומותר במעשר דברי רבי מאיר ונחמיה אחריו: הוה ליה דבר שיש לו מתירין ואם תאמר תרומה נמי יש לו מתירין בשאלה כדאמ' פ' הנודר וי' כדאמר הקס מי

דלגבי תרומה משנה זו במשכת כבולים שנויה קילכך חסובותא דידה וקא מני ואזיל ולא קולי דידה שתהא היא עולה ומעשר אינו עולם : לא ס' דלא בטיל כלל אלא ודאי בטיל ברוב קאמר: ושכנס לירושלם ויבא לקמן מפרש דלית ליה תקנתא אלא באכילה ולא ב בחילול: דלא פריק לא פרס מעשר

עד הנס שיקו מענת מעש' כידו וכיתי מעשר שוי חצי פרוטה: וכיכרף יביאכו אכל המעורב ויח' המעור' וזה מחוללין על פרוטה זו ואי שתכח דיש לו מתירין: דאורייתא ורבנן לא מנרשי לתפוס פרוטה זו בקדושת מ מעשר שהמעורב מן הקורה בטל ברוב דבת' אחרי רבים להטות ורבנן קוא דאמר היבא דיש לו מתירין לא ליבטיל הלכך אין אימר מעשר בוס אלא מדרבנן הילכך אין מנרף עם זה לתפוס פדיונו כמנא שוק חצי פ פרוטה שהביא נאכל בלא חילול אכל דחוקיה מענת הראשונות כבר נת כתפסו: וכיתי חצי שוק פרוטה דמעשר שני של דמאי הלוקח מעס הארץ דאיסוריה ופדיונו דרבנן ד דמאורי' כל אדם נאמן על המעשרות : דלמא אתי לאתויי ודאי ואן נמנא שוק חצי פרוטה שאינו מעורב נאכל בלא חילול: וכיתי שתי פרוטות נחשת : ויחלל עליהן מעשר שוק פרוטה ומחצה וכיחלליה לקאי מעורב על האיד חצי פרוטה יתירא דקויה ליה בדחוקיה: מי סברת שוק פרוטה ומחצה מעשר: תפסה שתי פרוטות בקדושה דנמני האיד לאיבטרופי ב בהדייקו שכבר כתפסו: פרוט' תפסה שוק פרוטה מן המעשר: חצי פרוטה הנותר במעשר לא תפסה לפרוטת שבוי' ואל' המעור' כו' יבטרף להפליס קדר שוק ליה דאורייתא ורבנן ואם באת לומר דחוקיה נמי כיבי משכת שיש עורף ע"י מי נתפס משכתה לט במחלל מעשר בכלע שלם או בטקל או באיסר שאפילו לא היה המעשר שוק אלא שלש פרוטות נתפס כל ס האיסר: וכיתי איסר שלם ויחלל עליו מעשר בפחו' מדמיו: גזירק דיל' אתי לאתויי שני פרוטות ומעשר בפרוטת ומחצה נמנא שוי חצי פרוטה אכל בלא חילול הילכך טוב לו שיבטל ב ברוב ולעילויק עם תערובת ויבאלנו בירושלם: וכי פריק ק' ק' ביטבו שוק פרוטה נמי קאמר: ואפילו בירושלם שאין מעשר טקור נפד' פס דכתיב כי ירחק ממך ונתת בכסף ולא כשהיה בירושלם: בלקוח

וטעינון רחיצת ידים והערב שמש הרי א אילו בתרומה ובביבורים מה שאין כן ב במעשר מאי מה שאין כן במעשר לאו ש מכלל דמעשר בטיל ברובא ואם איתא ד דחוקיה הוה ליה דבר שיש לו מתירין וכל דבר שיש לו מתירין אפילו באלף לא כ בטיל וממאי דמה שאין כן במעשר ד דבטיל ברובא דילמא לא בטיל כלל לא מצית אמרת הכי דלגבי תרומה חומרי ד דתרומ' קתני קולי דתרומה לא קתני והא קא תני והן נכסי בהן לא סלקא דעתך דתניא בהדיא מעשר שני בטיל ברוב ו ובאיזה מעשר שני אמרו במעשר שאין כ בו שוק פרוטה ושגכנס לירושלם ויצא ו ואם איתא לדחוקיה לעבד ליה לדחוקיה וניחלליה על מעות הראשונ' דלא פריק וניתי' מעשר דאית ליה ונצטרפינהו ד דאורי' ודרבנ' לא מצטרפי ונית' דמאי דיל' אתי לאתויי ודאי ונית' שתי פרוטו' ונחלל עלויהו מעשר בפרוטה ומחצה ונחלל ה דאי על האיד יתרא מי סברת פרוטה ו ומחצה תפסה שתי פרוטות לא פרוטה ת תפסה פרוטה חצי פרוטה לא תפס הדר הויא ליה דאורייתא ודרבנן ודאורייתא ו ודרבנן לא מצטרפי ונית' איסר דילמא אתי לאתויי פרוטות ושגכנס לירושלם ויצא ואמאי וליהדר ונעיליה בשנטמא ונפרקיה דאמר' אלעזר מניין למעשר שני שנטמא שפודין אותו אפי' בירושל' שנ' כי לא תוכל שאתו ואין שאת אלא אבילה שנ' וישא משאת כאת פגיו אלא בלקוח בכסף מעשר שני לקוח בכסף מעשר נמי ליפרקיה דתנן הלקוח בכסף מעש' שני שנטמא יפדה כר' יהוד' דאמ' יקבר איר' יהודה מאי איריא יצא אפי'

הוא מנהג לאשתו עליה ח' שנתנה לכהן שאינו יכול לשאל עליה עוד ש שאינה כרשותו: דלמא אתא לאתויי ודאי ואל' דכהן קאמר ר' שמעון שזרי פע' אחת כערכ ל' טבל בחולין ואל' ר' טרפון לך יקח בשוק ועשר עליו ולא גזרינן דלמא אתי לאתויי ודאי וי' דהת' ליבא למיבזר דלמא אתי לאתויי ודאי דידע שפיר דחין מפרישין מן קחוב על הפטור אבל הכא לא חסיק' ארעית דלא מצטרפי דאורי' ורבנן: דילמא אתי לאתויי פרוטות ואל' וקא דתנן הפרוטות כולו ממעות מ מעשר חלמא מחוללין מעשר על פ פרוטות ואי איפשר לנמצא שיסוק מעשר ופרוטות שלמות ואם כן אנתו פחות משוק פרוטה אכל בלא חילול וי' דמיתתי איסר כהדיקו ואל' דלמא מיתתי פרוטות לכד כדגזר הכא וי' דהתם לא טעי דידע דחצי פרוטה לא תפסה אבל ככא טעי דלא פ מסיק ארעיתא דאורייתא ורבנן לא מצטרפי: וליהדר ולעילויק לעיל גבי חין בו שוק פרוטה לא פריק ס הכי דאורי' ברחיק מירושלם קרבה ומקרי בהכי חין לו מתירין אבל הכא דקתני משכנס בירושלם וי' משמע אפי' לא יבא אלא פשיעה אחת ואמאי ולעילויק: בר' יקוד' דאמר יקבר בשפרי מפיק טעמא מאוס דכתיב הכסף כסף ראשון ולא כסף שני ואל' דכריש פריק' אמרינן כסף ראשון ואפילו כסף שני וי' דהו' כסף על כסף אבל לחלל שני פעמים פירות על כסף לא ואל' דכפ' שליט' דמעשר שני תנן אמר ליה לר' יקודס ומה מעשר שנטמא נפרה לוקח לכ' ש אמר להס לא אם אמרתם במעשר שנפרס טקור כרחוק מקום תאמרו בלוקח שאינו נפרס כו' ח' טעמא אחריבא אית ליה ולמה לי קרא בשפרי וי' דאםמכתא בעלמא קא ח' טר' וכתב לם קרא: אפילו

מעשר זה ולא הוא עמנו היה מעשר אלא ארזי שערק שלקח בירושלם בכסף מעשר: יקבר דקסבר לא אלים למיתפס פדיונו: אלא

Handwritten notes in the bottom right corner, including the word 'מאכל' and other illegible characters.

אלא לעולם בטוהר בין מעשר בין לוקח ודקאמרת כעיייליה וניכליה
:מאי יצא כתי דקאמר דכפול מחיצות חמנות ירושלם ושוכ אין מעשר
כאכל עם עד שימרו מחיצות דבבנן לפני ה'תאכלנו וכפדיה כמי
לא דקלטו מחיצות מלפדותו עוד מסכנס לתוכו : וקא אמר רבא

במסכ מחנות : מחיצה לאכול דאורי'
מחיצה לקלוט דרבנן מחיצה שנאמר
בתורה לא הוזכרה אלא לאכול בתוכה
ושאמר במשכה מחיצו קולטות אותם
מלפדותו עוד אם יצא דרבנן היא :

וכי גזר רבנן כולל רבא קאמר ליה
אלא המקשה קאמר מדאמר רבא ק
קליטת מחיצות מורבבן בעלמא היא
וקסתא דכפול מחיצות ליתה להא היא
גזירה דכי גזר רבנן היכא דאיתנהו
וזה הוציא את המעשר חזן אבל
כי ליתנהו לא גזרן הילכך ליפרקיה
ואמאי כפול : ומכאן לא פלוג רבנן
בין יצא מתוכן לכפול דקליטת מ
מחיצות גזרו כשתם בין איתנהו בין
ליתנהו : רב הונא בר' יהודה אמר
הא דאיתתת לחזקיה מרישא דקתני
כאיזה מעשר אמר שאין בו שיה פ
פרוטה ודקסיא לך ליעביד כדחזקיה
לא קסיא : כדאיתתני אין בו שיה
פרוט' שכנס לירושלם ויצא דקליטת
מחיצות מעכבת מלחללו עוד על מ
מענות הראשונות : וכדדר וכעיייליה
וניכליה בירושלם עם תערוכות :

דכפול מחיצות והייכן יצא דקתני :
אפילו יש בו שיה פרוטה כמי לאו בר
אכילה ולא בר חילול הוא ואמאי
קתני כאיזה מעשר אמר בשאין בו
שיה פרוטה כו' : לא מיבעיא יש בו
דבין דבר פדיוה הוא חילול עליה
קליטת מחיצות רבנן ולא מיפריק תו
אבל אין בו אימא בכי ה' לא לגזור
רבנן קליטת מחיצות לפדיוה דמילתא
דלא שביח היא לחללו על מענות
הראשונות וליעביד ליה כדחזקיה ק
ק'מל : פרט לשאין בו שיה פרוטה
שאין בכלל גאולה ולימדך שאינה
תפס פרוטה : דכי אמר אמר אין

בו שיה פרוטה שנינו אבל אם יש בו שיה פרוטה בר גאולה הוא
ועי' פ' פיונו : ורב אחי אר' אין בחמסו שיה פרוטה שנינו דלאו
בר גאולה הוא עד שיה ח' בו שיה ארבע פרוטות כדי שיקא ראוי ל
לתפסת חמס דכתי בההיא קרא : דיו שיאמ' כו' כדחזקיה ולא אמרי'
ימתין עד שיעלנו לירושלם או ימתין עד שיצרכנו עם אחר דכיון
דבחמסיה ליכא לא קחשיב ודיו בכך :

אפילו לא יצא נמי לעולם בטוהר ומאי
דעדיפא מיניה פריך : לא פלוג רבנן תימא דבסוף פר' חלק מסני
כי גזרו רבנן כי אתנהו למחיצות ולא קאמר דלא פלוג רבנן כדקאמר
הכא ולא ק' מידי דקתס קאי אמאי דקאמ' אלא דעיר הגדחת ואסקוס
לירושלם וקיה עם בשעת גמר דין

ליתאביל דהא קטניה מחיצות וה'ל
שלל ירושלם בשעת גמר דין כולו ו
ומסיק לעולם בטוהר ואסקי לירושלם
ונגמר דין דעיר הגדחת ודקא קסיא
לך ליתאביל בגין דכפול מחיצות אחר
גמר דין וכדרכא דאמ' מחיצה לקלוט
דרבנן שלא לפדות אפי' נפול מחיצה
דלא פלוג רבנן כדקאמר' בשמעתיך
וכיון דלקלוט לא הוי אלא מדרבנן
מן התורה חל עליו גמר דין אפי' לא
נפול מחיצה כלל כיון שיכול לאכול
אם ירצה ולא מקרי כמי שלל ירושלם
כיון שיכול להוציא ולפדותו אלא ד
דרבנן אמר מחיצו לקלוט אפי' לקרות
שלל ירוש' ולאכול דהעמידו דבריהם
על דבר תורה אהא מסיים כי גזר
רבנן היכא דאיתנהו למחיצות פירל
לא העמידו דבריהם על דין תורה
למיקרי שלל ירושלם ולאכול אלא
כי אתנהו למחיצות ולא כפול כלל א
אבל כפול מחיצות אחר ג' דלא גזר
רבנן להעמיד דבריהם על דין תורה
לקרות שלל ירושלם ולאכול אעבב
דכשע' גמר דין קלטום מחיצות כיון
דכפול מחיצות אחר גמר דין אבל
אי כפול מחיצות קודם גמר דין אעב'
דלא הוי שלל ירושל' ממ' לא חל עליו
גמר דין דה'ל בגבוליה וה'ל שלל ש
סמים כיון שאינו ראוי לאכול ולא ל
לפדות כדאמר' בשמעתיך דלא פלוג
רבנן ויעלבו כשיעשו מחצו' אי כמי
דקא מיירי בפול מחיצות קוד' גמר
דין ולא הוי כמו בגבולין דכתי שיה
ראוי לאכול שעה אחת קוה ליה ממון
הדינוטו שלל ירושלם לא הוי כיון ד
שכפול מחיצות בשעת גמר דין אבל
כפול מחיצות אחר גמר דין כיון ד

דמי שלל ירושלם בשעת גמר דין תו לא פקע והסתא אתי פסיד טשי
כפשיטות כי אתנהו בשעת גמר דין גזר למיקרי שלל ירושל' כי לתקו
בשעת גמר דין לא גזר ואת דמשמע דיגזרו משום דחל עליהו גמר
דין אבל היכא דלא חל עליהו גמר דין יאכלנו אם תכנה החממות וקא
דאמר בפ' קרטי קדשים כשקיה מוכח שלם וכפסם וכבנה אין מזרין
וכראין ויל' דדוקא זכחים ששטין מהם עבודות אבל מעשר או כשר
זכח לאחר העבודה או שירי מנחה מזרין וכראין : דגפול

מחיצות פ' רוב מחיצות דאי כפול מקצתה אעב' דאמר לטלטל בשבת מ' מקרי מחיצה לענין אכילת מעשר וקדשים קלים כדאמר ריש פרק חילון
דברים דהיה שמעתיך יהלל צריך להעמיד אחר שנפרצו בה פרצות לכך לא היו יכולין להולך סביבהם בשבת לעזרה לשחוט פסחיהם דקודם
שנפרצו היו מותרים לטלטל כדאמר ד' יוחנן ירושלם אלמלא דלתתיהם כעולות בלילה חייבין עלי' משום ד'ה ואשפ'כ בלילה היו אובלים פסחיהם
אין . כו שיה פרוטה אין בו שיה פרוטה אין מוסף חמס אבל שריון תופס דסבר' לאקמא מיעוטא בגיפה ולא
שחמס דפחת משנה פרוטה לא חשיב ממון לתפוס פדיו' אבל למ' ד' אין בחמסו ק' דטפי קא ליה למדרס דאינו מוסף חמס : או דילמא

חזקב

אלא למאן דאמר אין בו מאי דיו מאי דכתיב דאצטריך למתני דיו ליתני אומר הוא וחומש כו' חומשא מלבו על אוק עשרים זוז מוסיקי ארבעים
סקן חומשו של קרן : או חומשו מלכר על ארבעת רבעים מוסיקי החמישי מן החוץ דקונ להו לעשרים זוז חומשא זוזי : הכעלים אומרי בעשרים
גבי מקריש ופודה הקדשו תקן לה במסכת ערכין : מפני שמוסיפין חומש ועשרים שלקן קון כ"ה דאילו שאר כל אדם לא יוסיקי חומש הכעלים
נותנין על כרחן עשרים ושש מאי איפשר לתת לזה באחד ועשרים שמתא הקדש נפטר בארבעה קלעים ולכעלים נמי לא פתחין מן הקרן ש

ששמה איש אחד הילכך נותנין כ"ה
לקרן וחומשא לתוספת חומש ועל ע
עילייה של זה שהעלם בדמיו הלכ
אין מוסי' חומש אלא על קרן ששמה
הוא : עשרים וחמש הכעלים נותנים
שלשים ופתס פרי' ונימ' לגיזר אהא
גברא כחריקין קרי ב"א אחר תחתינו
שחפץ ליתן : זה שבעולה קרן וחומש
שאמרתי ואי הקדש נפטר ולמה נכסף
את זה לתת שלשים וסיום המסנה א
אמר אחר קרי קנא שלי כעשרים ושש
אומר קבעתיך : ש"מ חומשא מלכר
מדקתני חומש על העשרי' שלמי חומש
שלשים קרי חומש מן החוץ : הוא
וחומשו חומש היינו חומש מלכר שהוא
רביע של קרן : חומש מעכב חכילים
חוץ לחומ' עד שיתן החומ' : אכפשו'
מאילוי ואינו בכלל הפריין שארבעה
הזוזים פדו המעשר שהוא כנגדו : אג
דילמא ארבעה בחומשא פריק כך
הוא מידת הכתי' שחומש מן הפריין
הוא ואין שיה ארבע בפדיון בפחות
מחומש : קדמאי מעשר שיבי של
דמאי שחיבו חכמים להפריש הלוקח
מעם הארץ : אין לו חומש אם פדיוהו
בעליו : ואין לו ביעור בשנה שלישית
שכנאו ישראל לבער כל מעשרותיהם
מן הבית ולתת למי שהם רוצי' בדכתי'
מקצה שלש שנים וגומר : הא קרן יש
לו דכל זמן שלא פדאו אשור לאוכל
חוץ לחומש : מאי טעמא אין לו חומש
ויש לו קרן : דמעכב מדאורייתא
במעשר דאורייתא : איתיה בדרבנן
במעשר דמאי דרבנן : בשבת מפני
כבוד שבת לא יעכב מלאכול בשביל
חומש : מדקאל' נראה דברי ר' איעזר
בשבת אבל בחול אינו כותב את ד
דבריו : מכלל דאיהו אפי' בחול אמר
יאלכ ובמעשר ודאי קאמר : דכל
חומש לא מעכב שיקא האוכלו ליקס
עליו משום לא תוכל לאכול בשעריך
: וקבא בחומשין לפשיעותא הא
דקאמר ר' יהושע לא יאלכ מדרבנן
קאמר שמה יפשב ויתאש ולא יתן
חומש עוד : קואיל ובזכרין תכעין
אמך את החומ' לליכ למיח' לפשיעותא
: נראה דברי רבי אלעזר בהקדש'
קואיל ובזכרין תכעין אותה : קרי

אלא למאן דאמר אין בו מאי דיו קשיא איבעיא להו חומשא מלגיו או ח
חומשא מלכר אמר רבינא תא שמע הבעלים אומרים בעשרי' וכל אדם
בעשרים הבעלים קודמין מפני שמוסיפין חומש א אחד הרי עלי בעשרים
ואחד הבעלים נתגין עשרים ושש עשרים ושנים בעלים נותנין עשרים
ושבע בעשרים ושלוש הבעלים נותנין ע
עשרים ושמונה בעשרים וארבע הבעלי'
נותנין עשרי' ותשע עשרים וחמ' הבעלים
נותנין שלשים לפי שאין מוסיפין חומשם
על עילוי של זה ש"מ חומשא מלכר ש"מ
כתנאי ויסף המשייתו עליו שיהא הוא
וחומשו חמשה דברי ר' אשיה ר' יונתן או'
חמישיתו חומשו של קרן איבעיא להו
חומש מעכב או אינו מעכב ד' בד פריק ו
ואבגפשיה מוסין : חומש אלמא חומש לא
מעכב או דילמא ארבעה בחמשה פריק ל
וחומש מעכב אמ' רבינא תא שמע הדמאי
אין לו חומש ואין לו ביעור הא קרן יש לו
לו מאי קרן קרן דמעכב בדאורייתא איתא
בדרבנן חומש דלא מעכבא בדאורייתא
ליתיה בדרבנן כתנאי נתן את הקרן ולא נ
נתן את החומש ר' אליעזר אומר יאלכ רבי
יהושע אומר לא יאלכ אמ' רבי יוסי נראה
דברי ר' איעזר בשבת ודברי ר' יהושע בחול
מדאמ' נראי' דברי ר' אלעזר בשבת מכלל
דפליגי אפילו בחול מדאמר נראין דברי
רבי יהושע בחול מכלל דפליגי אפילו ב
בשבת מאי לאו בהא סבר' קמי' פלגי דר' אליעזר סב' חומ' לא מעכב ור' יהוש'
סבר חומש מעכב אמ' רב פפא לא דכו' עלמא חומש לא מעכב והב' בחישי'
לפשיעותא קמי' פלגי מר סבר חיישינן לפשיעותא ומר סבר לא חיישינן
לפשיעותא ארבי יוחנן הכל מודים בהקדש שחילל הואיל וגזברין תובעין
אותו בשוק ובהקדש לא פליגי והתניא נתן את הקרן ולא נתן לו את החומש
ר' אליעזר אומר חילל וחכמים אומר לא חילל אמ' ר' יוסי נראה דברי ר' איעזר
בהקדש ודברי חכמי' במעשר נראה דברי ר' אליעזר בהקדש מכלל דפליגי
אפילו במעשר מדקאמר נראה דברי חכמים במעשר מכלל דאינהו פליגי
אפילו בהקדש אלא אי איתמר הכי איתמר אמר ר' יוחנן הכל מודים בשבת
בהקדש שחילל חדא דכתיב וקראת לשבת עונג ועוד הואיל וגזברין ת
תובעין אותו בשוק אמ' רבי בר חמא

או דלמא ד' ק' פריק וחומש מעכב
וא' ק' קולא בהקדש שוק מנה
שחללו על ש"פ מחולל והוא קדין ב
במעשר ויל' דודאי אם אמר סנה וח
וחומשו מחולל על פחות מעיל אבל
כי לא מזכיר בהדיא חומש לא מהכי
אבר ר' נראה כו' ר' סבר חומש לא
מעכב ולכך בשבת חילל
אבל בחול לא חילל דחיישינן לפשיעה
וכשבת לא חיישינן משום עונב :
מכלל דפליגי אפילו בהקדש קימא
למני דה' ק' נראה דברי ר' איעזר ר'
יהושע בהקדש שאף ר' יהושע לא פליג
אלא במעשר דהכי משני פ"ק דחולין
ואי גר' קכא תרי זמנין נראה ונראה
אתי שפיר ולספ' דגמ' נתן לו מוכיח
בהדיא דמירי בהקדש נתן לו ב
משמע לגזר : הקדש אינו
מתחלל על הקרקע הא דאמ' שמואל
בזנין בחול ואחר כך מקדישין למד'
תלוש ולכסף חיברו קוי תלוש אתי
שפיר ואפי' למד' חשיב כמחבר מכל
מקום כיון דאם לא היה קדוש סופו
ליעקר מקרי תלוש : וכתן

הרי

א"ל

הזרח

הרי אמרו במסכת בנדרות בת' כתר: ונתן הכסף ואם המקדיש יגאל
וג' יוסף חמישית כסף ערכך עליו וקיה לו: תרומה זר האוכלה בסוגג
: איכה משתלמת מעות אלא פירות חולין שסתשלומין נעשין תרומה
בכתיב בו את הקודש מה שהיא נותן לו נעשה קודש אלא מידי דחוי

התן כסף וקם לו נא'ת אי כסף חוק' מטלטלין כמי לא נאי נמריקן
מכוסים ועבד דכתיב בהן ישיב לרבות שיה כסף כסף א"כ
קרקע כמי ויל דררשי בכלל ופרט בכלל ויסף חמישיתו בכל כסף פר'
וקיה לו חזר וכלל וכן מסמע פר' יש כבוד דתן חין פודין חת הכבוד

בקרקעית כלילא בהקדשות ומפרש
בגמ' ולא הקדשית בכל אלנהתם גבי
כבוד דריש בכלל ופרט בכלל ונא'ת
דאי'לא הוק כתיב חלף כסף לחמיה
ה"א שיה כסף כסף והשת' דכתיבי
כללי ממעטיקן קרקעית ויל דהבא
כסף מיותר דהאי למכתב חמישית
ערכך וגבי כבו כמי ופרטין מבין חדש
תפרה בערכך האסקלים ומרבת' כ
כסף למררשיה לפרט הוא דהתח' :

עליו לרבות שתאמסו כמותו ונא'ת
והלא חין חומש מעכב ה"כ

אין חומש כמותו וכחמין כמי חמיה
דא' חמישית חומש על החומש ויש לו
דעליו לא מיירי ללא כדבר שמסלם
קין מסלם וחומש: אף חין
כמי תניבא ה"א לחתני מת' דמייתר
בסמך דמסלם חומשא דחומשא וכ
וכיון נעשה חומש תרומה חס כן
מסתלם מ' דבר הראוי להיות קודש
ומ' יש לדמות דמי' לשלם בכל דבר
וכי מסלם דבר הראוי להיות קודש
או נעשה תרומה אי כמי מהך דהבא
עדיפ' ליה לחתני דקתני בהדיא חומ'
מן החולין: בוס' חומש על
חומש ונא'ת קרא בעבן יחד לו כל' או
נטל וחזר נכסף ד' אכלו ויש לו דמי'
ס' כיון שבח מתורת חומש לא מייתר
עליו קרבן ואין מוסף עליה חומש
אחר ק'אל: ולא מתנה

תבא לה קן ולא לאו נא'ת תאמר וקתנן
במכתב מעשר שני בלע של חולין ו
ומעשר שנתעברו מביא בסלע מע
מעות ולא קתני בסלע וחומש מעות
אלמא תקן דאין מוסף חומר על ח
חומר ויל' דלא חפש להזכי' אותה חומש
תדע שהרי על קין שני מוסף חומש
כדתנן בהתור' המתפס מעות מעשר'
שני בשלמים כשהוא פורה מוסף ב'
חומשין אחד למעשר ואחד להקדש
נא'ת לא קתני מביא בסלע וחומשו
של קין מעות: וזה כסף ערכו כו'
ומעליו לא מצי דריש כדפריק לעיל
ומכסף ערכו כמי לא מצי מפיך שלא
יתחיל על הקרקע דלא אלא ל'
לארנו דכי איתיה לחומש בעולה ק'
דינו כמו קין להוסף עליו חומש:

הקדש ומעשר השוכים זה חומש
דמעשר אין מוסף חומש על חומש
ועל חילול שני מוסף חומש כדאמר'
בהתורה והקדש קאי אשכא: בשלמא

הרי אמרו הקד' אינו מתחלל על הקרקע
דרחמנא אמי ונתן הכסף וקם לו חומשו
מהו שיתחלל על הקרקע תרומה אינה מ
משתלמת אלא מן החולין דרחמנא אמר
ונתן לכהן את הקד' ויבר הראוי להיות
קדש חומשא מהו שישתלם שלא מן ה
החולין מעשר אין מתחלל על האסימון ד
דרחמנא אמי וצרת הכסף בידך לרבות כל
דב' שיש עליו צורה חומשו מהו שיתחלל
על האסימון אתגלגל מלתא ומט' לקמיה
דרבא אמר להו אמר קרא עליו לרבות ח
חומשו כמותו אמר דבינא אף אנן גמי' ת
תנינא הגונב תרומה ולא אכלה משלם ת
תשלומי כפל דמי' תרומה אכלה משלם
שני קרנים וחומש קרן וחומש מן החולין
והקרן דמי' תרומה שמי' מינ' חומשו כמותו
שמע מינה אמר דב' גבי גול כת' וחמישיתו
יוסף עליו ותנן נתן לו את הקרן וגשבע פ
על החומש הרי זה מוסף חומ' על חומש
עד שיתמעט הקרן פחות משוה פרושה ע
גבי תרומ' כתב איש כי יאכל קדש בשגגה
ויסף חמישיתו עליו ותנן האוכל תרומה
בשוגג משלם קרן וחומש אחד האוכל ו
ואחד השותה ואחד הסך אחד תרומה ט
וחומשא דחומשא ואילו גבי מעשר לא מ
מכתב כתיב ולא מתנא תנא ולא איבעוי'
איבעיא לן גבי הקדש כתב ואם המקדיש
גאל את ביתו ויסף חמישית כסף ערכך
ותנן

בתרא שתייה כאכילה מאכלת לפני ה' וימר
בקרבו וכשמין בעמנותיו אבל אם ביערה על ידי דבר אחר אינו משלם חומש דאיש כי יאכל קדש
כת' פרט למזיק את התרומה על ידי דבר שאינה אכילה: גבי מעשר גבי פדיון מעשר שני דכת' כיוס
כמי וחמישיתו יוסף עליו: לא מכתב כת' ביה משמעות דחמישית הרבה: ולא מתנא תקן ביה חומש
דחומשא בגין אה חזר וחילל את החומש הראשון: ולא איבעוי' מיבעיא ליה אם מוסף חומש על
חומש אם לא דפשיטא לי דלא מוסף דלא אשכחן ביה רמו' בקרא כדאשכחן בתרומה דמי' פורתא
כדבעין למימר קמן פתרומה כתיב ויסף חמישיתו ולא כתי' יסף כרבבי מעשר ולסין ויסף משמ' שתי
תיקפות יוסף וחזר ויסף אבל יסף חמ' משמע: גבי הקדש הפורה את הקדשן כתיב ואם המקדיש
יגאל ויסף חמישית כסף ערכך: ה"ב

להכי בעבן: שלח מן החולין מעות
או כגדים שוק: כסף: עליו בכלה
חומשין כתיב יוסף עליו: ולא אכלה
דקיה חזרת בעין: משלם את הכפל
של קנס גביכה במעות: דמי' תרומה
כמה שהיא שוק לימכר כשוק ודמיה
פחותין מדמי' חולין שאינה ראויה א'
אלא לכהנים ואינה ראויה בימי ט
עומת: ואם מטמאה אכירה באכילה
לפיכך דמיה מועטין והיינו דקאמר
דמי' תרומה: אבלם כשיב דלא ידע
שהיא תרומה: שכי קרפין אחד
לקרן ואחד לכפל וחומש בשביל חס
אכילתה: מן החולין פירוש מתוקיין
: והקרן ששני שהיא כח מחמת כפל
של קנס גביכה משלם דמי' תרומה כ
בלומר מעות כמה שמכרת תרומה
בשוק: שם חומשו כמותו דמשתלם
פירות ולא מעות: גבי גול כתיב גבי
אשכ' גזילת כת' אש גול וכפר וכשבע
לספק חמישיתו חמישית קרב': ותנן
כמי וימין דאיכא טובא: כת' לו את
קרבן לאחר ששבע והודה ונתחייב
קרבן וחומש: וכשבע לו על חומש
שחזר וכפר את החומש ואמר נתתיו
לך וכשבע והוד' קרי זה מוסף חומשו
על חומש שכפר וכן אם חזר ונתן לו
חומש דאשפן ששבע עליו וחז' וכפר
וכשבע על חומש שכי' והודה מוסף
חומש על חומש שכי' וכן לעולם: עד
שיתמעט הקרבן חומש שהיא מחייב
כבר וחז' וכיפרו קרין קרבן עד שתהא
בפירה שבעתו בפחות משוה פרושה
: גבי תרומה אוכל תרומה בשוגג כת'
חמישיתו דלא משמע אלא חז' חומש
ואפילו הכי תקן בה חומשא דחומשא
בגין אש נתן קרבן וחומש מן החולין
כמשפטו ונעשו התשלומי' תרומ' וחזר
יאכל אותה חומש משלם אותה וחומשו
: ואחד הסך שמן של תרומה דסיכס
בשתי' ושתיה כאכילה דאמר' בפרק

ז

ז

הזוהב

הב ותנן הפודה את הקדשו מוסיף חומש ובמקו' דפירק' הוא נלב' כהנה מן הקדש מה פרט' כו' דהיא במעילה קמיירי ועב' מעילה לא כתיב ויסף חנא יסף ולא כתיב חמישית אלא חמישיתו ואת אשר חטא מן הקדש ישלם וגמ': מאי אש חזר וחילל את החומש מהו שיוסיף חומש מי אמרינן האי רבני תרומה אעב' דלא כתיב חמישיתו תנן כה חומשא דחומשא משו' דכתיב ויסף דמשמע שתי תוספות אי טעמ' משום משמעותא הוא ככא נמי כתיב ויסף וחייב להוסיף: וא דילמא טעמא דתרומה לאו משום משמעותא הוא אלא משום דקיימא לן גרעין מוסיפין ודורשין הילכך ויסף רבני תרומ' כי שקלת לה ודיוסף ותקרי כיהיסיף חמישיתו ושדית ליה בסוף חמישיתו אתקרי חמישיתו ב כשני וויז' וכשתמ' חמישיות הרב' אכל' ככא גבי הקדש דלא כתיב אלא חמישית א"עב' דשקלת כו' ואם תאמר נישדיוק באמצע תיבה ונקרי חמישיות כסף ערכך לא אשכחן גרעין ומוסיפין ל' להפסיק את התיבה אלא או כרששה או באפה כדאמרינ' בסדר יומ' ולקח מדם הפר דם מהפר יקבלנו יתיפוק ליה כו' מאי קמיבעיא ליה לרב' תיפוק ל' דאם חזר וחילל את החומש הראשון אין מוסיף חומש דקום ל' הקדש שני ואפי' חזר וחילל קרן עצמו שהתפס תחת הראשון אין מוסיף חומש: דאמר ר' יסיעב' בן לוי כו' ויניף לה מקרא בשמעתא:

בשמעתא: בתחילת הקדש דמי שהדי מאיליו בתיוסף ולא נתפס תחת הראשון הלבס בעיין מטעם דקדש שני לא תיפשוט ליה משום הכי מהפקא ל': המתפס זה תחת הראשון שהשינו נתפס בקדושה של אחר ולא מחמת עצמה באה ל': ואם בבהמה קטומה קום ליה למיכתב ואם בבהמה טמאה כו' ואם בבהמה מאי היא אלא הכי קאמר בקדושות פסן בבהמה טמא קאמר לך קרא ויסף חמישיתו: מהבהמה טמאה תחילתה הקדש ולקמיה פריך מי לא משכחת לה נמי שתהא הקדש סיני שיתפסנה לכרך הבית תחת בדיק הבית אחר: וכולה לשמי' שאין לבעלים בה כלום דסתם הקדש ובהמה טמאה לכרך הבית היא: ומועלין בה השתא ק'סד דמעילס ממש קאמ' ל' לא איפשר ליה לאקמיס הכי חדא דקרא לא במעילה משתעי ועוד דאפילו ליתגבה כל קני סייכא מעילה לענין הקדש: דילמ' לענין חומש קאמר' ק' מעילה לא מעילס חומש קאמר ולא בנהנה מן הקדש אלא בחומש קאמ' וכבא לפרו' הקדש קאמר וקרי לחומש מעילס משום ד רבמעילס נמי שייך חומש ולמעוטי הקדש שני אלא וכדרכי יוסעב' בן לוי: באמצע הקדש ליתס נהי דכסף הקדש לא משכחת לה משום דלאו למזבח חזיא ולא לשוקעה בבין מיהו בקדש שני משכחת לה שמתפס תחת אחר וחזר ופודה אותה: לפי שאינה בסוף הקדש ומשום הכי אי מעיט' אמצע הקדש מינה כדמפרש ואזיל סוף הקדש אמצע הקדש מדמינן לסוף הקדש: מה סוף הקדש נפקא לן מינה דמעט' מחומש:

ותנן הפודה את הקדשו מוסיף חומש ח חומשא תנן חומשא דחומשא לא תנן מ באי גבי תרומה כתיב ויסף גבי קדש נמי הא כתיב ויסף או דילמא גבי תרומה כתיב ויסף אי שקלת ליה לוי דוסיף ושדית ל' על חמישיתו הוה ליה חמישיתו גבי הקדש כתיב ויסף חמישית א' עב' דכי שקלת ליה לוי דוסיף ושדית ליה על חמישית סוף הוה ליה חמישיתו ותיפוק ליה דהוה ליה הקדש שני ואר' יהושע בן לוי אהקד' ראשון מוסיף חומש על הקדש שני אין מ מוסיף חומש אמר ליה רב פפי לרבינ' ה' אמר רבא חומש כתחילת הקדש דמי מאי הוי עלה אמר רב טביומי משמיה דאביי אמר קרא ויסף חמישית כסף ערכך בקיש חומשו לכסף ערכו מה כסף ערכו מוסיף חומש אף כסף חומשו נמי מוסיף חומש גופה אמר רבי יהושע בן לוי על הקדש ראשון מוסיף חומש ועל הקדש שני אין מ מוסיף חומש אמר רבא מאי טעמא דרבי יהושע בן לוי אמר קרא ואם המקדש יגא את בית המקדש ולא המתפס תני תנא קמיה דרבי אלעזר ואם בבהמה ה הטמאה ופודה כערכך מה בהמה טמאה מיוחדת שתחילתה הקדש וכולה לשמים ומועלין בה אף כל שתחילתה הקדש וכולה לשמים מועלין בה א אמר ליה רבי אלעזר לתנא בשלמא כולה לשמי' למעוטי קדשים קל' ס כיון דאית לחו לבעלים בגיהו לית בהו מעילה אלא תחילת הקדש למעוטי מ באי תחילת הקדש הוא דאית ביה מעילה סוף הקדש לית ביה מעיל' דילמא לענין חומש קאמרת וכרבי יהושע בן לוי אמר ליה אין הכי קאמינא אמר ל ליה רבאשי לרבינא בהמה טמאה כתחילת הקדש איתא באמצע הקדש ל לית אב' ל' לפי שאינה בסוף הקדש אמ' ליה רב אחא מדיפת' לרבינ' באמצע הקדש מיהא איתא ולוסיף נמי חומש אמר ליה הרי היא בסוף הקדש מה סוף הקדש אינו מוסיף חומש אף

בשלמא כגם לשמים למעוטי כו' דלית בהו מעילה ה' למפרך הא קרא במעילה לא משתעי: דילמא לענין חומש קאמר ואת הא כבר ממעטין הקדש שני מן ה המקדש ולא המתפס ויס' ל' דקרא דלעיל מיירי במקדש ביתו והכא מיירי בבהמה טמאה דקוי מטלטלין וכרבי ולעיל נמי אצטרי' כסף ערכו להוסיף חומש על חומש משום דלא כת' חמישיתו גבי מקדש ביתו אע"ב דכקרא דמקדש בהמה טמאה כתיב ויסף חמישיתו ותרוייהו באם חוקותי: לענין חומש קאמר פ'שי ומועלין בה וקיינו ומוסיף חומש ותימה והלא סלמי' אינן כולה לשמי' ומוסיף חומש כדאמ' בהתורה וי' דכמשכח דתורת כהנים מרבה אף קדשים קלים וככי איתא התם מה יש לי לרבות פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים מניין לרבות קדשי קדשים וקדשי קל' ת' ל' בבהמה טמאה ואם כל בהמה טמאה וכי פריך לעיל בשלמא כולה לשמים למעוטי קדשים קלים דליכא מעילה לא מסיק אדעתיה מסוף הכרייתא דמרבה אף קדשים קלים: כדמייס

הזרח

אף אמצע הקדש סוף סוף הקדושה בלא מיעוט דקרא נמי לא שייך
בזה חומש דקרא לח פרוק ליה מיהו אהני מיעוטא דקרא לדמני ליה
אמצע הקדש דבלא מיעוטא לח מנית למיגמר אמצע. הקדש משוף
הקדש דהתם מוסב דלא שייכא ביה חומש קנא בדאמר רבא כו' כלומר

בהדיא אימעות אמצע הקדש מיכה
בדאמר רבא בסדר יומא : העול דבת
גבי סדר המערכה וביער עליה ה
הכהן עזיס בבקר בבקר וערך עלי'
העולה ה' יתירה דריש שתהא היא ר
ראשונה שלא יהא הקטר קוד' לתמיד
של שחר : הקדשו פדוי אף עפ' שלא
שם דמים קדוין דקיימא לן הקדש
שוה מנה שחיללו על שוק פרוטה מ
מחולל ושרי לאיתקוניי מיני ומיקו
יד הקדש על העליונה שאם דמים
הללו יתירים על דמי הקדש קנה ה
הקדש ואם הקדש יתר עליהן ישלים
על כרחו : טלית זו בחמש סלעים
כו' הקדשו פדוי אפ' שאינו שוה ולא
תימ' האיל וסע לה דמים ואינה שוה
כמה שאמ' אין דבריו כלום לא הקדש
פדוי והוא ישלים : על הקדש שני
אם חזר ופירא את זה : האנאה
ארבעה כסף למקח סלע ובדאמר
דקנה ליה שתות : והטענה שתי כסף
שאין טבעת הדיונין על הטענה פ
פחותה משתי מעו' כסף שיטענו שוה
שתי כסף יש לי כידך מה יודע לו מ
מהם שוה פרוטה ויכפור השאר או
יודע הכל ויכפיר פרוטה : והקדאה
שוה פרוטה בדפרטינן להיות הודאה
צמקת ויתחייב טבעה : המנא
שוה פרוטה כו' אבל בזיר מהכי לא
בדאמר מאשר תאבד ממנו פרט ל
לאבדיה שאין בה שום פרוט' ויוליכנו
אחריו אם היה שנטבע לשקר דלא
הויה ליה כפרה עד שיחזירו לידו
חומש ולא לשלוח בדכתי' ונתן לאשר
אשם לו : וניתני נמי האנאה פרוטה
בגן אם היה המקח בשם פרוטות :
אין אנאה לפרוטות בשמות מאשר
מקח מטבע של כסף : וגזל בפרוטת
לחייבו קרבן טבעה אם נטבע ל
לשקר ולקלוין אחרת : ושיבת
הדיונין בפרוטת למי שיש לו עדים
או שחייב מודה ודוחקו מלשלים ישנו
הדיונין ויבטל אותו : תנא

אף אמצע הקדש אינו מוסף חומש אם
ליה רב זוטרא בריה דרב כרי לרבינא
באזי חזי' דמדמית ליה לסוף הקד' גדמיה
לתחילת הקדש אמר ליה מסתברא לסוף
הקד' הוה ליה לדמויי שכן נתפס מנתפס
אדרבה לתחילת הקדש הוה ליה לדמויי
שכן דבר שיש אחריו קדושה מדבר שיש
אחריו קדושה כדאמר רבא העולה עולה
ראשונה הבא נמי הטמאה טמאה ראשונה
תניא כותי' דר' יהושע בן לוי פר' זו תח' פרה
של הקדש טל' זו תחת טלית של הקדש
הקדשו פדוי ויד הקדש על העליונה פ
פרה זו בחמש סלעי' תחת פרה של הקדש
טלית זו בחמש סלעים תחת טלית של ה
הקדש הקדשו פדוי על הקדש ראשון מ
מוסף חומש על הקדש שני אין מוסף ה
חומש : מתני' האנאה ארבעה
כסף והטענה שתי כסף וההודאה שוה פ
פרוט' חמש פרוטות הן ההודא' שו' פרוט'
והאשה מתקדשת בשוה פרוטה והנהנה
בשוה פרוטה מן ההקדש מעל והמוצא
שוה פרוטה חייב להכריז והגזול את ה
חבירו שוה פרוטה ונשבע לו יוליכנו א
אחריו אפי' למדי : גמ' תנינא חדא
זיבנא האנאה ארבעה כסף מעשרים א
וארבעה כסף לסלעי' שתות למק' הטענה
שתי כסף אצטריבא ליה דאנמי תנינא ש
שבוע הדינין והטענה שתי כסף וההודא'
שוה פרוטה ספא אצטריבא ליה דקתני
חמש פרוטות הן חמש פרוטות הן
ולתני נמי האנאה פרוטה אמר רב בהנה
זאת אומרת אין אנאה לפרוטות ולוי אם
יש אנאה לפרוטות וכן תני לוי במתנתיה
חמש פרוטות הן האנאה פרוטה וההודאה פרוטה וקידושי אשה בפרוטה
וגזל בפרוטה ושיבת הדינין בפרוטה

גדמיה לתחילת הקדש וא"ת א"כ קרא למ' לי אי למיעו כו' הקדש
הא אין חומש שייך בו כיון שאין כפרה עמו ויז' כגון סלקח אבטיס כרי
לשוקנן ככנין וכמלק עליהם לפדותם ומקרי ח"ה סוף הקדש כיון
שמתחילה היה דעתו לשקנן ח' כגון שנטל סכנין ורז' לפדו' החכמים
אי נמי אברייתה פרוק מכל למעוטי
אמצע הקדש דלמא קרא לא את' חלא
למעוטי אין כולה לשמוי' : העולה
עולה ראשונה הכתיבה

ראשונה בקרבנו בפרש' פנחס וקיינו
תמיד של שחר וכן פדוי פרק תמיד
בשחטא' כ' ראשונה שהקריבו ישראל
במדבר דאמ' העולת תמיד קנאי ח' כ'
ראשונה לחנוך המזבח כדא' כ' תכלת
אין מחנכין את המזבח חלא בתמיד
השחר : פרה זו תחת פרק של
הקדש הקדשי פדוי וא"ת והכתי' ויהי
קנא ותמורתו יהיה קדש ויז' דקבא
מיידי בקדשי בדיק הכית ואפילו כ
בתמימים דאמ' בריש תמור המתשים
תמימים לכדיק הכית אפ' שעובר
בלא תעשה מה שעשה עשוי והא ד'
דאמרי' התם כל הראוי לגבי המזבח
אינו יוצא מידי מזבח לעולם היינו
דכשפידין אותו מוכרין אותו למרטי
עולות אי נמי מיידי אפילו בקדשי
מזבח וכגון שקדש המוס' להקדש ד'
דאינו עושה תמורה אבל אין לפרש
דמיידי אפי' קדש הקדשו למומו כגון
דידו הקדש דלא עכיד תמורה חלא
קיבא דינו חול' דפרה זו תחת פרה
של הקדש משמע דינו אחלין :

של ת זו בחמשה סלעים כ
הקדשו פדוי הכא לא
גרסינן יד הקדש על העליונה דכין
שנתכין לחלל הקדש אפילו שוק ה
פרכה על דבר מועט מחלל כדקאמר
שמואל
לקחן אבל בריש'
שלא הזכיר שום שוק לא
קי' בדעתו לקנות הקדש חלא לחללו
שוק בשוק לכך ישלים
ואם הותיר יד
הקדש
על העליונה ולכך לא עדיב לשנות
הכתיב יחד : ותנא

חב חב

הזרה

ותנא דידן מאי טעמא לא תני ישיבת קדישין תימא ליתני דאית ליה דרב קטינא דנוקקין אפי' לפחות משו' פרוטה דבכמוק אמ' דלוי דתני ישיבת קדישין לא אצטריך אלא לאפוקי דרב קטינא וז' דמסקינן דבתחילת דין מודה רב קטינא דבעינן שוק פרוטה להכי פרי' לתנא דידן ליתני ישיבת קדישין

תנא בזל מביח דתנא בזל בפרוטה ש"מ ממונא הוא וכפינן : הנך אצטריך ליה בזל לאשמועינן דיוליכנו אחריו : אע"ג דזל בין מידיהם להכרזה : ליתני מעט בפרוטה דכ"ר מהכי לא תפוס פדיונו לרבנות פחות כוללת דריש דכל אתין וגמין ריבויין : אם הווקקו ב"ד לשוק פרוטה בין תובע לנתבע : גומרים

דמשמע תחילת ישיבה וכי משני א אלוי לאפוקי דרב קטינא סבר דרב קטינא אית לי' דנוקקין אפי' לתחיל ולשיב : במאן דאמר אין בממשו ולמ' ד אין בו ק' וכן נמי א חתיתב לעיל : וכי עשו דכדיהם כשל תורה אע"ג דבכמה מקומות עשו אפי' יותר משל תורה הינו היא דשייך לקנוס כדי לעשות סייג אבל הכא אפי' בתרומת מעשר ודאי לא הוה שייך למקנס חומש אם לא שאמר תורה ולכך לא היה לקנוס כשל דמאי ומשני דה"כ עשו הולך ממזר אעפ"י שאין סברא אלא משום דכאשת איש הולך ממזר : ולא אמ' נכתב ונחתם נכתב לא נקט אלא משום רבנן דלר' מאיר אין כרי' לומר נכתב דאמר ר' יוחנן או' היה ר' מאיר אפילו מצא באשפה כסר : וחכמים אומרים אין הולך ממזר

מדלא קאמרי רבנן לא תנא דעדיפה טפי מכלל דסבירא להו דתנא אף ע על גב דאין הולך ממזר : כיצד יעשה פ' לרבנן כיצד יעשה אם ניסת שלא ינטרף להוציא אי כ נמי לרבי מאיר כיצד יעשה קודם ש שניסת ולא ינטרף גט אחד אבל א אחד שניסת אין נראה לר' מאיר שיהיה סוס תקנה : יטלנו הימנו ואם תאמר

כפני נכתב ונחתם בעודנו בידה וכי תימא כריק לומר קודם נתינה האמר פ' ר' קמ' דבגין כגון

שכתנולו ולא הספיק לומר ע עד שנתקדשוים לומר דכריק לומר אחר נתינה מיד שנתקדשה בעודם עשוקים כאלתו עניין :

ותנא דידן מאי טעמא לא קתני ישיבת ה הדיינין תנא ליה גזל ומי לא תני גזל וקתני אבידה הנך אצטריך ליה גזל הגזל מחבירו שוה פרוט' ונשבע לו יוליכו אחריו ואפי' למדי אבידה המוצא אבידה שוה פרוטה חייב להכריז ואע"ג דזל ולוי מאי טעמא לא תני אבידה בפרוטה תנא ליה גזל ומי לא קתני גזל וקתני ישיבת הדיינין אצטריכא ליה לאפוקי מדרב ק קטינא דאמר רב קטינא ב"ד נוקקין אפילו לפחות משוה פרוטה ולר' מאי טעמא לא קתני הקדש בחולין קמירי בקדשים לא ק קמירי אלא תנא דידן דקאמירי בקדשים נתני מעשר בפרוטה במאן דאמר אין ח בחובשו פרוטה ולתני חובש מעשר ו בפרוטה בקרב"ק קאמירי בחומש ולא קאמירי גופה אמר רב קטינא בית דין נוקקין אפילו לפחות משוה פרוטה מתב רבא ואת אשר חטא מן הקדש ישלם לרבות פחות משוה פרוטה להישכון לקדש אין אבל ל להדיוט לא אלא אי אתמר הכי אתמר א רב קטינא אם הווקקו ב"ד לשוה פרוטה גומרין אפי' לפחות משוה פרוטה תחילת הדין בעינן פרוטה גמר דין לא בעינן פ פרוטה : מתני חמשה חומשין הן אילו הן האוכל תרומה ותרומ' מעשר ותרומ' מעשר של דמאי והחלה והביכורי מוסיף חומש והפודה נטע רבעי ומעשר שני שלו מוסיף חומש הפודה את הקדישו מוסיף חומש הנהגה שוה פרוטה מן ה ההקדש מוסיף חומש והגזל את חבירו שוה פרוטה ונשבע לו מוסיף חומש :

בז אבד רבא קשיא ליה לר' אלעזר תרומת מעשר ותרומ' מעש' של דמאי וכי עשו חכמי' חזוק לדבריהם כשל תורה אמר רב נחמן אם שמואל הא בני רבי מאיר היא דאמר עשו חכמים חזוק לדבריהם כשל תור' דתנא המביא גט ממדינת הים נתנו לה ולא אמר לה בפני נכתב ובפני נחתם יוציא והולך ממזר דברי ר' מאיר וחכמים אומרין אין הולך ממזר כיצד יעשה יטלנו ממנה ויהזור ויתגנו לה בפני שנים ויאמר לה בפני נכתב ובפני נחתם ולרבי מאיר משום דלא אלה בפני נכתב ובפני נחתם יוציא והולך ממזר אין רבי מאיר לטעמיה דאמר רב המנונא משמיה דעולא אומ' היה ר' מאיר כל המשנה מבטבע שטבעו חכמים בגיטין יוציא

והולך

בגיטין יוציא

אפילו בפחות אם חור השיבי ותבעו פחות משוק פרוטה קודם שעמדו ב"ד משם נזקקין לו : האוכל תרומה בשוגג תרומה גדולה : ותרומת מעשר מעשר מן המעשר : ותרומת מעשר של דמאי שהלוקח מעט הארץ כריק להפרי' משפק אבל תרומה גדולה של דמאי ליכ' דלח חיבונה חכמי' להפריש כדאמרינן בפרוטה לפי ששלח ר' בכל גבול ארץ ישראל וראה שלא היו מ מפרישין אלא תרומה גדולה כלכד אלמא זסירין היו בה : מוסיף חומש דכל בני אקרו תרומה בתרומת מ מעשר כת' והרימות ממונו תרומת ה' בחלה כת' חלקה תרימו תרומ' בביכורי כת' ותרומת ידך ואמ' מר אילו ביכורי וכל בני חד נינהו דמשום אחד הן ו באין נטע רביעי מוסיף חומ' בפ' יונק דפדין נטע רביעי קדש קדש גמר ממעשר כפ' שיני דקידושין גבי נטע רביעי כת' קודם הילוליס וגבי מעשר כתיב כל מעשר הארץ מזרע הארץ וגו' והני תרי נמי חד חשיב להו דמהד קרא כפיקו דחומש כנטע רביעי לא כתיב : אלא ממעשר יליף : שלו דוקא נקט שאם חילל של אחרים אין מוסיף חומש איש ממעשרו כת' : הקדשו ולא של אחרים המקדיש כתיב : הנהגה כשיע' דחייב קרבן מעילה וחומש : קשיא ליה לרבי אלעזר משנתנו היתה קשה לר' אלעזר כן פדת : עשו חזוק להוסיף על תרומת מעשר של דמאי חומש שאין הפרשתו אלא מדכריקס : המביא גט ממדינת הים לאשה שעשא בעלה שליח להוליכו לגרש הכריכוהו לומר בפני נכתב ונחתם וקתס מפ' לפי שאין בקיאות לשמה ואין עדים מצניין לכיימו :

יזיא מי שפאק על ידי גט זם : מחללין אותו גבי מעש' שני של דמאי קתני לה : נחשת על הפירות ואפי' אין לירושלם : ויחזור ויפדה את הפירות ויעלה הכסף לירושלם דכתיב וזרת הכסף : וחכמים אולי עלו פירות ויאכלו בירושלם ולא הזקיקוהו לכך לחזור ולחללן ואם חוזה מעלה הפירות עכתי' דהקילו בו : ומי מחללין כו' מסקא דתיוכתא דאומיב רב שעתה היא וקבי קאמ' שמענו לרבי מאיר דמקיל בפדיון דמאי לחללו כ כסף על כסף וכסף על כסף על כסף וכמעט ודאי מי מחללין כו' היא גובה אפילו כסף על כסף נחשת דדמיו לפדיון והא תנן כו' : שכתעברו ויזנה ליהנות בשל חולין : מביא בשלש מעות נחשת מביא בדמיו שלש ואמר כל מקום כו' נמצא שתיקן חולין והמעות מעשר : וכורר את היפה שבין ומחלל עליה המעות הללו וקת' היא מעש' והמעות והשלש השני חולין כו' באשונה : מפני שאמרו כלומר לפיכך הזקיקוהו לכל אלה לחללו תחלה במעות וחזור מ מחלל המעות ולא אמרו שיטו' היפה שבהן ויאמר אם זו של מעש' הרי טוב ואם זו של חולין הרי של מעשר מ מחללת על זו מפני שאמרו מחללין כסף על נחשת מדוחק אבל כסף על כסף לא דרך חילול הוא ואפילו מדוחק כמי לא וכיון דאף כסף על נחשת לא התירו אלא מדוחק הילכך לא שיקיים כן שביזיון מעשר הוא ו ועוד שהפרוטות מחללין : קתני מיהא גבי מעשר ודאי מדוחק אין שלא מ מדוחק לא וכיון דאמ' כסף על נחשת מדוחק אין שלא מדוחק לא וגבי ד

כסף על נחשת וא"ת וכיון דתנא דמחלין כסף על כסף אף עגב דחבור בודאי אפילו מדוחק כל כסף על נחשת דברי ר' אבין בודאי מדוחק שרי כדאמר במדוך ו"ל אידי דתנא נחשת על פירות דפליגי כס' ר' מאיר ורבנן תנא כמי כסף על נחשת דקני נמי טבעא חפירא : וחזור ויפדה פלטי

יצוי והולד ממור מתירב ששת מחללין אותו כסף על כסף נחשת על נחשת כסף על נחשת ונחשת על הפירות ויחזור ויפדה את הפירות דברי רבי מא' וחכמים אומרים יעלה פירות ויאכלו בירושל' ומי מחללין כסף על נחשת והא תנן סלע של מעשר שג' ושל חולין שגתערבו מ מביא בסלע מעות ואמר כל מקו' שישנה סלע של מעשר שג' מחוללת על מעות ה הללו ובורר את הי' שבהן ומחללו עליה מ'גבי שאמרו מחללין אותו כסף על נחשת מדוחק לא שיקיי' כן אלא שחזור ומחללין על הכסף קתני מיהת מחללין מדוחק מ מדוחק אין שלא מדוחק לא אמר רב יוסף אע"פ שמקיל ר' מאיר בפדיונו מחמי' הוא באכילתו דתניא לא התירו למכור דמאי אלא לסיטון בלבד ובעל הבית בין כך ובין כך צריך לעשר דבריר' מאיר וחכמים אג' אחד הסיטון ואחד בעל הבי' מוכר ושולח לחבירו ונתן לו במתנה ואינו חושש מ מתירב בעא הלוקח

כן צריך לעשות דבעין וזרת כסף בידך וחכמים אומרים אם ידל' יעלה הפירות עכתי' ופריך דבודאי אסור כסף על נחשת שלא מדוחק והכ' גבי דמאי שדי וקט' לפי' דכמה מקומות קמ' לאתני דמאינו דמאי קל מודאי דכמא' דמאי תנן קדמאי ח' לו חומש ואין לו ציעול וכמתנה תנן כמי מעשר שני מוסף חומש ולא קתני של דמאי כדקתני גבי האכל תרומ' מעשר ועל חנם כבי' מתני' דמאי ורמעשר שני ותי' מדקאמ' מדוחק אין שלא מדוחק לא משמע דשאר המשנה חתי' ליה שפיר והלא עדיפא קמ' למפרך דכסף על כסף אסור בודאי אפילו מדוחק מדלא מתנה על אחד מן ה השלשין וכדמאי שרי ותו מה שפירש דלפדות הפירות עדיף מלהעלות אפסא משמע בכמה דוכתי בפרק ג' דמעשר שני גבי לוקח כסף מעשר שני שנטמא כו' אמר להם לא אם א אמרתי כו' תאמר בלוקח שאינו כפרס טקור ברחוק מקום חלמי' לוקח צריך להעלותו וכן בכמה דוכתי לכן כראש לפ' דלר' מאיר אם ירצה יחול ויפדה הפירות וחכמים אג' דצריך להעלותו ופריך אמאי דשני שמואל דלר' מאיר מחמיר בדמאי יותר מחכמים והבא

מקיל טפי מחכמים אבל הא לא קשיא ליה אמאי מוסף חמ' בתרומת מעשר של דמאי בודאי וכפדיון לא מחמיר דדוקא באכילה טעוסא עבירה מחמיר בדמאי כמו בודאי אבל בפדיון שאינו עוססא עבירה לא החמירו וקוצר' להביא מתניתין דמחללין כסף על נחשת מדוחק דלא תימא כמו כן מיקל רבי מאיר בודאי וא"כ משנה הוא דמאי לודאי כמו בתרומת מעשר לכך מיייתי דגבי ודאי אין מחללין כסף על נחשת שלא מדוחק וא"כ קשיא דהא מיקל בדמאי לגבי יותר מחכמים אכ"י כדירא ל' כסמיק דשמ' ר' מאיר מחמיר גבי מיתה בדמאי כודאי יותר מחכמים וגבי לאו לא מחמיר כמו בודאי ורבנן אע"פ דמחמיר גבי לאו גבי מיתה דתרומת מעשר של דמאי אין נר' להם לקמם חומר בדפ' דאפילו בודאי לא היה לקום אם לא שמוקת תורה ומיקו קשה דגרסינן במשנה במלתיה דרבי מאיר ובלבד שיפדה הפירות ו"ל כך מחללין כסף על כסף אפילו לחזור ולפדו' אותו הכסף על דבר אחד וכן נחשת על הפירות דומיא כמו שפי' כסף על כסף ובלבד שיפדה פירוש בלבד שיהא דעתי מתחילה בשלל נחשת על הפירות לחזור ולפדות הפירות או מותר אבל אם היה אז דעתי להעלותם ופאלך לפדותו צריך להעלותו : לא התירו למכור דמאי אלא לסיטון בלבד וא"ת דכפרק הספינה אמרינן הלוקח ידק מן הסוק כו' גמר

דמאי תנא מחללין אלמא לר' מאיר לא עשו בו חיזוק : מחמיר' הוא באכילתו של מעשר שני של דמאי ומתניתין באכילה קאי : לא התירו למכור דמאי לא התירו לחבר הלוקח דמאי שימכרנה לאחרים עד שיעשר : אלא לסיטון בלבד סיטון חבר לא הצריכוהו לעשר אלא מוכרו כשהוא דמאי והלוקחו ממנו יפדים מעשרותיו שהכל יודעין שהסיטון מכמה עמי' הארץ לקח שהסיטון מן המשפיעין למכור ב במדה גסה הוא דרכו לקנות פירות מרוכין ומכרן לחטוננים : ובעל הבית הלוקח מעם הארץ : בין כך ובין כך בין שבה לחזור ולמכור במדה גסה מחטוננים כסיטון בין שבה לחזור ולמכור במדה דקה מחטוננים בהנות פרוטה פרוטה : צריך לעשר קודם שימכור לפי שהלוקח ממנו סבור שהן פירות ארצו וכיון שהוא חבר מחזיקין אותו בחזקת שיעשר ואין מפריםין : וחכמים אומרים אחד סיטון ואחד בעל הבית שבה למכור במדה גסה כדרך המשפיעין וכדרך החטוננות : מוכר ושולח לחבירו שחזקת כל המוכרים ומתנין במדה גסה בחזקת שלא עישרו דמאי הם והלוקח מהם מעשר ואוכל וכמבט דמאי מפ' א"ו מדה גסה ביבש שלשה קבין כלח דינר :

ג' לכו לקנות קנה מעשר ואי אפשר להחזירו אלא אם כן יעשר אלמא אין מוכרין דמאי לעם הארץ ויש לומר דהכא אידי' למכור לחבר ות' א"ל כמו שהתירו להאכיל' לפיכך ולא באשאי' דמאי כך התירו למכור לסיטון ולבעל הבית כשמוכרה במדה גסה : הלוקח

הזרח

הלוקח מן הנחתום חבי אית מתני דרמאי פ' ד' הלוקח מן הנחתום מעשר מן החמ' על הצוננת ומן הצוננת על החמ' ואפילו מדפוסים הרבה דברי ר' מאיר ר' יהודה חוכר שאני אומר חטים של חמ' היו משל אחד ושל היו משל אחד הלוקח מן הפלטר מעשר מן כל דפוס ודפוס דברי מאיר ר' יהודה אומ' מהחד על הכל וקשתא קא חמאי קאמ' בשל מ' מן הצוננת כו' אלא מדפוסים הרבה חמאי אדרבה מן הצוננת על החמ' ק' טפי דמקיל מ' יהודה דר' יהודה חוכר אבל מדפוסים הרבה לא פליג בדקתני שאני אומר חטים של חמ' היו משל אחד משמע דלא פליג אלא הצוננת ועוד דאפילו בפלטר דאמר ר' מאיר שרי ר' יהודה מאחר על הכל כ' כהתני ואל דה' פ' דמתניתין הלוקח מן הנחתום מעשר מן החמ' על הצוננת אפילו ק' מן החמ' הצוננת מדפוסים הרבה דברי ר' מאיר ר' יהודה חוכר הצוננת על החמ' היכא שהם מדפוסים הרבה שאני אומר של חמ' דהיינו הצונק משל אחד כיון דאיכא נמי דפוס מ' משוכה משל היוס וקשתא פרי' שפיר בשלמא צונק וחמ' מדפוס אחד כד' אלעאי דשרי בדיעבד בודאי ולכך בדמאי מעשר ח' לכתחילה אלא כ' בשקחמ' וצוננת בדפוסים הרבה חמאי שרי הלא ר' יהודה חוכר עם אלמא ר' מאיר מיקל טפי מדרבנן ורבינא ידע שפיר דאמר רבי מאיר בפלטר משום דמתרי ותלת זבין אלא דמ' פריך מוכח דמיקל רבי מאיר מרבנן ואבוי משני דלא בקולא וחומר תלי טעמא דד' מאיר לא ברבילות ומנהג דנחתום מחד גברא זבין ולוקח פעמי' ב' מיני תבואות וקבל דאחד ענשה אותה כב' דפוסין כדי לידע איזה מתבואה רעה איזו מטובה ור' יהוד' סבר כיון שהיא חמה וצוננת וגם הדפוסים משוכים מוכח מילתא דמשני בני אדם לקח אבל בשנוי של דפוס אחד אפילו כ' בפלטר לא חייס ד' יהודה: בשיאות חטא למס יח' דילמא נשיאות חטא ופוס דאובלני בלא ספרטה אחרת ויל' דמשמע קרא דאספרטה גרידא היו נשיאות חטא: יבא

הלוקח מן הנחתום מעשר מן החמ' על הצוננת ומן הצוננת על החמ' ואפילו מדפוסים הרבה בשלמא מן הצוננת על החמ' כדרבי אלעאי דא' ר' אלעאי מביין לתורם מן הרעה על היפה שתרומתו ת תרומה שג' ולא תשאנו עליו חטא בתרים את הלבו ככבו אם אינו קדש נשיאת חט' לכה מבאן לתורם מן הרעה על היפה שתרומתו תרומה בלא אפי' מדפוסים הרבה ליחוש דילמ' אתי לאפרושי מן החיוב על הפטור ומן הפטור על החיוב אמר אבוי ר' אעזר שפי' קא קשיא לי' ושמו' לא שפיר קא בשני ליה דקשיא ליה לר' אעזר מיתה דבידי שמים ומשני ליה שמואל מיתת ב' ד' דילמא שאני מיתת ב' ד' דהמיר ורב ששת לא שפיר קא מותיב ליה דקאמר' אגהו מ' מית' ומותיב רב ששת לא דכת' לא תוכל לאבול בשערין ולמאי דמותי' רב ששת רב יוסף שפיר קא בשני ליה אלא רבינא עד דמותיב מנחתום לסייע ליה מפלטר דתנן הלוקח מן הפלטר מעשר מן כל ד' דפוס ודפוס דברי רבי מאיר בלא מאי אית לך למימר פלטר בתרי תלתא גברי זבין נחתום נמי מחד גברא הוא זבין רבא אמ' שמואל שפיר קא משני ליה שום מיתה ב בעולם: מתני' אילו דברים שאין להם אונאה העבדים והשטרות והקרקעות וההקדשות אין להן תשלומי כפל ולא ת תשלומי ארבעה וחמשה שומר וגם אינו נשבע ונושא שכר אינו משלם ר' שמעון או קדשים שהוא חייב באחריותן יש להן אונאה ושאינו חייב באחריותן אין להן אונאה רבי יהודה אומר אף המוכר מן ספר תורה בהמה וברגלית אין להם אונאה אמרו לו לא אמרו בלא את אילו מנהגי מילי דתנו רבנן וכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך

מן הנחתום עם הארץ: מעשר דמאי מן החמ' כו': ואפי' מן דפיסין הרבה אין הכרות דומות זולזו ויש לו שנחתום קוק לקח בכרות של דפוס זה מאיס אחד וכרות של דפוס זה מאיס אחד ועמי הארץ יש מקן שמעשרין ויש מקן שאין מעשרין ושמה זה לא עישר וזה עישר וקמפריש מזה על זה מפריש מן החיוב על הפטור ואין שם מעשר חל עליו ונתן טבל לכהן או מן הפטור על החיוב ואין שם מעשר חל עליו וכמאן שאין שכנגדו מתקן לא חייס' בדמאי להכי ותלינן למימ' מחד גבר' זבין: ואי עשו חיזוק בשל תור' בשלמ' מן הצוננת על החמ' אעפ' שהחמ' יפ' מן הצוננת לא חייסין כרבי אילעאי אלא מן דפוסין הרבה ביחוש דילמא מפריש מן הפטור כו': קשיא לר' גר' דאבוי תרובי קא מתרין: אמ' אבוי ר' אלעאי דקשי' ליה וכי עשו חיזוק כו' שפיר קשיא ליה: ושמואל דשני קא מני רבי מאיר קיא ואיתי' ראייה מן המביא גט: לא שפי' שני לי' כדמפרש ואזיל: דקשיא ליה לר' אעזר וכי עשו חיזוק בתרומ' מעשר של דמאי שקיא קלה שאפי' תרומה ודאית איכא אלא בנייתא דאיתא כידו שמי' זר האוכלת יומטני לי' שמואל סעצו חיזוק לדבריה באתת איס' שאיסור תורה שבה מיתה כידו אדם וקיא חמורה: ורב ששת דאוקתיה לשמואל מחילול שלא עשו בו חיזוק בחילול של דמאי: לאו שפיר אוקתיה דקא חילול כי לא עבד ל' ס' שפיר לא בעלמא קוא דלא תוכל ל' לאכול וגמ': ולמאי דא' תיב רב ששת רב יוסף שפיר שני ליה ר' אף על פי שמואל ר' מאיר בפטור כו': פלטר קוא לענין בכרות כסאן לענין תבואה לוקח בכרות הרבה ומוכר להצוננים ולנחתומין: מעשר מכל דפוס ודפוס אלמא חייס דלמא אתי לאפרושי מן החיוב על הפטור: אלא מאי אית לך למימר מאי שכל דחייס על הפלטר משום דמתרי תלתא זבין: כחתום נמי דלא חייס לי' רבי מאיר לא תקשי לך דקסבר כחתום מתקן שאינו לוקח מן פדסה ביחד תלינן למימר מחד גברא זבין ויש אדם אחד ענשה בכרות כ' דפוסין חלוקין: אילו דברים שאין להם אונאה בגמ' מפ' טעמא: הקטרת המוכר שטרות לגבות מאכ' שבתוכו ויטלכו לעמיה: וקסקדשות גזבר קמוכר הקדש או המוכר עולתו סכפל כו' מוס: ולא תשלומי ארבע' ומשום אס' טבח או מכר ומשום הקדשות

אצטריך למתנייה דאילו עבדים ושטרות לא שייך למימר דאילו תשלומי ארבעה וחמשה אינה נוקנת אלא בשור ושה בלבד: אינו נשבע שלא פסע שלא קוקיקתו תורה ליטבע עליהן: אינו משלם אם נגנבו ממנו: קדשם שחייב באחריותן אמר קדי עלי עולם וחבריהם וקוממה ומכרה יש לקח אובאה דכיון דאם מתה אי' נגנבה חייב באחריותה דידיה קיא ואל' תנו איש את אחיו קדינא ביה: ושאינו חייב באחריותן כגון דאמר קרי זו: אף המוכר ספר תורה כו' מפרש טעמא בגמרא כדרייתא: דבר

הזרוב

יצאו שטרות ומעט ליה מלאכה משמע דהל המכר מדאורייתא כשטר... רב נחמן זיכור שטר חוב לחברו וחזר ומחלו מחלו וחפילו יורש מוחל ומורה רב נחמן שאם נקנו במתן שכב מרע שאינו יכול למחול מי חמרת בשלמא מתנת שכב מרע דאורייתא משום הכי אינו יכול למחול כו' וקאמ' וקלח מכר שטר חוב דאורייתא נאשי' קים יכול למחול ומפרי' דה' פ' אי חמרת בשלמא דאורייתא קיינו מוקעברתם א"כ עשאו' כה' יורש נא"כ אמאי יורש מוחל מאי הולמי דהאי יורש מקאי' אי נמי חפילו קוי מכר שטר חוב דרבנן

משכחת בים אונאה מדאורייתא כגון שהלוקו על פה ונתן לו יותר מדמי כדי לעשות שטר שיעבד או הלוקו כשטר ונתן לו הל' יותר מדמי שהחזיר לו השטר ויהיה מלוה על פה ולרכיבו חיים כל דקיבה מן התור' חס' יס' ללוס קרקעית שמוכר לו שיעבד ש"ס לו בקרקעות וכמרכבה נכתב בחרוק : והאי בינמיה מכירה הוא תימא דכפ"ק רע"ו מוכח דשכירות לא קניא מישראל ששכר פרה מקהן ומלא לכת' דירה אמרו ויש לו להכח גבי אונאה כת' ממכר מיותר לרבות שכירות : כל דבר שכמדה כו' א"פ' פחות מכרי אונאה חוזר הכח משו' דרכא מיירי אף בקרקעות וכן נמי פ' קא"ש מקד' דקא' ובמקרקעי נמי לא אמרינן אלא דפליגי בהו' דנא' אבל פלוג' במשחת' א"פ' פחת מכרי אונאה חוזר דאמר רבא כל דבר ש שכמדה חוזר וחזר דקא' קיינו שהמק' בטל לגמרי כדמוכח ריש התורה נ' ופליגי דשפינה וקס' דכפרק בית כור תקן בית כור עפר חגי מוכר לך מדה בחבל פיהת כל שקו יכסה קותור כל שקו יחזיר ופ' רשכס התס דה' דאמר רבא דחוזר מילתי' לא קוי בקרקעות וק' לפי' מהכא ויל' דהתס אינו אומר המוכר מודתי ש"ס בה בית כור דאז' נדחי קיה חוזר כדרכא אלא שתמא אומר כן נסכור קיה המוכר ש"ס כן ולכך המקח קיים וא"ת לימא דידב' דשדא שיתא ומוכרו יותר משניו וכיון דזרענאו דלמא בטל אגב קרקע ויל' בעניין זה שפיטא דיש אונא' שהמכר אינו תלוי בקרקע א"כ בחטי שכמק' אלא דחמר שדאי בה כדכעי לה נאס' תאמר קיינו מקח טעות דכעי ליל' וקנא לא שדא א"כ ויל' דהמוכר מודה דלא שדא אלא ה' ואמר דלא ב' כעי' אלא חמש וקרקע זו אס' זרעס כדכעי לה שוק אתס דמים ואגלאי מלת' דכעי ונא' ת למס' לא תחשב זו אונאה קרקע כיון שלא טעה לא ב' כמדת מנין קחתיך ולא בשומא לא טעה אלא במה שלא קיסכח קרקע כדכעי לה ויל' כיון דאז' קוס שדא בה קדרי

דבר הנקנה מיד ליד יצאו קרקעות שאינו כפולטלי יצאו עבדים שהוקשו לקרקעות יצאו שטרות דכ"ו הכברו ממכר שגפו בכור וגופו קנוי יצאו שטרות שאין גופן מ' בכור ואין גופן קנוי ואין עומדין אלא ל' לראייה שבהם ככאן אמרו המוכר ש שטרותיו לבשם יש להם אונאה פשיטא לאפוקי מדרב כהנא דאמר אין אונאה ל' לפרוטות ק משמ' לן יש אונאה לפרוטות הקד' ישות אמר קרא אחיו ואחיו ולא הקד' מתקף לה רבה בר כמל כל היכא דכתיב ידו ידו כמש הוא אלא מעתה דכתי' וקח את כל ארצו מידו הכיגמי דכל ארעה ב' בידה הוה נקיש לה אלא מרשותו הכא נמי ברשותו וכל היכא דכת' ידו לאו ידו כמש הוא ודחגי' אם המצא תמצא בידו אין לי אלא ידו גגו חצירו וקרפ' פו מגיין ת' ל' אם אם המצא תמצא מכל מקו' טעמ' דכתב רחמנא אם המצא תמצא הוא לאו הכי הוה אמינא כל היכא דכתב ידו מ' כמש הוא ותני' ונתן בידה אין לי אלא מ' ידה גגה חצירה וקרפ' פה מגיין ת' ל' ונתן מכל מקום טעמא דכתב רחמנא ונתן הוא לאו הכי הוה אמינא כל היכא דכת' ידו ידו כמש אלא כל ידו ידו כמש הוא ושאינה התם דליכא למיכר הכי אלא מרשותו בעיר זירא שכירות יש לו אונא' או אין לו אונאה במכר אמר רחמנא אבל לא שכירות או דילמא לא שגא אמר ליה אבי' מי כתיב ממכר לעולם ממכר סתמא כתב והאי נמי ביומיה מכירה היא בעי רבא חטי' וזרעין בקרקע מהו יש להם אונאה או אין להם אונאה כמאן דשדיין בכברא דמיין ויש להם אונאה או דילמא בטל' ינהו על גב ארעה ה' הכי דמי' אילי' דא' איהו שדאי בה שיתא ואתו סהדי ואמרי' דלא שדא בה אלא חמשה והאמר רבא כל דבר שכמדה ושכמסקל' ושכמנין אפילו פ' פחות מכדי אונאה חוזר אלא דאמר איהו שדאי בה כדאבעי' לה ואיגלאי מלתא דלא שדא בה כדאבעי' לה יש להם אונאה או אין להם אונאה כמאן דשדי' בכברא דמיין ויש להם אונאה או דילמ' בטל' ינהו אגב ארעה

דבר הנקנה מיד ליד קזהיר עליו ככל תיבו : שהקסי לקרקעות והתמלתם אותם ויהוקשו לאחונה : מכאן אמרו מולא חמעיט שטרות אלא מ' משום דהין גופן קנוי ומכור : המוכר שטרותיו לבשם לצור בהם אכת' ש' ס' עמנין כמאן ממכרן של אל' לצורך קשמים גופן הוא : יש לקן אונאה דגופן קנוי ומכור : פשיטא מאי שנא מכל מטלטלי דעלמ' : לפרוטות כתס מוכר שטרות לבשם אין ס' מקח של איבר ביחד אלא של פרטות : ידו ממש הוא דקדייק' לעיל מיד עמיתך מטלטלים דוקא הקחין מיד אל יד : הכא נמי מרשות עמיתך קאמר ואפי' קרקעות נמי משמע : אין לי שיתמיב כפל : א"כ כו' סלקא' כדו' : גגו חצירו מגיין שאם נכנסה שם ונעל בפניה מנין שקבתם לו חצירו ומתמיב כפל : תל' ונתן מכל מקום מללא כתי' וכדו' יתננו : ושאי' התס וקח את כל ארצו : יש להם אונאה אם מכרן : בטל' ינהו אגב ארעה ואין אונאה לקרקעו' ובשלא קשרי' קאי : שדאי זרעתי בה ש"ס כאין : חוזר דמקח טעות הוא דקא' כהדיא פירש כזוקת כן ואינו כן וכיון שהמק' טעות הוא אפי' בטל' לקא' אגב ארעה חוזר דנאי דאמעייט קרקעות מדין אונאה מדין מקח טעות לא חומעיט שהרי אין זה מכר דאדעתא דקאי לא זכין : כדכעי לה כמה שזרי' לקרק' דמדי' דאומה דשכי' דטעו קוי כדון אונאה :

כדכעי לה כמי שאמר קיה שיה' אתס דמיס' נמא' שהאונאה מן קחתיך ולא מן הקרקע :

חזר אמר רב נחמן רב חסא אנא אין להם בטול מקח
יש להם משמע דרב נחמן לא פליג אחסא רבן וקשה לר' דבספר
המקבל אמרי זבן סגור מיניה כו' אמר רב נחמן אין אנא
לקרקעות אלמא חפילו בטול מקח אין להם ותיירך דאין אנא

עד פלגא אכל מפלגא ואילך מיקרי
בטול מקח ויש להם ואפי' שפיר הא
דתנן ר' יהודה אמר חף המוכ' בהמס
ומר' ביית אין להם אנא ומפ' בגמרא
עד כו' דמיקס מדקאמר חף משמע
דקרקעות נמי אית להו האי שיעורא
וכפ' אלמנה כיוצא תנן שום הדיונין
שפחתו שתות או היתירו שתות מכרם
בטול ר' שבב אמר מכרם קיים ומפר'
התם דמכרם קיים עד פלגא :

יצא לחולין כו' למ' ד' צרי' לעשות
לו דמים מדבריהם א'

יצא לחולין ככל אכל מדברי דבן
צריך לשלם להקדש אנא ונמאן
דאמר צריך לעשות לו דמים דב' תורה
דיש להקדש בטול מקח יצא לחולין
כגד המעות שנתן וקשאר יתחלל כ'
בדמים שישלם וקא מ' דלא אמרינן
ביון שיש להקדש' בטול מקח יבטול
הפדיון ולא יצא לחולין כלו כמו כ'
בהדיוט שהמקח בטול וקיינו טעמא
משום דבהדיוט המאכה חזר משום
שאינו רוצה להחזיר האנאה וחפילו
אם המתאכה פטרו מלכחזיר מ' ש'
שניהם חוזרים כיון שהמתאכה היה
יכול לכא לידי הפסד אם לא ירביש
ויחזור בכדי שירא' אכל הקד' המתאכ'
אינו יכול לכא לידי הפסד כשידע
המתחלל שאינה הקדש לא יוכל להנות
עד שיוסף על דמיו כדיון שוין וע' כ'
צריך להוסיף : לא יוכל לחזור דאפילו
מתחייב להקדש בטעות מפסיד כ'
בדאמר' ביש' בחולין לא תשיימיה את
דאמריתי לגבוה במסירתו להדיוט כל'
סגן כאן שיתחייב להוסיף חף על פי
שטעה וקיס סכור שיתחלל בכך כל'
ההקדש ולא יצטרך להוסיף כי מ' מ'
בתרעה לשנה בשנה ולא כתבון מ'
מתמא' לנאות ההקדש ואינו יכול
לחזור ולכך אין שניהם חוזרים :

נשבעין עליהן או אין נשבעין עליהן ב
כמאן דשדיין בכברא דמין ונשבעין ע
עליהן או דילמ' בטלניהו אגב ארעא ואין
נשבעין עליהן עומר מתירן או אין עומר
מתירן היכי דמי אי דאשרוש תנינא אי ד'
דלא אשרוש תנינא דתנן אם השריש
קודם לעומר עומר מתירן ואם לאו א'
אסורין עד שיבא עומר הבא לא צריכא ד'
דחצדיניהו וזרעיהו קודם לעומר ואתא ל'
ליח עומר וחליף עליהו ולא אשרוש ק'
קודם לעומר מהו למינקט ומיכל מעייהו
כמאן דשדיין בכברא דמין ושרגיה עומר
או דילמא בטלניהו אגב ארעא תיקו אמר
רבא אמר רב חסא בעיר אמי אונאה אין
להם ביטול מקח יש להם או אין להם אם
רב נחמן הדר אמר חסא פירש רבי אמי א'
אונאה אין להם ביטול מקח יש להן ר'
ר' יונה א' אהקדשות ר' ירמיה א' אהקדעות
ותרויהו משמיה דר' יוחנן אמר אונאה אין
להן ביטול מקח יש להן מאן דאמר א'
אהקדשות כל שבין קרקעות מאן דאמר
אהקדעות אבל הקדשות לא כדשמואל
דאמר שמואל הקדש שוה בגו שחיללו
על שוה פרוטה מחולל תנן התם אם היה
קודש בעל מום יצא לחולי' וצריך לעשות
לו דמים אמר רבי יוחנן יצא לחולין דבר
תורה וצריך לעשות לו דמים מדבריהם
וריש לקיש אמי אף צריך לעשות לו דמים
מן התורה מאי עסיקנן אלימ' בכדי אונאה
בהא לימא ריש לקיש צריך לעשות לו ד'
דמים דבר תורה והתנן אילו דברים שאין
להם אונאה הקרקעות והעבד והשטרות
וההקדשו' לא ביטול מקח בהא לימ' ר' יוחנן צריך לעשו' לו דמי' מדבריהם

נשבעין עליהן אם קודם במקצת כגון טענו פסקת עמי ארזע שם
שמכרת לך וזרעת חמס וקנא אמר זרעתי חמס ומחבת : עמר
מתירין קם דעתך אגידולין דידקו קמיבעיא לים ולכחי קמסדר : אי
דאשרוש קודם לעומר תנינא דעומר מתיר את גידוליה במסכת מ

מנחות והתם מפרש טעמא : ואי דלא
אשרוש בשעת הבאת עומר תנינא
דאין עומר מתירן : דאדינקו מן
הקדש וקוי צריכין שיתירם עמר ל'
לאכילם : וזרעיהו קודם לצומ' וחליף
ליה עומר עליהו כדלא ה' ה' :
מהו למינקט מיכיוקו ומיכל ג' עומר
אגידולין דידקו לא מיבעיא לן ש' ר'
אפילו קתיר עומר של אסתקד אז
הזרעים קודם שזרעו וזרעם קודם
פעומר ולא פשרישו הוה הגידולין ח'
אסורין עד שיבא עומר הבא כי קא
מיבעי ל' לנקוטו מן קודש' שבקרק'
ומיכל לאחד העומר : ושרבבו עומר
סקעומר מתיר את התלושין חדשים
של סגה זו ואת גידולין הממזכרין ש'
שהשרישו' או דילמא בטלניהו אגב
ארעא וכקרקע בעלמא דמו ולא
שייך עומר גבייהו למישריבבו : בעי
ד' אמי אנאם הא תין לה במתניתין
דאין להו לכל הגד' דמתניתין : ביטול
מקח יתר משעות : יש לוקן או חף
להם מי אמרי' מאל' תנונו קנא דאמינ'
וחא לא בכלל אנאם קנא אלא מקח
טעות הוא או דילמא כיון דלאו דבר
שבמידה הוא ולא אטעויה כדביבדיה
כשאר דין אנאם הוא : ר' יונה ור' ירמיה
מילתא באפי' כפשייהו אמרי' ולא א'
ד' אמי קיימא א' ר' יונה אהקדשות ר'
ירמיה אהקדשות אמרי' משמיה דרבי
יוחנן אנאם אין להם ביטול מקח ויש
להם : מאן דאמר אהקדשות אמרי'
ד' יוחנן : כ' דאקרקעות נמי אמרי'
דכיון דאשמועי' דבטול מקח לאו כ'
בכלל אנאם הוא מייבא אימעוט א'
אי דהקדשות קא השיב לי' מקח טעות
אע"ב דליבא טעות כלפי' שמיא וחסי'
הבי אמרי' בטול מקח כל סגן דלגביה
חבריה דאיבא למימר טעה ואדעתא
דכחי לא חקביה כל סגן דקדר : מאן
דאמר אקרקעות אמרי' : אכל
אסקדשו' לא דאילו גבי הדיוט אמרינן
טעה ואדעתא דכחי לא חקביה אכל
אהקדש ליב' למימ' קבי וכי' דליתקבו
בדין אנאם טעות נמי לא אמרינן
בהו כדשמואל : מחולל כדאמרן

דאמעוט מאנא וטענו' נמי ליבא למימ' בהו דמאן טעה : תנן התם במסכת תמורה : אם הים קודם בעל מום ריש א' דמתני' הכי הא' הרי זה קדוש
זו זו תמורת זו זו חליפי זו הרי זו תמורה זו מחוללת על זו לא אמר כלו' שאין קרבן תמיד מחולל ואם היה קודם בעל מום יצא לחולין וצרי' לעשות
לו דמים אם אין של חולין יפה כשל הקדש מוסיף עליהם מעותיו עד כדי דמי הקדש : יצא לחולין דבר תורה ואפי' אין זו יפה כמותה כדאמרין
דאמעוט מאנאה : חף צריך לעשות לו דמים דבר תורה דגבי הקדשות ערכך כתיבה ככולהו וקסבר ערכך שוין משמע וד' יוחנן סב' ערכך כל
דמים שיערכונו משמע ליה אם זול אם יוקר :

וקאמר

45 46

והאמר יונה אהקדשות כולל יונה קשיא דר' יוחנן דר' יוחנן : ואיפ' אליבא דר' יונה אבל אליב' דר' ירמיה לא תיפוך דקא לר' ירמיה אליבא דר' יוחנן הקדשות אין להם ביטול מקח דמאן דאמר אקלקעות אבל אהקדשות לא כדשמואל ופסי' כמי איתק בתמורה לר' יונה איפ' :

והאמר רבי יונה אהקדשות בטול מקח יש להם ולא הוי יכול לתרוך דבטול מקח יש להם מדרכבן דא"כ מאי איבא בין אנחה דהקדש לבטול מקח דבאנחה נמי צרי' לקוויף דמי' מדרכבן מדפריך אי באנחה כהא לימ' לל דבר תורה אבל לר' יוחנן דאמר מדרכבן אתי ליה שפיר ולעיל נמי אמר יד הקדש על העליונה אפילו באנחה ועוד אי בטול מקח דקאמר ל' יונה מדרכבן א"כ נטרך לומר דלמ' ד אין להם בטול מקח היינו אפילו מ מדרכבן אין צריך להשלים דמים וז' ובקדיש קתני דצריך לעשות לר' דמים ולעיל יד הקדש על העליונה :

ומר סבר אפילו לכתחילה תימא דבפ' המקדש שדקו או כי אמ' שמואל שחללו לכתח' מי' אוסר' ק' דסנהדרין אומר דבשמות הקדש בעינן ט' וכהן ולעיל הבעלים קודמים שמוסיפים חומש אלמ' מחזירין אחר ריוח הקדש וז' דס' שחללו אין שכתבון לחללו פחות מדמיו שצבר זה אסור לעשות אין צריך להשלים אלא מדרכבן אבל לכתחילה טעמה דבר שמונת שכתבון לחללו טוה בשנה וטעה וכמנ' שהקדש טוה יותר ישלים מן התורה ומר סבר אפי' לכתחלה לא ישלים אלא מדרכבן אעפ' שכתבון טוה בש' אבל במזיד ל' ע' אסור לפחות שהקדש :

דאפ' כל שקו חומר ודוקא הקדשות אבל קרקעות עד פלגא אינו חומר בשלמא בקדיוט זס חומר ותו לא פי' זסו חרש שקדיוט חומר אבל בהקדש זס חומר בתמיה פירוש מה חרש הוא שמאנו חומר בהקדש מבקדיו' ול' תו לא שהרי אף בקדיוט איבא טובא שומר חנם אינו נשבע וכל סנך דמתני' : כיון דמעיל הבזבר נפקא לכו לחולין ולא מיז' ל למימר דאזנ' כמזי' דלא נפק לחולין דא"כ ליכא אגר נטר כיון שהללו אסור להשתמש בהם ולא זכה בהם :

לספק סלתות מד' ועמדו משלש תימה היכי מיירי אי יבא קשע' או לא יבא השער ויש לו א"כ בקדיוט נמי פרי ואי דלא יבא השער וגם אין לו על מה מחלל מעות הקדש וליכא ל למימר שיחלל על פרוטס דקא אעבב טוהו ריוח הקדש שמתנה לתת ארבי'

סאין בסלע להקד' כל השנה כיון דבשעת חלול מחלל על דבר שאינו טוה וזו זילתה דאם לא כן אמאי קדר בים ממאי דאוקי דאזיף ק' בו' ומוזה הטעם נמי אין לומר לב' ב' ד מתנה עליהם להחלל בשביל ריוח הקדש דא"כ בחנם חזר בו משכניה קמא וז' כגון שהתנדב אדם לתת ק' סלעים ולא הקדישם עדיין וכתבם כד' לתת להקדש ארבעה סאין בכל סלע ויבא השער של לקיטת אבל לא יבא עדיין וכתבם כד' לתת להקדש ארבעה סאין כגון כחן מאה זוזי לאדם שיחזיר להקדש ק' אסור דאפילו ערב דחשיב כאילו קבלה ממנו וקא על הסלתות וגם יבא השער של לקיטות שרי להקדש :

וחאמר רבי יונה אהקדשות ורבי ירמיה אמר אהקדשות ותרזיהו משמיה דר' יונה אמרי אונא אין להם ביטול מקח יש להם לעול' בביטול מקח ואפי' דר' יוח' לר' לקי' ורדיש לקי' לר' יוחנן במאי קמי' פלגי' כדשמו' דאם שמואל הקדש טוה מנה שחיללו על טו' פרוטס מחולל מר אית ליה דשמואל ומר לית ליה דשמואל איבעי' אימ' דבולי' עלמ' אית ליה דשמואל והבא בהא קמפלגי' מר סבר שחיללו אין לכתחילה לא ומר סבר אפילו לכתחילה איב' אימא לעולם כבדי אונאה ולא תיפוך ובדרב' חסדא קמי' פלגי' דאמר מאי אין להן אונאה אינו בתורת א אונאה דאפילו פחות מכדי אונאה חוזר מיתבי ריבית ואונאה להדיוט ואין ריבית ואונאה להקדש מי' אלימא ממתניתין ד דאוקימנה בתורת אונאה אימא הכי ריבית ודין אונאה להדיוט ואין ריבית ודין אונאה להקדש אי הכי הינו דקתני סיפא זה חזמ' בהדיוט מבהקדש אודיבית ליתני נמי זה חזמ' בהקדש מבהדיוט אאונא בשלמ' זה חומר בהדיוט מבהקדש ותו לא לא הקד' זה חומר ותו לא ריבית דהקדש היכי דמי אילימ' דאזופיה גוברימא באמאה ועשרים והלא מעל הגובר וכיון שמעל הגובר יצאו מעותיו לחולין וזהו להו דהדיוט אמ' רב הושעיא הבא במאי עסקינן בגו' שקיב' עליו לספק סלתות מארבע ועמדו משלש כ' בדתבא המקבל עליו לספק סלתות מר' ועמדו מג' מספק מר' משלש ועמדו מר' מספק מר' שיד הקדש על העליו' רב פפ' אומר הבא

וקמי' פלגי' ריש לקיש ורבי יוחנן מאן דאמר אין להן ביטול מקח אית ליה דשמואל דכיון דאימעיטו מאנחה לא טבא שתות לא טבא יתר משתות דאילו גבי קדיוט אמרונן טעה אבל בהקדש ליכא למימר טעמא : ומר לית ליה דשמואל קסבר כיון דאיבא יתר מש משתות לא דרך מקח הוא וכי' דלגבי מקח לאו מידי קא' גבי חוללו נמי לאו מידי עבד' : שחיללו אין דקא אימעיטו מאנחה לא טבא גרולה ולא טבא קטנה : לכתחילה לא ורבר תורה דערבך שווי משמע : ומר סבר אפי' לכתחילה דערבך כל דקו משמע הלבך לאפקועי' איסורי' ואפי' מדרכבן שרי ומיקו לאחר זמן ישלם : לעולם כבדי אונאה וקאמר דבר תורה אפילו כבדי אונאה צריך שלא יאנה דבר תורה : ולא תיפוך דאי מפכת לה ק קסי' דר' יוחנן דר' יוחנן דאלו לדריס לא מיז' לתרזיהו אין להם אונאה דמ דמתני' כרב חסד' לפחות מכדי אונאה חומר מדאמר ר' יוחנן אונאה אין להן ביטול מקח יש להן מכלל דאונאה א אין להן דקאמר אין מחזירין להן א אונאה הוא אבל ריש לקיש כי ממתנת ליה ממתניתין מוקן לה כדרב' חסדא : מאי אין להן אונאה דגבי הקדשות ד דאפי' פחות מכדי אונאה חומר : ואין ריבית ואונאה להקדש אין אסור א אונאה ואימור ריבית נוהב בהקדש ול לקמיה מפר' סיכי דמי ריבית דהקדש : דין אונאה להקדש דאפי' פחות מכדי אונאה חומר : היינו דקתני כול' בתמים וקא חומר דהקדש הוא : ומשני כי קתני חומר דהקדש ארביית קאי : אאונאה ומשום אונאה ליתני נמי זה חומר בהקדש אלא קד' זה חומר ותו לא בתמיה : דאזיף שהללו להדיוט : והלא מעל שהיבא מעות הקדש לחולין ולא הכי'ם תחתיהן להקדש כלום ושוגב הוא חללו כסבור שמונת משום שבר הקדש והונו להו דהדיוט של ג' זכר שהרי עליו לשלם להקדש קרן וחומש :

השער כלל אסור דלמא אתי' לאחלושי' בהדיוט ולכך נקט ועמדה אחר כך מוכן כוונ' אס נתן מאה זוזי לאדם שיחזיר להקדש ק' אסור דאפילו מדאורייתא כר' דאסור דחשיב כאילו דשרי בסמוך דאזיף מאה אכניס כק' היינו שהגובר עצמו נותן וגם אכניס ס' דמוכחא מלתא שקם של הקדש אבל דרך מקח וממנה נקט על הסלתות וגם יבא השער של לקיטות שרי להקדש :

החוב

שח אינו נשבע כר' דהו' דהו' משלם דאפי' שומ' שב' אם
פסע בר' דלא משלם מדפרי' לקמן מהסוכר פיעל לשמור
כו' ולא משני כשפסע והיינו טעמא דמכל דין הפרסה אמעיטו והא
דלא קתני אינו משלם דהוי רבותא טפי משו' דביקרה בשכונות פרק
הדיוטין וכפכה חג' דהתם : רעזא

ולא הקדש ובריש מרובם
מועט מובטח מבית האיש : כי
יתן איש חל רעהו כלל כריס'ג'
מיוסד דריש בפרט וכלל ופרט וכתב
דריש כלל ופרט לחוד וכר' דכל הני
כללי ופרטי אבכת' דמרוכה דרשינן
מעל חמור סוד שה' למעוט' עבדים
וחד למעוט' קרקעו' וחד למע' שטרות
בין מבט' בין משכונות והשתא חתי
שפיר דכסף חו' כלים דרשי' פ' שנועת
הדיוטין מה כלים חתי' חף כסף שנים
מה כסף דבר חשוב כו' : נשבע
לכני העיר פיר' דשי' אם משנתרמה
תרומה כזו לדין כשבעים לגמרי
דתן תורמי' על האב' משמ' שרונ' לפ'
תורמי' על האב' שחברו שליח קודם
שנתרמה חף לאב' לדין אל' אחר
שתרמו וק' לפ' דהנה ליה זו ואין כל זו
דכ' על הגבוי של' אב' שתורמינן
עליו נכס הפסע לא מיירי כבי' לדין
ויש' לפ' שתורמינן על האב' שכל ליד
הגבוי וכאב' קודם שתורמו כיון ש
שהגיע ליד הגבוי ועל הגבוי ועודנו
כיר השליח בדרך תורמי' אב' שכל
אחר שתורמו ועל העתיד לגב' אחר
זמן וכשלא לגבוי אפי' שכשעת
הרמה לא נתנה עדיין לשליח וכפר'
בתרא דכתיב גבי מודר הכאה דפרי'
בשלמא שוקל שקלו דתן תורמי' על
האב' פי' חתי שכאב' משליח אחר
שתורמו דאין זה הכאה כיון שהלפטור
ולא כפי' דשי' דהתם דשי' שדמעתי
לנכות מוכיח דתורמי' אפי' של' יב
יב' לעולם ואי' משמ' כן בשמעתי :
דתן תורמינן על כו' דתניא גרס'
דאין זו משנה בשקלים תימא חמתי
לא מוכח מניפה דאי' חייב באחריות
מדקאמר נשבעין לגמרי וכל ל
לכני העיר : אמר

הבא באבני בגיין המסורות לגובר עסקינן
כדשמואל דאמ' שמואל בוגין בחול ואח'
כד מקדישין : אין בהן תשלומי כפ'
מנהגי מילי דתנו רבנן על כל דבר
פסע כלל על שור ועל חמור על שה ועל
שלמה פרט על כל אבירה אשר יאמר ח
חור וכלל כלל ופרט וכלל אי' אתה דן א
אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש דבר
המיטלטל וגופו ממון אף כל דבר ה
המיטלטל וגופו ממון יצאו קרקעו' שאינן
מטלטלין יצאו עבדים שהוקשו לקרקעות
יצאו שטרות שאף על פי שמטלטלים אין
גופן ממון הקדשות אמ' קרא רעהו רעהו
ולא הקדש : ולא תשלומי ארבע וחמש'
יבאי טעמ' תשלומי ארבע וחמש' א רחם
ולא תשלומי שלשה וארבעה : שומר
חנם אינו נשבע : מנהגי מילי דתנו
רבנן כי יתן איש אל רעהו כלל כסף או כ
כלים פרט וגונב מבית האיש חור וכלל כ
כלל ופרט וכלל אי' אתה דן אלא כעין ה
הפרט מה הפרט מפורש דבר המיטלטל
וגופו ממון אף כל דבר המיטלטל וגופו
ממון יצאו קרקעות שאינן מטלטלין יצאו
עבדים שהוקשו לקרקעות יצאו שטרות
שאף על פי שמטלטלין אין גופן ממון
הקדשות אמר קרא רעהו רעהו ולא של
הקדש : נושא שכר אינו משלם :
מנהגי מילי דתנו רבנן כי יתן איש אל רעה'
כלל חמור או שור או שה פרט וכל בהם
לשמור חור וכלל כלל ופרט וכלל אי' א
אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מ
מפורש דבר המיטלטל וגופו ממון אף כ

כבע' כפי' דקתני אין ריבית להקדים לאו בהלואה קאי אלא בהדיע
סקיבל עליו מעות מן הלישכה מן הגזכר להפק בלתי כלל השנה ל
למחמת של זכור ד' סאין כשבע והוקרו ועמדו מ' סאין כשבע דהילנו
הדיוט אשר לפסק על פירות עד שיצא הסעור וכאן אפילו לא יצא
הסער עדיין לארבע פיסקין : רב
פפי' אי' לעולם בהלואה דאזיק מאה
במאה ועשרין ודקשיא לך הלא מעל
: באבני בניין עסיקי' שהלוקה הגזכר'
מקן לקדישו דאין בהן מעילה ואין על
הגזכר לשלם א' שליח בעלמ' הוא :
דאמ' שמואל כגון בחול כשהן כותין
בכיוני קדש לא הוי קנין האבנים
וקטיט ממענות הקדש כדי שלא יבואו
האמני' וקעם לידו מעלה אם ישכר
עליהם אי' יהיו מהם חלא לוקחין
בסקפ' והדי' קן חול עד שיכנו בחמ'
ומסקין בנייות בחימה נותנין מענות
הקדש ולוקחין איתן והוא הקדישו א'
אם קתנדב אדם אבני' כותני' לכבאים
ואינו קורא שם הקדש עליהן עד ש
סיתקנו בכבין הלכך לא מעל הגזכר
: על כל דבר פסע פיסה דקרא
משמעו כטוען טענת גב' חו' בגב'
עצמו : ולא תשלומי ג' ד' לשה וד'
לשור דכיון דאימעיט מכפל כזר לקר
חדא שהכפל כטובת ומוכר ככלל ק'
תשלומי ד' וכו' יתן ונ' לקמ' כהשוא'
אמר' פרסה ראשונה כאמ' בשומ' חנם
שנייה בשומ' שכר וכת' בפרש' ראשונה
ונקרב בעל רב' וגו' ואי' קמי' לשבע'
בהמפקיד : שקליהם שקלי' של אדר
לקרבנות זכור : ונגמרו מן השליחין
: אם בתרמה קתרו' אם בשכח לדין
כבר בתרמה קתרומה שהיו תורמינן
הלישכה בג' קופית : כשבעין לגמרי
של' פסעו בהן שקן בעלי הדין דמ'
דמכין שתורמו את קלישכא' אחריות
אבירה על הכעלים אל' על הקדש
כדאמרינן לקמן תורמינן על האב' ו
שיקא חלק בקופות הללו למי ששלח
שקלו ואב' ואינו יודע עכשיו שאב' ו
: ואם לאו שדד' להם מקודם לכן
שוכ' אן תורמינן עליהן חלא על מנת
שישלחו להם אחרים תחתיה' לפיכך
כני העיר קן בעלי הדין של שלמים
: במנאל קאי אב' : שהחזירו קאי
אנגבו : אילו ואלו שקלים הם דכיון
דקדש קדוש : הפא כנושא שכר
עסיקין כלומר שנועה זו לא לפיכך
נותלומין היא דלא ש' כשבע על
הפגיעה ולא נושא שכר משלם גניבה
ואבירה כ' מתיתין ושנועה זו כדי
ליטיל שרין נשבעין שאינו ברשותו
נשבעין לגמרי וכלל חו' חייב באחריות
מדקאמר נשבעין לגמרי וכל ל
לכני העיר : אמר

וגוכין שרין מן בני העיר ולקמי' פריך והא כיון דשימ' שכר יש עליו לשימרו מניכה ואבירה ולא שומר לא השלי' עבודתו אין לן ליטול שכר :
כשבעין לגמרי וכלל חו' חייב באחריות מדקאמר נשבעין לגמרי וכל ל לכני העיר : נשבעין לכני העיר ליטול שכר נכמעמד הגזכרי' מפני שהפסד על הקדש : והפא

וכא כמי כפי דמלמי לא משלמי דאמעית סקדמות מתשלומי שומרין : אגרייקו מיהא נפסיד שקרי נשתעבדו לשומרין מניכיה ואבידה ועל
מכת כן סיו מטלון שכר וקרי לא השלימו מלאכתן : כלסטים מוויין דאונס קוא ולשמירה זו לא קבלו עליהן : הא מני רבי שמעון היא במחבת
שביעות : יש לכן אונאה בכדי בר' לא למאן דניס לה לא ידע שאמר ר' שמעון כדריא לגבי שבועה והיך ללמד ממסתיו : שחייב באחרית
שקמפקיד חיי באחריותן הילכך כדריק דמו לרבי שמעון נקוא כמי חייבין כל בני העיר לשקול תחתיקן : תורמין על האבוד כשהיו ממלאים שלש

ובני העיר שוקלין אחרים תחתיהן נמצאו או שהחזירו הגבים אילו ואילו
שקלים הם ואין עולין להם לשנה הבאה אמר שמואל הכא בנושא שכר ע
עסקינן ונשבעין לישול שכרם אי הכי נשבעין לגוברין לבני העיר כבעי ל
ליה אמר רבה נשבעין לבני העיר במעמד גוברין כי הכי דלא נחשדנהו ואי
גבי כי היכי דלא לקרו להו פושעים והא נגבבו או שאבדו קתני ושומ שכר
בגביה ואבידה חיובי מיהייב והכא נמי נהי דשלומי לא משלמי אגרייקו מ

אבר רבי יוחנן בשקנו מידו ואת
דכפ' הפיעלים תנה מתנה
שומר חנם להיות השואל להתחייב ב
באונסין ופרי' במאי מתנה בדברים
ומטני אמר שמואל בשקנו מידו ורבי
יוחנן אמר אפי' תימח לא קנו מידו
בהקדש הנא דקמיהי' לי' נמי ומשעבד
כפסיה א"כ מאי בעי קטין ויל' דהכא
דפטור אפילו משביעה לא משעבד
כפסי' כל' קני' ח"כ התכין שמתחייב
כשואל שכורים העולם שהשאל לו
ובהקדש הנא משעבד כפסיה :
לשמוד הזרעים ואת והאיך מותר
לעומר כיון ששומר הא כתי' ממסקא
ודרשי' את ענבי בנירין הכבוד
מן המסומ' אין אתה כונן אבל אתה
כונן מן ההפקר משמע דאבוד אם
ליקט מן המסומ' וכי תימ' אינו אבוד
כ"א לכונן אבל אם עבר וכבר שדי
לאכול הא אפילו מן ההפקר אבוד
לכונן דכמיה תולד דקצירא כדאמ'
בריש מועד קטן ויל' שלא סיס מוחק
לעולם מליקח דק סיקה מדיעין
שיחוס לעומר ומעמק סת נמכשים
מליקח : הא

מיהא לפסיד אמר רבה נגבבו כלסטים מ
מוויין אבדו ששבעה ספינתו בים ר' יוחנן
אמר הא מני רבי שמעון היא דאמ' קדשי'
שחייב באחריותן יש להן אונאה ונשבעין
עליהן הא תינח ער שלא נתרמו התרומה
משנתרמה התרומה קדשים שאינו חייב
באחריותן נציהו דתניא תורמין על האבוד
ועל הגבוי ועל העתיד לגבות אלא אמ' ר'
אלעזר שבועה זו תקנת חכמים היא שלא
יהו בני אדם מולולין בהקדשות נושא
שכר אינו משלם רמי ליה רב יוסף בר
חמא לרבא תנן נושא שכר אינו משלם ו
ורמנהי השוכר את הפועל לטמור את ה
הפרה לטמור את התינוק לטמור את ה
הזרעים אין נותנין לו שכר שבת לפיכ אין
אחריות שבת עליו היה שכיר שבת שכיר
חדש שכיר שנה שכיר שבוע נותנין לו ש
שכר שבת לפיכך אחריות שבת עליו באי'
לאו לשל' לא לתפסיד שכרו אי הכי ריש'
דקתני אין אחריות שבת עליו הכי נמי ד
דלהפסד שכרו ומי אית ליה שכר שבת ו
והא קתני אין נותנין לו שכר שבת א

קופות מכסף הלישבה וקיא התרומה
ליקח מכסף קופות כל קרבנות ו
צבור ותורמין אותן על מנת שיהו ש
שקופות דאש ותרומה לשיריים ש
סיהו אותן שהביא שקלים הנשארים
בלשבה ויכין בתרומת קופו' להיות
הקרבנות גם עליה ותורמין אותן אף
על מי ששלח שקלו ואבד לו ואין ידוע
לו : ועל הגבוי וצבורו בירך : ועל
שעתידי לגבות מי שבאבה ולא שלח
שקלו באדר סיס משלחו כל השנה כ
כולה ונותנין בשופר שבתוב עליו ת
תקלין חרותין והל' שכה היה נתרמס
שלש פעמים בשנה בפרום הפסח ו
בפרום עזר' ובפרום החנוכה שמביע
זמן לתרום נותנין מעות השופר ב
בלישבה ותורמין וכשתורמין תרומה
דאשוכה מתקין אף על העתיד לגבות
וגם בשנים ובשלישית וקמביא אחר
שתרמס השלישית נותנו לשופר ש
סמון תקלין עתיקין ונפול לשירי
הלישבה ומקן באין חומת העיר ומ
ומגדלותיה : אלא אף אלעזר לעולם
שבועה זו לפטור מן התשלומין היא
וכשומר חנם ודקשיא לך מתניתין
דאורייתא פטור לגמדי ורבנן קוא
דתקין לה שלא יוללו בהקדשות כ
בשמירתן : השוכר את הפועל גזכר
של הקדש ששכר פיעלים משל הקדש
: לשומר את הפרה אחרונה שלקחם
ושומרין אותם שלא תיפסל בעלויות
עיל או במוס' : לשומר את התוכנות
שלא יטמאו שסין מגדלין אותה לפר'
בחדות הכמותי' כשלישית ותחיתה
חלל כדאמ' בסוכה בהיטן תח' המטה
לפי שעשו מעלה בכהן השורף אתה
ספרה שתהא פרישתו בטורה ואין
אדיו כהנים מנגעין בו כל שכרם כ
כדאמרי' בסדר יומא והתינוקות הללו
שלא בטמאו מעולם ממלאין מים ל
למקדשין ומזין עליהם כל שבעה :
ולשומר קורעים שהם המכבד' וזרע
לעומר קודם לפסח שבעים יום ב
כדאמרי' במסכת או כמי בשביעית

אסתיק אמר ליה מירי שמיע לך בהא אמר ליה הכי אמר רב ששת בשקנו
מידו ופן אמר רבי יוחנן בשקנו מידו רבי שמעון אומ' קדש שחייב באחריותן
יש להן אונאה ושאינו חייב באחריותן אין להן אונאה תני' תנא קמיה דרבי
יצחק בר אבא קדשים שחייב באחריותן חייב שאני קורא בהן כה וכהש וש
ושאינו חייב באחריותן פטור
שאני

ת. ח. א. ל. עומר ושתי הלחם : אין נותנין לו שכר שבת אם שכיר יום הוא : לפיכך אין אחריות שבת עליו אם אירע בהן קלקולא בשבת אין חייב
לשלם : שכיר שבת שבע : שכיר שבוע שמיטה שלימה : נותנין לו שכר שבת שכל' בשכר שאר הימים ואינו משורם לשבת : בשקנו מידו
שאל יקלקל שמירתו ישלם הא ודאי ישלם שהרי הוריד עצמו לכך ושיעבד ככסיו : תני' תנא לענין שבעת הפיקדון חסם גזילות : קדשי' סקדנות
חייבין באחריותן כגון דאמר הרי עלי וקפריטן והפקידון לזה וכפר נשבע והודה חייב קרבן שבועה : שאני קורא בה' וכחם קא סל קא דעמק
שעמא דהי' משום דהם של גבוק קרינא כהו ומעלה מעל כה וכחם : ושאינן חייבים העללים באחריותן : פטור קשבע : שאני

שאני קורא בהן בעמיתו וכחש אמר ליה כלפי ליה איפכא מסתברא אמר ל
 ליה איסמא א ליה לא הבי קאמר קרשים שחייב באחריותן חייב דאיתרבו
 מבה וכחש ושאינו חייב באחריותן פטור דאמעיש מבעמיתו וכחש:
 ר' יהודה אוקא אף המוכר ספר תורה מרגלית ובהמה אין להם אונאה

תניא ר' יהודה אומר אף המוכר ספר תורה
 אין לה אונאה לפי שאין קץ לדמיה כ
 בחמה ומרגלית אין להם אונאה מפני ש
 שאדם רוצה לזווג אמרו לו והלא הכל
 אדם רוצה לזווג ור' יהודה הני חשיבי לן
 והני לא חשיבי ליה ועד כמה אמ' אמ' מר
 עד כדי דמיהם תניא רבי יהודה בן בתירא
 אומר אף המוכר סוס וסיף וחטיטום כ
 במלחמה אין להן אונאה מפני שיש בהן
 חיי נפש: מתני' בשם שאונאה
 במקח וממכר כך אונאה בדברים לא
 יא לו בכמה חפץ זה והוא אינו רוצ' ליקח
 אם היה בעל תשובה לא יאמר לו זכור מ
 מעשיך הראשונים אם היה בן גרים לא א
 יאמר לו זכור מעשה אבותיך שנ' וגר לא
 תונה ולא תלחצינו: גם תנו רבנן
 לא תנו איש את עמיתו באונאת דברים ה
 הכתוב מדבר אתה אומר באונאת דברים
 או אינו אלא באונאת כמון כשהוא אומר
 וכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מיד
 עמיתך הרי אונאת כמון אמור הא מה א
 אני מקיים לא תנו איש את עמיתו ב
 באונאת דברים הא כיצד אם היה בעל ת
 תשובה אל יאמר לו זכור מעשיך הראשונים אם היה בן גרים אל יאמר ל
 לו זכור מעשה אבותיך אם היה גר ובא ללמוד תור' אל יאמ' לו פה שאכל
 גבילותו וטריפות שקצים ורמסים בא ללמוד תורה שנאמרו מפי הגבורה
 אם היו יסורין באין עליו אם הי' חלאים באין עליו או שהיה מקבר את בניו א
 אל יאמר לו כדרך שאמרו לו חביריו לא יזכיר הלא יראתך בסלתך תקותך
 ותום דרביך זכור נא מי הוא נקי אבד אם היו חמרים מבקשי תבואה מכנו
 לא יאמר להם לכו אצל פלוני שהוא מוכר תבואה ויודע בו שלא מכר
 מעולם ר' יהודה אומר אף לא יתלה עניו על המקח בשעה שאין לו דמים
 מפני שהרי הרבר מסור ללב וכל דבר המסור ללב נאמ' בו ויראת מאלקיך
 אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי גדולה אונאת דברי מאונא' ממון שזה
 נאמר בו ויראת מאלקיך וזה לא נאמר בו ויראת מאלקיך ור' אעזר אומר
 זה בגופו וזה בכמונו רבי שמואל בר נחמני אמ' זה ניתן להישכון וזה
 לא ניתן להישכון תני תנא קמיה דרב נחמן בר יצחק כל המלכין פני חבירו
 ברבים כאילו שופך דמים אמר ליה שפיר קא אמרת דחזינא ליה דאזיל סומקא ואתי חיורא
 לרב דימי במערבא במאי זחירי אמ' ליה בתווי אפי' דאמר ר' תנינא

הא מה חני מקיים לא תנו כ
 באונאת דברים דכל היכא
 דאיכא למדרש דרשנין ולא מוקמינן
 כללא יתירי: אם הוא בן גרי'
 כל היינו מן אף מן דאשילנו
 מנישם אבותי אין לו להזכיר:
 הלא יראתך בסלתך פירוש לשון
 בטחון כמו שמתי זהב כסלי
 וכמו אשר יקוט כסלו נב' כלומר היה
 לך לירא מה' קבה וזה היה בטחונך
 ותום דרביך היה תקותך זכור נא מי
 הוא נקי וזכור אם היית נקי לא ס
 היית חובד וסיף פר' הכחזק' יום לפ'
 כמו כן לשון בטחון ולא לשון בטלות
 דאל' לחברתם הלכ' יראתך בסלתך
 כלומר מה שאתה ירא מהק' כה היה
 לך להיות בטחונך והרי חתה מספיד
 בדבר שאתה שוחט כק': זה
 בגופו וזה בכמונו והא דאמר פרק
 הגזול בתר' הגזול לחכירו מ' פרוטק
 כאלו גזל כשמתו היינו מוס' דפנימים
 דעס ככד וחי' לו כמה לקבית אבל
 יש הרבה בני אדם שאי' חסרין כל כך:
 דאזיל סומקא ואתי חיור' שמחרי'
 כתיב' ל' שדמי' מתאספי' לברוח:

שאני קורא בהן בעמיתו וכחש מפני
 סכס קריון של עמיתו ודעמיתו פטור
 דבעינן כס': כלפי ליה כלפי הויב
 הדבר נמוק: ליה הויב כמין חכמי
 לבער' כגני ליה: אפכא מסתברא
 כל הדברים נראין ספק דשאנו חייב
 באחריותן דק' כינאו טפי משחייב ב
 באחריותן ואם זאת לחייבו בשל ב
 גבוה ולפטור' בשל דיו' כן היה לנו'
 לו קרשים שמייב באחריותן פטור
 שאני קורא בהן בעמיתו וכחש שאנו
 חייב באחריותן חייב שאני קורא ב
 בקן כס' וכחש ופטור דהדיוט סוק לית
 לחייבו טפי דא' שומרי הקדשות פ
 פטורין מן השבועות ומכל קבא על
 ידו: חיסמיי אוסי' משנה זו מגדרתני
 : קבי קאמר כנ' קאי שאני קורא בקן
 כס' וכחש לא משמע כס' וכחש ולא
 בעמיתו ולחייבו' מסו' סקן של הקדש
 לא הכי קאמ' קדשי' שחייב באחריותן
 חייב קרבן שבעל' לפי סקן של עמיתו
 ואם זאת לפטור' לפי סקן של הקדש
 לכהי' אתא כס' וכחש לרביי' כהן אף
 אם יש כהן דגבוה: ושחין חייב
 באחריותן פטור לפי שאני קור' בקן
 למעטן בעמיתו וכחש וקבא ליכא ע
 עמיתו ואי מעיט מכעמיתו וכחש:
 לזווגן מי שיש לו סוד יפה לחרישק
 מחזר על אחר שכמותו לזמרו עמר
 בעול שחממ' סוד חלש עם הכריא
 מקלקל את הכריא וכן מרגלית כאס
 עם חבירתה למלאות עם חבירתה
 בזהב מן היחידית: חשיבי לי' וקביב
 לו זיווגן: ועד כמה לא הוי אונאה:
 כדי דמיהם כספליים: חטיטום מנן -
 במלחמה בתוך המלחמה: שהרי דבר
 המסור ללב ולפיכך נאמ' בו ויראת
 מאלקיך קאי שקרי ליתן טעם למס
 שבאמר' בו יראת נקט ל' וקבי קאמר
 שהרי כל הדברים הללו אין טובתן
 ודעתן מסורה לקביר' הלא ללבו של
 עושה קוא יודע אס לעקל אס ל
 לעקלקלות ניכול הוא לזמ' לא עשיתי
 כי אס לטובה הייתי סבור שיש לך
 תבואה למכור הייתי חפץ לקני' מקח
 זה: וכל דבר המסור ללב של אדם
 נאמר בו הוי ירא מן היודע מחשבות
 אס לטובה אס לאונאה: קבל

אם ליה אביי
 הכל

אם ליה אביי
 הכל

אכ זכו
כך נשמע
כח
12

הז

מב' שירדין ואין עולין אין לפ' דאין עולין לעולם דהא אמרינן בסמוך הכא על אשת איש יש לו חלק לעולם הכא אלף כל הירודין
עולין מיד ואין אנן של גהנם פולט בהם כדאמר פ' עושין פסי' קו' ממזבח הזהב וכפ' בתרא רחבינה עבד קו' מלמד רחח מדברין
עולין מיד אבל יש מהם כדוכין לעולם המלכין פני חבריו ברבים דאמר בסמוך אין לו חלק לעולם הכא ויש שעולין לאחר זכ' חדש בגין הכא על
הא דמספטר שני ישראל בגהנם זכ' חדש אי נמי מלכין נמי כפי דאין לו חלק לעולם הכא איכנס נדכיס יותר מיז' חדש אלף לאחר זכ' חדש לח
חיין ולף נדוכין ושרויים בלף טובא ו
וכלף דעה ותיחא הסתא דלף חשיב
מיכיס ומשומדים שחיתס נדוכים ל
לדורי דורו כדאמר בפ' ק' רלה דגהנם
כלהוהס איכנס כלים ומיהו תימה דלף
חשיב פושעי ישראל בגופס בגין ק
קרקפתא דלף מנח תבילין דאמרינן
בלף שירדין נדוכין כה ז' חדש ואחר
כך גופו וכשמימי שורפת וכעשית אפר
תחת כשית רבליהס של דדיקין ונראה
דלף רעה למות אותס שסננייס כ
בבויית דלף היה משמיכנו שום חדוש
וקא דחשיב מלכין אבגב דתנא ליה
במסכת אבות אגב מכנה נקיט ליה
ומכנה איז' ללשמניי אעב' ודשכיס
בשמיה וקא דלף חשיב הכא על ה
הבייה דאמ' כעושין פסין דלף מסיק
ליה אברהם חבינו דממשכ' עורלת'
ולף שבק' ליה דלף חשיב אלף ה
הני דכשכיל עבירה זו לכדה אין ע
עולין כרתיה אעפ' שיש בירו תרס
ומעש' טויס אכל הכא על הגייה
בשכיל עבירה זו לכדה אינו כינס
אס לא שיש בירו עבירות אחרות ש
טראוי בשכילס לירד לגהנם אלף ש
שעבירה זו גרמת לו דאין אברהם
אחינו מעלקו מיד אלף שיקא שס זכ'
חדש וכולקו בשלף עשה תשובה ל
דתשובה מועלת לכל דבר ואיכף ל
למ' דכעלי תשובה גדלים מאתק
סחיו דדיקיס לעולם : בוח
לי לחדס שיבא על שפק אשת איש כ
כו' כקא הכי מיס דבת טבע ספק

הכל יורדין לגהנם חוץ משלשה הכל
סלק דעתך לא אימא כל היורדין לגהנם
עולים חוץ משלשה שירדין ואין עולין א
ואילו הן הבא על אשת איש והמלכין פני
חבירו ברבים והמבנה שם רע לחבירו
מבנה היינו מלכין אע"ג דרש ביה בשמיה
אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן נוח לו
לאר שיבא על ספק אשת איש ואל ילכין
פני חבריו ברבים מגא לן מדרש רבא ד
דרש רבא מאי דכתיב ובצלעי שמחו א
ונאספו קרעו ולא דמו אמר דוד לפני ה
הק"ה בה רבונו של עולם גלוי וידוע לפניך
שאם היו מקרעי כשרי לא היה דמי שותת
לארץ ולא עוד אלא אפי' בשעה שעוסקי
בנגעים ואהלות אומרים לו דוד הבא על
אשת איש מיתתו כמה ואני אומר להם מ
מיתתו כותק ויש לו חלק לעול' הב' אבל
המלכין את פני חבריו ברבים אין לו חלק
לעולם הבא ואמר מר זוטרא בר ט
טוביה אמר רב ואמרי לה אמר רב חנא בר
בזנא אמר שמעון חסידא ואמרי לה אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי
נוח לו לאדם שיפיל עצמו לכבשן האש ואל ילכין פני חבריו ברבים מגלן
סתמר רכת'ב ויהי מוצאת והיא שלהה אל חמיה אמר רב חננא בריה דרב
אידי מאי דכת' לא תוגו איש את עמיתו עם שאתך בתורה ובמצו' תוגיהו
אם רב לעולם יהא אדם זחיר באונאת אשתו שמתוד שדמעתה מצויה

אשת איש הויא ופי' כך משום דכך היוצא למלחמת בית דוד כותב גט לאשתו על מנת שאם ימות יגרסנה ולא תיוקק ליבס וכל אותם הימים היה
ספק מגרשת וק' לרית דאם כן אין זכ' כל היוצא אלף דוקא יש להם דאין ואין להם בכיס מיקו בכו' לאו דוקא נקטיבס אלף שלף תיענוג ועוד קסא
לרית דאמר במסכת שבת כל האומר דוד הטא אינו אלף טועה אמאי וקא חזר ארוסין מן המלחמה אחר כך ומיסייג' לדחות שהיו מתנים אס לא
יחזר כסוף המלחמה ועוד קשה דתיבא בפ' מי שאלחו מה היה באתס קימים רבי יקודס אמר קרי היה כאשת איש לכ' ל דבריה ר' יוסי ח' מגרשת
ואינה מצרשת ואפילו לרבי יוסי הטא דוד דאיכה מגרשת ודאי וכו' דהתם כלף אמר מעכשיו דמוקי לה בגמרא דאמ' מעת שאני בעולם כלומר
עבה חתק קודס מיתתו וכו' מלחמת דוד קיי בותקין מקיס קא קתיי בהדיא בתוספתא מקיס אס מתי קימים שבינתיס רבי יקודס אמר קרי היה
כאשת איש ומתקייין דמי שאלחו במי מוכח דאמר מקיס אל'עיל מיכי קאי וקא דאמ' בגמרא בל' מעת שאני בעולם מפרת' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'
באומר מעת שהיה בעולם משום כיון ד אומר אס מתי מתקין לרחק הגרושין כמו שיוכלו ואינו רוצס עת' בדרם עד סמוך למיתתו וקא דקא' מיתת
לקראות שקא רוצס שומלו הגרושין מקיס ומפרש ד' ד' מלחמת בית דוד קיי מגרשין לגמרי כלף אס תנאי אלף היו עושין קרבה כהנשכ' בדר'
שלף יסא קופדיס על גמתיקס לכוש' לכך קרי לקו ספק אשת איש ולכל הפי' ק' דרש' יל' בא על אשת איש ודאי טוב ממלכין מרקח' דוד הכא
על אשת איש מיתתו בחנק יש' לו חלק לעולם הבא אכל' מלכין כו' : ודא עוד אלף בשעת מעוסקים כנגעים ואהלנת' כלומר לא מועיף
ששנת שקס בטלים אלף אפילו עוסקים בהלכות חמורות ועג' אין עמינס לאשת איש יש ספר נג' בשעת מעוסקין כו' מיתת כו' : חחבו
חליות וכתן חול בין חליות לחליות אס לא קיפתל בינתיס קיה מודה רבי אליעזר דכלי חסוב קוא סקטפילס סביב לתבור מוכרת החליות ומ
ומעמידתו זו אכל' זו ומיסי דריתן חול בינתיס להפריד החליות זו חזו מטהר רבי אליעזר וקבי תק' במהכ' כלים חתכו לדוכו פחות פחות מ' מ'
טפחים טקוד מדהו בטיט טמא מיסי קבנ' לאשות בו הסננים קריחוק את סמפלס וכתן חול נזכור בינתיס כוה אמרת קנרס והטמאס וקטוקר' אשת' ב'
כין וקוא טקור קתיי חול דומיא דזכור שהאי יבס :

הזחב

אנאתה קרובה לכה פורענות אנאתה ממכה לכה : שמעה תפילת' חין לשנותי מלשון בקשה שמבקש מאת הק' שישמע תפילתו אבל אל תהרשיש לשנותי מלשון בקשה ולומר כזו אני בטח שאין דרכך לשתוק ולא להחריש אל תחרש אל תעשה אל תקן משמשין לשון בקשה ומשמשין לשון עת דכנן אל תקן למוטרהי לשון בקשה ויאמר יעקב אל תקן לי מאומה הוא לשון עתיד : רק לא הי' כחחחב כיפיה דקרא אשר הסיתה איתו איזבל אשתו : כל השערים כל תפילה נגעלנו : חן משערי אנאתה הנועק על אנאת דברים חן השער נגעל בפניו : הכל על ידי שליח נפרעין על כל עבירות על ידי שליח : וכידו לא מסרה לשליח : פרגד מחיכה שכן שכינה לזכא מדום : אינו נגעל להפסיק רחייקן מן המקום אלא תמיד רוחה חותם עד שיפרע : וכידו חן מנח' שקיה תמיד חללו ומשמש בה : על פני לפני ואין מחיכה כינו לבין העבירה : אימתי גבולך שלום כחלב חטים יטביעך הק' : מבדא כד שנותנין בו שעורים : נקיש וחתי תיגרא התגר מקסק' וכא וחי שמעתי כד מקסק' בדרך כלי ריקס שנשמע בו קו הברה כשמקסק' עליו : אל ישראל לעיל מיביה כתיב יפלנו עליה וישחיתו את יבול הארץ : אוקירו נשייכו ככדו כ נשותיכם : מחוזא עיר שקיה רבא דר בתוכה כך שמה : התכו חוליות תנור העשוי חוליות מצרפו בכבשן כדרך כלי חרש ואחר כך צירף החוליות ונתן חול כין חוליא לחוליא : רבי אליעזר מטקא שאין זה כלי חרש אלא בניין כעין כלי גלילין וכלי אדמה שאין מ מקבלין טומאה : והכמים מטמאין דחוליא בתר חוליות שאר תנורי שלקס היו עשויים כעין קדירות גדולות ושני למעלה וצורף בכבשן כשאר קדירות ומטלטלי' לא שהיה מושיבו על המרץ אלא על קדף ומדביק את הקיטט סביב על שליו לעשותו עב סיקליטו וחזיק את חומנו : עכנאי נחש דרכו לעשות צענולק לקפלים ונכו אלל פיו :

אנאתה קרובה אבר רבי אלעזר מיוכשחרב בית המקדש נגעלו שערי תפלה שנאמ' גם כי אועק ואשוע כתם תפלת' ואף על פי ששערי תפלה נגעלו שערי דמעוות לא נגעלו שנאמר שמעה תפלת' ה' ושועתי האזינה ואל דבעתי אל תהרש ואמר רב כל ההולך בעצת אשתו גופל לגיהנם שנא' רק לא היה באראב וגו' אמ' ליה רב פפא לאב"י והא אמרי אנשי איתתך נוצא גחין ותלהוש לה לא קשי' דא במילי דעלמ' ודא במילי דביתא' לי שנא אהרינא דא במילי דשמיא' והא במילי דעלמא' א' רב חסדא כל השערים נגעלים חוץ מ משערי אנאתה שנאמ' הנה ה' נצב על ה חוכת אנך וכידו אנך אמ' ר' אלעזר הכל נפרע בידי שליח חוץ מאנאתה שנ' וכידו אנך אמ' ר' אבהו שלשה אין הפרגוד נגעל בפניהם אנאתה וגזל ועבודה זרה אונאה דכתיב וכידו אנך גזל דכתיב חמס ושוד ישמע בה על פני חמיד עבודה זרה דכתיב העם הכבעים אותי על פני ת תמיד ואמר רב יהודה לעולם יהא אדם זהיר בתבואה בתוך ביתו שאין מריבה מ מצויה בתוך ביתו של אדם אלא על עסקי תבואה שנאמר השם גבולך ש

זה תנורו של עכנאי יש דגים הכנאי וכן כירושל' חכן זה נחש ושמה בעל התנור שהי' עושה שמו כן : לא בשמים היו והדאמר פ' קמא דיבמות דהלכה ככ"ה משום דיוצאה בת קול שאני הכא שכל לחלוק על סתם דכ דברי תורה דכתי' אחרי דכיס לקטות אבל סתם אדרבה כ"ה רובא אי' לאו דהוה מספק לן אי' אוליין כתר רובא משום דכ"ה הוה חריפי טובא ועיד ד דבאן לא יצאה בת קול אלא משום כ כבודי דר' אליעזר שחמר מן השמים יוכיחו והדאמר התם ר' יהושע היא דא' חן משגיחין בכת קול ולא שמעי' ליה לר' יהושע חלא כ"ק דהאי מעשה דר' אליעזר דהכא התם דייק מדקאמ' לא בשמי' קיח ככר נתנה לנו תורה מסיני משמע דכשום מקום חן משגיחין : קמייך

השיב בעבורה והינו דאמר להו רבא לבני מחוזא אוקירו לנשייכו כי היכי דתתערתו תנן התם דתכו חוליות ונתן חול בין חוליא לחוליא ר' אליעזר מכהר וחכמים מטמאין וזה הוא תנור של עכנאי מאי עכנאי אמר רב יהודה אמר שמואל שהקיפו דברים בעכנה זו ופכאוהו תנא באותו היום השיב רבי אליעזר כל תשובות שבעולם ולא קיבלו הימנו אמ' להם אם הלכה כמותי הרוב זה יוכיח נעקר הרוב כמקומו מאה אכה ואכרי' לה ארבע באות אמה אמר ול לו אין מביאין ראיה מן ההרוב חור ואמר להם אם הלכה כמותי אכת דמים יוכיחו חזרו אכת המי' לאחריהם אמרו לו אין מביאין ראיה באמת חמים חור ואמ' להם אם הלכה כמותי כותלי' בית המדש יוכיחו היטו כותלי' בית המדרש ליפול גער בהם רבי יהושע אמ' להם אם תלמידי חכמים מנצחים זה את זה בהלכה אתם מה שיבכם לא נפלו מפני כבודו של רבי יהושע ולא זקפו מפני כבודו של רבי אליעזר ועדיין כסין ועומדין ה חור ואמ' להם אם הלכה כמותי מן השמים יוכיחו יצתה

קחיין וקרע בגדין וחלץ מעליו אין להוכיח קא דמכעי ליה כמוע קטן אם ממנר נרי קריע נגדי וחלץ מעל דרלמ' הכא לנצרא בעלמ' קיא דעכר

קחיין וקרע בגדין וחלץ מעליו אין להוכיח קא דמכעי ליה כמוע קטן אם ממנר נרי קריע נגדי וחלץ מעל דרלמ' הכא לנצרא בעלמ' קיא דעכר קחיין וקרע בגדין וחלץ מעליו אין להוכיח קא דמכעי ליה כמוע קטן אם ממנר נרי קריע נגדי וחלץ מעל דרלמ' הכא לנצרא בעלמ' קיא דעכר

יצתה בת קול ואמרה מה לכם אצל רבי אליעזר שהלכה כמותו בכל מקום עמד רבי יהושע על רגליו ואמ' לא בשמים היא מאי לא בשמים היא אמר ר' ירמיה אין אנו משגיחי' בבת קול שכבר כתבת בהר סיני בתורה אחרי רבים להטות אשכחיה רבי נתן לאליהוא ליה מאי עביד קב"ה בההי' שעתא אמר ליה קאחיין ואמ' נצחוני בני נצחוני בני אמרו אותו היום הביאו כל ש פהרות שטיהר ר' אליעזר ושרפום באש וגבנו עליו וברכוהו אמרו מי ילך ויודיעו א' להם ר' עקיבא אני אלך שמא ילך אדם שאינו הגון ויודיעו ונמצא מחריב את כל העולם כולו מה עשה ר' עקיבא לבש ש שחורי ונתעטף שחורי וישב לפניו ברחוק

כל טהורות שטיהר ר' אליעזר על ידי מעשה שאירע טהרה קלבה זו כבי' המדרש שפלה נזמחה לאויר תנור זה וחורו ועשאו על גביו טהרו וטיהר ר' אליעזר וקביאם ושרפום לפניו: לוכס שחורים ענין צער ואכל: אף הוא קרע בגדין שהמורה חייב כק בקריעה: וחלץ מעליו שהמורה אחר בעילת הסדרל כמועד קטן: ונשמט מן הכסא: טפח תקלקל: אף גדול מכה גדולה: דגנטיא היה ועל פת נעשה: שלא ירבו מחלוקת שלא ירעל היחיד לחלוק על המרכזין: אימאילסלס כק שמה: בין מלא ל לחסר סבורה קיתה שיקא קחדש חסר וקבוע סיום שלשים ולא יפול ביום קחדש על פניו ויהי מלא ולא כק נקבע עד יום שלשי ואחר ולא כוקר בו ביום שלשים וכפל על פניו: מכי' אבי אבא מבית דרוח אבי המשפחה ש סבת נשיאים היתה וקם מבית דוד: חוץ משערי אונסא לפי שצער הלכ היה וקרובה להקרוי דמענות: קמאנס את הבר אונסא דכריס: קלחצו דוחקו: לא קיה' לו כנושה לחץ הוא שדוחקו לתבע חובו הכי גרסינן מאי שנאמר מאנס דכ' ביה תלת וגר לא תנסה לא תנו חותנו ולא תנו ח' את עמיתו וגר בכלל עמיתו הוא: לוחצו נמי תלתא כתב בגו וגר לא תלחץ ולא תלחצונו ולא תהיה לו כנושה: מוס שך אל תאמר לחבירך כיון דגריס הייתם ג נגאי הוא לכם להזכיר סס גירות: ונאן דאית ליה זקיפא בדיותקיה לא כיו' לחברי זקיף ביניתא מי שיש לו תלוי במשפחתו לא יאמר לעבדו או לכן ביתי תלה לי הדג זה שכל ססת תלייה בכאי הוא לו: אין מערכין פירות בפירות בעל הכי שאו פירות סדה פלוני אבי מוכ' לך כך וכך כאין לא יערכם בפירות סדה אחר: ואין צריך לומר חדשים כי שני פסק למכור לוישנים לא יערכ סקן חדשים ש סהיסים יבישין ועשו קמח ויתר מן החדשי: מפני שמכיתו קשה משכית את הרך לפיכך פסק עמ' רך מערכ בו קשה ודוקא קתני קשה ברך ולא רך כקשה פסק עמו קשה לא יערכ ט את הרך וכן אין צריך לומר חדשים כי שנים דוקא אכל ישנים בחדשים ספיר דמי: אין

ארבע אמות אלו ר' אליעזר עקיבא מה יום מימי' א' לו כמדומה לי שחבירך בדילי' כמך אף הוא קרע בגדין וחלץ מעליו ונשמט וישב על גבי קרקע זלגו עיניו דמעות לקה העו' שלישי בזיתים ושליש בחיטים ושליש בשעורים ויש אומ' אף בצק שבידי אשה פפח תנא אך גדול היה באותו היו' שבכל מקום שנתן בו עיניו ר' אליעזר נשרף ואף רבן גמלי'א היה בא בספינה עמד עליו נחשל לטבעו אמר במדומה לי שאין זה אלא בשביל רבי אליעזר בן הורקנו' עמד על רגליו ואמ' רבונו של עולם גלו' וידוע לפניך שלא לכבודי עשיתי ולא לכבוד בית אבא עשיתי לא לכבודך שלא ירבו מחלוק' בישרא גח הים מועפו: אימא שלום דביתו דר' אליעזר אחתיה דרבן גמלי'אל הואי מההוא מעשה ואילך לא הוה שבקת ליה לר' אליעזר למיפל על אפיה ההוא יובא ריש ירחא הוה ואיהלף לה בין מלא לחסר איכא דאמרי אתא עניא וקאי אבבא אפיקה ליה ריפתא אשכחתיה דנפל על אנפיה אמרה ליה ק קום קטלית לאח אדהכי נפק שיפורא מכי רבן גמלי'א דשכיב אמ' לה מנא ידעת אמרה ליה כך מקובלני' מבית אבי אכא כל השערים נגעלים חרץ מ משערי אונסא תנו רבנן המאנה את הגר עובר בשלשה לאוין והלוחצו עובר בשנים מאי מאנה דבתיבי' שלשה לאוין וגר לא תונה וכי יגור אתך גר בארצכם לא תונו אותו ולא תונו איש את עמיתו וגר בכלל עמיתו הוא לוחצו נמי שלשה כת' ולא תלחצו וגר לא תלחץ ולא תהיה לו כנושה וגר בכלל הוא אלא אחד זה ואחד זה בשלשה: תניא ר' אליעזר הגדול אומר מפני מה הזהירה תורה בלו' מקומות ואמרי' לה כמו' מקומות בגר מפני שסוררו רע מאי דכת' וגר לא תונה ולא תלחצו כי גרים הייתם בארץ מצרי' תניבא ר' נתן או' מוס שכן אל תאמ' לחבירך והיינו דאמרי' אינשי דזקיף ליה זקיפא בדיותקיה לא נימא ליה לחבריה זקיף ביניתא: מתני' אין מערבין פירות בפירות אפילו חדשים בחדשים ואין צריך לומר חדשים ב בישנים באמת אמרו כיון התירו לערב קשה ברך מפני שהוא משכיחו

הזהב

אין מערבין שמרי יין ביין בנמ' מפרש לה : לא ימכרונו גנת פרוטה פרוטה : אלא אם כן קודיע לכל אחד ואחד מהן מים מעורבין בו : ולא לתגר ימכרונו ביחד ואעפ"י שמודיעו לפי שאינו לוקחם אלא לרמות ולמכרו בחנות : מקו' שנהגו להטיל מים ביין וטוב דכיון שנהגו אין כאן טעות שכל היינו בחזקת כן : התגר נוטל מחמש ברית וכי' אכל יודיעין בו שלא ברובו כשרותיו ומכני אדם הרבה לוקח וכחזקת כן לוקחין : מגורה אומר שחוגרין בו תבואה גורן הוא שדושין וזורין בו את התבואה ודרך התגר לקנות מעצלי בתים כשעת הקמח ולהכניס למגורה שלו : שלא יתכוין לערב ולהוסיף קול לקנות

קדוש ממקום משוכח לערב בו ממ מקום אחר ושכינו סבורין שכל הפירות מאותו מקום : תנו רבנן אין צריך לומר חדשות מארבעה שאין בשלש וישנות משלש שאין בשלש : דאין מערבין חדשות ביסנות דהואיל וכי נכחוקת ישנות מוכרין כמאן מתאבדה ומוכר לו זלנת בתורת יקרנות : אלא אפילו חדשות משלש וישנות מארבע אין מערבין ואעפ"י שהחדשות יקרנות מהן : מפני שאדם רוצה ליישן מפני שצילו דמיהן של חדשות אינן מפני שהן טובות כיסנות אלא שאדם רוצה ליישן וזה שפסק עמו על ה קיסכות אינו רוצה ליישן לפיכך אכיל לערב בהן חדשות ואפילו מעולות בדמים : עדין אמרה זאת אמרת כל עדין כמו חד : כאמ' הלכ' מדין טעם למילתי מפני שמסביחו ואין לבאגם בדבר ונקטתה למתניתין באמתש"ת כל סיכא דתני באמת הלכה ואין להסא ולבאגם בדבר : וכין הניתות שנו דמסביחו שתוסין זה עש זס וכעשין טעם אחד אבל לאחד הניתות שכבר קלט כל אחד ריחו וטעמו אין מסביחו אלא שבמו : דידעי הכל יודעי שהחוקין לערב בדב' הנטעם שאדם טועם קודם שלקחו ויכול ל' להכחין שנתערב בו : והא מדקתני סיפ' ומפליג בין הודיעו ללא הודיעו מכלל דרישא דקתני אבל כותן לו את שמריו אצ"ל דלא אודיעיה : של אמש מיין ששפה אמש ונשאר השמרים אין מערבין אותן ביין ששפה היום ששמרי יין זה מקלקלין יין אחר : אבל כותן הוא לא את שמריו של יין עצמו ויוס ואמש לא דוקא וקא ה דין ליום ויום משתי חביות אלא א' ארחה דמילתא נקט דסתם יום ואמש משתי חביות : ששפה יין כל ד דבר הכלול הכרוק בנחת מבלי אל כלי שלא יתערבו בו שמרין קרו לם שפיה : מוניה כותן בו מים שכן דרכו יבשים מוכסם וטוב : וקא תקן

אין מערבין שמרי יין ביין אבל גותן לו את שמריו מי שנתערב מים ביין לא ימכרונו בחנות אלא אם כן הודיעו ולא לתגר אף על פי שהודיעו שאינו אלא לרמות בו מקום שנהגו להטיל מים ביין ישילו התגר נוטל מחמש גרנות וגותן לתוך מגורה אחת פחמשת גיתות וגותן לתוך פישום אחד ובלבד ש שלא יהא מתכוין לערב : גמ' תנו רבנן אין צריך לומר חדשים מארבע וישנות משלש דאין מערבין אלא אפילו חדשות משלש וישנות מארבע אין מערבין מפני שאדם רוצה ליישן באמת אמרו ביין התירו לערב קשה בדרך מפני שהוא משביחו אמר ר' אעזר עדין אמרה כל באמת אמרו הלכה היא אמר רב נחמן ובין הגיתות שנו והאידנא דקא מערבי שלא בין הגיתות אמר רב ש פפא דידעי וקא מחלי רב אחא בריה דרב איקא א הא מגיר אחא היא דתניא ר' אחא מתיר בדבר הנטעם ואין מערבין שמרי יין ביין אבל גותן לו את שמריו והא אמרת רישא אין מערבין בלל וכי תימא מאי גותן לו את שמריו דקא מודע ליה הא מדקתני סיפא לא ימכרונו בחנות אלא אם כן מודיעו ולא לתגר אף על פי שמודיעו מכלל דרישא א אף על גב דלא מודע ליה אמר רב יהודה הכי קאמר אין מערבין שמרים של אמש בשל יום ולא של יום אמש אבל ג גותן לו את שמריו תניא נמי הכיר יהודה אומר השופה יין לחבירו הרי זה לא יערב של אמש בשל יום אמש אבל מערב של אמש בשל יום אמש בשל יום מי שנתערב בים ביינו הרי זה לא ימכרונו בחנות רבא איתו ליה חמרא מתנותא מוגיה טעמיה לא הוה בסיס שדריה לתנותא אם ליה אביי והא

אבל כותן לו שמריו דקמדיע ליה דס' דה' אסור שלא ירמה בו אחרים : רבא חתיה ליה חמרא רבא גרסי דאשכחן שהייתה מויתתו משונה כדאמרין בגמ' ובכ"ז מערבין דמיה קאי מוניה למוניה דרבא בריה דרב יוסף בר חייה והשתתף ביחא קא דאמ' רבא בפר' המוניה יין כל חמרא דלא דרי על חד תלת מיה לאו חמרא היא ופ' אחד דיכי ממונות אמרין אל יחסר המזג שאם הווכחו מהם לזאת אם יש שם כ' כנגד סנהדרי קטנה יוצאין ואם לאו אין יוצאין ומשמ' דמוניה על חד תרי דקרא חיירי במגזית סתם בני אדם ומי' ק' דמשמע קת' דסכירא ליה לרבא דעיקר מוניה כך דינה דמוקי מתני' דכמוזג שני חלקים מים ואחד יין ביין השרוני דוק דרפי ונל' דרבא מוקי מוניה דקרא דאל יחסר המזג ביין השרוני והרב מנחם מיוני פירש דאל יחסר המזג שלא יחסרו כ' משנהדרי גדלה דמוזג בני' לאכל אס יחסר מ'ט' ישארו כ' ואין כ' ד שקול מוספיין עליהם אחד קרו כ' ומיקו כ' דו משמ' דחיירי כמוזג יין ממש :

הדרן עלך הזהב

של אמש בשל יום ולא של יום בשל אמש של אמש בשל יום אמש בשל יום אלא אם כן מודיעו לא הוה בסיס שדריה לתנותא אם ליה אביי

איזהו נשך

והא אגן תנן ולא לתגר אף ע"פ שמודיעו אב"ל מוגא דירי מידע ידיע וכי
תבא דטפי ומחיליה ומוכין ליה אם כן אן לדבר סוף: מקום שנהגו
להטיל מים ביין יטילו: תגא למחצה לשליש ולרביע אב"ל רבובין הגיותות
שבו: כתנ"י ר' יהודה אב"ל לא יחלק החנווני קליות ואגוזין לתבוקות
מפני שהוא מרגילן לבא אצלו וחכמי' מתירין ולא יפחו את השער וחכמים
אומרים זכור לטוב לא יבור את הגריסין דברי אבא שאול וחכמים מתירין
וכוודים שלא יבור מעל פי מגורה שאינו אלא כגונב את העין: אין מפרכסין
לא את האדם ולא את הבחמה ולא את הכלים: גמ' מאי טעמייהו
דרבנן דאמר ליה אנא מפליגנא אמגוזי ואת פליג שיסקי ולא יפחות
השער וחכמים אומרים זכור לטוב: מאי טעמא דרבנן משום דקא מרווח
לתרעא ולא יבור את הגריסין דברי אבא שאול וחכמים מתירין מאן
חכמים רבי אחא דתניא רבי אחא מת' בדבר הנראה ואין מפרכסין לא את
האדם ולא את הכלים תנו רבנן אין משרביטין את הבחמה ואין נופחין
בקרבי'ם ואין שורין את הבשר במים מאי אין משרביטין הכא תרגמו מיא
דחורא זעירי אמ' רב בהנא מוקפתא שמו' שרא למרמא תומ' לסרבלא רב
יהודה שרי' לכסקוס' קרמי' רבא שרא למידק צדדי רבה שרא לצלומי גירי
רב פפא בר שמואל שרא לצלומי דיקולי' והא אגן תנן אין מפרכסין לא את
האדם ולא את הבחמה ולא את הכלים לא קשיא הא בחדתי' הא בעתיקי
פירכוס דאדם מאי היא כי הא דההוא עבדא סבא דאזל צבעיה לרישיה
ולדיקגי' אתא לקמיה דרבא אמר ליה זיבנן אמר ליה יהיו עניים בתוך ביתך
אתא לקמיה דרב פפא בר שמואל זבניה יומא חד אמ' ליה אשקיין מיא אזל
חווריה לרישא ולדיקגיה אמ' ליה חזי דאנא קשי'ש כאבונך קרי אנפשיה
צדיק מצרה גחלץ ובא אחר תחתיו:

יפחות השער למכור בזול מפני ש
שמרגיל לבא אצלו ומקפח מזכות
חביריו: זכור לטוב שמתוך כך אוצר
פירות מוכרין בזול: גריסים פולין
גרנות כריחים אחת לפתים: לא
יבור את הפסולת לפי שמת' שבראין
יפות הוא מעלה על דמיהם הרבה
מדמי הפסולת שגול מהם: וחכמים
מתירין טעמ' מפ'במי': ומודין שלא
יבור על פי המגורה למעב' להראות
יפות ואת הפסולת שבתוכו לא יכיר
לפי שאינו אלא כגונב את העין
בביריה זו: ואין מפרכסין מפרש
בגמ' : לא את האדם עבד כנעני
העומד לימכר: שיסקי פ'לוט: מאי
טעמא נקט זכור לטוב לשון ברכה:
משום דמרווח תרעא ואוצרי פירות
יראו שהזולו וימכרו בזול: מתיר
בדבר הנראה הלא יבול הלוך לראות
ולקבץ מה דמי הפסול' הנכרד מאילו
שיסג' באחריותו לו לקעל' כדמיהן
של אילו יתר על כן מפני הטורח:
משרביטין לשון שרביט כדמפ' לקמי'
שזוקף שער הכהמ' כשרביט שתראה
שמינה: ואין נופחין בקריביים וכני
מעיים הנמכרים כסית הטבח שיראו
דחבים וגדולים: ואין שורין בשר
במים שמלכין והכחש כראה שמן:
מאי דחזירא משקיין אותה מי סוכין
וקא נופחין מעיה ושערה נוקף:
מוקפתא קירצוף אשטלל'זר בלעז:
למירמא תומי לסרבלא פרכיים אבל
ליפתי עושין לו תלא' מחוטי משי'
סביב: לכסקוס' אנפשי'שר בלעז במי
סוכין: קרמי' בגדים המצויירין
אכרין בלעז: למידק צדדי להדק
בגדי קנבוס במקכות עץ שיראה ח'
חוטן דק: לצלומי גירי לצייר חיצים:
דיקולי' ס'ים: בחדתי' מותר שאינו
אלא ליפות וקרוצה להוסי' על דמיהן
בשכיל יוסין מוחל הוא: בעתיקי
אב"ל שגנב את העין שבראי' כחדשים
צבעים שהיה זקנו לבן וכעני שאר ונראה כבחר:
זיבנן קנה אותי לעבד וכנעני היה דעבד עבדי אשיר
לאחר חורבן שאין היוכל כנב: ויסיין
עניים בני ביתך משכה היא טוב לי
לפרכס עניים ישראל וישמ'ונו: דיקניה זקנו:
דיק מנרס כחלץ זק רכא: הדרן עלך הזהב

הדרן עלך הזהב

אי זהו נשך ואיזהו תרביית איזהו נשך המלוה סלע בחמשה
דיגרין סאתים חטין בשלש אסור מפני שהוא נושך
ואיזהו תרבי' המרב' בפירות כיצ' לקח הימנו חטין בדיע זהב הבור וכן השער

שנא כושך דשקל מיניה מאי דלא יקיב ליה: המרבה בפירות המרבה
שכר לעצמו בפירות וכגמ' מפר' דבהלואתו כסף או פירות הוי תרביית שהרי מתרבה ממנו והכא ריבית דרבנן
קמפרש דרך מקח וממכר: דיכר כ'ה דונר כסף: וכן השער כך היו נמכרין בעיר והותר לקת לו מצות עכשו על מנת ליתן לו זה חטין כל
ימות השקה בדמי' קללו: כשיעור מעותיו ואעפ"י שבעשוין אין לו חטין דתן בפירקין ינא השער פוסקי' יאף על פי שאין לזה יש לזה ויכול קמוכר
קלז לקנותם עתה במעות קללו:

איזהו נשך

איזהו נשך

כדקאמ' נשך קאי אכספ' ומל'בי' אלוכל' וקא' תכ' כאמר' באמ' קא' ומגור' סוה כפ' ל' וקאי פלוג' אמור' אה' וקא' דמ' פ' ל' י' ק' תכ' א' לא באמ' קר' כדר' ק' ש' מ' ל' ש' נ' א' ע' פ' כ' הי' ל' מ' ד' ב' ג' וק' ס' ב' ג' לא כד' ל' ק' : למה לי לאו בריבית לאו בגזל כו' ילמדו זה מזה

קרי ביה כספך לא תתן כנשך וכמרית וק' פ' ד' ד' ופרק כל שעה ופרק כל הכשר לגר אשר בשעריך תתננה וכלה חו מכור לכבדו ודריש לגר תתננה ומכור תתננה ומכור לכבדו ואפילו מאן דפליג קיינו משום דכתי' או לחלק ואת כפר' דקידושין לא כבי רבנן למדרש כרבי יוסי הגלילי מפני

פכילין חברו ממון שמחבר את ח חברו דאפי' הלוה אסר דהמנא ובזר עליה סלא יתננו ואי' למימר חידוש קוא שחידשה תורה בזו ולא שאסר ל לחבר את חברו כדרך אחרת דהא אוקרת ליה לאו משום דמחבר הוא : מה להק' דלא מדעתיה אונאה לא ידע בה גזל על כורחה שקל תאמר בריבית מדעתיה כותן לו : שכן איך דרך מקח וממכר תאמ' באונאה שהיא דרך מקח וממכר ויש בני ארס ש שזריכין לחפץ וקופין ביותר משווי : לא לכתיב בגזל ותיתי מהנד דכי פרכת מה לריבית שכן חידוש תאמר בגזל אונאה תוכיח מה לאונאה שכן לא ידע דמחיל קאמר בגזל דידע וא ואיכא למימר דמייאש ומחיל ריבית יוכיח וחזר הדין הגד השוק שבהן ש שמחסרו ממון אף אפי' גזל : לכובש שכר שכיר דלא מטא לידיה ולא מחסר ליה : בעינינא דשכירות כתיב לאו בגזל לא תעשו ולא תגזלו וכל עסק כבישת שכר שכיר הוא : לא תגזלו דכת' רחמנא למה לי לילף מריבית ואונאה שקדי מחסרו ממון לא תגזלו דעשרת קדירות לא ק קיימישעיא ליה דאזקרה לגונב כפשו הוא כדאמר' בסנהדרין : למקט לכער : על מנת לסלס כפל שרופס להקנותי וידע כי שלא יקבל : לאו דמשקילות לא תעשו עול וגו' : לטומן

כדקאמרת השתא דכת' את כספך לא תתן כנשך ובמר' לא תתן אבלך קרי ביה הכי את כספך לא תתן לו כנשך ובמרבית ובנשך ובמרבית לא תתן אבלך והא תנ' גאמי גאמי אמ' הכי קאמי אילו לא גאמי קרא הייתי אומ' גזירה שוה עכשיו שנאמי קרא גזירה שוה לא צריך אלא גזירה שוה למה לי לג' כל דבר אשך ישך דלא בת' במלוה אמ' רבא למה לי דכת' רחמנ' לאו בריבית לאו בגזל לאו באונאה צריכי דאי כת' רחמנא לאו בריבית משום דחידוש הוא דאפילו בלוה אסרה רחמנ' ואי כתב רחמנא לאו בגזל משום דבעל כרחיה א אבל אונאה אימא לאו ואי כת' רחמנ' לאו באונאה משום דלא ידע דמחיל חד' מחד' לא אתיא תיתי חדא מתרתי היא תיתי לא לכתוב רחמנא לאו בריבית ותיתי מהנד כזה להנד שכן שלא מדעת תאמ' בריבית דמדעתיה לא לכתוב רחמנא לאו באונא ותיתי מהנד מה להנד שכן אין דרך מק' וממכר בכך לא לכתוב רחמנ' לאו בגזל ותיתי מהנד דמאי פרכת מה לריבית שכן חידוש אונאה תוכיח מה לאונאה שכן שלא מדעת דלא ידע ומחיל ריבית תוכיח וחזר הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה הצד השוה שבהן שכן גזלו אף אפי' גזל אמרי הכי נמי אלא ל לאו בגזל למה לי לכובש שכר שכיר בהדיא כתיב ביה ל לא תעשו שכר שכיר עני ואביון לעבדו עליו בשני לאוין ולקמ' בריבית ואונאה ולעבדו עליו בב' לאוין דבר הלמד מעינינו ובעינינו דשכיר כת' לא תגזבו דכת' רחמנא למה לי לכדתני' לא תגזבו על מנת לטלם תשלומי כפל אמ' ליה רב' ימר לרב' אשי' לאו דכתב רחמ' במשקלות למה לי אמ' ליה לפיכך משקלותן במלח' היינו גזל מעליה הנה לעם' עליו משעת עשייה תנו רבנן לא תעשו עול במשפט במשמעו במדה זו מדידת קרקע שלא ימרוד לאחד בימות החמה ולאחר בימות הגשמים במשקל

סיבה תקום והדרת פני זקן ויל' מש' דאין מפני מיושב אוקרת ולא ת תקום אמפני זקן והא דאמ' הת' רבנן אי כתב מפני סיבה תקו' והדרת תקום והדרת פני זקן כדקאמרת קיינו מ משום דאז ע"כ אמר הכי והא דאמר פרק הוציא לו ה' מקראית איך להס הכרע שאת ארור מחר משוקדי וקס ולא אמר דקאי אלעיל ואלרע קיינו משום דהכא כיון דקאי על כרח' נשך אכספך אמר ה' אריבית וכיון דקאי ריבית אלוכל' כו' כן קאי נשך אלוכל' וכן תתננה כן חבל הנד' ה' דילמא לא קיימי אלא אלעיל לכד או אלרע וא' ת' התכיא פ' ד' ז' בחים ולק' הנהך מן קדם באכשעו ונתן קבל' או זרק בשמאל פאול' ור' שמעון סבר בשמאל כשל ואמ' אביי טעם דר' שמעון דסבר דקרא דאכשעו דמשמע ימין לא קאי אלא אובדן דלאחריו ולא אולקח דל' לפניו ולת' קקאי אחריו והשתא מייסבא מהנד' ה' דא' ז' להס הכרע וי' דהתם פשיטא דקרא משמע דקאי אולקח מ' סבר תנא קמא דקאי כמי אונתן דכתי' קרא אחריו ולקח מרס הפר ונתן על קרנות המזב' באכשעו דהתם קאי אכשעו אכתיבה וילמד ס סתם מן המפורש וקיינו כמי טעמא דר' שמעון : גז רח' סוה לא כריך וא' ת' קרא למה לי ויל' דאין שום אריבית לטק' בפסיק אלא ששך כ נשך ומרית זה לזה : אבדי ה' כ' וקא' אין מהכירין מן הדין ויל' דגזל לאו הכיתק לעשה קוא כדא' פר' שלוח' סקן ומטעם דאין מוסריין מן הדין קא' למימר לעיל דלא ילפי' מהדרי אלא רעדי' פ' קא' דאפי' מריבית לא אתי : אלא לאו דגזל למה לי לכובש שכר שכיר ואת' ולקמ' בגזל גופיה ובגזל עבדים דלא אתי מריבית ואונאה דאי אונאה לעבדים כדאמר' לעיל דהא קרקע אין בגזל אינו מן המקראי אלא משום דאי אפי' לזוז

ממקומ' אבל עבדי הוידי אפי' דקוקסו לקרקעו יענה כלא תגזלו : לעבדו עליו בב' לאוין וא' ת' ולקמ' בגזל גופי' ולעבדו עליו בב' לאוין ויל' דמשום דלא לקי אלו דגזל משום דכיתק לעשה אבל בי מקמיין לכובש שכר שכיר באם אינו עניין לקי שפיר וא' ת' לקמן בהמקב' אמרי' כ' דגזל קני מותר ודריש רעך ולא גוי מאמך ולא גוי זכרי' דאי כתב גזל דלא טרח' פי' דשמוס נפלג' בירופס או מביאס או מתנה אבל סבר דאמרי' פי' דאמר והשתא ה' מוקמיין קבא האי לא תעשו את רעך ולא תגזלו כו' קרא בענין שכר שכיר ויל' דריש מרסן רעך ללא תגזלו ואפקא בלשון גזילה למימר דגזל קני שרי ואם תאמר וקיי' ס' למימר דגזל קני אסור דאצריך קרא למענוי סלא בישראל גופיה לא ידענא גזל לא מריבית ואונאה וריבית שרי כמי בגוי דכתיב לכבדו תשיך ואונאה כמי דכתיב עמיתך ודרישין לעיל עם שאתך בתרם וי' לומר דקום אסרין גזל קני מואכלת את כל העמים ודרשין מקום בגזל כתיב דגזל קני אסר דדוקא במון שסס ומאין כידך שרי קרא :

סתם

איזהו נשך

שלא יטמין משקלותיו במלח ובמשורה שלא ירתיח והלא דברים קל וחור
 ומה משורה שהיא אחת משלשים ושלשה בלוג הקפידה עליו תורה קל
 וחומר להין וחצי הין ושלישית ההין ורביעית ההין ולוג וחצי לוג ורביעית ה
 הלוג אמר רבא למה לי דכתב רחמנא יציאת מצרים בריבי יציאת מצרים
 גבי יציאת מצרים במשקלות אמר הק"ה אגני הוא שהבחנתי במצרים
 בין טיפה של בכור לטיפה שאינה של בכור אגני הוא שעתיד ליפרע ממי
 שתולה מעותיו בגי' ומלוח אותן לישראל
 בריבית וממי שטומן משקלותיו במלח מ
 וממי שתולה קלא אילן כבגדו ואומר ת
 תכלת הוא רבינא אקלע לסורא דפרת
 אמר ליה רב חנינא מסורא דפרת לרבינא
 יציאת מצרים דכתב רחמנא גבי שרצים
 למה לי אמר ליה אמר הק"ה אגני הוא
 שהבחנתי בין טיפה של בכור לטיפה
 שאינה של בכור אגני עתיד ליפרע ממי
 שמערב קרבי דגים טמאין בקרבי דגים
 שהורין ומוכרין לישראל אמר ליה אנא
 המעלה קא קשי לי מאי שנא הכי המעל'
 דכת רחמנא אמר ליה לכדתנא דבי רבי
 ישמעאל דתנא דבי ר' ישמעאל אמר הק"ה
 אילמלא לא העליתי את ישראל במצרים
 אלא בשביל דבר זה שאין מטמאין ב
 בשרצים כשאר אומות ד"י אמר ליה ומי נ
 גפי' אגריהו טפי מריבית ומציצי' וממשקל
 אמר ליה אף על גב דלא נפיש אגריהו ט
 טפי מאיסי למיכלינהו ואיזהו תרבות
 המרבה בפירות כיצד לקח הימנו חטים ב
 בדינר זהב וכו' אטו כל הני דאמרינן
 עד השתא לאו ריבית הוא א"ר אבהו עד
 כאן של תורה מכאן ואילך של דבריהם
 וכן אמר רבא עד כאן של תורה מכאן
 ואילך של דבריהם עד כאן יבין רשע
 וילבש צדיק עד כאן ותולא אלא אפילו
 עד כאן יבין רשע וילבש צדיק עד ב
 אמר רבי אלעזר
 באן ריבית קצוצה מכאן ואילך אבן ריבית
 ריבית קצוצה יוצאה בדיינין אבן ריבית יוצאה בדיינין רבי יוחנן
 אומר אפילו ריבית קצוצה גמי אינה יוצאה בדיינין אמר
 רבי יצחק מאי טעמא דרבי יוחנן דאמר קרא בנשך נתן ותרבות לקח ותיח
 לא יחיה את כל התועבות האל עשה למיתה ניתן ולא להישכון רב אדא ב
 בר אהבה אמר אמר קרא אל תקח מאתו נשך ותרבות ויראת מאלקיך למ
 למורא ניתן ולא להישכון רבא אמר מגופיה דקרא שמיע ליה מות

שתולה מעותיו בגי' ואתה לא
 אפילו יהא אחת שקס של גני
 אסור כיון שאין ללוג עם הגני כלום
 מיהו לפי מה שכתב רח"ל לקמ' ישראל
 ושיש כידו מעות הגני והם באחריות
 הגני מותר ללקחם בריבית לישראל
 אתי ספיר אי במי יס לנ' דאוידי כגון
 שאלו הכירו קלויני מעות מן הגני ו
 ואמר לו שיקמוק עלי או כגון שנתן
 לו משכונותיו ליתקם לגני והא קלוג
 לו משל עצמו ואומר טעשה בדבריו:
 שתולה קלא אילן כבגדו ואומר
 תכלת הוא ואף על גב דעוכר על מ
 מצות ציבת מכל מקום איצטריך קרא
 לעכור עליו משעת תלייה: יבין
 רשע וילבש צדיק אפילו
 למ' דרשות יורש לאו כרשות לוקח
 וליכ' שני רשות ואפי' הניח קרקעות
 ומלוה על פה גובה מן היורשין ח"ס
 ילכש צדיק בדאמר רבא בדיש הגזול
 בתראו וחי אחיך לדידי' אוקר רחמנא
 דנהדר לבריה לא אוקר רחמנא:
 רבא אומר מגופיה דקרא אע"ג
 דרבא משני ריש הגזול בתרא
 אפילו תימא רשות יורש לאו כרשות
 לוקח ושאי הכא דכתיב וחי אחיך ע
 עמך לא משום דסביר ליה כר' אלעזר
 דהא קבא דריש כרבי יוחנן אלא לא
 בא אלא ליטב הכרית' דהקס למ' ד
 לאו כרשות לוקח ולכך כשמו' דקאמר
 רב כחמן מ' ט' דרכי אלעזר לא קבעו
 הקלמוד כמן כן כשם דרבא: מת

לטומן משקלותיו המנה או הפרס ט
 טומן במלח להכבירו וכשקוא לוקח
 במשקל לוקח באילו: משעת עשייה
 משעת הטמנה ואפילו לא שקל כקן:
 לא ימדוד לאחר בימות החמה כו' א
 אחין הבאי' לחלוק את השדה לא
 ימדוד המודד לאחר בימות החמה ו
 ולאחר בימות הגשמים באלתו החבל
 מפני שהחבל לח בימות הגשמים ו
 ומתפשט כל זורכו ובימות החמה
 מתוך יובשו הוא כגמר וכוי': משורה
 מידת הלח היא: ירתיח משקומא
 בלעז שממלא את המדה כשמוציא
 את היין לאחר זמן כמלאת חסידים
 יציאת מצרים גבי ריבית בפרשק
 בפר סיני: גבי משקלות בקדושים
 תקיני: שהבחנתי במצרים הרי שבא
 עשרה דוקים על מצרית אחת ופ
 ונתעברה מקן כעשר עיבורין עשר
 בכורות שהן בכורות של אביהן כולן
 מתו: תולס מעותיו בגי' מלוה
 מעותיו לישראל בריבית ואומר של
 גני הס: קלא אילן ככע הדומה
 לתכלת ורחמנא אומר פתיל תכלת
 ותכלת דמיני יקרים שזכוע בדם ח
 חלזון שאינו עולה מן היס אלא אחת
 לשבעים שנה: קורא דפרת סורא
 היושבת על נהר פרת ואין זו סורא
 הקס גבי שרצים ביהי ביום השמיני
 : כי אפי' המעלה אתכם מארץ מ
 מצרים: אלא בשביל דבר זה כדמפ'
 לקמיה שהן מעולין וכאין ואינן כמ
 במאשין כשקאים הללו לקסי כתב לש
 לשון עילוני שמעלס בגולה היא אלס
 : עד השתא סמלוס סלע בחמשס
 דינר: של תורה דרך הלואה עד
 כאן יבין רשע וילבש צדיק מאס מת
 והניח לבניו מעות של ריבי' אי' חייבין
 להחזיר ועל זה נאמ' יבין רשע וילבש
 צדיק הכי תביא לה בתוספתא: עד
 כאן ותולא בתמיה כל שכן דריבית
 דרבנן אין קבץ חייב להחזיר: אפי'
 עד כאן דריבית דאורייתא היא:
 יבין האב שקוא רשע וימות ולא יקנה
 וקבץ שקוא צדיק אינו חייב להחזיר:
 עד כאן רבית קאמס וכופין אותי
 בית דין להחזיר אס תכענו בחיי:
 חיה לא יחיס סיפיה דקרא מנות יומת
 דמינו בני יקים: מגופיה דקרא דכנסך
 נתן דחוקאל כפק' ליה בקד' מדכתי'
 דמינו בני יקים הקישו לשופ' דס כלומ'
 דמיס ששפך שהעני את חבירו ומת
 ברעב עליו יסובר:

איורו בשך

מות יומת דמיו כן הוקשו מלו' ברבית לשופכי דמים תימה קימי משמע דמיו כן עבירה דשפיכות דמים הלא באר' וידעונו וכמה עבירות דלא שייכי לשפיכות דמים כתב דמיוס כס ויש לומר דמיתורא דדמיו כו דריש דאי לאו הכי למאי כתב דמיו למבאר סקילה ברבית מאי וידעונו תרא דברי תורה מדברי קבלה לא ילפינן ותו לא מנינו מיתה גבי ממון וכפ' קדמתורה יש בספר' וכתבתה וקוליד כן פרוץ סיפק דס לפי זה אציה שפיר דהוקשו בקדיא: אי

וחי אחיך עמך דישיה דקרא ברבית קאי אל תקח מאתו ונימר: אם ושתו שניהם ימותו כזמא שאין מ מהפיקון לשניהם: ואם ישת' האחד מביע לישוב וימאץ מים: עמך חייך קידמין: איכנה הוא דאין חיובין להחזיר בדתרצה רב' כהגזל בתרא וחי אחיך עמך לדיריה הוא ד וזאקריה רחמנא אהדר ליה דניח בהדיק דסיפיה דקרא ארישי' קאי אל תקח ואם לקחת החזיר אכל לבניה לא אזהר: הוא הדין כו' כר' יוחנן דקאי וחי אחיך לכדרכי עקיבא: המסוייס סניכר שהוא גזל ואסיסה כזכר בה לקולן: דרב פנחס כסוף תומר בקדש: גזלנין קריית להו בתמיה: פיטרין את המלנה ואת הערב מן לא תעשה ומלקות: מפני שיש בהן קום עשה והוס ליה לאו הכי תק לעשה ק קומו אהדרו מה שבבתם והו כתיקו לעשה כדאמרי אל תקח ואם לקחת החזיר וחי אחיך: לא בני אהדורי ניכחו וחי אחיך לכדרכי עקיבא: לא לעולם אימא לך אם גבה דברי הכל אינו מתקין בחזרה מן המלקו דאין באין כיתן לעשה ופאי דתי פיטרין כשלא גבו דקתס לא הואי אלף אומא בעלמ' משמו עליו כש' על ידי התכחי ואחי ר' חמיה ור' אלעזר דמימ' דלא תשימון עליו כשך דקאמר רחמנ' לאו אשומא בריתא קפידא אלף אשומא הכאה לידו ניבוי וכל כמה שלא גבו איכא קום עשה לקרועי שטר והשתא קשריך ואזיל לפרועי שוכייא:

מות יומת דמיו בו יהיה הוקשו מלו' רבית לשופכי דמים מה שופכי דמים לא נתגול להשבון אף מלוה רבית לא ניתגול להישבון אבר רב נחמן בר' יצחק מאי טע' דר' אעז דאמ' קרא וחי אחיך עמך אהדר ליה בי חיבי דניח' ור' יוחנן האי וחי אחיך עמך מאי עביד ליה מבעי ליה לכדתניב' שהיו מהלכין בדרך וביד אחד מה קיתון של מים אם שותין שניהן מתי ואם שותה אחד מהן מביע לישוב דרשבון פטורא מ מוטב שישתו שניהם וימותו ואל יראה א אח מהם במיתתו של חברו עד שבא רבי עקיבא ולימד וחי אחיך עמך חייך קודמין לחיי חבירך מיתבי הניח להם אביה' מעו של ריבית אע"פ שיודעין שהן של ריבית אין חייבין להחזיר אע"הו ניהו דאין חייבין להחזיר הא אביהן חייב להחזיר ברין הוא דאבוהון נמי לא מיתבי להחזיר ואידי דק' בעי למתני סיפ' הניח להן אביהן פר' ושל וכל דבר המסוייס חייבין להחזיר מפני כ כבוד אביהן תנא גמי רישא כדירדהו והני מפני כבוד אביהן מי מחייבי קרי כאן ונשיא בעמך לא תאר בעושה מעשה עמך כדא' ר פנחס משמיה דרבא בשעשה תשובה הבא נמי בשעשה תשובה אי עשה תשוב' מאי בעי גביה שלא הספיק להחזיר עד ש שמת מיתבי הגולנין ומלו' ריבית א' ע פי שבבו מחזירין גולנין מאי אע"פ שבבו איב' או' גזול גזול אי לא גזולין מאי ניהו מלו' רביו אע"פ שבבו מחזירין תנאי היא דתניא רבי נחמיה ור' אלעזר כן יעקב פוטרין את המלוה ואת הערב מפני שיש בהן קום עשה מאי קום עשה לאו משום דאמרין להו קומו אהדרו מכלל דתנא קמא סבר לאו בני אהדורי גיעהו לא מאי קום עשה לקרוע שטרא

אינה יונאס מכל מקום היה לו להחזיר משום לעז וכופת יסין דלא חששנ' כמי און להס' לחי' לכב' דו: גולן מאי אעפי' שבבו איכא וחי דאעפי' שבבו ממוס מלוה ברבית כקמיה ויל' ר' א' כו' גזלנין למאי תנכהי פשיט' דמחזיר להכי הכי הכי ליה לשכנוי הגולנין מאי כהו מלוה ברבית: תנאי קי' וחי אחיך דבהגזל מפני דמחזירין לכתת ידי שמים ואמאי לא מפני כמי קבא הכי והתם כמי אמאי לא מ' כמי תכאי קיא כדמשני קבא ויל' דהבא קאמ' אלביא דר' יוחנן ולדיריה דאמר איכה יונאס כדדיכין אף לכתת ידי שמי' מינו צריך להחזיר ולכך לא מצי לשנויי קבא ח' אלף תכאי קיא וכו' דהתם אחי כ כההוא תכא דאית ליה יונאס כדדיכין דפריך אההוא כדדיכין דבברס דמן התורה מחזירין אלף ממים מעטס סהיה תקנו דאין מחזירין נפרי' מקד כדדיכין דהויא לאחר סתקנס ותכאי דהבא נחלקו אם יונאס כדדיכין דקתורה ודלא כפ' ר' י' דפירש לעיל לייורא כיתן שיש לו להחזיר מיראס סמי' ולא להיטבן על פי כ' ד: לא מאי קום עשה לקרועי שטרא פרש' וכלהו סבי' להו כותיה דר' יוח' דחי גבו און מחזירין דתו ליכא קום עשה לאהדורי רבית ושלונתיהו כלל גבו וק' דמעיקר' פרי' דר' יוח' ומשני תכאי קיא ושלונתיהו כר' יוח' וחי רבולנהו סבירא להו כותיה כ' ד' דאית לי' שפיר טפי ויל' דמעיקרא ודאי סבר דפליגי בלאו דאל תקח מאתו כשך ופליגי כר' יוחנן ורבי אלעזר ומסיק דכולהו אית להו דר' אלעזר ולא לקי אלף דאל תקח ממוס דניתק לעשה קוא בהשבה אבל פליגי בלאו דל' תשימון והיכא דלא גבה עדיין הרבית דת' ק' ככר מיר כשככתה קשטר נבמרה ס השומא והוי כאלו גבה ככר ואין עוד תקנה לתקן הלאו דלא תשימון ורבי בחמיה ור' אלעזר סברי לאו דשומא מילתא תלי וקאי שאס יקרע השטר קדש טיבה פטור והמקשה לא הכין יפה טעמו ופרי' אי כבבו דמיו אי לא כבבו דמיו וטעמיהו דרבנן דשבו משעת כתיבה נבמרה השומא ואת נהיכי ס' דמעיקרא דפליגי באל' תקח הא אמרי' לקמן דערב אינו עובר אלף ממוס לא תשימון כלכד ויל' דהיינו כשהערב לא קבל ריבית מן הלנה אבל הכא שהערב קבל ריבית מן הלנה וכתנו למלוה לכך חייבנ' ממוס אל' תקח לת'ק ואם תאמר וחי לא דהו דכולהו סברי להו כר' אלעזר ופליגי אי חייב על לאו הניתק לעשה אי לאו ויל' דכתיב הלכך דפטור ועוד דברי' קתנא פירש' דלכ' פטור: איכנה בתרת פקודין אתא לידיה דאמר מי קדחו חטין כאלכאי כמו כן קיימי שומרס בבית ומזכרס בזק' קת'ק

הלא גזול גזול אי לא גזולין קרי' להו אלא אימא גזולין מאי ניהו מלו' רביו

קדש טיבה פטור והמקשה לא הכין יפה טעמו ופרי' אי כבבו דמיו אי לא כבבו דמיו וטעמיהו דרבנן דשבו משעת כתיבה נבמרה השומא ואת נהיכי ס' דמעיקרא דפליגי באל' תקח הא אמרי' לקמן דערב אינו עובר אלף ממוס לא תשימון כלכד ויל' דהיינו כשהערב לא קבל ריבית מן הלנה אבל הכא שהערב קבל ריבית מן הלנה וכתנו למלוה לכך חייבנ' ממוס אל' תקח לת'ק ואם תאמר וחי לא דהו דכולהו סברי להו כר' אלעזר ופליגי אי חייב על לאו הניתק לעשה אי לאו ויל' דכתיב הלכך דפטור ועוד דברי' קתנא פירש' דלכ' פטור: איכנה בתרת פקודין אתא לידיה דאמר מי קדחו חטין כאלכאי כמו כן קיימי שומרס בבית ומזכרס בזק' קת'ק

הלא גזול גזול אי לא גזולין קרי' להו אלא אימא גזולין מאי ניהו מלו' רביו

הזוהב

לקח הימנו חטי' כדינר זהב פלסי המקח חטים הוי היתר
אצפי שאין לו חטים כיון שנתן לו מנות ולא קאי אסור אלא
אין נקא רישא לרבותא דריפא דיון אסור אף עבב שבא מכח פסק
הרמב"ם של חטים שהיה דרך מקח וממכר ולא דרך הלואה וק' לפיר

הראשון שריד למחוק השפירם לקמן
בגור דבר זה לקח קתני מאי לקח
לקח בהלואה כי לפי זה אתי שפיר
לקח דקאי אחטים דסת' ועוד כיון
דאסור לא קאי אלא אין מאי פריך
בגמרא וכי אין לו יין מחיה הוי וקתני
יבא השער פוסקין אצפי שאין לזה
יש לזה וכי לא ידע דאסור לפסוק י
יין מחמת חוב ולא נתן לו או שום ד
דמים ועוד מרמזני כבא לחוב ב
בדמיהם מכלל דמעיקרא סב' שהיה
נותן לו דמים ותו אדפריך מינא ה
השע' פוסקין לפרו' מרישא דשרי גבי
חטים מיקו זה יש לתרץ דהוה משני
דאסור קאי גם אריש' או הוה מוקמינן
רישא דשרי ביש' לו חטים דוקא ל
לכך נראה דאזהו רבית דאסור קאי
אכולה מתניתין וכי קתני בסיפא יין
אין לו הוא הדין גם חטים אין לו ל
לכך פריך בגמרא וכי אין לו יין וגם
חטים מאי הוי ועיקר קושייתו מכח
חטים דאסור כי אין לו אצפי' שנתן
דינר זהב ומשני כבא לחוב בדמיהן
שכבר היה חייב לו דינר זהב ובשעת
קנייה אינו נותן לו כלום ומיד הוי ליה
למפרק ופא מקח קתני אלא דפריך
ליה השתא עדיפא מינה ואת' אמאי
תני גבי יין אין לו כי כמי יש לו אסור
ליתן שוה ל' דינר הלא אפי' חטים הוה
אסור ליקח בל' דינר כיון שלא היה לו
חטים בפסק הראשון ויש לומר דנקט
לאשמועינן דאף ברישא אין לו חטים
ואסור: והתנן אין פוסקין
אית דגר' והתניא משום
דל' במתניתין יבא השער פוסקין וכן
לקמן איתא שפ' דגר' אלא מתני דאין
פוסקין הוי יבא השער פוסקין היכי
משכחת לה באכלבאי וארבי ולספר'
דגר' הכא והתנן גר' במתק' יבא השער
פוסקין ול' לקמן כא': אע"פ
שאין לזה יש לזה אין רבית כיון שאם
היה בא מוכר לחזור הוה קאי במי
שפרע ולכך חשיבי בנתיקרו ברשות
לוקח: הוי שנושא כו' ועמד
על גרמו תימא ופלא מעות
קונת כבא אפי' מדרבנן דמלתא דלא
שכיח היא בדאמריק בהזבב גבי ה
אחליף שור כפרה ויש לומר ד
דסא מיירי שלא פטרו ממנה עד
שיצו לו החטים: דאמר

מאי קסבר אי קסבר שטר העומד לגבות
כגבוי דמי והא עבדו איסוריהו ואי לאו כ
כגבוי דמי הא לא עבוד ולא כלום לעולם
קסבר שטר העומד לגבות לאו כגבוי ד
דמי והא קא משמע לן דשומא מילתא ה
היא הכי נמי מסתברא דתנן ואילו עוברין
בלא תעשה המלוה והלוה הערב והעד'
בשלמא כולוהו עבוד מעשה אלא עדים
מאי עביד אלא לאו שמו' מי' דשומא מילתא
היא שמו' מינה אמר רב ספרא כל שאילו
בדיניהם מוציאין מלוה ללוה בדיניהם
מחזירין ממלוה ללוה כל שאילו בדיניהם
אי' מוציאין מלוה למלו' בדיניהם אי' מחזירין
ממלוה ללוה אמר ליה אבי' לרב יוסף ב
ובללא הוא והרי סאה בסאה דבדיניהם
מוציאין מלוה למלו' ובדיניהם אי' מחזירין
ממלוה ללוה אמ' ליה אינהו בתורת פקדון
את לידיהו אמ' ליה רבינא לרב אשי והרי
משכנתא בלא גכיתא דבדיניהם מוציאין
מלוה למלו' ובדיניהם אין מחזירין ממלוה
ללוה אמר ליה אינהו בתורת זבינא אתא
לידיהו אלא כל שאילו בדיניהם דקאמר ר
רב ספרא מאי אתא לאשמועינן הכי אתא
לאשמועינן כל שאילו בדיניהם מוציאין מ
מלוה ללוה בדיניהם מחזירין: ממלו'
ללוה ומאי ניהו ברבית קצוצה וכדרבי א
אלעזר כל שאילו בדיניהם אין מוציאין מ
בדיניהם אין מחזירין רבית מוקדמת רבית
באחרת: כיצד לקח הימנו חטים
בדינר זהב הכור וכן השער וכו': וכי
אין לו יין מאי הוי והתניא אין פוסקין על ה
הפירות עד שיצא השער יצא השער פ
פוסקין א' פ שאין לזה יש לזה אמר רבה

מאי קסבר כו' כגבוי דמי שהיי' שיעבד לו קרקעיתו על הקרקע ועל
קריבית: עבדו לאיכרייהו וקריעתו הויה קטנתו ואם גבו כמי הו
מיחייבי ל' לאהדורי: לא עבד כלום ומאן פליגי עלייהו: לעולם
לא כגבוי דמי ואשומא גרידתא נחייב ליה תבא קמא: דתקן כו' ואי
אמרת לא מיחייבי עד דגבי בשלמא
כולהו עבדי ממשפ' בגבייה מלוה
גביה מן הערב והער' מן הלום הלום
נתן ביד המלוה ועבד בלא תשד' לא
עדים מאי עבד: אלא לא משום
שומ' הלכך מלוה וערב כמי מתחילתן
חייבין משום שומא: בדמיהם של גבי
פלא כחשך להם רבית: מוציאין מן
הלוה למלוה אם אין לו משבין על
ידי תקאי שביניהם כגון רבית קצוצה
בדיניהם אם גבה מחזירי' לו כו' אמר
ולקמיה פריך ליה מאבק רבית דב
דבדיניהם מוציאין ובדיניהם אין מו
מחזירין: כל שבדיניהם אין מוציאין
מפר' לקמיה: ובדיניהם אין מחזירין
את העודף כיוקר שיקורו החטים
בשעת שלומין דהא אבק רבית הוא
אינסו בתורת פקדון אקולדיה
אינהו כי מגבו סאה בסאה מן הלום
למלוה לא בתורת רבית קא מגבו
לי' אלא בתורת פקדון הוא בעיניהם
דהא סאה מסר לו בידו וכי אמר רב
ספר' למילת' הכי אמר כל שבדיניהם
מוציאין בתורת רבית בדיניהם מן
מחזירין: משכנתא בלא גכיתא מלוה
מעות על הכרס ואכל את הפירות
ואינו פוסק לכבות לו מן קחב כלום
בשכיל אכילתו ואכל בתורת רבית:
דבדיניהם מוציאין אם אכל הלום
הפירות משמכנה: ובדיניהם אין
מחזירין דאבק רבית הוא כיל' דומין
שאין עושין פירות שהכרמי לוקין אין
זו רבית קצוצה: אינהו כמי כי חפץ
ליה סברי דבתורת זביני אתו הכך פ
פירות לידיה דלוקח דכל זמן שלא
פרע לו מעותיו הקרס מכור לו עד
זמן שפסקו ביניהם שיכול לפדותה
וקאי הדין דמיני לאותביה כמי מאבק
רבית דהמרבה בפירות המתני' אלא
הא שינוייה כמי אית לי' צענוי בתורת
זביניה אתו לידיה: מאי את לאשמועי
הי ככא דבדיניהם אין מוציאין ומל'
רבית ובדיניהם אין מחזירין: רב
מוקדמת ורבית מאחרת בשילקי
מתניתין קתני לה והא בתרת רבית
יהיב ליה ובדיניהם אם לא נתן אין מוציאין שהרי לא פסק עמו: וכי אין לו יין מאי קו אמר סילא
השער ל'ין והוא חייב לו החטין או המעות כדי הוא כפוסקא עמו עכשיו על היין: אין פוסקין על
הפירות ליתן לו מעות בכור חטין ולומר לו תניהו לי לבוק' זמן גדול ואפילו יש שנותנין אותם עכשיו
בכך בתחילת הקציר אין זה שער עד שיבא שער מפורסם וקבוע בפוקי קעיר בכף: אף על פי שאין
לה המוכר: יש לזה לאיש אחר ויכול לקנות עכשיו בדמים שקיבל: מתניתין

איזה נשך

דאמר ר' ינאי מה לי קן החטים מה לי דמיהם כגון יין אם יש לו רביע שמואל רוצה לומר דוקא יין אבל מעות אכור ואין נראה לר' דכפ' הגזול גבי רב בהנא זבין כתנא ואייקר זכנים לרנות קמאי אמ' ליה לרב אסקול וזו אמר ליה אי כי מזכני אמר כתנא דהנא קוא ש

סרי ואם לאו אכור רב לטעמי דאמר חן עושין אמנה בדמים משמ' לרבי ינאי שרי למשקל זוני : בשמשך ואיזלו אכלו המוכר מותר לשלם חטים אחרים אם יוקירו ולא דמי לשאה בשאה דאכור משו' דקתם הלונאה יקבא זכיו ומשיכה דקבא לא הויא אלא לענין היתר פיוק ולא לקנות ממש : צד אחד ברבית מותר

דבשעת הפירעון הוי רבית כיון ש שבשעה הפסק הוי צד אחד של היתר שרי ואת' ח'כ' שאה בשאה נמי יקא מ מותר ללות לר' יהודה דצד אחד קוא דשמאלא יוקירו דבהלונאה נמי שרי ר' יהודה צד אחד ברבית כדאמרינן לקמן גבי מישקן לו בית מישקן לו ש שדה קא דלא כרבי יהודה ויש לומר דלא הטיב צד אחד ברבית אלא דבר שיש ביד מלוה או ביד לווה לעשות צד אחד שלא יקא רבית ולא דמי ל לשאה בשאה שתלוי בשער וע"כ יקא רבית אם יוקירו : רבית על מנת להחזיר איכא בינייהו ואת' מאי טעמי דרבנן דאשרי דאזיק דיבי הוא זה והלא כשיבא לפדות מנכה לו תחלה פירות שאכל ויל' ודאי אם קוא עושה כן לא הוי רבית אלא מכ מצריכי לפרוע תחילה הכל קודם סינכה לו כלום ואם לא יוכל לפרוע לו הכל תהא משוקע בידו ואת' דתנן

בערסין המוכר בו בכתי ערי תומה גואל מיד ונא עד יב' חדש הרי זו כמון רבית ואינו רבית ופרי' בגמ' וקתניא רבית בגמורה קוא אלא קתורה הקירה ומשני קא ר' יהודה וקא רבנן והשתא לרבא דלכע' צד אחד ברבית אסיד כימי משני ויל' מראודייתא מודה רבא דצד אחד ברבית פלגי אכל מדרבנן נראה לרבא דליכא למתן דשרי ור' יהודה שרי קבא אפי' מדרבנן כדמוכח בעובר דמייתי לכך מוקי רבא דאיירי בר' יע' ל' לקחור ואת' דפ' בת' דמגילת תנא אין מוכרין בית הכנסת אלא על תנאי אמתי שיר' שיחזו דברי ר' מאי ופרי' בגמ' לר' מאי כימי דיירי ביה קא ה' רבית ומשני סב' לק' כר' יהודה דא' צד אחד ברבית מותר ויל' לרבא איירי קתם כגון שהתנו עמו שאם ישדו יתן השכר על שדר בו : ופוסקין על ש' שבש' אעפ' שאין לו פ' ואת' מתני' הי' ינאי קשער פוסקין איכ' ל' ד' אין פוסקין על שער שבש' ומוקי לה למתני' באבלבאי וארבי ולא ה' ל' כן דאפי' לר' יוח' דא' לקמן אין פוסקין על ש' שבש' מודה דלא בע' תדע דמשי' כולי האי כמו אבלבאי וארבי ולא בעי אלא כד' רמז' ולא אמ' ר' יוחנן דאין פוסקין א' בשוק ס' עיירות ואת' וחיכי שמעינן מרבי ינאי דפוסק על שוק של עיירות ולא כענין דורמז' ויל' דהכי דייק מרא' ר' ינאי מה לי קן מה לי דמיהן ויכול לפרוע לו דמים כמו שיכול לפרוע לו חט' משום דמי החטין :

דאמר רבי ינאי מה לי הון ומה לי דמיהן ד דאתמר רב אמ' עושין אמנה בפירות ואין עושין אמנה בדמים ורבי ינאי אמר מה לי הון ומה לי דמיהן מית' כי כולם אם יש לו מותר אמר רב הונא אמר רב בשמשך אי בשמשך צריכא למימר אלא כגון שיחד לו קרן זוית ושמואל אמ' הא בעיר יהודה היא דאמר צד אחד ברבית מותר דתניא הרי שהיה נושה בחבירו כגה ועשה לו ש שדהו מכר בזמן שהמוכר אוכל פירות מ מותר לוקח אוכל פירות אסור ר' יהודה אומ' אף בזמן שהלוקח אוכל פירו' מותר א' יהודה מעשה בביתוס בן זוגין שעש' שדהו מכר על פי ר' אלעזר בן עזרי' ולוק' אוכל פירות היה אמרו לו משם ראייה מ מוכר אוכל פירו' היה ולא לוק' מאי ביגיהו אמר אבי' צד אחד ברבית איכא ביגיהו ר רבא אמר רבית על מנת להחזיר איכא ב בעיהו אמר רבא השתא דאמר ר' ינאי מה לי הון ומה לי דמיהן אמרינן מה לי דמיהן ומה לי הון גמי אמרינן ופוסקין על שער ש שבשוק ואף על פי שאין לו אית' ביה

עושין אמנה בפירות מתכין מעות באמנה כשער של עכשיו שיוכל כשוק על מנת לקבל פירות אפילו יקירו חטין : ואין עושין אמנה לפסוק על הפירות כדי לקבל דמים לכשיקירו דכיון דזווייקיב וזווי שקיל מחזי כרביתא : אם יש לו מותר מהא דרבי אסעיא קא

מותר בהנאה דמים קא מקבל ששם עליו דמי החטים ומקבל קיין ששם יותר ממנו שבתן ומתחילה לא קנה : יין ממונו ושרי קוא כמקבל מעול דמי החטין : בשמשך קימנו חטאי מתחלה דמי החטין דידים קא מקבל דב דברשותי' אייקור דמשע' שמשך כלתה לה תורת הלונאה וקובל מוכו וכן כ ככולן : שיחד לו קרן זוית ואשמעינן דימאד מילתא היא : קא מבי דקתי יס' לו מותר : רבי יהוד' קוא

דאמר צד אחד ברבית מותר רבית ש שאינה על ידי הלונאה אלא על ידי מכר ופעמים שבאה לידי רבית כ כגון זו אם יוקירו הפירו' וישלם דמים יס' כאן רבית ואם לא ישלם דמים א לא פירות שפסק קוא עמו אין כאן רבית קיינו צד אחד ברבית פעמים יס' רבית ופעמים אין רבית שהרי א אינו פוסק עמו על מנת לשלם דמים אלא פירות : ועשה שדהו מכר אם אין אפי' מנתן לך מכאן עד יום פלוני קרי קשדה שלך יבזמן שהמוכר אוכל פירות בתוך הזמן מותר : לוק' אכל פירות אכור שמאלא יבא לידי מכר ש יחזיר לו מעותיו וכאזא שבהלונאה היו אכלו זמם אוכל פירות ברבית : בייתוס בן זוגין : מאי ביבייקו במאי קמיפלגי : צד אחד כי האי בונא שמה יבא לידי רבית שמה לא יבא צד הפ' הפדייק בא לידי רבית צד המכר א

אינו בא לידי רבית : על מנת להחזיר דר' יהודה גופיה לא שרי : אלא על מנת להחזיר שאם לא יקא מכר יחזיר לו פירו' שאכל ואפילו הכי אכר תנא קמא דבשעת אכילה קאביל רבית ועבדיה לאכור : השתא דאמר ר' ינאי גבי פירעון קן דמיהן שנין דכי היכי דהן מותר דמיהם נמי מותרת דמה לי טוב אם הם מקבל יותר ממנו שדמיהן מקבל : מה לי דמיהן מה לי קן נמי אמרינן כו' בתחילת התנאי נמי משיבא השער פוסק עמו ואעפ' שאין פירות בידו וכלב' שיתן לו זה מעות הכי כימי דאם היו דמי המעות הללו בידו וקיימו הפירות הוי מותר הכי נמי כי קון המעות בידו מותר שהמעות ודמיהן שנין דמה לי טוב אם היו החטין שהן דמים למעות הללו בידו מעכשיו שהן ע עכמין בידו אף קוא יוכל ליקח בהן פירות ומן הטעם הזה פוסקין על המך שער שבשוק והוא אשער היונא על ידי חמרינן המביאין ת תבואה לשיק בכרכים ואעפ' שאין פירות לזה ואם תאמר משנתנו היא זו יבא השער פוסק איכא למאן דאמ' לקמן אין פוסקין על שער שבשוק ומינין למתני' אבלבאי וארבי דמתניתין לאו שער שבשוק תקן אלא יבא השער שזמא קא דמשיק ליסבא ונקט למימר מה לי דמיהן מה לי קן משום דבשעת פירעון סווג המעות שמשלם לו דמי הפירות ושייך למימר מה טוב קן מדמיהן כי היכי דהן שרי דמיהן נמי שרי ובשעת הפסק מתן לו זה מעות לקבל חטין בדמי המעות ומיקרי ספירו' דמיהן של מעו' ושייך למימ' מה טוב דמיהן של מעו' מקן כי היכי דדמיהן שרי אם היו הפירות בידו הם נמי כי קון בידו שרי קצרו של דבר לשון הפסקה נמשך אלא לוקח לשון הפירעון כמשך אחד המוכר גבי תנאי ראשון פוסק ונותן לו דמים לקבל כנגדן חטין סילבך קחטין קריון דמים אלא לוקח דמי מעותיו גבי פירעון המעות שום פורע קון דמי החטין שום חייב לו :

אין

איזהו נשך

מה שישו מלכות מכור לך מותר הק' בלייתא לא קשיא לרב
דאמר לקמן פרדיסא בסוף פירקין דהבא אין רבנות לזולת בשביל
מתנות יום או יומים לכך מותר שמוקבל עליו הפסד ופסד וכך יכול
הפסד כמו להשתכר הינכך חפילו ימנא יותר מן הדמים שנתן לא

ואי איניש תקיפה הוא זה שנתנם לנ אדם קא' הוא שאינו רגיל לביטול
חסדים ולתת מתנת חנם: מאי במה יתלה זה לעכבם בידו: אמר ליה
כיון דליכא למימר טעה בחשבון תלין למימר דילמא מיוגול בזליה
זה יומים רבים וזה לא ידע וקסתיא מלאו לבר להשיבו: דלא שקיל
נערי ליה לא כשא נכתן עמו מעולם:
בשיליה פירקי כפשיס לרעו
כאתי ולא שמעתי תחילת דבריו:

אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי
ואי איניש תקיפא הוא דלא יהיב מתנה כו
כמיא אב' ליה דילמא מיגול גוליה ואבלע
ליה בחשבון דתניא הגזול את חברו
והבלע לו בחשבון יצא ואי איניש דאתי מ
מעלמא דלא שקיל וטרי בהדיה מאי אמ
ליה דילמא איניש אחרינא גוליה ואב' ליה
כי יזף פל' פשיטי מינד אבלע לי בחשבון
אב' רב כהנא הוה יתיבנא בשילהי פרקי
דרב ושמועית דקאמר קרי קרי ולא ידענא
מאי קא' בתר דקם רב אמרי להו מאי קרי
קרי דקאמר רב אמרי לי הכי קאמר רב האי
מאן דיהיב זוזי לגינאה אקרי וקא' אזלי פ
עשרה קרי בני זיתא זרתא ואמר ליה
יהבי' לך בני גרמירא' תנהו שרי ליתנהו
אסור פשיטא מהו דתימ' כיון דממיל' קא'
רבו שפיר דמי קמ' לן כמאן כי האי תנא ד
דתניא ההולך לחלוב את עיזו ולגזוז את
רחליו ולרדות את כורתו מצאו חברו וא'
לו מה שעזי חולבו מכור לך מה שרחל'
גוזות מכור לך מה שכורת' רודה מכור
לך מותר אבל אם אלו מה שעזי חולבות
כך וכך מכור לך מה שרחל' גוזות כך
וכך מכור לך אסור ואע' ג' דממיל' קא' ר
רבו כיון דליתנהו בההיא שעתא אסור א

הוי אב' נטר אבל פרדיס' חב' רב ד
דקא' חזיל גביה טיבא פרגיל לקנות
כעוד שהנא כוסר ונפול קדימ' מעות
עד זמן הכזיר חזיל גביה והוי אב'
נטר נחשב דהתם כמי זימנין דהית
כהו תינח כדקאמ' שמואל כגון כרד
או קרמ' או גמניס ומפסיד הכל רב
לא חייס להכי דלא פסיח הוא ואת
לרב דאמר פרדיס' מ'ס ממעשכתא ד
דמורא דמשמע לקמן דשריא לכ'ע'
דכתבי הכי במסלם שניא חילי תיפ'
ארעא דא' בלא כסף דפרי אפי' לכמה
שניס לא חזיל גבי כ'ס' לפנה אחת ויל'
דשאני משכנתא דסור' טקונה קרקע
בבת אחת מעששו במעות ונטר ל'
לפירוקיה או לא יפדיקה הלוא אבל
פרדיס' אינו זוכה במס' דבר וקוי ז'
זוזי הלואה גביה עד הכזירה ועוד
דמשכנתא דמורא קני לו קרקע לכל
דבר חפ' למשט' ביה פירי ולהעמיד
סס' המותני וכל תשמיס פירעה אבל
בפרדיס' אינו מוכר אלתיין בלבד ו
נעיל' דרב לא אב' פרדיס' לא דיוקא
בשאל' כך וכך הינין מכור לך אבל
אם מכ' לו ק' רב ק' מעט מה שיגדיל
מורה רב דשרי ואל' שרי שמו' משוס
תינחא שהיין יהיה רע ולא יפוק דמים
שנתן וקב' בקרי ועזי חולבות דאסור
מור' שמו' דלא שייך כי תינחא ולא יכא
דאמרי כמי דשרי רבא כיון דממילא
קא' רבי אחי' אפי' אליבא דרב ואע"ב
דקת' כמי ממילא קרבי איכ' לאוקמי
דהתם בפרדיס' בשלא יצא עדיין
הפירי כלל: אי תקפה
בדמותה ק' דהכי מיירי דאי בשמשך
א' חפ' ל' ח' מי תקפה או זילא ב'
הק' ואי יקרה ברשותי הוה שרי
מתל' עמו שאס' יקיר יק' המקח
עכשו ואין המעות הלואה
תקפה או זילא יק' המקח
ישנות הלואה ויחזירם לו

רבו שפיר דמי קמ' לן כמאן כי האי תנא ד
דתניא ההולך לחלוב את עיזו ולגזוז את
רחליו ולרדות את כורתו מצאו חברו וא'
לו מה שעזי חולבו מכור לך מה שרחל'
גוזות מכור לך מה שכורת' רודה מכור
לך מותר אבל אם אלו מה שעזי חולבות
כך וכך מכור לך מה שרחל' גוזות כך
וכך מכור לך אסור ואע' ג' דממיל' קא' ר
רבו כיון דליתנהו בההיא שעתא אסור א
איכא דאמרי אמ' רבא בין דממיל' קא' רבו שפיר דמי והתני כך וכך אסור
התם לאו מיגיה קא' רבו דשקלי ליה להאי ואתו אחרינא בדוכתי' חבא מיגיה
קא' רבו דשקלי ליה להאי לא אתי אחרינא בדוכתי' אמר אב' שרי ליה
לאיניש למימר ליה לחבריה הילך ארבעה זוזי אחביתא דחמרא אי תקפא
ברשותך אי יקרא אי זילא ברשותי אמ' ליה רב שרביא לאב' הא

אמר רבא אמ' רבא בין דממיל' קא' רבו שפיר דמי והתני כך וכך אסור
התם לאו מיגיה קא' רבו דשקלי ליה להאי ואתו אחרינא בדוכתי' חבא מיגיה
קא' רבו דשקלי ליה להאי לא אתי אחרינא בדוכתי' אמר אב' שרי ליה
לאיניש למימר ליה לחבריה הילך ארבעה זוזי אחביתא דחמרא אי תקפא
ברשותך אי יקרא אי זילא ברשותי אמ' ליה רב שרביא לאב' הא

מה צריך להתנות אי תקפה ברשותך כי לא אתני יכול לחזור דליכא מי שפירע כיון שמתפסד הכל כדמשמע
היה חמרא דכעני למכשביה דמי פרויק רופילא ויל' דלעולם איירי כשמשך ואל' האסור או אמר אי זילא ברשותך דחשיב
המון גבי עיסקא דאסור אע"ב שיכול להתנות שאם יבא הפסד בעסקא יהיו כל המעות הלואה ואם יבא ריוח
הפסד על המקבל לא מהני אפי' בתנאי להחשיבם פקדון א"כ מיירי בשלא משך וכריך להתנו דאי מתני
הא ליה בחלא טפי מבחמרא כדאמר בהמוכר את הספינה ואם תאמר אכתי כי לא אתני כמי יכול
הח' בתיקו ושהא הרבה ואחר כך החמיץ דאמר רבי תינחא בהמוכר את הפירות גבי מוכר יין
י"ס דמוכר מצי אמר ליה

הא

מוכר פירות דקל קודם שחנכו פירותיו : עד שלא בא לעולם
לחזור בו אם בא לחזור בו קודם שחנכו פירותיו : לחזור דאפי' למאן
דחזיר אדם מקנה דבר שלא בא לעולם הכי מילי סבא לחזור אחר
סבא לעולם : משבחו לעולם אינו יכול לחזור בו דקסבר אדם מקנה

דבר שלא בא לעולם בשעת המכר
שיקיה המכר חל לכשיבא לעולם :
אף משבחו בו דאין אדם מקנה דבר
שלא בא לעולם : לא מפיקין מיניה
סהרי כל זמן שלא חזר מחל על
אבילותו ואף עפ' שבטעות שלא היה
יודע שיוכל לחזור מחילה היא : הכא
הלוא הוא ומחזי כריבית שמחת חילה
בהלוואה באלו וכריבית קצובה דמי
ואין אכף ריבית בדבר הלוואה אלא
בדבר מכר כגון המרבה בפירות ד'
דמתני' הנה יתיבנא כי אמ' ומדינא
דאי שמיט ואכ' כו' : וכעי' לאיתביה
אונאה דתנן דמחזיר לו אונאה ואע"ג
דמדעת נתן לו הוהיל וטעה אלמא
מחילה בטעות לאו מחילה היא :

ואוריק השגיח בי וראה שהיה ברעתי
להשיב על דבריו : הויתן חיילונית
קדמיני לקראתי טע' לדבריו מאיילני
בדלקמן : הממאנת קטנה יתומה
שהשיאתה אמה לדעתה אמרו חכמי'
הלכה למאן דמן התורה אין מעשה
קטן כלל ואמה מינה זוכה בה לקרשה
ורבך הוא דתקן נישואין ליתומה ש'
סלא ינהג בה מכה ספקר וישמרנה
בעלה וקם אמרו דמי ליה במיאן
אין אלה כתובה ואף מה שהכניסה לו
בכרוניתה ושמתן בכתובה וכל ש'
שכן מאתי' שתיקנו לאשה משום דעל
כרחיה כפקא : שנייה שניות לעריות
שבגרו חכמים כפר' שני דיבמות אין
לה כתובה דקנסא קוה דקנסין לה

דמפני שמרביתו עליה בדאמרין ביבמו' והאיילונית דוכרנית' ולא
ילדה לשין אין לה כתובה שמקחו טעות דלא אדעת' דהכי גבכה
ואע"ג דכי מחלה היא כדכתיב דילה למנסרה בידו טעות קנאי מחילה
בטעות קנאי מחילה : ולא פירות נכסי משבחו להם בירושל' אחר
שנישאת תיקנו חכמים שהבעל אכל פירות ונה' תיקנו תחתיהן שאם
נשבת חייב לפחותה משלו וחילו אף על פי שאין להם תקנת פירות
שאם נשבת לא יפדה דלא קרינא בה ואיתבינך לאיתבינך חפילו הכי
לכתובה לא יחזור לה פירות שאכל : ולא בלאות הכניסה
לו בגדים כדכתיב חפילו יש מהם קיימים לא יחזור בלאיתקן
אלמא מחילת אכילת פירות אע"פ שבטעות מחלה לו מחילה היא :
דלא ידע שנתאכף דליחול הילכ' אין כאן מחילה ואפילו בטעו' דכחא
לה דניפוק עליה קלא שמה דאישות ואפי' יודעת שאין נישואין נישואין
רצונה להחיל : אמר ליה מוכר לשליח אי הוה ליה זוזי מקדר
לי רוצה אני שתקבל מעותי : את ונכלה אחי אתה והי' קרובים אתם
ותקרו ביניכם ונולד לשון ארמי בין זכר בין נקיבה כשרוצה לחזור
אתה וקוא או אתה ודי' כך רחמי' בתשוב' קבאנ' ואני אמי' סאם שמה :

ליתקנו ארדי וארדי לא שקלה אלא אשכיים אי דאיתקנו ארדי וארדי שקלה אי
דרכן לרדה כדרידי ולרדידיה כדרידיה אלא הנך בלאות דקתני ככא הייב בלאות שאין קיימין ושימת דקתני לאו בשירות סאכל קאמר
קדן ופירו' אם אכלו אין לה אלא איצטרי' לאשמועינן דאין לה פירות שלים והם עדין כעין די' תיקנת פירות קאמר דאין לה סבא
ולווקא ופרתקא עכומ' ואחר כך מייאנה דומיא דמוכות :

התם זכינו סכ' הלוואה פי' כן סכ' הלוואה וכו' כרי
בהלוואה כח לידו וכר בית קצובה דמי ואין לו
בדבר הלוואה אלא בדבר מכר כגון המרבה בפיר
פליג רב נחמן אדריבנא דאמר בריס פירקין משכ

המוכר פירות דקל לחבירו אמ' רב הונא
עד שלא באו לעול' יכול לחזור בו משבחו
לעולם אין יכול לחזור בו ורב נחמן א' אף
משבחו לעולם יכול לחזור בו ואמר רבנן
נחמן מודינא דאישמיט ואכיל לא מפיקין
מיניה התם זכינו הבא הלוואה א' רבא
הוה יתיבנא קמיה דרב נחמן ובעי' לאותב
אונאה ואוריק הויתן אי' לובית והרי אונא'
דמחילה בטעות היא ולא היא מחילה
ואוריק הויתן אי' לובי' הרי אי' לובי' דמחילה
בטעות היא והויה מחילה דתנן הכמאנת
והשגיחה והאי' לובית אין להן לא כתובה ה'
ולא פירות ולא מזונות ולא בלאות ולא
היא לא אונאה הויה תיובתי' ולא אי' לובית
מסייע ליה לא אונאה תיובתיה' דלא ידע
דאיתיה אונאה דמחיל גביה ולא אי' לובית
מסייע ליה דניהא לה דתיפוק עליה שמא
דאישות חויה איתתא דאמרה ליה
להווא גברא זיל זבין לי ארעא מקרביי
אזל זבן לה אמי' ליה אי' הוה זוזי מחדרת
לה גיהלי' אמי' לי את ונולד אחי אמי' רבה
בר רב הונא כל את ונולד אחי סמבא ד'
דעתיה ולא גבר ומקני ארעא חדרה

בדיבנא אין מחזירין
בשמעתי' משבחה כח'
אבל טפי לא מפיקין
דליכא מאן דפליגיני
הקונט' דמסקנא לריב'
בטעות קנאי מחילה כ'
משום דמחזי כריבית
קושמע דמחילה כטעו'
מחילה לרב נחמן כח'
גבי רב ענן דסקיל כריבית כו'
ה'ל' מחילה בטעות
המפקיד גבי הקוט' חתק'
דאמ' שמחיל שומא בטעות
כמי' ב'ה אמ' הקוט'
וכספק דענין א' כו'
חוזר ומפרת' כו'
הקנה אלא בתור'
כלום דאסמכתא א'
מחילה בטעות ו' כו'
הדרי פירי אכל חס' חס'
בתורת ריבית לא קו' קדר דאכף
ריבית סא אכל חס' גבי חס'
דקל זכינו ולא מחיל'
דנאי דיכול לחזור מ'ל'
כי היכי דליקן בהימננות'
לן למימ' דאפי' סיה יודע'
לא סיה חוזר רב' דקונ'
מחנאס סיה סבור דל'
דלא מפיקין כח' ש'
משום דמחילה בטעות
ולפי סבדת רבא הויה
דאיה מאילוני'

והשנייה והאי' לובית אין להן כתובה פירו' ומזונות ובלאות
תניא כיצד אמרו ממאנת אין לה מזונות אי' גת'
תחת בעלה שהרי הבעל חייב במזונותיה אלא בעל'
למדינת הים ולתתה ואלמ' ועמדה ומיאנה ואילונית'
כענין זה דלמזונות שאחר מיאן ואחר שבמאנת אילוני'
דפשיטא דלית לה מזוני ופנייה אין לפרס' ביתה מתייה'
דפשיטא דהא אפי' אלמנה לכ' דאית' חס' אין לה
דיתב' תתי' כדאמ' בים מתרות בעומ' והוה קאי מזוני אי'
בעלה למדינת הים ולתתה ואלמ' לא אצטריך דסא אל'
כה' ג' אין לה כדמסיק בים מותרות אלא לאחר מיתה'
דיס' למ' אלמנה כדאמ' התם : ובלאות פי' ב'
לו בגדי' כדכתיבא אפי' יש מקן קיימין לא יחזור ואי'
דכל מקום שמיירי בבלאות קיימין מוכר כדרי' קיימין
סוף פר' אע"פ מררס הספיד בלאותיה קיימין ופסוק אלמנה'
זינתה לא הספידה בלאותיה קיימין ובקד' אמרי' ב'ל'
דק' משכ' לא סבא אלא סבא מלוג אכל כפי' סא' פיר' איה'
איה' לימא אמנאנת ואילונית' אי' דאיתקנו ארדי וארדי

הכא כמי לא קץ ליה ופליג אדרב נחמן
באתרא דמסלקי במקום שנהגו לשלוח בתם ומלוא אובל
חבל כשיעור זוזי כפי מה שמוכרו
הנהגה כמי פירי חבל זוזי דידי נוכח
מסלקין ליה ונעב דאבק רבי הוא

פירי מאי ריבית קצוצה הווי צאין בדיינין
או דילמא כי אבק ריבית הווי ואין יוצאין א
רבה בר רב הונא מסתברא כי אבק ריבית
הווי ואין יוצאין בדיינין וכן אמר רבא כי אבק
ריבית הווי ואין יוצאין בדיינין אמר ליה אביי
לרבא משכנת מאי התם טעמי מאי משום
דלא קץ ליה הכא נמי לא קץ לי או דילמא
התם זביעי הכא הלואה אמר ליה התם טעמי
מאי משום דלא קץ ליה הכא נמי לא קץ
ליה אמר רב פפי עבד רבינא עובד וחשיב
ואפיק פירי דלא ברבה בר רב הונא אומר
מר בריה דרב יוסף משמיה דרבא הא מ
משכנת באתרא דמסלקי אבל שיעור זוזי
מסלקין ליה אבל טפי לא מפיקין מיניה
ולא מהשיבין משטרא לשטרא ובדיתימי
אבל שיעור זוזי מסלקין ליה אבל טפי
מפיקין מיניה ומחשיבין משטרא לשטרא
אמר רב אשי השתא דאמרת אבל טפי לא
מפיקין מיניה אבל שיעור זוזי נמי לא
מסלקין ליה בלא זוזי מאי טעמא סלוקי
בלא זוזי אפוקי מיניה הווא הווי אבק
ריבית ואבק ריבית אינה יוצאה בדיינין
איכא דאמר עבד רב אשי עובדא ביתומים
קטנים פגדולים אמר מר בריה דרב יוסף
משמיה דרבא האי משכנתא באתרא
דמסלקי לא ניכול אלא בנכיתא וצורבא
מדרבנן אפי' בנכיתא לא ניכול לא במאי
ניכול בקיצו הגיחה למאן דא קיצות שרי
לא למאן דאמו קיצותא אסירא מאי איכא
למינ' דאתמר קיצותא פליגי בה רב אחא
ורבינא חדא קיצותא שריא וחדא קיצו
אסירא היכי דמי קיצות דא ליה עד חמש
שנין אבל לנה לה בלא נכיתא מכאן ואילך
שיימינן לה בולחו פירי איכ דאמ כל בלא
נכיתא אסו אבל היכי דמי קיצות דא לעד

בית קצוצה דמו ני
אעב דמשמע הכא
הדרי אלא מטעם
מקום דביבא
לא מהאי טעמא ד
פירי פירקין דמשכנתא
הווי מחזירי ממלג
מטעם דרבינא משום
בנינא הווי מחילה
עובד דרבה בר
רבינא פירי ולא כ
כריכות קצוצה
בית קצוצה יוצאים
מחילת בטענת לא
במו ריבי קצוצה
הווי מחילת וחי
תלוי דלא יוצאין
הווי מחילת וחי
אבל טעמא
הווי מחילת כדפי'
הווי תיפוק ארעא
זה לכיית דעכ
זיקי יכול לסלקו
מאי שרי דמשמע
דמסלקי לא
משמ' אכל באתרא
אפילו בלא כשייתא
נכית אין דרך ל
במשכנתא
כדי שוויים
הכי שרי ויל
לא מיחוי כקלואה
פירות כל השנים
אבל כשינו כותב
כל שנה ונעם בפני
גבי פירות אותה
המלוג כדפי' לא
פירות של שנה א
באין לעשות תנאי
קוחיל ולא קצו
כמישלם
מחוי כהלואה:

בבתרייתא מאן דאסר כבתריתא היכי שרי למיכל שרי בי
דכתבי בה הכי במטלים שני אילין תיפו ארע דא בלא כסף
פליגי דהר מיניקו אסר קבא שרי : במטלים שניא כו' דא מחזי כקלואה אלא כלוקח קיימו פירי שני קאילו במשג קללנו

מסלקין ליה ונעב דאבק רבי הוא
נאונה יוצאה בדיינין הכי מילי לכתר
דסקלי חבל זה זריז הוא נאונה מיטתו
לאכול חבל כדי הקרן : חבל טפי
לא מפיקין מיניה דאבק ריבית הווי
נאונה יוצאה בדיינין : לא מפיקין
משטרא לשטרא אס חיבולו מעות ב
בטור חזר אין העודף הזה שחבל
פירעין לחוב השטר החזר דהאי ח
אפיקה מיניה הוא מה שחבל כבר :
וביתומים אס שדה זה של יתומי קיאי
אכל טפי מקפינן מיניה טפי שיעור
אביקן של יתומים וקרי הם שליטים
לעשות משפט והס לא מחלו על ה
העודף שחבל וקום ליה כמאן דמלקל
משעתא דאכל שיעור זוזי : לא
מסלקין ליה בלא זוזי עד שיתן לו
כל שיעור מעות הלואה וכן דכי
אכליכהו להך לחו בתורת פירעין ח
אכליכהו הוא ליה אבק ריבית משעת
אכילה ואפי' יוצאה בדיינין וכי כלה
מסדה זו בלא זוזי אפוקי מיניה חבק
ריבית שחבל הוא והאי דבקט לעיל
אתר' דמסלקי דא אתרא דלא מסלקי
פדקני לאכול המשכנתא שני הקצוצות
למנהגו ואלו הווי ליה זוזי לא מני מ
מסלק ליה ככל מודים דכל אותן ה
השנים במכר הוא אכלו נאי כמי אכל
שיעור זוזי לא מסלקין ליה : בגדולי'
נאע' דאכל שיעור זוזי לא מסלקין
ליה דקסבר מתחילת אכילתן אבקי ה
ריבית קיאי ואין כח בדיינין לקינאי :
באתרא דמסלקי לא כטול פירא אלא
בכשייתא שיכנה לו מן החוב דכר ק
קצו לשנה דנראה כמוכרו לו ויורד
בספ דאפיתלקח ולא יקו בה פירות
יכנה לו אותה קינכה הלכך כי שקיל
מיניה טפי לחו ריבית הוא ודוקא
באתרא דמסלקי אכל באתרא דלא
מסלקי כל ימי הזמן הזה כמכירם
אכלו וכלא כשייתא כמי אכול : וצורבא
מדרבנן שצרי לישר דרכיו ולהתקדם
אף במותר לו פן ילמדו ממנו לזלזל
באיסורין אפי' בכשייתא כמי לא ניכול
: קיצותא לקמן מפרט : מאן דאשר
בקייתתא ללשכא קמא דאמר באובל
בלא נכיתא פליגי סבר בכתרייתא
כו' עלמא שרו : למאן דאב' בכתרייתא
ללישכ' בתר' דאמר אפי' כי אכל המש

איזהו נשך

אין בעל חוב גובה הימיתה אם מת המלוה ונפלה לפני בניו אין בעל חוב של אביהם גובה הימיתה דאין להם לאביהם בגובה של קרקע ו
ומטלטי בעלמא כינהו ומטלטי דיתמי לא משתעבדי לבעל חוב דבשלמא בעודו קיים גבי אפי' מגלימא דעל כתפיה שהרי לו הלוח מע
ונשתעבד והתורה אמרה יבא שליח כד ויכנס לביתו ויטול משכנו דכתיב וקאים אשר אתה נוטה בני ונאמרין לקמן זה שליח כד אכל
דמית בהדי יתמי מאן עבדיה דתבעהרי לא לון ממנו ואי ירתי קרקעות משתעבדי נכסי ממזים ומימיה מייזן ערב דניכסווי דבר איניס

האי משכנתא באתר דמסלטי
כ"ח גובה הימיתה דהוי כמטלטי
דיתמי דלא משתעבדי לבעל חוב
דמי ליתומים שגבו קרקע בחיית
אביהן דכ"ח חוזר גובה אית
אביג' דשומ' קדרא לעולם דלא הוי
אלא משו' ועשית הישר והטיב ומר
הוא דקא זכין לה כדא' כפרק ולה
גמי איכלין הפירות בלא כתיבה
ושב עית משמטת לא דמי למל
על המשכון דאינה משי
דשאני מטלטיים דתפיה להו וקו
לקושלם כשעת קלוחתו כרבי יצי
ולהכינס כשעת הלוחה חסיב של
אחיק בידך אבל קרקע לא
והילכתא צריך למקבא ייב
אין לפרש משום דמלוח קאי
מסתלק והוי פטומי מילי דלא חייב
לאיתניי דא"כ אמאי צריך למיק
לימא דלוח יתכנה וכד דאיידי לא
שלוח הימנו סתם דאפי' אה ותכליל
צריך קפין שלא יחזור בו דאי בתחו
הולוח אף על גב דהוי אתרא דלא
מסלקי כיון שזה עמד וזוהי אלא יב
לקנות אלא מה שהוא מקנה לו
רב בא אבל בכתיבת תמי' דלט
אמרינן דצורבא מרבנן אפי'
בכתיבת לא כיכול ועוד דלעיל איפל
בקיות רב אחא ורבינא ואשילו מ
דשרי מורה בכתיבת דאפי' לכל הפי
לצורבא מרבנן ואורת דרבינא לא ה
דול' לטול השם ולעשות עמנו צור
מרבנן ועוד כמא' מונה כשפרו
דית רפרס במקום דאינא כפלוג
דקיותא וי' דהך כתיבת דרבי
קיינו קי' כתי' דאיכא דאמי' לעיל ח
שנין חלפין כפי' הא מכאן ואילך
שיימין לבולגו פירות דהא פלוגי
אחא ורבינא וקיימ' לן דרבינא לקו
וכר' שגס רח סוכר כן שפסק דקל
ברב אפי' דלא חכיל בכתיבת ולא
לצורבא מרבנן אלא במשכנתא דמי
א"כ דל דכתיבת דקפ' קני קיות מד
שרי אלא במשכנתא דקורא: ומן

רב פפא ורב הונא ברי דרב יהושע דאמ'
תרוויהו הא משכנתא באתרא דמסלקי אין
בעל חוב גוב הימנ' ואין הכבוד נוטל בה
פי שנים ושביעית משמטתה ובאתר דלא
מסלקי בע' חוב גובה הימנו ובכו' נוטל בו
פי שנים ואין שביעית משמטתה ואמ' מר
זוטרא משכיה דרב פפא האי משכנתא ב
באתרא דככלקי מסלקי ליה ואפילו
כתברי דאנודיא ואי אגבהנהו כסיסני ק
קננהו ולמאן דאמ' כליו של לוקח ברשו'
מוכר קנה לוקח אפילו דלא אגבהנהו ב
בסיסני קננהו פשיט' באתרא דמסלקי וא'
לא מסתלקנא הא קאמר דלא מסתלקנא
לא באתרא דלא מסלקי ואמ' מסתלקנא
מאי צריך למקנא מיניה או לא רב פפא א
אמר לא צריך למקנא מיניה רב שש' ברי'
דרב אידי אמר צריך למקנא מיניה והלכ'
צריך למקנא מיניה אמר אויל ואייתי וזו'
לא אכיל ואויל ואטרה ואייתי וזו' רבינא
אמר אכיל ומר זוטרא בריה דרב מרי אמ'
לא אכיל וחלכתא לא אכיל יב כהג' ורב
פפי ורב אשי לא אכלי כנכיתא רבינא אבי'
בנבייתא אמר מר זוטרא כאי טעמ' דמאן
דאכיל בנבייתא בידי דהוה אשדה אחוזה
שויה אחוזה לאו אף ע' ג דקא אכיל פירי
טובא אמ' רחמנא קא פריק לה בארבעה
זו' הכא גמי' לאשנא ומאן דאסר אמר לך
שדה אחוזה הקדש היא ורחמנא אוקמיח
אפדין הכא הלואה היא ומיחזי בריבית א
אמר רב אשי אמרו ל' סבי דמתא מחסיא
סתם משכנתא שתא למאי נפקא מינה ד
דאי אכיל לה שתא מצי מסליק ליה ואי ל
לא לא מצי מסליק ליה וא' רב אשי אמרו
ל' סבי דמתא מחסיא כאי משכנתא

אינון ערבון ביה דכי אחזי עלייהו
כמך אבל מטלטי אפילו דין ערב
ליבא דלא עלייהו סחיק מל' הוהיל
וכידו להנביען ולאבדן: ואין הכבוד
נוטל פי שנים למאן דאמר בכבא ב
בתרא דאין הכבוד נוטל פי שנים ב
במלוח הא כמי הנאיל נאתרא דמסלק
הוא מלוח בעלמא הוא דאין השדה
לפניו אלא לשיעבוד פירות והנה ליה
דאי ואין הכבוד נוטל כדאפי' בכא ל
לפניהם לאחר מיתה לחלו כבמוחזק
מיד אביו דכתיב בכל אשר ימצא לו
ושביעית משמטתה כשאר מלוח
שטר שכתבי לוח משועבדים להם
שביעית משמטתן דאין זה מלוח על
ומשכון שאין שביעי' משמטתו דהתם
משכון של מטלטיין קיימין וטעמא
זסום דבעל חוב קונה משכון שבידו
ילפינן מלך תקיה דקא וקנה ליה
גבי: בעל חוב גובה ממנו דמכר
וא אכלו והיינו טעמ' דכולהו: אפי'
תמרי דאחודיא כשגורין תמרים
וטחין מאללו תקת דקלין וטפלים
תמרים עליהם ואם כה וסילכ' לו
ועותיו מסלקו אף מן התמרים ה
תלוסין שעל המחללו ואי אגבינהו
כד כסיסני שתן בתו' קלים כשכנס
ן המחללות: קנה אותם בהגבהה
ודם שיקבל מעותיו והרי קן סלו:
מאן דאמר בכבא בתרא: כליו של
קח קונה לו ואפילו הוא ברשות של
כ': אפי' דלא אגבינהו לפי שקנו
מחללותיו שקן כליו: ואמר לא
תלקנא כשעת מתן מעות הקנה
למת' שלא תוכל לסלקי עד כך
ך שנים כולעל מכת כן כתן מעותיו
רקע נקנה בכסף כין דרך מקח
ן דרך שכירות כין בכל הדרכים
ש' הקנאי: צריך למיקנא מיניה ואי
וקנו מיניה דיבורא בעלמא הוא
ול' לומר לא אשנה מן קמקב:
ור' לה: איזיל ואייתי וזו' ואכלס לך
ועתה אל תאכל פירות ערב:
ואכיל הוהיל והמעיות מוכנים לו
א נתנו לו רשות להיות שומט ואוכל
אתרא דמסלקי קאי: שדה אחוזה

ומרה הורה לפדותה מן הקדש לפי הקדש טעם הויבל כלע ופירדין לשנה כפי חשבון חמשים שקל לבית זרע חומר שצורים לארבעים
עצמות הויבל: ואפי' דאכיל פירי הקדש טובא ששוין פירות של כל השנה הרבה: פריק להו בארבע זווי דקיינו סלע: הכא כמי לא
א' כד דאיכא דיוורד לספק וכתן מעות סלע לשנה ספק יהיו בה פירות סוף זכיו מעיקרא ומפריק בהכי: התם
ואם בעדין תל' מילתא ורחמנא אוקמיח אקמיח אקמיח כהכי כפרו: דלא מצי מסלק ליה כל שכתבילגו באתרא דמסלק: דפי

איזהו נשך

לו סכרו כפועל בטל או גר'ת' כפועל בטל ח"כ ב"ח במתני' פירוש בקובוצות כפועל בטל מאתה מלאכה דבטל מינה אם היה עושה קחילה מלאכה כבירה נמנעה היכה נזאת ה' ה' אמרין כמה יניח משכרו ל' צמות מלאכה זו שוקו יותר ממה

רשכונה גביה לבאי נפקא מינה לדינא דבר מצראאמו רבא לית הילכתא לא בטרשי פפונאי ולא כשטרי מחוזנאי ולא בחכורי גרשאי טרשי פפונאי בטרשי דרב פפ' שטרי מחוזנאי דוקפיל ל' לרווח אקרנא וכתבי ליה בשפרא מי יימר דהוי רוחא אמר ליה בר בר אמיר בר לרב אשי אבא עביד הכי וכי אתו לקמיה כהיב' להו אמר ליה תינח היכא דאיתיה לדידיה אי שביב ונפל שפרא קמי יתמי באי הוי ב בשגגה היוצא מלפני השליש ונח נפשיה דאמי' חכירי גרשאי דכתבי הכי משכין ליה פלגיא ארעא לפלגיא והדר חברה מיניה אימי קנאה דאקנייה נהלי' והאידינא דקא כתבי הכי קנינא מיניה שהינא ככה עידי' והדר חברה כדי שלא תגעול דלת בפני לאוין שפיר דמי ולא מילתא היא : כתני' אין כושיבין חנווני למחצית שכר ולא יתן כעוה ליקח בהן פירות ל למחצית שכר אלא אם כן נותן לו שברו כפועל אין מושיבין תרנגולין למחצה ואין טמין עגלין וכיחין למחצה אלא אם כן נותן לו שכר עמלו ומזונו אבל

ן לעשות כי אין חרס מוכיח מ גדול חלח מעט אעפ"י שבה לו ח יותר ולפירו' איתיה מתני' כר' ה' דאמ' כותן לו שכרו משלם ולא יר' וק' לפי דקאמר בגמרא אבל דנפיש טרחא אימח לא בני ל' כפועל בטל והשת' נפלה לפי מה כבירה בטל יותר אמאי ס' ד נבטי כפועל בטל ועד דקתני מ' ש' ב' את חכירו בחנו' למחצית נותן לו שכרו כפועל בטל דברי ר' נוסח' דמתני' אית' בר' מאיר כר' ל' כפועל בטל קיינו כיושב לגמרי והכת' ח"ש דריכו' דמ' י' ח' כר' נואיר והדקאמ' בגמרא רוביה בין מועט קיינו כלומ' בין עוסק במלאכה מרובה בין ה עוסק במלאכה מועט לעולם כותן כפועל בטל ר' שמעון אמ' כותן לו מ' ש' ש' אומרי' כמה היה רובה ל' ולי' בטל ממלאכה כביר' שהיה קניי' בטל במלאכה קלה כזו דסיני מר' מאיר והדקתני בת' בסיפא מילת' דר' מאיר' ר' שמעון' כותן כרו משלם אבל אינו דומה עושה זכה ליושב בטל יושב בחמ' ליושב לאו בטל לגמרי חלח מאתה זכה החמורה ומיהו לעיל בסוף מציאות גבי השבת חבירה דקתני ל' שכרו כפועל בטל כדא' כפיר' כטרי' מר' ר' ר' הקס האו לאו ב' הוא משמע דפריך משו' דמשמע

דשכונה גביה אין שכן קרוב ממנו ואם בא הלנה למוכרה אין כפועל מצריה שכן נטוב לקנותה כזה : טרשא דרב פפ' דאמ' לעי' שכרו לא פסיד כול'ית הילכת' כווייתיה כדאמרין מ' חוית דאזיל בתר דידיה זי' בתר דידיה : מחוזנאי בני מחוזא : דוקפי רוחא הקרנא שקונים פרנמיט' בעלי בת' ונותנים לתגרים למחצית שכר ושמי' כך וכך שכר יהיה ב' הן וקפין מחצית שכרן עם הקרן וכותבין בשטר פלוני חייב לעלוני כך וכך לזמן פלוני : וכי אתו לקמיה ואמרי' ליה לא קוה דנחא מהימן להו : תינח היכא דאיתיה לדידיה אם יהא חביד קיים לזמן הפירעון שהוא חכיר ומחמינס ומס' חס ימות היורש' יבבו הכל : חכורי המקבל ב' מחכירי' כ' כודין לשנה בין קנינה קרב' בין תעשה מעט : חכירי' כרשאי שהיו בעלי בתים מלוים מע' לעניים על שר' תיקן וחזרין וחזרין אוח' להם ככך וכך כודין לשנה : אית' קנייה מלוה להק' כדק' דאקני' טיחליה לבעלים בתורת חכירות כמלא' כוטל ריבית קצוה שהרי אין טורח בה וא' ואף אם תלקס לא יפסיד מחכירתי כל' : שהיכא כמה עידי' כיד המלוה ועשה הוא ואכל בכניית' וקודר' חכרה מוסי' : שפיר דמי כדי שלא תגעול דלת בין דשהיי' גבי ואכלה תלת שנין מה לי עבד בה איהו ומה לי ח חכריה : ולא מילתא היא דאפ' שקהי' נמי אסוד דריבית במורה הוא שאין כאן ספק כעו' ואוכל שפעמים שמוציא ואינו כוטל : אין מושיבין חנווני למחצית שכר לא יאמר בעל הבית לחנווני הרי פידו' כמכרי' בשוק ארבע שאין בסלע ואת' מוכרין בחמת פרנטה פרנטה ומשתכר האה הילך פירות ושב ומכר' תמיד והריוח נחלק וטע' דמילתא משו' דאמרי' לקמן הק' עיכא פלגא מלוה ופלגא פקדון סתם המקבל שדגמטיא למחצית שכר מקבל עליו אחריות הוי פקדון באונסין וזולא הילכך הויא פ פלגא כיון דמיחייב באונסין מלוה הוא אכלו שהרי' שומת' היא אכלו במעות כשער השוק ודינו ליטול חצי שכר כמלא' מתעסק בחצו' של בעל הבית שהוא פקדון אכלו בשכר המתנת מעות המלוה לשיכך א' אסור : אלא אם כן נותן לו שכר עמלו בה' : אין מושיבין תרנגולין למחצה לשום בני' בדמים לבעל התרנגולת להוסי' עליו עליו ל' ל' גדל הפרוחים למחצית שכר מה שיהיו הפרוחים שוין יותר על דמי קבצים דהואיל וזה מקבל עליו אחריות חצי דמי קבצים אם יתקלקלו או אם ימותו הוה ליה פלגא מלוה שהרי כיסומי' עליו בדמים מעכשיו דמיהן עליו במלוה וכמלא' זה מדרל את חצו' הסיני בשכר המתנת מעותיו : ומזונו מזון שהוא מוסי' באפרוחים : ואין שמין עגלים וסוסי' למחצה עכשיו קן שוין כך וכך קבלם עליך לגדלם שנתים למחצית שכר ולמחצית הפסד אם ימותו : אבל

כדייתא דקתני כפועל בטל שניתנים לו כמו יכה פועל ליטול ולי' בטל לגמרי לכך כר' לפר' הקס הק' דמשני אבוי ועל בטל מאתה מלאכה דבטל מיניה כדפי' בקובוצות ה' חס כן כוטל שכרו ע' ק' שבת חבירה יב' כונס אמרי' דטעם דשומר ודה' הוי כשומר ח' שום דמאי' ככה קא מטי ליה וע' לא קאמרי' בין טעינה בשכר חלח משו' דאם כן לכתוב ר' חמנא טעינה ולא בעי ייקה ויל' דאין לחוש אם כוטל שכר בין עושה במלאכה אחרת ומ פסיד דקא חס היה שם ב' ת' דין היה מתנה לטול כל מה שמפסיד כשיו' דליכא ב' ד' למס' לא יטול כל טרחו ובפר' עד כמה נמי דקתני טל שכר לזון כפועל בטל סתם נמי יש לומר ק' ה' כיון שמתקבל מלאכה כותבין ל' ל' שכר : לא חס כן כותן לו שכר עמלו מזונו ה' לא שייך למתני כפועל בטל דאין מתקבל להאכיל ל' הפקות חלח רגע אחד ביום אבל חנווני כל עסקו בכך דתניא בתום מושי' חנווני בהמת' אם היה אומן לא יעסק בה' ונתן : אבל

פירות ושב ומכר' תמיד והריוח נחלק וטע' דמילתא משו' דאמרי' לקמן הק' עיכא פלגא מלוה ופלגא פקדון סתם המקבל שדגמטיא למחצית שכר מקבל עליו אחריות הוי פקדון באונסין וזולא הילכך הויא פ פלגא כיון דמיחייב באונסין מלוה הוא אכלו שהרי' שומת' היא אכלו במעות כשער השוק ודינו ליטול חצי שכר כמלא' מתעסק בחצו' של בעל הבית שהוא פקדון אכלו בשכר המתנת מעות המלוה לשיכך א' אסור : אלא אם כן נותן לו שכר עמלו בה' : אין מושיבין תרנגולין למחצה לשום בני' בדמים לבעל התרנגולת להוסי' עליו עליו ל' ל' גדל הפרוחים למחצית שכר מה שיהיו הפרוחים שוין יותר על דמי קבצים דהואיל וזה מקבל עליו אחריות חצי דמי קבצים אם יתקלקלו או אם ימותו הוה ליה פלגא מלוה שהרי כיסומי' עליו בדמים מעכשיו דמיהן עליו במלוה וכמלא' זה מדרל את חצו' הסיני בשכר המתנת מעותיו : ומזונו מזון שהוא מוסי' באפרוחים : ואין שמין עגלים וסוסי' למחצה עכשיו קן שוין כך וכך קבלם עליך לגדלם שנתים למחצית שכר ולמחצית הפסד אם ימותו : אבל

איורו נשך

אבל מקבלים עגלים וסוויחם קטנים בלא סוויח שאם ימותו לא ימלאם בלוט ואם יחלקו בניהם לכסיו משולשי לכשיעמדו על
לשם שור ושלש סוס חז יחלקו : וחמור מגדלתו : עד שתהא טוענת משאוי בק קים מתחננס לגדלם קודם חלוקה : הכא גרסין תנא
דיתין לא גרסין בטל : בפועל בטל משמע במה אדם רוצה לטול ולישב בטל : מאי בפועל בטל הלל אין יושב
היה להלוי ולקבץ מעות ולמכור ולקבל מעות ולמכור הפירות : אמר רבינו בפועל בטל של אותה מלאכה דבטל מיניה חס
נפח במה אדם רוצה לטול לטול מלאכה כבירה כזו ולעשות מלאכה קלה : רבי יקודה מיקל טפי מדרכי מאיר דרבי מאיר בעי
שכר ומיכו בכל מה שיאות לקבל ע
עליו בשכרו בין רב בין מעט הא ק
הביל עליה ור' יהודה פני סיפסוק
ליום שכר חלה יטבול עמו כביר כ
החד מן השוק : גרונות תחינה
ביטה : משלם בפועל בטל : ולא
אל דבר שאינו עושה ואוכל חכ' עושה
מכל כגון פרק הורסת וחמור קט
אענת משאוי פעולתו הוא שכר ע
ומזון : וטוטפות ומורטות
העובדין : ובקר הקים שוטפין מן
הוקח כוונתו : ומורטו כשעבדו
הקונים : ותנא קמא גיזס וחלב
השק בשכר עמלו ומזונו בתמים
גיזס של רחלים וחלב הקמים חיבו
השק לשכר עמל ומזון : בגיזה
לכלי עלמ' לא כל'ני חס' ביאת
ל'הקמה שלח לחלוק בהן :

אבל מקבלין עגלין וסוויחין למחצה ש
ובגדלין אותם עד שיצו משולשין וחמור
עד שתהא טוענת : גם תנא בפועל
בטל מאי בפועל בטל אמר רבינו בפועל ב
בטל של אותה מלאכה דבטל מינ' וצריב'
דאי תנא חנוני חנוני הוא דסגי ליה בפוע'
בטל משום דלא נפיש טרחיה אבל מעות
ליקח בהן פירות דנפיש טרחיה אימא לא
סגי ליה בפועל בטל ואי תנא מעות ליקח
בהן פירות הוה אמינא התם הוא דבעי ב
בפועל בטל משום דנפיש טרחיה אבל ה
חנוני דלא נפיש טרחיה אימא סגי ליה ב
במשחו בעלמ' דאפילו לא טיבל עמו לא
בציר ולא אבל עמו לא גרונות אחת זהו
שכרו צריבא : במה עיזי ותרגולין
מעלין תנו רבנן כמ' הוא שכרו בין
מרוכה ובין מועט דברי רבי מאיר ר' יהוד'
או אפי' לא טיבל עמו לא בציר ולא אבל
עמו לא גרונות אחת זהו שכרו ד' שמעון
בן יוחי או גותן לו שכרו משלם תנו רבנן
אין שמין לא את העיזי ולא את הרחלי ולא
בל דבר שאינו עושה ואוכל למחצה יוסי
בר' יהודה אומר : אין שמין את העיזים מפני
שחולבו ואת הרחלי מפני שגונו ושושפנו
ומרטות ואת התרגולת מפני שהי עושה
ואוכלת ותנ' קמ' גיזה וחלב לא ספק לשכ'
עמלו ומזונו בגיזה וחלב כולי עלמא לא
פליגי בי פליגי בגסויבי ותותרי תנא קמא
סבר לה כר' שמעון בן יוחי דאמר גותן לו
שכרו משלם רבי יוסי בר' יהודה סבר לה
באבוה דאמ' אפי' לא טבל עמו אלא בציר
ולא אבל עמו לא גרונות אחת זהו שכר
תנו רבנן משכרת אשה לחביר' תרגולת
כשני אפרחין אשה שאברה לחבירתה
תרגולת שלי ובצי' שליבי האי ואת נחלו'
באפרוחין ר' יהודה מתיר' ר' שמעון אוסר
וד' יהודה לא בעי שכר עמלו ומזונו איבא
בצים מוזרות תנו רבנן מקום שנחגו
להעלות שכר כתף למעו לבהמה מעלין
ואין משנין במנהג חמור' נה רבן שמעון בן גמליאל אומ' שמין עגל עם
וסית עם אמו ואפילו במקום שנחגו להעלות שכר

אבל מקבלין עגלין וסוויחין למחצה ש
ובגדלין אותם עד שיצו משולשין וחמור
עד שתהא טוענת : גם תנא בפועל
בטל מאי בפועל בטל אמר רבינו בפועל ב
בטל של אותה מלאכה דבטל מינ' וצריב'
דאי תנא חנוני חנוני הוא דסגי ליה בפוע'
בטל משום דלא נפיש טרחיה אבל מעות
ליקח בהן פירות דנפיש טרחיה אימא לא
סגי ליה בפועל בטל ואי תנא מעות ליקח
בהן פירות הוה אמינא התם הוא דבעי ב
בפועל בטל משום דנפיש טרחיה אבל ה
חנוני דלא נפיש טרחיה אימא סגי ליה ב
במשחו בעלמ' דאפילו לא טיבל עמו לא
בציר ולא אבל עמו לא גרונות אחת זהו
שכרו צריבא : במה עיזי ותרגולין
מעלין תנו רבנן כמ' הוא שכרו בין
מרוכה ובין מועט דברי רבי מאיר ר' יהוד'
או אפי' לא טיבל עמו לא בציר ולא אבל
עמו לא גרונות אחת זהו שכרו ד' שמעון
בן יוחי או גותן לו שכרו משלם תנו רבנן
אין שמין לא את העיזי ולא את הרחלי ולא
בל דבר שאינו עושה ואוכל למחצה יוסי
בר' יהודה אומר : אין שמין את העיזים מפני
שחולבו ואת הרחלי מפני שגונו ושושפנו
ומרטות ואת התרגולת מפני שהי עושה
ואוכלת ותנ' קמ' גיזה וחלב לא ספק לשכ'
עמלו ומזונו בגיזה וחלב כולי עלמא לא
פליגי בי פליגי בגסויבי ותותרי תנא קמא
סבר לה כר' שמעון בן יוחי דאמר גותן לו
שכרו משלם רבי יוסי בר' יהודה סבר לה
באבוה דאמ' אפי' לא טבל עמו אלא בציר
ולא אבל עמו לא גרונות אחת זהו שכר
תנו רבנן משכרת אשה לחביר' תרגולת
כשני אפרחין אשה שאברה לחבירתה
תרגולת שלי ובצי' שליבי האי ואת נחלו'
באפרוחין ר' יהודה מתיר' ר' שמעון אוסר
וד' יהודה לא בעי שכר עמלו ומזונו איבא
בצים מוזרות תנו רבנן מקום שנחגו
להעלות שכר כתף למעו לבהמה מעלין
ואין משנין במנהג חמור' נה רבן שמעון בן גמליאל אומ' שמין עגל עם
וסית עם אמו ואפילו במקום שנחגו להעלות שכר

אבל מקבלים עגלים וסוויחם קטנים בלא סוויח שאם ימותו לא ימלאם בלוט ואם יחלקו בניהם לכסיו משולשי לכשיעמדו על
לשם שור ושלש סוס חז יחלקו : וחמור מגדלתו : עד שתהא טוענת משאוי בק קים מתחננס לגדלם קודם חלוקה : הכא גרסין תנא
דיתין לא גרסין בטל : בפועל בטל משמע במה אדם רוצה לטול ולישב בטל : מאי בפועל בטל הלל אין יושב
היה להלוי ולקבץ מעות ולמכור ולקבל מעות ולמכור הפירות : אמר רבינו בפועל בטל של אותה מלאכה דבטל מיניה חס
נפח במה אדם רוצה לטול לטול מלאכה כבירה כזו ולעשות מלאכה קלה : רבי יקודה מיקל טפי מדרכי מאיר דרבי מאיר בעי
שכר ומיכו בכל מה שיאות לקבל ע
עליו בשכרו בין רב בין מעט הא ק
הביל עליה ור' יהודה פני סיפסוק
ליום שכר חלה יטבול עמו כביר כ
החד מן השוק : גרונות תחינה
ביטה : משלם בפועל בטל : ולא
אל דבר שאינו עושה ואוכל חכ' עושה
מכל כגון פרק הורסת וחמור קט
אענת משאוי פעולתו הוא שכר ע
ומזון : וטוטפות ומורטות
העובדין : ובקר הקים שוטפין מן
הוקח כוונתו : ומורטו כשעבדו
הקונים : ותנא קמא גיזס וחלב
השק בשכר עמלו ומזונו בתמים
גיזס של רחלים וחלב הקמים חיבו
השק לשכר עמל ומזון : בגיזה
לכלי עלמ' לא כל'ני חס' ביאת
ל'הקמה שלח לחלוק בהן :

ואין משנין במנהג חמור' נה רבן שמעון בן גמליאל אומ' שמין עגל עם
וסית עם אמו ואפילו במקום שנחגו להעלות שכר

איזהו נשך

אבלים ופלאו מציאל בני מה דאכד פרויך ואימי לאתויי
והי דסתם גללים מפקר להו קתם לכע מחיל להו בשביל
ן חבל הכא שרדיך ליתן שכר רוצה קוח להיל פלא עי גללי:
גא באגר תרי תילתי בהפסד אי פלגא בהפסד תרי תילתי

לא בעי שכר עמלו ומוזנו איכא גללים א
ואידך גללים אפקורי מפקר להו
אמר רב נחמן הלכה כרבי יהודה והלכה
כרבי יוסי בר יהודה והלכה כרבן שמעון
בן גמליאל בני רב עיליש נפק עליהו ההוא
שטרא דהוה כתיב ביה פלגא באגר פלגא
בהפסד אמר רבא רב עיליש גבר דרב הוא
ואיסורא לאגשי לא הוי ספי מה נפשך אי
פלגא באגר תרי תילתי בהפסד אי פלגא
בהפסד תרי תילתא באגר אמר רב בהנא
אמריתה לשמעתא קמיה דרב זכידם
מנהרדעא ואם לי דילמרב עיליש טובל
עמו בציר הוה ואמר רב נחמן הלכה כרבי
יהודה אמר ליה לאו הלכתא איתמר אלא
שיטה איתמר הכי גמי מסתכרא דאי לא
תימא הכי למה ליה למיחשב ולמימר ה
הלכה הלכה לימ' הלכה כר יהוד דמיקל
מכולהו א רב מותר שלישי בשכרן הרי
זה מותר ושמואל א לא מצא מות שלישי
ילך לביתו ריקן אלא אם שמואל קוצץ ל
לו דיגר וסבר רב אין קוצצין לו דיגר והא
רב דיש עגלא לפטומא מאי לאו דאם לי
מותר שלישי בשכרן לא דקאם ליה אי
מותר שלישי אי ריש עגלא לפטומא איכא
איכא כי קאמר רב מותר שלישי בשכרן
מותר כגון דאית ליה בהמה לדידיה דאם
אינשי גביל לתורא גביל לתורי ראלעזר
מהגרונא זבין בהמה והיב ליה לאריסיה
מפטים ליה והיב ליה רישא באגריה ק
ויהיב פלגיה רוותא אמרה ליה דביתהו ת

אגר כך גר בקולגבר זו קאי
ן וסיפ' ארבע עיליש המקבל
ג' באגר תרי תילתי בהפסד
הפסד תילתי באגרא אז קאי
ן ואי גרסינן אי פלגא באגר
הפסד ואי פלג בהפסד תרי
אגר אז קאי ככל ארבע עיליש
י אטום הנותן לעשות כזה ל
ולתלות בדעתו דכשיראה ה
אמ' חני רוב פלג באגר ועליך
תי בהפסד ואם יראה ריוח
רוצה פלג הפסד וספי שלישי
זרי כאלו התנה שמקבל הנותן
ילת' באגר וב' תילתי בהפסד ויל
מן אחד קבוע להם שתיך אתו
רור רב עיליש איזה מה שירצה
גא היה תמי' על לשון השטרא
באגר הוה לו לכתיב תרי תילתי
אד כו ורח' גר' כפק עליהו שטר'
כיה פלגא באגר ובהפסד ול' א
פלגא בהפסד וכן רבינו משולם
אמר מדרקק דע"כ האי פלגא דכת'
ר לא קאי אלא באגר ולא אה
אד דהא כיון דפלגא באגר בע
ן תרי תילתי בהפסד דאי פלגא
ממי אהפסד אס כן הוה בעינן
תילתא באגר אלא ודאי קאי ש
א הכי קאמר פלגא באגר ותרי
נא בהפסד: אא סיטק
מר אמר רת' דמכז
וס הלכה כרבי שמעון בן גמליאל
אמר רבין כל מקום ששנה רבן ש
מעון בן גמליאל במשנתנו הלכה
עו וחי' נראה דהא רב ושמואל
הייגו א לקמן דיגר או ריש עגלא
גומא ורבי שמעון בן גמליאל לא
ג' אלא גללים וליכא למימר דהיינו
קא בעל עס אמו דלא נפיש ט
רחא דהא רבי יוסי בר יהודה אמר
גיל אפילו בהמנות גדולות דכתיב
הסוכי ותירתי' דסבר ל' כאבוה
ס' ד' חכנאל פירש דכל כי קאי בוכא

בר יהודה בטובל עמו בציר וכר יוסי בר יהודה בטובל עמו בציר:
נפק עליהו שטרא שקיבל אביהם עיסקא פלגא באגר ופלגא בהפסד
: לא קוי ספי לא הוי מאכיל ריבית לבעל הבית דאי קביל גללים
הכי ריביתא קוח דקטרח כפל' אי דפיקדון מסיס פלגא דמלוקא אלא
גדרא שטר הכי מפרשי ללישני' שקיב'
עליו איזו מהם סירצה : אי פלגא
יקבל הנותן באגר יקבל עליו אח
אחריות הפסד יתר ממחצית כגון
תרי תילתי דהשת' ליכא ריב' דהשת'
ליכא תילתא מלוקא דלא קביל עליוס
רב עיליש אלא ת' ת' באגריות וק'
וקסקיל פלג' באגרא וקוח מאי דשקיל
באגר טפי מתילת' שכר עמלו לטוח
שהוא עוסק בשני שלישי פקדון : אי
פלגא בהפסד ולומר פלגא בהפסד
דכת' בשטרא הכי קאמר דאם ירצה
עיליש יטול תרי תילתי באגר ויקבל
עליו חצי הפסד דאיכא שכר עמלו
כמאי דשקיל טפי באגר ממחצית
לחלק פלגא דמלוקא : שיטה איתמר
הכי אמ' רב נחמן ר' יהוד' ור' יובב
ורבן שמעון כולן בשיטת אחת
דבריהם : מותר שלישי בשכרן
עגל למחצה בשכר ובהפסד והא
מס שיביא יותד על שלישי דמחצית
עכשיו טול בשכרן וכל השאר
בשום : מותר דהא קיבל עליו
נאעגב דוימכין דליכא מותר שלישי
ריש עגלא לפטומא המקבל
לפטומא למחצית הראש יטול כולו
לחלקו בשכר עמלו ומוזנו וספי
חלקין בשום : מאי לאו דאם לוקח
ואשמעינן רב דאי ליכא מותר שלישי
נישקול ריש עגלא : כי קאמר רב
מותר' אע"ג דומכין ליכא מותר שלישי
: כגון דאית ליה בהמות לחקבל
עליו לטרוח לפני בהמותיו ונכח
בהמה אחת עמקם אין טורח
דאמרי אינשי גביל לתור' גביל לתור'
כאלתו טורח שאתם מגביל כוכין
ושעורין לפני סור אחד אתם
לגביל לפני שני' ויסיב ליה לאר
למחצה בשכר ובהפסד :

רב מותר שלישי בשכרן מותר ואם
אמר רב מותר שלישי בשכרן מותר ואם
אמר רב מותר שלישי בשכרן מותר ואם
אמר רב מותר שלישי בשכרן מותר ואם
אמר רב מותר שלישי בשכרן מותר ואם

כאמר שיטה לית הילכתא כחד מיני יהו אלא כרבן שמעון דאמר נותן לו שכרו משלם :
אד אחר ריבית קוח דשמואל לא ימנא מותר שלישי ורב לית ליה דרבי יהודה דשרי בד אחד ריבית דאמר לעיל עושין אמנה בפירוח
ושין אמנה בדמים ומשמע לעיל דהיינו דלא כרבי יודא ועוד דאפילו לר' יהודה לא שרי כפי קאי גומא אלא כשיש ביד לוח' או מלוקא לט
חד שלא יסיה ריבית ויש לומר דהכא אקילו רבן דשכיחי טובא שיהא מותר שלישי : דאמרי
וקאי טעמא לשתרו אפילו לית ליה בהמה לדידיה דהא צורך לטרוח בעצמו מסיס
המה לדידיה אין צורך לטרוח בהמה של שותפות בכל יום אלא כל אחד יטרח כיומו :

ל ל ל ל

איזהו נביא

אי משתתפת בהדיה אילו כתיב חצי המעות והיית שיתק בכתמה היה נתקן לך האליה כאלה לחלקך פלגא לחליתא כמבאר להלן וק רבי אלעזר דת
האליה : אל אריותה השתתף בני כמעיקר לא עכשיו לחתקן הראש כולם כמא פנתת כראשונה : וזו דברי ר' יוחנן בן זנוו
מלוג גבד : ואי לן ויהיבא לך טפי בורתא אישתתף דקא טרח בסלגא פקדון משום פלגא מלוג : דערתתא טפי בורתא להקניס ולהוסיף דחילו
מוזן חס הושרך למבין אז שצורין קני לאמצע כדרך שתפיץ : לאתני ליה רעיא מרעה לכהמות שאינו צריך לקנות בשוק שיש עליו לערוח

אי משתתפת בהדיה יהיב לך נביא מאליה
דקא חליתא קימא למא היה ספירה
כן כי קא משתתף בהדיה כתיב ויטול
כל קראש קרי הוא ככתחיל דמתחיל
טקיה טרח בכל ההמה של ר' אלעזר
היה נוטל קראש ועכשיו טעורח לרבי
חליעזר רק בחצי בהמה וטול חצי ה
הראש מחלק רבי חליעזר ועוד מאי
קאמ' השת' שותפי חקן והלחג' עתה
הייתה חלקו של ר' חליעזר פלג' מלוג
ויל' דכשנתתק עמו היה טורח בחצי
של ר' חליעזר בחג' ועל כן חמד' יוס' ב
לך דמי חליתא חצרי שחיק' ליקח יו
מחלקו טוס סכר : כי קא גב' ח
ודאי צריך לאודועי משמ' דוקא כפי
לפי שהיה לו פתחן פה לחסוד' דקא
דצריך לאודועיה משום והיית' כקיים
מה' ומישראל' אבל בעלמ' לא וקראמ'
בסוף זה כורר שנים שנתעצמו לרין
שכ' פין אותו ורין כעיר' ואם אמר כ
כתבתי מאיזה טעם דנתיכי כיתבין
ונתיקין לן חלית' מכח הקי' דקא דקא
הקס' דלא רצה לרין לעז' כפי' חבל'
אם מדעתו דגו' אומני' חין כותבין וכ
ונתיקין לן וי' דקא ככ' בהג' צריך
לאודועיה דלא חירי קודעה מאיזה
טעם חייבו חלא היה משיכו כל כהג'
היה לך להודיעו כשחלקת ולא היה
לך לחלוק שלא מדעתו : אגור
זווי כפריטו מקב' היה עליו אמריות
איכסין להכי ס' ד' ד' : מרא

אי משתתפת בהדיה יהיב לך נביא מאליה
אזל זבין בהדיה פליג' ליה מאליה אמר
ליה תא גפליגיה לרישא אמר ליה השתא
במעיקר נבי' לא אמר ליה עד האודג' זווי
דידי הוו אי לא הוה יהיב' לך טפי פורתא
מ'חזי כריבי' השתא שותפי' אגן מאי קאמ'
טרחנא טפי פורתא אמרי' אינשי סתם א
אריס' למרי' ארע' קמשעבד נפשי' לאתווי
ליה רעיא תנו רבנן השם בהמה לחבירו
עד מתי חייב לטפל בה סומכוס אומר כ
באתונות שמונה עשר חדש כגודרו כד'
חדש ואם בא לחלו בתו זמנ' חברו מעב'
עליו אבל אינו דומה שיפולה של שנה ש
זו לשיפולה של שנה אחרת אבל מאי ק
קאמר אלא לפי שאינו דומה שיפולה של
שנה זו לשיפולה של שנה אחרת תניא א
איך השם בהמה לחבירו עד מתי חייב ל
לטפל כולדות כדקא שלשים יום ובגסה
חמשים יום ר' יוסי או בדקה שלש חדשי'
מפני ששיפולה מרובה מאי טיפו מרובה
מפני ששיניה דקות מכאן ואילך נוטל מ
מחצה שלו וחצי מחצה בשל חבירו רב
מנשיא בר גרא שקל מחצה שלו וחצי
מחצה בשל חבירו אתא לקמיה דאבי' אבו
ליה מאן פלג' לך ועוד מקום שנהגו לגדל

בשכילוי : בגדרות בהמה דקה לפין
גדרות באין : ואם בא המקבל לחלוק
בתו הזמן הזה : חבירו בעל ההמה
מעב' עליו : אבל חינו' דומ' טיפולה
של שנה הראשונה לטיפולה של ש
שנה אחרת שצריכה כשנייה למזונות
מרבין יותר מן הראשונה : מאי אבל
דקאמר כ' דהיינו טעמא דמעב' ד
עליו : אלא הכי קא' לפי שאינו דומה
כאזכור דהך' מנהג' המקבלין חבירו
מעב' עליו ואי שמעתי' איפ'כא' חס'
בא בעל ההמה לחלוק בתוך זמנו
המקבל מעב' עליו לפי שאינו דומה
טיפולה כו' טיפולה שנה ראשונה קשה
משל שנייה מפני שהיא דקה טיפולה
מרובה להכניס ולהוציא אבל טיפולה
השנייה קל ושבחה מרובה וקשיא לי
אי טיפולה של שנייה קלה משל ר'
ראשונה מאי לפין חייב לטפל בה
יקתני רישא משמע דעל כרחו חייב
טפל בה כל הזמן הזה : עד מתי
יב לטפל כולדות שאף קן כחלקין
מחצה שקן שכר והמקבל בא לומר
וק' אותו מיד שלא לעסוק בחלק
ק' שאינו נוטל בו כולם : בדקה
שנים ובגסה חמשים כדרך שפרט
הכתוב בטייטל הסכר שחיי' ישראל'
אל בו בדקה שלש' ובגסה חמשים
וכך כותבו לכהן דילי' ליה בטברו'
דאי' : סיבה דקתני' וצריכה להמה
הם הרגיל בכך : מכאן ואיל' יטול
קבל מחצה שלם בשכיל חלקו ש
יחצו שלו קן ובמתה השני של
זו יטול מח' כשכר כר' שנטל
ה מחצית שכר ושכר עמל ומזון
ואצ' דחצי אחריות של מחצית
ועליו כיון דכתיב למיטרח בה
ומחצה שלם שהוא קר' גמור וא'
מלוג וכי טרח משום דידיק קא'
לא מ'חזי כריבית : מאן פלג'
שס' איתת' שמאל' לא כיומי' יפה
ילגו הולדות עד שיק' גדולים
וטול בשל חבירו כלום : טבי
יש זווי' שמסקלם קל וצורתם
בהוצאה והורגלו בה וטובים
זיותר מנור' אחרת של זווי'

הוא ותנן מקום שנהגו לגדל יגדילו הנהו תרי כותאי דעבוד עסקא בהדיה
הרדי אול חר' מיניהו פליג' זווי' בלא דעתיה דחבריה אתו לקמיה דרב פפא
אמר ליה מאי נפק מינה חבי אמר רב נחמן זווי' כמאן דפליג' דמי לשנה זבין
חבר' בהדיה דדי' קס' איך פלג' ליה בלא דעתיה דחבריה את' לקמיה דרב
פפא אמר ליה מאן פלג' לך אמר ליה קא חזינא דבחר דידי קא אתי' מ'חזי
רב פפא כי חאי' ודאי צריך לאודעי' אמר ליה זווי' מי שקיל טבי ושביק חסרי
אמר ליה לא אמר ליה חמרא כולי' עלמא ידעו דאיכא דבסיס ואיכא דלא
בסיס גופא אמר רב נחמן זווי' כמאן דפליג' דמו הגי' מילי טבי וטבי תקולי'
ותקולי' אבל טבי ותקולי' לא רב חמא הוה מוגר זווא כפשיטא ביזמא

ז יותר ואיתם שמשקלן יותר חביבים למי ששוקל כסף מנה או פרוס כמאזכרם הילכך טבי וטבי אי נמי תקולי ותקולי כמאן דפליגי דמי
הכיח טובים כאילו שנטל : אבל שקל טבי ושכך תקולי אי נמי שקל תקולי ושכך טבי לא : מוגר זווא כפשיטא ל' זמנא כלשון שביעות ולא
זלזאה הכני משכיר לך זון קיום כפשוט דהיינו זון מדינה דהיינו שמיני שבארי :

איזהו נשך

ב חמא ירדו לטימיון כדאמ' לרקון שהמלוי בריבית מתמוטטים : מ' ש ממלא פוטטילי בלעז הלז רשאי אני להשביב את כלי : הדרס
 בלי חזר בעצמו בעין ואינו הלוח' הכלל בדמים ואין אחריותו עליו אם מת או באס או נשבר מחמת מלחמה הלכך אין שכרו ריבית :
 יא ועוד שיכר פגמו שהנא נפגס ומתקלקל מחמת מלחמה : וזו לא הדרי בעיניהו שקרי מנוי' ונפ' אחריו עליו ושכרו ריבית לעב'
 ען שכירות ועוד איכתי' אהרר ליה בעיניה : לא ידע פחדיה במלא שכרו חכס בריבית : אוגנא דקירא חלות קניתיבית בכלים קטנים

עגלית כבגנות : מקיראי תגרי מעוס
 : שמיין פרה גדולה וחמ' גדול שרתיין
 למלאכה ומלאכה כולה של מקבל :

כלו זוני דרב חמא הוא סבר מאי שנא
 ממרא ולא היא מרא הדרה בעינא וידיע
 פחתיו זוני לא הדרי בעיניהו ולא ידיע פחת
 א' רבא שרי לי לאניש למימר לי לחבריה
 הילך ארבעה זוני ואזפיה לפלביא זוני לא
 אסרה תורה לא ריבית הבא מלוח למלו'
 ואמר רבא שרי לי לאניש למימר לי
 לחבריה שקיל לך ארבעה זוני ואימ' לי
 לפלוני לאזופן זוני מאי טעמ' שכר אמירא
 קא שקיל כי הא דרבא מר בריה דרב פפ'
 הוא שקיל אוגנא דקירא מקירא ואמ' לי
 לאבוה אזופינהו זוני אמרו לי רבנן לרב
 פפא קא אביל בריה דמר ריביתא א' להו
 כל כי האי ריביתא גיבול לא אסרה תורה
 לא ריבית הבאה מלוח למלוה הבא שכר
 אמירא קא שקיל ושרי : מתגי
 שמיין פרה וחמור וכל דבר שהוא עישה
 ואוכל למחצה מקום שנהגו לחלוק את
 הולד מיר חולקין מקום שנהגו לגדל ש
 יגדילו רבן שמעון בן גמליאל אומר שמיין
 עגל עם אמו וסויה עם אמו ומפרין על
 שדהו ואינו חושש משום ריבית : גמי
 תנו רבנן מפרין על שדהו ואינו חושש מ'
 משום ריבית כיצד השוכר את השדה מ'
 בעשרת כור חטיף לשנה ואמ' ל' תן מאתים זוז ואפרנסנה ואני א'
 עילתיך שנים עשר כורין לשנה כותר אבל אין מפרין לא על חנות ולא
 עילתיה אמ' רב נחמן אמר רבה בר אבוה פעמי' שמפרין על חנו לעשות
 עילתיה טפי ספינה לעשות לה איסקריא כיון דשפירא איסקרי טפי אגרי'
 ונתא אמר רב אגרא ופגרא אמרו ליה רב כהנא ורב אסי לרב אי א'
 א פגרא אי פגרא לא אגרא שת' קרב אמ' רב ששת מאי טעמ' שתיק
 שמיעא ליה והא דתניא אע" פ שאמ' אין מקבלין צאן ברזל מישראל
 וכלין צאן ברזל מן הגוים השם פרה לחבירו ואלו הרי פרתך עשוני'
 לשים דיגרי ואג' אעלה לך סלע בחדש כותר לפי שלא עשאה
 לא עשאה אמר רב ששת לא עשאה דמים מחיים אלא לאחר מיתה
 פפא ה' כתא ספינה אגרא ופגרא ונהגו

א כעניי וידיע פחתיו ועוד
 יו שה' נפגס אם יתקלקל
 זוני לא הדרי בעיניהו
 ונפ' אחריות' עליו ושכרן
 פ' כ' ל' טעמ' ש' ר' נ' ע' ה' כ'
 בעיניהו דל' ידי פחתיהו
 בזל וקוי ריב' כ' פ' כ' ק'
 כ' היה אב' להשכיר לחברו
 ושל זהב וטבעת דלא ידיע
 רתקן כ' הפכה ושאיין בו
 שכהה מ' עגל כ' כ' ק' ט'
 חסכה מעל ועו' ד' כ' ה'
 חסכה מעל ועו' ד' כ' ה'
 חסכה מעל ועו' ד' כ' ה'
 חסכה מעל ועו' ד' כ' ה'
 חסכה מעל ועו' ד' כ' ה'
 חסכה מעל ועו' ד' כ' ה'
 חסכה מעל ועו' ד' כ' ה'
 חסכה מעל ועו' ד' כ' ה'
 חסכה מעל ועו' ד' כ' ה'
 חסכה מעל ועו' ד' כ' ה'
 חסכה מעל ועו' ד' כ' ה'
 חסכה מעל ועו' ד' כ' ה'

למלאכה ומלאכה כולה של מקבל :
 למחצה לחלוק שכל שהשביחו בדמים
 ופולדות : ולחלוק את הונלתיות מיד
 כשתכא שבת חלוקתן כדאמרתן לעיל
 בדקא שלשים ובגכה חמשים יום :
 שמי עגל עם אמנו ואין דרי' ליתן שכר
 עמל ומזון לעגל אלא לאם : מפרין
 על שדה' לשון פרה גרב' ובגו' מפר'
 כי' מפרין ולי' כ' מפרין כ' זיין לשון
 מרחיב ומגדיל כמו פרות קצב יו'
 ירושלם וכן מצינו בכידה לא כ' ק' ל'
 שהפרין על מירדותיו כן יסר דבינו
 משולם בפיוט הכני מידות מפריוין
 : תן לי מאתים זוז הלניני מאתים זוז
 ואניש' בשדה לצבל לקצור ולזרוע
 ולחירוש ואשרכסכל כורכנכל כורט'
 של דבר קרני פרנסה : ואני אעלס'
 בחסידותיה ש' עשר כורין של חטיף
 לשנה ואחזיר מעיתיק : מותר ואין
 זו ריב' שכר מענת חלל שמוכ' מחנו'
 שדה משוכחת ומעלה לו בחסידות
 שדה טובה יותר משרד ריעס מאתים
 זוז ופני כורין חטיף אכל לא מפרין
 לא על שכר חנו' ולא על שכר שפינ'
 שאס שכר ממנו חנות או כפי' חסר
 ללות הימנו מעו' לקכו' פידות ולחכות
 חנות או פרקמטיא להוליך בפנינ'
 ויעלה לו על דמי שכירותה כיון דלא
 בגיפה דחכית וספיכה קא מפיך להו'
 להקך זוני להשביח החנות או הפטי'
 אין תוספת השכר בשביל חנות זו
 וספיכה אלא בשביל שכר מעית לאו'
 כה נורות שיוציא מענת הללו לחנו'
 כו כורו שתקא באס והכל ריבין לתוכס'
 לקנות ולאכול גם : אסקרי' וילוק'
 ושחר כלי הספיכ' כגון תורין : ספינת'
 אמ' רב אגרי' ופגרי' מותר להשביע' ע' מ'
 שאס ק' שכר ישלם חיתה השכר : אי
 אגרא לא פגרא כיון דנטול שכר אין
 לו לתבוע דמי שבידתה : ואי פגרא
 לא אגרא מאחר שטמאה בדמי' שאס
 תישכר יש ל' דמים קניא ליה מלוס'
 גביה וקניא שכרה ריביתא' מוקבלת'
 צאן ברזל עיסק' שאדם מקבל מהבה
 ומקבל אחריו שאס מתו מתו לווה'

עליו לנפשכה ותלוקו והיינו צאן ברזל שקה ככרז' שקיי' אכל בעליו ואינו פוחת אצלם ונראה לי שרוב המקבלים כך היו נוהגים לקבל
 : קרי פרק עשניה עלי כל דיגרי אה לא אשביכה לך : ואני אעלה לך בשכר שאחרים בה סלע בחודש : מותר וחי'
 עשאה דמים מחיים שאס ייזלו פרות בשוק ויצמדו דמים על עשרים לא ישלם אלא לאחר מיתה שאס תמנת לא אה'
 ולא כל כמה דלא קביל עלי' ואלו לאו מלוס' היא גביה נגבי' שביכה כתי' לא קביל עליה ואלו :

עגלית כבגנות : מקיראי תגרי מעוס
 : שמיין פרה גדולה וחמ' גדול שרתיין
 למלאכה ומלאכה כולה של מקבל :
 למחצה לחלוק שכל שהשביחו בדמים
 ופולדות : ולחלוק את הונלתיות מיד
 כשתכא שבת חלוקתן כדאמרתן לעיל
 בדקא שלשים ובגכה חמשים יום :
 שמי עגל עם אמנו ואין דרי' ליתן שכר
 עמל ומזון לעגל אלא לאם : מפרין
 על שדה' לשון פרה גרב' ובגו' מפר'
 כי' מפרין ולי' כ' מפרין כ' זיין לשון
 מרחיב ומגדיל כמו פרות קצב יו'
 ירושלם וכן מצינו בכידה לא כ' ק' ל'
 שהפרין על מירדותיו כן יסר דבינו
 משולם בפיוט הכני מידות מפריוין
 : תן לי מאתים זוז הלניני מאתים זוז
 ואניש' בשדה לצבל לקצור ולזרוע
 ולחירוש ואשרכסכל כורכנכל כורט'
 של דבר קרני פרנסה : ואני אעלס'
 בחסידותיה ש' עשר כורין של חטיף
 לשנה ואחזיר מעיתיק : מותר ואין
 זו ריב' שכר מענת חלל שמוכ' מחנו'
 שדה משוכחת ומעלה לו בחסידות
 שדה טובה יותר משרד ריעס מאתים
 זוז ופני כורין חטיף אכל לא מפרין
 לא על שכר חנו' ולא על שכר שפינ'
 שאס שכר ממנו חנות או כפי' חסר
 ללות הימנו מעו' לקכו' פידות ולחכות
 חנות או פרקמטיא להוליך בפנינ'
 ויעלה לו על דמי שכירותה כיון דלא
 בגיפה דחכית וספיכה קא מפיך להו'
 להקך זוני להשביח החנות או הפטי'
 אין תוספת השכר בשביל חנות זו
 וספיכה אלא בשביל שכר מעית לאו'
 כה נורות שיוציא מענת הללו לחנו'
 כו כורו שתקא באס והכל ריבין לתוכס'
 לקנות ולאכול גם : אסקרי' וילוק'
 ושחר כלי הספיכ' כגון תורין : ספינת'
 אמ' רב אגרי' ופגרי' מותר להשביע' ע' מ'
 שאס ק' שכר ישלם חיתה השכר : אי
 אגרא לא פגרא כיון דנטול שכר אין
 לו לתבוע דמי שבידתה : ואי פגרא
 לא אגרא מאחר שטמאה בדמי' שאס
 תישכר יש ל' דמים קניא ליה מלוס'
 גביה וקניא שכרה ריביתא' מוקבלת'
 צאן ברזל עיסק' שאדם מקבל מהבה
 ומקבל אחריו שאס מתו מתו לווה'

ונקנו בני כופלא בעלי שפינה קרי בני כופרא לפי שזפתין אותם
כופת: אגרא כשעת משכח נותקין אותה מיד ואעפ"י שקיבל שכר
נותן לו פגרא לכשתשבר: אטו במנהגא תליא מילתא היכי שבקינן
לקו לקבל שכר הוואל וסופו לקפוחה בולס: משום דמתני תני דמות

מעות

של יתומים מותדי להלוותם בריבית המ' למישרך תיש
ליה משום לזה דקעבר בלא תשיך בלא דעדיף פרי
קטרי דלא מיחייב לזה משום לא תשיך בלא כשנס המלוה מוזהר
דחא מקטלי עליהו חוסכא דנחשא משמע אעגב דקא זיק

בדיקתני שלא עשה דמים מחיים
אלא לאחר מיתה קדו מנהגא ה"ג
משום דמתני תניא מנהגא: בתר
שבקינן אחר אביהן לבית הקברות
גופא דעובדא שרית את מ"ד שמוא
מקב כן שהעדת זאת בשמוא הא ודאי
פשיטא דלא שמיעתה איתמר הכי ב
בפירו' אלא מכלל שפליית אותו כוונת
העדת כן: הקנא דנרא קולחת שקל
קלריא: דבני מר עובדא יתומים
היו: תקיל ויהיב ליה תקיל ושקיל
לא היה משכיר לאחר ושלקא כשהוא
מוכרה להם וחוזר ומקבלה במשקל
אחשאר כחושפתה ומשלמין לו דמיה
חשוננו ויהיב ליה דמי אגרא ופחתה
חשוננו כחושפתה ואי כ"ד אגרא להלוותן
בריבית אי אגרא לא פחתה למה כו
מתקין שכר הוואל ומקבלין עליהם
השוכרין פחות כחושפתה: בדיקנני
ביתומים גדולים שכתמלא זקל ואונן
קרום יתומים שרי: דקא מקבלי
עליהו חוסכא דנחשא פחת דמי
קנחשת שכשאר כדמשפ ואזיל דכל מה
דמקלי נחשא כגרי דמיה אף על פי
שחשנמין את חוסה המשקל יש פחת
בנחשת הנותר בו הנשרף באור וכל
נחשת שרוף דמיו פחותים: קרוב
לשכר שהיו יתומי כוונתין חלק בשכר
ואין כוונתין חלק בהפסד אבל ריבית
ממש לא חלה מה שישתכרו מעותיהם
יחלקו ואע"ג דבדיקנני אכור לאו
ריבית ממש היא אלא חלק ריבית
היא ומדרבנן וביתמי לא גזור שלא
יכלו מעותיהם להאכילם פרוט' אחר
פרוט': ויהיב לקו זוזא זוז' אעניית
אחילתם: דהבא פריכא גרוטאות ש
כל זקב דוד אי שלגו קו ואונן שיקדון
דלא עבדי אוני דמפקדי דהב' פריכ'
בפיקדון דכיון דעשיר הוא ויש לו
לגב' ממנו אש יאכרו מעותיו יקבינן
לקו כהלי קרוב לשכר ודחו' להפסד:

ונהגו בני כופרא אגרא בשעת משיב פגרי
בשעת שבירה אטו במנהגא תלי מילתא
משום דמתניא תניא מנהגא אמר רב ע
ענן אמר שבואל מעות של יתומים מותר
להוותן בריבית אמר ליה רב נחמן משום
דיתמי גינהו ספינא להו איסורא יתמי ד
דאבלי דלאו דידהו לילולו בתר שבקינהו
אמר ליה אימא לי איזי גופא דעובדא היכי
זוהא אמי ליה ההוא דורה דבני מר עוקבא
דזוהא ביה מר שמו תקיל ויהיב ליה תקיל
ושקיל ליה שקיל אגרא ושקיל פחתא אי
אגרא לא פחתא ואי פחתא לא אגרא אמי
ליה כי הא אפי' בדיקנני גבי שרי למיעבד
דחא מקבלי עליהו חוסכא דנחשא אמר
רבא בר שילא אמר רב חסדא ואמי לה אמי
רב יוסף בר חמא אמר רב ששת מעו' של
יתומים מותר להלוותן קרוב לשכר ורחו'
להפסד תנו רבנן קרוב לשכר ורחוק
להפסד רשע קרוב להפסד ורחוק לשכר
חסיד קרוב לזה ולזה רחוק מזה ומזה זו
היא מידת כל אדם אמי לי רבה לרב יוסף
הגבי זוזי דיתמי היכי עבדינן להו אמר ליה
קותבינן להו בי דינא ויהבינן להו זוזא זוז'
אמר ליה והא קא בליא קרנא אמי ליה מר
היכי עביד אמר ליה בדקינן גברא דאית ל
ליה דהבא פריכא ונקטינן דהבא מיניה ו
והבינן להו גיהליה קרוב לשכר ורחוק ל
להפסד אבל דבר מסוים לא דילמ' פקדו
גינהו ואתי מריה יהיב סימנן ושקיל ליה
אמי רב אשי תינח אי משתכח גברא דאית
ליה דהבא פריכא אי לא משתכח גברא
דאית ליה דהבא פריכא גיבולו זוזי דיתמי
אלא אמר רב אשי חזון גברא דמשפו

אז שלי היו מעולם וכי ביתו הגידו לך הקימן אלמ מודה שהפקיד לו אלמ שא' כמו שאירע הקימן בשלך כן אירע בשלי ואף על גב דאית לי
לא היה כאמון דמי מבי' בזקום עדים וכו' לפי דקבא חיישינן דלמא אית מרי' אחר מיתת הבעל כדאמר בהכותב גבי הקוא דמפקיד כסא ד
בי חשא שביח חשא ולא פקיד איתיה מריה ויהיב סימנא אמר רב נחמן חרא דידעינן ביה כחשא דלא אמיר ועוד דקא יהיב סימנא משמע
אמיר כמי כיון דיהיב סימנא שקיל ומיהו קשה כיון דאמיר הוא אמאי לא נטעין ליתמי לקוח הוא ויהיב סימנא לומר דלא טענינן לקו לך
בדברים שהיו אביהם משתמש בחיוו אבל דברי' שלא היה משתמש בהם דמיה הוא שהפקדון הם אלגו ומחדרינן בהימנא אבל אם כן לא
חיי לכל עשירים שאדם שהיה רגיל אלגס ויודע ענייניו ויהיב סימנא לא עיילי ונפקא בדייתא הימנא כסף וזהב שלהם ועוד אכר
דלמא לו הכא דאית ליה דהבא פריכא אפי' דהבא פריכא
עדים שהפקידו בידי חסדן סימן זה וכיון שמיכא עדי' וכו'
שיקר טעמא קו משום דלא דכיון דלא אמיר אין לנו לטעון ליתמי

אזרחו בשך

שכיחא היא ולא טענין ליתמי אעפ"י שאכתיף הים כחמן לטעון לקוח הים כידיו נאמי פילוסוף חרף דידיעין בים דלא אמוד ובטעם זה ויגור דאפילו אם תלך דלא מהני אמוד לחודיה הא קא יקיב סימנא ויועילו שני הטעמים יחד א"ב מעיקרא לא דל שהי הטעם דלא אמוד חלף מתחילה לא כתבון לומר חלף שכן שניהם יועילו והא דא"ב סוף פ"ק דכתובות גבי ארום וארוסתו דאמ' קתם רב יוסף למאי כיוצא

דמשפונ נכסי סגכסו שקטין אכלו ואין ערער על קרקעותיו דמשפונ כמו על הר נשפה שאו נס ומתרגמינן על טורא שלמא: כבי דין בפני כ"ד שיש להם כח לקפקיר נכסי המקבל אצל היתומים ולהתנות עמו קרוב לשכר נרחוק לקפסד: אין מקבלין צאן ברזל כל אחריו הנכסו על המקבל ושם אותם עליו במעות

וקא מורה לא מהכח לחודיה לא מהני כמי בהדיא דהלכה לא מהכח חלף ברוב השדין חלף והכא כולן פסולי חלף ולקבי פרוק כי לא מורה פירוש כי לא מהני טעמ' דמורה מהני בהדיא טעמ' דהלכה כלבבו: אין מקבלין ישראל מוכני שהיא ריבית פיר' בקוב"ל האחריות נכסים ושם אותו במעות עליו

וכן מותן לו מעותיו ח'לקין ברמשה יתירה היא דהא מוסיבין חכונכי למחצית דמקבל עליה פלב' דהפסד דמקבל עליה כל אחריות ושם סיפא אבל מקבלין צו הגוי ולפי' לא קוי ריבית רבנן שהיא קרוב לשכר פסד וק' דמאי פרי' בגמרא יקבא אמתני' דכבורה הא זקס' דמתני' דכבורה דלא הני אונסא וזולא מרפריק ויח' דאבוי או דקביל עליה לא צאן ברזל קרית לי וא"כ הניח ריבי' דרבנן וא"כ הוה פ' קא רפטורי מן הכבורה לא נקי' מרי' וזוי כרשותיה אמ' כהדיא האי טעמ' כפ"ב מקמי דרמינן עליה ממתני' מאי קשיא לים ממתני' יתין ויד דפרי' בגמ' ולפלוג וליתני כל קיבל עליה אונס' וזולא אעיקר מתני' לא אהא חלף דמן הגוים מקבלין כדפי' בישראל דקביל עליה נתן לא דמקבלין לא איצטריך מרישא שמעינן לה חלף ונגלים וסייחסו כו' ונרא' כמו מתני' דהכא איירי בריבית פ"ד שפסק דמים על הצאן וגם השבח וקבל עליו לתת ב

דמשפונ נכסי ומהימן ושמוע דיג' דאוריתא ולא מקבל שמתא דרבנן ויהבינן להו כ ביהל'יה כבי דעגא: מתני' א' מקבלין צאן ברזל מישראל מפני שהוא ריבית אבל מקבלין צאן ברזל מן הגוים ולוין כהן ומלוין אותן בריבית וכן בגר תושב מלוח ישראל מעותיו של גברי מדע' הנכרי אבל לא מדעת ישראל: גם למימרא ד דברשותא דמקבל קיימ' ורמינ'הי המקבל צאן ברזל מן הגוים ולדות פטורין מן הכבורה אמר אב"י לא קשיא הא דמקביל עליה אונסא וזולא הא דלא קביל עליה אונסא וזולא אמ' ליה רבא א' דקביל על'ה מרה אונסא וזולא צאן ברזל קרית ליה ו ועוד אדתי' סיפא אבל מקבלין צאן ברזל מן הגוים ד'פלוג בדידיה במ' דב' אמורים דלא קביל עליה אונסא וזולא אבל קביל ו מרה אונסא וזולא שפיר דמי אלא א' רבא אידי ואידי דלא קביל עליה מרה אונסא ו וזולא וגבי בכור היינו טע' דולדות פטורין מן הכבורה כיון דאי' לא יהיב וזוי אתי גוי תפס לה לבהמ' ואי' לא משכח לה לבהמ' תפס לה לולד והגיא

כבור היינו טעמא דפטורין מן הכבורה כיון דאי' אתי גוי תבע וזוי כמו ששמאן עליו ולא יהיב לים: תפס לה לבהמ' דהאשכח שחיתה שלו ואי' לא משכח בהמ' תפס לו ולדות קמביעין לחלקו של ישראל: כ' דרובין לפר'ת שערפה נכית' ח'צית ככית'תא דשהה הקס' אצטורי' להשמוע' דקוי ריבי' דרבנן דלא קוי כמו שאר משכנת' ככית'ת' דשריא מפני שהיא ריבית דהכ' אי' לאו דאוריית' קאמ' מאי קמ' ופר'ת משמ' בישראלמי דקא' איזהו צאן ברזל הים לו ק'צאן וא' ליה קרי עשויות לך של זהב ולדות וחלב וגינות סלך ואם מתו חייב באחריותן ואתה מעל' ל'י שכר סלע מכל אחת ואחת משלך באחרונה אשור משמע בהדיא והקרו' והפסד והשתא א"ש דאי' לא מתני' דהכ' לא קו' קפ' לן מתני' דכבורה אמאי פטורין דשפיר חשיבי כרשו' הגוי כיון דאי' לא יהיב לים לבהמ' ואי' לא משכח לבהמ' תפס לה לולד אף על פי שנתן לו מהם קצבה בכל שנה ולקבי' לא נפקי ולדות אכתי' מרש' ת' ג' כי יש לו בקן ית קנין אבל משום דחשי' ל'י כמתני' דהכ' ריבי' דאורייתא פרי' שפיר דא"כ יצא מרשות בעלי' לגמרי בשאר מלוס ורב' מסי' דהאי דפטור דה לאו משום דקיימ' כרשו' דמרא' חלף משום דחשיב יד גוי באמצע כדמפ' ואזיל וככל דהוה יד גוי באמצע פטור דלא קרינא כ' כל מקדך משמע דת' ד' יהי' יהי' ישראל לא חשיב יד גוי באמצע כלל ופריק כמי' שפיר לפלוג וליתני בדידה אע"ג שכתב' ל'י חלף מרישא כמובן

כבור היינו טעמא דפטורין מן הכבורה כיון דאי' אתי גוי תבע וזוי כמו ששמאן עליו ולא יהיב לים: תפס לה לבהמ' דהאשכח שחיתה שלו ואי' לא משכח בהמ' תפס לו ולדות קמביעין לחלקו של ישראל: כ' דרובין לפר'ת שערפה נכית' ח'צית ככית'תא דשהה הקס' אצטורי' להשמוע' דקוי ריבי' דרבנן דלא קוי כמו שאר משכנת' ככית'ת' דשריא מפני שהיא ריבית דהכ' אי' לאו דאוריית' קאמ' מאי קמ' ופר'ת משמ' בישראלמי דקא' איזהו צאן ברזל הים לו ק'צאן וא' ליה קרי עשויות לך של זהב ולדות וחלב וגינות סלך ואם מתו חייב באחריותן ואתה מעל' ל'י שכר סלע מכל אחת ואחת משלך באחרונה אשור משמע בהדיא והקרו' והפסד והשתא א"ש דאי' לא מתני' דהכ' לא קו' קפ' לן מתני' דכבורה אמאי פטורין דשפיר חשיבי כרשו' הגוי כיון דאי' לא יהיב לים לבהמ' ואי' לא משכח לבהמ' תפס לה לולד אף על פי שנתן לו מהם קצבה בכל שנה ולקבי' לא נפקי ולדות אכתי' מרש' ת' ג' כי יש לו בקן ית קנין אבל משום דחשי' ל'י כמתני' דהכ' ריבי' דאורייתא פרי' שפיר דא"כ יצא מרשות בעלי' לגמרי בשאר מלוס ורב' מסי' דהאי דפטור דה לאו משום דקיימ' כרשו' דמרא' חלף משום דחשיב יד גוי באמצע כדמפ' ואזיל וככל דהוה יד גוי באמצע פטור דלא קרינא כ' כל מקדך משמע דת' ד' יהי' יהי' ישראל לא חשיב יד גוי באמצע כלל ופריק כמי' שפיר לפלוג וליתני בדידה אע"ג שכתב' ל'י חלף מרישא כמובן

תפס לה לבהמ' ואי' לא משכח לה לבהמ' תפס לה לולד והגיא

הוא ליה יד גוי באמצע וכו' כח כוונתו הינכד אף הן פטורין מן
העבודה: שבו מלכה מלך פרס היה ונטל ממנו מישראל וכוונתו בהם
דלים בים שהם דלים מן המצות: אפילו ריבית גוי שישראל כוונתו מן
הגוי יורד לבימינו: מאי לאו תשוק שמנתר אתה ליקח קימני נשך

תשיך לא סגי דלא קמי אכל אי תשוק ניחא דלא סגי דנ
דאמר להלות לו כחנס כדאמר קרא לא תחובס
שאמ קחית להלות להם בריבית כדי לחבר וית' ומאי פירך מ
קראת לא אסיר אלא מדרכי גזירה שמה ילמוד ממעשיו כדאמר

לא תשוק דוקא קאמר אתה תן לו
ריבית: דלא סגי דלאו הכי וכו' כח
הה' לזנות עלינו ליתן ריבית לגוים
דלאו להתיק קאמר פשיטא מהיבא תיתי
ליה למיכרי: בכדי חייו התיירו לו
ומתר מבאן אסר מדכסן דילמא א
אפי למיכרי: רכיבא אמר מתניתין
דקתי מלנין אנתן בריבית בתלמוד
הבס עסיקי: טעמ' מאי אמרו רבנן
ריבית גוי אסר שמה ירעל הגוי אכלו
ילמוד ממעשיו לא גרסין דילמא אתי
למיכרי: אם כסף תלוה את עמי
עמי וגוי באין ללות עמי קוד' עניים
ועמי עירך עניים שהם קרובים מ
מחמתך: ענייך קודמין דכתיב
עניך קרובי לך: עניי עירך קודמי
לעניי עיר אחרת דהך היו עמך ט
טעי: יורד עמו לחייו רגיל להתקוטט
עמו כאלו הבהו וכאלו בא לקורג
ומי שמעתי רשאי לירד לתי' אומנתו
אל חבירו ולמעט מזכותיו של חברו
וקפא בעיניו שיתירו חסמים לישראל
להקס ולבגוד רעה ועד דאמרינן
בתיבות עד שתיס עשרה שנה מ
מתגלה אדם עם בנו מכאן ואילך
יורד עמו לחייו ומאי יורד לתוך ח
אומנתו אכא הא לייסרו ולכוש קת
לקורס קאמי: פלו כפר שהלוקה ישראל
בריבית: מתמוטטים דוק' הני עישה
אלה לא ימוט הא אש כזן כנשך ימוט
: הללו מתמוטטין ועולין והללו כו'
וקמי משמע קרא כל עישה אלה לא
ימוט לעולם כלומר ואם ימוט איך מ
מותר: מנות עולם אכל סנותן כנשך
ימוט לעולם: דריק גמור אינו בולע
ואף על פי שמתמוטט עליה ואיכה
בולע לעולם: ולא

והוי ליה יד גוי באמצע וכל יד גוי באמצע
פטורה מן העבודה מרבה הוננו בגשך
ותרבית לחונן דלים יקבצנו באי לחונן ד
דלים אמר רב כגון שבור מלכא אמר רב
גחמן אמי ליה הונא לא נצרכה לא דאפי'
ריבי דגוי איתיביה רבא לרב גחמ' לנברי
תשיך מאי תשיך לאו תישוך לא תשיך ל
לא סגי דלאו הכי לא פוקי אחיך דלא א
אחיך בהדיא כתב ביה ולא אחיך לא תשיך
לעבור עליו בעשה ולא תעשה איתיביה ל
לוין מהן ומלוין אותם בריבית וכן כגרת
תושב אמר רב חייא בריה דרב הונא לא
נצרכה אלא בכדי חייו רבינא אמר הכא
בתלמודי חבמים עסיקין טעמא מאי ג
גור רבנן שמי ילמ' ממעשיו וכיון דתלמיד
חבם הוא לא ילמוד ממעשיו איב דמתני
לה להא דרב הונא אהא דתני רב יוסף א
אם כסף תלוה את עמי עמי וגוי עמי קודם
עמי ועשיר עמי קודם ענייך ועניי עירך ע
ענייך קודמין עניי עירך ועניי עיר אחרת ע
עניי עירך קודמין א כר עמי וגוי עמי קודם
פשיטא רב גחמן אמר ליה הונ' לא נצרכה
דאפילו לגוי בריבית ולישראל בחגם תניא
אמר רבי יוסי בא וראה סמיות עיניהם של
מלוי בריבית אדם קודא לחבירו רש' יורד
עמו לחייו והם מביאי עדי' ולבאר וקולמו'
ודיו וכותבין וחותמין פלוני זה כפ' באלהי
ישראל תניא רבי שמעון בן אלעזר או כל
מי שיש לו מעות ומלוה אותם שלא ב
בריבית עליו הכתב אומר כספו לא נתן ב
בגשך ושוחד על נקי לא לקח עושה אלה לא ימוט לעולם הא למדת שכל
המלוה בריבית גבסו מתמוטטין והא קא חזינו דלא מוזפי בריבית וקא מ
מתמוטטין אמר ר' אלעזר הללו מתמוטטין ועולין והללו מתמוטטין ואינו
עולי למה תביש בוגדים תחרוש כבלע רשע צדיק ממנו אמר רב הונ' צדיק
ממנו בולע צדיק גמור אינו בולע תניא רבי אומר גר צדק האמור לעניין
טבירה וגר תושב האמור לעניין ריבית איני יודע מה הוא גר צדק האמור ל
לעניין מכירה דכתוב וכו' ימוך אחיך עמך וגמבר לך ולא

בשמוך ויל דקבי פריך מקמי קרא
כיון דמז' דחמנא דמכוס לחסרה לך
היה לקס להמנים לחסר וכו' דרבי
ליה מקרא דסלמה אעגב דלח' ח' ח'
אלא מפוס גזירה אפטר רשלמו
אי כמי שלמה דבר בריבית דר'
ורבן הוה דחמנא מילתיה קוד'
דירק ומס פקננו עתה להלות לגוים
אולת מפוס דכסל ספרים הלך אחר
המיקל וק' ל' באיך ל' סכח דמתי ח'
דרב הונא אברייך דרב יוסף ולא
אשרו מעולם רב כחין ורב קיבא ר'
דיבית דגוי ואפילו ל' סכח קנח י'
להת' לפי שיש עלינו מוס מלך וטריס
נהכל הוי כדי חייו ועוד טאנו שרונים
כין האומות ואי אפטר לנו להסתבר
בסוס דבר חס לא ניסח וניתן עמקס
הילכך חין לחסר ריבית שמה ילמוד
ממעשיו יותר משאר משח' ניתן וית'
כיון דריבית גוי שרי לחסר ליסכ' למה
לא חיה חותן שהלוקה בריבית כמתים
שהקים יחוקל כבקעת רוכא כדאמר
בתרגום של וקוה כד שלח פרעה ויל'
דשמי' בני נח היו מוזקרין על הריבית
כמו שהזכירו על הגזל וצע' דריבית
לא חתי מבול מ' מ' כי יוכי דדכסינן
כפרד מיתות דכני נח מוזקרין על
הגזל מכל עין קנן ולא גזל קוד' לא
ריבית ואונסא ואת ח' מ' פריך
תשיך לא סגי דלא תשיך דילמא אתי
למימר אע' ג' דהזקרו על הריבית
מזה שרי ליה לגוי להלות לישראל
בריבית דאם היה אסר חס כן הים
עובר ישראל מפוס לפני עיור ויל'
דמלא תשיך לאחיך נפקא הא לגוי
שרי ועיל דכני נח לא קוזקרו מן ה
הריבית קהוא גבר' דלא קס בבקעה
דורא זה לא היה עונש שלא היה שעת
תחיית כל המתים ולא כענש זה יותר
משאר מתים שלא היו בחוקה שעה
אלא חבירו וכו' כשביל שזקרו מן ה
הריבית אעפי' שלא כענוו כמו שקיימו
אבותינו את הקדוה אעפי' שלא כיתן
להם: אדם קרא לחבירו רשע
יורד עמו לחייו כתוב
בתפוסת הגאונים כסס רב דוק ג
באין יורד עמו לחייו רשאי לשרוף
שליש תביאתו וקיי' גדול מניין לו זה
הא חזיק דלא עבדים קב'

חזיק דפריך ויל דפריך חזיק דריקס גמורים כמי מתמוטטין
חזיק דפריך ויל דפריך חזיק דריקס גמורים כמי מתמוטטין

א לא לגר שנה לגר ולא לגר צדק אלא לגר תושב שנה לגר תושב
ת גר זה הגוי כשהוא אמר או לעקר זה הנמכר לעבודה זרה עצמה
ה ולא לך אלא לגר שנה לגר לני כמרא דגר קני עבד עברי ורמינהו
בקנה בעבד עברי ואין אשה וגר קונין עבד עברי גר לא נקנה
עברי ושכ אל משפחתו בענן והא ליכא ואין אשה וגר קונין עבד
אשה לאו אורח ארעא גר נמי גמירי דמקני קני דלא מקני לא קני אמר

לצדק זה הנמכר לע"ז עצמה
ותם קנין למה לי למכתב
קד משפחת גר דהיינו גוי כיון
לע"ז ח"כ כמכר לגוי ואל דקח
ל ישראל כגון פסלו של מיכה
לאו דכתיב משפחת גר ה"א
היינו גוי אבל אין לתרין ד
יך מסיים גאלות קרובים דמגר
נפיק כ"ס ב"י : אינו
לא את הכן ולא את

רב נחמן בר יצחק אינו קונה ודינו כישרא
אבל קונה ודינו כגוי דתניא הגרצע ה
והנמכר לגוי אינו עובר לא את הכן ולא
את הבת ואין אשה וגר קונין עבד עברי
גימא דלא כרבן שמעון בן גמלי"א דתניא
אשה קונה את השפחות ואינה קונה את
העבדים רבן שמעון בן גמלי"א אף קונה
את העבדי אפי' תימר רבן שמעון בן גמלי"א
ולא קשיא כאן בעבד עברי כאן בעבד כ
כנעני עבד עברי צניע לה עבד כנעני
פריץ לה אלא הא דתני רב יוסף ארמלת'
לא תרבי בלבא ולא תשרי בר בירב ב
באושפיוה בשלמ' כרבי רב צניע לה אלא
כלכא כיון דמיגרי כה מירתתא אמרי
כיון דכי שדיא ליה אומצא מסריך כתר
אמרי אינשי משום אומצא דשדיא ליה
הוא דמסריך : גר תושב האמור לענין
ריבית מאי היא דכתיב וכי ימוך אחיך ומש
ידועמך והחזקת בו גר ותושב וחי עמך א
אל תקח מאתו נשך ותרבי ויראת מאהיך
וחי אחיך עמך ורמינהו לזין מהן ומלון
אותן בריבית וכן בגר תושב אמ' רב נחמן
בר יצחק מי כתי' אל תקח מאתם מאתו
כתיב מישראל תנו רבנן אל תקח מאתו
נשך ותרבית אבל אתה נעשה לו ערב
ערב דמאן אילימ' ערב דישראל והא תנו
אלו עוברין בלא תעשה המלוה והלוה

עבד כן נקט בת דהפילו כמכר
ול אינו עובר את הכת' : לא
לכא משום לזות שפתיים
אל לפי שהולך אחריו שלא כ
ישראל על הזור ועל הכהמה
אם כן לקתייחד : מצאו
ה"ל תנס לי ואני אעלה לך
את מאי חירי ואני אעלה לך
ער אני אעלה לגוי אסור דלא
לא כהעמידו אצל גוי כיון דמ
מעוה ולא חזירו כדי שיפרע
בית כשכילו פשיט דקני רבית
ולא היה המלוה חייב לגוי ד
הון דכסבר הלואה כותן לגוי
ע"פ המלוה הרי טוח ככותן
נעמו מדין ערב כמו תן מה
לפניו וקדש חני לך דמקדשת מ
ידך כפליק דקירוסין וכן קשה
דנקט לך משום העמידו
למשניו יושא דאפי' מקבל ישראל
ריבית : כיון שמקבלו כשכיל גוי
וכן כשישא כשהעמידו אצל ישראל
אפי' חסילו מקבל הגוי ריבית :

הערב והעדים אלא לגוי וכיון דדיניה דגוי דאזיל בתר
רב איהו ביהו דקא שקיל מיניה ריביתא אמר רב ששת שקיבל עליו לרון
ישראל אי קיבל עליו לרון כדני ישראל ריבית נמי לא לשקול אמר
שת שקיבל עליו לזו ולא קיבל עליו לזו : מלוה ישראל מעותיו של
מדעת הנברי תנו רבנן מלוה ישראל מעותיו של נברי מדעת הנברי
לא מדעת ישראל ביצד ישראל שלוה מעות מן הגוים בריבית וביקש
זרם לו מצאו ישראל אחר ואמר לו תנס לי ואני אעלה לך כדרך שאת'
ה לו אסור ואם העמידו אצל גוי מותר וכן גוי שלוה מעות מישראל
ויביקש להחזירם לו מצאו ישראל אחר ואם לו תנס לי ואני אעלה לך
ד שאתה מעלה לו מור ואם העמידו אצל ישראל אסור בשלמא

ולא לך אלא לגר לעיל קאי וריש
דברייתא ביזבכת ערבין כו' ו
נראה כמה קשה חכמה של פשיעת
אדם נושא ומותן בפירות פשיעת
סוף מוכר מטל טליו כו' עד לחכמה
לידו עד שמוכר עצמו ככוכב לך
ולא לך אלא לגר : כמכר לגר לחכמה
עצום ולשאוב מים : אמר נר הקנה
מפ' מאי קשיא ליה דקאזיל מיני
מיהו : לאו חזרה ארעא פהו מתוית
עמה : במירי דמיקני קני הנקנה
בעבד עברי קונה בעבד עברי :
דתייא דיש חילוק בין הנמכר לגוי
לנמכר לישראל : הגרצע בעבד עברי
לישראל מת האדון קודם היובל : הונו
עובר לא את הכן ולא את הבת שנת'
ועבדו לעולם ולא לכן : והנמכר לגוי
ילפינן בקידושין וחשיב עם קנינו
ולא עם יורשי קניקו : צניע ליה
מוחזק כנוע הוא בעיני שאם יקלקל
יחד לא יתפאר לבלות קדבר הילכך
אסור לקנותו : פריץ לה ויראה הוא
להפקיר לו את עצמה : לא תרבי
כלכא לא תגדל כלכא שמת קלקל ע
עמו : כנוע לה וכטוחה שלח יורעי
כיון דמסריך סריך מרתתא להות כ
כרבעת לו : גר ותושב שקיבל
עליו שלא לעבוד ע"ז ואוכל כבילות
אל תקח מאתו כתיב אחיך קאי וחי
כתיב גר ותושב לענין וחי אחיך כ
כתיב פאתה מנוה להחיותו : אבל
אתה נעשה לו ערב ערבה של ליה
כנב' המלוה : ער' למאן מי קנא המלוה
פאני מותר לעשות לו ערב : חילן
עובדין משום לא תשימין : והא כיון
דגוי כתר ערבא חזיל אינו תובע הלל
את הערב : הוא ניהו דשקיל ריבית
ערב זה סליה מן הגוי וחזר וקלוס
לישראל : לדין כדני ישראל יתנו
מן ה ליה תחילה וכשלא ימצא חסלו
יבכה מן הערב ופשתא אין הערב
לוה מתחילה הילכך כי פרע לגוי ה
קאי שעתא קוא דאזיפיה להכריה
ומאי דאזיפיה ליה שקיל מיניה : אסור
דקוא ניהו דקא מוזניק ליה בריבית :
ואם העמידו אצל גוי אף על פי
שישראל כותנו לחכמו כמות הגוי :
מות דשלחו קוא : ואם העמידו אצל
ישראל אסור ואפי' שקיבלם זה מיד
גוי משום דגוי סליה של ישראל ושלחו
של אדם כמותו : בשלמא

אֵיזוֹתָו בְּשֵׁךְ

בשלמא סיפא לחומרא תימ חמאי לא הני ריבית גמור כשהעני יודע חלליה אל אפילו מקבל הגוי ריבית מהרי נעשה ישראל שני שלוחו דאשון לקבל חובו מיד של גוי ויש לומר דאפי' שובל לזכות לחכירו במאסא סכא אין קבלתו מן הגוי זוכה לישראל חכירו דידהי חס היה גוי לזכות מעותיו הים יכול לזכות לחכירו סתתא מיקא בגוי אינו מפקידן אלא כל לזכות מעותיו למלוה על ידי זק הלום אין לו כל לזכות סתתא חס היה יב המקבל שלוחו של גוי לזכות במעותיו של ישראל ואין שליחות לגוי והני ליה לקיות מוקד חבי העמידו אלל ישראל חז דלדומדח חמרי' שליחות לגוי שלל דסא חמרי'

בשלמא סיפא דקתני חס העמידו ח חלל ישראל חסוך דמסמע שבני זס חסוב שלוחו של ישראל חמור דרובתן הוא למיסר דהא דק' ד' דשלוחו של ח' כמותו בשלוח ישראל ושלוח ישראל חמור דמתקומוהו גמורין כס פני דקידושין ח' חס גם חס לרשות שלוחים מה חס בני ברית ח' שלוחים בני כ ברית : אלא ריש דקתני חס העמידו אלל גוי מוקד : כיין דאין תיר שליחות לגוי ישראל מישלוח קיבלם הוא ב ונהו דסקיל ריבית : דאמר לגוי ישראל חסוך : חסוך על בני קרקע והפטר וכן נעשה ומסע בטלס ישראל סיני : כגון שגמא ונתן הגוי חיד וקבלם מן הרשעין ונתנם לשני : חדעתא דידיה דישלוח סקרי הוא סתיה חללו וקויה גוי שלוחו ונחמיר מדרכן למיסר כדחמרינן בסיפא : שליחות דכל התורה כולת סיפא שלוחו כמותו : מתקומוהו גמורין לה סקידושין : אכל חסן לדידהו כגון וישלוח דברייתא קו שליח וסיפא לחומרא כדחמרינן : חסן לדידהו כמי מהא חס בני ברית חמור ואת חיינו שלוחים לא חמרה שליחות אלא כס בשלוח ישראל ושלוח ישראל מאן ד צריס סכא ח' שלוחים בני ברית מ אשתקס : זכייס מדרכן חית ליה זיקא ישראל זוכה למרד גוי קילכך חל ישראל זוכה ליה מדרבנן כ הלואה זו מישלוח סיני : קטן לית ליה שליחות דכי כתב שליחות כגדול יתבראוי לקרום שיקא הקדשו הקד' ויטרוחל דגבי הקדשות וכדרי' חיס יתיב וגבי תרומה מאת כל חיס אשר יכני לבנו וגו' : ואית ליה זכייס דתקן יין לקטן כפרק מי שמת : וזקפן גוי שמלוה לאחר זמן חסוב עמו על הריבית וזקף הכל ביחד כמלוה חתם לו פטר עליהם כד וכך חני ח יית לפלוגי :

בשלמא סיפא לחומרא לא ריש' בין דאין שליחות לגוי איהו גיהו דקא שקיל מיניה ריבית אמר רב הונא בר מנחם משמי דרב אחא בר ריה דרב איקא חבא כמאי עסקין כגון דאמר ליה הגיחם על גבי קרקע ו זהיפטר אי חבי מאי למי' אלא רב פפא כגון שגשל ונתן ביד ואכת' מאי למי' ברא מהו דתיב' גוי גופיה כי עכיד אדעתא דישלוח קא גמיר ותיב קמ' לרב אשי א' כי אמרינן אין שליחות לגוי הגי' מלי' ב בתרומה אבל בכל התורה כו' יש שליחות לגוי והא דרב אשי ברותא היא מאי שנא תרומה דלא דכת' אתם גם אתם מה אתם בני ברית אף של חכם גמי בני ברית ש שליחות דכל התורה כולה גמי מתרומה גמרינן לה אלא דרב אשי ברות' היא איב' דאמרי' אמר רב אשי כי אמרי' אין שליחות לגוי הגי' מלי' אענהו לר' דן אבל אנן ל לדידהו חוי' להו שליח והא דרב אשי' ב ברותא היא מאי שנא אינהו לר' דן דלא דכת' אתם גם אתם לרבות שלוחכם מה אתם בני ברית אף שלוחכם בני ברי' אנן לר' דהו גמי מה אתם בני ברית אלא הא דרב אשי ברותא היא רבינא אמר נהי ד דשליחו' לגוי לית ליה זכייס מדרבנן אית ליה מידי דהוי' אקטן קטן לאו אע' ג דלית ליה שליחות אית ליה זכייס מדרבנן חבא גמי' לא שנא ולא היא ישראל אתי לכלל שליחות גוי' לא אתי לכלל שליחות

בשלמא סיפא לחומרא לא ריש' בין דאין שליחות לגוי איהו גיהו דקא שקיל מיניה ריבית אמר רב הונא בר מנחם משמי דרב אחא בר ריה דרב איקא חבא כמאי עסקין כגון דאמר ליה הגיחם על גבי קרקע ו זהיפטר אי חבי מאי למי' אלא רב פפא כגון שגשל ונתן ביד ואכת' מאי למי' ברא מהו דתיב' גוי גופיה כי עכיד אדעתא דישלוח קא גמיר ותיב קמ' לרב אשי א' כי אמרינן אין שליחות לגוי הגי' מלי' ב בתרומה אבל בכל התורה כו' יש שליחות לגוי והא דרב אשי ברותא היא מאי שנא תרומה דלא דכת' אתם גם אתם מה אתם בני ברית אף של חכם גמי בני ברית ש שליחות דכל התורה כולה גמי מתרומה גמרינן לה אלא דרב אשי ברות' היא איב' דאמרי' אמר רב אשי כי אמרי' אין שליחות לגוי הגי' מלי' אענהו לר' דן אבל אנן ל לדידהו חוי' להו שליח והא דרב אשי' ב ברותא היא מאי שנא אינהו לר' דן דלא דכת' אתם גם אתם לרבות שלוחכם מה אתם בני ברית אף שלוחכם בני ברי' אנן לר' דהו גמי מה אתם בני ברית אלא הא דרב אשי ברותא היא רבינא אמר נהי ד דשליחו' לגוי לית ליה זכייס מדרבנן אית ליה מידי דהוי' אקטן קטן לאו אע' ג דלית ליה שליחות אית ליה זכייס מדרבנן חבא גמי' לא שנא ולא היא ישראל אתי לכלל שליחות גוי' לא אתי לכלל שליחות

תנו רבנן ישראל שלוח מעות מן הגוי בריבית וזקפן עליו כס במלוה ונתגייר אם קודם שנתגייר זקפן עליו במלוה גובה את הקרן וגובה

וי' על ידי עבדו והמלוה יקבל משכונת מיד גוי ויתן המעות לגוי או אפי' לישראל אף שיאמר המלוה חני פורע לך בשלל הגוי ולא יבא המלוה כלל על המלוה כי חס על המסכונות והלא הוא מסולק מן המשבין שהרי אחר אין לו דין ודברים עם המלוה שהרי לא קבלו אלא מי ומוקד' ישראל לקיות ערב כשכיל גוי דישלוח המלוה לא בתר ערבא חול אלא בתר לוק חויל ואי' לא יפרע הגוי יפרע קערב הקרן והריבית דקתת' הוא דמוניף לגוי' יב

איורו נשך

ש בו ריבית קינסין אמת ואינו עבה לא את הקרן ולא את הריבית פליבס דאין גובה ממעבדי אבל מכני חרי גבי על פי אותו המטרי
ואינו פסולים דאינס עידי חמס דאין מרויחום כלום בדבר וקסה דתיא בתקפתא דמכלתין קמוצא שאר שיש בו ריבית יקרענו כ
יקרעו וקסתח אי גבי ביה מכני חרי חמא יקרעוהו ימתונו עד שיגבה בו קודם ויש לומר שאסור להשתתף מי נר' דר' מאיר קנים
גבי ביה כלל כמו שטרי חוב המוקדמין דמוקמי כבמוק כר' מאיר ואע"ג שגם פ' בקי"ו דאין פסולי אלא לגבול ממעבדי אין נר'
זמנע דלא גבי בהו כלל ו

וגובה את הריבית ואם לאחר שנתגייר זקפן עליו במלוה גובה את הקרן
ואינו גובה את הריבית וכן גוי שלוח מעות מישראל בריבית וזקפן עליו
במלוה ונתגייר אם עד שלא נתגייר זקפן עליו במלוה גובה את הקרן וגובה
את הריבית אם משנתגייר זקפן עליו במלוה: וגובה את הקרן ואינו ג
גובה את הריבית רבי יוסי אומר גוי שלוח מעות מישראל בריבית בין כך ובין

וגובה את הריבית דמשעת זקיפה הוי
פגבוי: בין כך ובין כך אש"פ פליב
נטעמ' כדמפרש ואזיל שלא יאמרנו
שאר שיש בו ריבית שכתב בו פליב'
ליה מפלג מנה בריבית כך וכך לזמנ'
פלוני: המוקדמין למלוה: פסולין
דבעי למיטרף לקוחות מזמן שקכת
בו ועדיין לא הלוק ושטר הלוקוחות
קדם למלוה וזה מוציא שטרן שהוא ק
קודם והוא שקר: פסולין ואינו טרף
מן המעבדין ואשילו מן המאחר
למלוה: ורבי מאיר קיא קוא דקנים
קיתירא אטו איסור: שמה יבס
מן זמן ראשון דאיכא דלא מטיק א
אדעתיה לדקדק כל כך בזמן הלוא'
ולומר למלוה שטרך מוקדם ומקמ
קדם להלוואתך: פירושא כרס:
כבישנא אטמין: ואמיכא

כך גובה את הקרן וגובה את הריבית אמר
רבא אמר רב חסדא אמר רב הונא הלכה
כרבי יוסי אמר רבא מאי טעמא דר' יוסי בדי
שלא יאמרו בשביל מעותיו נתגייר זה תגו
רבנן שטר שכתב בו ריבית קונסין אותו א
ואינו גובה לא את הקרן ולא את הריבית
דברי רבי מאיר והכמים אומרים גובה את
הקרן ואינו גובה את הריבית במאי קמפלגי
ר' באיר סבר קנסין התירא משו' איסורא
ורבנן סברי לא קנסין התיר' משו' איסור'
תנן התם שטרי הוב המוקדמין פסולי'
והמאחרין בשרין מוקדמין אמאי פסולין
נהי דלא גבו מזמן ראשון ניגבו מזמן ש
שיגי' אמר רבי שמעון בן לקיש במחלוקת
שנויה ור' מאיר היא ור' יוחנן אמר אפי' תיש
רבנן גזירה שמא יגבה מזמן ראשון והוא

גברא דמשכין ליה פרדיסא לחבריה אבליה תלת שנין אמר ליה אי מוכנת
ליה גהלי כוטיב ואי לא כבישנא לה לשטר משכנתא ואמעא

זמנע דלא גבי בהו כלל ו
כהי דלא גבי מזמן ראשון
גבי המ' ל' כמו כהי דלא גבי
ניגבי מכני חרי לא רבות
ל' ממעבדי ניגבי מזמן
דפרי' מעבדא דפרדים
מ' ל' יוחנן גזירה שמה י
ד' ש' צימח דלא כיתין ל'
משני משום טעמא דלא
לא מהני אלא דלא
דברי משום דפסולא ליה ד
ל' פוסלו לגמרי ולא גבי
הא דלא מעביא ליה אלא
מעבדי אבל מכני חרי פ
ודגבי אף על גב דלא ת
זכיב קס קוא דפשיטא
היינו משום שהמוכר היה
קח שלא פריע ועוד נראה
עדים אחרים או זהו
קנים ונאיר דקני משוע
קרן דמי' דריבית וכתם'
ד' ש' צימח במלוה על פה ק
פי קמליה את הכירו כ
לא לפי בית דין קנסין א
וגובה לא את הקרן
ריבית שהיה רבי מא
מ' שטר שיש בו ריבית כ'
חמאי מרמינא לסקה דקנסו
שבחן דמפסיד גוף הממונ
דקנים כגוף המלוה אף ע
ש' לראות דהתם עבירה ג

גוף הממונ יותר מכאן דכאן עיקר עבירה בשטר כדאמרין התם
תיבה עבד לי שומא ולכך לא קנסו אלא בשטר ומיהו רבנן כר' אה דודאי לא קנסו כלל ומצמיע לכאורה דגבי לרבנן בשטר קרן אפילו
די ורבי מאיר נמי לא פליג אלא משום דקנים ותו' א דאמאי אין העדים פסולים כיון שעוברי' על לא תשימוץ אף על פי שאין מרויחום
לפסול מירי דהוי אמשימד אוכל כבילות להכעיס דקיימ' ככאבי דפסול וקא דלא חסיב לקו בפ' זה בורר ה"כ לא חסיב ליה אלא הוי
לנה בריבית כדמפרש התם מלוה הבא בריבית וקוח קדין נמי עדי' ככלל ואין לפירש כגוף שאין ריבית מפורש בשטר אלא כתיבתם
ייב לפלוני מנה וכללו הקרן עכ' הריבית והעדים לא ידעו דאם כן בכמוק דקאמר ר' יוחנן דמודס רבנן בשטרי חוב המוקדמין גזירה
ס' מזמן ראשון כפי כמי ניגור שמה יגבה ריבית בתורת קרן וא"ל נמי דכיון שהריבית מפרש בשטר אין העדים עוברין על לא תשימוץ
דעין העדי' דב' דין לא יגבו על ידי ריבית ולכך השטר כשר וקא דתיא במתניתין דעדים עוברים היינו כשאין כיכר הריבית בשטר
עדים שיש בו ריבית דקא אהאי שטרא ב' פיה המדין בפ' המניח ובפרק המוכר פירות דמשעת כתיבת עבד ליה שומא וי"ל דאירי קא
דרבנן ולא נויפסלו באיסור דרבנן כיון שאין מרויחום כלום אף על פי שבטריה דאורייתא היו נפסלים אי נמי הפילו בריב' דאורייתא
ז' דשמה לא תשימוץ לאינשו במלוה משמע לקו ולה' בעדים ולכך כשרים כדאמר נמי לא תהמוד לאינשו בלא דמי משמע לקו אבל
ז' דשטרי חוב המוקדמים קיחך העדים כשרים דמוק' מין לקו בו מאיר אבל לרבנן גובה מזמן כתיב רבי מאיר נמי קיה גובה אי
ס' דקנים ורבי יוחנן נמי לא קאמר דפסולים לרבנן אלא משום גזירה שמה יגבה מזמן ראשון והלא העדים הללו במתכוון התמו שקר
ז' את הזמן ויש לומר כגון שיש עדים שמעידין עליהם שהיו אנובים מהמת גפנות הו' כגון שאומרים טעינו בצנת המלך אי נמי
יבין מלא סין הסר ולא הזכירו בשטר בכמה בשבת אלא בכמה בהדס: קונסין
הוא דכה"ג נמי פסקו בהלכות גיטין כרבנן
איתו ואינו גובה וכד' אף על גב דאמרין בפירק
הוא דכה"ג נמי פסקו בהלכות גיטין כרבנן
איתו ואינו גובה וכד' אף על גב דאמרין בפירק
הוא דכה"ג נמי פסקו בהלכות גיטין כרבנן

ואמינא לקוחה היא בידי ואני פטר ממכירתה
במתנה בעדים : לבנו קטן כדי שלא תהא מכירתו מכירה שבשמינויה שטר מכירתו זה יוציא שטר מתנתו ולא גילה קדבר : וזו מעשה שר
ממנו שמוציא עליו שטר שמכר לו כרס שאין ספק וקבלת מעותיו וכתבת לי אחריות : כמלוק בשטר דמו דהא כתב ליה אחריות מורה
שכתבו מאחר שהלוק מודה ששטר חוב שקוציא עליו שטר חמת הוא אין המלוק צריך לחזר אחר העדים החתומים בו ולהעיד על החתומים
ולקיימו והבא נמי קרי מודה שמכרו
לו באחריות ואם השטר בטל לענין
המכירה משבי שטר מתנה שקדמו לה
בטיל לענין אחריו : לא ניתן ליכתב
מאחר שנתנו כבר במתנה ועל כרחי
כתבו ליה זה : לפה שמעתה דרכה
: כימא לא ניתן ליכתב חללא ש"מ לא
בטיל שטר ממים קמי טעמי : לשבח
קרקעו כיכר חיס' דדיה אין מוניחין
לאחילת פירות ולשבח קרקעית מכ
מכסים משועבדים מפני תיקון ה
העולם וקמפר לשבח קרקעות כיכר
: וקרי היא יוצאה מתחת ידו של לוקח
שהגבול מוכיחא בדין : כשקוח עכא
כשהלוקח גובה מעות מן הגבול :

ואמינא לקוחה היא בידי אזל קם אקנייה לבנו קטן והדר ובנה ביה ליה
ודאי לא הוו זביני וזו כמלו בשטר דמו וגוב מנכסים משועבדי או דל
כמלוה על פה דמו ואי גובה מנכסי משועבדי אס' אבי ולא הונו דר

אמר חבי לא קיינו דר חבי דר
רבי אסי כותימא מה ענין דר
חבי לכאן ויל דקבא לא מיכעית
חבי ממסעבדי איל לא חללא מה
דפשוטא ליה דכאן לומר פרעה
משום דלא ניתן ליכתב ומיכעית
אז לא גבי ממסעבדי כיון דאזי קבו
מועיל חללא עפ' קודמתו מן דלמא
ועל זה בא חבי להביא מדרבנן
דכי קימי דמורק בשטר מקמי קודם
לבגות ממסעבדי חעפ' שחס היה
אמר מזניף קוא היה צריך קיים ה
קבא גבי פרדיסא לא סיק כחן לגבי
אין צריך לקיימו אללא בר לחו קיינו דר
אסי דאמר ר' אסי מודה בשטר שכתב
גובה מנכסים משועבדים ולפי ז
כשמק' על רבא מהני דלשבח קרקעות
כלא רבא קיה יכול להקמיד לכ"ע מ
מ' ש קבא דכאן לו פרעתי ובגבול
שאינו שלו אינו כאן כל זמן ששטר
מכר בידו חללא שטר עד לכסוף ומכ
על רבא מנביית משעבדי קפני
כפי' ככרייתת :

דא ר' אסי מודה בשטר שכתבו אינו צריך
לקיימו וגובה מנכסים משועבדי אב' לה
רבא מי דמי התם ניתן להכתב הבא לא
ניתן להכתב יתיב מרימר וקאמר להא ש
שמעתא אמר ליה רבינא למרימו לא הא
דאמר ר' יוחנן גזירה שמי גבה מוזמן ראשו
גימא לא ניתן ליכתב אב' ליה הכי השתא
התם נהי דלא ניתן ליכתב מוזמן ראשון א
אבל ניתן ליכתב מוזמן שני הבא לא ניתן
ליכתב כלל אלא הא דתני לשב' קרקעות
ביצר הרי שגול שדה מחבירו ומכר לאח
והשכיחה והרי היא יוצא מתח'ירו כשהוא
גובה גובה את הקרן מנכסים משועבדים
ושבח גובה מנכסים בני חורין גימא לא
ניתן ליכתב הכי השת' התם אי למאן דאמר
גימא ליה דלא ניקרייה גולנא אי למאן ד
דאמר גימא ליה דליקו כוזימנותיה מפייס
ליה למריה ומוקים ליה לשטריה הבא ל
לאברוחי מיניה קמבוין שטרא מקיים ל
ליה : מתני אין פוסקין

מכסים משועבדים טורף לקוחות
שלקוח מפני שהאחריות שבת בשטר
מכירתו קודם למקחו : ושב' מנכסים
בני חורין ולא ממסעבדים מפני ת
תקון העולם דאין הלוקחת יכולין
לקוהר בדבר שאין לו קבא כגון ה
אחריות השבח והפירות דכשלמה ב
בקרן כזהרין להניח מקום לגבות
ממנו ואזי לא כזהר חפסודו חנפשיה
: כימא לא ניתן שטר מכיר זה ליכתב
שהרי גבול קיימה וכו' השט' האחריות
שבו ואמאי גיבא קרן מנכסים יו
משועבדי : אי למאן דאמר כפר' קמח
: כימא ליה דלא ניקרייה גולנא חרס
שמכר שדה גבולת להבירו מחזר על
הבעלי הראשון ולקוחמה להעמיד
ביר הלוקח כי קימי דלא נקרייה ג
גולנא : מפייס ליה למרה לוקחה מן
הבעלים הראשונים : קבא חכרומי
קמכר ליה שהקבלתו קטן להכריח
מוה : שטרית מקיים ליה כתימיה אין
דעתו להחזיקה בידו הילכך לא ניתן
ליכתב קוא : קיה הוא קחילה לקודמים
ויש לו גדיש ועדיין לא יצא השער :
פוסק עמו בחיזוק שער שירכה לתת
לו מאותו גדיש דזיין דיש לו אין כאן
דיבית דמעכשיו קוא קניו לו וחעפ'
שלא מסך דכי אין לו כמי חכר רבית
מורכבן קוא וכי יש לו לחגור : על
העביט של עובדים כלי גדול שזכרין

על הפירות עד שיצא השער יצא השער פוסקין ואע"פ שאין לזה יש לזה
היה הוא תחילה לקוצרים פוסק עמו על הגדיש ועל העביט של ענבי
ועל המעטן של זתים ועל הכצים של יוצר ועל הסיד מששקעו בבבט
ופוסק עמו על הזבל כל ימות השנה רבי יוסי אומר אין פוסקין על הזבל א
אם בן היתח לו זבל באשפה וחכמים מתירין ופוסק עמו בשער הגבוה רו
יהודה א' אע"פ שלא פסק עמו בשער הגבוה יכול לומר לו תן לי כזה או
לי את מעותי : גמ' אמר ר' אסי אמר ר' יוחנן אין פוסקין על שער שבשו
אלר' זירא לרבי אסי אמר ר' יוחנן אפי' כדורמוס הזה א ליה לא א' ר' יוח
אלא בשוק של עירות דלא קביעי תרעיה ולמאן דסליק אדעתין מעיקר
דאמר רבי יוחנן אפי' כדורמוס הזה אלא מתני דקתני אין פוסקין על הפירו
עד שיצא השער יצא השער פוסקין היכי משכחת לה מתני בחיטי

בו את העבדים לפני דריכה וקם מתחממן ומתבטלים להוציא יכנס יפה ויפא ושל זתים קרני מעטן : ועל הכצים של יוצר פוסק עמו עם היו
על הקרירות אלו שער שירכה ואעפ' שלא יצא השער חס הכנים עפר ועשאו כפי' סקן מטובש ועושה מקן קדירות ועל הסיד פוסק עמו :
מישיקענו בכסן האכנים והעצים לשרו' ה' בר' יוסי א' לעולם אינו פוסק עמו על הזבל עד שיהא לו זבל באשפות : ופוסק עמו בשער הגב
חס יפחות השעה ממא שהוא עכשיו תקן לי בשער הזבל שער הגבוה היינו כוזל מנותנין פירות גבוה הדב' בדמים חלעטימי : יבול קוא לומר
בשיראה שער הזבל : תן לי כזה או תן לי מעותי שהרי לא מסך יבול לחזור בו ויפילו מי שפרע לי חלעטימי ונתן מקן מעותי ע"מ לקבל עכס
אלא לאחר זמן ובתוך כן נשתבש השער בתם דעתיה דחיטיס הקרעה : ח' פתיק : כדורמיה אינליו רב : הול' : באכלבאי יב' ד

זיוף מלקוט חכרים אי לאו משום דמצי למיזף אשלא רייטמוזק
איך חסוב שער לפסק עליו : אין לזון על שער
שבסוק ומסקנה דלזון לפי הכי ברמיזן דחיידי סאק בסאה ומיורי כיש
לו מעות ללנה דמצי זכין בשוק או יש לו מעט כדריחוק בסו פירקא

באבלבי וארבי דמשוך תרעיהו טפי תנו
רבנן אין פוסקין על הפירות עד שיצא
השער יצא השער פוסקין אע"פ שאי לזה
יש לזה היו חדשו מארבע וישנות משלש
אין פוסקי עד שיצא השער לחדש ולישן
היו לקוטות מארב ושל כל אדם משלש
אין פוסקין עד שיצא השע' ללקו ולמוכר
א"ר רבא לרב נחמן מ"ש לקוט דאי לית ל
ליה זיוף מלקוט חכריה בעל הבית נבי זיו'
מלקוט א"ל בעל הבי' זילאבי מלת למיזף
מלקוט איבעית אימ' מאן דיהיב זוזי לבעל
הבית אפירי שפירי יהיב א"ר רב ששת א"ר רב
הונא אין לזון על שער שבשוק א"ל רב
יוסף בר חמ' לרב ששת ואמר' להרב יוס'
בר אבא לדב ששת ומי א"ר הונ' הכי וזה
בעי מיניה מרב הונא הני בני ברב דיופי
זוזי בתשרי ופרעי חטי בטב שרי או אסיר
אבו' להו הא חטי בהני והא חטי בשילי אי
בעי זבגי ופרעי ליה מעקרא סבר רב הונא
אין לזון כיון דשמעת להא דא"ר רב שמואל
בר רמיא אמר' ר' אלעזר לזון א' איהו נבי לזון
תנו רבנן המוליד חבילה במקום למקום
מצאו חבירו וא' לו תנה לי ואגי אעלה לך
בדרך שמעלין לך באותו מקום ברשות
מוכר מותר ברשות לוקח אסור המוליד
פירות במקום למקום מצאו חבירו וא' לו
תנם לי ואגי אעלה לך פירות שיש לי
באותו מקום אם יש לו פירו' באותו מקום
מות' ואם לאו אסור והחמירין מעלי' במקום
היוק' כבמקו' הזול ואינן חוששין מאי טע'
רב פפא אבו' ניהא להו דמגלו להו תרעא
רב אחא בריה דרב איקא אמר ניהא להו

יש לי סאה לזה עליה כמה כורין וק"ק
לזון לי שער רק שימכא פירות לקנות
וישלו כיוקר ואית דברס' אין לזון על
פירות שבשוק : ברשות מוכר
מותר וכעין שנתן לו שער
עמלו ומזכו סלח יתא טרחלו בשכר
הלואה ואת' חכ' מאי קמלן ויש לומר
דסי' פ"א איבעריך ליה ברשות לוקח
חסור דס' ד' לא מיהזי כריבית כיון ש
שהיא מוכר במקום היוקר כמו שהיא
ניתן לו כאן במקום הזול : החמירין
יבעלין במקום היוקר למקום הזול
פירש בקונטרס' הפילו אחריות הדרך
בהליכה ובחזירה על החמרים ואי
אפשר לומר כן דלעיל גבי טרס' דרב
חמא פירש בקונטרס' שהיה אחריות
ההליכה על רב חמא אף על גב דהו
שבקי להו מיכסא ונקטי להו שוקא
ואפילו היה שם אחריות עליהם של
מקבלים יש להתיר שם יותר

מכאן דבשכר דשביק להו מיכסא ונ'
ונקטי להו שוקא יותר מבהמרות א'
אחרות הויה שויה טפי והוון זכני לס'
ביוק' אכל' כאן מה שהיו נכרי' סומרי'
ע"י המעות ומגלו להו תרעא כד הויה
נעשה להם כמעט אחרים ועל לזון
במו כן משתקרים ועוד דפרי' בשמוק'
אודכ דסקיל חמסא בסורא ומקבל'
אונס' דאורח ונישקול שיתא ולא פריך
לא ליקביל אונסא דאורחא אלא כר'
דאחריות הדרך בחזרת' עם התבואה
ממקום הזול היה על ב"ה והחמרים
היו משתקרים במעט' בהליכה ממקום
היוקר למקום הזול בשום סחורה ואי
לאו טעמ' דמגלו להו תרעא או מוזלו
גבייהו האם חסור דבשכר הלואה של
הליכה היו טורחים להם בחזרה :

ב"ש כיהא להו דמגלי להו תרעא
לא המ' למימר כגון דיהיב להו שער
עמלס ברפי' ברשות מוכר מות' כי זת
לא היה שום חידוש וזה פיר' דאפילו
שכירו' החמרי' בנות' ב"ה לחמרים ומ"מ
כר' דמורה דלא יהיב שער עמלס דאי

קחדשים מארבע משום דלא יבשו ע'
עדין כל המרך והפוסק על החדשות
לא יקבלס הימנו עכשיו אלא לאחר
זמן כשיתבשר כל זורכס לפיכך אין
פוסק עליהן לקבל ארב' סאין בשלש
עד שיצא השער מארבע לחדש ולישן
: היו של לקוטות מארב' סתם תבואות
לקוטות חינו יפה שלוקטין בכמה ש'
סדו ומערבי' שבי' סיפון עם סיבלי
חיטין : אין פוסקים עם בעל הבית
מארבע עד שיצא השער של ד' ללקוט
ולמוכר : זיוף מלקוט תבוא' מעורבת
: אין לזון על שער שבסו' חטי שמעתי
אין לזון מעות בדרך הלואה ע"מ שאם
לא אשלם לך מעות עד זמן פלוג' אתן
לך פיר' בשע' של עכשיו דאע"ג דדרך
מקח וממכר שרי דרך הלואה אסור
וכפלו' גדולו' מפ' אין לזון סאה בשאס
על סמך שער שבשוק דנימא הויה
ומידי כהני וחטי בשילי הויה ליה כ'
בעד שיבא כניאו עד שאמא' מפתח
: דיופי בתשרי מעות : ופרעי פירות
בטבת כשער של תשרי וללשון האחר
לזון חיטין וסורעין חיטין : ממקום
למקום ממקום הזול למקום היוקר :
תנה לי ואליכ' ואעשה כרטי' במעות
עד זמן פלוג' : ברשות מוכר אם קיבל
עליו מוכר אחריות הדרך : מותר
דאין כאן מלוה עד שתמכר וכל מה
שנמכר כיוקר של בעלים הראשונים
הוא : ברשו' לוקח אסור דמהשת' מלוח
הוא גביה ויהיב ליה טופטיא מדמיה
כריביתא : תנס לי ואוכלס כאן : ואגי
אעלס לך לזמן פלוג' בפירו' שי' לי שם
אם יש לו סם מות' דמהשתא אוקמנהו
ברשותי' ואע"ג דלא משיך סאה בשאס
לאו ריביתא קאננה הוא אלא חבך ר'
ריבית דרבנן וכי יש לו לא גזר : אין
לו באותו מקו' אסור דבשכר המתנתו
נתן לו זה במקום היוקר : וחמרים
מעלים במקום היוקר כמקום הזול
ואין חוששין החמרים המשתקרים כ'
בתבואה ומכיא' ממקום הזול למקום

סיוק' מות' להם ליקח מעו' מעלי' בתים עשירים במקום היוקר ע"מ
ליתן להם לזמן פלוג' הפירות בשער מקום הזול ואין חוששין שיהא
ריבית שכר המתנת מעות בדמפר' וזויל' : מאי טעמא דבשכר אמר'
כיהא להו דמגלו להו תרעא שעל ידי מעותיו של זה הם נכרי' סומרי'
ומכירי' אותם בעלי בתים של מקום הזול ונתתין להם בהקפה נ'
ומשתקרי' אעלס ואפי' לא היה זה ממתיק להם שו' זמן אלא לקטי' לו מיד
הם להם לטרח ולקטו' שלוחי' ולקבל' עליהם אחריות הדרך על כן :

יהי' לא הוה כרי' כלל לטעמ' דגלוני תרעא ואזלי גבייהו ומה שדחק לה'
לומר שנתן שער החמרי' לפי שדומ' לו שער מועט גלוני תרעא וכחכס
יחזק דיקולו חכמים כריבית דרבנן כמו ריש עגלא לפטומי : גיחא
להו דמגלו להו תרעא פירש בקונט' ע"י מעות שבידס ניכלים סומדים
מקיפי' להם סחורות אחרות וק' דקאמ' איכ' בינייהו תגרא חדתא ולפי'
דכח בינייהו כמי תגר ישן דטע' דמגלו להו תרעא ליה שהרי ניכרים
הם מימי קדם ונר' כפירח דפי' דמגלו להו תרעא שבעלי בתים סומדים
מגלים להם שערים היוקר שפעמים בעו' פקולכים החמרים למקום

הזול וחזרין מתייקרין כאן ובעלי בתים מודיעין להם ומשיעין להם למכור :

הזול וחזרין מתייקרין כאן ובעלי בתים מודיעין להם ומשיעין להם למכור :

דמזלי

דמזלי

דמולו גביהו בני מקום הולו כשמועין מאין אילו משתדלן בה מנולי גביהו כו... תנא חזיתא תנא שאינו

בן בשאר פרגמטא חזן סברי זקב וכסף נסאר מיניס מתכות מי אמרינן תבואה דמירי דשכי הוא דאולי ואתנ כל שעתא אמרינן כיחא להו דמבלו ת תרעא אי נמי דמולו גביהו אכל שאר פרגמטא ליכא גילוי תרעא ולא אזולי גביהו דמי שמכר לו עכשיו לא ימכור לו למחר ובפרגמטא ש שלקח היום חייבו לוקח למחר: פרה לקנות יין מן הכלים כדמים פחותים כל פירות שכה זו בכך וכך ולוקחין אחר שהן בוסר או שמדר אכל עדיין לא הגיע: רב אסר דמשום הקדמת מצות לזמן הבדיר קמוזיל גביהו וסוי אבר נטר ליה: כיון דהוי ביה תיוהא פמיים שיש קילקול בכרס כגון כרד או גמוי או קרח ומפסיד הכל ומקבל עליו כל ספקי הפסידה לא מוחזי כ באגר נטר ליה: תיוהא כר בעיני דבר חרשא כמו תיוהא על הראשונות:

דמולו גביהו מאי בעיהו איכ בעיהו תנא חדתא בסורא אזלי ארבעה ארבע בכפרי אזולן שיתא שיתא יהיב רב זווי לחמרי ו וקביל עליה אונסא דאורחא ושקי מיניהו חמשא ואמאי ביון דקביל עליה אונסא ד דאורחא לשקול שיתא אדם חשוב שאני בעא מיניה ר אסי מר יותנן מהו לעשות בגרוטאות כן אמר ליה ביקשר ישמע בר יוסי לעשות כן בבלי פשתן ולא הניחו ר אביא דאם ביקשר לעשות בגרוטאו כן ולא הניחו ר ישמעל בר יוסי פרדיסא רב אסר ושמואל שרי רב אסר ביון דהוי ביה תיוהא לא מיחוי כי אגר נטר ליה אמר רב שימי בר חייא ומודי רב בתורי דגפיש פסידהו אמר להו שמואל להנהו דשכשי שכשא הפוכו בארעא כי חכי דקנו לכו גופא דארעא ואי לא הויא לכו בהלואה ואסיר אמר להו רב להנהו דבנטרי בגי פוקו הפוכו בני דרי כי היכי דלא תשתלם שכירות דיכרו עד ההיא ת שעתא דשכירות אינה משתלמת אלא ב בסוף וההי שעת אוחזי דקא מחלי גביכו אמרו ליה רבנן לרבא קא אביל מר ריבית דכולי עלם שקלי ארבע ומסלקי לאריס בניסן מר נטר להו עד אייר ושקל שיתא א ליה אתון קא עבדיתון שלא כדון ארעא לאריסא משתעבד אי אתון מסלקיתו להו בניסן מפסדיתו להו בכמה אגא נטרנא ל להו עד אייר ומרווחנא להו בכמ רב מרי בר רחל משכן ליה ההוא גי ביתא זבנא לרבא נטר תריסר ירחי שתא שקיל

בתורי דכפיש פסדיהו פרח שמוכר עגלים קטנים ולדות ערבי אשר יולדת לו כשכה זאת ומוזה רב בהו דשרי שלבנות הרבה שמחילות וסוי הקילקול יותר מתיוה של פרה: דשכשי שיכשי פירש בקוב בעלי בתים המלוים תבואה לאריס לזניע ומשלמן להן תבואה לגורן תבואה ח חדשה ולא חשבכון בשום דובתיה שקל זס שיכשי ושיכשי יוגו ומורו שמתרנס שלשה שריגים תלת שיכשיין וכן זכר שיכשתא מאריסא ורח פירש שכותנין מעות לכעלי קומורו לכך וכך המסוי והס שוים יותר בשעשומר הכרמים וליכ תיוהא בזמורו כמו בפירי ולכך מזדק שמואל להפוכי בארעא: רב מרי בר רחל בימי רבא הוה כדמשמע הכא וכפ מי שמת וכפרק החולץ לא רב אכשרי לרב מרי בר רחל אלא רבא והיה בנו של אסור גיורא ועוד מיכנו אחר בנו של רבא כדאמ' כמי שקחשיך רבא אבהו דרב מרי בר רחל: נטר שתא שקל אגר ביתא פיר' בקוב אגר סנא. קבואה נתימא למה לא המתין עד סוף שנת דשכירות אינה משתלמת אלא לכסוף ושמואל הוה מנהגם ליתן הפסידו' כסוף כל חדש וכן משמ' במתני' גבי מרכיב על השכר אי נמי כגור שתא קייכנו על שכירות וקיינו שנה שניים ומי ק'סס למה לא ביכה לו ממחני ושמואל כסוח קיס מן סגוי שיפרע לו או לקראת שקוא נתת לו שכר שלא יהי כמשכ בשכר קלואה ואל'ת מכח דינא דבר מיצרא קיה לו לרב מרי לקוציא מירי רבא כדאמר מאי משכנתא דשכונס גביה וקדאמר דוכן מן סגוי לית ביה משום דינא דבר מיצרא קיינו משום דמצי אל' ארי' אכרחי ממזדך אכל הבא רב מרי שלא היה לו בית אצל ב בית סגוי לא שייך קאי טעמ' ואדרבה הפסיד שכל זמן שלא קנאו רבא הוה דר בו רב מרי בשכ' ליבית ויל' דרב מרי לא היה רוצה לקנות: דסתם

אשר יתן ביתא זבנא

ומר משום דנטר ליה עד אייר שקיל שית' וקא ס' דע' משום המנתת השכירות קא מוחסי: אתון קוא דעבדיתון שלא כדון שעתם מסלקין אתון כניסן ועדיין לא תתל את התבואה בקשה ומפסידין אתון הרבה וארעא לאריסא משתעבד עד שתקבל התבואה כל דרכה הילכך שלא כדון היא כפיתתכם: בא כטורנא לה עד אייר ומרווחנא לה בכמה ושכר שרי אבי נטל שלכך אבי מפריו על חבדיתה ואינו בשכר המתנת ד' כורין: רב מרי בר רחל ית שמואל הוה נשאלה בני ונתגייר ושמים איסור גיורא ורב מרי הורתו שלא בקדשה ול'דתי בקדשה ומחמת כבודי תלאקו על פס' אמן: פדר סגוי וזכנס לרבא: נטר שתא המתין רב מרי שנה שלימה

כל דרכה הילכך שלא כדון היא כפיתתכם: רב מרי בר רחל ית שמואל הוה נשאלה בני ונתגייר ושמים איסור גיורא ורב מרי הורתו שלא בקדשה ול'דתי בקדשה ומחמת כבודי תלאקו על פס' אמן: פדר סגוי וזכנס לרבא: נטר שתא המתין רב מרי שנה שלימה

שקל אגב ביתא מרבה הכתא אמטי ליה לרבא : לא שקילנא אגב בית' עדי' שאכוף את סגוי לשלם לך מעותיך ואין זו ריבית
דבא רבא לא מיחייב מידי חלא גוי : ומתקן ליה בטבת נוטלין יין טוב ואי קנו שקלי ליה מתשרי דלמ'הני מחמיין נאשתכח דמסו' דאקדימו מעות
בתשרי ועדיין לא יבא השע' קיבל עליו המוכ' אחריות ולא דמי לסקודל'עיל דיש לו חשין לפי שהיין רגיל' דקחמיין ושמה בולו החמיין : מעיקר' משע'
שלקחו : דחמרא חמרא דחלא חלא : קילקולו בתוכו הוא חלא שאינו ניכר ויין המקולקל לא לקח הימנו :

דסתם משכנתא שתא ולא קנה
מיני גוי לבגדי נחשב כמכר
אלו כל אותה שנה כמו בחתרא
דלא מסלקי והשתא נישקול מה אגב
בית דחשיב כאילו קנה הבית ממושכין
לו מרבא שאם קים בא רבא להחזיק
בבית קיה מוכענו רב מרי' אם קיה ר'
רוכס ע' שיפרע' לו מעותיו קילכך
הוא חשיב רבא כלנה ואסור רב מרי
לדור בו בח' אורבא הסיכו דלא עדיף
מבברא דאתי מיניה : השתא
נישקול מר אגב ביתא משמע דיכול
אדם למכור מה שהשכין ביד אחרים
וכן משמ' כפ' האו' משקלי דאם הקרי'
המשכיר את הבית אין הסוכר רשאי
לדור בו יותר ואם דר בו מעל וקסם
דאמ' כפ' אעפ' וכפ' ב' דנדריס' בית
שמסכנתו לך לכשאפ' כ' ממך תיקרוש
קדשה משמע שכל זמן שהיא ממושכין
אינו יכול להקדי' וי' דמה שיתיר על
האב יכול להקדי' ולמכור אבל גב'
תחילה חובו ומה שאין יכול לדור בו
לפי שהקדש מעורב בו נומכר הבית
ויקח זה שכר שנתן : ושפכי
ליה טפי אין זה ריבית מאחרת שלא
קנו מזכירין שנתנים בשביל מעותיו
שהיו בטילין אלסם דרפי' בקונט' ולא
דמי להלוהו ודר בחזירו שדריך ל'
להעלות לו שכר אף עפי' שאינו אמר
סיקא דר בשבי' בטול מעותיו דשאני
התם שעדיין חייב לו : משתעבדי
בהו טפי אית ספדל' ב' טפי שלכאוף
היו מחזירין להם מעו' הסרג' שמתקין
בעבורם וכל מה שהיו משתעבדים
בהו קיה בשכר הלוואה : אפרוותא
דזול שפט הבא משמע שהיה
שם מקום קי' ול' ובהמוכר פירו' משמע
שהיו מוליכין עם ייכס כדי למכרן כ'
ביוקר ול' שהיית' עומדת בין מדיכס
שהיו מוליכין עם יין לר' ובי' מדיכס
שלא קיה שם כמכאוקיו מביאים שם
ממקום הזול וביאים ממקום קיוקר
שם לקנות : קתם

שקל אגב ביתא אמטי ליה לרבא אמר ליה
האי דלא אמטאי למר אגב ביתא עדה
האידינא דסתם משכנתא שתא אי בעי גוי
לסלקי לא הוה מצי מסלק ל' השתא
לשקול מר אגב ביתא א' ליה אי הוה ידענ'
דהוה ממושכין ליה למר לא הוה זביגנא
ליה השתא בדיניהם עבדינא לך כל אימת
דלא מסלקי בוזי לא שקיל אגב ביתא א'
אנא נמי לא שקילנא מינך אגב ביתא עד
דמסלקנא לך בוזי אמ' ליה רבא מברגיש
לרב אשי חזי מר רבנן דקא אבלי ריביתא
דיהיב זוזי אחמרא בתשרי ומבחר' לה ב'
בטבת אמ' ליה אגהו נמי אחמרא קא יהבי
אחלא לא קא יהבי בעיקרא דחמרא ה'
חמרא דחלה חלה ההיא שעתא הוא ד'
דקמבדרי רבינא הוה יהיב זוזי לבני אקר'
דשנוותא ושפכי ליה טפי כופיתא אתא ל'
לקמיה דרב אשי אמר ליה מי שריא ליה
אין אחולי הוא דקא מחלי גבך אמר ליה ו'
והא ארעא לאו זיידהו היא אמ' ליה ארעא
לטסקא משעבדא ובלבא אמ' מאן דיהיב
טסקא ליכול ארעא א' ליה רב פפא לרבא
חזי מר הני רבנן דיהבי זוזי אסרג' דאנשי
ומשעבדי בהו טפי אמר ליה השתא אינו
שכיב' ולא אמרי לכו הא מילתא הכי אמ'
רב ששת מוחרקיהו דהני בטפס' דמלכא
מנת ומלבא אמר מאן דלא יהיב כרגא ל'
לשתעבדי למאן דיהיב כרגא רב סעורם
אחווה דרבא הוה תקיף אגשי דלא מעלנ'
ומעיל להו בגוהרקא דרבא אמר ליה ר'
רבא שפיך קא עבדת דתנינא דאית ל'
שאינו גוהגבשורה מניין שאתה רשאי ל'
להשתעבד בו תלמוד לומר לעולם בהם תעבודו ובאחיכם יכול אפי' גוהג'
בשורה תלמוד לומר ובאחיכם בני ישראל איש באחיו וגו' א' רב חבא הא'
מאן דיהיב זוזי לחבריה למיזבן ליה חמרא ופשע ולא זבין ליה משלם ליה
כדקא אויל אפרוותא דזול שפט אמ' אמרי'תא לשמע'תא קמיה דרב
זביד מנהרדעא הני מילי בין סתם אבל בין זה לא מי' מר' דמוכני ליה נהליה רב אשי אמ' אפי' יין סתמא נמי
לא מ' ש' אסמכתא היא ואסמכתא לא קניא לרב אשי מ' ש' מהא דתנן אם אוכיר ולא אעביד אשלים כמשכא

ההכר : אקרא קונטר' יאה בלע' יושפין
על שפת אתו נהר ויהיב לקו רבינא
זוזי לפני הציר לתת לו היין בעת
הציר כשער היונא : ושפכי ל' טפי
כיפיתא מדעתא שלא בתכא : אחלו
קמחלי גבך הואיל ולא פסקת' עמהם
ומדעתם נותנין לך ואין מזכירין לו
בשכר מעותיך שהיו בטילות אל'ינו
מתנה בעלמא הוא : והא ארעא לאו
דידהו הוא אלא שהיו עשירים ורחוק'
כני אדם שהניחו שדותיהם וברחו ו'
ואין נותנין מס הקרקע למלך והם
נוטלין השדות והקדמים ופורעין מס
למלך ושמה היי' שאני לוקח מהם גול'
הוא בירי דקרקע איכה נבולת וקרי'
היא של בעלים והפירות גול' : טסקא
מס של קרקע : כרגא כסף גולגלתא
שהיו כל היקודים כל אחד נותן כסף
גולגלת' למלך : מוהרקיהו חות' עבד'
שלהם : בטפס' בארבו של מלך
מוכח וקרי כלס עבדים לו דריכא ד'
דמלכותא דיכ' : תקיף כופס : גוהרק'
עגלה מוכנת למרכבת אדם ובשפ'
אשכ' רייטווג : בהם תעבודו ובאחי
כמי תעבדו : למי זבין ליה חמרא לקס
לזוין בזמן הציר : משלם לזוין לפ'
דמי קלי' שקיבין אנתה : אפרוות' דזול'
שפט שם המקום שהיין ניקח ונמכר
לסם לרוב הלוקחין יין כימות הציר
: אסמכתא היא אפילו הציר ונמכר
אם אינו קונה לך אפרע משלי אין זו
אלא אסמכתא הואיל ולא קנו מיודו :
אם אוכיר לך ולא אעביד גבי מקבל'
סדס מחזירו למחצת ואוצירה שלא
חרשה ולא זרעה שמיין אותה כמ'היא
ראויה לעשות ונותן לו שכך כתב לו
מתמלה אם אוכיר כו' בפרק המקבל'
אלמא כיון דאפסדיק בהכי ועל'ים
המך לאו אסמכתא היא שאינו מקבל'
עליו אלא קרי הפסד שהפסידו :

התם בידו הכא לאו בידו תומק במאי הוי טפי בידו קתס מהכא דלוי מיירי קתס טיס בידו תבואה לזרוע ק"כ חס יפ לניין בני בידו דלוי דסיב
קתס משום דיש בידו לקנות הכא נמי בידו לקנות ניש לומר דהכא אין בידו כשער הזול דשער הזול פסול לא לניין כלי דלוי דמזוז
כסיבא לקנות לא ימצא בחותו שער אבל באם אוכיר בידו לקנות חייטין שחס לא ימצא בזול יקנה ביוקר:

הבא ל... קתס
דבינותם לפירוש הקובץ...
בירר בני משחק בן וכו' וכו' דק' וכו'
קתס דלזו חסכתה הוי וכו' וכו' וכו'
משום דהוי דמי חסכתה כגון חס
אוכיר ולא אעביד וכגון משלים
פטרנו דנא פטר דמזוז נא לזרבר
כשכור כל זה בידו לעשות ומרוב כי
מתקס חרעתה דלוי יקוב חסכתה
קח מתני דטועה פלח כז לוי דק' ה
מכל משחק בקיסים לא שמיך מיירי
דלוי ידע מי נכח הוי לא נכח וכו' וכו'
מתני שמי מנה מסך קב וכו' וכו'
ומקני והכא משמע חסכתה דקובח
דלוי בידו ק' שמי חסכתה נגד זה
לרת דקתס נפיק לא הוי חסכתה
דחב דבעי למיקני בידו וכו' וכו'
לפי דכחוקה חסוכ חסכתה לכהוי
דלוי חסי חוזר כי ערכו כמזל נק'
ולא חמריק וכו' דבעי למיקני בידו
ומקני ועוד דחס כן הוי מדק' בעל'
זה בורר להקיא דחין אחד מהכ' כז ר'
דקתס לא שייק ק' לעמא וכו' כ
בעמנו חוזר כו נקנה כשפר הוסר
בני עובדא דפנים סהמירו זה קתס
זה כפרק כמה מדליקין סהקנו זה ל'
לזה דזי לחקנו ניגדרנו כעו וכו'
על גבי דיש מקומות דקנו כלל ק' וכו'
דכריס בעלמא כגון כחמן עני ח'
אכא כו דכחמן לך מחלוקת יכן חור
לי בחיי רשף דחין יכול לחזורכו
קתס דין סהמיר עיל כיון טיס להס
תביעה זה על זה וזהס קבלו עניקס
כך את דחין ולא דמי להיכא שייך לו
שום תביעה וקתס כפר זה בורר בני
מפריחי יונים משמע כפי הקל דק' ה'
וכריכא דלוי קאמר בתלם כדעת

התם בידו הכא לאו בידו אמר רבא בני בי
תלתא דיהבי זוזי לחד למזבן להו בידי ש
וזבן לחד מיניהו זבן לכולהו ולא אמרן א
לא דלא צר וחתים איניש איניש לחודיה
אבל צר וחתים איניש איניש לחודיה
למאן דזבין זבן ולמאן דלא זבן לא זבן א
רב פפי משמיה דרבא האי סיטומת קניא
למאי הלכת רב חביבא אמר למקנה ממש
רבנן אמרי לן קבולי עליה מי שפר והלכת'
לקבולי עליה מי שפרע ובאתרא דגהיגו
למקני ממש קני היה הוא תחלה ל
לקוצרים אמר רב מחוסר שת' פוס'
שלש אינו פוסק ושכואל אמר בידי אדם
אפי' באה פוסק בידי שמים אפי' אחת אינו
פוסק תנן פוסק עמו על הגדיש וה' מתוס'
משד אחמא למיבש ולמידש ומידר כגון
דשדא בחמא ומידש ולשמוא דאבו בידי
שמי אפי' אח' אינו פוס' והא מחוסר מידר'
דבידי שמי הוא אפשר בנפוות ועל העבי'
של ענבים והא מחוסר מכמר ועיולי לבי
מעצרתא למידש ולמנגר כדתני ר' חייא
על הכומר של זיתים הכא נמי על הכומר
של ענבים והא מחוסר תלת באתרא ד
דהווא דזבין הוא דנגיד ועל המעטן של
זתים והא מחוסר מכמר ועיולי

לא בידו טמא לא יוכרוהו לו: דלא
צר וחתים מעות כל כל חיס ואיש
לכד: סיטומ' חותם שרושמיין קחנוני'
על החכיות של יין שלוקחין קכסכ' כ
ביחד ומכחין אותן כחצר כבעלים
ומוליסין אותן אחת אחת למכור ל'
לחכות ורושמיין חותם לרעת סכל ה'
קרושמות נמכרות: ובאתר' דלמיקני
סרגילין לרשום על מכת סכדבר זה
תהא קני' לו כחילון מסך קני: מחוס'
שתיס שתי מלחכות: פסק עמו ואף
על פי שלא יבא קשער דהא יש לו
אבל מחוסר שלש כחין לו דמי: בידי
אדם חס מלחכות סהדבר מחוסר כ
בידי אדם שפי' מאך קן פוסק: בידי
שמי שפי' אחת אינו פוסק דמי יומר
דחתי ויקא בידו לקסלים קילכ' כאון
לו קיא: משדא חחמא שטוח ה'
קעומרי' בהמה ומידר לזרוק קמוץ
לאחר קדיסא כרחת כרוח: כגון
דשדי חחמה ויביש דחכתי גדיס קרי
ליס קאיכא מדרא דבידי שמי הוא
סדריך רוח שאינה מעניק: איפשר
ככפנותא וון בלעז: על העביט כו'
לאותבינקו לרב ושמואל נקיס לה
ואזיל: מחמר קוחחוס: ומדש לדריק
בנת: ממגר למשוק קיין אל הכור
שלשני הגת: כדתני ר' חייא לקמן
על הכומר של זתים דקנן
במתני' מעטן תנא ליה איכו במתני'
כלמין כומר לומ' שפכר בתחממו

עצמו קתס דקאמר קיס ל' ככפסאי דידעכא טפי ולכחי אשמכתא משמע היכא דבידו לקרויח הויא טפי
אשמכתא ומהך דשמעתין כדלכא לי דלא דמי דהכא הויא בידו ולא בידו דאף על גב דמאי קוא לקנות מכל מקום כיון דתלוי בחחרים דחס לא
ידנו למשור ממי יקנה הילכך לא גמר ומקני
גוים לא גמר ומקני כגון דאמר אשלים אלפא זוזי כדלקמן כפרק המקבל אבל אשלים כמיטבא דלא גוים גמר ומקני ועוד פירש רבינו תם
דווקא כי קהיא דחס אפי' חוזר כי ערבנוי מחול לך וקהיא דפירקין דחס אי אתה מתן לי מכאן ועד שלש שנים וקהיא דמשלים חסיב אשמכתא:
כיון דגוים שאין מתכוון אלא להסמיך חברו על דבריו שיאמינו אבל משחק בקיבוי אדעתא דהכי קא עבדי סירווחו זה או זה ובסנהדרין
סאריך כפסק משחק בקוביא: תני
כמו זתים על כומר של זתים ואם תאמר אמאי לא אמר ר' חייא מילתיה ארישא דעביט של ענבים
דחמוס קזיתים מיהרי בידי שמים:
ובפר

חבץ הונו

והוא שיהיו וחברותיהם חש פסחין
לזה יס לזה לא מיידי בעפר
דזה מחובר שלם הוא נחיתו פוסק
אלא כבשי חייבי ודנקט קאי ליפסח
דחף על פי שאין לזה יס לזה כדנקט
נבי פוסקין על פער שבפוק משמע
פוסק פער כפוק לבינים וקמפמע לן
דחפשי פחין פער לקדירות שבפוק
כין פוסק פער לבינים חפשי כלן יש
לבינים לשפוק לקדירות כפער מ
מכרי קדירות כולל שהבינים לענין
קדירות כפין לקדירות למכרי תבוא
אי כפי חפשי פחין פער יכול להיות
דחפשי כפשי על לפי פדרך יוצרים ד
דחפשי מכרי פוסק הרבה מהם :
יכול לומר לוקן לי כזה או תן לי
מעותי אין זה מעמיד מ
עליו על גב פירו כיון דבתורת מקח
נותן לי מעות תחילה ואפי' מי שפרע
ליכא דדעתיה דאיכסי אתרעא זילא
כפוקין מעות על מות לקבל פירות
לאחר זמן : דלכא ר' שמעון ה' כל
אלא כרבנן כין פסקין לא פסק
סקיל כדקפתי וביחא ליה לאקמיה
כר' שמעון כפי דקפתי לא קוי חלף שני
מהלוק דרבנן דר' שמעון כר' יהודה
דמתני' אלל אי מתני' רבנן קיא איכא
שלם מהלוקת כלל פסק דלר' שמעון
אין הלוקח יכול לחזור בו כלל אפילו
אלא הוא רוצה לקבל מי שפרע ולרבנן
יכול לחזור בו וקאי כמי שפרע ולר'
יורה אפי' מי שפרע ליכ' ועוד דסבילא
קוא דלרבנן דרבי שמעון כין דלא
בתקיים המקח בשעת מתן מעות וי
יכול לחזור הלוקח אפי' לא הולא חלף
שה' כמי שפרע ח' כשהחול השער
אפילו כמי שפרע לא יקיה דויעתיה
דאיכסי אתרעא זילא אלל לר' שמעון
דכר' הלוקח לא מצי קדר ביה להכי
אי פסק כשער הגבוה שקיל כדקפתי
אי לא שקיל כדמעיקר דליכ' למימר
לר' דלישקיל כדקפתי משנ' דדעתיה
דלוקח אתרעא זילא דקר יתקיים
המקח משעת נתינת המעות לענין
שלא יוכל לחזור אפילו יקבל עליה מ
מי שפרע : תיפוק

לבי דפי למידשו ומנגד תני רבי הייא על
כובר של זתים הא איכא תלת באתרא ד
דהוא דזבין ההוא כנגד תא שמע ש
ועל הבצים של יוצר אמאי והוא מחוסר ל
לפופי ויבוי עייל לאתונא ומשרף ו
למיפק כגון דמלפפה ויבשו והוא איכא
ותלת באתר דההו דזבין הוא דמפיק ועל
הכי משישקענו בכבשן והוא מחוסר מקל
ואפוקי ומידק באתרא דההוא דזבי ההוא
דייק ולשמואל דאמר בידי אדם אפילו כ
באה פוסק למה לו משישקענו בכבשן א
איכא משראוי לשיקעו בכבשן : ועל
הבצים של יוצר : תנו רבנן אין פוסקין
על הבצים של יוצר עד שיעשו דברי רבי
באיר אבי ר' יוסי כד' א בעפר לבן אבל כ
בעפר שחור כגון כפר חגניא וחברותיה כ
כפר שיחין וחברותיה פוסקין אף על פית
שאין לזה יש לזה אממר יהיב זוזי מבי מ
מעילי עפרא כמאן אי כר' מאיר האמר עד
שיעשו אי כרבי יוסי האומ אף על פי שאין
לזה יש לזה לעולם כרבי יוסי ובאתריה ד
דאממר עשק עפרא אי דמעילי עפר
כמכא דעתיה ויהיב להו זוזי ואי לא לא
סמכא דעתיה ופוסק עמו על הזבל כל
ימות השנה : חכמים היינו תנא קמ
אמר רבא ימות הגשמים איכא בנייהו
ופוסק עמו בשער הגבוה : ההוא גברא
דיהיב זוזי לנדוניא דבי חמוה לסוף זל
נדוניא אתו לקמיה דרב פפא אמר ליה א
אי פסקת עמו בשער הגבוה שקיל כהשת'
ואי לא שקיל כי מעיקרא אמרו ליה רבנן
לרב פפא ואמרי ליה רבינא לרב אשי ואי
לא פסק שקיל כמעקרא כעות ניעה מ
ומעות לא קנו אמר להו אנא גמי לקבולי
עליה מי שפרע קא אמינא אי פסק כ
בשער הגבוה מוכר קא הדר ביה מקבל ע
עליה לוקח מי שפרע אי לא פסק לוקח ק
קא הדר ביה מקבל עליה לוקח מי שפרע
אמר ליה רבינא לרב פפא התם

כי יפא ביתה כד של שחין : לכופי
חמול ידיר כלעז לשון מלפסין הולד
שמגלגלו לפי מידתו אס גדולות אס
קטנות ועשה לקן בית קיבול :
ומשרף לזרפו ככבשן : כגון דמלפף
ויבוי ואכתי בינים קרי לקו לשון כ
בינה מרסקא שהעפר מעכלת עם
קמי : ומידק לאחר שנשרפו האבנים
קרי קן חתיכות שרופות ומזביחין א
אותן מן הכבשן ונותנין בקן מעט מ
מים ונוכרין אותם ונידוכות מאלוקין
כקמח טחון : משראוי לשיקען בכבשן
משקין וקומין את האבנים ואת ה
העצים והכל בידו ואין חוסר חלף מ
מלחכה : כמא דר' שזריך שיקא מוכן
בידו : בעפר לבן שאינו מצוי וכשהיו
מכניסין אותן אין מכניסין אותן חלף
מגובל ועשו בינים : אלל בעפר
שחור שהוא מצוי במקומו אין צריך
שיהא בידו שאס אין לזה יס לזה :
מכי עיילא עפרא משקנים המוכר
וכר עפר בביתו ועפר שחור קיא :
עשיק עפרא יקר ואינו מצוי : סמכא
דעתיק דכל אחד וקחזור יקבל מי ש
שפרע : לא סמכא דעתיק דילמא לא
משכח עפרא וליכא מי שפרע שקיא
עצמו לא כשמך עליו חלף נתן על ה
השפק : ימות הגשמים איכא בינייהו
קכא קמא כל ימות השנה קאמי ופליג
עליה ר' יוסי ואמ' לא שגא ימו' החמה
ולא שגא ימות הגשמים עד שיקא לן
למוכר זבל באשפות וחכמים מתירין
אף על פי שאין לוי' לאחרים אס מ
ימות החמה קן שקבל יש לקן זבל
שכר כרקב ונישוף בימות הגשמים
וכעשה זבל אלל בימות הגשמים לא
: ופסק עמו כשער הגבוה חלף
מתני' קאי שזריך לפסוק עמו שאס
יוזלו ויפחתו דמי השער ויגבה שער
הפירות שיתנו יותר כסלע שיתן לן
כשער קוול ואס לא פסק כן יקבל ע
על כרמא כשער שפסק :
הקוא גברא ריקיב זוזי לנדוכיא דבי
חמוה ופסק עם מוכרי נדוני' תכשיטי
הכנות ונתן להם מעות להיו' מוכנין
ליום פלוני ועשאו המיו' שליח לפסוק
: זל נדוכיא ורצה להזור שאין חמוי
רצה לקבלה כדמים הללנו : מוכ' קהדר
ביה כשאינו מקיים תנאו ליתן כשער
פולל : וממאי

איוהו בשך

וממאי דמתני' דמזריך ליה לפסוק כשער הגנוס אפי' לרבנן קאמ' דפליגי עליה דרש' ב' קוזב ואמרי דליקח יכול לחזור בו כמב' דאין' ז' ע' נ' ח' וכתב' כך נשתנה השער דעתיה אחרעא זילא הוא לא חמריק קמי' חלף אס' כן פסק בפירוש שער הגבוה דשק' ל' בהסתח' ומו' לא סתק' כו' וי' ק' ח' א' ויק' מי' שפירש: דילמא מתניתין דאזכרתי' לפרושי:

וממאי דרבנן הוא דפליגי עליה דר' ש' דאמרי' מעות לא קנו וא' האי פסק' ב' בשער הגבוה שקיל כדהשת' א' לא פסק שקיל ברמעיקרא דלבו' ר' ש' היא דאבו' מעות קונות וכי' אפסיק בשער הגבוה שקיל כי' השתא א' לא פסק ש' שקיל במעיקר' משו' דקני' להו' זווי' אבל לרבנ' בין פסק בין לא פסק סת' ל' כי' השת' דדעתיה דא' גיש' אתרעא זילא א' ל' אימו' דאמר' ש' בחד' תרעא בתרי' תרעי' מי' אס' דא' לאת' ח' מי' שפרע' בלוקח' לר' ש' לית' ליה' וכו' ת' ה' ג' וכו' והתני' מכל' מקום כן' הלכה' אבל אמרו' חכמים' מי' שפרע' בו' מא' כב'ל' מקום' לאו' דלא' שנא' לוקח' ולא' שנ' מוכ' בקבל' עליה' מי' שפרע' אלא' כי' קאמר' ר' שמעון' בחד' תרעא' בתרי' תרעי' לא' אמר' אמר' ליה' רב' אחא' בריה' דרבא' לרב' אשי' ותיפוק' ליה' דשליח' שוייה' מעיקרא' אמר' ליה' כתגרא' דובין' ומובין': מתני' מלוה' אדם' את' אריסו' חטין' בחטין' לזרע' אבל' לא' לאכול' שהיה' רבנ' גמלי' אל' מלוה' את' אריסו' חטים' בחטים' לזרע' ביוקר' והוזלו'

או' בזול' והוקרו' גופל' מהן' כשער' הוזל' ולא' מפני' שהלכה' בן' אלא' שרצה' להחמיר' על' עצמו': ג' תנו' רבנן' מלוה' אדם' את' אריסו' חטי' בחטים' לזרע' בד' א' שלא' ירד' אבל' ירד' אסור' מאי' שנא' תנא' דידן' דלא' קא' כפליג' בין' ירד' ובין' לא' ירד' ומאי' שנא' תנא' ברא' דקא' מפליג' בין' ירד' בין' לא' ירד' אמר' רבא' רבי' אידי' אסברה' נהלי' באתרא' דתנא' דידן' אריסא' יהיב' ביזרא' בין' ירד' ובין' לא' ירד' כמה' דלא' יהיב' ביזרא' מצי' מסליק' ליה' וכי' קא' נחית' לבציר' מהכי' קא' נחית' באתרא' דתנא' ברא' מרי' ארעא' יהיב' ביזרא' א' לא' ירד' דמצי' מסליק' ליה' כי' קא' נחית' לבציר' מהכי' קא' נחית' א' ירד' דלא' מצי' מסליק' ליה' אסור' תנו' רבנן' אומר' אדם' לחבירו' הלוינו' כור' חטים' וקוצץ' לו' דמים' הוזלו' גותן' לו' חטים' הוקרו' גותן' דמיהם' והלא' קוצץ' אמר' רב' ששת' הכי' קאמר' אם' לא' קוצץ' הוזלו' גופל' חטין' הוקרו' גותן' דמיהם': מתני' לא' יאמר' אדם' לחבירו' הלוינו' כור' חטי' ואני' אתן' לך' לגרן' אבל' אוס' לו' הלוינו' עד' שיבא' בני' או' עד' שאמצא' מפתח' והילל' אוסר' וכן' היה' הילל' או' לא' תלוה' אשה' כבר' לחברתה' עד' שתעשיה' דמים' שמא' יוקרו' חטים' ונמצאו' באות' לידי' ריבית': ג' אמר' רב' חונא' יש' לו' סאה' ליה' סאה' סאתים' ליה' סאתים' ר' יצחק' א' אפי' יש' לו' סאה' ליה' עלה' כמה'

משוק' מיכיה' ומקבל' מי' שפרע' אבל' לוקח' לא' מצי' קוד' ביה' מצי' יהיב' זווי' ח' כי' לא' נשתנה' השער' ומשום' הכי' כי' נשתנה' השער' כמו' קוח' ומועות' קונות' לא' מצי' קוד' ביה' האי' לוקח' ד' דמתניתין' דקנו' ליה' זווי' אבל' לרבנן' דאמרי' ח' לוקח' יכול' לחזור' בו' אפי' כשעת' שלא' נשתנה' ולא' קמי' חלף' לק' לקבולי' מי' שפרע' כי' כשתנה' השער' וקוח' לא' כתיב' מעות' חלף' ע' מ' לקבל' לאחר' זמן' חיימא' לך' דמי' שפרע' כמי' ליכא' ואפי' לא' פירש': דדעתיה' דחבי' הפוסק' עד' לאחר' זמן': אתרעא' זילא' קוח' אס' ישתנה' בתוך' הזמן': חיימור' דאמר' ר' שמעון' דלוקח' לא' מצי' קוד' ביה': בחד' תרעא' כגון' שלא' נשתנה' השער' או' הפוסק' על' מנת' לקב' מיד' ונשתנה' וכתב' כך' נשתנה' השער' דכי' פסק' לחז' אדעתיה' דתרעא' זילא' פסק': כתרי' תרעי' כי' מתניתין': מי' אמר' מודה' קוח' דחזר' ואין' עליו' חלף' מי' שפרע' וכי' מצי' אוקמת' לה' כר' שמעון' להנצל' מקבלת' מי' שפרע' מזריך' לה' לפסוק' כשער' הגבוה' ואס' לא' פירש' וחזר' בו' מקמי' מי' שפרע' וס' לרבנן' דכתרי' תרעי' לא' פליגי' דמי' לא' תימ' דמודי' רכי' שמעון' בתרי' תרעי' דלוקח' יכול' לחזר' בו' ויקבל' מי' שפרע' לית' ליה' בתמיה': וקתני' מ' מ' כך' הלכה' כו' שמעון' קא' ל' כ' קוזב': ותיפוק' ליה' דחין' כחן' מי' שפר' חלף' לוקח' כדניח' זו' דקא' שליח' שויה' של' בית' חמיני' עשאנהו' שליח' לפסו' והמיני' חזר' בו' ומה' כידוש' זק' לעשות' שכ' ד' מוקללין' אותה' וחמוס' נמי' לאו' בר' ק' קבולי' מי' שפרע' הוא' דמי' אמר' היה' לך' לפסיק' כשער' הגבוה' ולתקוני' ש' שדרתי' ולא' לענותי' יב' עיוות' כמה' שהיה' עליו' לתקן' לא' כעשה' פלונו': בתגרא' דזבין' ומזבין' לא' שלי' כעשה' חלף' הוא' פסק' עם' חתנו' והתנו' פסק' עם' אחי' ומשתכר' א' לא' פסק' חמיני'

עמו' וזה' פסק' כד' למוכר' לחמיני' ולהשתכ': חטים' כחטי' לזר' סאה' בסאה' וכגמ' מפ' טעמא': שהיה' רב' כלו' הוצרך' לשנות' משנה' זו' לפי' שהיה' רב' מחמי' שאס' הוזלו' כו' מהן' כשע' הוזל' ואשמועי' מתני' לא' שהלכין' לא' סר' להחמי' על' עצמו': שלא' ירד' עדיין' לא' ירד' הארי' לתיכס' לעובד' כש' עבוד': חלף' ירד' אס' כדמ' ואזיל': ר' אחי' אסבר' לי' פ' יהיב' לי': ביזרא' הורע': מי' מסלק' ליה' ב' סלק' אפי' ירד' וכבר' חרש' קוח' וכו' ב' ה' לסלק' בשביל' שאין' לו' זרע' כשלו' ממנו' וזרע' וכסיוקרו' חטין' יתן' חטין' חין' זו' הלוא' חלף' לכבי' מהכי' נחית' קרי' הוא' כינוד' לתוסק' מעבשו' ע' מ' שיטול' ב' ה' הורע' תחלה' מחלק' המגיע' לארס' והארס' יטול' קשאר' בשכר' טרמ' ויטול' פחות' משאר' אריסים' כשיעור' הורע' ועל' מנת' כן' ירד' שיטול' פחות' משאר' אריסין' כשיעור' הורע': מרי' ארעא' יהיב' ביזרא' וזה' היה' קרקע' שלג' יפה' ושינה' ממנה' העיר' להטיל' על' הארי' הלכך' אס' פסק' כן' עמו' בתחילתו' קודם' שירד' דמי' מסלק' ליה' כי' נחית' לבציר' מהכי' נחית' ואין' זו' הלואה' אבל' ירד' ומתחלתו' לא' פסק' עמו' שיקא' הורע' שלג' ואחר' מיכן' כתרצה' מחילוני' על' ידי' קבלת' דמי' או' מתנה' חין' ירדתי' עבשו' לתוסק' דמי' לבציר' מהכי' נחית' וקלואה' קי' גבי' ואס' יוקוצץ' לו' דמים' כך' וכך' דמים' כשער' של' עבשו' חתן' לך' וקאמר' תנא' דאס' הוזלו' נוטל' חטין' והיינו' דפרכי' ופלא' קצן' וכי' הוזלו' נמי' יטול' דמים' פקצן' דקא' כמה' א' חזיה' זווי' הוא': אבל' אמר' הלוינו' עד' שיבא' בני' דכין' דיש' לו' שפיר' דמי' דקא' סאה' בסאה' דרבנן' קוח' דלא' נשך' דאורייתא' וכי' יש' לו' לא' גזר':

אע"פ

תיפוק ליה דשליח שוייה מעיקרא אמר ליה כתגרא דובין ומובין מתני מלוה אדם את אריסו חטין בחטין לזרע אבל לא לאכול שהיה רבנ גמלי אל מלוה את אריסו חטים בחטים לזרע ביוקר והוזלו

איחור נשך

ולית הילכתא כוותיה וכו' דהשתא ק"ל כר' יצחק דאפי' שאין לו אלא סאה לזה הימנו כמה כענין דברייתא ר' חייא מסייע ליה ור' זבין ב' דברייתא
אין יכול להלות אלא כמו שיש לו וכו' אחר זה דוק שרי ומי' בהא מודה רבי יבן דאפי' יתן לו ביהר ויהמר קני בזה אחר זה שרי דהדר
לח מתמא שופך ביהר נשרי כמה טיפין ומיהו נראה דאין דריך לדרקק אלא לנקה הרבה כבת אחת לר' יצחק דא' תה טיפה יכול להיות כנגד כל
טיפה וטיפה: בני חבורה המקפידין זה על זה עוברין מש' מדה כו' פירש מתוך שמקפידין באין לידי כך דתנן בפר' אין נדין מנה' אדם

כלה

לחזירו מלח לי כלי זה אכל לח במ
כמדה פירוש שלא יזכור לו שו' מדה
וקפידתן ערמת להם להזכיר כדי ש
פיהם מבורר יפה מה שמתחייב זה
לזה וכן משקל תנן אין משגיחין בכף
מחזי כל עיקר וזה מתו' שמקפידין
שוקלים במחזים אי כמי חפילו ביד
חבור להם לשקול כמו במחזים לפי
שמדקדקים הרבה אע"ג דשרי התם
כטבת שאין אומין כשאינו מקפיד וכן
חבור להם לומר מלח לי כלי זה בלא
הזכרת מדה וכן משמע מתוך פרש'
במס' שבת כפר' שו' בני חבורה ש
שמדקדקים זה על זה שאמר חבור
לחזירו מכת שלקחת גדולה תן לי
כמותה והוא שוקל בידו: משום
מניין פרח חס היו אגזים
ושקרי' ודומה להם ואמ' לקחת עשרי'
אגזים גם אני אקח עשרי' או חמור
כשעה שנטלה המתן עד שאשקול
הימנה ועד שאמרתי חורף הדגים ה'
והקיסופאים נאמנה הכנים והאגזים
והשקדים שאתה נוטל שאלו ל' גם אני
במשקל וכמדתה ומכילה משמע ש

כמה בורין תני' ר' חייא לסיועיה לר' יצחק
טיפת יין אין לו טיפת שמן אין לו הא יש
לו לזה עליה כמה טיפין והלל אוסר אמר
רב נחמן אמר שמואל הלכה כדר' ביהלל
ולית הילכת' כוותיה וכן היה הלל אובז
לא תלוה אשה אמר רב יהודא אמר
שמואל זו דברי הלל אבל חכמים אומרים
לויס סתם ופורעים סתם ואמר רב יהודה
אמר שמואל בני חבורה המקפידין זה על
זה עוברין משום מדה ומשום משקל
ומשום מניין ומשום לויס ופורעין ביום ש
טוב ובדברי הלל אף משום ריבית ואמר
רב יהודה אמר שמואל תלמידי חכמים
מותרין ללוות זה מזה בריבית מאי טעמא
מידע ידעי דריבית אסורה ומתנה הוא ד
דיחבי אהרדיא' ל' שמואל לאבות בר' אהי
הלויני באה פלפלין בבא ועשרי' פלפלין

כמה בורין דכל חדא וחדא אמר זו ק
תהא תהתיה שהרי אינה קנויה למונה
וכדי ל' חובלה ול' מוכרה וכמוכה אחת
שלוחה מזקקת על פירות שבשוק וזו
פנויה ללות עליה וכשלוחה כן החזן
נחתת לזה כהיתר דהא מילנו לזה סתם
אחת וחבלה נאכל גם קדא שוב' קוחיל
וכשלוחה כהיתר לזה ישלם חסין הסא
כמי כשלוחה כהיתר לזה כל סאה וסאה
שהרי זו עומדת לויין ככרו' סתם בלא
קביעת דמים שלא החזירו לדרקק כ'
באיכור שאה כסאה כל כך: בני
חבורה הולכין בדרך או יושבין בב'י
אחד איש להעזרת עממו: המקפידין
זה על זה שאין מוחלין על דבר מוע'
ומקפידין להלוות זה את זה כמדה
במשקל ובמנין: עוברים בשבתות
וימים טובים: ומשום לויס ופורעים
דיתנן במסכת שבת ובלבד שלא יחמור
לו הלויני והתם מפ' טע' סמא יכתוב:

שהנה נזמר חף על גב דשרי לומר לחנוני הרגיל חללו תן ליכא אגזים זהו לפי שאין משמע שם שתהא

שום קפיד' על העניין אלא שמודיעו שכ' הוא דריך אבל כשאמר לקחת עשרים גם אני אטול עשרים ומקפיד על העניין והוא
עובדא דחול' כעין משא ומתן ואי כמי שרי בני האי גויכא נעמיד כגון שאמר ליה המתין עד שאמנה לך האגזים שאתה נוטל גם חני כמניס
וכן כעין זה במדה וכמשקל אחר ועוד מפרש בה' ב' אסור מניין בע'א בהלכות יום טוב הולך אדם האל רועה הרגיל וכו' ברייתא בספר אין דריך
ואמר תן לי עשרים כנים ועשרים אגזים שכן דרך בעל הבית להיות מוכה בתוך ביתו עשרה אפרסקי' עשרים רמונים ובלבד שלא יזכיר לו ש
היום מניין רשעא אמר ובלבד שלא יזכיר לו ככוס מקח ככוס מנין רבי היה נקיט מייביה שיתין והשתא נקיט מייביה ארבעים לא לימא ליה מלי
לבו מאה נראה דטעם כיון שכל לדרקק החשבון אסור שאין זה בדרך כ' כי אין רגיל לדרקק כמימנו החשבונות כעין זה וחומר דגדולה היא
ונראה דדוקא בשנתנין מאה אגזים בפרוטא חו' אסור דאי השבון של ק' לא שייך לזמנו דמים אין נראה שיהא אסור וככוס מקח פירוש בה' כי
הנה נקיט מייביה חמשה דנקי' והשתא נקיט מייביה כדקפא לא לימא ליה מלח לי דינר נראה שלא פירש כן בשביל שיהא מותר אס לקח הימנו ש
ס' דינר ביהר דרי יס דינר ולא יאסור אלא דוקא שמדקדק לזמנו במילוי דינר דפשיטא דהא נמי אסור ומה שפירש כן בה' דשמא היה פשוט
זה יותר לאסור שמוזכר בכוס המקח שלוקח עכשיו ור' גר' במסכת בינה בכוס במילתיה דת' ק' בכוס מנין במילתיה דרשעא אבל בת' ס' כת' כמו
בה' אבל כפי'א שלנו בת' בכוס מדה במילתיה דת' ק' בכוס מקח במילתיה דרשעא ואין נראה דלפי גרס' זו לא מנינו אסור מנין לא במסנה ולא
בברייתא וא"כ מ"ל לשמואל אסור מנין דקאמר עוברי' משום מנין דמשמע שאסור ידוע לנו כמו מדה ומסקל': ומשום לויין ופורעין
כ"ט אסור לומר לחזירו לטון הלואה ופריעה חלל' יש לומר לשון שאלה וחזרה והם אינם רוצים לומר כן דלשון
דקדק בעיניה מחשב בלבו השואל שחם יזכור לשון שאלה שיזקוק להחזיר מיד וימ' ד"ט לא קאי אלא לויין ופורעין אבל עוברים משום מדה
ומסקל ומנין נקט לענין גזל ואי חפשי' לומר כן דפירק השואל מיייתי לה התם לענין שבת: וכדברי
במקפידים חשרי' כ' בהאמר בני חבורה המקפידים אכל שאין מקפידים שרי אע"ג דבמתניתין איירי
אדם הם מקפידים ולא מחלי' על מה שנתיקר נשוה יותר אלא משום שבה הלואה ורבנן שרו אפי' במקפידים דמחלי' על דבר מועט ונותנין שלא
בתורת ריבית ואפי' לא מחלי' מיכא למימר דטעמא דרבנן דשרו לפי שלא החמירו באיסור סאה כס' לאסור הפי' ככרות כדפי' בקוב' לעיל
ואין לק' כיון דסתם בני אדם מקפידים אמאי נקט שמואל בני חבורה המקפידים ולא נקט בסתם בני אדם דנקט בני חבורה שרגילים ללות זה
מזה ואין כזכרים לדרקק כל שעה ועושים כיום טוב כמנהגם בחול וגם אין כזכרים לעשות דמי' על הככרות כל שעה כשמלוי זה מזה לפי שרגילים
תמיד להל' זה מזה ואין יכולים לזכור חף על פי שפירש לעיל דחפילו ביד אסור לשקול בשר בני חבורה המקפידים ובמסכת בינה שרי לזכור
פאינו אומין התם לא הוי כסתם בני אדם החס' ב' במקפידים דאין טבת מקפיד אלא הרגיל ליקח ממנו ואין לפרש דסתם בני אדם באי' מקפידים
דמו ומתני' דאסר הילל נוקי דוקא במקפידים דהא אמ' כפ' שואל וכן אשה שואלת מחכירת' ככרות ובלבד שלא תאמר לה הלויני ופרכינן דגמרא
בשבת הא דאסר הילל נוקי דוקא במקפידים דהא אמ' כפ' שואל וכן אשה שואלת מחכירת' ככרות ובלבד שלא תאמר לה הלויני ופרכינן דגמרא
מתנה בעלמא קא יחבי אהרדי' כ' דוקא דבר מועט שידע בלבו שהיה נותן לו בלא הכי ואפילו מתנה מעט דוקא בת' ח': ערב

איזהו נשך

ואריך אמר רב יהודה אמר רב מותר לו לאדם לחלות בגני ובגני ביתו בריבית כדי להטעין טעם ריבית ולא מילתא היא משום דאתי למסרך כתיב אומר אדם לחבירו נכש עמי ואנכש עמך עדר עמי ואעדר עמך ולא אומר לו נכש עמי ואעדר עמך עדר עמי ואנכש עמך כל ימי גריר אחד כל ימי רביעה אחד לא אומר לו חרוש עמי בגריר ואני אחרוש עמך ברביעה רבן גמליאל אומר שריבית מוקדמת ויש ריבית מאוחרת כיצד נתן עיניו ללוות היבנו והוא משלח לו ואומר בשביל שתלוני זו היא ריבית מוקדמת לזוה היבנו והחזיר לו את מעותיו והיה משלח לו ואומר בשביל מעותיך שהיו ב בפילות אצלי זו היא ריבית מאוחרת רבי שמעון אומר יש ריבית דברים לא אומר לידע כי בא איש פלוני ממקום פלוני ואילו עוברין בלא תעש הכלו והלוה והערב והעדים וחכמים אומרים אף הסופר עוברים משום לא תתן ומשום כל תקח ממנו ומשום לא תהיה לו כנושה ומשום לא תשיכון עליו נשך ומשום ולפני עור לא תתן מכשול ויראת מאלהיך אניה : גמ

ועדים אין עוברין אלא מ משום כל תשיכון זימנין דעברי נמי אלפני עור לא תתן מכשול כגון שלא היה מלך בלא ע ערכ ועדים אכל לא תשיכון פסיקא ליה אכל לפני עור זימנין דלא עברי כגון שהיה מלך לל כלל הכי כי קי' דמוטיט כוססל יין לנזיר לא עבר אלא קיבא דקאי בקרי עברי נהרס :

הדרן עלך איזהו נשך

והעדים אין עוברין בלא משום לא תשיכון עליו נשך תניא ר שמעון אומר מלו ריבית יותר ממה שמרויחין מפסדין ולא עוד א בלא שמשוימין משה רבינו חכם ותורתו א אמת ואומרין אילו היה יודע משה רבינו שהי' ריוח בדבר לא היה בותכו כי את רב דימי אמר בנין לגושה בחבירו מנה ויודע שאין לו שאסור לעבור לפניו ת' ל לא ת תהי' לו כנושה ר א' ור' אסי דאמרי תרויהו באילו דגו בשגי דינין שנא' הרכבת אגוש לראשנו באגו באש ובמים אמר רב יהוד

אמר רב כל מי שיש לו מעות ומלוה אותן שלא בעדים עובר משום ולפני עור לא תתן מכשול וריש לקיש אמר גרם קללה לעצמו שנאמר תאלמנה שפתי שקר הדברות על צו"ק עתק אמרו ליה רבנן לרב אשי קא מקיים רבינא כל מה דאמור רבנן שלח ליה בחדי פניא דמעלי שבתא לישד' לי מר עשרה זוזי דאתרמי לי קטינא דארעא למזכן שלח ליה גית' מר סהדי ונכתב כתבא שלח ליה אפי' אנא נמי שלח לי כל שכן מר דטריר בגירסא משתלי וגרם קללה לעצמי תנו רבנן שלשה צועקין ואינו נענין ואילו הן מי שיש לו מעות ומלוה אותן שלא בעדים והקונה ארון לעצמו ומי ש שאשתו מושלת עליו קונה ארון לעצמו מאתאי איבא דאמרי תול' נכסיו בגוי איבא דאמרי הכותב נכסיו לבנו כתיב איבא דאמרי דביש ליה בהא מתא ולא אויל למתא אחריתי :

הדרן עלך איזהו נשך

ואריך וספיר דמי דמתנה בעלמא קנא ולא ריבית אריך טוב ודומה לו בפפר עזרא ועדיית מלכא לא אריך ללא למהוי ופיקושו וננות המלך לא יפה לכו לראוי להטעין שידעו כמה מטבער ומיזר קנותכו ויבינו כמה ע עובסו גרלו : למישרך להרביל שיחמוד להם השכר : נכש עמי קיום ואני אכשש עמך למחר : נכש ע שר' קניר בלעז : ערור חפור : הכל לא יאמר לו נכש עמי קיום ואעדר עמך פעמים שזו קסה מזו ויש כאן אבר נטר ליה בשכר שומתין לו על שכר פעולתו עד חותו ומן הו' מקבל עליו מלאכה שהיה קסה מזו : כל ימי גריר אחד הם ולא דיקדק בדבר ל לחוש שמא יום אחד יהא ארוך מ מחבירו או קסה מחברו אלא מותר לנמ' לו עדור עמי קיום הזה של גריר ואעדר עמך ביו' פלו' של גריר : גריר לשון יובש שהארץ יבשה ואין גשמים יורדין : וכל ימי רביעה חשוטין כאהר : אכל לא יאמר לו חרוש עמי בגריר : ואני אחרוש עמך ברביעה שמי רביעה קשין למלאכה בשדות : על לא תתן לו את כספך לא תתן לו נשך עוברין על כל תתן ועל ל לא תקח כו' כל חד וחד מאי דשייק ביה כדמפרש בגמרא מלוה עוברין ככולן בכל הני דחשיב במתניתין ד דהוא נותן כספך בשעת הלואה ה הלואה והוא לוקח בשעת פירעון והוא וקא' לו כנושה כשתיכענו ורוחקו וקא' טס עליו נשך בשעת פיסוק התכאי ונתן מכשול לפני הלוח לקעבירו על לא תשיך לאחיק שטיא חזקה ל לנה מפסדין כדאמר בפירקין מתמוטטין לעולם : משה חב' ללישנא מעליא נקט לא תהיה לו כנושה לא תראה בעיני כנושה בן שירא' יובש לראשנו לשון נש' כדמפרשנו כרשי קרי אנו באים באש ובמים : עובר משום לפני עור שעולה על רוח של אלה לכפור : קללה כשתתעו וזה כופ' כלל וקללין אותו ואמר שהוא דובר אל דריק עתק ומשתלי יסב' הלוגותי ואגרו' קלל לעצמי : צועקים כ' ד של טה : ואיכן נענין שהי' הם גרמו לעצמן : קונה ארון לעצמו מפרש לקמן : תולה מעותיו בגוי אומ' מעות שמי משתמש בהן של פלוני גוי הם שלא להשכיח עצמו ופעמים שהגוי שומ' ומעמיד עדים ותובעו כדיניה :

הדרן עלך איזהו נשך

האומנין

והטעם זה את זה מפר' במרח' : סבר את החמר או את הקדר להכני' פרי' פרי' וחלי' : קדר בעל קרון : פרי' פרי' עז' משפוח
וכח' לעשות לו אפר' : חלי' לבל' לשמח' וכל' : או למת לקונ' : משר' רוי' מים שור' בהן קב' ופשתן כס' ב
בבע' : מקום שאין אדם מוכ' פועל' לשכור והפשתן אבר והוא סמוך עליהן : שוכר עליהם בני אדם ביוקר ועליהם לשלם : או מטען
מפר' כמ' : השוכר את האומנין לעשות מלאכה בקבלנות כדך וכך : וחזרו בהן לאחר שעשו מקצת : ידם על התחונה אם הוקרו פועלים ואינו

השוכר

את האומנין והטעו
זה את זה אין להם

זה על זה אלא הרעומת שבר את החמור
ואת הקדר להבי' פרי' פרי' וחלי' לבל' או למת
ופועל' להעלות פשתנו כנה המשרה וכל דבר שאבד וחזרו בהן מקום
שאי' שם אדם שוכר עליהן או מטען מ השוכר את האומנין וחזרו בהן ידן על
התחונה אם בעל הבית חוזר בו ידו על התחנה בל המשנה ידו על התחתו וכל
החוזר בו ידו על התחונה : גם

חזרו זה בזה לא קתני אלא הטעו זה את זה
זה דאטעו פועלים אהודי היכי דמי דאמ
ליה בעל הבית זיל אוגר לי פועלים ואזיל
איהו ואטענהו הכי דמי אי דאמ ליה בעל
הבית בארבעה ואזיל איהו אמ' להו בתלת
תרעומת מאי עבדתיה סבור וקביל אי ד
דאמר ליה בעל הבית בתלת ואזיל איהו
אמר להו בארבע אי דא' להו שרכ' עלי
נתיב להו בדידה דתני השוכר את הפוע'
לעשות בשלו והראהו בשל חבירו נ
נותן לו שכרו משלם וחוזר ונוטל מבעל
הבית מה שדהגהו לא צריכא דאמ' להו
שכרכם על בעל הבית וליחזו פועלי היכי
מיתגרי לא צריכ' דאיכא דמתגר בארבע
ואיכא דמתגר בתלתא דאמרו ליה אי לאו
דאמרת לן בארבעה טרחינו ומתגרין כ
בארבע איכא אימ' הכא בבעל הבית עסיקי
דאמרי ליה אי לאו דאמרת לן בארבע הוה
זילא בן מילת לאתגרי איב' אימ' לעולם
בפועלים עסיק דאמרי ליה כיון דאמרת

השוכר את האומנין משמ' ליה
בשכ' יום ב' בקבלונו
הכל בפרק' דהת' הכי נקט פועלי'
משום דפועלים לא משמ' אלא שכירי
יום דהכי מיידי כדא' קת' בזמן שאמר
להשכיר ולהעריב ורכ' כמי דקאמר
פועל' יכול לחזור אפילו בחצי היום
דוקא בשכיר יום איירי ולא בקבלן
כדמוכח בשמעת' ילכך נקט פועלים
ולא אומן וא' דתני לקמן בשמעת'
השוכר את הפועל וכחצי היום שמע
פועל' לו מת אי אחותו חמה אם שכיר
הוא כול' קבלן הוא כולו כיון ד
דכריתא כיון בשכיר כיון בקבלן אמאי
נקט פועל' ה' למקט אומן דמשמע
תרויגו ו' דק' אם שכיר הוא כדא'
השוכר את הפועל אתו לו שכרו ואם
קבלן הוא כד' דינו ומשום דכ' למ
למקט וכחצי היום וחצי היום לא שייך
למקט אלא בשכיר יום : את
הקדר בשני רישין והוא בעל קרון ו
ולכ' דגב' קדר זיל דלכ' נקט קדר
לפי שקדרי רגלי' להו' להם קרונו' :
פרי' פרי' דבר האבוד חסיד להו
שעתה זמנו הוא לעשות : ואז' ד
איגו אמר להו בארבעה דעתיה
אעילויה והא דאמר לה כמו שאמר
ב' ה' היינו מהימנת לן דהכי אמר ב'
ב' ה' כמי משום דאי אמר בע' הבית
טפי מארבעה שיהא להם כמו שאמר
בעל הבית והיינו דמכעיא ליה בתר
הכי אמרי מהימנ' לן דהכי אמר ב' ה'
אי משום דדעתיה איעלויה :
דעתיה אעילויה באמ' להו שכרכם
עלי אירי דאי אמ' להו שכרכם
על בעל הבית מאי נפקא מינה אי
דעתיה אעילו' דב' לא ישלם להם
לא מה שעתה די וכן ר' חננל לעיל :

לן בארבעה טרחינו ועבדינן לך עבדת שפירתא וליחזי עבדתיהו בדפקא
דפקא גמי בידע דמלי' מיא ולא ידיע איכא אימא לעולם דאמר ליה
בעל הבית בארבע ואזיל איהו אמ' להו בתלת ודקאמרת סבור וקביל דאמ'
ליה לית לך אל תמנע טוב מבעליו פשיטא אימ' ל בעל הבית בתלתא ואזיל
איהו אמר להו בארבעה ואמ' ליה כמו שאמר בעל הבית דעתיהו אעילויה

מוכ' מי שיגמר בשכר שהיה מביעו
לחילו על העתיד לעשות מעכב מש
משכר ממה שעשו כל מה שיצטרך
להוציא עד שתגמור מלאכתו בשכר
שפסק עם אילו ואם הולכו פועלים
וימנע שימנענה כפחות ימים להם
מה שעשו ויתן להם מה שפסק עם
חזיה יתן להם חצי שכרן ואין יכולו
לומר לו קרי פועלים אחרים תחזינון
לגמור מלאכתך ותן לנו כל שכרינו
חזן ממה שכלנו אילו : ואם בעל
הבית חוזר בו ידו על התחונה יתן
להם לפי מה שעשו ואם חזרו מל
מלאכת פועלי' על כרחו יתן להם כמנה
שפסק חזן ממה שצריך להוציא כ
בהשלמתה : כל המשנה ידו על
התחונה כגון נתן חמר לכב' ל
לכובע אדם וכב' שחור אם השכח
יותר על היכא אין נותן לו שכרו מ
משלם אלא דמי יצאת ענין וסוממניס
ואם יצאה יתירק על השכח נותן לו
את השכח : וכל החמר בו בגמ' מפר'
לאתני מאי : חזרו בהן להקתי
דכיהו האי הטעו הם את בעל הבית
או בעל הבית חותן דאם כן היה ליה
למיתקי לשון חזרה דטעו פועלים א'
אסדדי אחד מן הפועלים הטעו את
חבירו : בארבע זני ליומא חמר להו
איהו בתלתא : סבור וקבול ומאי
תרעומת : ואמר להו בד' נלכ' לא
נתן ב' ה' חל' ג' : הכי דמי דתרעומת
יהיה להן ולא יותר : וליחזי פועלים
הכי מתגרי אי מתגרי בד' על כרחיה
דבעל הבית כית' דדקא קתני נוטל
מבעל הבית מה שהתנה אתו ואעפ'
שלא נהוהו קרי התנה אתו כדך ואי
מתגרי ב' מאי תרעומת איכא : הוה
טרחיכא לכקש אדם דוקוק לפועלים
שישכור בארבע : אי בעי אימ' טבעל
הבית עסיקיכ' כפועל' שיש לו לעצמו
סדוק סהן שלו ואינו בשכר למלאכת
אחרים חס' לא כיון' על דמי שכירות
וקיינו תרעומת דאי לאו דאמרת לי
בד' לא הייתי מזל' בעבמי : לעולם
בפועלים הרגילים למלאכת אחרים :
כדיפקא שחפרו חרין כביבות שדה
ואין מלאכתן ניכרת כגון דמל' מיא
כדמקיים ואזיל : אל תמנע טוב מ
מבעליו פסקו הוא כמשלי : דעתיה

אעילויה אעפ' שאמר לו קרי חזו כדכרי בעל הבית לא לפחות מקצתן של זה אמרו אלא להוסיף אלא כך אמר מהימנת לן דהכי אמ' בעל
הבית יתן משלנו ואי אמר שכרכ' על בעל הבית יש להן תרעומת עליהן :

אין להם זה על זה אלא תרעומת במה דברי אמורי שלא הלכו אבל הלכו חמדין ולא מצאו תבואה פועלין ומצאו שדה כשהיא לחה גותן להן שכרן משלם אבל אינו דומה הבא טעון לבא ריקן עושה מלאכה ליושב ובטל במה דברי אמורי שלא התחילו במלאכה אבל התחילו במלאכה שמין להן מה שעשו כיצד קיבלו קמה לקצור בשני סלעי קצרו חציה והגיהו חציה בגד לארוג בשני סלעים ארוג חציו והגיהו חציו שמין להן את מה שעשו היה יפה ששה דיגרים גותן להן סלע או יגמרו מלאכתן וטלו שני סלעין ואם סלע גותן להן סלע רבי דוסא אומ' שמין להן בזה שעתידי להעשות היה יפה ששה דיגרים גותן להם שקל או יגמרו מלאכתן ויכלו שני סלעים ואם סלע גותן להם ג סלע במה דברי אמורי בדבר שאין אכר אבל בדבר האכור שוכר עליה או מטען כיצד מטען אומ' להם סלע קצצתי לכם באו וטלו שתים ועד כמה שוכר עליהן עד ארבעים וחמשים זוז במה דברי אמורי בזה שאין שם פועלים לשכור אבל יש שם פועלי לשכור ואמ' צא ושכור מאלו אין לו עליהן אלא תרעומת תני תנ' קמיה דרב גותן להן שכרן משלם - אמר ליה חביבי אמ' אילו אנא הואי לא הוה יהבנא להן אלא כפועל בטל ואת אמר גותן להם שכרן משלם והא עליה קתני אינו דומה הבא טעון להבא ריקן עושה מלאכה ליושב ובטל לא סיימוה קמיה איבא דאמרי סיימוה קמיה חבי קאמ' חביבי אמ' אי הואי אנא לא הוה יהבנא ליה כלל ואת אמרת כפועל בטל אלא קשיא הך לא קשיא הא דסירה לארעיה מדאורתא הא דלא סירה לארעיה מאורתא כי הא דאמ' רבא האי מאן דאגר אגרי לדפקא ואתא מטרא ומי'לה מי'א אי סירה לארעיה מאורתא פסידא דפועלים לא סירה לארעיה מאורתא פסידא דבעל הבית והייב להו כפועל בטל וא' רבא האי מאן דאוגר אגרי לדולא ואת מטרא פסידא דפועל' את גהרא פסיד' דבעל הבית והייב להו כפועל בטל ואמ' רבא האי מאן

אין להם זה על זה אלא תרעומת קשה לר' דקא ק"ל בר' מאי דדאין דינא דרמי בהגוזל קמא ח"פ אמאי לא יתן להם כפועל בטל כיון שכל ידו נתבטלנו אותו היום וי' דמיירי שבשחזור בו עוד ימצא ל' להסתכר נמ' מ' יש עליו תרעומ' שעת' לא ימצאו אלא ע"י טורח וכי מפליג בסמוך בין לא הלכו ההמרים להלכו ומצאו שדה לחה סוק מצי לפלוגי אף בלא הלכו כלל אין יכולים עוד ל' להסתכר בין חוזר בו אחר שלא מצאו עוד להסתכר אלא אורח דמילתא כקט' דכהלכו לא שכיח שימצאו עוד להסתכר נאם לא הלכו מסתמא כשכח לחוזר חזר מיד בעוד שימצא להסתכר : דאגר

אין להם זה על זה אלא תרעומת חמדין ולא מצאו תבואה פועלין ומצאו שדה כשהיא לחה גותן להן שכרן משלם אבל אינו דומה הבא טעון לבא ריקן עושה מלאכה ליושב ובטל במה דברי אמורי שלא התחילו במלאכה אבל התחילו במלאכה שמין להן מה שעשו כיצד קיבלו קמה לקצור בשני סלעי קצרו חציה והגיהו חציה בגד לארוג בשני סלעים ארוג חציו והגיהו חציו שמין להן את מה שעשו היה יפה ששה דיגרים גותן להן סלע או יגמרו מלאכתן וטלו שני סלעין ואם סלע גותן להן סלע רבי דוסא אומ' שמין להן בזה שעתידי להעשות היה יפה ששה דיגרים גותן להם שקל או יגמרו מלאכתן ויכלו שני סלעים ואם סלע גותן להם ג סלע במה דברי אמורי בדבר שאין אכר אבל בדבר האכור שוכר עליה או מטען כיצד מטען אומ' להם סלע קצצתי לכם באו וטלו שתים ועד כמה שוכר עליהן עד ארבעים וחמשים זוז במה דברי אמורי בזה שאין שם פועלים לשכור אבל יש שם פועלי לשכור ואמ' צא ושכור מאלו אין לו עליהן אלא תרעומת תני תנ' קמיה דרב גותן להן שכרן משלם - אמר ליה חביבי אמ' אילו אנא הואי לא הוה יהבנא להן אלא כפועל בטל ואת אמר גותן להם שכרן משלם והא עליה קתני אינו דומה הבא טעון להבא ריקן עושה מלאכה ליושב ובטל לא סיימוה קמיה איבא דאמרי סיימוה קמיה חבי קאמ' חביבי אמ' אי הואי אנא לא הוה יהבנא ליה כלל ואת אמרת כפועל בטל אלא קשיא הך לא קשיא הא דסירה לארעיה מדאורתא הא דלא סירה לארעיה מאורתא כי הא דאמ' רבא האי מאן דאגר אגרי לדפקא ואתא מטרא ומי'לה מי'א אי סירה לארעיה מאורתא פסידא דפועלים לא סירה לארעיה מאורתא פסידא דבעל הבית והייב להו כפועל בטל וא' רבא האי מאן דאוגר אגרי לדולא ואת מטרא פסידא דפועל' את גהרא פסיד' דבעל הבית והייב להו כפועל בטל ואמ' רבא האי מאן

אין להם זה על זה אלא תרעומת קשה לר' דקא ק"ל בר' מאי דדאין דינא דרמי בהגוזל קמא ח"פ אמאי לא יתן להם כפועל בטל כיון שכל ידו נתבטלנו אותו היום וי' דמיירי שבשחזור בו עוד ימצא ל' להסתכר נמ' מ' יש עליו תרעומ' שעת' לא ימצאו אלא ע"י טורח וכי מפליג בסמוך בין לא הלכו ההמרים להלכו ומצאו שדה לחה סוק מצי לפלוגי אף בלא הלכו כלל אין יכולים עוד ל' להסתכר בין חוזר בו אחר שלא מצאו עוד להסתכר אלא אורח דמילתא כקט' דכהלכו לא שכיח שימצאו עוד להסתכר נאם לא הלכו מסתמא כשכח לחוזר חזר מיד בעוד שימצא להסתכר : דאגר

אחרים עליהן כיותי' מכדי שכרן : או מטען לחילגו : במה דברים אמורים דשוכר עליהן בשאינו מוצא לשכור : תני תנא בההיא דלעיל הלכו חמדין ולא מצאו כי : חבי אמ' דודי ר' ר' חייא אי' אבא קנא אי' אבי השיכר לא הוה יהיבנא כו' : תנא עלה קתני כמי דכפועל בטל הוא דשקלי : לא סיימוה קמיה לא יסימו סוף סבריייתא לפינו : לא הוה יהיבנא כלל דמזליהו גרם ואיכא כמי קנה להו לא סוקי אדעתיהו שמה ימצאו שדם לחה : קח דסירה לארעיה מאורתא וקוליך פפועלים שם נראום ולא הבינו שהיא לחה או שיררו בשמים כלילא לית לקו כלל דקא חזו איכא גופייקו ועל מכת כן כשתברו לו וקרי לא יבולין ולא היה להן לילך בבקר : לא סירה מאורתא עליה קיה לתת לב לדבר ולהודיעם אם קמא שדם לחה לא אתן להם כגוס ויקיב לה כפועל בטל : פסידא דפועל בשמים שיררו קפסד פועלים קנא דלא יקיב להו מידי דאת' לאו מזליהו גרם לא סירה פסידא דבעל הבית דאתרי ליק מי ימר דאדעתא דקקנא ארעא אגרתא לדולא

לדונלל השקות שדות : ואתא מיטרא וקסקא אתה וליכא זריכה
לדונלל : אתא סהרא גרל הנהר ועלה וככנס בחריצון העשוין בשדה
ומהן היא שותה ואינה זריכה לדונלל : פסידא דבעל הבית פועלים
אינן יודעין שמהב שדהו שיהא כהר עולה להסקותו אך הוא
קיה יודע : ופסיק נהרא שמונה

דאגיר אגורי לדונלל ואלמיטרא פסידא דפועלים משמיה סהרלס
ברבא דליכא מהן דעליב ותימנא דלמז' יי פלחזו כהר' דל' ל'
לחריסיה כ"ב דל' תלתא ופסקי ריבע' ואת דל' חרש' ופסקי תלתא
לפי' אתי מיטרא ח' רב יוסף קא לא דלה דכה א' קא לא מיטרא נמכר'

עצמא דרבה מסוס דמסוס דרומי
עליה ומוכח התם דעלכס ברבה ויל
דהק' סהרים סינדר לקרקע ב' חריסות
נותן ל' הסלים אפילו אתי מיטרא מ'
מספק דשמא לא חתי כמו ס' חריס'
דסקלי ריבעא חפי' חתי מיטרא וכל'
ינטרך ל' לות תלת' אכל סהר פועלים
סחינס חריסין אלא נותן לה' פכירות
על המלחכה חפי' התחילו במלחכה
הן להם ליטול אלא לפי מה שעשו
כיון דלא כתי' לארעא לחיות בחזקת
חריסין : ואתי מיטרא בלי' פסידא
דפועלין לס' ד' בלי' צל' דוויירי
בסייר לארעא דכלא סיירא לא הוי
פסידא דפועלין כדאמ' רב' כהנא ד'
דלעיל ואמרי' ק' דק' ל' לשמועי'
דכתי' נהרא פסידא דב' ק' דאעב'
דסיירא לארעא דלעיל דהקי' דריפק'
לא סיין לשמועי' כיותר נהר' דאין'
דגילות ע' גידול נהר דתיתמלי' חריב'
מיה' סלא תהא דאויק' לריפק' כשבי'
כך ומתחיל דדונלל דהכא חפי' קיה
ז' פלגי' כין סיירא ללא סיירא לא קוה
שמועי' מינה הויה דריפק' דה' דגבי'
דיפקי' חפי' סיירא לא הוי פסידא דפועל'
דלא הויה להם לידע דתיתמלי' מיה'
כ"ב ע' מיטרא סלא יוכלו לריפק' כ'
אכל הוא מכיר קרקעי שהמט' מוכע'
מדיפקא ולא הויה לנו טבךר להוליכנו
סס ועיל' דק' גבי דונלל אפילו לא
סיירא הוי פסידא דפועלין ולהכי לא
מפלגי' כה כין סיירא ללא סיירא כ'
כדאיך דק' ח' לא סיירא לא הוי
פסידא דפועלין לפי שהפועלים אינן
להם לידע שהמט' ימכע קרקעו מ'
מדיפק' אכל בדונלל רוב השדות נ'
מתמלאות בהם יאורי' על ידי המטר ולא הויה לנו לידע יות' מפועלים
ולא פשע' כמה שהולכים שם : ופסק' נהרא בפלגי' יומא הכא
נקט' פלגי' דיומא משום דבפלגא דיומא עביד דפסיק טפי על ידי ש'
דדולין ממנ' להסק' השד' : עביד דפסיק פסידא דב' גבי' ואת' כהרא'
דלעיל' לא מפלגי' כין רני' למית' ללא רני' דהתמא עביד למירב'
ש' כ' יש בו חריצין להוליך המים בכל' השדה ולא מפלגי' כין בני' ס'
ההוא מתא לבני' מתא אחריתי דאפילו איתנהו בההוא מתא הוי פסיד'
דב' ס' דאין להם לידע עניין שדהו אס' בא' מן הנהר לתוכה אכל אס'
פסק' הנהר יודעין כל בני' העיר : יד פועל' על העליונה כלומ' אינה
על התחתונה כדקאמר רבי דוכא שפוחת' להם מה שצריך לשכור פ'
פועלים כיוקר :

דאגיר אגורי לדונלל ופסק נהרא בפלגיה
דיומי אי לא עביד דפסיק פסידא דפועלי'
עביד דפסיק אי בני מתא פסידא דפועלים
לאו בני מתא פסיד דבעל הב' ואמר רבא
האי מאן דאגיר אגורי לעבידת ושלם ע'
עבידתא בפלגיה דיומא אי אית עבידתא
דגיהא ליה מיניה יהיב להו אי גמי דכותה
מפקיד להו דקשא מינה לא מפקיד להו
ונתן להם שכרן משלם אמאי וליתיב ל'
להו בפועל בטל כי קאמר רבא באכלושי
דמחוזא דאי לא עבדי חלשי' א' מר'
שמין להם את מה שעשו כיצד היה יפה
ששה דיגרים נותן להם סלע קא סברי ר'
רבנן יד פועל על העליונה או יגמרו
מלאכתן ויטלו שני סלעים פשיטא לא צ'
צריכא דאי קר עבידתא ואימרו פועלים
ואזל בעל הבית ופייסינהו מהו דתיב מצי'
אמרו ליה כי מפייסין אדעתא דטפו לן א'
אאגרא קמ' ל דאבו להו אדעתא דטרחנא
לבו באביל' ושתיה סלע נותן להם
סלע פשיטא לא צריכא דזול עבידתא מ'
מעיקרא ואגרינהו בטפי וזוא ולסוף איקר'
עבידתא וקם בטפי וזוא מהו דתימא אמרו
ליה טפי וזוא אמרת לן טפי וזוא הב לן ק'
קמ' ל דא' להו כי אמרו לכו טפי וזוא דלא
הוה קים לכו

משקין אכלושי דמהוזה במחוז' סהרא
עירו של רבא הוי בני' ארס הרגילים
לשאת משאות תמידי' ובשוי' שבין כ'
בשלים קשה לקן : יד פועל על מ'
העליונה ואפי' הוא חזר בו דיוכל ל'
לחזור בו בדכתיב כי עבדי הם ולא
עבדים לעבדים ומהכא יליך לה' ב'
קא דקידושין : פשיטא דכי גמרי שני
טפי הוי דסקלי' : דאי קר עבידתה
הקורו פועלים : ואימרו לן סהר הפרס'
גמיר אחר ומתרחק מן הדב' וכלמון
הקורו דומה לו כעת במרו' תמריח'
: פייסינהו הרבה תמימים : מהו
דקאמ' כיון דיד פועל על העליונה :
פשיטא דאס' בלע יפה מה שעשו כותן
הס' בלע אלא מה יתן : לא זריכה
ל' עבידתה מעיקרא כשסברן הוי
פועלים בזול : ואגרינהו בטפי וזוא
לאו לא רצו להסתכר כשאר פועלים
דאיך לה' וזו כשפסק לקן בלע על
ידיה לא היה ראוי אלא לסלע סהר'
מ' ויהשת' חיוקר עבידתא וקם כ'
בטפי וזוא ששאר פועלין יטלו עליו
על מהו דתימא קואיל' ולרבנן יד
על על העליונה מצי' אמרי' ליה
: לא קים לכו לא הויה יודעים
הויה ראיין ליטול סלע וחמי' ככך
האמרי' לשכור וראיתי בדעתכם
התקנו שבחנות מסלע ואמרתי
האי וזו על שכר פועל' כדי ליטול
ע' פועלים רזוכנס : השתא דקי'
מסלע מוטלין סלע כרזוכנס על
ל' התקנו להוסיף : מהו דתימא
ל' ואמר רבי דוכא יד פועל על
התקנו טעמיה משום דתפיש בעל

הוא והשתא כי פייסוק פועלין מצי' אמ' להו כו' : סלע מותן לה'
התקיד להיעשות יכול הוא לגמרו כשכירות סלע מותן להם במ
ה שעשו סלע : לא צריכא דזול עבידתא השתא לכך יגמור בלע
אכל כשעת התכחי הויה חזיה ראוי ליתר מסלע והן כשפסקו על
הפני סלעים רחוקים הויה ואזילג' גביה : מהו דתימא קואיל' ולר'
חיד פועל על התחתונה כימא לה כזיר וזוא אמריתו לי כזיר
שקולו והרי הכל עושין חזיה בלע עלו את' כמה שעשית בלע
ז' : קמ' ד' אמרי' ליה כי אמרי' לך אדעתא דלא קים לך לעשות
ע' ואיך נק' שאי איפשר להוסיף כתרזוכנו אנו לבלע דהוא פחות מ'
מכדי שכר פועלה : השתא

השתא קים לכו: ר דוסא אומ שמין להן את מה דיד להיעשות היה יפה ששה דינרים נותן להם שק
קא סבר יד פועל על התחתונה או יצמרו מלאכתן ויטלו שני סלעים פשיט לא צריכא דול עבדתא ואפי
בעל הבית ואזול פועלים ופייסוה מהו דתימא מצי אמר להו אדעתא דבצרתו לי מאגרי קמ' לן דאם לן

אדעתא דעבדינן לן עבדתיה שפירתא ס
סלע נותן לה סלע: פשיט א רב הונא
בריה דרב נתן לא צריכא דאזילו אינהו
גבי זוזא מעיקרא ולסוף זל עבדתא מהו
דתימ' בציר זוזא אמריתו לי בצ' זוז יהבינ'
לכו קמ' ל דאמר ליה כי אמרינ' לך בבציר
זוזא דלא הוה קים לך השתא קים לך אמ'
רב הלכה כר דוסא מי אמ' רב הכי והאמ'
רב פועל יכול לחזור בו אפי' בחצי היום וכי
ת'מא שאני ליה לרבי דוסא בין שכירות
לקבלנות וכי שאני ליה והתניא השובר
את הפועל ולחצי היום שמע שמת לו מת
או שאחותו חמוה אם שכיר הוא נותן לו
שני דאם קבלן הוא נותן לו קבלנותו כמי
גיל' רבנן מאי איריא שמע שמת לו מת
או שאחותו חמה דאנים כי לא אנים נמי
הו' אמר' רבנן יד פועל על העליונה לא
לאו ר דוסא היא ושמי מניה לא שאני ליה
לרבי דוסא בין שכירות לקבלנות א רב
א רב נחמן בר יצחק בדבר האבוד ודברי
הכל נתן כל המשנה ידוע על התחתונה
וכל החוזר בו ידוע על התחתונה בשל כל
המשנה ידוע על התחתונה סתם לן תנא
כר יהוד' אלא כל החוז' בו ידוע על התחת'
לאתוי' מאי לאו לאתוי' פועל וכו' דוסא
אלא ר דוסא תרתי קאמ' ורב סבר לה ב
כותיה בחדא ופליג עליה בחדא איב' אימ'

רב פלוג עליה בחדא וא' תכפר'
הגזל קמ' דאמר דהלכה כמתניתין
דכל המסנה ידוע על התחתונה משום
דנתי לה בקד' הילכת' פסיקתא דכל
החוזר בו וקלא חין הלכה כהך דכל
החוזר בו ונמסמא הלכה כרב דפליג
עליה ויל' דהתם סבר כה' ח' דקא
דמסיר סבר רב כמתני' דכל החוזר
מי נמי חין דנתי לה מהכא גבי קל
ה'תא פסיקתא אם כן סבר קת'
ה'תא דקמי הילכתא דכל המסנה י
ידוע על התחתונה וכמי דכההיא דכל
החוזר חין הלכה ככל נקד' הילכת' דכל
המסנה הויה הלכה דלא חשבת' אמ'
אמר' דפליג עליה: לא יקא
אלא כ' ח' אבל מ' זכורית
קשה ליה דכי כמי קוי כ' ח' חוקמא
א' חוקמא דהו' כ' זכורית דקא לא
שיך כעילת דלת וכי מסני מ' זכורית
שבה לא הוה כריך ד' זכורית לא הוה
קשה ליה מירי כדפי' אל' מוקי לה
קמי דליקוי זכורית שבה כמי עידית
שבה ח' כמי כי קיבי דלא תקמי קלא
לכ' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
זווי ללוג וכי מסני מ' זכורית שבה ח' ח'
קא דלא משלם זווי לפי סנתקייס ה'
המקח כנגד מעות שנתן: מעידית
שבה מ' זכורית שבה וקא דלא
שקיל מ' זכורית שבה מ' זכורית שבה ח'
את החוזר בו ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
לקא כל כך ולקא ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'

כל החוזר בו ידוע על התחתונה לכדתנא כל החוזר בו כיצ' הרי שמכ' שדה
לחבירו באלף זוז ונותן לו מעו' מהן מאתי' זוז בזמן שהמוכר חוז' בו יד לוק'
על העליונ' רצה או לו תנ' לי מעותי' או תנ' לי קרק' כנג' מעותי' מהיכן מגביהו
מן העידית ובזמן שלוקח חוזר בו יד מוכר על העליונה רצה אמ' לו הילך
מעותיך רצה אומ' הילך קרקע כנגד מעותיך מהיכן מגביהו מן הזכורית ר'
ר' שב' גאומ' מלמדין אותן שלא יחזרו כיצד כותב לו אני פלוני בן פלוני מ'
מכרתי שדה פלוני לאלף זוז ונותן לי מהם ר' זוז והריני נושא ח' מאות
זוז קנה ומחזיר לו את השאר אפי' לאחר כמה שנים: א' מר' מהיכן מגביהו
מן העידית קס' ד מעידית דנכסיו ולא היא אלא כ' ח ותנן כ' ח דינו בכיבונת
ועוד הא ארעא דיהיב זוזי אמר רב נחמן בר יצחק מעידית שבה ומ' זכורית
שבה רב אחא בריה דרב איקא אמ' אפילו תימא מעידית דנכסיו מאן דזבין
ארעא אזיל ומזבין נכסי' והוה ליה בניק' ותנן בניקין שמין להם ב'
רש' ב' גאומ' מלמדין אותן שלא יחזרו
בעידית
ביצד כותב לו אני פלוני בן פלוני כו' טעמא
דבתר

השתא דקים לך אי ח' פשיטו כפתי
מיכן שהרי כסלע כקרא: שפיר
שכיר יום: שחמי ליה בין שפיר
לקבלנות דגבי שכירות ח' ח' ח'
טעמ' דעבדוי קמ' ל' עבד' ל' עבד'
אכל' כקבלנות ח' ח' עבד' ח' ח'
לעצמו ורבי דנמ' כקבלת' ח' ח'
כדקתני קיבלו קמה לקציר וזו
כשכיר יום: נתן לו שכר קמ' ח' ח'
קוא חין לקנכ' ולעסמ' ידוע על
התחתונ' ונתן לו חצי דמי' ככרונ'
מדקמ' ח' ח' כ' ח' ח' ח' ח' ח'
לא ח' ח' שכירות כמי אמר רב
כר יצחק לעולם שחמי ליה ח' ח'
קוא כשכר דידוע על העליונה ח'
דנקט ח' ח' כשכיר ח' ח' ח' ח'
אמר' לה דמי' לא ח' ח' ח' ח'
ד' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
ודברי הכל חין הפועל יכול לחזו'
: כר' יהודה פלוגתיה כ' ח' ח'
לכ' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
כפירקין מייתי לה: ח' ח'
שכיר יום דרישא דמתני' ח' ח'
דמשמע קבלנות וקא ח' ח'
העליונה ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
פועל: וחי' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
לאתוי' פועל ד' ח' ח' ח' ח'
ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
מהיכן מגביהו ח' ח' ח' ח'
העידית ולקמן מ' זכורית: ח' ח'
אותן לכל הלוקח ח' ח' ח' ח'
ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
דכר קיום של' ח' ח' ח' ח'
ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
מלוג הוא כחילי כ' ח' ח' ח'
נקמת ככס': מעידית דנכסיו ח'
ככסיו ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
כה כשוק מאתים: לא יקא ח' ח'
ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'

4

1

3
3

דכתיב חכי שזקנו עליו במלכות: בד"א שיכול לחזור עו ולאו...
אלא כבוד מעותיו: בזמן שכתבו לו בתורה עירובין ולא כו
קחילת פירשון: דאל עירובין יקון יקנה הכל והאי לא אנוני ג...
למכור לו כל הקרקע כפך: אבל כתבו לו בתורת תחילת פירשון הו

לית מניק לאו דוקא מניק שהרי אין שנין פכי המון שהיה
שהרי אינו משלם אלא כפי המעשה: וכל חלף קין דיימוהו
למניק לטובל מוכן מערדית: עיול נפק חייז לא קני נר
דחייזי אפילו מסך המקה אם לא פירש בסעתי תבירת ופייסה י

להו השחר מלוק עליו: קנה הקרקע
כולו ומחזיר לו את השחר חפי לחזר
כמה שנים: הא דעייל ונפיק אנוני
האי דקתני דאי לא זקפו עליו במלוא
חזר בדלעיל מוכר ונפיק ומחזר א
אחר הלוקח ליתן לו מעותיו גליה ד
דעתו דזווי חכמה למוכר וכיון דלא
יהיב לגמרי בשעת דוחקו אדעתא
דקני לא זכין ליה: דזכין לה חמרא
חמור: חס גבי לוקח חד זמא: וקא
עייל ונפיק מוכר חמור זמא: כי
הזי גינא משום חד זמא מי אמרינן
דמיזי למיחדר: מפני דעתה דאין
סקדי דכלאו חכמה דזווי נמי קום מ
מזכין לה והאי דעייל ונפיק אנוני מ
ממחר קום לבנות שלא יחזור לוקח
: כעא לזכוני במחא קיה צריך ל
למחא זווי ורפא למכור שדה קטנה כ
כמחא זווי: ולא מל לה לוקחין ומכר
גדולה במחתיס: וקא עייל ונפיק
אנוני וזה עיכבס: לא קנו דא'סקרי
דעל כורחא מכר קמותר ויכול למור
לכך הייתי מחזר אחר המעות לקנות
שדה קטנה תחתיה: ולא אשכח לא
מזאגה לוקחין מיר: ואלו קיה טורח
טובא לחזר אחר הלוקחין הוה משכ'
לוקח שדה קטנה: ולא טרח הוקשא
לו טורח ומוכר קמולא במחתיס:
ועייל ונפיק אנוני מאי במוכר שדהו
מפני דעתה דמי כיון דמשום טירחא
דאקדווי אחר לוק'הקל עליו למכור
אותו בלא דוחק מעות שמע מינה לא
חביבה קיה עליו: עד כדי שחרן אם
עשו אלזו קנת המלאכה ולא קיבלו
בלים שוכר עליקן כל מה שקוא חיי'
לקן יוסף לאחרים ויגמרו: שבאת
חבילה לידו אם יש סידו משלקן הרב'
כדרך האומנין המקבלין עליקן מל
מלאכ' מביחין כלי אומני' לבית בעל
הבית: בבקעה וקוליכה בהר בראש
ההר ואעפ"י שהדרך חלק וישר חייב
בגמ'מפר'מאי שנת רישא קא דלא
מפליג בין קמלקה להחממה וכשיפא
מפליג להוליכ' בהר וקוליכ' בבקעה:
ואם החליקה פטור שבהר הי' ראויק
להחליק יות'שראש קהר חד ומשופע
לנדרין: ואם החממה חייב שהבקעה
מעלה הכל לפי שהקדים עכיב ואין
חייב שולט בה: אם

דכתיב ליה הכי הא לא כתב הכי לא קניא
והתניא הנותן עירובין לחבירו ואמ' לו אם
אני חוזר כי ערבוני מחול לך והלה אומר
אם אני חוזר כי אכפול לך ערבוני נתקיימו
התנאין דבריר יוס'ר יוסי לטעמיה דאבו
אסמכתא קניא ר' יהודה אומר דין שיקנה
בגד ערבונו אמר רבן שמעון בן גמליאל
בד"א בזמן שא לו ערבוני יקון אבל מכר
לו שדה באלף זוז ונתן לו מהם חמש
מאות זוז קנה ומחזיר לו את השאר אפילו
לאחר כמה שנים לא קשיא הא דקא עייל
ונפיק אנוני הא דלא קא עייל ונפיק אנוני ד
דאמר רבא האי מאן דזכין מידי לחבריה
וקא עייל ונפיק אנוני לא קני לא קא עייל א
ונפיק אנוני קני ואמ' רבא האי מאן דאזופי
מאה זוזי לחבריה ופרעיה זוזא זוזא פירעון
הוי אלא דאית ליה תרעומת גביה דאמר
ליה אפסדתינהו מינאי ההוא גברא דזכין
ליה חמרא לחברי' ופש ליה חד זוזא וקא
עייל ונפיק אנוני יתיב רב אשי וקא מעיין
בה כי האי גווג' מאי קני צו לא קניא לי רב
מרדכי לרב אשי הכי א'אבימי מהגרוניא
משמיה דרבא זוזא בזווי דמי ולא קני אמו
ליה רב אחא ברי' דרב יוסף לרב אשי והא
אמרינן משמיה דרבא קנא ליה תתרגם
שמעתין במוכר שדהו מפני דעתה פ
פשישא בעי לזכני במא' ולא אשכח זוכין
במאתי' וקא עייל ונפי' אנוני לא קני אאי
בעי לזכוני במאה לא אשכח ואי טר' הוה
משכ' לזכוני במא' ולא טרח זוכין במאתי'
וקא עייל ונפיק א' זוזי מאי במוכר שדהו ל
מפני דעתה דמי או לא תיקו שבר
את החמור ואת הקדר וכו' שובר
עליהן או מטען עד כמה שובר עליהן
אמר רב נחמן עד כדי שברן איתיבי ר

זו קא קונסבן זה זווי ליהי הלוא'
בשאי כמו בשטר דא' לעיל ד' ג' כפי
מכרתי בו דאין בשרח לימר דלענין
מי שפרע איירי: תתרגם שמעון
במוכר שדהו
דעתה נכרא דקשתא חפי פ' ועייל
בכולהו זווי קני ולא דוק' ז' זמא
כרא' במקו'לא טרח זוכין במחתיס
וקא עייל ונפיק אנוני במוכר שדהו
מפני דעתה דמי או לא: כגון
שבאת חבילה לידו ואת'כ פשיטא
ליל דק'א אשכחתי קיה ולא קניא חס'
דפיעל לא כיתן לו א' לשכור בשויה
ולא מן הכל: אפי' ז' ומילין
כו' וקא דין אפילו ז' סה'ך בה ק
קצרה יותר הלח סלח'ס להצריך:
הוחממה בהר פטור ואם ק'ל' ד'
תחילתו בפשיעה ופיפג
באונס חייב אמאי פטור קא תחילתו
בפשיעה קיה לענין קמולק' ויל' דלא
מחייב אלא באונס שיש לתלות שאם
לא היה משנה אפשר שלא היה כא'
האונס כי קיה דכריפ' דמורכבי ד'
דאונס בא מחמת הפשיעה ש'ס קיה
מזכייע תחת הקרקע כדמחולל לא
היו נכניס אבל הכא כי הוחמ' בהר
כ'ס דאם לא ש'כ' והיה הילך בבקעה
דהנה קנחמה וקני אמ' רב בהמפקיד
גבי פשע בה ויצאת לאג'אפילו למ' ד'
חייב קכא פטור דמלאך המות מה לי
קכא מה לי הת'נא'ת שילחי הפיעלים
גבי הכיח עדרו וכו' לעיר וכו' ארי
ודרס פטור ומוקי לק רבה דעל בעדמי
דעיילי אינשי ופריך אבי תחילתו
בפשיעה לענין גכני ופופו באונס
הוה לענין ארי והתס אפי' לא פשע
קוא ולא בא לעיר היס כארע קיזנס
נמאי פרי' ויל' דשמא אם קיה שם קיה
מוליכו למרע'אחר קוד' ביאת ארי כי
כן דרך קרושי' לרעות חזי קי' כשרה
זו נחמי קי'ס כשרה אחר אז שמא אם
קיה שם הארי קום ירא לכא שם אז
קיה מקיים ביה נשאת קארי ואת

אם ליה כי תניא ההיא שבאת
חבילה לידו מתני' השובר את החמו' להוליכו בהר והוליכו בבקעה
בבקעה והוליכו בהר אפילו זו עשר מילין וזו עשר מילין ומתה חייב השובר
את החמור להוליכה בהר והוליכה בבקעה אם החליקה פטור ואם הוחמם

חייב להוליכה בבקעה והוליכה בהר אם החליקה חייב ואם הוחממה פטור

דאומנין

הדין הדין צדק ובלא הכי צדק לפרט פשוט הדין כד דקאמ' אין אומ' אילו היה שם היה יכול להכיל חייב ואם לאו פטור
והי' חייב לפרט כג' אורח אלפס פירם הדין דאמ' לטעמיה דאמר כפ' המפקיד לא מיכניח כו' אלא אפ' למ' דפאור הכא חייב דהכלל דאמ' דאמ'
קצ' יוס' חל' ל' חיי' א' ש' בלאו קא' טעמ' אעפ' שהזכיר היה נאדע בכל ענין ויש לדחות ראיותיו דלמאן דאמר חייב כמי' סמך אהאי טעמ' דהכלל
דאמ' לקטל דקאמ' דא' ל' תקמי ליה ממתי' דקא' דקא' הוחמה כהר פטור ומי' מה שנפר' לכהני' דהכא לא חשיב תחילתה בפשיעה א' : ואם

אם מחמת המעלה היחמה בעלנותם
מרגל הקר לרשעו: חייב שהמעלה
גרמה לה וקום שיבה להוליכה בהר :
והכריקה בגמד' מפרש : או פנעשית
אנבר' א' שנטלה לעבוד' המלך : אמר
לו משכיר לשוכר : הרי סנדך לפניך
טלכה כמו שהיא סמוייה ותלך שאף
מוזלך גורם כמות מזלי וטרה ואמר
אתה כדרכים וגבי אנבר' כמי' המתן
עד שקשוב שאף מוזלך גרם ונפשיד
שנינו : מתה או כשברה שמשכיר כל
שכרו : חייב המשכיר למכור ככילה
וקצור לכל' ולקוסוף מעו' ולקעמי'
לו חמור או ישכור לו אחר ברמי' נכ
כילה שהרי חמור זה שיעבד לו או
יחול' לו שכרו : דקא מפל' ב' קוחלקה
להוחמה : שמתה מחמת איר' לא
הוחלקה ולא הוחמה ומתה מעתה ה
הואיל ושינה בה יכול לומר לו לא מתה
זו אלא מחמת איר' לא הייתה לימורת
ליגדל באויר הר וקסה לה אול' לא
היתה לימורת באויר בקעה וקס' לה :
: אובכא עייפות וגייעה מחשאה
: הוליכה בהר יכול לומר לו עייפות
המעלה שעלתה לראש החר הועיל לה מתחילה על כן עייפה לה ל
לאחר זמן כשהלכה בדרך החלקה וגייעה תחת משאה ומתה : ואם
שינה להוליכה בבקעה אעפ' שלא ראונו אותה מ' דעת ולא היוס חס
מחד לומר הוחמה יש לומר אם הלכה בהר היה האויר שולט שם ונתן
בה כח ולא תגיע תחת משאה בבקעה לא שליטה אויר וקיא הייתה
חסירה כח וגייעה לה : נקרא גולן וקמה ליה ברשותיה להתחייב בכל
אוכסיה וסיפא רבנן : כותן לו דמי' נמרו בדמי' נמרו לכן נמכר בשוק
דקטייה כגולו לשלם כשעת הגזילה : היציאה

אם מחמ' המעלה חייב השוכ' את החמור
והכריק' או שנעשית אנגריא אומר לו הרי
שלך לפניך מת או נשברה חייב להעמיד
לו חמור : גמ' מאי שנא ריש דלא
קא מפל' ג' ומאי שנא סיפא דקא מפל' א'
אמרי' דבי ר' ינאי' רישא שמתה מחמ' אויר
דאמרינן אוירא דהר קטלה ואמרי' אוירא
דבקעה קטלה ר' יוסי בר' תענא אמר כגון
שמתה מחמת אובצנא רבה אמר כגון ש
שהבישה נחש' ר' חייא בר' אבא א' ר' יוחנן
הא מגי' ר' מאיר היא דאמ' כל המעביר על
דעת של בעל בית נקרא גולן היר' מאיר
איליבא רבי מאיר דצבע דתנן הנותן צמר
לצבע לצבוע לו אדום וצבעו שחו' שחור
וצבעו אדום ר' מאיר אומר נותן לו דמי' צ'
צמר רבי יהודה אומר אם השבח יתר על
היציאה נותן לו את היציאה

היחמה תחת המעלה חייב ואם תא'
והכרי' דבי ר' ינאי' דקמי' הוחמ' בהר
פטור דלא מחמת המעלה קוחמ' ויל'
דרי' מ' דלא קוחמ' ככילות' שעתה
כלא טעמ' והלכה דהריסן קרנא ולא
היתה חייבה וכתב הכי הוחמה וא"כ
שלא מחמת המעלה היה נפטור :
בגין שמת מחמת איר' פי' שידוע
שאותו יום היה אויר משונה
בהדיה יותר מכתביה או אפ' משלב
או ממאר קמי' תחילתו וכו' בפשיעה
ולכחי נקט להוליכה בהר והוליכה ב
בבקעה ולא נקט להוליכה בהר זה
והוליכה בהר אחר מפיס דא' רבילות
להסתתת אויר אלא מהרי' לבקעות
אבל מהר להר ומבקעה לבקע' אין
דרך אויר להסתתת : ר' יוסי
בר' חביבא אמר שמתה מחמת
איכסא שתיגייעה מחמת מלאכה
ואף ע' ג' דמתה מחמת מלאכה מ' מ'
כיון ששינה חיי' שאם היה לו להוליכה
בהר אפשר שאם היה הוליכ' שם שלא
הייתה מתיגייעה מחמת אויר והרחה
ששלט שם או אם היה לו להוליכה בו

בבקעה לא היתה מתיגייעת שם לפי שאין טורח שם כמו בהר ולהכי חייב
אפילו למ' דתחילתו בפשיעה וכו' באונס פאור אך על רבה דאמר
כגון שהכיס' נחש' ק' לריכס' אחאי נקט לדידי' הר ובקעה דה' כ' הוי מני
למינקט בקעה ובקעה אם ידוע שמאז נחשים היוס בבקעה ששינה
להוליכה שם דלא שייך החי קלקיל להסתנו' טפי מהר לבקע' מבקעה
לבקעה וחאי דרבה לטעמיה דאית לו' תחילתו בפשיעה וכו' באונס
חייב כדמשמע כ' פ' השוכ' את השועלי' מדפרי' ליה חבי' אחאי פטור
תחילתו בפשיעה ושפן באונס הוא והשתא א' ש' דלכחי נקט הר ובקעה
משום דהשתא הוי תחילתו בפשיעה לענין הוחמה והחלקה אבל אם
פונה מבקעה לבקעה היה פטור דליכא תחלתו בפשיעה וכרי' הכיכס

דפריק' ארבעה דא' והוא שחתר הכיחא למ' דתחילתו בפשיעה וכו' פטור אלא למ' דחייב מא' ל' הוי מני למיפר' דרבה אדרב' דא' ליה
הכ' חייב או גר' בתרנויהו רבה והשתא כל אלנו אמוראים שבאים לתרן סוכרים כרבה דא' מלאך המות מ' ל' הכא כו' דלאביי דאמר הכלל דאגמא
קטלא א' ש' מתני' בלאו הני שנויא וחייב אפי' מתה כדרכה דאמ' הוא אוירא שהוליכה שם קטלה אע' פ' שאין ידוע שיהא אותו אויר רע כלל יותר
מאויר אחר דלא דווקא נקט הכלל דאגמא ה' כל שינוי אויר כדמוכח כשמעתין דהתם והא דנקט בסיפא הוחלקה בהר והוחמה בבקעה
חייב ה' מתה כדרכה כיון דהוי תחלתו בפשיעה אלא משום דכפטור דהר תני הוחמה אשמועינן אע' ג' דחיומוס הוי בהר טעמא לפטור בבקע' לא
מיפטר בהכי אלא אדרבה הוי טעמ' לחיובא וא' תוהא שמעי' ליה מרישא דאפי' מתה כדרכה מחיי' משום דהוי תחילתו בפשיעה לענין הוחלקה בהר
וחיומוס בבקעה כ' ש' כשמתה ע' החלקה דהר וחיומוס בבקעה דמחייב ויל' דאי לא אשמועינן בסיפ' לא הוה ידעי' אמאי חשי' לה בריש' תחילתה
בפשיעה לחיובא אפילו כמתה כדרכה וא' ולרב' ולכל' האמוראי' דהכא דפטרי' מתה כדרכה אמאי תני בסיפא הוחמה בהר והוחלקה בבקעה
דפטור ה' ל' אשמועינן טפי מתה כדרכה דפטור דלא נימא אוירא דההוא אתרא קטלה כ' ש' הוחמה בהר והוחלקה בבקעה דודאי אילו לא שינה
הייתה מתה בענין זה ויל' דמשום דכחיובא דהר תני הוחלקה תני לה כמי' בפטורא דבקעה ועוד דנראה דפטור' דחיומוס בהר והחלק' בבקעה
הוי רבות' טפי מתה כדרכה דאדר' יכול לומר בהכי טפי יותר מתה כדרכה והוא לן למימר שפסע כמה ששינה שאם היה מוליכה בהר היה
מדקדק יפה ומומרה יפה שלא תחלוק בהר ושלא תתחמס בבקעה אבל מה ששינה גרם שלא לדקדק ומי' דחוק הוא שיחלוק אבי' על כל
האמוראים לכך כראה דלא חשיב הכא פשיעה במה ששינה דיכול לומר ולדקדק יפה שלא תחלוק בהר ושלא תתחמס בבקעה ומומרה אביי הכא
דפטור כ' מתה כדרכה כיון דלא הוי תחילתו בפשיעה ורבה דמשכי כגון שהכיסה נחש' נרי' לומר שפעמים מאוייס נחשים בהרים מבקעה או
אפכא להכי נקט הר ובקעה ואפי' רבה אפילו תחלתה בפשיעה וכו' באונס פטור : במגס

הינחה דמי עמיסוסמנין ולא סבר שלם : פמיני סמיננו מכוונת
שהיא וחיבה למחן דאמי שני קונה בהגזל קמא אבל גבי החמור לא
בסתתה החמור : מגבת פורים לפורים מצות שגובין הנכחין מכבי
העיר לחלק לעניי' לסעודת פורים : לפורי' כולם יתקום לעניי' דפרי'

: ואין מרקוקין לומר דייס כפחת
והמותר יפול לכיס של דרקה : אבל
לוקחין את העגלי' לרוב בכל המעות
: והמותר שלח יספיקו לאכול בפורים
יפול לכיס של דרקה : אדעתא דמיהו
אחרינא לא יהיב ליה וביין דלאו א
אדעתא דהכי יקיב נמא מועת כ
בחוקת בעלים חן מן קיינאין ב
בסעודת פורים : דאין למיחסדיה
לבעל הבית סגודר ואינו מקיים ש
שמשו עליו סמי' ליקח טלית לפני'
עני ולא קנה לו : כהרתא מולייא
בלי' הוצאה בשמור העין : אבוקת
התולעים התלייע' רגליה : אבוקת
במילתא דמלכא דאיתייע' שמוכל
ש דמיס של אר' המלך : בטלי' כסף
כלי פסתן : בטלי' דהכ כלי זמ' כובעי'
ארוס : וקטלוק שאין עש אוכל כלי
פסתן : אבל חגריה שאינן חוזרת
הוא ליה במתק או כשברה : אם
כדרך הליכתה ביטלה שהאנגרי' מ
מוליכתה לדרך שהיה זה רוצה להלק
אל' לו קרי שלך לפני' שכן דרך אנגרי'
נוטל חמורו של זה ומהלך בעליה א
אחריה וכל חמור שפגע בו ראשו
נוטלו ומחזיר לו את שלו והשני חוזר
אח' חמורו עד שפגע באחד הלכך
אמר לו הנאל' ואף מולך גרם שכור
חמור אחר ולך אחרי' עד שיפגע ב
חמור אחר : הבריקה או כשסתתה
עדיין היא ראוי' למשאוי' בשלמא
לרב לא קשיא' ומיהו דמתני' אהרדי
דמי' לשניי' כאן בחזרת יכו' :

היצאה ואם היצאה יתירא על השבחנותן
לו את השב' ממאי דילמי שאני הת דקי'
בשנוי מעשה לא הא רבי מאיר דמגבת
פורים דתניא מגבת פורים לפורים מגבת
העיר לאותה העיר ואין מדקדקין בדברי
אבל לוקחין את העגלי' ושוחטין ואוכלים
אותן והמותר יפול לכיס של דרקה רבי
אליעזר אומ' מגבת פורים לפורים ואין
העני רשאי ליקח' מהן רצועה לסנדלו לא
אם כן התנה במעמד אנשי העיר דברי ר'
יעקב שאבו בשום ר' מאיר ורבן שמעון בן
גבליאל מיקל דלמא התם נמי דאדעתא
דפורים הוא דיהב ליה אדעתא דמידי' א
אחרינא לא יהב ליה אלא הא רבי מאיר
דתניא ר' שמעון בן אליעזר אומר משום ר'
מאיר הנותן דער לעני' ליקח לו חלוק לא
יקח בו טלית טלית לא יקח בו חלוק מפני
שמעביר על דעתו של בעל הבית ודלמי
שאני הת דאתו למחשדיה דאמרי אנשי
אמי' פלניא זכינא ליה לבושא לפל' עניא
ולא זכו ליה אי נמי זכינא ליה גלימא ולא
זכו לי' אם כן לתני' מפני החשד מאי מפני
שמעביר על דעתו של בעל הבית ש מ
משום דשני היא וכל המעביר על דעת
של בעל הבית נקרא גולן : השוכר את
החמור והבריקה או שנעשית אנגרי' א
אומר לו וכו' : מאי והבריקה הבא

תרגמו גהוריתא רבא אמ' אבוקת ההוא דאמי' להו אבוקת במילתא דמלכ'
אמרו ליה במאי בטלי' כסף אי בטלי' דהבא איבא דאמרי' בטלי' כסף אמר
וקטלוח איבא דאמרי' בטלי' דהבא אמושבקוה או שנעשית אנגרי' אומ'
לו הרי שלך לפניך אמר רב לא שנו אלא באנגרי' חוזרת אבל אנגרי'
שאינה חוזרת חייב להעמיד לו חמור ושמואל אמ' בין אנגרי' חוזרת ובין
אנגרי' שאינה חוזרת אם כדרך הליכה ניטלה אומ' לו הרי שלך לפניך

פמיני סמיננו ומיהו דמתני' אהרדי
לשנותן בכל מה שירצה ואבי' כח' ליה גב' ואחרי' חמור
מכורס זו לב' ה מותר לשנות למזום אחרת ויל' דיקח בפרי' חמור'
ככא דאין לשנות ומגבת העיר לאותה העיר נמי דפרי' דיקח

ר' אלעזר אמ' מגבת פורים לפורים
ת"ק לא אחרי' הלא כגב' דלא יפגע
ר' אליעזר אחרי' כעני' כגב' לו מעו'
לצורך סעודת פורים טליתו רשאי ה
העני לשנות בביתא דמלכ'
אית דגל' במלתא ת' היינו פירוש
כמו מולאו של בית ר' בנ' זהב כגל'
פרדות אדומות או לבנה ואין צדקה
לר' דכלשין חרמי לא קרי' לבו חלח
כוניות' : באנגרי' חמור דייכ' :
לעשות מלכתו כסתתורה ח' ש' ש
שמת אחר במלכתו כשכיל חמור
אין חייב להעמיד לו חמור אחר כמו
הבריקה או כשסתתה שמת אחרת נמי
במלכתו לא חייבין : אם
כדרך הליכתה ביטלה חמ' לו קרי
שלך לפני' שיר' בקו' שמוליכה כדרך
גם הוא רוצה לילך חמ' מ' סביר קרי
שלך לפניך וסביר בהמה אחרת עד
שם וקיי' דלמה יסביר בהמה אחרת
ואם הסוכר אין צריך החמור בהליכה
אלא בחזרה קיי' ח' חלל' ככגיפת
הל' לפלוגי בין צריך חמור לחלקה
לאין צריך חלל' בחזרה וכל' כפרי'
דמפר' חס כדרך הליכה שהאנגרי'
אין מחפזין בבתי' חלל' כשפוגעים
כדרך וקיינו דרך הליכתה חמ' לו קרי
שלך לפניך דמי' אל' מולך גרם ש
שאלנו היית בבית לא סיתה ניטלת
ואפי' אינה חוזרת ולא דמי' למתה ד
דהבא מוכח דמולא דירדי' גרם חס
שלא כדרך הליכתה ניטלת דקיינו
סמחפזים גם בבתי' שאו לא מולו
של שוכר גרם חייב להעמיד לו ח
חמור אחר לעשות מלכתו לחלקה
דאפילו חוזרת כאינגרא את החמור
לכאן בעוד שתיעיל חזרתה לשוכר
אין לו לשוכר להתעכב ממלכתו
ולא דמי' להבריקה או כשסתתה :
מכלל דתנא קמא לא שני ליה
ות' ק' עדיף דהני רביס לגבי ימיר :

מתבי' השוכר את החמור והבריקה או
שגשתתה אומ' לו הרי שלך לפניך מתה אי שנעשת אנגרי' חייב להעמיד לו חמור בשלמא לרב לא קשיא
כאן באנגר' חוזרת כאן באנגרי' שאינה חוזרת אלא לשמואל קשיא וכי' תימא לשמואל נמי לא קשיא כאן
שבודך הליכתה גטלה כאן שלא בדרך הליכתה ניטלה

הא מדקתני סיפא ר' שמעון בן אלעזר אומר אם בדרך הליכתה נוטלה אומ' לו הרי שדך לפניך והא דאוי
חייב להעמיד לו חמור כבלל דלתנא קמא לא שאני ליה אמי לך שמואל לאו מי איכא רבי שמעון בן אלעזר
דקאי בנותי אגא דאמרי בר' שמעון בן אלעזר איכ' אימא כולה ר' שמעון בן אלעזר היא וחסורי מיחכרא והכי
קתני השובר את החמור והבריקה או גשתת אמי לו הרי שלך לפניך מתה או שנעשה אנגרי חייב להעמיד

לרכוב שאני שמא תפול תחתיו בגפר
או שתשליכוו באחת הפחתים : ואין
לנו עליו אין לשוכר על המשכיר : לא
תרעומת שקסכיר לנ חמור כחופה :
דשכיח למיגר מוצא חמור אחר כאן
לשכור : אם יש בדמים של נכילה :
ליקח בנ חמור כל שקוא : יקח וישלם
דרכי דקא שיעבד לנ חמור זה ותנן
במתני' מתה חייב להעמיד לנ חמור
אחר ומשני בשאין בדמים ליקח :
ופרכינן ואם יש בדמים לשכור ימכר
שוכר זה את הנכילה כאשר הוא שם
וישכיר חמור לעצמו דקא שיעבד לנ
חמור זה ותנן במתניתין מתה חייב
להעמיד לנ חמור אחר : לא מכלינן
קרבא וכי תנן במתני' חייב להעמיד
לנ חמור סיבא דמתה בעורה בבית
הבעלים המוסף ולקוח חמור ולא
כליא קרבא אבל למוכרה ולהוציא
הדמים לשכור אחרת לא : יבש האילן
מי שמיכרן אילן לחבירו כי הני מ
משכנתא דסרא דכתבי במסלם שני'
אילין תפוק ארעא דא כלל כסף :
סניקן אסורין בני לכקע עינים ולשני'
דאי שריף ליה לנה כליא קרבא דמלוג
ואי שרף ליה מלוג כליא קרבא דלוגה
קרבא ארעא דסרא זו שהן לקוחין ב
בדמי העצים ושם יפגע יוכל בתוך
שני המשכונה וקא כליא קרבא דמלוג
: שאינה חוזרת ביכול אלא ימתקן עד
ששים ותחזור לו : והארץ לא תמכר
לצמיתות כאן פי' לך עצמו של מנות
יוכל אלמא אין היכול מוני' את קרקע
שם לא הייתה מנות יוכל הייתה כ
כצמתת : ה"ב לא הכא במאי עסקינן
בזמן שאין היכול נוקב דלא כל' קרב'

לו חמור במה דבר אמורים שלא בדרך
הליכתה נוטלה אבל נוטלה בדרך הליכת
אומ' לו הרי שלך לפניך דברי ר' שמעון
בן אלעזר שהיה ר' שמעון בן אלעזר אומר
אם בדרך הילוכה נוטלה אומ' לו שלך
לפניך ואם לאו חייב להעמיד לו חמור
ומי מצית מוקמ' לה בר' שמעון בן אלעזר
והא קתני רישא השובר את החמור
והבריקה או שנתפחה אומ' לו הרי שלך
לפניך ואלו ר' שמעון בן אלעזר א' השוכר
את החמור לרכוב עליה והבריקה או ש
שגשתת חייב להעמיד לו חמור ארבת
בר רב הונא לרכוב עליה שאני אמר רב
פפא וכלי זוכית בלרכוב עליה דמי אמ
רבה בר רב הונא ארב השוכ את החמור
לרכוב עליה ומתה לו בחצי הדרך גותן
לו שכרו של חצי הדרך ואין לו עליו
לא תרעומת היכי דמי אי דשכיח לאגורי
תרעומת מאי עבידתיה אי דלא שכיח ל
לאגורי אגרא בעי למית' ליה לעולם דלא
שכיח לאגורי ומשום דאומ' ליה אלו ב
בעית למיתב עד הכא לאו אגרא בעית ל
למיתב היכי דמי אי דאמ' ליה חמור סתם
ונגר ליה חמור אחר אי דאמ' ליה חמור
זה אם יש בדמיה ליקח יקח לא צריכא ב
בשאין בדמי' ליקח אם יש בדמיה לשכור
ישכור רב לטעמ' דאמ' רב לא מכלינן
קרנא דאתמר השובר את החמור
ומתה לו בחצי הדרך ארב אם יש בדמיה
ליקח יקח לשכור אל ישכור ושמואל

אלו עד הכא כשי למיתב לאו
אגרא כשי למיתב תימה
דקסתי מיהא דלאו עד הכא כשי ל
למיתב למת יתן לו שכרו ויל דקא ד
דקאמר לעולם דלא שכיח לאגורי
קיינו לפי אותן דמי' שהשכי' מזה אבל
בטפי פורת' ימכר להשכיר וקרי כנסה
במה שבה עד כאן לכך נתן לו חצי
שכרו ואי כרי' לפחות המשכיר משכרו
מה שזה נתן עתה יותר מעט מכאן
ואילך כיון דקוא אנוס ה"כ בג' שיוכל
למכור סחורתו במקום שמת החמור
ויריח בה ויש סחרי הר' שאי' מביאי'
סחורתן אלא עד כאן לכך יתן חצי
שכרו : ואם יש בדמי' לשכור
ישכור רב לטעמי' ה"מ לשנויי דאין
בדמים לשכור אלא רוב פעמים יש
הדמים לשכור והאמת משני ליה וקא
דאמ' כסף הפואל אי דא' בית זה ונפל
אזרח לה ולא אמ' אם יש בדמים לרב
ליקח יקח ולשמואל אפילו לשכור
ישכור דהתם אין הכית עומד לימכר
אלא להוסיף עליו ולחזור ולכנותו
בבתי' וכו' דאל' בית זה ונפל אין
למוכרו וגם לא קבל עליו להוסיף
יבא כבנין בית זה אלא בית זה כמו
סקו' קסכיר לנ לדור בו כל זמן שיוכל
וכי נפל אורא אבל חמור שמת אין
עומד אלא למכרו בדמים ולכך יש
בדמים ליקח יקח לשכור ישכור :
הא קבא דכי מטי יוכל ולכרית'
גופא ה"ב אצ"ב דהשתא כמי' דליקח
הקרקע קרי כליא קרבא מ"מ כפא
מינה ללוג דלא ליכלל לזכי דומינן
דשמי ימי משכנתא מקמי דלימטי'
יוכל א' אחרת מי' ל' זוני' ופריק ואכי'
תיתי או תלת שנין קמי' יוכל אבל
לרב דאמ' לא מכליא ליה קרבא קא
ליה דמי' כליא קרבא כיון שלכסוף
לא תשאר הקרקע ביד הלוג : במובר
סדא ל' שנה קס' כיון דלזמן חרוך
כ"כ מכר לנ לא חשיב כלי קרבא

אמ' אף לשכור ישכור במאי קמפליג רב סבר לא מכלינן קרבא ושמואל
סבר מכלינן קרבא כיתיבי יבש האילן או נקצץ שניהם אסורין בו כיצד
יעשה ילקח בו קרקע והוא אוכל פירות והא הכא כיון דכי מטי יוכל קא
הדרא ארעא למרה וקא כליא קרבא הכא במאי עסקינן דזבין ליה לשיתין
שנין דאמ' רב חסדא אמ' רב קטעא מעיין למוכר שדהו לששים שנה
שאינה חוזרת ביוכל שנאמ' והארץ לא תמכר לצמיתות מי שאין שם יוכל
נצמתת יש שם יוכל אעה נצמתת יצאת זו שאף על פי שיש שם יוכל אינה נצמתת סוף סוף לבי מטו שיתין
שנין קא הדרא ארעא למרה וקא כליא קרבא אלא הכא במאי עסקינן בזמן שאין היכול נותג הבי נמי מסתבר
דאי סלקא דעתך בזמן שהיוכל נותג ומכלינן קרבא

ביין סתם וספינה זו אם נתן אמאי לא יטול לימא ליה הב לי ספינתך ואנח יתי חמרא לא מבעיא אם לא נתן סתם כדקתני
 חמרא חבי' אם נתן כבר יחזור ויטול כיון שזה יכו לקבא יין ומשכיר חינו יכול לקבא ספינה זו שהתנה ולא דמי לזה דתני לעיל חל
 עד הכא בעי למיתני דכל דהפקא מהני ליה שיכול בקל להשכיר מבאן עד מקום שירצה או למכור עם החזקה בדפי לעיל אבל נכח לא שייך לנתיב
 הכי שהיין ככבוע ומה ומכור אבל אין לפדוקי פרי אמאי לא יטול שכר חצי הדרך שלא הלך עדיין אבל שכר חצי הדרך שכר הלך טוחא ליה
 כולל חמיה לביי' אי לא למכילא קרבא חיים למה לי לקח בו קרקע יבקע
 המלוג את העצים וישרפם: זמנין דשלמו ליה ימי משכנתא שנים
 שהיה האילן ממושבין לו יכלו לפני היוכל ארבע או חמש שנים ואותן
 שנים יאכל ליה את הפירות קודם ש שתשוב לבעלים ולעולם מכליין ק
 קרבא: אם נתן את השכר ואפילו כולו : לא יטול כדמפר לקמן דהתוכב ידו
 על התחובה: אם נתן לא יטול ח בתמיה והלא טענת התוכב כדריא ח
 וחזקה מטענת התכב דה' ליה הב לי הויא ספינתא גופא דקא חמרת
 לי ספינה זו ואנא מייתיבאן חמרא וחליק למקום שהתניתי דהא אנא
 יין סתם חמרי וכיון דבעל היין יכול להשלים תנאו חייב הספן להעמיד
 לו ספינה: לימא ליה הב לי הויא חמרא גופיה ואנא מיייתין ספינתא
 אחריתי הויא וקספן יש בידו להשלי וזה מעכב ישלם כל השכר: לא
 משכחת להא דר' נתן: אלא ביין זה וספינא זו ולא ביד זה להשלים ה
 הלכך יד התוכב על התחובה דאמ' ליה האידא אנא לא מעכבנא מי מ
 מיייתת דידך: מולקין אם קבל ח מחזור קחני
 שארי ביד שניהם להשלים ואם יעכב התכב מליתן החצי יעשה תנאו:
 השוכר את הספינה ופרק לה בחצי הדרך קא סלקא דעתי' שכרה עד
 מקום פלו בכך וכך וכשהגיע לחצי הדרך פרקה והוציא חבילותיו ממנה
 : ואין לו לבעל הספינה עליו אלא תרעומת: לחזורי להשכיר לאחרים
 : רפעתא דספינה ריעוע הספינה שמתרועעת בחזאת חבילות וקבנם
 חבילות

בצלחה לצייב ונישקל'ה אי משו' הא לא קשיא זמנין דשלמו שני משכנתא במקמי יובל אי גמי דמטול' וזו ופריק לה ארבע וחמש שנין מקמי יובל תנו רבנן השוכר את הספינה וטבעה לה בחצי הדרך רבי נתן אומר אם נתן לא יטול ואם לא נתן לא יתן היכי דמי אילי' בספינה זו ויין סתם אם נתן אמאי לא יטול נימא לי' הב לי ספינתו דאנא מייתינא חמרא אלא בספינה סתם ויין זה אם לא נתן אמאי לא יתן נימא ליה הב לי הויא חמרא ואנא מייתינא ספינתא אמר רב פפא לא משכח לה אלא בספינה זו ויין זה אבל בספינה סתם ויין סתם חולקין תנו רבנן השוכר את הספינה ופרקה לה בחצי הדרך נותן לו שכרו של חצי הדרך ואין לו עליו אלא תרעומת היכי דמי אילי'מא דקא משכח לאגורה אמאי אית ליה תרעומת ואי דלא קא משכח לאגורה כוליה אגרא בעי ש שלומי לעולם דקא משכח לאגורה אלא אמאי אית ליה תרעומת משום רפסתה דספינתא אי הכי טענתא בעליתא הוא ובמונא אית ליה גביה אלא מאי פרקה

שלא יטול דחב' קא דקתני אם לא נתן לא יתן דמשמע שלא יתן כלל חפילו שכר חצי הדרך ה' לחמרי חמרי לא יתן כלל: ארא בספינה סתם ויין זה נתן חמרי לא יתן לימא ליה הב לי ח חמרא ואנא מייתיבא ספינה לא מבעיא אם שכר נתן שלא יטול חל חפילו לא נתן יש לו ליתן כל השכר' שהרי קנה המשכיר כל השכירות ב במשיבת השוכר את הספינה כיון ח שמומן המשכיר לקיים תנאו ח חפילו כלל משיכה כן משכיר יכול לקיים תנאו ושוכר חינו יכול לקיים ח' מולו גרם נקרי בחזר בו ויין לי ומחצי הדרך שלא הלך כפועל בטל וקא' דאמאי יתן לו כלל מחצי הדרך שלא הלך חפילו כפועל בטל כיון ש שאירע אנא חמרי לעיל הויא דהשוכר חנוס דתתא מיטרא דחץ צריך להסקות דמי פסויא דפעלי ומשמע לעיל דכל אנא שאירע לבעל הבית שלא הוי לו לידע יותר מן הפועלים הוי פסידא דפועלים וקבא מי על כרמיה פריך שיתן ח חפילו שכר חצי הדרך שלא הלך מ מרתיחא ליה קא דקתני אם נתן לא יטול דמשמע אם נתן כל שכרו לא יטול כלל ותי' ר' זבד' דלע' שהפועל' לא חבדו כלום רק שנתבטלו אין פ נותן לקם כלום אבל קבא שהמשכיר הפסיד ספינתו כפועל בטל מיה' אית ליה כיון שמומן לקיים תנאו אי אתה מונא' אלא ביין זה וספינה זו דהמוחזק יחמר לחבירו לית לך גבאי לא מידי דקיים אמאי לא יטול השוכר חצי הדרך שלא הלך וכי בטל משכיר מוחזק ירויח ועוד דשכרות אינה משתלמת אלא לבסוף ולמה יפסיד השוכר חצי הדרך שלא הלך וי' כיון שנתן לו שכרו בתרצה שיסא שלו אע' גדאינה משתלמת אלא לבסוף לדעת כן נותנו שיסא שלו לחלקר אם לא ישאר בו ור' כס פי' קא דפריך בספינה סתם ויין זה אם לא נתן אמאי לא יתן לא יתן שכר חצי הדרך שכר הלך אבל שכר חצי הדרך ח אכוס מכל מקום קא דקתני אם לא נתן לא יטול דמשמע דלא יטול כלל חפילו שכר חצי הדרך שלא הלך לא קס' ליה דכיון שהוא מוחזק ומומן לקיים תנאו ניחא ליה שלא יחזור כלל ומחצי ביין זה וספינה זו דמאן דתפיס לא מפקי מיניה דהמוחזק יחמר לחבירו כיון שאיך יכול לקיים תנאו ויין סתם ספינה אבל ספינה סתם ויין סתם חולקין בהא משפיקא ליה לר' כס אם חולקין שכר חצי הדרך סלקך דווקא ונתן רביעית לא חולקין כל השכירות ויתן שכר הדרך כיון שכר הלך ועדיין מוון לקיים תנאו כוליה אלא כלומר כפועל בטל דפרקס

אין
כ
אין

דפרקיה לטועני בגייה פי בקו פלוסיק המשא כח... רך וק דהיה ליה למימר פריק לה כיון ממקום אחד היה צריך להפינה ועוד דקאמ' ושינוי דעתא מה מפסיד דכל סכן סנוכ לו שמרניה יותר וליח פי דפרקי לטועני שמוכר סחורה שבספינה לאחר היינו שינוי דעת כי סווא זה אדם הקונה הוא אדם קשה ח'כ לאשלח יתירא שצריך חבלים לקנייה של ראשונים ולסכנים של אחרונים ואת ואמאי מוקי לה הכי למימא ליעולם דשטח לאגרי וכ'ת מאי תערומת חיכא מפום שנוי דעתא למימא דמסיק טעמא דריפשא דהפינה תו לא מצי למימא הכי דטענית מעליות קיא וריבם פיר דהכי קאמ לעולם דשכיח לאגרי וליכא רפשא דספינה דאיירי דפרקי לספינה בגוה כלומר שהקיר חבלה בתוך הספינה והנני על יד על יד וכן אחר שקונים סחורה לכמעט מעט דלא רפשא ספינה ח ותערומת קאי משום שינוי דעת שלא הורגל עם זה האחר ולא ידע לקתקוב לפי דעתו אי מצי לאשלח ת יתירה שאם ירבה זה במשא יצטרך לקנותו בח' כיון חבל חוקי כי חס קיה יודע בביתו קיה קונה עם ברמי מועטים וליכא אלא תרעומת דלא טענה מעליותא היא שכנגד זה מרניח סנוכט שכר יותר מחכילת מחמת גודלה : בסותו לחברי כמותו כסת שמניח מראשותיו דכסת הוא הקטן וכד הוא הגדול כרתקן במסכת טהורות כד שצא דין וכסת שעשה מטפחת מאונא לאונא נקט הכי משום דאי שכיח למטרה ולמזבן אפי' בחזי היום ח'כ למא יניח חמר מזונות של כל היום ומעיקרא דקאמ' אי דשכיח למיזבן חמר כמי מעכב ה' מ' למימר שוכר כמי ליעכב לחמר להניח מזונות כלל של אותו היום כיון דשכיח בכל מקום למיזבן מדלא קאמ' אי דשכיח מאונא לאונא אלא לא חס להאריך כל כך : אשה בין גדולה בין ביאה לא רעה לקנות ביין קטון בין גדול משום דגברי שכיח שהם גדולים ופשיטא דאדעתא דגדול כמי אגריה כיקליה : השתא מניקה אמרת דרכה מעוברת מעביא כן גר'הם ואין כר' לית דאין זה פירכא דזו ואף קתני ועוד דאין ומתיישב שפיר לפי גר' זו קאמ' שמע מינה ביניתא אגב בראש תקלה וע'כ נראה לו כגיר' שמאם השתא מעוברת אמרת אין מניקה מעביא דאשה מעוברת כבירה יותר ממניקה עם בהה לפי שהיא נושא את עמא ומיקל אבל בשקוא במעי אמו מכביר ומיכריה ככדים עליה וגם מליאה דם וקשתא ח'ם סא דקאמ' שמע מינה ביניתא אגב כריסה תקלה שאם היה חוצה לה לא יכבד כ'כ בין קכל ויש לישב גיר' הספרים ומכל מקום פרי' ר'ה לא שייך כס' ב' למתני זו ואף זו כיון דאיתיה בכלל מאי דקא' צאק כמו גב' מפינין ארבע וחמש קופית דפריך חמש מפנין ארבע מעביא ומשי' ד' וק' כדאמרי איכשי אבל אי לא כמי אמרי איכשי לא שייך לשנויי דזו ואף זו קתני כיון דארבע בכלל חמש אלא שמוסיף וקחא כמי מעוברת שקוא גוף אחד בכלל מניקה שהם כ' גופים וקאמ' ש' מ' ביניתא אגב כריסה תקלה פי' מודקתני כריסה בין גדולה בין קטנה וככלל זה כמי יש במשמע בין גסה ובין דקה ולמאי איצטריך למתני ואפילו מעוברת דהיינו כמי גסה דגוף אחד קוא אפילו ל' ר' עובר לא ירך אמו הוא לעינין לשון בני אדם במשא ובמתן חשובים הם גוף אחד מחמת עיבור כבדיה יותר מגסה מחמת עצמה כי קעובר מכביר :

דאפקריה לטועני בגוה בלא מאי תרעום משום שנוי דעתא אי נמי לאשלא יתירא : תגו רבגו השוכר את החמור לרכוב עליו מגיח עליו כסותו ולגנותו ומזונותיו של אות הדרך מבאן ואילך חמר מעכב עליו חמר מגיח עליו שעורים ותבן ומזונותיו של אותו היום מבאן ואילך שוכר מעכב עליו היכי דמי אי דשכי' למיזבן חמר גמי ליעכב ואי דלא שכיח למזבן שוכר גמי לא ליעכב אלא רב פפא לא צריכ' דשכיח למטרח ולמזבן כאונא לאונא חמר ד דרכיה למטרח ולמזבן שכר לאו דרכיה למטרח ולמזבן תגו רבגו השוכר את החמור לרכוב עליה איש לא תרכב עליה אשה אשה רוכב עליה איש ואשה בין גדולה ובין קטנה ואפילו מעוברת ואפילו מניקה השתא מניק' אמר מעוברת מיבעי' אגב רב פפא מעוברת והיא מניקה קאמ' אמ' אביי שמע מינה בוניתא אברסא תקלה למאי נפקא מינה למקח ומכירה מתני' השוכר את הפרה לחרוש בהר בבקעה אם גשבר הקנקן פטור בבקעה וחרש בהר גשבר הקנקן חייב לרוש בקטנית ורש מתבוא פטור לרוש בתבוא ורש בקטנית חייב מפני שהקטני מחלקת

דפרקיה לטועני בגוה בלא מאי תרעום משום שנוי דעתא אי נמי לאשלא יתירא : תגו רבגו השוכר את החמור לרכוב עליו מגיח עליו כסותו ולגנותו ומזונותיו של אות הדרך מבאן ואילך חמר מעכב עליו חמר מגיח עליו שעורים ותבן ומזונותיו של אותו היום מבאן ואילך שוכר מעכב עליו היכי דמי אי דשכי' למיזבן חמר גמי ליעכב ואי דלא שכיח למזבן שוכר גמי לא ליעכב אלא רב פפא לא צריכ' דשכיח למטרח ולמזבן כאונא לאונא חמר ד דרכיה למטרח ולמזבן שכר לאו דרכיה למטרח ולמזבן תגו רבגו השוכר את החמור לרכוב עליה איש לא תרכב עליה אשה אשה רוכב עליה איש ואשה בין גדולה ובין קטנה ואפילו מעוברת ואפילו מניקה השתא מניק' אמר מעוברת מיבעי' אגב רב פפא מעוברת והיא מניקה קאמ' אמ' אביי שמע מינה בוניתא אברסא תקלה למאי נפקא מינה למקח ומכירה מתני' השוכר את הפרה לחרוש בהר בבקעה אם גשבר הקנקן פטור בבקעה וחרש בהר גשבר הקנקן חייב לרוש בקטנית ורש מתבוא פטור לרוש בתבוא ורש בקטנית חייב מפני שהקטני מחלקת

דאפקריה לטועני בגוה בלא מאי תרעום משום שנוי דעתא אי נמי לאשלא יתירא : תגו רבגו השוכר את החמור לרכוב עליו מגיח עליו כסותו ולגנותו ומזונותיו של אות הדרך מבאן ואילך חמר מעכב עליו חמר מגיח עליו שעורים ותבן ומזונותיו של אותו היום מבאן ואילך שוכר מעכב עליו היכי דמי אי דשכי' למיזבן חמר גמי ליעכב ואי דלא שכיח למזבן שוכר גמי לא ליעכב אלא רב פפא לא צריכ' דשכיח למטרח ולמזבן כאונא לאונא חמר ד דרכיה למטרח ולמזבן שכר לאו דרכיה למטרח ולמזבן תגו רבגו השוכר את החמור לרכוב עליה איש לא תרכב עליה אשה אשה רוכב עליה איש ואשה בין גדולה ובין קטנה ואפילו מעוברת ואפילו מניקה השתא מניק' אמר מעוברת מיבעי' אגב רב פפא מעוברת והיא מניקה קאמ' אמ' אביי שמע מינה בוניתא אברסא תקלה למאי נפקא מינה למקח ומכירה מתני' השוכר את הפרה לחרוש בהר בבקעה אם גשבר הקנקן פטור בבקעה וחרש בהר גשבר הקנקן חייב לרוש בקטנית ורש מתבוא פטור לרוש בתבוא ורש בקטנית חייב מפני שהקטני מחלקת

לית דאין זה פירכא דזו ואף קתני ועוד דאין ומתיישב שפיר לפי גר' זו קאמ' שמע מינה ביניתא אגב בראש תקלה וע'כ נראה לו כגיר' שמאם השתא מעוברת אמרת אין מניקה מעביא דאשה מעוברת כבירה יותר ממניקה עם בהה לפי שהיא נושא את עמא ומיקל אבל בשקוא במעי אמו מכביר ומיכריה ככדים עליה וגם מליאה דם וקשתא ח'ם סא דקאמ' שמע מינה ביניתא אגב כריסה תקלה שאם היה חוצה לה לא יכבד כ'כ בין קכל ויש לישב גיר' הספרים ומכל מקום פרי' ר'ה לא שייך כס' ב' למתני זו ואף זו כיון דאיתיה בכלל מאי דקא' צאק כמו גב' מפינין ארבע וחמש קופית דפריך חמש מפנין ארבע מעביא ומשי' ד' וק' כדאמרי איכשי אבל אי לא כמי אמרי איכשי לא שייך לשנויי דזו ואף זו קתני כיון דארבע בכלל חמש אלא שמוסיף וקחא כמי מעוברת שקוא גוף אחד בכלל מניקה שהם כ' גופים וקאמ' ש' מ' ביניתא אגב כריסה תקלה פי' מודקתני כריסה בין גדולה בין קטנה וככלל זה כמי יש במשמע בין גסה ובין דקה ולמאי איצטריך למתני ואפילו מעוברת דהיינו כמי גסה דגוף אחד קוא אפילו ל' ר' עובר לא ירך אמו הוא לעינין לשון בני אדם במשא ובמתן חשובים הם גוף אחד מחמת עיבור כבדיה יותר מגסה מחמת עצמה כי קעובר מכביר :

אין זה פירכא דזו ואף קתני ועוד דאין ומתיישב שפיר לפי גר' זו קאמ' שמע מינה ביניתא אגב בראש תקלה וע'כ נראה לו כגיר' שמאם השתא מעוברת אמרת אין מניקה מעביא דאשה מעוברת כבירה יותר ממניקה עם בהה לפי שהיא נושא את עמא ומיקל אבל בשקוא במעי אמו מכביר ומיכריה ככדים עליה וגם מליאה דם וקשתא ח'ם סא דקאמ' שמע מינה ביניתא אגב כריסה תקלה שאם היה חוצה לה לא יכבד כ'כ בין קכל ויש לישב גיר' הספרים ומכל מקום פרי' ר'ה לא שייך כס' ב' למתני זו ואף זו כיון דאיתיה בכלל מאי דקא' צאק כמו גב' מפינין ארבע וחמש קופית דפריך חמש מפנין ארבע מעביא ומשי' ד' וק' כדאמרי איכשי אבל אי לא כמי אמרי איכשי לא שייך לשנויי דזו ואף זו קתני כיון דארבע בכלל חמש אלא שמוסיף וקחא כמי מעוברת שקוא גוף אחד בכלל מניקה שהם כ' גופים וקאמ' ש' מ' ביניתא אגב כריסה תקלה פי' מודקתני כריסה בין גדולה בין קטנה וככלל זה כמי יש במשמע בין גסה ובין דקה ולמאי איצטריך למתני ואפילו מעוברת דהיינו כמי גסה דגוף אחד קוא אפילו ל' ר' עובר לא ירך אמו הוא לעינין לשון בני אדם במשא ובמתן חשובים הם גוף אחד מחמת עיבור כבדיה יותר מגסה מחמת עצמה כי קעובר מכביר :

והיכא דלא שאני ואין לבעי הנהיג לתבוע לו כלום ואינו שמי כפ
כפעולתו המנהיג וקאחזו יתר שפירי היו חזקה מהם פושע כשירות
הקנקן : דנקיט פרשא מרדע הוא משלם שלא כיון את הפרה יפה
ועל ידי שעות את השורה של מענה לשבר הקנקן : דנקיט מכא

קנקן : משלם שהעמיק יותר מדאי
בארץ : והילכתא דנקיט מכא משלם
שאלו לא העמיק יותר מדאי לא ה
היה נשבר בעונות השורה : ואי
דמחזק בגרונדי שהיה ידוע לה' כהר
שמעלת אבנים וזמנא דרשימין :
ת' י' משלמי שהיה להם להיזהר
מאי וברכ' מועט שעות אף המנהיג
קא נשבר והי' מוטל בספק : היה
בה מוס אחד אחד מן המומין הללו
היה בה : וכפטי בין מומין אחרים
שלא היו בה : קרי זה מקח טעות
לפי שהכיר הלוק' בשא' מומין שאין
בכחו היא ככולן מסקר לא להשליך
מעליו תרעומת הוא אמ' הילכ' מקח
טעות הוא דאדעתא דהכי לא זכין :

מוס זה ומוס אחר שפירש לו שם
אחי מוס לכדו ואמר לו מוס זה בה
ועוד מומין אחרים : אין זה מקח
טעות דכיון דאותו המוס הזכיר לו ל
לכדו היה לו לכדוק : וסנפו חבר
כמו שביי היית דתענית : ככפית
נפלת מחללי : משוגעמת משוגעת
: היה בה מוס אחד מאילו המומין
והשאר אין בה : היו בה כל המומין
הללו ואינו מקפיד אלא על האחד ו
וכא וטוענו כשכור הייתי שאת כולל
בהמה שאין בה ומס שיש בה ואילו
ידעתי שזה בה לא הייתי לוקחה מאי
אפי' : לא גרס והכי גרסי כפי אמרינן
משמיה דרבא היו בה כל המומין ה
האלו אין זה מקח טעות : והכי
עליה שעורין מהם קלי' מחטין : חייב
בקלקוליה אם הוסיף שלם קטין ולא
אמרינן קואל : והשעורים קלים יש
לו להוסיף עד כדי כופר לתק חטין
שמשא החמור לתק חטין חזי כור :
מפני שהנפח קשה לכהמה : במשאוי
וכיון דנפח לתק שעורים כנפח לתק
חטין קשה לה תוספת : והכי לתק
שעורים שלא הוסיף פטור אם מתק
: קשה במשאוי בדפרישית אף על פי
שאין משאו כבר כמשא החטין קרי כ
נפח כנפח חטין והנפח במשאוי :

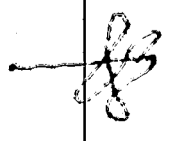
הכא דלא שני מאן משלם ואת היכא דשני נמי חייב לא משלם
אחד מן הפועלים שפסע כשירות הקנקן יתבשר וניי מ
מאן משלם ויל דהיכא דשני לא משלם דמיירי שהנפח רחוק השורה
הוא שוכר את הפועלים לילך עם פרתו ולעשות מלאכת השוכר :

ולכחי לא משלם דאמר ליה להשכיר
אנו לא התנינו עמך אלא לחרום בה
בבקעה ולא קבלנו שזירת הקנקן
בהר אלא בבקעה ואם היינו חורשים
בבקעה לא היינו שוכרי ומכל מקום
שכירות שלנו לא נפסיד כי דעתך ה
היה שנעשה כמו שירצה בעל הפרה
כי היית שוכר שלא יחרו' אלא בבקעה
ואי דוכתא דמחזקי בגרונדי תרנוכי
משלמי פי' בקו' משו' דהוי ספק מעש'
ואין בר' דלא ק' ל' כשימכוס אף כרבי'
וקאמיא מחבירו עליו הרחי' ואי הוה
ספק היו שניהם פטורים אלא כרי' לו
דקא שניהם פשע כיון דמחזקה ב
בגרונדי קוא נשכר מאד בק' ויהי
לכל אחד ליתן לב על חבירו כמו על
עצמו ולזה הוה ודאחרי שלם הזכירנו
בס' הוא פשע : שפחה זו שטה
היא כו' קרי זה מקח טעות
מכאן קשה לפ"ה והא דאמ' ככתובות
סימפון בעבדים ליכא מי מומין ס'
שבגלוי כו' מאי אמרת ליבטין מומין
או מוכתב למלכות הנקי קלא אית
להו ופי' בקו' וסב' נקביל וק' לרית דקא
סכא אמרינן דהוי מקח טעות באלו
המומין וא"כ משכחת סימפון בעבדים
ואיך איכלין בתרומה וכו' לרית לפרש
הנהו קלא אית להו ואם איתק דהוי
מוכתב למלכות או ליבטין אז היה
קיל וכיון דליכא קלא ליכא למיחש
להכי ובהנהו דקא כמי קלא אית ל'
להו וכן משמע ליבטא דמאי אמרת
כלומר באיזה סימפון משכחת דלא
הביעו בליבטין מומין או במוכתב ל'
למלכות וכריש המוכר פירות תניא
בהדיא במכא לסטין מומין או מוכתב
למלכות אמר לו הרי שלך לפיך :

הוי כו כל המומין האלו מקו
כריתא דקתני קרי זה מקח טעני' דילמא מיירי כגון שכל המומין סני בה וקרי מקח טעות אפי' ש
ברק הלוקח אפילו באחד ממוס דאמ' לוקח בשעתא כל הני דקאמ' ליתנהו לכולהו ומרדחא ליתחא
נמי ליתא ומוס זה ומוס אחר אין זה מקח טעות כיון שאין מזכיר אלא אחר ולא שייך למימר מרד'
ליתא הא נמי ליתא או דילמא הא דקתני קרי זה מקח טעות היינו סיבא דליתנהו לכולהו וברק לוקח
בחדא מיבייהו ואשתכח דליתא ואמר מר מסקר בק' כזירך נמי מסקר אבל אם כולם אמת לא הוי
מקח טעות וקא דקתני מוס זה ומוס אחר הוא קודם הזכיר לו כמה מומין כיון שכולם בה אין זה מקח
טעות בתיבסת דכתובות משמע דאם הזכיר שני מומין אחד יש בה ואחד אין בה דלא הוי מקח טעות
אלא דוקא כי סני בין הרבה מומין שאין בה דהכי תניא עד שלשים יום יעמיד פרנסא ל' קדש לי בתך על מנת שאין בה מומין ח"ל שוטם היא
במשאוי תנן לאביי סיפא דקתני כמה יוסיף קאי נפר' רישא ולרבא דקתני להכיא עליה שעורי' היינו בבוכר החטין
שהוא באה כדמוכח בשמעת' חייב דניפחא הוי תוספת להכיא לתק חטין והכיא לתק שעורי' פטור' אפי' הוסיף ג' קבין לחמו' דליכ' תיקלא כי תקלא :

היכא דלא שני בה מאן משל' אמר רב פפא
דנקיט פרשא משל' רב שישא בריה דרב
אידי' א' דנקיט מנא משלם והלכתא דנקי'
מנא משלם ואי דוכתא דמחזקא בגרונדי ת
תריוהו משלמין אמר ר' יוחנן המוכר פרה
לחבירו וא' לו פרה זו נגחנית היא נשכני'
היא בעטנית היא רבענית היא והיה בה
מוס אחר וסנפו בין המוכין הרי זה מקח
טעני' מוס זה ומוס אחר אין זה מקח טעות
תניא נמי הכי המוכר שפחה לחבירו ואמ'
לו שפחה זו שוטת היא ניכפת היא ס'
משועממת היא היה בה מוס אחד וסנפו
בין המוכין הרי זה מקח טעות מו' זה ומו'
אחר אין זה מקח טעות א' לי רב אחא ברי'
דרבא לר' אשי ק' בה כל המומין הללו
כהו' א' לי רב מרדכי לרב אשי הכי אמרי'
משמיה דרבא היו בה כל המומין הללו ק
אין זה מקח טעות : מתני' השוכר
את החמור להביא עליה חטים והביא ע
עליה שעורים חייב תבוא' והכי עליה תנן
חייב מפני שהנפח קשה למשאוי להביא
לתך חטים והביא לתך שעורים פטור ואם
מוסיף על משאו חייב וכמה יוסיף על
משאו ויהא חייב סומכוס אומר משום ר'
באיר סאה לגמל שלשת קבין לחמור
: גמ' איתמר אביי א' קשה במשאוי תנן
במשאוי תנן גפרא

כריתא דקתני קרי זה מקח טעני' דילמא מיירי כגון שכל המומין סני בה וקרי מקח טעות אפי' ש
ברק הלוקח אפילו באחד ממוס דאמ' לוקח בשעתא כל הני דקאמ' ליתנהו לכולהו ומרדחא ליתחא
נמי ליתא ומוס זה ומוס אחר אין זה מקח טעות כיון שאין מזכיר אלא אחר ולא שייך למימר מרד'
ליתא הא נמי ליתא או דילמא הא דקתני קרי זה מקח טעות היינו סיבא דליתנהו לכולהו וברק לוקח
בחדא מיבייהו ואשתכח דליתא ואמר מר מסקר בק' כזירך נמי מסקר אבל אם כולם אמת לא הוי
מקח טעות וקא דקתני מוס זה ומוס אחר הוא קודם הזכיר לו כמה מומין כיון שכולם בה אין זה מקח
טעות בתיבסת דכתובות משמע דאם הזכיר שני מומין אחד יש בה ואחד אין בה דלא הוי מקח טעות
אלא דוקא כי סני בין הרבה מומין שאין בה דהכי תניא עד שלשים יום יעמיד פרנסא ל' קדש לי בתך על מנת שאין בה מומין ח"ל שוטם היא
במשאוי תנן לאביי סיפא דקתני כמה יוסיף קאי נפר' רישא ולרבא דקתני להכיא עליה שעורי' היינו בבוכר החטין
שהוא באה כדמוכח בשמעת' חייב דניפחא הוי תוספת להכיא לתק חטין והכיא לתק שעורי' פטור' אפי' הוסיף ג' קבין לחמו' דליכ' תיקלא כי תקלא :

מבוא בתקלה כפח קשה במסקל האיל ופוחן שזה הרי הוא כמסקל שום : ואם הוסיף שלשת קבין דקא שייעול תוספת לחמור לקלקל חייב
וזה למשאו חס המזה כבוד השעורין לכבוד החטין כגון שהוסיף סאה שלם על הלתך הרי הרבה הנפח ורוב הנפח קשה למשאו והני כפח זה ת
תוספת לקלקל ה חמור : תקלה בתקלה חינו חייב עד שיסוף כבוד השעורין לכבוד החטין דליקני כפח זה תוספת חבל כפח שום ומסקל חמור
לז חמורין כפח המזה קרי הוא כמסקל וליחייב בתוספת של שלשת קבין דקא למשאו תנן ולא קשה כמשאו : מאי לאו שלשת קבין כחבוי : לא

פאה וקבי קא להביא לתך חטין וקביא
לתך שעורין פטור ואף על פי ששניה
שכרי סיכה להקל ואם הוסיף עד כדי
מסקל החטין חייב משום תוספת הנ
הנפח : קבי קא וכו' ומילי מילי קתני
והאי וכמה יוסיף לאו אלהביא חטין
וקבי שעורין קאי : שם עשרה תוספת
סאה להשנותן למשאו החטין : חייב
בשכיל הנפח : הא שלשת קבין פטור
כרכא : כמחיקתא חטי שמעתי
שעורין שהתליעו וכן בפירו' תשובת
הגאונים אבל לדידי קשיא לי מה לי
התליעו ומה לי לא התליעו והריש
כאן כפח של לתך ושלשת קבין וקתני
פטור ולא חייב כפח כמשאו דקא כי לא
התליעו כמי שעורין קלי' הם ומחייב
להו אכיי משום כיפחא וכד לי שמעא
החמו לתך ומרדיתן טפופות טו' סאין
ולא מחוקין ומקוי לה אכיי כיו' מחוקין
שהמחק פמית בקבין ואין כאן חלא
תוספת כפח שלש קבין של לתך טפופו
לא מחוק ולא גרוש מחוקות רישא :
קב לכתף קב הוי תוספת לאדם הנ
הנשא בכתף וחייב המוסיף בקלקול
מכאן אתה למד שמעא אדם בינוני
שלשים קב שהן חמש סאין : דתנן
תוספת החמור שלשת קבין שהן חטי
סאה ומשאו לתך טו' סאין אלמא ת
תוספת חמור משלשים כמשא הוא וא
ואשמעין דאם הוסיף עליו קב חייב
לקמן פריך וקרי הוא בן דעת אי לא
מני ביה למשרייה אארעא : ארדיב
לעדיבה לתך הוי תוספת למשאו ס
ספינה קטנה : כור הוי תוספת לספינה
בינונית : בשחכטו לאלתר לא הפסיק
לפרק המשא מעל כתפו עד שרצן
תחת משאו : בת תלתין כורין צרינס
שתהא בכך הולכת על פני המי דקא
תוספת אחד מל' הוא ומדקתני כור
לספינה ספינה כת שלש' : ה'ב אמר
דכ פפא ש"מ סתם ספינה וכו' למאי
כפיקא מיכה למקח וממכר : כל
החומטין קבלטין והמקבלין עליהן
לעשות המלאכה בבתייהם : שומרי

בפאה בי תקלא ואי מוסיף שלשת קבין ח
חייב רבא אמר קשה למשאו תנן תקלא
בי תקלא ונפחא הוי תוספת תנן להביא ל
לתך חטים והביא לתך שעורי' פטור ואם
הוסיף על משאו חייב מאי כפח שלשת ק
קבין לא סאה והיא עלה קתני וכמה ש
יוסיף על משאו ויהא חייב סוככוס אומר
משום רבי מאיר סאה לגמל שלשת קבין
לחמור הבי קא היכא דלא שני חטי' והביא
חטין שעורין והביא שעורין כמה יוסיף
על משאו ויהא חייב סוככוס או משום
רבי מאיר סאה לגמל שלשת קבין לחמור
ת' של הביא לתך חטים והביא שש עשרי
שעורי' חייב הא שלשת קבין פטור תרגמו
אבי' במחיקתה תגור רב קב לכתף אדריב
לעריבא כור לספינה שלשת כורי' לכורני
גדולה אמר מר קב לכתף אם איתא דלא
מצי ביה בר דעת הוא לשדיה אמר אבי'
בשחכטו לאלתר רבא אמר אפי' תי בשלא
חבטו לאלתר לאגרא יתרא רב אשי' אמר
הוא סבר חולשא הוא דנקיט ליה כור
לספינה שלשת כורין לכורני גדולה אמר
רב פפא ש"מ סתם ספינות בת תלתין כורין למאי נפק מינה למקח וממכר
כו' ב' כל האובבין שומר שכר הן וכולן שאמרו טול את שלך והבא
מעות שומר חנם שומר לי ואשכור לך שומר שכר שומר לי ואמר לו הנח
לפני שומר חנם הלוהו על המשכון שומר שכר ר' יהודה א' הלוהו מעות
שומר חנם הלוהו פירות שומר שכר אבא שאול אומר רשאי אדם להשכיר
משכונו של עני להיות פוסק והולך עליו מפני שהוא כמשיב אבידה
גמ' לימא מתני' דלא בר מאיר דתני שוכר כיצד משלם ר' מאיר אמר
כשומר חנם ר' יהודה אומר כשומר שכר אפי' תימר ר' מאיר בההיא הנא דקא
שביק כולי' עלבא ואגיר ליה לדידיה הוי עילויהו שומר שכר אי הכי שוכר
גמי בההיא הנא דקא שביק כולי' עלמו ומוגר ליה לדידיה הוי עלויה ש
שומר שכר לא אפילו תימא ר' מאיר בההיא הנא דקא

והבא דלא שני אלא שהביא מין
שהתנה כמה יוסיף על משאו
ויהא חייב סאה לגמל כו' : תרגמו
אבי' במחיקתא מה שק' בקני'
לפי תוספת הבאזים כראה דלאו פ
פירכ קיא רבי אס התנה עמו להולי'
ברזל או אבנים והוליד סוכין או כופה
ה"כ דאם יוסיף יקא חייב : סתם
ספינות תלתין כורין משמ' דתוספת
אחד משלשים ואם תחמ' מדתנא סאה
לגמל משמע דמשא גמל כור וקשיא
לרובם דפרמי שהחטיף א' רב ירמיה
מדפתי לדידי חזי ליה ההוא טייעא
דאובבא כורא ואעפא כורא משמע
דשאר בזלים חין טעונים כל כך אלא
ההוא שהיתה משוכה וי"ל כדפ"ה קתם
דאעפא כורא למזונות אותנו הדרך
לכר שאר המשאו וכן כראה דאין ס
ככרה שייכל להאכיל לגמל אפילו
ע"י אביה כרי משאו בפעם אחת :
גמ' תנן בתנא דלא כרבי מאיר
מדמי ליה אומן לשיכר דכי
הכי דאומ' הוי שומר שכר חב' פ' שאינו
נוטל שכר על השמיר' אלא שכר טורח
ה"כ שכר הוי כשומר שכר אעפ"י שאינו
נוטל שכר שמירה אלא כיון שנהנה
ממנה כשכר שנותן : דקא

שכר להתחייב בגניבה ואבידה וטעמא מפרש בגמרא : וכולן שאמרין טול את שלך שכר גזירתו ומשאו יאנו הבא מעות
שאני מעבדו לתפיסו על שכרי קרי הוא מעתה שומר חנם : הלוהו מעות על המשכון : שומר שכר שכר מצוה : הלוהו מעות שומר חנם דלית
ליה לר' יהודה שכר מצוה לענין דינא : הלוהו פירות שומר שכר דדרך פירות להקריב : מותר אדם להשכיר לאחרים : משכונו של עני שבידו :
להיות פוסק עליו שכר : והוליד תמיד נפומת מן החוב וכגמרא מפרש בא"ה משכון קאמר : שיכר בהמה : כיצד משלם דשומר חנם ושומר שכר
ושאל כתיבי שוכר לא כתיב ומאי דין חייבו לענין גניבה ואבידה פטור או חייב : ורבי יהודה אומר כשומר שכר הוהיל ולא הכאתו הוא אכלו חף
על פי שנותן שכר פעולתו ש"ס הוא דאי לא יקב שכר שאל הוי וחייב באונסין השתא ריקב אגרא לא הוי שואל והוי ש"ס : ר' מאיר אומר כש"כ דקא
יקב אגר מלאכתו ואינו נוטל שכר על שמירתו ואומן דמי לשוכר של הכאת שכר אומנתו הי' אכלו אבל לא שכר שמיר' הוא נוטל אלא שכר פעולה :

דק יחייב ליה טפי פורתא הוי עלייה שומר
שכר שוכר נמי כי לא עסקי דקא משוי ליה
פורתא אלא אפי' תימ' ר' מאיר בההי הנא
דתפיש ליה אאגריה דלא בעי למיעל
ולמיפק אזורי הוי עלייה שומר שכר איבעי
אימ' כדמחליף רבה בר אבוה ותני שוכר
ביצד משל' ר' מאיר א' בשו' שכר ר' יהודה
אומר בשומר חנם וכולן שאמרו טול את
שלך והבא מעות שומר חנם תנן התם א'
א' לו שואל שלח ושלחה ומתה חייב וכן
בשעה שמחזירה א' רפרס בר פפא א' רב
חסדא לא שנו אלא שהחזירה בתוך ימי
שאלתה אבל לאחר ימי שאלתה פטור
מתיב רב נחמן בר פפא וכולן שאמרו טול
את שלך והבא מעו' שומר חנם הא גמרתיו
שומר שכר לא הא הבא מעות וטול את
שלך שומר שפד אבל גמרתיו מאי שומר
חנם אי הכי אדתני וכולן שאמרו טול את
שלך והבא מעות שומר חנם נשמעינן ש'
גמרתיו וכל שכן טול את שלך טול את
שלך אצטריכא ליה סלקא דעתך אמינא
שומר חנם נמי לא הוי ק' מ' ל' א' דאמרי
אמר רב נחמן בר פפא אף אגן נמי תנינא
וכולן שאמרו טול את שלך זהבא מעות
שומר חנם מאי לאו הוא הדין גמרתיו לא
טול את שלך שאני הונא בר מרימר
קמיה דרבינא רמי מתניתן אהרדי ומשגי
תנן וכולן שאמרו טול את שלך והבא
מעות שומר חנם והוא הדין לגמרתיו מ'
ורמינא אמי' לו שואל שלח ושלחה ומת'
חייב וכן בשעת שמחזיר ומשגי אמר
רפרס בר פפא אמר רב חסדא לא שנו נ'
אלא שהחזירם בתוך ימי שאלתה אבל לאחר ימי
שאלתה פטור שומר שכר נמי לא הוי אמר
אמימר מסתברא פטור משואל וחייב בשומר שכר הואיל ונהג בתני הוח'
תניא בוותיה דאמימר הלוקח בלים מכית האומן לשגרון לבית חמיו ואמ' לו
אם מקבלין אותן ממנו אני גותן לך דמיהן ואם לאו אני גותן לך לפי

דקא יחייב ליה טפי פורתא הוי
עליה שומר שכר והוי מי
לאקשוני מי לא עסקי דלא יחייב טפי
פורתא אלא בלאו הכי פריך ליה שפיר
דקא תפיש ליה אאגריה הוי שומר
שכר וא' תהא דתנן בשירקין הלוקח
על המשכון שומ' שכר ודח' לחשבו
טעמיה בגמ' דהוי שומר שכר כדשמואל
או כרב יוסף ליימ' טע' דבהקיא קכזה
דתפיש ליה ח' ביה הוי שומר שכר
ויל' דתתם ל' איתתני מליה מ' די
דאי' מרניח במה שהלוקח מימה שלח
היה מלוקח ולא היה לו משכון וא' ת'
שוכר נמי בהקיא קכזה דתפיש ליה
אשכחו פנתן ליהו שומ' שכר ויל' דאומן
ודאי הוי שומר שכר בההי דתפיש ח'
אאגריה לפי פרוכ' הומני' עושין מ'
מלחכה בבית בעל הבית נחייבם ת'
תפוסים כלום כשכרם וזו שנושה
בביתו יתפוס בכלי נהנה הרבה אבל
שוכר חין לו הנח' שכל סיכרי תופסיה
בדבר ששכרו שחין יכולן לעשות מ'
מלחכתן אם לא סיקא ברש תם:
הא גמרתיו שומר שכר וא' תימאי
פריך שאני הבא דהכתי תפ' ס'
ליה אאגריה ולכך הוי שומר שכר ח'
אעפ' שבמר מלחכתו ומיקו לטעמיה
דלעיל א' מ' ח' אומן לשכר ולא ח'
אמר שאני אומן דתפיש ל' אאגריה
פריך קכא שפי' ויל' דלא מהני תפיש
ליה אאגריה אלא דיק' כעו' שמשכר
באומנתו דתרתו בעינן שמשכר ו'
ותפיש ליה אאגריה: לא קא
קכא מעות וטול את שלך שומר שכר
ואע' גב' דגמרתיו לא הוי אלא שומר
חנם א' גמ' מלחכתו מכל מקום
קכא ב' בקדיא שלא יטול עד
סיתן מעות הוי שומר שכר: אהא

דקא יחייב ליה טפי פורתא הוי עליה שומר שכר והוי מי לאקשוני מי לא עסקי דלא יחייב טפי פורתא אלא בלאו הכי פריך ליה שפיר דקא תפיש ליה אאגריה הוי שומר שכר וא' תהא דתנן בשירקין הלוקח על המשכון שומ' שכר ודח' לחשבו טעמיה בגמ' דהוי שומר שכר כדשמואל או כרב יוסף ליימ' טע' דבהקיא קכזה דתפיש ליה ח' ביה הוי שומר שכר ויל' דתתם ל' איתתני מליה מ' די דאי' מרניח במה שהלוקח מימה שלח היה מלוקח ולא היה לו משכון וא' ת' שוכר נמי בהקיא קכזה דתפיש ליה אשכחו פנתן ליהו שומ' שכר ויל' דאומן ודאי הוי שומר שכר בההי דתפיש ח' אאגריה לפי פרוכ' הומני' עושין מ' מלחכה בבית בעל הבית נחייבם ת' תפוסים כלום כשכרם וזו שנושה בביתו יתפוס בכלי נהנה הרבה אבל שוכר חין לו הנח' שכל סיכרי תופסיה בדבר ששכרו שחין יכולן לעשות מ' מלחכתן אם לא סיקא ברש תם:
הא גמרתיו שומר שכר וא' תימאי פריך שאני הבא דהכתי תפ' ס' ליה אאגריה ולכך הוי שומר שכר ח' אעפ' שבמר מלחכתו ומיקו לטעמיה דלעיל א' מ' ח' אומן לשכר ולא ח' אמר שאני אומן דתפיש ל' אאגריה פריך קכא שפי' ויל' דלא מהני תפיש ליה אאגריה אלא דיק' כעו' שמשכר באומנתו דתרתו בעינן שמשכר ו' ותפיש ליה אאגריה: לא קא קכא מעות וטול את שלך שומר שכר ואע' גב' דגמרתיו לא הוי אלא שומר חנם א' גמ' מלחכתו מכל מקום קכא ב' בקדיא שלא יטול עד סיתן מעות הוי שומר שכר: אהא

דקא יחייב ליה טפי פורתא הוי עליה שומר שכר והוי מי לאקשוני מי לא עסקי דלא יחייב טפי פורתא אלא בלאו הכי פריך ליה שפיר דקא תפיש ליה אאגריה הוי שומר שכר וא' תהא דתנן בשירקין הלוקח על המשכון שומ' שכר ודח' לחשבו טעמיה בגמ' דהוי שומר שכר כדשמואל או כרב יוסף ליימ' טע' דבהקיא קכזה דתפיש ליה ח' ביה הוי שומר שכר ויל' דתתם ל' איתתני מליה מ' די דאי' מרניח במה שהלוקח מימה שלח היה מלוקח ולא היה לו משכון וא' ת' שוכר נמי בהקיא קכזה דתפיש ליה אשכחו פנתן ליהו שומ' שכר ויל' דאומן ודאי הוי שומר שכר בההי דתפיש ח' אאגריה לפי פרוכ' הומני' עושין מ' מלחכה בבית בעל הבית נחייבם ת' תפוסים כלום כשכרם וזו שנושה בביתו יתפוס בכלי נהנה הרבה אבל שוכר חין לו הנח' שכל סיכרי תופסיה בדבר ששכרו שחין יכולן לעשות מ' מלחכתן אם לא סיקא ברש תם:
הא גמרתיו שומר שכר וא' תימאי פריך שאני הבא דהכתי תפ' ס' ליה אאגריה ולכך הוי שומר שכר ח' אעפ' שבמר מלחכתו ומיקו לטעמיה דלעיל א' מ' ח' אומן לשכר ולא ח' אמר שאני אומן דתפיש ל' אאגריה פריך קכא שפי' ויל' דלא מהני תפיש ליה אאגריה אלא דיק' כעו' שמשכר באומנתו דתרתו בעינן שמשכר ו' ותפיש ליה אאגריה: לא קא קכא מעות וטול את שלך שומר שכר ואע' גב' דגמרתיו לא הוי אלא שומר חנם א' גמ' מלחכתו מכל מקום קכא ב' בקדיא שלא יטול עד סיתן מעות הוי שומר שכר: אהא

כשי כפי תחמוי ככלונות לארוכתו:

Handwritten signatures and scribbles at the bottom of the page.

אתא לקמיה דרב נחמן ומייביה
ותימ' מרלא אשכח לזבונה
משמ' דלא הוי זבינא חריפא ואם כן
אמאי מייביה וקלא הנאת שניהם ה
היתה דאמרי' בגדרים דאין להייב
הלוקח אלא בזבינא חריפא שכל
הכאה שלנו וי"ל דזבינא חריפ' הוה ואם
היה רוצה לתת ברמי' שנתן לו המוכר
היה מוצא הרבה אלא היה רוצה ל
למוכרו ביוקר ומה שלא מכרו כמו
שהיה יכול משום שאף אבב' דבייתיה
בשיחזור יתנו לו אותן דמי' או יותר :
הניחא למ' דפשיעה בבעלים
פטור וקשיא למאן דאמר מעובדא
דרכ פפא דרב אחא ודכי"ל איפליגי
בה לקמן שהיו אחר רב פפא:

לפי טובת חנאה שבהן ונאנסו בהליכה חייב בחזירה פטור מפני שהוא ש
בנושא שכר שהוא גברא דזבין ליה חמרא לחבריה אמר ליה קא ממטיגא
ליה לדוכתא פלוגי אי מזדבנא מוטב ואי לא מהדרנא ליה נהליך אול ו
ולא אזדבנא וכהדי דקא אתא אתניס א
אתא לקמיה דרב נחמן חייביה איתביה ר
רבה לרב נחמן נאנסו בהליכה חייב ו
ובחזרה פטור מפני שהוא בנושא שכר א
אמר לי חזרה דהאי הליכה היא מאי טעמ
סברא הוא בחזרתו אילו אשכח לזבניה
מ' לא זבנה : שמור לי ואשמור לך
שומר שכר : ואמאי שמירה בבעלים
היא אב רב פפא דאמ' ליה שמור לי היום
ואשמור לך למהר תנו רבנן שמור לי
ואשמור לך השאילני ואשאילך שמור ל
לי ואשאילך השאילני ואשמור לך כולן
נעשו שוכרי שכר זה לזה ואמאי שמירה
בבעלים היא אב רב פפא דאמ' ליה שמו
הנהו אהלו'י דכל יומא הוה אפי לה חד
מיניהו ההוא יומא אמרו לי לחד מיניהו זיל אפי לן אמר להו נטרו לי גליס
אדעתא פשעו בה ואגוב אתו לקמיה דרב פפא חייבינהו אמרו ליה רבנן
לרב פפא אמאי פשיעה בבעלים הוא אכסוף לסוף ואיגלאי מלתא דההיא ש
שעתא שברא הוה קא שתי הניחא למאן דאמ' פשיעה בבעלי' פטור משום
חבי אכסוף אלא למאן דאמר חייב אמאי אכסוף אלא ההוא יומא לאו דידיה
הוה ואמרו ליה לדידיה זיל אפה לן את דאמר להו בההוא אגר דקא אמינא
לכו נטורו גלימאי עד דאתא אגבי אתא לקמיה דרב פפא חייבנהו אמרו
ליה רבנן לרב פפא הא שמירה בבעלים היא איכסוף לסוף איגלאי מלתא
דההיא שעתא שיכרא הוה שתי הנהו ביתרי דהו קא מסג באורחא חד ס
אריך וחד גוצא אריכא רכיב חמרא והוה ליה סדינא גוצא מיכסי סרבלא
וקא מסגי אכרעיה כי מטו לנהרא שקליה לסרבליה אותביהו עילויה חמר'
ושקליה לסדיניה דההוא ואיכסי ביה שטפוה מיא לסדיניה אתא ד'קמיה ד
דרבא חייביה אמרו ליה רבנן לרבא אמאי שאלה בבעלים הוא אכסוף לסוף
איגלאי מלתא דבלאו דעתיה שקליה ובלא דעתיה אותביה ההוא

שכר שחיבה לקחה וקבי נמי אמרינן בהמורה את הספינה אמר שמואל הלוקח כלי מן האומן על מנת לבקרו ואם אין בו מום יקחנו ואלו
בירו חייב וקא דקיני דמיה : בחזירה פטור מחובסין מפני שהיא בנושא שכר בחזירה ולא בשואל ומהו כשיחות שברנהו וחייל ונהנה שנתפאר בה
נהנו כונתיה דאנימא דאף ע"ב דיקוב ליה כפי עובת הנאה שבהן הוי עליהו שומר שכר אחר שכלתה שמירת המקח הואיל ונהנה כל
שאלה דלא יקוב ליה מידו :
לי ואשמור לך שומר שכר ומייבי
בגובה : ואמאי שמירה בבעלים ה
בעליו של חפץ זה שנגב במלכת
של שומר היה שאף הוה משמר
לזכותיב אס בעליו עמו לא
ודרשינן לקמן עמו במלכתו ומה
דכשואל בת' לקמן דרשינן ליה עמו
חבולו שומרין בפ' השואל : ואמאי
אשמו' לך למחר דלאו במלכתו קא
השתא : השאילני ואשאיל לך חן זה
שואל להתחייב באוכסין שאין כל
הכאה שלו שאף הוה משחילו שמירה
בבעלים היא חשמור לי ואשמור לך
קאי שניהם זה במלכתו של זה זה
השאילני כליך ואבי השאיל לך כליו
שמור לי ואשאילך און השחיני ו
ואשמור לך חן כחן בעלים של חפץ
במלכתו של שומר : חבולו מוכר
אחיל שמכבדים בו בגדים וקא עש
ואיכא דאמ' אהלנות וקא מין בושם :
זיל ואפינו קא ק'ד יומא דידיה הוה
דקשתא לא הוה איכנו בשמירת טליה
אלא בשומרי חנם ואיבעריך לחומר
פשעו בה דאי לא לא מיהיבי :
פשיעה בבעלי' שאף הוה במלכתו
היה : אגלאי מילתא דהקי' שעת' סבר
הוה שתי ולא היה במלכתו שעת'
לא התחיל לאפות וכמא שבעה ש
פנעשו הם שומרים לא מחר עומס
להו' מלכתו עליו אבל אם קשתק
מיד וחפה ולאחר שאפס שתי שיכרא
ובאותה שעה אבדה טליהו פשיעה
בבעלים נמי קויא הואיל וכשנעמ
שומרי' היה במלכתו דח' לקמן הוה
עמו בשעת שאלה אינו צריך להיות
עמו בשעת שכורה ומתק : קשיא
למ' ד'פרק השואל פשיעה בבעלים
פטור קיינו דאוכסוף : אלא למד
פשיעה בבעלי' חייב שלא באמ' פטור
בבעלים אלא בשואל ושומר שכר ש
שחיבו אלא פשיעה אבל שומר חנם
שחיבו אינו בלא פשיעה אינ' פטור
משום בעליו עמו הואיל ופשע אמאי

איכסוף : בהקוא אגרא וכו' והוה לקו שומר שכר : ע' ד'ד'תא איגבוב בלא פשיעה ומייבינהו משום גביה דשומר שכר : סדינא של פשתן ואין מים
מכבידין אותו כל כך : סרבלא קלופרא שקורין קהון וקן של חמר וקרבה מים בכלעין כו ומכבידין אותו לפיכך פשט הסרבל ונתבשה בשרין :
שאלה בבעלים היא שבעת השאלה היה המשאיל במלכתו : שואל ונושא הרכל שלו על חמורו ומעביר לו על אמת המים :

במקום עדים ראשון שהדי שאין אמתו
 בדרך כלל מים: הכח לפי אינו לא
 שומר חסכוני כי כן דאל לפי תקיב
 נטר נק קאמ' לים: לימח' סתמא ת
 תנאי היא: אם הכנים ברשות משנה
 היא כפ' שור סגב את הפרה כן דר
 סהכנים קדירותיו ושברתן שורה של
 בעל סתית או הכנים שורו ונגח
 שורו של בעל סתית או שהכני פירותיו
 וחסלתן בסמתו: בעל חצר חייב
 בניוקו דכי אף לים על על עול ונטר
 נק קאמ' לים וקה' הכח סתמא בשוק
 ר' ראמ' כהנא אינו חייב דעיל ותיב
 ונטר נק קאמ' לים וקה' סלקנא סתמא
 בשוק: דכת' בטוקו היא שאין אדם
 מטיב דר לתיבא חלח לקסתמ' כס
 דאין טורח כמירתה: עול דר' נטר
 נק דר' לים שאין שמירה קשה עלי
 דר' לא תיבי דמח' כפי למסקל מ
 מטי' בתמי': ישבע שלח פסע דשומר
 חס' הוא עליו דאין אדם נטל מ
 משכנו לגביי' חלח לפיות כוטח
 כמיפתיו ולא יכול לכפור ולעולם
 שומר חס' הוא עליו: שאס' א"י טבה
 אזקת' אחר: הכול קלוטו חלקי זון
 בשער הכית ל' משכין. עליה דברי
 הכול חכמו מענתיו דקא משכון ודאי
 לבייבא שקל לגבות הימנה דלקס
 שר' יש בן שיעבוד קרקעות ויש לו
 ידיו' לגבות וכמות הוא ובל לכפור
 ינו יכול דקא קאי שטרא הלכך לא
 זכרון דברים נקטין: כיון שמשכנו
 שעת הלואה קאמ' ר' אליעזר שומר
 חס' ומתקתי' כשמשכנו שלח בשעת
 לואתו חלח לאחד זמן כשתוכעו
 ענתו כב' ד' ולא סולס ומשכנו על
 י"ב ד' דקסוד דאי לגביי' סקלי

החוא גברא דאוגר ליה חמרא לחברי אמ
 ליה חזי לא תיזול באורחא דנהר פקוד ד
 דאיב' מיא זיל באורחא דגיש דליבא מיא
 אול באורחא דנהר פקוד ומית חמרא בני
 אתא אבר אין באורחא דנהר פקוד אול
 ומיהו ליב' מיא ליה רבא מה ליה לשקר
 אי בעי' אבו ליה אגא באורחא דגיש אול
 אבו ליה אגב' מה לי לשקר במקום עדים
 לא אמרי' שמור לי ואבו לו הנח לפני
 שומר חנם אבו רב הונא אבו לו הנח
 לפניו אינו לא שומר חנם ולא שומר שכר
 איבעיא להו הנח סתמא' ת"ש שמור לי
 ואבו לו הנח לפני שומר חג' הא סתמא' לא
 בלום אדרבה מדאבו רב הונא הנח לפני
 הוא דאינו לא שומר חנם ולא שומר שכר
 הא סתמא ש"ח הוי לא מהא ליבא למשמ
 מינה לימא כתנאי אם הכנים ברשות
 בעל חצר חייב ר' אומר בכולם אינו חייב
 עד שיקבל עליו בעל דב'ת לשמו' אמאי
 דל' עד באן לא קאמרי רבנן התם אלא
 בחצ' דבת נטורי היא וכי קאמ' ליעייל עייל
 דאינו נרך קאמ' ליה אבל הכא שוקא
 לאו בר נטורי הוא אגב' יתיב נטר קא ליה
 אינמי עד באן לא קא ר' התם לא בחצרו
 דלעילי רשותא קא בעי למשקל מיניה
 וכי יתיב ליה רשותא לעילי תיב ונטר נרך
 קאמ' ליה אבל הכא הנח ואגא מגטורגא
 קאמ' ליה דאי ס' הנח ותיב ונטר קאמ'
 ליה אי לאותבה רשות בעי למשקל מיני'
 הלוהו על המשכון שומר שכר לימ' מתני
 דלא כרבי אליעזר דתניא הכולה את
 יבדו על המשכון ואבר המשכון ישבע וישול מעותיו דברי רבי אליעזר ר'
 יזבא או יכול לום' לו בלוי הלויתני אלא על המשכון אבר המשכון אברו
 עותיד אבל הלוהו אלה זון בשטר והגית לו משכון על ה' דברי הב' אבר
 משכון אברו מעותיו אפי' תימר' אליעזר ולא קשיא באן שמשכנו בשעת
 לואתו באן שמשכנו שלא בשעת הלואתו והא אדאי ודאי

כשעה הלואה וזמאו דמוקו לה דפליגי בדר' יצחק הים ככור דר' יצחק חייבי אף כשעה הלואה ועל פ' דר' י
 סור מורה ר' אליעזר בקי' דכיון דיש סעך למס משכון קבל ולא לזכרון דברים בעלמא כמו ברש' קמ' דלי
 דברים בעלמא מסוכ' דליכא כשרת
 א"כ אחאי לא יסיה משמט חפשי' בים
 המשכון כנגד מעותיו כדמ' מע' ב
 בקוב' דקיבא דלח נקט מזה לזכר
 דברים בעלמא דמשמט' ונתן ס' ע'
 דאם שוק משכון כנגד מעותיו ל' ע'
 אינו משמט ועוד אחאי קאמ' מתניתין
 מאורתא דלא כרבי אליעזר לוקמה
 בשטר דמורה רבי אליעזר אלא פ' ע'
 דאף ר' אליעזר אינו מורה מלה שלח
 בשעת הלואה ומיקו יס לתרץ מלכ' ע'
 על המשכון משמ' בלא שטר ועד דמי
 מת' מייירי בשטר לא הוה פלג רבי
 יודא דאמ' הלוקה מעות שומר חנם
 דל' יתלוק אר' אליעזר ורבי עקיבא
 וכה' ג' דרבי יודא גזון נמי משמט ד'
 דסיפא דהלוקה כשטר חיידי' שלח
 בשעה קלואה דמוקי ס' דחמ' רבי
 יצחק דב'ח קובה משכון קיינו דוקא
 שלא בשעת הלואה אכל בשעת הלואה
 לא קני קיינו דוקא בשטר דכיון
 דאיכא שטרא לא סמיק' המשכון חלח
 אשטרא אכל בלא שטר חפלי' בשעת
 קלואה קני וקני שומר בכר וסלח
 בשעת קלואה קני שומר שכר ח' ע' ג'
 דאיכא שטרא דודאי המשכון סמיק'
 ולא ס' ס' דהלוקה בשטר חיידי' שלח
 בשעת קלואה רבשעת קלוח' לא א'
 איבד מעותיו דאשטר סמיק' ומס'
 סל' דאיכא רליכא שטר קני חפילו
 בשעת הלואה לא מטעם דרבי יצחק
 דקרא לא חיידי' אלא שלח בשעת יס'
 קלואה אלא קני מדמ' חל' וס' ע'
 דהלכא כשמחל וזין הלכא כרבי יוסף
 הא אירי ואירי קלוהו על
 המשכון קני משמ' דמלוה
 חכירו על המשכון משמט' כשע' הלוח'
 ופי' דכפ' השולח קאמ' תכן המלוה את
 חכירו על המשכון והמוסר שטרהו
 ל' ד' אינו משמט ומפ' קתס דהמלוה
 על המשכון אינו משמט' מעום דקני
 ליה כדר' יצחק נהא לא קאמ' רבי יצחק
 אלא שלח בשעת הלואה ועל המשכון
 משמ' דאפי' בשעת הלואה אינו משמ'
 ויל' דכיון שלח בשעת קלואה קני ליק'
 לגמריה מדר' יצחק בשעת קלואה כ'
 נמי דליכא קנין אלא שיעבוד אלים ס'
 שיעבודיה ליחשב ולא של אחיך בידך וכן כפר' כל שעה גבי ישראל סקלוה לכברי על חמו עובר עליו מוס' דר' יצחק
 אפי' קתס קני כיון דשלא בשעת קלואה קני חכמי שיעבודיה בשעת קלואה ליחשב בעל ישראל וכן כברי סקלוה לישראל על חמו ח'
 ודני מ' ישראל לא קני לא היה כשטר אף משכנו בשעת קלואתו דלא קני כיון דשלא בשעת קלואה הוה קני בשעת קלואה כמי הוה אלים ס'
 עבודיה דגוי שלא יכרך לבערו ופע' ג' דקני ד' ישראל וקרי' כ' ס' מ' מ' מ' מאפקי' קרא מלא לא ממייב אלא כשמזני ל' לגמרי י' ס'
 אים שיעבודיה דגוי לא חסיב מזני וכהא נמי אמרינן בפרק קמא דפסחים יחד לו בית אין וקוק לבער אפי' דחשיב לגמרי כשל ישראל כיון
 דקבל אחריות מ' מ' כיון דיתיר ל' בים אינו מזני אכלו בימא

ז' אלעזר

גיבא בדלא שוי שיעור ונדשמואל קמיפלגי פי בקו חבל בדשוי הוי לכ"ע ש"ח וילקי שבועת דדייני יום ספרים דגריה דהי"ח עינא
זוהי מ' ט' דר' חל' אלא בדלא שוי וכדשמואל קמיפלגי משמ' כפ' הדשני מודוכ עוק' דא"כ אמאי קאמ' מתני' דלא כר' אליעזר לוקח
בדשני שיעור זוהי ותיתי' בכ' ע' וכ' ת' קא דקאמ' דמתני' דלא כר' אליעזר היינא לפי המסקנה דפליגי בדשני שיעור זוהי וכדדב' יוסף דקא לרב
דהילכתה כוותיקה פליגי לפי המסקנה בדשמואל כדפי' בפ' ב' לעיל ומי' י"ל דלא מצי לחוקמי' מתני' בדשני וככ' דאין סברא שיהלוק ר' יהודא עם
ר' אליעזר ופ' עקיבא אלא והאי מתני'
בדלא שוי איירי אבל קשה כיון ד
בדשני שיעור זוהי לכלי עלמ' אבדו
מעתי' ח"כ בדלא שוי מה שכתב ה
המשכין כמי אבדו לכ"ע וא"כ אמאי
ישבע לר' אליעזר שאבד המשכין בלא
פשיעה מה מרניח באתה שבועה
אלא המעות שכנגד המשכון אבדו א'
אפי' לא פשיע והיתירי' ע"כ המשכין יטול
אפילו פשיע במשכון כיון דלית ליה
לדשמואל וכ' ת' במו שפי' בקו' דהיכא
דלא נקט שיעור ז' אפי' כנגד המשכין
לא יפסיד לר' אליעזר משום דלא כ'
קטיה אלא לזכרון דברים בעלמא
זה אין נר' דאי בדשני אבדו מעותיו
אפי' דלית ליה לדשמואל א"כ ע"כ
לא אבדו א' מטעמ' רב' יוסף דמשנ'
מזה הוי ש"ס ומאי טעמ' כמי יפסי'
מה שכנגד המשכון בדלא שוי דקא
ב' ש' שפיקא מזה שהלוקו על המשכין
מייעונו דלפי בירם הספ' היה משמ'
דקלכא כדב' יוסף וק' ל' כרבה כדפי'
בפ' חלו מציאות ומי' י"ל ר' בדשני הוי
לכ' עשומר שבר ולא מטעמיה דרב
יוסף אלא מטעמיה דשמואל דחשיב
כח לופי' אבד המשכון אבדו מעותיו
וכי לא שוי שיעור זוהי בשעת הלוא

הלוחו על המשכון קתני אלא לא קשיא
באן שהלוחו מעות באן שהלוחו פירות
והא מדקתני סיפא ר' יהודה אוב' הלוחו
מעות שומר חנם הלוחו פירו' שומר שכר
מבדל דלתנא קמא לא שני ליה כולה ר'
יהודה היא וחסורי מיחסרא והכי קתני
הלוחו על המשכון שומר שכר כמ' רברי'
אמורי שהלוחו פירות אבל הלוחו מעות
שומר חנם שר' יהודה או הלוחו מעו' שום
חנם הלוחו פירות שומר שכר אי הכי קש'
לה מתניתין דלא כר' עקיב' אלא מחוורת'
מתנית' דלא כר' אליעזר לימא בדלא שוי
משכון שיעור זוהי וכדשמואל קא מפלגי
דאמ' שמואל האי מאן דאזופיה אלפא זוהי
לחבריה ואנח ליה קתא דמגלה עי' יהו
אבד קתא דמגלא אבדו אלפא זוהי אי
בדלא שוי משכון שיעור זוהי דכולי' עלמ'
לית להו דשמואל והבא בדשני שיעור

על המשכון בשעת הלואה משמע:
ומתני' שהלוקו פירו' אי הכי קמא ליה
מתנית' דלא כרבי עקיב' דקתני' אבל
אם הלוקו מעו' שומר חנם ואין קיימ'
לן במשכ' סנהדרי' בכלהו התמי' סתם
משנה ר' מאיר סתם סיפרא ר' יקור'
סתם ספרי' ר' שמעון וכולקו אליבא
דר' עקיבא: לימא ר' אליעזר ורבי
עקיבא: בדלא שוי שיעור זוהי קא
מפלגי וכדשמואל פליגי דאי בדשני
מודה ר' אליעזר דלגביי' שקלי' וכדלא
שוי פליגי דלר' אליעזר לית ליה ד'
דשמואל דאמ' אבדו אלפא זוהי וכבר
דקביל לגביי' הא לית ליה לרבי
אליעזר דכיון דלא שוי לזכרון דברי'
בעלמא הוא דנקיט ליה ושומר חנם
הוא ור' עקיבא אית ליה דשמואל ואמ'
סבר וקביל בתורת משכון כל כמה
דלא מיקד ליה לא לגבי: דכו' עלמא
לית לקו דשמואל דלר' אליעזר לא
מפסיד כלום ולרבי עקיבא אינו מ'
מפסיד אלא כנגד המשכון:

זוהי וקא מפלגי בדר' יצחק דאבד ר' יצחק בגין לבעל חוב שקונה

לא נקיט ליה אלא לזכרון דברים בעלמא ואפילו כנגד המשכון לא חשיב כאילו פי' כן אליבא דר' אליעזר מ' דחוק הוא ונר' לפרש לימא בדלא
שוי וכדשמואל קמיפלגי פי' אף בדלא שוי וכדשמואל קמפלגי ולא כר' יצחק ורב' יוסף דבטעמיהו לא מצי פליגי אלא בדשני ועוד דלשי' האמת
לא פליגי בדר' יצחק כדמסיק ולא כרבי יוסף דק' ל' כרבה ופליגי בדשמואל בין בדשני ובין בדלא שוי דר' אליעזר לית ליה דשמואל ולכתי' לא
איבד אף מה שכנגד המשכון דמאיזה טעם יפסיד כיון דלית ליה לדשמואל ור' עקיבא אית ליה לדשמואל ואבדו מעותיו אפילו היתרים על
המשכון והא דקתני מתני' שומר שכר לאו דווקא דהא האי ליטנא לא שייך אמשות יתרים על המשכון אלא כלומ' כדאין שומר שכר דמפסיד הכל
בגביה ואבדוהו ולא באוכסי' ח"כ מתני' איירי בדשני דסתם משכון טה כנגד כל המצ' ולכך קרי ליה שומר שכר: דא' דכולי' עלמ' לי' לקו
דשמואל בפר' שבועת דדייני' פרי' לשמואל מדתיבא סלע הלוייתך עליו וסקל הי' טה והלא אמ' לא כי אלא ב' דינרי' היה טה ואמאי
לימא הא קבלתיה וגר' בסוכן פי' בקו' מתני' בדשני כי קאמ' שמואל בדלא פריש להאי גיר' א"ש דלא מצי למימר קבא כולהו אית להו דשמואל דאי
ר' אליעזר אית ליה דשמואל למה ישבע ויטול' כהי' דלי' ליה דר' יצחק מטעמא דשמואל יפסיד הכל אפי' לא פריש ולא שוי כ"ש בדשני ואי איירי
בדפריש שלא יפסיד לא היה חלק ר' עקיבא אבל לפי גר' ר"ח גריס התם מתני' בדלא שוי דשמואל בדפיר' שיאבד כל מעותיו וכן נר' לר' עיקר
דאין סבר' שיאבד כל מעותיו בדלא שוי' ופ' למאן דמיקי' פלוגתייהו בדשמואל דר' אליעזר לית ליה דשמואל ואע"ב דפיר' ש לא יועיל דאמכתא
היה וכיון דלא אבד מעות היתרים על המשכון גם מה שכנגד המשכון לא הפסיד כדאמ' באיזהו נשך דמי קא"ל קבי לגביי' ור' עקיבא סבר
דלא מיקרי אמכתא אלא היכא שאמ' להכמיק תבירו על דבריו כגון חס אובד לא אעביד אשלים אלפא זוהי אבל קבא המלוה מחל כל חבנו
חס יפסד המשכון וקש' דלפי' גיר' זו אמאי קאמ' קבא כולי' עלמא אית להו דשמואל היכא דפריד' והבא בשני שיעור זוהי ולא פיר' וכדד' יצחק
קמפלגי דהא הלכתא כוותיקה דשמואל דרב נחמן ובהרדעי' ס"ל בנותיקה התם וי"ל דסבר תלמודא דאי בדפיר' מפסיד כל המצ' בדלא שוי' נמי
מפסיד כנגד המשכון דמה שכנגד המשכון בדפיר' דמי ולכתי' לא מצי למימר כו' עלמא אית ליה דשמואל דא"כ לר' אליעזר למה ישבע ויטול' כל
מעותיו דמה שכנגד המשכון יש לו להפסיד כיון דאי' ליה דשמואל ומכל מקו' הלכתא כשמואל כדפי' ור' פי' דאין הלכה כשמואל וטעמ' משו' דקמ'
הכא כולי' עלמא לית להו דשמואל ואין זו ראייה שכן דרך התלמוד לרמות דכולי' עלמא לית להו אע"ב דכן הלכה כיון דלא מצי למימר כולי' עלמ'
אית להו ועוד דלפי' האמת דק' ל' כרבה פליגי בדשמואל וקאי ר' עקיבא ומתני' בדשמואל וא"כ ק' ל' כשמואל ואע"ב דר' פליגי עליה דהא כפרק
הזהב מדמי' פלוגתא דרב דעירובין לפלוגתא דרשבב ורבבן לדשמואל חס כן פלוג' דשמואל חס כן פלוג' דשמואל ורב' לענין מי שפרע דאיבדו איתמר וקלכא כר' רב
באיברי' ה' כדשמואל לענין דינא איתמר והלכתא כשמואל בדיני' ועוד דר' יוחנן פליגי אר' בעירובין וכבר כשמואל וקיימא לן רב' ור' יוחנן ה'
פלכא כר' יוחנן וכר' נחמן קיימא לן בדיני' לגבי כולי' עלמא וכבר כשמואל לימא

מקנה משכון לטעמי ימי נתינתו במחנה : דמור דמור דבי יצחק
 במשכנו שלא בשעת קולאת דהא קרא במשכון על ידי שליח בית דין
 בתרבות לעיל מיניה כחן תבמוד ומוקמינן לה לקמן בשליח כיד
 וההוא דהו קני דלגביה סקליה וליכא לדמויה למשכנו לו בשעת
 הלואה וקני פלוגת דר' א' עז' המלו על
 המשכון קתני : הכא בשומר אבידה
 קא מסלגי דטעמא דר' עקיבא מסוס
 דשומר סבר מנחם הוא והגבסק במנה
 פטור מן המז' ואי כפי לא יפד ריפת'
 לעניינן : שומר אבידה שמתא אבידס
 והכניס אל תו ביתו כדתי ואשטתו אל
 תיק ביתך : בשומר סבר שומר סבר
 ממה : לימא דרב יוסף תנאי דהא רבא
 ודאי תנאי היא דהא ר' עקיב' לית ליה
 דכולי לי לאקמי פלוגתייהו בטעמי
 אחריבא דהא אהדרין בטמה טעמי ולא
 איתקמי' אלא לרב יוסף מי מבעי
 למימר תנאי דר' א' עז' לית ליה דרב
 יוסף בשומר אבידה דכולי עלמא אית
 לכו דרב יוסף כלומר דההוא דדחיק
 לאקמי מילת' כתנאי אכל רב יוס' אמ'
 לך ר' אליעזר כמי קאי כוותיה היכא
 דאיכא ממה כגון שומר אבידה והכא
 קיינו טעמי דפטור דקא סבר אין כאן
 ממה דמלוגה צריך למשכון להשתמש
 בו ולפסק עליו להיו' פוחת מן החוב
 ואלך קאמפלגי ור' עקיבא סבר אפי'
 קני איכא ממה : מר' פופי' : פסל
 דלי' : קורדוס כ' פ' ט' : ישבע
 טעמי פטור שומר סבר בשבעה הא
 אחרי פטור שומר סבר בשבעה הא
 טלא פשיעה כמי חייב שאין זה אונס
 אלא בגבה ואבידה סהן קרובי לאונס
 ופשיע' ר' א' עז' זה וזה ושבע ותמי'
 א' וכו' כלומר אף אני שמעתי מרבתי
 כ' מאיר אכל תמי' אני על זה ועל זה
 היך נפטר' בשבעה ובמ' מ' תימה :

שקונה משכון שגאמולך תהיה צדקאם
 אינו קונה משכון צדקה מנא ליה מבאן
 לבעל חוב שקונה משכון לי' דר' יצחק
 תנאי היא ותסתברא אימור דאמר יצחק
 במשכנו שלא בשע' הלוואתו אבל משכנו
 בשעת הלוואתו אי אמ' אלא משכנו שלא
 בשעת הלוואתו כולי' עלמ' אית להו דרבי
 יצחק והכ' במשכנו בשע' הלוואתו ובשומ'
 אבדה קא מפלגי דאתמר שומר אבידה
 רבה אמ' בשומ' חנם רב יוסף אמ' בשומר
 שבר לי' דרב יוסף תנאי היא לא בשומר
 אביד' דכולי' עלמ' א' להו דרב יוסף והכא
 במלוח צריך למשכון קא מפלגי מר סבר
 מצוה קא עביד שהלוהו והו' שומר שבר
 ומר סבר לאו מצוה קא עביד שלהנאתו
 מתכוין והו' שומר חנם אבא שאול
 אומר מותר לאדם להשכיר משכנו של
 עני להיות פוחת והולך אמ' רב תנן
 בר אמי אמ' שמואל הלכה באבא שאול
 ואף אבא שאול לא אמ' אלא כמר' ופסל
 וקורדוס הואיל ונפי' אגריהו ווט' פחתיהו
 מתני' המעביד חבית ממקום למקום
 ושברה בין שומר חנם בין שומר שבר
 ישבע ר' אליעזר אומ' זה וזה ישבע ותמה
 אגי אם יכולין זה וזה לישבע גמ' תנו
 רבן המעביד חבית לחבירו ממקו' למקו'
 ושברה בין שומר חנם בין שומר שבר
 ישבע דברי ר' מאיר יהוד' א' שומ' חנם ישבע נושא שכ' ישלם ר' א' עז' או' זה
 זה ישבע ותמיה אגי אם יכולין זה וזה לישבע לממר' דסבר ר' מאיר תנקל

לימא דרב יוסף תנאי היא פי' בק' דרבה ודאי תנאי היא ולעיל
 פי' כפ' דרבה ודאי לאו תנאי ומוקי פלוגתייהו בדשמי'
 וכ' אית לכו דרבה אכל לרב יוסף כי כמי פלגי בדשמי' ר' א' עז'
 צריך למשכון פי' בקול' להשתתף וחי' להק'
 לפי' דאמאי קאמי' לעיל מתני' דלח' סב'
 אליעזר מוקי מתני' כאן צריך למשכון
 דסוג' דשמעתי דלע' איתי' חל' ב' דרבה
 דקיימ' לן כותיה אב' אין מתני' חיידי
 כאן צריך לא הנה פלגי ר' יהודה ור' יוחנן
 פיר צריך למשכון קיינו שאינו רוצה
 להלוות לו בלא משכון ולפי' ח' דלח' מ'
 מני' לאוקמי מתני' כאן צריך אכל' חן
 פר' פי' דלי' ס' דצריך למשכון לח' משמ'
 קבו ועוד ד' ע' דח' רוצה להלוות אלא
 על המשכון מני' קא עביד סבלא משכון
 חן לו להלוות כין סיר להפס' ואיפשר
 במשכון : לעיל אימור דתמי'
 ר' יצחק טלא בשעה הלואה
 פי' בקנ' דטלא בשעת הלואה קני ליה
 להתחייב אף באונסין ולפי' דתמי'
 בפ' דפסחים דחייב לבער פקדונות
 של גיים כשקבל עליו ישראל חריות
 קיינו דנוק' כשקבל עליו אחריו דאונס'
 דהא מלוה על המשכון סל חמן בשעה
 קלוסה אע"ב דאחריות המשכון עליו
 מגיכה ואבידה מרשומ' ואפי' בלא
 פריש כדפ' דמק' שכתב המשכון ב'
 כדמפור' דמי ח' מינו חייב לבער חס'
 לא מטעם דקני' לי' לגמרי טלא בשעת
 קלוסותו כד' יצחק ומי' כ' דטלא בשע'
 קלוסותו לא קני' להתחייב באונסין לא
 דמי' שומ' סבר דס' מדמי' מתני' דקתני
 שומר סבר לר' יצחק וכן פיר' בהדיא
 בה' סהכתתי לעיל וכן פיר' כשערי
 דרב קאי גאון בשער מ' וצריך לפר'
 מאי זה טעם יהיה שומ' סבר דאי חשיב
 קנין גמור אפי' באונסין יתחייב ואי לא
 לא חשיב קנין גמור לא יהיה אפילו
 שומר סבר וי' דההיא הנאה שיכול
 לקדש בו את האשם כדאמר' בפ' קמ'
 דקדושין דקדשה במשכון דאחרים
 מקודשת ולקמת בו עבדים וקרקעות
 קני עליוס שומ' סבר ולפי' זה הא דתמי'
 קדשה במשכון מקודשת קיינו דקא במשכון טעמי טלא בשעת הלואה
 טעמי וי' דכיון דעבדיו שגטל משכון חן מעתיקו כידו חשיב שומר סבר לפי' שיכול לעשות בו קדושין וצד דחליפין יכול לעשות
 במשכון מה שלא היה יכול לגבות במעות דאין מטבע נעשה חליפין וקט' דכפר כל שעה פלגי רבן אר' מאיר דאמ' ישראל סקלום לכברי על
 חמו עובר עליו ומפר' התם דפלגי כד' יצחק דרבן לית להו דר' יצחק וטעמי' דרבן דאמ' אינו עובר מס' דכברי
 ישראל מני' לא קני וקסת' לרבן אחרי אינו עובר וקא ק' כשמואל והו' שומר סבר אפי' בלא פריש כדפיר' דהא משום דר' יצחק לא קני אלא
 שומר סבר ואף מיקרי חמנו וי' דמשום חוב דשומר סבר לא מיקרי חמנו אי לא משום דאמ' הכתיב דקני ליה והו' טלא כד' יצחק : יוסבר
 ר' מאיר כ' אכל ר' יודא אר' יודא לא קשיא ואע"ב דחכמים דפטרי בגמרה כדו ולא סילקה הו' ר' יודא כדמוכח בהמכח דסבר ר' יודא נתקל לא
 שטע הוא וכיון דלא הו' פושע אע"ב דלא הו' אונס גמור פטור בגמרה כדו ולא סלקה דלא חשיב כדו אלא שטעמה בפשיע' אכל בשטעמה
 האונס דכעין גבה ואבידה כמו רוח שאינה מזינה פטור כדקתני בספ'א דכרית' דגמרה כדו ומודה ר' מאיר לחכמים במעלס קנקני על
 גבלגבן ונפלו ברוח ח' וקזיקי שקא פטור ואת' כי כמי סבר ר' מאיר דנתקל לא פוסע הוא אלא אונס אחרי פטור וקא ארס חמזיק מרביב'
 ונשע תחת פצע לחייב על אונס כד' וי' דלא בכל אונס חייב ארס חמזיק אלא באונס דכעין גביה ואבידה כמו רוח שאינה מזינה דאמריב'
 וי' פ' כ' דב' קמ' דפסל ברוח שאינה מזינה מן הג' חייב מן רוח שאינה מזינה קני כעין אבידה כדאמ' סוף פ' ד' וכולן יד א

וכלן חיובים להחזיר דמי פיר לבעל מחן משח ומוקי לה קתס דנטריה שמירה פמח'ולא נטריה שמירה מעולה שח' בלתי שמירתו כו' ושמירה פמחה היינו דלת שיכולה לעמוד ברוח מזויה ואינה יכולה לעמוד ברוח שאינה מזוייה כדמס' כריס הכנס והוי כעין גביה ואבדיה דש' פטור וש' חיוב אבל באנס גמור פגור אדם המזיק כדמס' כירושלמי דאם קיה יסן ובא חבירו ויטן אלנו

נהזיקן זה את זה קראשין פטור וקשני חיוב ובהגוזל בת' טבחה ואכלה משל' דמי בער בזול דכין שלא היה להם ידע שהיא שאלה אין משלמין מה ש שהזיקו אלא מה שנהגה וכריס המניח לפי שאין דרכן של בני אדם להתכונן בדרכים ושאר שמו' דקתס דפטור ליה לפי שלא היה לו לידע וכן במתניתין דקתס קיה בעל חבית ראשון כו' ואם עמד בעל חבית פטור בעל קורה ו נהרבה כיוצא באלו וא' ורבי יודא דחמר נתקל לאו אנוס הוא ומחייב ש שומר שכר אחרי פטור מעביר בחנם וקאל הוא אדם המזיק וול דנתקל הוי לר' יודא כעין גבכה דהוי קרוב לאנוס ולכך פטור אדם המזיק ולא מחייב אדם המזיק אלא בדבר שהוא כעין אבדיה דהוי קרוב לפשיעה כדאמרי בהשואל דאבדיה קרובה לפשיעה כדא' פ' פ' דאבדיה קרובה לפשיעה וגב' קרובה לאנוס ורוח שאינה מזוייה חשיב כעין אבדיה ולכך חיוב בה אדם המזיק וכן משמע בהגוזל קמא דפרי' למאן דפטור טבחה אחזן שקלקל היכא דעביר בחנם מכריתא דקתני בהמה לטבח ונבלה חיוב מפני שהוא בנושא שכר השת' מה קיה סבתו של מקשה שהוא בנושא ש שכר אף על פי שעושה בחנם אי סבר דחשיב פושע אחרי תולה אותו בנושא שכר הוי לנומר מפני שהיה פושע ואי סבר שדומה לגבכה ואבדיה ואעפ' כן חיוב כד' אדם המזיק אס' כן מה מתרן אימ' מפני שהוא נושא שכר יואי דומה לגבכה ואבדיה בלא שכר כמי ל לחייב כד' אדם המזיק ואי המתרן מדמה לה לאנוס גמור אס' כן נושא שכר כמי ליפטור אלא ודאי אדם המזיק חיוב כעין אבדיה ופטור כעין גבכה והוי מדמי ליה המקש' קלקול שחיטה דאמין לכעין אבדיה ומפני אימא מפני ש שהוא נושא שכר אבל באנס פטור דהוי כעין גבכה :

מאי מסתבע מעקרא קוק אחי ליה שפיר שנשבע שלא שינה מן המנהג אבל השתא דתרתך ד רבי כמי לא שינה דהוי פושע ואפילו

כדי פטור משום תקנת חכמים אס' כן אפילו שינה ממנהג כמי פטור מבח אותה תקנה דמי למימר פשיעה דבה ומצי למימר פשיעה זוטא ומ

לאו פושע הוא והתניא נשברה כדו ולא סלקא גפלה גמלו ולא העמידה ר' מאיר מחייב בהזיקן וחכמים אומ' פטור מדיני אדם וחייב דיני שמים וקיי' לן דבנתקל פושע פלגי' אמ' רבי אלעזר תברה מי שיגנה זו לא שגה זו ואתא ר' יהוד' למימר שומר חנם ישבע נושא שכר ישלם האי כי דיניה והאי כי דיניה ואתא רבי אלעזר למי' אין גמרא בר' מאיר ומיהו תמיה אני אם יכול' זה וזה לישבע בשלם שומר חנם משתבע דלא פושע בה אלא שומר שכר אמאי משתב' כי לא פושע גמי שלומי' בעי ואפילו שומר חנם גמי התענה במקום מ מדרון שלא במקו' מדרון מי מצי משתבע דלא פושע ואפי' במקום מדרון גמי התענה היכא דליכא ראייה אבל גית השתא ד דאיכא ראייה ראייה ונפטור דתניא איסי בן יהודה אומ' אין רואה שבועת' א' תהיה בין שניהם הא יש רואה יבא ראייה ופטור ר' חייא בר אבא א' ר' יוחנן שבועה זו תקנת חכמים היא שאם אי אתה אומר כן אין לך אדם המעביד חבית לחבירו מ במקום למקום היכי משתבע אמר רבא שבועה שלא בכוונה שברתיה ואתא ר' יהודה למימר שומר חנם ישבע נושא ש שכר ישלם האי כדיני' והאי כדיני' ואתא ר' אלעזר למימר אין גמרא בר' מאיר ומיהו תמיה אני אם יכול' זה וזה לישבע בשלם שומר חנם משתבע שלא פושע בה אלא שומר שכר אמאי משתבע כי לא פושע ג

גמי בעי שלומי' ואפילו שומר חנם גמי הא תענה במקו' מדרון מי מצי משתבע דלא פושע ואפילו במקום מדרון גמי הא תענה ח היכא דליכא ראי' היכא דאיכא ראייה גית' ראייה ופפ' דתניא איסי בן יהוד' אומר אין רואה שבועת' תהיה בין שניהם הא יש ראייה יבא ראייה ופטור

ההוא גברא דהוה קא מעבר חביתא דחכרא בריכתקא

נתקל לאו פושע הוא דקאמר ישבע שלא פושע פשיעה אחרת דהא ודאי ב בדין מתקל לא הוי ועוד דהא פטור לנושא שכר אלמא אנוס חשיב ליה : וקיימא לן בטבא קמא בהמניח את חב' האי כדיני' דוראי נתקל לאו פושע הוא ונושא שכר ישלם דאי כמי לא הוי פושע דיני' לשלם : התניח במקום מ מדרון דאיכא למימ' קרוב לאנוס הוא : שלא במקום מדרון ודאי פושע הוא : ואפילו במקום מדרון כמי קאך כיפטור בשבועה במקום שבני אדם ד רבילין להלך אלא אס' כן מביא עדים היכא דאיכא ראייה במקום שערס מ מזויין : בייתי ראייה ולא יפטור בשבועה באיסי ורבי מאיר אית ליה נתקל חנם הוא הלכך שומר שכר כמי פטור ודאי לית ליה : ה' ורבי חייא בר אבא כו' ול' אלא ומלתא באפיקה כפשיה מתרן הא דרמינן לעיל דרבי מאיר אדריבי מאיר בנתקל ואמר רבי אלעזר תברה וכו' ור' חייא בר אבא פלגי' אדר' אלעזר ואמר לעולם חד תבא הוא ונתקל ודאי פושע הוא והכא היינו טעמא דמיפט' בשבועה : שבועה זו תקנת חכמים ל להפטור בה ולקמיה מפ' מאי משתבע הא פושע : שאם אי אתה פטור מן ה התשלומין בשנתקל : אין לך אדם וכו' שדואג שלא אבשל ותשבר : היכי מ' מישתבע לר' חייא בר אבא אליבא דר' מאיר האי ודאי פושע הוא ואתא ר' יהוד' ל' אפילו ולמימ' נתקל לאו פושע הו' א קרוב לאנוס ולפשיע' ודמי לגבכה ואבדי' ותקנת חכמים אין כאן אלא האי כי דיניה והאי כי דיני' : אין גמרא ברבי מאיר דשנייה פטורין בשבועה : שמעתי אף אני ומיקו' תימה אני דב' שלמ' שומר חנם משתבע דלא פושע דאיכא בעלמא בר' יהודה סבירא לי דנתקל לאו פושע הוא ולאו אנוס אלא שומר שכר כו' :

ההוא גברא דהוה קא מעבר חביתא דחכרא בריכתקא

כדי פטור משום תקנת חכמים אס' כן אפילו שינה ממנהג כמי פטור מבח אותה תקנה דמי למימר פשיעה דבה ומצי למימר פשיעה זוטא ומ

בריתקא דמחוזא ותברא בזיא דמחוזא אתא לקמיה דרבא אמר ליה דפתקא דמחוזא שביה בה אנשי זיל
איתי ראייה ואיפטר אמר ליה רב יוסף בריה כמאן באיסי או ר ליה אין באיסי וסבירא לן כותיה ההוא גברא
דאבו ליה לחבריה זיל זבין לי ארבע מאה דני חמרא אול זבן ליה לסוף אתא לקמיה אמר ליה זבני לך ארבע

מאה דני חמרא ותקיפו להו אתא לקמיה
דרבא אמר ליה ארבע מאה דני חמרא
תקיפי קלא אית לה למלת זיל איתי ראייה
דמעקרא כי מזבנת להו חמרא מעליא
הוא ואיפטר אמר ליה רב יוסף בריה כמאן
באיסי אמר ליה אין באיסי וסביר לן כותיה
אתקן רב הייא בר יוסף בסיכר הני דדרי
באגרא ואיתבר נשלם פלג ברגל משלם
כולה מאי טעמא נפיש לחד וזוטר לתרי
קרוב לאונס וקרוב לפשיעה רבה בר בר
חנ' תברו ליה הנהו שקולאי חבית דחמר
שקל לגלימיהו אתא אמר לרב אמר ליה
להו גלימיהו אמר ליה דיעא הכי אמר ליה
אי למען תלך בדרך טובים יתיב להו
גלימיהו אמרו ליה עניי אנן וטרחינן כולא
יומא וכפינן ולית לן מידי אמר ליה זיל הב
אגרייהו אמר ליה דיעא הכי אמר ליה אין
ואורחות צריקים תשמור

בריתקא דמחוזא : זיא קורה היוזא מן
הכותל ובילגת לרשות הרבים : אייתי
ראייה וא כו כמאן בשבעה לא בעדי
: זבני לך קייתי לך : ותקיפו להו
פחמינו : קלא אית להו איתת החמינו
ואלמי היו ופל מי היו שמא שלך היו
או קייתת ממנן בלמיים פחמיים ולא א
אלך החמינו : דדניו באגרא מוטכסוף
באמטעו וכותנו על כתפו וכושא שני ב
דניו בשני ראשו וכושא בו משא כסדי
משלם פלג פועל שקבל עליו להוליך
חביות ממקום למקום וכשאם באיתו
מוט וכשבר משלם פלגא : מאי טעמא
נפיש לחד ולא היה לקטעינו לכדי :
וזוטר לתרי וכיון דאינו ראוי לשני מ
משא דרך בני אדם להתחזק ולטוענו
בחדו הילכך דמי כמי לאונס : דדרי
ברגל א ען מפיצל בראשו וקוטר בו
משא שני בני אדם ומכבים זוארו בין
שני פלגיו ומוטל על כתיפיו וקורין
איתו בלשון השכנוז בבלא וראשו של מ
מוט ארוך וכשעומד לפוש מצינו
בקרקע : משלם כוליה שפשיעה היא
שהרבה במשא כשני בני אדם שקולאי
נושאי משאות ותברו ליק שלא במקום
מדרון ובפשיעה איכמי בריגלא :
בדרך טובים לפנים משורת הדין :
וארחות צריקים תשמור סיפיק
דקרא הוא :

הדרן עלך

השוכר את האומן
De
de
בי

השוכר את הפועלים ואמר להם
להשכים ולקעריב פירי
בשכרן סתמו ואמר להם אחר שהשכירן
כבר להשכים ולקעריב אבל אם התקן
מעקרא הכל לפי תקנא : פועל
בכניסתו משלנו פירי בכניסתו
לכיתו מן המלאכה משלנו בשעה שהיא
שלנו דהיינו אחר יציאת השכנים לפי
שחור לבית אינו לצורך בעל הבית
ולכך אין לו להתבטל בשביל החזק
שאיר ממלאכתו ויציאתו למלאכה
משל כה דומן המלאכה הוא מקנן עמ
זאת השכיר ולא מעמו השחר כדמשמ'
בפרק חל הממונה דתקן האיר כל
המזרח ויבאו כל העם לשכור פועלים
משמע שלא היו נכנסין למלאכה עד ס
הכין וכן משמע בריש פסחים דקאמר
התם דאסיר לעשות מלאכה מהכין
בערבי פסחים ואמאי טפי מהכין אלא
לפי שהיא זמן התחלת פועלים לעמ'
מלאכה ואע"ג דבעורא כתיב גבי כ
בזין בית המקדש שהיו עושין מעלות
השחר התם משום שכבוד בית המקדש
הו מקדמי טפי אבל שאר פועלין לא
יוצאין למלאכה אלא מהכין ואילך ש
שהליכה היא לצורך בעל הבית ואף
על פי שזכיר כתיבה שהיא כסוף ה
היום קודם יציאתה סה' בבוקר כן דרך
התלמוד בהקדא דאמר רב יודא לעולם
יבכס אדם כבי טוב ויבא כבי טוב
וכעשין פסין אבל מטפס ועולה
מטפס ויורד :

הדרן עלך השוכר את האומן

השוכר את הפועל ואמר להם להשכים ולהעריב מקור שנהגו שלא להשכי' ושלא להעריב אינו רשאי לכופן מקור שנהגו לזון יזון לספק במתיקה יספק הכל במנהג המדינה מעשה בר יוחנן בן מתתיהו שאמר לבנו צא שכור לבנו פועל הלך ופסק להם מונו וכשבא אצל אביו אמר לו בני אפלי' אתה עושה להם כסעודת שלמה בשעתו לא יצאת ידי חובתך עמהן שהן בני אכרדים יצחק ויעקב אלא עד שלא יתחילו במלאכה צא ואמור להם על מנת שאין לכם עלי' אלא פת וקטנית בלבד רבן שמעון בן גמליאל אומר לא היה צריך לומר הכל במנהג המדינה גם פשיטא לא צריכא דטפא להו אאגרייהו מהו דתימא אמ' להו הא דטפא' לכו אאגריכו אדעת דמקדמיתו ומחשביתו בהדאי קמל דאבו ליה האי דטפת לן אדעתא דעבדינן לך עבדתא שפירתא אמר ריש לקיש פועל בכניסתו

השוכר הפועלין : אינו יכול לכופן בגמר פריך פשיטא : מתיקה ליפוזן : בשעתו בעת מלכותו דמלך והדינוס היה : שהם בני אכרדים יצחק ויעקב וסעודתו של אברה גדולה משל שלמה כדמשכבמ' : עד שלא יתחילו במלאכה דאין כאן אלא דברים ודברים אין בהם משום מחשבי אמנה דאילו משהתחילו לא תוכל לחזור : דטפא' הוסיף על שכרן משאר פועלים ככסתן לעיר

השוכר את הפועל ואמר להם להשכים ולהעריב מקור שנהגו שלא להשכי' ושלא להעריב אינו רשאי לכופן מקור שנהגו לזון יזון לספק במתיקה יספק הכל במנהג המדינה מעשה בר יוחנן בן מתתיהו שאמר לבנו צא שכור לבנו פועל הלך ופסק להם מונו וכשבא אצל אביו אמר לו בני אפלי' אתה עושה להם כסעודת שלמה בשעתו לא יצאת ידי חובתך עמהן שהן בני אכרדים יצחק ויעקב אלא עד שלא יתחילו במלאכה צא ואמור להם על מנת שאין לכם עלי' אלא פת וקטנית בלבד רבן שמעון בן גמליאל אומר לא היה צריך לומר הכל במנהג המדינה גם פשיטא לא צריכא דטפא להו אאגרייהו מהו דתימא אמ' להו הא דטפא' לכו אאגריכו אדעת דמקדמיתו ומחשביתו בהדאי קמל דאבו ליה האי דטפת לן אדעתא דעבדינן לך עבדתא שפירתא אמר ריש לקיש פועל בכניסתו

משלו ביציאתו משל בעל הבית שנא' תורח השמש יאספון ואל מעונותם
 רבצון ואום יצא אדם לפעלו ולעבודתו עדי ערב וליחוי היכי נהגי בעיר
 חדשה וניחוי מהיבא קא אתו בנקוטאי איב אימא דאמ' להו דאגרייתו לי
 בפועל דאורייתא דרש רבי זירא ואמר' לה תני רב יוסף מאי דכתיב תשת
 חשך ויהי לילה בו תרמוש כל חיתו יער תשת חשך ויהי לילה זה העולם
 הזה שדומה ללילה בו תרמוש כל חיתו יער אלו רשעים שבו שדומין לחיה ש
 שביער תורח השמש יאספון ואל מעונת' ש
 רבצון תורח השמש לצדיקים ויאספון
 רשעים לגהנם ואל מעונתם רבצון אין
 לך כל צדיק וצדיק שאין לו מדור לפי כ
 כבודו יצא אדם לפועלו יצאו צדיקים
 לקבל שכרן ולעבו' עדי ערב במי שהשלי'
 עבודתו עדי ערב רבי אלעזר בר' שמעון
 אשכח להו פרהגוג דקא תפיס גבי אמ
 ליה היכי יכולת להו לאו כחיותא מתילי
 דכתיבו תרמוש כל חיתו יער איב' דאמרי
 מהאי קרא קאמ' לי וארב במסתר באריה
 בסוכו דילמ' שקלת צדיקי ושבתק רשיעי
 אמ' ליה וכאי אעביד הרמנא דמלכא הוא
 אמר תא אנברך היכי תעביד עול בארבע
 שעי לחנותא כי חזית אצני דקא שתי ח
 חמרא וקא נקיש כסא בידיה וקא מנמנס
 שיאול עלויה אי צורבא מרבנן הוא וגייס
 אקדומי קדים לגרסיה אי פועל הוא קדים
 קא עביד עבדתיה אי עבדתיה בלייא ר
 רדודי רדיד ואי לא גבכא הוא ותפסי ה
 אישתמע מלתא בי מלכא אמרו קרינא
 דאיגרתא איהו ליהו פרונקא איתוה לרבי
 אלעזר בר' שמעון וקא תפיס גבי ואזיל
 שלח ליה רבי יהושע בן קרחה חומץ בן
 יין עד מתי אתה מוסר עמו של אלדינו ל
 להרגה שלח ליה קוצים אגני מבלה מן
 הברם שלח ליה יבא בעל הברם ויכלה
 את קוציו יומא חד פגע ביה ההוא כובס
 קרייה חומץ בן יין אמ' מרחציף כולי האי
 שמע מינה רשיעה הוא אמ' להו תפסוה
 תפסוה לבתר דנח דעתיה אזל בתריה
 לפרוקיה תלא מצי קרי עליה שומר פיו ולשונו שומר מצרת נפשו זקפוח
 קם תותי וקיפא וקא כבי אמ' ליה ר' אל' דע בעיגך שהוא ובגו בעלו גערה
 בארשה ביום הכיפורים חגיג' דו על בני מעיו אמר שישו בני מעי שישו ומה ספיקות שלכם כך וראות

ואע' ברשעת הכנסת פועלי דריס פרי'
 שום היתומי הינו שעת הכנסת פועלי
 למלאכה כדמוכח התם וכן בפרק כל
 הנשבעין מכנים לגו פועלים והוציא לו
 פועלים התם לשון הכנסה והוצאה הוי
 אבל הכא נקט כניסה ויציאה דקיינו
 כניסה לכיתו ויציאה מכותו ופירו' זק
 משמע ככל' ואפילו לשון הכנסה מפ'
 התם כניסה לביתו וקבי איתא התם
 פרשת ויבא ויבא יעקב מן הסדה
 בערב תנין תמן הסוכר את הפועלים
 ופסק עמהם להשכים ולקעריב כולי'
 אמ' רבי מנא במקום שאין מנהגתא
 בית דין הוא שתהא הוצאה משל בעל
 הבית והכנסה משל פועלים הוצאה מ'
 משל בעל הבית מניין דכתיב תורח
 שמש יאספון מכאן ואילך יבא אדם
 לפועלו הכנס' משל פועל מניין דכתי
 ולעבודתו עדי ערב וכן פיר' בקו' לא
 שפי' בכנסתו משלו מותר משלו שאינו
 הולך עד אחר זאת הככבים ומה ש
 שהזכיר ויתור חין בר' לר' שאינו מנות'
 כלום ולי' פי' בכנסתו למלאכתו כותן
 משלו לכה' וממהר לזאת קודם הכן
 שהוא זמנו לזאת ויוצא מעלות השחר
 ולכן ביציאתו ממלאכתו משל בעל ה
 הבית שיוצא קודם זאת הככבים שיגיע
 לביתו עד זאת הככבי' וזהו משל בעל
 הבית שהרי דינו היה עד זאת הככבים
 כמו שמביא מן הפסול וקמלן ריש לקי'
 שמינו העולם מנהגם מדין הפסוק ש
 סמכיא לקיים הא דמ' לעולם יכנס
 אדם בכי טוב ופיר' שכן משמע ככל'
 ואדרבה שם משמע כפי קמא ועד
 דק' ש' דמאי פריך וליחוי היכי נהגי
 קא ריש לקיש לא אתא למימר סגריק
 לעשות כן אלא אתא לאשמועינן למס
 שינו פועלים מנהגם משמע ד
 דאורייתא : אמ'

משלו צריך לנות משלו אצל בעל קבי
 ולקחשיך אצלנו : וכיציאתו למלאכתו
 בבקר : משל בעל הבית אינו צריך ל
 להקדים אלא עם הכן החמה : יאספון
 החיות דלעיל מיניה כתיב תשת חשך
 ויהי לילה בו תרמוש כל חיתו יער
 תורח השמש וע' וסמך ליה יבא אדם
 לפועלו ולעבודתו עדי ערב עד ש
 שתחשך : וליחוי היכי נהגי בעיר ו
 והכל כמנהג המדינה ודריש לקיש
 מאי היא: בנקיטאי שבתלקטו ממקומ'
 הרבה ויש מקומות שמקדימין ויש מ'
 מקומות שמחשיבין וליבא למיסמך לא
 אדאוריית': אילו רשעים שבו שמכתי'
 להם יכולת להלך ברשעים ואי' נפרעין
 מהם : תורח השמש לעולם קבא : ואל
 מעונותם ירבצון הצדיקים : עדי ערב
 עד יום מותו : פרהגוגה ממוכה של
 מלך: תפיס גבי ברוך אחריקן ותפסן
 : היכי יכולת להו להבין תחבולותם :
 לאו כחיותא מתילי וכי נא כחינו כמשלנו
 שמתחבולות ביום במהתריהם דילמא
 הני דשקלת דריקי נהגו: הרמנא דמלכ'
 הוא מנות המלך היא : בארבע שעי
 שהיא שעת סעוד' והכל נכנסין בחנוני'
 וסועדין: אקדומי אקדים לגרסיה
 השכים בעוד לילה ולכן היא ממנס
 : ואי פועל הוא שכיר יו' ואי עבדתי'
 בלייא חומץ שמלאכתו בלייא : רדודי
 רדיד תרבות וירקעו את פחי ורדיד
 מותח חוטי כחשת וברזל לעשות מ'
 מחטין ואומנותו בלייא לפי שמופכו
 בכלי חומנותו המנוקב בנקטים דקים
 זה דק מזה ואין קולו נשמע בלייא
 ואפילו לא נשמע קול פניו בביתו ה
 באותו לילה אין לך לתפסו על כך ד
 דילמא רדודי רדיד: גבכא הוא ולכך ק'
 ישן שניעור בלייא לארוב עכרי ד
 דרכים או לחפור בתים :
 קריבא דאיגרתא משל הוא : פרונוקא
 שלים : חומץ בן יין רשע בן צדיק :
 יבא בעל הברם הקכה כי ברם ה
 נכחות בית ישראל : מקלה ויטול את
 קוציו של ברם: קרי עליה על הכובס:
 זקפוח תלמאנו: קס' ר' אלעזר: תותי
 זקיפא תחת העין: על כערה המאורס'
 שהיא בסקילה וכל הנסקלין נתלין :
 וראות

בארשה ביום הכיפורים חגיג' דו על בני מעיו אמר שישו בני מעי שישו ומה ספיקות שלכם כך וראות

Handwritten notes and signatures at the bottom right of the page, including a large signature and some smaller text.

וראת שלכם מקום שיש טעם בדבר
 כגון הקד דנימו בחנותא : דיקולי
 התרבה כלים מלאין שומן לפי שבעל
 בשר היה מאד : בשמשה לכנות אם
 יסריח וירוס תולעים : כל תרבה לא
 מסרה חלה חביש בשר עמו שורייקי
 סומקי גויים חדומים והן מן הבשר :
 כי הוא מעשה לידה מכה המלך
 לתפיש בגביס ולבטיס : לבני קודי פ
 פנים חל פנים : בקרא דתורי חמד
 סקר : בנייהו בין שניה מתחת כרסן
 מתוך שכרסן גדול : מתרונתא שרית
 גויה : איכס שלכס שאיכס יוכלין ל
 להקוק לבשיתים : שלהן גדול משלנו
 כי יסן של כפותינו גדול משלנו : כי
 כחוש גבורתו ויבר תשמים : לא ש
 שלהן גדול תחיה של חמה מרובה משל
 איש : כל שכן שתחתם מרובה ואיכס
 נוקקין להן וכעלת לחמרים : חכה
 דוחקת את הבשר ומתוך שתחתם מ
 מרובה על תחתיו בשר שכ כי דחק :
 כי דקורא דקרפנאי פליס שעושין
 בקרפניא אישתיורי מתרתי : שופרי
 זקורוי תלאו וקירון עור פנימי מבי
 סילקי כשינא חבית האמן שהו חוב
 ממראה להב האש שבו סלקי בעלותו
 מן האש : פרזידי גרעינין : ונהדר ליה
 כלילא יסביבכו שפה לפיו כביב של
 ורד אדום : קורוי דכפקי מיני על פני
 הארץ מעין ולא ככל : הדרת פני זקן
 : עולי עיין עולין למעלה מן העין
 וקוח מלמטה שהיה היכה יכולה לשלוט
 בהן : חזייה ריש לקיש שהיה ליכטיס
 : שוור קפץ : אמ' ליה ר' יוחנן : חילך
 לאורייתא כמה כחך יפה לשבול עול
 קור שופריק יפויק : לכסי ראוי לכשים
 ולא מבי לקפי : ככראשונה דמישקיבל
 עליו עול תורה תשם כח

ודאות שלכם על אהת כמה וכמה מוכטח אני בכס שאין ריבח ותוליעה
 שולטת בכס ואפי' הכי לא מיתבה דעתיה אשקיייה סמא דשעתא ועי' לוח
 לביתא דשישא וקרעו לכריסיה הוו מפקי מעי דיקולי דיקולי דתרבא
 ומותבי בשמשא בתמוח באב ולא מסרחי כל תרבא גמי לא סריח כל תרב
 לא סריח שורייקי סומקי מסריח הכא אף על גב דאיכא שורייקי סומקי לא
 כסריח קרי אפשי אף בשרי ישכון לכמח ואף רבי ישמעאל בר יוסי כטא
 כי האי מעשה לידה פגע ביה אליהו אמ
 ליה עד מתי אתה מוסר עמו של אלדינו
 להריגה אמ' ליה כואי אעביד הרמגא
 דמלכא הוא אמ' ליה אבון ערק לאסיא
 את ערק ללודקי כי הוו מקלעי ר' ישמעאל
 בר יוסי ור' אלעזר בר' שמעון בהדי הדדי
 הוה עייל בקרא דתורי ביניהו ולא הוה
 נגעא בהו אמרה להו ההוא מטרוניתא
 בניכס אינן שלכם אמרו לה שלהן גדול
 משלנו כל שכן איב דאמרי חכי אמרי לה
 לה כי כאיש גבורתו איכא דאמרי חכי
 אמרו לה אהב דוחק את הבשר ולמה
 להו אהדורי לה והא כתב אל תען כסיל
 באולתו שלא להוציא לעז על בנייהם
 אמ' ר' יוחנן אבריה דרבי ישמעאל בר' יוסי
 כהמת בת תשע קבין אמ' רב פפא אבריה
 דר' יוחנן כהמת בת חמשת קבין ואמ' לה
 בת שלשה קבין דרב פפא גפיה כי דקורי
 דהרפנאי אמ' ר' יוחנן אגא אישתידי
 משפירי ירושלים האי מאן דבעי מיחוי ש
 שופריה דר' יוחנן נייתי כסא דכספא מבי
 סילקי ונימלי' פרצידי דרומנא סומקא
 ונהדר ליה כלילא דורדא סומקא לפומי
 ונותבין בין שמשא לטולא ההוא זהרורי
 מעין שופריה דר' יוחנן איני והאמר
 שופריה דרב כהנא מעין שופריה דרבי
 אבהו שופריה דר' אבהו מעין שופריה דיעקב אבינו
 מעין שופריה דאדם הראשון ואלו ר' יוחנן לא קא חשיב ליה שאני רבי
 יוחנן דהדרת פנים לא הויה ליה ר' יוחנן הוה אזיל יתיב אשערי טבילה
 אמ' כי סלקן בנות ישראל מטבילת מצוה לפגעו בי כי היכי דליהו להו בני
 שפירי כותי גמירי אוריתא כותי אמרו ליה רבנן לא מיסתפי מר מעינא בישא אמ' להו אנא מורעא דיוסף
 קאתינא דלא שלטא ביה עינא בישא דכתיב בן פורת יוסף בן פורת עלי עין ואמר ר' אבהו אל תקרי עלי עינא
 עולי עין ר' יוסי בר' חנינא אמ' מהכא וידגו לרוב בקרב הארץ מה דגם שבנים מים מכסים אותם ואין העין
 שולפת בהן אף זרעו של יוסף אין העין שולטת בהן יומא חד הוה קא סהיר יוחנן בירדנא חזייה ריש לקיש
 ושורר לירדנא אבתריה אמ' ליה חילך לאוריתא אמ' ליה שפרך לגשי אמ' ליה אי הדרת כן יהיבנא לך
 אהותי דשפירא מינא קביל עליה בעי למיהדר לאתוי מאני ולא מצי הדר אקרייה ואתנייה ושוייה גברא

אב' ר' יוחנן איכריס דר' ישמעאל
 כל' אל' דכריס ככתבו כל' ל
 להוציא לעז על בני ארס שסס כך :
 אמר ר' יוחנן אבא אשתיירי משפירי
 ירושלים ר' יוחנן אחר חירצן הריבה
 היה חלל כלומר אישתיירי ממכפתתו
 ולפי שהזכיר סרבי יוחנן היה מסוכס
 משאר בני ארס כיבר אחד הזכיר גם
 שהיה מסוכס כיופי : יתיב
 אשערי טבילה וקא דאמרי בערבי
 פשמיס קאי מאן דפגע באתתא בערן
 דסלקת מטבילת מזה חח' ליה רוח
 זנונים היינו כשפוגע בה אכל ר' יוחנן
 שהיה יושב שם כקבע אין זו פגיעה
 אלא התם שפוגע כששלם בעור ערימה
 מן הכהר אי הדרת כן כל'
 מכאן אדת דריש לקיש מתחילה ידע
 הרכה אלא שפירק עייל תורה וכעשה
 עם הארץ ועובד בליבטיס מדקרימ'
 אי הדרת כן משמע להיות טבתיילס
 ולא תפרוק עור עול תירס מעליך
 וקאמ' כמי מאי אהניתי לי התם קרו לי
 ד' כלומ' מעיקרא כמי הוו קרו לי רבי
 אלא שסכחתי ומה שפיר' בקל' היינו
 רבן של לבטיס אין נר' אע"ג דאשכחן
 מט' קרו לי ר' רבן של טרסייס וקיינו
 דאמ' כפ' כל כתי' ח' ליה לל' לר' יודא
 כשיאה כך מקובלני מאבותי ואמרי
 לה מאבותיך כל עיר שאי' כס תינוקל'
 של בית רבן כל' משמע שקודם שלמדו
 ר' יוחנן למד מאחרים : אי
 הדרת כן לקמן מוכח דכס' דקאמ'
 אתי' אחתיה וקא' כבייה קמיה ולא חס
 לשמא יאמרו כשכיל' זו חזר כדחייס
 לקמן

רבה יומא חד הוה מפלגי בי מדרשא

חפועלים

הסיף והסכין משנה היא במסכת טהור' : הפגיון אשפיר ומגל יד ומגל קצר פלגל' כל' : משיצדפס דק'ינו כל' : ליטא בליטאותיה ידע לפ' פסיית ליטאיה חתה בקי באתן כלי אומנות ל' בטינות ר' קרינן ליה רבן של ליטאים גראש לקן קייתי : אתאי אחתיה דר' יוחנן אשתו דריש סלקיש : וקא כביה קמיה דר' יוחנן להתפלל על בעלה : עזבי יתומיך ואני מחיה ואלמנותיך עלי יבטחו פ' בירמיה : כצטער מתקדט על שקמיתו שלא היו מ' ח' תלמיד וותיק כמותו : דסף דעתיה כעקרה ממנו דעתו וכשתה : אפילו כבי דאמ'ר' אליעזר בר' שמעון לעיל ספיקות שלכם

כך : לא סמיך דעתיה אהבי מלבקס דחמים ומחילה בייסורין שמה חטא באחד מן הדקים : מארתא הו' מ' מייכו ליה שיתין נמטו בערב הין מקפלן תחתיו ששים לבדים שקריו פלסאר : משכלי כמין עריכות קטנות שמתמשין בהן מים ושופכין וכלשון לעז אנקרין : וכגרי מתותיה שיתין משיכלי דמא וכיבא ומושיכין מגש מ' מתחתיו ששים ערבנות מלאות דס וכאב דס לקי שהלכין שוב ממנו משחין ר' שבא עליו : מיני לפרא מיני מחבל ששנין מתאינים : אמ' להו למכאכ' בגול תורה שהיה עוסק בגרסת תמיד בביתו : את מייתת להו עלדי אתה מביחן עליך : כלית ממון במחבל וריקטן בגדי' : ספוכאי יורדי הים באניות : אמ' להו אשתו לברתה : עיילנליה שיתין עבדי לפי שעמדי עליהן כחשול של ים התפללו להנצל בזכותי של רבי אלעזר ונוללו בזכותי וכשעלו מן הים שלחו לו דורון : בקי באבך כדקי באבך מהו עושה בקי לשון בקיאות ויריעה : אמ' רבי אלעזר לביתו זילי אמרי : שלכו עישר גדל מ' משלכם : הייתה כאניות סחר על התורה באמר : וכרינתחוק : נפק לבי מדרשא איתו היום שלא עיבכתו אשתו : שיתין מיני דמא שהראו לו הנשים לראות אס דס כדה הוא אס דס טוהר דקיימח לן חמשה דמים קן ט' טמאין באשה ושאר מראה דמי' טהורי' : טהריהו לקזקק לבעליהן בלא טבילה יהיו כולן זכרים יתעברו כולן הלילה זכרים : רשעה זו מלכות הרשעה שמתהוה תפוגגכים ולא בא לבית המדרש תמיד ולקראת ל' הנשי' את דמן ל"א על אשתו שעבכתו מלכא לבית המדרש שנים רבות : דרתימי עלי על שלקחין נככים על ידי וקונו לקו קרובים : אנגין

הסיף והסכין והפגיון והרומח ומגל יד ומגל קצר מאימתי מקבלין טומא משעת גבר מלאכתן ומאימתי גבר מלאכתן ר' יוחנן אמ' משיצרפן בכבשן ר' ש' לקיש אמ' משיצחצחון במים אמ' ליה לסטאה בלסטאותיה ידע אמ' לי' ומאי אונת לי' התם ר' קרו' לי' הכאר קרו' לי' אמ' ליה אהנאי לך דאקרבינד תחת בגפי השכינה חלש דעתיה דר' יוחנן חלש ריש לקיש אתאי אחתי קא בכיא אמרה לי' עשה בשביל בני אמ' לה עזבה יתומיך ואני אחיה עשה בשביל אלמנותיך א' לה ואלמנותיך עלי' תבטחו נח נפשיה דר' שמעון בן לקי והוה קא מצטער רבי יוחנן בתריה טובה אמרו רבנן כזאן לזיל ליתביה לרעתיה גזיל רבי אלעזר בן פדת דמחדרין שמעתתיה אול יתיב קמי' כל מלתא דהוה אמ' ר' יוחנן אמ' לי' תניא דמסייעא לך אש את כבר לקשא בר לקישא כי הוה אמינא מלת' הוה מקשי לי' עשרין וארבעה קושייתא ומפריקנא ליה עשרין וארבעה פרוקי' וממלא רוח' שמעתא ואת אמר תניא דמסייע לך אשו לא ידענא דשפיר קאמינא הוה קא אזיל וקרע באגיה וקא בכי ואמ' היבא את בר לקישא היבא את בר לקישא והוה קא צוח עד דשף דעתיה בעור רבנן רחמי עליה ונח נפשיה ואפילו הכי לא סמך ר' אלעזר בר' שמעון אדעתיה קביל עליה ייסורי באורתא הו' כייבי ליה שיתין נמטי לצפרא נגרי מתותי שיתין מ' משכלי דמא וכיבא למחר עבדה ליה דביתהו ששתין מיני לפרא ואביל להו וברי ולא הוה שבקה ליה דביתהו למיפק לבי מדרש' כי היכי דלא לדרתקוה רבנן באורתא אמ' להו אחי ורעי' באו בצפרא אמ' להו זילו מפני בשול תורא עמא חד שמעה דביתהו אמרה לית את קא מייתת להו עליון כלית ממון של בית אבא אימרדה אזלה לבית נשא סליקו ואתו הנך ספונאי עיילו ליה שיתין עבדי כי נקטי שיתין ארנאי ועבדו ליה שיתין מיני לפרא ואביל להו יומא חד אמרה לה לברתה זילי בקי באבך מאי קא עביד האינא אתיא אמ' לה זיל אמרי לאיפוך שלנו גדול משלהם קרי אנפשיה הייתה באניות סוחר ממרחק תביא לחמה אכל ושתי וברי נפק לבי מדרשא איתו לקמיה שיתין מיני דמא שהרינהו הוה קא מרגי רבנן ואמרי סלקא דעתך לית בהו חד ספק אש' להו אם כמותי הוא יהיו כולם זכרים ואם לאו תהא נקבה אחת בעיהם היו כולם זכרים ואסקו להו ר' אלעזר על שמיה תניא אמ' ר' כמה פריה ורביה ביטלה רשעה זו מישראל כי הוה קא גיחא בפשיה אמ' לה לרביהו ידענא בדרבנן דרתיח עליה ולא מעסקי ביה שפיר אוגגין בעילתא ולא תירחלין מינאי אמ' ר' שמואל בר' נחמני אישתעיא לי' אימיה דר' יונתן דאשתעיא לה דביתהו דר' אלעזר בר' שמעון לא

הסבין והפגיון מאימתי מקבלין טומאם הקשה לית דתן במסכת כלים בפרק יד הסיף והסכין מאימתי מקבלים טומאם הסיף ש' משישפגו והסכין משישחזנה והיונו דלא כר' יוחנן ור' ל' כולל ונראה דהקיא מתניתיין כשהעלו הלורה וכא לתקנו דתני בתים' סייף וכס'ן שהעלו הלורה טהורים שפן והפגיון מקבלין טומאם אבל מתחלתן הוי גמר בידהו כדמפ' בשמעתיך וכר' דשפן קאי אסיף והפגיון קאי אסכין אף על גב דקתני לשון רבים והוי השתא תוספת כמו המשכא : שתין ספני מפרש במדרש שעמר עליהם כחשול שנים למכעס וכדכר' לו וסקט הרוח :

פחות מתמני סרי ולא טפי מעשרין ותרין שנין אגגיתיה

אוגנתיה בעילתא כי הוה סליקנא מעיינגא ליה כמיזיה כי הוה מי שפמא
כי בתא מיניה הוה אתי דמא יומ' חד חזאי ריהשא דקאנפיק מנאניה חלש
דעתאי איתחזי ליה כחלמא אבו ליה לא מירי הוא יומא חד שמען בזולותא
דצורבא מרבנן ולא מהאי כד אבעי לי כי הוואתו כי תרי לדינא הוה קימי
אבבא אבו מר מלתיה ומר מלתיה נפיק קלא מעילתיה ואבו איש פלואתה
חייב איש פלואתה זכאי יומא חד הוה קא מינציא דכיתהו בחדי שיכבתא
אמרה לה תהא כבעלה שלא נתן לקבורה אמרי רבנן כולי האי ודאי לאו
אודח ארעא איבא דאמרי ר' שמעון בן זרחאי איתחזאי לחו כחלמא אבו לחו

הוה עתיד משכור מלכא פי מנבל
במיתו של ר' כדאשכחן
מני כפראשית רבא ונבל פהמיתו של
יחזקאל כספר וקטו של חבימלך

פרייה אהת יש לי בניכם ואי אתם רוצים
להביאה אצלי אזור רבנן לאיעסוקי ביה
לא שבקו בני עבברי דכל שני דהוה גימ
ר' אלעזר בר' שמעון בעילתיה לא סליק חיה
רעה למתהו יומא חד מעלי יומ' דכיפורי

הוה הוה פריי שדרוה רבנן לבני בירי אסקוה לערסי ואמטויה למערתא
דאבוה אשיכחוה לעכנא דהוה ראלה למערתא אמרו לה עכנא עכנא
פתהי פיך ויכנס בן אצל אבו פתח לחו שלח ר' לדבר באשתו שלחה ליה
כלי שגשתמש בוקר שישתמש בו חול תמן אמרין באתר דמרי ביתה
תלא זיגיה כולבאי רעיא קולתיה תלא שלח לה נהי דבתורה גדול ממני
אבל במעשים טובים מי גדול ממני שלחה ליה בתורה מיהא גדול ממך
לא ידענא במעשים ידענא דהוה קביל עליה יסורי בתורה מאי היא דכי
הוה יתבי רבן שמעון בן גמליאל ורבי יהושע בן קרחה אספסלי יתבי קמיהו
ר' אלעזר בר' שמעון ורבי אארעא מקשו ומפרקו אמרי מימיהו אנו שותין
וחן יושבין על גבי קרקע עבדו לחו ספסלי אסקוהו אבו לחו רבן שמעון בן
גמליאל פרידה אהת יש לי בניכם ואתם מכקשים לאבדה המני אהתוה
לרבי אבו לחן ר' יהושע בן קרחה מי שיש לו אב חיה ומי שאין לו אב ימות
אהתוה נמי לרבי אלעזר בר' שמעון חלש דעתיה אמר קא השכיתו ליה כותי
עד הווא יומא כי הוה אמר רבי מלתא הוה כסייע ליה ר' אלעזר בר' שמעון
מבאן ואילך כי הוה אמר ר' יש לי להשיב אמר לו רבי שמעון בן אלעזר כך
וכך יש לך להשיב זו היא תשובתך השתא היקפתנן תשובות חבילות
חבילות שאין בהם ממש חלש דעתיה דר' אתא אבו ליה לאבוה אבו ליה
בני אל ירע לך שהוא ארי בן ארי ואתה ארי בן שועל והיינו דאבו רבי
שלשה ענותנין הן ואלו הן אבא ובני בתירא וינתן בן שאול רבן שמעון בן
גמליאל הא דאברן בני בתירה דאמו מר הושיבוהו בראש ומינהו לנשיא
עליהן יונתן בן שאול דקאבו ליה לדוד ואתה תמלוך על ישראל ואני אחיה
לך למשנה כמא דילמא יונתן בן שאול דהוא דגריד עלמא בתר דוד בני
בתירה נמי דחזו להלל דעדיף מיניהו אלא רבן שמעון בן גמליאל ודאי הוה
ענותן אבו ר' חביבין יסורין קביל עליה תליכר שני שית בצמירתא ושבע בצפרנא ואמרי לה שבעה בצמירת'
ושית בצפרנא אהורידיה דבי ר' הוה עתרי משכור מלכא כדהוה רמי כיסתא לחיותא הוה אגיל קלא בתלחא
מילי הוה ממין דרמי בתהיא שעתא דעיל רבי לבית הכסא ואפילו הכי מעבר ליה קליה לקליהו ושמעון ליה
נחיתי ימא ואפילו הכי יסורי דרבי אלעזר בר' שמעון עדיפי מדרבי דאלו רבי אלעזר בר' שמעון מאחבה באו
ומאחבה הלכו דרבי על ידי מעשה הלכו על ידי מעשה באו כאי היא דהווא עגלא דהוה

קא ממטו ליה לשהיפה אול

אכנין בעילתאי הסכמי טעלייתו
כמיזיה טעמיו : כמיתא טעמיו :
ריחשא קלפתו חלש דעתו דאגרי
פמא דעמיה יסריהו ירקיב : כולי האי
מכר דע' נכריית פמינהו ונל' נקבר
ליון זק ככורו : פרידא בגל אהר : ים
לי ציטוסס אביו הוה : עכובריח
ססימקוס טעמון לעירנו : לבני בירי
טס כפר אחד פקיו קרובין : עכב כהם
: דקדירא ליה למערה הקיסה לת
המערה כנין בגל ומכ' אגל פיה :
פתחי טיך קרמיו זכך העל טיך
ליתן מקוס ליכנס : לרבר לחבתו ים
כתכשא לי תמן אמרי כחרץ ישראל
חו' הוספל הוה כגרי זק' בתורה דמריה
תלא זיגיה כולבא רעיה קולתיה תלא
יתר שהיה מבזר רובל לתלות בנו כלי
זיינו הככל מרועה תרמינו תלה כולבא
בלעז : בתור' טיבת לדבריק הוא גדול
ממך בתירה חכא לא ידענא חלש שפיק
ענה כך אצל במעשים טובים חמי
יודעת סמול גדול ממך דקא קביל עלי'
יסורי : רב' אביו של ר' : ור' יהושע
בן קרחה וקצין טובא בהדייהו חלש
שפיקוס גדולי קדור : אמרי רבנן דכי
מדרשא דייטבי אספסלי : פרידה
הית בן אהר : לאבדה הימני שמא ת
תפלוטו עין רע : שאן לו אב דנח
כפטיה דרס' שמעון בן יוחי : רבן
שמעון קול דאמרין דקאמ' חתה ארי
בן שועל : כנו בתירה במסת פסחים
שהיו נשיאים וכפסיל שראו להילל ש
שהיה גדול בתורה ועלה אגלו מנבל
עזבו כשיאוקן ומינהו נשיא עליקן :
דחזו להילל דעדיף מינהו וכלכו שהיו
נשאלות מקן טבית המדרש נעלמות
מקן ושטין דוכר : חביבין יסורין
שראה סקועילי יסורין של ר' אלעזר
שלא שלטה בו רימס : כמירתא
הבן שפיקוס קטנים : צפירל הילי
שבתוק הפה ושמו מ'סנא : אהורידיה
שומר סוסין : סיבתא מספוא : עבר
קליה דר' לקליהו דחיותא

הפועלים

תליא לרישיה בכנפיה דרוקא בכי אמ ליה זיל לכך נוצרתא אמרי הואיל ולא קא מרחם ליתו עליה יסורין ועל ידי מעשה דלכו זומא חד הוה קא כנשא אמתיה דר ביתא הוה שדיא בני כרכושתא וקא כנשא להו אב לה שבקנהו כת ורחמו על כל מעשי אמרי הואיל ומרחם רחימן נרחם עליה כולהו שני יסורי דר' אלעזר לא שכיב איניש בלא זמניה כולהו שני יסורי דר לא אצטרך עלמא למיטרא דאמר רבה בר רב שילא קשי

יזמא דמיטרא כיומא דדינא ואמ' אמר אי לאו צריך לעלמא בעי רבנן רחמי עליה ומבטלינן ליה אפי הכי כי הוו עקרי פוגלא ממשרא הוה קיימ בירא מליא מ'א אקלער לאתריה דרבי אלעזר בר שמעון אמ' להו יש לו בן לאותו צדיק אמרו לו יש לו בן וכל זונה שנשכרת בשנים שוכרתו בארבעה אתייה אסמכיה ואשלמיה לר' שמעון בן איסי בין לקוניא אחוה דאימיה כל יומא הוה אמ' לקריית' אנא אויל אמר ליה חכים עבדו יתך וגולתא דדהבא פרסו עלך ור' קרו לך ואת אמדת לקריית' אנא אויל אמ' ליה מומי עזובה דא כי גדל אתא יתיב בבתיבתא דר' שמעיה לקליה א' הא קלא דמי לקלי דר' אלעזר בר שמעון אמרו ליה בריתא הוא קרי עליה פרי צדיק עץ חיים ולוקח נפשות חכם פרי צדיק עץ חיים זה רבי יוסי ברבי אלעזר בר' שמעון ולוקח נפשות חכם זה ר' שמעון בן איסי בן לקוניא כי נח נפשיה אמטוה למערה דאבוה הוה הדירא לה עכנה למערתא אמ' ליה עכנא עכנא פתח פיך ויבנס בן אצל אביו לא פתחה להן כסבורים העם לומר שזה גדול מזה יצתה בת קול ואמרה לא מפני שזה גדול מזה אלא זה היה בצער מערה וזה לא היה בצער מערה אקלער לאתריה דר' טרפו אמ' להו יש לו בן לאותו צדיק שהיה מקפח את בניו אמרו לו בן אין לו בן בת יש לו וכל זונה שנשכרת בשנים שוכרתו בארבע אתייה לקמיה אמ' ליה אי הדרת לך יהיבנא לך ברתא' הדר ביה איבא דאמרי נסכה וגידשה איבא דאמרי לאנסכה כלל כדי שלא יאמרו בשביל זו חזר זה ולמה ליה כולי האי דאמר רב יהודה אמ' רב ואמרי לה אמר ר' חייא בר אבא אמ' רבי יוחנן ואמרי לה אמ' ר' שמואל בר נחמני אמ' ר' יונתן כל המלמד את בן חבירו תורה זוכה ויושב בישיבה של מעלה שנאמ' אם תשוב ואשיבך לפני תעמוד וכל המלמד את בן עמ' הארץ תורה אפילו הקבה גזר גזירה מבטלה בשבילו שנאמ' ואם תוציא יקר מולל כפי תהיה אמ' ר' פרנך אמ' ר' יוחנן כל שהוא תלמיד חכם וכנו תלמיד חכם ובן בנו תלמיד חכם שוב אין תורה פוסקת מזרעו לעולם שנ' ואני זאת בריתי וגו' לא ימוש מפך ומפי זרעך ומפי זרעך זרעך אמ' ה' מעתה ועד עולם מאי אמ' ה' אמ' הקבה אני ערב לך בדבר זה מאי מעתה ועד עולם אמ' רבי ירמיה מבאן ואילך תורה מחזרת על אבסגיה שלה רבי יוסף יתיב ארבעין תעניתא ואקרויה לא ימוש מפך יתיב מאה תעניתא אחרני ואקרויה לא ימוש מפך ומפי זרעך ומפי זרעך אמ' מבאן ואילך לא צריכנא תור מחזרת על אבסגיה שלה ר' זירא כי סליק לארעא ד' ישראל יתיב מאה תעניתא דלשכת תלמוד בבליה מיניה כי הכי דלא נשרדיה יתיב מאה אחרניתא תלא לשכוב ר' אלעזר בשנוה ונפלין עליה מלי דצבורא ויתיב מאה אחרני דלא נשלוט ביה גורא דגזעם כל תלתין יומין הוה בדיק נפשיה שגר תגורא סליק ויתיב כגויה ולא הוה שלטא ביה גורא יומא חד הבו ביה רבנן עינא ואיחרכו שקוה וקרו ליה קשין חריך שקיה אמ' רב יהודה אמ' רב מאי דכתיב מי האיש החכם ויבן את זאת ואשר דבר פי האלוי ויגידה על מה אברה הארץ דבר זה

תליא לרישי' בכנפי דר' קחטיא ראשן תחת כנפי כסותי: אמרי ברקיעה: כנשא ביתא מכבדת קבית: שדיין בני כרכושתא היו מוטלין שם בני מלדה: ואפילו הכי דלא אתא מיטרא בהנקו שני: כי הוו עקרי פוגלא כנון: ממשרא מן הערובה: קום קיימא בירא מליאס מ'א הייתה הנמא עומדת מליאס מ'א: שוכרתו בשמנס מחמת יופיו: המכיה בר' שהיו קורין אותו רבי כיי שיתקבא וישים לבו על תלמוד תורה: ואשלמיה מסרו לרבי שמעון ללמדו תורה: כל יומא הוה אמ' אותו קבן לקריית' אנא אויל לעירי אני חפץ לילך: מומי עדוכס דא בשבועה הכחתי זאת ולא אשאל עוד לילך: ולוקח נפשות המלמד תור' קוכהו לכך צער מערה שנתחבאו שם רבי שמעון בן יומי ור' אלעזר בנו שלם עשרה שנה במסכת שבת: שמקפח את בניו שהיה רגיל לאמר הקפח את בני כשנשבע: ור' למה ליה כולי האי לחזר על בני אמריס לשאלו אם יש לו בן: יקר מוטלל תלמוד חכם מעם הארץ: אם תשיב ישראל למוטב כ בתוכחתי ואשיבך אלי ולפני תעמוד הקב' אמ' לי שאעמוד ואתקיים לפני אם אוכל להשיבכם: מפך ומפי זרעך ומפי זרעך אמר' מעתה ועד עולם אמר' כך אני ערב מעתה שלא ימוש עד עולם: ארבעין תעניתא שלא תפסקו תורה מזרעו: תלמודא דבבלי במר' שלנו: דלא נישרדי' כשעלה לארץ ישראל ללמוד מפי רבי יוחנן ואמוראין שבארץ ישראל לא היו בני מחלוקת וכוחין זה ל זה כשמין כדאמרינן בסנהדרין ומיישבין את הטעמים בלא קושיות ופירוקים: קטינא חריך שקי דאינס גנאל קוה: דבר זה על מה אברה הארץ דבר זה

האיש החכם ויבן את זאת ואשר דבר פי האלוי ויגידה על מה אברה הארץ דבר זה

הפועלים

אמרו חכמים ולא פירשוהו אמרו נביא' ולא פירשוהו עד שפירשו הקב"ה בעצמו שבו אמר ה' על עוזבם את תורת אשר נתתי לפנים אמר רב יהוד' אמר רב שלא ברכו בתורה תחילה אמר רב חמא מאי דבת בלבבונכון תנוח חכמה ובקרב בסלים תיודע בלב נבון תנוח חכמה זה תלמידי חכמים בן תלמידי חכמים ובקרב בסלים תיודע זה תלמיד חכם בן עם הארץ א' עולא היינו דאמרי' אינשי אסתירא בל' יגא קיש קיש קריא אמר ליה ר' ירמיה לרבי זירא מאי דכת' קטן וגדול שם הוא ועבד חפשי אטו לא ידעינן דקטן וגדול

איס' זירא כל' יגא קיש קיש קריא מפר' ר' יוחנן לפי שאין דרך זון להכניח בלבן הוא מקשקש ואבד היה מניחו בחרנקי בדרך לקיות עם לא היה מקשקש

שם הוא בא כל המקטן עצמו על דברי תורה בעולם הזה נעשה גדול לעול' הבא וכל המשי' עצמו כעבד על דברי תורה בעולם הזה געשה חפשי לעולם הב' ריש לקיש הוה מצ'ין מערתא דרבנן בי מטא למערתיה דרבי חי' א' עלמא מיני חלש

דעתיה אמר רבוננו של עולם לא פלפלת' תור' כמותו יצתה בת קול ואמרה לו תורה כמותו פלפלת תורה כמותו לא ריבצת כי הווי מינצו ר' הנינא ור' חי' אמר ליה ר' הנינא לר' חי' א' בהדי דידי קא מעצית חס ושלום אי משתכחא תורה מישראל מהדרנא לה מפילפול' אמר ליה ר' חי' א' לר' הנינא בהדי דידי קא מינצית דעבדי לתורה דלא תשש כח מישרא מאי עבידנא אזילנא ושדינא כיתנא וגד' לנא נישבי' וצ' דינא טבי ועבדנא מגילתא וכתבנא חמשה חומשי' וסליקנא למתא ומקרינא חמשה יגוקי בחמשה חומשי' ומתנינא חמשה שיתא יגוקי שיתא סדרי' ואמרנא להו עד דהדרנא ואתנינא אקרו אהרדי' ואתנו אהרדי' ועבדי לה לתורה דלא תשתכח מישראל היינו דאמר ר' כמה גדולים מעשי חי' אמר ליה ר' שמעאל בר' יוסי אפי' מר אמר ליה אין אפי' מאבא אמר ליה חס ושלום לא תהא כזאת בישרא אמר ר' זירא אמר נראה ליה ר' יוסי בר' הנינא אמרת' לו אצל מי אתה תוקע אמר ליה אצל ר' יוחנן ור' יוחנן אצל מי אצל ר' עאי ור' עאי אצל מי אצל רבי הנינא ור' הנינא אצל מי אצל ר' חי' אמרת' לו ור' יוחנן אצל ר' חי' אמר לו באתר דזיקוקין דנור ועורין דאשא כאן מעייל בר נפחא לתמן ואם רב חביבא אשתעי ליה רב חביבא בר סורבא חזי ליה התוא מרבנן דהוה שביח ב' איהו גביה דלצפרא הווי שפירן עייני' ולאורתא דמיין כדמיקלין בנור אמר ליה מאי האי ואמ' לי דאמר ליה לא ליהו אחוי ליה רבנן כי סלקי למתיבתא דריקיע אמר ליה בכולהו מצית בהו לאסתכלי לבר מנותרקא דר' חי' א' דלא תסתכל ביה מאי סימניהו בכולהו אזלי מלאבי כי סלקי ותחית לבר מנותרק דר' חי' א' דמנפשיה סליק ותחית לא מצא לאוקמיה אנפשיה אסתכלי בה אתו תרי בוטיש' דנורא ומחיה' לחהו גברא וסימניהו לעיניה למחר אזלי אישתטחי אמערתיה אמנינא מתנינא דמר מתנינא ואתסאי ב' איהו הוה שביח במתיבתא דר' יומא חד ריש רחא הוה גבה ליה ולא אתא אמר ליה מאי טעמך גבה ליה לבר אמר ליה אדאוקמנא לאברהם ומשי די ומצלי ומגביע ליה וכן ליצחק וכן לעקב ולוקמניהו בהדי' הודי סברי תקפי ברחמי ומייתי ליה למשיח בלא זמניה ויש דוגמתן בעולם הזה אמר ליה איכא רבי חי' א' ובני גוה רבי תעניתא אהתינהו לרבי חי' א' ובני אמר משיח הרוח

ונשכה זיקא אמר מוריד הגשם ואתא מטרא

אמרוהו חכמים מי האיש החכם אמרוהו חכמים אשר דבר פי האלוי : שלא ברכו בתורה תחילה כשהיו עוסקין לא היו מברכין לפנים וקרא יתירא דאשר נתתי לפניכם קא דריש כדכתי' אשר נתן לנו תורת אמת שהיה לכפיו : לפניהם של דברי תורה וכיון דלא מ' מברכין נליא דעתייהו שאינה מתנה חשיבה להם : תיודע מודיע לכל ומתפאר פכתרה : בין עם הארץ היינו בקרב בסלים משפחת בסלי :

א' סתירא כל' יגא קיש קיש קריא קיש קרי' מתקשקש ומשמיע קולן ואם היה מלא סלעים לא היה משמיע קול : מניין מערתא דרבנן שלא יכסלו בהמים לעבור עליהן ולהאזיל שלא תחרע תקלה על ידי דריקים : איבעלמא מיכיה לא יוכל למנא מקומו : ריבצת לחחרים לשון המרביץ שדהו משקה : ור' חביבא בר' חמא : שד' כא ביקנא זורב' חזי זרעווי פשתן : שדיכא משליך : וגד' יגא נשבי' וקולע חזי מומנו רשתות ומכמורות : וז' דינא טבי ואזי דר' זכייס : ואריככא מגילתא ומתקן חזי כענורותיהן קלפי' וסליקנא למתא למקום שאין מלמדי תיכונות : לחמשה יגוקי לכל אחד ס' פרו :

ומתנינא על פה : שיתא מסדרי משכה לשיחא יגוקי : אקרו אהרדי' ליהו זה את זה בסדרן ואתנו אהרדי' לימדנה זה את זה סדרן : לא תהא כזאת בישרא לא תהמר זאת בישראל : אמש בר' לי בחלום : תקוע ויושב בישיבה של מעלה : ורבי יוחנן אצל רבי חי' א' לא אחרתי חזי וכי חזן ר' יוחנן ראוי ליטב אצל ר' חי' א' : וכעורין תרבה דלפידין : דמנפרא הווי שפירן עיניה בבקר ראיתי את עיני יפות ולערב ראיתי דומות כאלו כשרפנו באור : אמר ליה אמרתי לו : דאמרי' אמרתי לחלום :

גוקה קא קטריא : ביטוי כימניס אישטנכיל' וי' כל' מתקיתא דמר ק' קאמתנינא תוספתא של ארזי' שדרי לטשה סדרי' : חזי שוכה תמיד דרבי חי' א' סדרה לתוספתא כד' אמ' טעלמא ר' לא שכתה ר' זי' א' מיכא ליה ואמרה כל מתקיתא ולא מיתקייא ביה ר' הנינא ור' אשע' לא תותבו מינה ב' מ' מורשת' תקשי ברמתי מרכין בתפיל' : ומייתי למשיח בלא זמניה לכך חזן ביתן ליה רשות להעמידו יחד : יש דוגמתן שתהא נשמעת תשילתן

הפועלים

פולכי חכמת מלקית : שמיאל ירחיבאה הוא שמואל בר אבא חבירו של רב ועל שהיה בקי במד העבור כדאמ' במסכת ראש השנה אמ' שמואל
יבילכא לתקוני כולה גלותא קרי ליה ירחיבאה : אימלי לך סמא בתיך העין : אשטר לך משטר אמשח על גב העין משטר מטפת מ לית בלעז
יבדא' וברי כותח הכבלי חומץ האדומי בפחמים משטר קשטר משטר פתו : גובזא קנה חלול : תתי בי אדיח תמת מראשותי וכקע כח החזק
הסס והולך דרך עשס גולגלתו וממו עד עיניו : קוק משטר ר' למימכי טרח ומתעסק לאמכול לפי שחכם בקי הוה כל כך : ולא הוה מתנייע
מילתא שהיה השעה נטרפת אז לא

היו החכמים נאשפים : קב חכום
איתקרי ר' לא איתקרי : ספר דאדם
הראשון שהראהו הק"ה דער דור ו
וכיפריו דור דור ודורסו דור דור
וחכמי : ר' וכ'תן סוף המשנה כל זה
כתוב לשם סוף משנה סוף תפלים עד
ימיון אמרו חיס את דבריו בבית ה
המדרש והיו תלמידים גורס' שמועס
שמועס לבדה ולא היה מסתות ס
סדוריות וסדר נקבן על הסדר והס
כללו האמור בדורות שלפניהם וסדרו
את המסכתות ואחריהם לא יוספו
אלא מעט : סוף הוראה סוף כל ה
האמוראין עד ימיהם לא הייתה גמר'
על הסדר אלא כשהייתה שאלה
כשאלת בטעם המשנה בבית המדרש
אי שאלה על מעשה המאורע בדין מ
ממון או חיסר והתר כל אחד ואחד
אומר טעמו ורב אשי ורבינא סדרו
שמועס אמוראין שלפניהם וקבע על
סדר המסכתות כל אחד ואחד אל
המשנה הראויה השפיה לה וקושט
קושיות שיש להשיב ושירוקן שראוין
לתרן הם והאמוראין שעמהם וקבעו
הכל בגמרא כגון איתביה מתיב
ורמינהו איבעי לקו וקתירו' שעליהן
מה שסידרו אותם לפניהם ואתן ס
שאמרו לפניהם הקושיות וקתירו' כין
לא קבעום בגמר' על סדר המסכתות
והמשנה שסידר וברא רב אשי ורבינא
וקבעום והמנין עד אבא אל
מקדסי סימכא דרב אשי אבינא סימכ'
דרכינא לאמרי'תם סימן סוף הוראה :
רבה בר נחמני בר פלתי' דרב יוסף
: אב' שמדא כחכפיה מחמת אימת
מלכות מת : דקא מבטל וכו' שנקבין
אליו כניסן ותשרי לשמוע דשות של
פסח ושל חגים וכשמכנין שלוחי ה
המלך לגבות המס גולגלת של כל יחד
יחד' איכס נמנאים בבתי'ם :

כי מטא למימר כחיה המתים רגש עלמא אמרי ברקיעא מאן גלי רזיא
בעלמא אליהו אתויה לאליהו מחויה שתין פולסי דנורא אתא אידמי להו
כדוכא דנורא על ביניהו וטרדינהו שמואל ירחיבאה אסייה דר הוה חלש
ר בעיניה אמ ליה אימלי לך כמא אמ ליה לא יכילנא אשטר לך משטר לא
יכילנא הוה מותיב ליה בגובתא דסמכי תותי בי סדייה ואיתסי הוה קא
מצטער רבי למסמכיה ולא הוה מסתייע
מלתא אמ ליה לא מצטער מר לדידי חזי
ליסיפרא דאדם וראשון וכתביביה ש
שמואל ירחיבאה חכים יתקרי ור לא יתקרי
ואסו דר על ידו תהא רור נתן סוף משנה
אשי ורבעא סוף הוראה וכמנין עד אבא
א מקדסי אבינה לאחוריתם אמ רב כהנא
אישתעי לירב חמא בר ברתי דחסא רבה
בר נחמני אגב שמדא נח נפשיה אכלו
ביה קורצא ביה מלכא אמרי איכא חד
גברא ביהוראי דקא מבטל תריסר אלפי
גברי מישרא ירחא בקיטא וירחא בכתוא
מכרג' דמלכא שדרו פריסתקא דמלכא
אבתריה ולא אשכחיה ערק ואזל מאקרא
לאגמא ומאגמא לשחין ומשחין לצריבא
ומצריבה לעינא דמיא ומעינא דמיא ל
לפומבדיתא בפומבדיתא אשכחיה
איקלע פריסתקא דמלכא להווא אושפיז'
הרבה קריבו תבא קמיה ואשקוה תרי כסי
ודליוה לתבא מקמיה הדר פרצופיה ל
לאחוריה אמרו ליה מאי געביד ליה גברא
דמלכא הוא אמ להו קריבו תבא לקמיה ואשקוה חד כסא ודליוה לתבא
מקמי ולתסי עבדו ליה הכי ואתסי אמ מידע ידענא דגבר דקא בעינא הכא
הוא בחיש אבתריה ואשכחיה אמ אולינא מהא אימקטל קטלו להווא
גבר לא מגלינא ואי גידי מעגדיה לי מגלינא אתויה מקמי עיליה לאדרוב'
זשרקיה לבנא באגפיה בעא דחמי פרק אשיתא ערק ואזל לאגמא הוה
יתבי אגיד דדקולא וקאגריס קא מיפלגי כמתיתא דהקיע אם

כי מטא למחיה המתים רגש עלמ'
אע' גדליבא כמי מחיה המתים
מקמי משיב הרוח אר'ת משו' דתחית
המתים לא הוה אלא ע' טל וע"ל
דכמיב הרוח ומוריד הגשם כשב
זיקא ואתא מיטרא משו' שזקא עיקר
התפילה הרוח והגשם שזכרה זו אכל
תחית המתים עיקר היא בחיתומתה
לעיל : ואיתסי וקא דחזיקהו
לעיניה דהוומהרין לפי
שעריין היה כיכר אל' לחחר זמן סיפר
ל' כך : אוקמיבהו לפני התיבה
שלשמים כדריש
במדרש דתענית ציבור יורדין לפני
התיבה שלשה כדכתי' ודי משה כבדים
ואהרן נחור וכו' אחתיבהו
ל' חייא וכינוי לפני
התיבה ואע' ג' דת' ל' במנין' אין מורידין
לפני התיבה לא מאנשי חיפה ולא מ
מאנשי בית שאן שקורין לשפין עיינין
ולעיינין אלשין ור' חייא לא היה יכול
לומר וחכתי כראמ' התם ה' היבא
דאיפסד באחד קבא לא הוה איפטר
באחד :

בו : אשקיה תרי כסא ור' ליוה לתבא גסדי' הממונים על הזוגות מו'יקין את קשותה זוגות ופני הכית לא כתבנו כ'כך : אמרו לו בני הפונדק
לרבה מאי געביד עידי מנכד ל' וא' ישחמי ביה דיין אגלה : נטרקיה לבבא סגר הדלת ופתח אשיתא כפלה החומה : אבי רדא דיקלל על
גועדקל קנזן : אם

דפוע לים

אם בודת קודמת לשער לבן טמא ואם שער לבן קודם לבהרת טהור ספק הקבה אומ' טהור וכולהו כתיב
דרקיעא אמרי טמא אמרי מאן נוכח נוכח רבה בר נחמני דאמר רבה בר נחמני אבי ייחיד בנגעים אני יחיד
באהלות שררו שליחה בתריה לא הוה מצ' מלאך המות למיקרב ליה מדלא הוה קא פסיק פומי מערסיה
אדהכי נשב זקא ואווש בעי קני סבר גדנא דפרשי הוא אמ' תצח נפשיה דהווא גברא ולא ימסר בידה
דמלכותא כי הוה קא גיחא נפשיה אמ' טהור טהור יצאה בת' קול ואמרה אשריך רבה בר נחמני שגופך
טהור ויצאה בשמתך בטהור נפל פתקא מרקיעה בפומדיתא רבה בר נחמני נתבקש נישובה של
מעלה נפקו אבי וכולהו רבנן לא יעסוקי ביה לא הוו ידעי דוכתיה אולו לאגמא חזו ציפרי דמטללי וקיימי
אמרי שמע מינה התם הוא ספרוהו תלתא יומי ותלתא לילותה נפל פיתקא כל הפורש יחא בגדוי ספרוהו

שבעה יומי נפל פיתקא לכו לביתכם
לשלום ההוא יומא דנח נפשיה דלייה
זעפה להווא טייעא ודרי כי רבי
גמלא מהאי גיסא דגהר פפא ושדייה בהך
גיסא אמ' מאי האי אמרי ליה נח נפשיה
דרבה בר נחמני אמ' לפניו רבונו של
עולם כולי עלמא דידך הוא ורבה בר
נחמני דידך את דרבה ורבה דידך אבאי
קא מורבת ליה לעלמא גה זעפא שמעון
בן חלפתא בעל בשר הוה יומא חד הוה
חמימה ליה הוא סליק וית' אשינא דטורא
אמ' לה לברתיה בתי הניפי עלי בכניפי
ואני אתן לך ככרין דגידר אדהכי נשבא
זקא אמ' כמה ככרין דגידר למריה דיכי
הכל במנהג המדינה הכל לאתוי
מאי לאתוי באתרא דנהגי מדרך ריפתא
ומשתא אנפקא דאי א' להו קדימו ואיתו
לכו לא כל כמיניה מעשה ברבן יוחנן בן מתאי שאמ' לבנו צא שכור

אם בהרת קדמה לשער לבן טמא
דשער לבן ספרהו הוא סימן ל
לטומאה כדכתי' וקנה כהפך שער לב
כבשרת טהור לפי מה שכתב בתורה
: גמלאי גהר של פרשים סמחפסין
אמרי: בפומדיתא וקא ראש ישיבה
כה: מטללי עושין כל כנפיהן:
ולי זעפה גבה רוח סעריה: את דרבה
אתה אהבו של דכה: ר' שמעון בן
חלפתא בו משום דאירי ברישא ד
דארתא כבעלי בשר כקטלה: ככרין
דגידר אגרות של גידר וקא עשו כ
נשיכולין: אמרי דיכי לבעלי של ר
רוח זק: אנפקא כלי מחזיק רביעית
: מעשה לסתור וכי דרך בני אדם ל
לביא מעשה על הכרי לסקתרו
דקתי ברישא הכל כמנהג קמדינה
וקא מעשה אפילו אתה עשה להס
העמדת שלמה כולי: ריבה להן יתיר
על המנהג דכין ולא כריך לאתנויי
ואתני מוזני יתירי קאמ': הללו הקמח
וקאלת: לעמילן של טבחים הלוח ע
עשיית לבקאת פי הקדירות לשאוב
וקמת קתכסיל: הללו הבקר והאין
המזיין כזה הפסוק: לזיקי קדירס
חינו אלא למין מחבל ששמו לזיקי ק
קדירס אשרה בלעז: בדבריך ת
תרנגולין: אובסין אמקס בעל כורחן
קיתין להס מאכל בפיסקס בחוקה

ובו מעשה לסתור חסורי מחסרא והכי קתני ואם פסק להן מוונות
מוונות ריבה להן ומעשה נמי בר' יוחנן בן מתאי שאמ' לבנו צא שכור לנו
פועלי הלך ופסק להן מוונות וכשבא אצל אביו אמ' לו בני אפי' אתת עושח
להן בסעודת שלמה בשעתו לא יצאת ירי חובתך עמחם שהן בני אברהם
יצחק ויעקב למימרא דסעודא דאברהם אבינו עדיפא מדשלמה והבתיב
ויהי לחם שלמה ליום אחד שלשים כור סלת שלשים כור קמח עשרה בקר
אבוס ואם גורין בן אסטיון משמיה דרב הללו לעמילן של טבחים ור' יצחק
אמ' הללו לציני קדירה ואמ' ר' יצחק אלא נשים היו לשלמה כל אחת ואחת עשתה לו בכיתה כך מאי טעמא
זו סבורה שמא אצלי סועד היום וזו סבורה אצלה סועד היום ואילו גבי אברהם בת' ואל' הבקר רץ אברהם
ויקח בן בקר רך וטוב וארב יהודה אמ' רב בן בקר אחד רך שג' וטוב שלשה התם תלתא תורי לתלתא גברי
הבא לבל ישראל ויהודה שנאמ' יהודה ישראל רבים כחול אשר על שפת הים
אמ' רב שאובסין אותן בעל כרחן ושמואל אמר שאובסין ועומדין מאליהם ורבי יוחנן אמר
מביאין תורה

ר' שמעון בן חלפתא בעל בשר
הוק' משום ר' חלפי' עזר בר' שמעון דקוס
בעל בשר כקט נמי קאי עובדא ומק
שמתין עד כאן לפי שכל דבר דבוק
לחכירו עד כאן דאי אמ' להו
קדימו ואתו לכו אמרי
לא פי' אי אמ' קדימו להקדים מעלות
קשחך דאתו לכו ריפתא ולא תתכטלו
ממלאכתם אמרי ליה לא אלא בהקן
החמה כאכל ואחר כך כעשה מלאכתך
דאי ספק דג' דאי אמ' להו קדימו ואתי
בתריכו אמרי לה לא והפ' שיעלין
היה להם לאכול ריפתא או אנפקא
בביתו של כה' קודם שייעשו מלאכה
ואם אמ' להם אל תתכטלו אלא לכו
עתה בשדה כל זמן שאין סמאכל ימ
מוזמן ושם אביא לכם ריפתא ואנפקא
אמרי ליה לא אלא עתה כאכל בבית
וכן לגיר ראשונה יש לפרש כן

הפועלים

תור מכרעיתו כדלא אגיס ותרגולת מאשפתה בדלא אגיסא אמר יותנן מוכחר שבבהמות שור מוכחר
שבעופות תרגולת אמר אמיר זנתא אוכמתא בי בטניתא דמשתהיא בני עזרי דלא מציא פסיא קניא ואל
הבקר רץ אברהם אמר רב יהודה אמר רב בן בקר אחד רך שנים וטוב שלשה ואימא חר בדאמרי אנשי רבין
וטב אם כן לכתוב רך טוב מאי וטוב שמע מינה לדרשא ואי תרי מדוטובל דרשא רך נמי לדרשא מתיב
רבה בר עולא ואיתימא רב הושעיא ואיתימא ר נתן בר הושעיה ויתן אל הנער וימהר לעשות אותו כל חר
וחר יהביה לגער חר ויקח חמאה וחלב וכן הבקר דקמא קמא דמטי אייתו לקמייתו למה ליתלת תסגי בחו
אמר רב חנן בר רבא כדי להאבילן שלש לשונות בחרדל אמר ר תנחום בר חנלאי לעולם אל ישנה אדם

תור שור יכדלא אגיס שלש עשה מלאה
: בדלא אגיס בגדול אפרוחי : זנתא
תרגולת : פטיתא קמי שמת כתיב
ל"א בזנותא בעלת כרם : דמסתחא
בי עזרי בין הנותק ואוכלת קמא
: דלא מציא פסיא קניא שזכר יכולת
לפני קפה מרכ שמה : קמא קמא
דמטי ראשון שמיני לחבול שמיני
בישילי : לשונות בחרדל מעדן מלכים
ושריס קמא : מאת קמא שלוש קמא
בעצמו : יוקח כל מעט מים על ידי
שליח : וכן לשלש שלוש מתנות שניתנו
לקס במדבר על ידי משה ואהרן : וכן
לעמוד עני עומד עליה תמיד כדכתיב
ועניך עומד עליהן לכבדן של מרים
קיינו כתיב והבית בצור וכעמוד עני פ
פליגי : ורחמו רגליכם והשענו תחת
העץ שלא יכזב עבוד זרה לתוך ביתו
שהעצבים רגלים להשתחות לאבק
רגליהן קדמו לו כעצבים : ככר יבא
ישמעאל ממנו יבא רגלי לעשות כן :
הוציא חמה מנרתיקה לקורח חמה
ככת שלא יבא עובדי דרכים מניין :
תמן אמרי בארץ ישראל : כיון דחזא
קקב : דקא אשך אברהם את מילתו
ושרי אמר לאו אורח ארעא למיקם קבא
: קיינו דמעיקרא כתיב כיצטו עליו
ולכסיף כתיב ירין לקראתם : דיקא

מן המנהג שהרי משה עלה למרום ולא
אכל לחם מלאבי השרת ירדו למטח
ואכלו לחם אכלו סלקא דעתך אלא
אימא נראו כמי שאכלו ושתו אמר רב
יהודה אמר רב כל מה שעשה אברהם
למלאבי השרת בעצמו עשה הקדו ברוך
הוא לבניו בעצמו וכל שעשה אברהם על
ידי שליח עשה הקדו ברוך הוא לבניו על
ידי שליח ואל הבקר רץ אברהם ורוח
נסע מאת ה' ויקח חמאה וחלב הנבי
ממטיר לכם לחם מן השמים והוא עומד
עליהם תחת העץ הנבי עומד לפגך שם
על הצור ואברהם תולך עמם לשלחם
וה' הולך לפניהם יומם וקח נא מעט מים
והכית בצור ויצאו ממנו מים ושתה העם
ופליגא דר' חמא בר' חנינא דאמר חמא

בראי
כאובלין ושותין וכסדר
אליהו רבה קתני לא
כאתו שאמר ייראין כאובלין ושותי'
אלא אובלין ושותים ממש מפני כבודו
של אברהם ופליגא דר' חמא : חזייה
לקדוש ברוך הוא דקאי אבבא
והיינו דכתיב אל בא תעבור מעל
עבדיך קבא משמע שהשכינה היה ר
רוצה להכת'ק מעל אברהם ובמפנין
משמ' שלש ברבא אברהם לילך לקראת
אורחים ולהכניסן אמר לקדוש ברוך
הוא להמתין עד שיכנס אותן דדרשינן
מיכיה גדול הכנסת אורחין מהקבלת
פני השכינה וקאמ' כמי קתם בא וראה
שלא כמדת הקדו ברוך הוא מדת בשר
ודם מדת בשר ודם אין קטן יכול לומר
לגדול המתן עד שחבא אגלך ואלו כ
הקדו ברוך הוא כתי' אל בא תעבור:

בר' תנינא וכן תנא דביר' ישמעאל בשכר שלשה זכו לשלשה בשכר חמא
וחלב זכו למן בשכר והוא עומד עליהם זכו לעמוד העני בשכר יוקח נא
מעט מים זכו לבארה של מרים יוקח נה מעט מים ורחצו רגליכם
אמר רבי יצא בר' ישמעאל אמרו לו וכי כערביים השדתנו שהם משתחווים
לאבק רגליהם כבר יצא ממנו ישמעאל וירא אליו ה' באלוגי ממרא
והוא ישב פתח האוהל כחום היום מאי כחום היום אמר ר' חמא בר' חנינא
אותו היום יום שלישי של מילה של אברהם היה וכא הקדוש ברוך הוא
לשאול כאברהם הוציא הקדו ברוך הוא חמה מגרתיקה כדי שלא ישריח
אותו צדיק כאורחים שדרי' לאליעזר למיפק לבראי נפק ולא אשכח אמר לא

מהימנא לך חיינו דאמרי תמן לית הימנותא בעבדי נפק איהו חזייה להקדוש ברו' הוא דקאי אבבא חיינו
דכתיב אל נא תעבור מעל עבדך וכיון דחזא דקא אסר ושרי אמר לאו אורח ארעא למיקם הבא חיינו דכתיב
ישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו וירא וירץ לקראתם מעיקרא אתו קמו עליה כי חזייה דהוה
ליה צערא אמרו לאו אורח ארעא למיקם הכא מאן נינהו שלשה אנשים מיכאל וגבריאל ורפאל מיכאל
לבשר את שרר רפאל שבא לרפאת את אברהם גבריאל דאול למיהפכיה לסדום והכתיב ויבאו שני
המלאכים סדומה בערב דאול

הפניעלים

ראול מיכאל בהדיה לשיזוביה ללוש דיקאנמי דקתני ויהפך את הערים האל ולא כתב ויהפכו שמע מינה
כמי שנא לגבי אברהם דכתב בן תעשה כאשר דברת ומאי שנא לגבי לוש דכתב ויפצר בס מאד אמר
אלעזר מבאן שמסרבין לקטן ואין מסרבין לגדול כתיב ואקחה פת לחם וכת' ואל הבקר רץ אברהם אמר
אלעזר מבאן שיצדיקים אומרים מעט ועושים הרבה רשעים אומרים הרבה ואפילו מעט אינם עושים מנלן
מעפרון מעיקרא כתיב ארבע מאות שקל כסף ולכסוף כתיב ושמע אברהם אל עפרון וישקל אברהם
לעפרון את הכסף אשר דבר באוני בני חת ארבע מאות שקל עובר לסוחר דלא שקל מינה אלא קטרי
דאיבא דקרו ליה לת' יקלא קנתירא כת' קמה וכת' סלת אמר ר' יצחק מבאן שהאשה צרה עינה באורחים

הוא דאתא לשיזוביה דלוט ותומא
דאי' כב' דאי' מלאך אחד
עושה שתי שליחות ויל' דכאן לא עשה
מיכאל בשליחות אחת כי חס מעשה
אחת פטיש את שרה וכשהלך משם
לסוד' חו הותחלה שליחות אחר' והזק
במקו' אחת חין עושה כ' שליחות וכבר
יש שרפאל כח להכיל את לוט ורפאל
אברהם אינה נזכרת ואפי' באכמון כן
לרפאלת אברהם חשיב הכל שליחות
אחד דרפאל וקבלה ענין אחד הוא
הק' קרר לחן ה' משמע ליטח דקר'
שפניקס קבילקו כדכתיב ויחיוקו ה'
האנשים ביוד וכת' וינחמוהו ויניחוהו
מחין לעיר וכתיב בתריה שאמר לו
מלאך שבא לקפך את סוד' כי לא חבב
לעשות דבר עד כאן שמה ויל' שפניקס'
קוניחוהו מחן לעיר ומיכאל סלך עמו
עד נזער יגבראל ה' ממה חתם
למהר' לבח' נקמה על חו
שבאליו נב' חו נקוד למד חו נקוד
אמר רבי שמעון כל מקום שאתה מוצא
כתב רבה על הנקודה אתה דורש את
הכתב וכאן שהנקודה רבה אתה דורש
את הנקודה חו אברהם אמר' עזריס
כשם שאמרנו לו לאברהם איך שרה כך
אמרנו לשרה חו אברהם וק"ה חו פי'
כח' אכל לפי' דפי' דמשום קבי נקוד
דעל חס' שאלו לו קשה דהיה לו לבקר
על איס' שרס דהיה עיקר השאלה
ששאלו עליה: על ידי בעלה
קיימ' דווקא לשאלו איך פלוגי אכל
לשאלו בשלומה אפי' ע"י בעלה אחר
כדאמרין בפרק עשרה יוחסין:

יותר מן האיש כת' לוש' ועשה עונות וכת'
ויקח חמאה וחלב וכן הבקר ואלו לחם
לא אייתי לקמיהו אמ' אפרים מקשאה
תלמידו של רבי מאיר בשמיה דר' מאיר
אברהם אבינו אוכל חוליו בטורה היה
ושרה אמנו אותו היו פירסה גדה ויאברו
אליו איך שרה אשתך ויאמר הנה באוהל
להודיע ששרה אמנו צנועה היתה אמר
רב יהודה אמר רב ואיתימא ר' יצחק יודעי'
היו מלאכי השדת ששרה אמנו באהל ה'
היתה אלא מאי באהל כדי לחבבה על
בעלה ר' יוסי בר' רבינא אמ' כדי לשגר לה
בוס של ברכה תנא משום רבי יוסי למה
נקוד על איז שבאליו לימדה תורה דרך
ארץ שישאל אדם באכסניא שלו והאמ'
שמואל אין שואלין בשלום אשה כלל על
ידי בעלה קאמ' אחרי בלותי היתה לי
עדנה אמ' רב חסדא אחר שנתבל' הבשר
ורבו הקמטין נתעדן הבשר ונתפשטו
הקמטין וחזר יופי למקומו כת' ואדוני
זקן וכת' ואני זקנתי דלא מותיב הקבה
כדקאמרה איהי תנא רבי ר' ישמעאל גדול שלום שאפילו הקבה שיעה בו
שנא ותצחק שרה וגו' ואדוני זקן וכת' ויאמר ה' אל אברהם וגו' ואני זקנתי
ותאמר מי מילל לאברהם הניקה בנים שרה כמה בנים הניקה שרה אמ'
ר' לוי אותו היום שגמל אברהם את יצחק בנו עשה סעודה גדולה היו כל
אומות העולם מרגנים ואומרי' ראיתם זקן וזקנה שהביאו אסופי מן השוק
ואומרים בנינו הוא ולא עוד אלא שעושין משתה גדול להעמיד דבריהם
מה עשה אברהם אבינו הלך וזימן כל גדולי הדור ושרה אמנו זימנה את
גשותיהם וכל אחת ואחת הביאה בנה עמה ומניקתה לא הביאה ונעשה
גם בשרה אמנו ונפתחו דריה כשני מעינות והניקה את כולן ועדין היו מרגנין ואומ'
אם שרה הבת תשעים שנה תלד אברהם בן מאת שנה יוליד מיד נהפך קלסתר פנים של יצחק ונזמנה לאברהם פתחו כולם
ואברו אברהם הוליד את יצחק עד אברהם לא היה זקנה אתא אברהם בעא רחמי וזוה זקנה שנאמר
ואברהם זקן בא בימים עד יעקב לא היה חולש אתא יעקב

דיקא כמי דחד הוא דאויז להפך סדו'
:קטרי משקל גדול שקורין כט' וכר
מאה מכה: עובר לסוחר מלמד שבכל
מקום היה מתקבל פסקל וחי' דוכת'
דקרו לקטריין תיקלא: סלת עדיף
מקמח: מכאן שהאשה עיפה צרה כ'
באורחין היא אמר' קמה וקוא סלת:
פירסה גדה חזרו להיות לה אורח כ'
נכסים כדי לחבבה על בעלה להודיעו
שהיא כנועה משאר חברותיה שאינה
נראית וצריך לישראל חרבים: על חו
שבאליו נקוד חו שגו נקוד והלמד א'
מינה נקודה: לימדה תורה וכו' והיינו
נקודת חו דלא היו צריכין לישראל ד'
יודיעין היו שהיא כאהל דכל נקודת
עוקרת התיבה שאינה אלא לדישא
ודרש מיכה דהך ארץ באכסניא אשת
אשפיון: על ידי בעלה לא שישאל לה
לשלום אלא לבעלה ישאל מה שלום
הנכרת: קמטין פלוגתא: היא אמרה
ואלמי זקן אמ' לו שהיא חמרה ואני
זקנתי: אסופי ילד מן השוק ולא נודע
אל מי והמוציאו אסופי אל הבית: כתי'
רחמי כדי שיכירו כינו וכן כנו

גם בשרה אמנו ונפתחו דריה כשני מעינות והניקה את כולן ועדין היו מרגנין ואומ'
אם שרה הבת תשעים שנה תלד אברהם בן מאת שנה יוליד מיד נהפך קלסתר פנים של יצחק ונזמנה לאברהם פתחו כולם
ואברו אברהם הוליד את יצחק עד אברהם לא היה זקנה אתא אברהם בעא רחמי וזוה זקנה שנאמר
ואברהם זקן בא בימים עד יעקב לא היה חולש אתא יעקב

הפועלים

בעא רחמי וזהו חולשא שנאמר ויאמר ליוסף הנה אביך חולה עד דאתא אלישע לא הוה דחליש ואתפח אתא אלישע בעא רחמי ואתפח שנאמר ואלישע הלה את חוליו אשר ימות בו מכלל דחלה חלי אחריתי תנו רבנן שלשה חלאין הלה אלישע אחד שדחפו לגחזי בשתי ידיו ואחד שגירה דובין בתינוקות ואחד שמת בו שנאמר ואלישע חלה את חליו אשר ימות בו אלא עד שלא יתחילו במלאכה צא ואמור להם על מנת שאין לכם עלי אלא פת וקטנית

פת קטנית תנן הא פשיטא דלכי יוחנן חמ' לבנו פת וקטנית ולא פת של קטנית חלא הכי מבעי ל' פת קטנית תנן והפי הכי משמע שפיר פת הנאכלת עכ הקטנית ולא משמע פת של קטנית וטעמ' משום דאין רגלין לעשות פת של קטנית ונפקא מיניה לאדם שאין ליתן לפיעליו פת קטנית שנדיק ליתן להם פת וקטנית או דלמא פת קטנית תנן חבל אם חמ' לו פת קטני כלא והוי משמע פת של קטני: ואלו אוכלים מן התורה משום דאירי מעקרא בפועלים שאוכלים על ידי שפסקו להם מוונות על ידי מכה המדינה להכי נקטו וחלו אוכלין מן התורה בלא פסק ובלא מנהג: במחור בשעה גמר מלאכה: פי שאין צריכין עור לקרקע בגין הקוצר והכוצר יכח המנכס: והעורר ומפיק ליה בגמרא מואל כליק לא תתן בזמן שאתה כותף לכלי של בעל הבית ובתלוש קודם גמר מלאכה היינו גמר מלאכה למעשר ובגמר מפיק ליה מדיש:

קטנית תנן או פת וקטנית תנן אמר ליה האדים צריכה ואו כי מורדיא דלברות: רבן שמעון בן גמליא או אינו צריך הכל כמנהג המדינה הכל לאתוי מאי לאתוי הא דתנן השוכר את הפועל ואמ' לוי כאחד וכשנים מבני העיר נותן לו בפחות שבשכירות דברי רבי יהושע וחכמים אומ' משכנין ביניהם מתני' ואלו אוכלין מן התורה העושה במחור לקרקע בשעה גמר מלאכה ובתלוש מן הקרקע עד שלא נגמרה מלאכתו בדבר שגדולו מן הארץ ואלו שאין אוכלין העושה במחור לקרקע בשעה שאין גמר מלאכה ובתלוש מן הקרקע במחור שנגמרה כ מלאכתו ובדבר שאין גדולו מן הארץ כגא הגי מילי דתנו רבנן כי תבא בכרם רעך ואכלת אשכחן כרם כל מילי מגלן גמרינן בכרם מה כרם מיוחד דבר ש שגדולי קרקע ובשעת גמר מלאכה פועל אוכל בו אף כל דבר שגדולי קרקע ובשעת גמר מלאכה פועל אוכל בו מה לכרם שכן חייב בעוללות גמרינן מקמה קמה גופא מגאלן דכתיב כי תבא בקמת רעך וקטפת מלילות בידך מה לקמה שכן חייבת בחלה וממאי דהא קמה קמה דמחייבא בחלה היא דילמא כל קמה קמה דמחייבא אתיא קמה קמה כתיב הכא כי תבא בקמת רעך וכתיב התם מהחל חרמש בקמה מה התם קמה דמחייבא בחלה אף הכא גמי קמה דמחייבא בחלה השתא איבא למיפרך מה לקמה שכן חייבת בחלה כרם וזכיה מה לכרם שכן חייב בעוללות קמה תוכיה וחזר הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה

בעא רחמי וזקן מלשא שיחלה חרם לפני מותו ויזנה לביתו: ואתפח וכתרפח: חלי אשר ימות בו מכלל ד דחלה עור שלא מת בו: כי מורדיא דלברות לברות שם הנקר: מורדיא עץ שרוב החיוב מנהיב בו קספיקה ל לרוחקה מן האכמים ומן המכשולים וכל ציבא רביל: ואמ' לו בעל הבית קרי שדרך עלי כאחד מפועלי העיר: משמנין ביניהם לא בפחות ולא ביותר חלא במנהג המדינה בינונית: וחלו פועלין: אוכלין ממה שעוסקין בו: גמר מלאכה כשתולשין אותי: עד שלא נגמר מלאכתו למעשר ואם כר חלק הוא עד שלא כיגמרה מלאכתו לחלקו וטעמ' דכילי מתכי מפר' בגמר מקראי: בשעה שאינה גמר מלאכה כגון ק המנכס בבגדים: מאחר שנגמרה מ מלאכתו כגון נפתרפו עגלין דמתני': וכדבר שאין גדולו מן הארץ כגון ק החולב בהמותיו והמגבן: מנא הני מילי דבעל אוכל במחור: כי תבא לקמן ואכלת עכבים דריש ליה בפועל ופיפיה דקרא ואל כליק לא תתן משמ' חלא לכליו של בעל הבית תתן אלמא בשעה גמר מלאכה חיבור קאי: כי תבא בקמת רעך וג' וחרמש לא תפי אלמא בשעה חרמש קאי: אתיא קמה קמה והמקשה אומר גזירה שום כדי להקשות ולומר אימ' דלא אישתעי קרא חלא בחייבת בחלה כגון קמת מין דגן אבל בקמת קטנית לא: מהחל חרמש כקמה הוא עומר הקרב בפסח שהוא בא מן השעורין שחייבין בחלה: דר מוכח יין לכסבים וסולת למכחות: ואתי נמי זית בהאי דיכא: דאית בס דר מוכח והוא שמן למנחות אבל שאר מיני אלנות וזרעם לא: וזית במה ק הזר אתי בתמיה וכי מדרשא בעי למילפי הא בכלל כרם הוא: בשעה חרמש שהוא גמר מלאכה: מאל כליק בדמפרט לה לעיל ולקמן קריש לפ קבי: תיכח

הצד השווה שבהן שכן דבר שגדולי קרקע ובשעת גמר מלאכה פועל אוכל בו אף כל דבר שגדולי קרקע בשעת גמר מלאכה פועל אוכל בו מה להצד השווה שבהן שכן יש בהן צד מוכח ואתא גמי זית דאית ביה צד מוכח וזית במה הצד אתי הוא גופי כרם איקרי דכתי' ובער מגדיש ועד קמה ועד כרם זית אמ' רב פפא כרם זית איקרי כרם כתמא לא איקרי מכל מקום קשיא לא אמ' שמואל אמ' קרא וחרמש לרבות כל בעל חרמש והוא חרמש מבעי ליה בשעת חרמש אוכל שלא בשעת חרמש לא תיכח תתן נפקא תינח

חפועלים

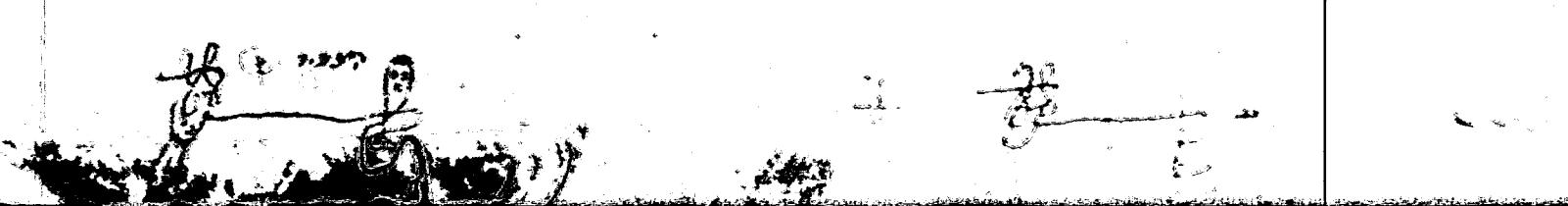
איבא דברי חרמש חבל דלא בר חרמש כגון אלנות לא תיכול וא"ת אמאי לא פילף מחרמש והא ליבא שום פירכא וי"ל דגמ' מחרמש מומוס דקני שני כתיבס ככאים כחחד דאמאי אצטריך קרא למיכתב כי תבא בכרם רעך לילף מחרמש אללא דראי שני כתיב כחחד כיכחו ואין מלמדן ובי דריש מקמה כל בעלי קמה על כורחין אצטריך כרם ללכותיו כדקאמרי בסמוך: אמר רבא ללכותי כו' תימ' דא"ל למה נכתב כרם דהוק ליה למיכתב כי תבא בשל רעך דהא קמה דכתי' שני פשמי' דרשיקן תרמיקו חד לרבות כל כרם וחד לאדם בתלוש וקיינו משו' ליה למיכתב בקמת רעך א רעך ושמה אצטריך ליה לסיס' אלא למ' דגול בגוי מותר כו בקו' דפלוניקו בהבול ומחבי דהתם חפילו מאן דשרי לא שרי הפקעת הלוחתו אבל גיז' ממש כילי עלמ' דאסיר אלא מארי דפלות לקמן בהמקבל דאבא דשר' ממש ואת' למ' דגול בגוי מותר מח עבד ליה לקרא דוחשב עם קונח' ד דרשי' בהגול בתר' דיקדק עם קונחו שלא יגלו עליו ולא יבא עליו בעק יפי ודרש מהתם דגול בגוי חסור ול' בא למימ' דס' דקר' חירוי כשירס תקיפה על עכום דאס' כן היב קאמר קרא דינא טיובל חיד ינא טיובל וקנא בגוי לא יכחשו לנחת ויש לומר דס' כ' דמיכא חלול השם מורה דאסור שהגוי בטח ע עליו וכתיב לו כל שכרונקיה חלול השם חס' היה ינא בחזקה קודם היובל:

רעך ולא של הקדש דס' די כי כי דשרי רחמנא חסור גול שאכל מסל חבירו ה' הוק אמינא דשרי בשל הקדש תימ' דתני' בפרק ול' חטאת הפועלים לא יאכלו בגרונות הקדש וכן פרה לא תאכל כרשיכי הקדש ומפי' לה בגמ' מדברי' דישו של' דלא דימו של הקדש ואף שפ' עלי' ילין ליה דסל לענין גמר מלאכה דמעשר לא במרי' בפועל אלא מדיש וא"כ רעך למס' לי למעמי הקד' ועוד למאי אצטריך רעך בפעמים חד בכרם ושכי' בקמ' דחד למעמי הקדש וחד דרי' לי לקמן לאד' אלתלוש ושלטי למאי אתא ולמאן דרי' לאדם בתלוש מקרא' אחריכא גס הפסי' אייתר ושמה לשום דרשא אצטריך ליה: שבעך ולא אכילה גסה

תעז דבר חרמש דלא בר חרמש מגלן בא אר' יצחק אקרא קמה לרבו' כל בעלי קמה והא אמר קמה דמחייב בחלה הגי מילי מקמי דגיתי חרמש השת' דאתי חרמש איתרבי ליה כל דבר חרמש ואע"ג דלא מחייב בחלה קמה למח' לרבות כל בעלי קמה והשת' דנפקא לן מחרמש ומקמה כי תבא בכרם רעך למח' לי אמר רבא להלכותיו כדתינא כי תבא נאמ' כאן ביאה גא' להלן לא תבא עליו השמש מה להלן בפועל דהבול חסור אף כאן בפועל הבתוב מדבר בכרם רעך ולא בכרם גוי הניחא למאן דאמ' גולגוי אסור היינו ד דאצטריך קרא למשורא פועל בא למאן דאמ' גול גוי מותר השת' גולה מות פועל ~~בכרם רעך~~ לה בכרם רעך ולא של ח הקדש ואכלת ולא מוצץ ענבי' ולא ענבי' ודבר אחר כגפש' כן נפשו של פועל מה נפשך אוכל ופטור אף נפשו של פועל א אוכל ופטור שבעך ולא אכילה גסה ואל כליך לא תתן בשעה שאתה גותן לכליך של בעל הבית אתה אוכל ובשעה שאי אתה גותן לכליך של בעל הבית אי אתה אוכל אמר ר' ינאי אין הטבל מתחייב במעש' עד שיראה פני הבית שנא' בערתי הקדש מן הבית ור' יוחנן אמ' אפילו חצר קובעת שנא' ואכלו בשערין ושבעו ור' יוחנן גמי הא כת' ב' מן הבית אמ' לך חצר דומיא דבית מה בית המשתמר אף חצר המשתמרת ורבי ינאי גמי הא בתיב בשערין החוא מבעי ליה דמעיל

תיבא דבר חרמש הוא כגון קטנית: דלא בר חרמש כגון המוסק בותים ו נגודד בתמרים: בעלי קמה העמודי' בקמה כחצר והכל' בכלל: והא אמרת קמה דמחייב בחלה הוא כלומר והא כבר איתביך דאבא למילף בגזרה פיה דבקמה בת חלה קאי: הגי מילי דאבא למי פירך קהיל פירכא: מקימי דרשיקן חרמש לרבות קטנית: השת' דרשיקן חרמש ליתא לבש' ואיתרבי ק קמה לרבות כל בעלי קמה: כרם רעך ואל כליך לא תתן אבל כרם גוי תתן: הניחא וכו' פלוגתא בהגול בתרא: ולא של הקדש חסור לאכול: ולא מוצץ קיין וזורק חסרונים: ולא עכבים ודבר אחר לטבו' עכבי' במלח למיתקן שיאכל דרבה: ככפשך כחילין קן שלך: מה נפשך אוכל ופטור' מן המעשר דהא לא גומר מלאכה למעמר דתב' יין משירד לצור: אף פועל אוכל ופטור' ולא אמרי' קמיל וכאברי' אכיל על כרחו של בעל הבית הוק ליה במקח ומקח קובעת למעשר אף דבר שלא בפמרה מלאכה כו דזכניה אחשביה: אף קטבל מתחשב אף לו מריחו בבדי' בשדה: פני הבית סיכנס דרך הפתח שהן פני הבית ולא ורך גוי וקרפיפי: ואכלו בשערין ונתת ללוי וגו' משעת שכתבם לשעריך:

א לא דכתיב שבעך הוק ממעטיקן מואכלת אכילה גסה דאכילה גסה ולא הוק דרשיקן וחבלת ולא מוצץ דשתיים בכלל אכילה אבל השתא דכתיב שבעך ולא אכילה גסה אייתר ואכלת למדרש מיניה וכו': עד שיראה פני הבית ואם תזמר וסא תקן בפרק ואזכור חצר כזרית כל שהכל' בשמרים לתוכה לומר דלרבי יבאי אינו חייב במעשר עד שיראה פני הבית ופני החצר דהיינו שיכנס דרך שער החצר ופניו וכו' אמ' בסמוך לר' יבאי בס' לא שיקי דרך גנות הכי מילי למימר לאפוקי מכניס לבית כלל דרך שער החצר דאס' כן הכי קאמ' בסמוך ולמאן דאמ' לבית לבית אף שפ' שני עמודי פועל בבית ותלוש וכו' דרך שער החצר ומי' לומר היבא שהתאינא נוטה לחצר או עומדת בחצר אין צריך ראיה פני החצר אלא דאמ' שנקלמות חזן לחצר צריך שיכנס דרך שער החצר וכן משמע בפרק ב' דמעשרות דתנא תאינא העומדת בחצר אחת אחת אוכל ואס' דרך שקים חייב אבל מכל מקום אי אפשר לומר כן דתקן בפרק ב' דמעשרות ומייתי לה בהמכיא כו' יין היה אוכל באשכול וכנס מנינה לחצר וכו' וליעור אמר יבומר ר' יוסע אמר לא יבומר אבל להתחיל לכולי עלמא אסור ומשמע שבחצר אסור אף על פי שלא נכנס לבית מדרש' ונכנס לחצר ויש לומר דמורה רבי יבאי דחצר קובעת מדרבנן והא דאמ' עד שיראה פני הבית היינו מדאורייתא ואם תאמר לרבי יוחנן דאמר חצר קובעת מדאורייתא אמאי יבומר לרבי אליעזר ויש לומר דמיירי בחצר שאין הכלים נשמרים בתוכה דלא קבעה אלא מדרבנן מאי

לא: בשדה פ' בקו' ולוקח לא עדיף מגמר מלאכה לאכ' חס' בעל הנת' חי' במור מלאכה פסדה וקסח דאכ' מוקי' לה כפאין גנ' מלאכתו למעשה חב' מאי פרי' בעל הבית נמי חייב הלא כיון שלא עמ' מלאכתו למעשה יכול לאכיל' אפי' בבית כדאמר' ראשעים מערים אדם ונת' ומכנים במוץ שלה ועוד סלפי' המבי' משמע דלכליהו אמוראי' דהתם במקח אינו קובע אלא בדבר שבגנ' מלאכתו למעשה וכר' דהכי נמי לא בשדה לוקח חייב משום המקח קובע בדבר שבגנ' מלאכתו למעשה וק' לכליהו דלא מפליגו ופליג' כלוקח בעי ראייה פני הבית החצר: הכא בתאינ' העומר'

דמעיל' ליה דרך שער לאפוקי דרך גנות וקפ' פחות דלא כתב רבי חנינא חזאת כנפשוך כך נפשו של פועל מה נפשך אוכל ופטור אף נפשו של פועל אוכל ופטור אבל לוקח חייב מאי לאו בשדה א' רב פפא הבא בתאינה העומדת בגינה ונופה נוטה לחצר עסיק' מאן דאמ' לבית לבית אי הכי בעל הבית נמי גיחייב בעל הבית עיניו בתאינתו ולוקח עיניו במקחו ולוקח מדאוריית' מי מחייב והתניא מפני מה דרבו תגרות של בית הינו שלש שנים קודם ירושלים מפני שהעמידו דבריהם על דברי תורה שהיו אומרין עשר תעשר ואכלת ולא מוכר תבואת זרעך ולא לוק' אלא מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא לא כנפשוך למאי אתא לכדתני' כנפשוך מה נפשך אם חסמת פטור אף פועל אם חסמת פטור מתבי' מר' זוטרא איזוה גורג' למעשרות בקשואים וברלועים

ק' כקט' תאיב' דאין בה מעש' אלא ד' הדראורייתא לא מחייב אלא ר' וייקור והכ' איורי מדאוריית' ו תאיב' לפי שהיו מצויין ביניה' ונספה נוסה לחצר ולמאן דצית' לבית לא מצי לאקמי כענין וט' בגינה והולך לבית ואוכל דאי' על חובל' אלא כשעת מלאכה כדתנין במתניתין דדוק' בהליכת' מ' אמון לאמון אכל מ' פרי' חייב אכירה: בעל הבית עיניו בתאינתו ולוקח עיניו במקחו ת' תימ' ולוקח דוק' אוכל סתי' שתיים חייב אבל אחת אחת פטור כדאמ' לקמן קצן בין שפת' בין לא שפת' ח' אוכל ושפת' בין דנומה לחצר אפי' בעל הבית אסאר כדתנין במסכ' מעש' גבי תאיב' העומר' בחצר אוכל' אחת אחת שתיים חייב ויל' דקת' מיירי כשאינו רוב' ל' לקנט עכשו' יותר לא מה שאכל' ולכפי' חייב בשתיים אפי' בעל הבית כמו לוקח דלא שייך למימר עיניו בתאינתו דאין עיניו אלא במה שאכל' ולא חשבו גורג' בגמר מלאכה עד שילקוט' פלג' אחרונה וכי מוקי' לה הכא בעומדת בגגה ונופה כ' נוסה לחצר ה' דהנה מצי לאקמי כ' בעומדת בחצר אלא מילתא דשכיח' טפי נקט ועוד דגבי בית צריך לומר' נוסה לבית דעומדת בבית לא שכיח כלל נקט' נמי גבי חצר כהוב' ונקט' פיר' עיניו בתאינתו שישקרה חוץ לחצר משמע שרץ שס' שייך בבית בחצר היה לכפ' חייב ואין כ' ל' ר' יחיד' דאין שייך ראי' ית' פני החצר במחובר אפי' כל' התאנה היית בחצר ועוד לומר' מקח קובע אפי' בשדה בדבר שבגנ' מלאכתו בדאמ' כ' המביא כרי' וין וכסוף פרו' משמע גבי מקשאות דאפקיא אפי' בשדה אין פועל אוכל לפי שבגנ' מלאכת' חשב' שלא ראי' בית וחצר והיבי משכחת לדרידה שלוקח חייב במעשה ופועל פטור בדבר שלא בגמר מלאכתו אין פועל אוכל ע"כ לא משכחת אלא דלוקח אין אוכל שתיים אפי' לא שפת' ופועל כ' לא שפת' אוכל שתיים וע"כ היינו טעמא כדפרי' לוקח עיניו במקחו וחשיב שתיים גורג' וגמר מלאכה אבל בעל הבית עיניו בתאינתו לא מצי גמר מלאכה ופועל כ' לא שייך: תבואת זרעך ולא לוקח ואת דאמ' בסוף פ' דרכורות אמ' שמואל בר' נתן הלוקח טבלי' ממונדיה' מן הגוי מעשרן והס' שלו וקאמ' אי מרחיבהו גוי דעך ולא דייגן גוי אלא דמרחיבהו ישראל פיר' אחר שקבא' מן הגוי מעשר דאין קניין לגוי בארץ ישראל להפקיע' מיד מעשר והס' שלו דאתינא מוכח מאן דלא מצי' לאסתעווי דבא בקדי' וליבא למימ' מעשרן מדרבנן דאכ' אמאי קאמ' דאין קניין לגוי אפילו יש קניין צריך לעשר מדרבנ' כדמוכח בסוף הקומץ רבה דקת' אמ' ד' שמעון פעם נתערב לי טבל בחולין ושלתי לר' טרפון ואמ' לי בא קח מן השוק ופריך ולימא' ליה קח מן הגוי קסבר אין קניין כו' והוק' ליה מן החיוב על הפטור משמע דאי יש קניין הוה לוקח מן הגוי דהוי ליה מן הפטור על הפטור דהא תרמויהו דרבנן וא' דת' דהכ' איירי כלוקח אחר מירוח אבל ליקח קודם מירוח כי התם תבואת זרעך קרינא' ביה ואת' ובמנחות אמאי לא קאמ' ליה לך וקח ממורח דלא הוי חיובן אלא מדרבנן ויל' דמאי דמי מן החיוב על הפטור כיון דאילו קודר מוכר קני' ליה סוף חייב ה' משמע התם ואין להפרי' מדבר הקדמה חיוב על הפטור דאיבא מ' שאל' לך וקח מן הגוי ופריך ולימא' ליה וקח מן השוק קסבר אין רוב' עס' הארץ מעשרים והוס' ליה מן החיוב על הפטור דאמ' מן דשלג' דתבואת עס' הארץ דמאי היא אלא משום דמי' על החיוב על הפטור קאמ' וצריך עיון דכי משני התם קסבר אין קניין לגוי מכל' מקו' לימא' ליה קח מן הגוי דלמ' אין קניין מ' דריש דגוך ולא דגון גוי בסוף פרו' השולח ואת' לפר' דהכא משמע דלוקח קודם מירוח פטור מדאורייתא דהא פועל אוכל בדבר שלא בגמרה מלאכתו למעשה היינו קודם מירוח ומתחיל מקחו משעה שעשה מלאכתו ואז אינו מתקן ואכא פרי' ולוקח מדאוריית' מי מחייב ויל' שקמקח אינו מתחיל עד שאכל' ואתה טעה כבר נתקן ורבי יצחק בר' מרדכי הק' על פר' דהא לוקח תבואה ממונדיה' מעס' הארץ הוי דמאי משום דשכך קוא' אבל אם ודאי לא עישר חייב לעשר מן התורה אע"פ שנתמרה כבר ולא שירכ' היא דכתי' דעמ' לא הוי מ' מדאורייתא לא מחייב אלא מעשה ודאי הוי מדרבנן וצריך ליתנין לבקן וללוי' אבל לר' יצחק בר' מרדכי בר' לפר' אפי' אכל' לוקח שאי' ממונדיה' פטור שצדיק' לא נתחייב ברשות מוכר אבל לוקח ממונדיה' קואל' וכתחייב ברשות מוכר תו' לא פקע טבל מיביה' כמו בהקדש והפקד' שאס' ס' הקדש והפקד' קוד' מירוח מפקיע מידי מעשה אבל לאחר מירוח אינו מפקיע כמו שפי' ריב"א בבבא קמא ומביא ראיה מן הירושלמי ולוקח מן הגוי פוי אפיה' דאס' בתמורה ברשות הגוי פטור משום דגוך ולא דגון גוי וכשלא נתמרה מרשותו חיי' דאין קניין לגוי בא' להפקיע מיד מעשר ולא מקרי תבואת זרעך של מוכר אלא תבואת הלוקח ממנו ולא חשיב לוקח מאי

אכילת אלו
בית מלאכה
אין נשוי פטור
הוא מן הפועל
אפי' אין פועל
כל

דמעיל' ליה דרך שער דאפילו הבית לא קבע לי' אפי' כי מעייל לי' דר' שער ביאתו: אבל לוקח חייב דמקח ממשכיב ליה בגמר מלאכה: מאי לאו בשד' נ' מקח לא עדיף מגמר מלאכה: נוסה לחצר דמכ' תנשא חזינא פני חצר: אי קבי בעל הבית פני תלפ' ה' גמר מלאכה' וקרי רוחא פני הבית: עיניו בתאינתו אין הנפק' חשב' בעיניו הילכ' הולך אחר שעיקר ושיקרה בחוץ הילכך עד שיגמר כל לקיטתו ויכנס לבית לאו גמר מלאכה ה': במקחו וק' פירות התלפ' ומשנתלשו באו לבית: ולוקח דאוריית' מי מחייב דאיצטריך ל' לקרא' לאפוקי פועל מתורת לוקח: של בית הינו סס מקום: שהעמידו דבריהם כלומר מק' שאס'ר דבריהם חכמים ממצא לו קיתר מן התורה: עשר מעשר תרי קראי דסמוכי לקדדי: לא כנפשוך למאי אתא קאחיל וגבי לוקח נמי פטור פועל למה לי קרא: אם חסמת קצת דמים שלא לאכל' כחזוקה: פטור מלאו דלא תתא' ולא תילף מינא לחיובא מקל וחומר כ' כדלקמן: איזוה גורג' של פירות למעשרות שיהא קרוי גורג' וגמר מלאכה לאס'ר בהן אכילת עראי:

בועומדת בחצר אלא מילתא דשכיח' טפי נקט ועוד דגבי בית צריך לומר' נוסה לבית דעומדת בבית לא שכיח כלל נקט' נמי גבי חצר כהוב' ונקט' פיר' עיניו בתאינתו שישקרה חוץ לחצר משמע שרץ שס' שייך בבית בחצר היה לכפ' חייב ואין כ' ל' ר' יחיד' דאין שייך ראי' ית' פני החצר במחובר אפי' כל' התאנה היית בחצר ועוד לומר' מקח קובע אפי' בשדה בדבר שבגנ' מלאכתו בדאמ' כ' המביא כרי' וין וכסוף פרו' משמע גבי מקשאות דאפקיא אפי' בשדה אין פועל אוכל לפי שבגנ' מלאכת' חשב' שלא ראי' בית וחצר והיבי משכחת לדרידה שלוקח חייב במעשה ופועל פטור בדבר שלא בגמר מלאכתו אין פועל אוכל ע"כ לא משכחת אלא דלוקח אין אוכל שתיים אפי' לא שפת' ופועל כ' לא שפת' אוכל שתיים וע"כ היינו טעמא כדפרי' לוקח עיניו במקחו וחשיב שתיים גורג' וגמר מלאכה אבל בעל הבית עיניו בתאינתו לא מצי גמר מלאכה ופועל כ' לא שייך: תבואת זרעך ולא לוקח ואת דאמ' בסוף פ' דרכורות אמ' שמואל בר' נתן הלוקח טבלי' ממונדיה' מן הגוי מעשרן והס' שלו וקאמ' אי מרחיבהו גוי דעך ולא דייגן גוי אלא דמרחיבהו ישראל פיר' אחר שקבא' מן הגוי מעשר דאין קניין לגוי בארץ ישראל להפקיע' מיד מעשר והס' שלו דאתינא מוכח מאן דלא מצי' לאסתעווי דבא בקדי' וליבא למימ' מעשרן מדרבנן דאכ' אמאי קאמ' דאין קניין לגוי אפילו יש קניין צריך לעשר מדרבנ' כדמוכח בסוף הקומץ רבה דקת' אמ' ד' שמעון פעם נתערב לי טבל בחולין ושלתי לר' טרפון ואמ' לי בא קח מן השוק ופריך ולימא' ליה קח מן הגוי קסבר אין קניין כו' והוק' ליה מן החיוב על הפטור משמע דאי יש קניין הוה לוקח מן הגוי דהוי ליה מן הפטור על הפטור דהא תרמויהו דרבנן וא' דת' דהכ' איירי כלוקח אחר מירוח אבל ליקח קודם מירוח כי התם תבואת זרעך קרינא' ביה ואת' ובמנחות אמאי לא קאמ' ליה לך וקח ממורח דלא הוי חיובן אלא מדרבנן ויל' דמאי דמי מן החיוב על הפטור כיון דאילו קודר מוכר קני' ליה סוף חייב ה' משמע התם ואין להפרי' מדבר הקדמה חיוב על הפטור דאיבא מ' שאל' לך וקח מן הגוי ופריך ולימא' ליה וקח מן השוק קסבר אין רוב' עס' הארץ מעשרים והוס' ליה מן החיוב על הפטור דאמ' מן דשלג' דתבואת עס' הארץ דמאי היא אלא משום דמי' על החיוב על הפטור קאמ' וצריך עיון דכי משני התם קסבר אין קניין לגוי מכל' מקו' לימא' ליה קח מן הגוי דלמ' אין קניין מ' דריש דגוך ולא דגון גוי בסוף פרו' השולח ואת' לפר' דהכא משמע דלוקח קודם מירוח פטור מדאורייתא דהא פועל אוכל בדבר שלא בגמרה מלאכתו למעשה היינו קודם מירוח ומתחיל מקחו משעה שעשה מלאכתו ואז אינו מתקן ואכא פרי' ולוקח מדאוריית' מי מחייב ויל' שקמקח אינו מתחיל עד שאכל' ואתה טעה כבר נתקן ורבי יצחק בר' מרדכי הק' על פר' דהא לוקח תבואה ממונדיה' מעס' הארץ הוי דמאי משום דשכך קוא' אבל אם ודאי לא עישר חייב לעשר מן התורה אע"פ שנתמרה כבר ולא שירכ' היא דכתי' דעמ' לא הוי מ' מדאורייתא לא מחייב אלא מעשה ודאי הוי מדרבנן וצריך ליתנין לבקן וללוי' אבל לר' יצחק בר' מרדכי בר' לפר' אפי' אכל' לוקח שאי' ממונדיה' פטור שצדיק' לא נתחייב ברשות מוכר אבל לוקח ממונדיה' קואל' וכתחייב ברשות מוכר תו' לא פקע טבל מיביה' כמו בהקדש והפקד' שאס' ס' הקדש והפקד' קוד' מירוח מפקיע מידי מעשה אבל לאחר מירוח אינו מפקיע כמו שפי' ריב"א בבבא קמא ומביא ראיה מן הירושלמי ולוקח מן הגוי פוי אפיה' דאס' בתמורה ברשות הגוי פטור משום דגוך ולא דגון גוי וכשלא נתמרה מרשותו חיי' דאין קניין לגוי בא' להפקיע מיד מעשר ולא מקרי תבואת זרעך של מוכר אלא תבואת הלוקח ממנו ולא חשיב לוקח מאי

לאי משיפסקו בעדה לא מצינו... מלאכה כביעין שבת וכו'... המביא כרי יין וכו'...

משיפסקו מפר' במס' ביצה משינוטלו פיקס שלהן והוא פרח הגדל בראש ודבוק בו אחר זמן הוא נופל בתלוש...

משיפסקו ואמר רבי אסי משינוטל פיקס שלהם מאי לאו משיפסקו אפילו בשדה לא משיפסקו בבית אי הכי משיפסקו עד שיפסקו מיבעי ליה איתנא עד שיפסקו הוה אמינא עד דגמר לפיקוסיהו קמלן משיפסקו מבי אתחולי פיקוסיהו מתיב ביר זוטרא בריה דרב גחמן גורנו למעשר לחייב עליו משו' טבל משתגמר מלאכה ואיזהו גמר מלאכתו הכנסתו מאי לאו הכנסתו אפי' בשדה לא הכנסתו לבית זה הוא גמר מלאכתו ואיב' אימא כי קאמר רבי ינאי בזתים ועגבים דלאו בני גורן גבהו אבל חיטין ושעורין גורן בהדיא כתיב ביה אשבחן אדם במחובר ושור בתלוש אדם בתלוש מגלן קל וחומר משור ומה שור שאינו אוכל במחובר אוכל בתלוש אדם שאוכל במחובר אינו דין שאוכל בתלוש מה לשור שכן אתה מצוה על חסימתו תאמר באר' שאי אתה מצוה על חסימתו ויהא אדם מצוה על חסימתו מקל וחומר משור ומה שו' שאי אתה מצוה להחיותו אתה מצוה על חסימתו אד' שאתה מצוה להחיותו אינו די' שאתה מצוה על חסימתו אמר קרא בגפשו של פועל מה גפשו אם חכמתן פטו אף פועל אם חסם פטור ואלא מגלן אמר קרא קמה קמה שתי פעמים אם אינו עניין לאדם במחובר תגיהו עניין לאדם בתלוש ר' אמי אמר אדם בתלוש לא צריך קרא כתיב כי תבא בכרם רעון מי לא עסקינן ששכרו לכתף ואמר ר' חמנא לביבול שור במחובר מגלן קל וחומר ומה אדם שאינו אוכל בתלוש אוכל במחובר שור שאוכל בתלוש אינו דין שאוכל במחובר מה לאדם שכן אתה מצוה להחיותו תאמר שאי אתה מצוה להחיותו ויהא שור מצוה להחיותו מקל וחומר ומה אדם שאי אתה מצוה על חסימתו אתה מצוה להחיותו שור שאתה מצוה על חסימתו אינו דין שאתה מצוה להחיותו אמר קרא וחי אחיך עמך אחיך ולא שו' לא מגלן אמר קרא כי תבא בקמת רעון בפעמי'

מיירי חלל בזה... פירכא דהבא... אין לפר' משיפסקו... לבית דהאי ליטת... דפרי' עד שיפסקו... משמע דאפי' הכניסה... במעש' עד שיפסקו חלל... בתוך הבית ותימא כי... קידם גמר תקנה... ממכנים תבואה בחיץ... חושביא דפטור מן המעשר... דהא דקאמר ר' אבא שכיב... אוכלת ופטורה מן המעשר... מרנח דאב' אי זו הערנה יבנה... דפשיס פריך ואין שיהיה... ודאי והתן חכר שמת... מלאכה פירות אפיקו בני... בחוקת מתקנין דחוקה... וקא התם דדאי טבל ס'... לא עשרינקו וקאמרי שפך... ודאי ומשני התם שפך וס'... עבד כדרכי אופעיא ואס'... לעשרינקו אחר מירוח מאי... עבד כר' אופעי' השת' שפס... הייב במעשר ואמאי היו בחוק... ויס' לומר דדאי חטין וצעורין... למר' בשדה ולא הכניס לבית ממורחין... לא מחייבי במעשר אלא כפי פני הכי... ממורחי' אבל קשואי' דלועין אי רגילות... להכניסן בבית עד הפקוס... שיפסקו מיבעי ליוכן דייק בסוף פר'... ד' מיתות ע' שתקא נערה מיבעי ליה... ואל' שלהי ר' יסא'על בעז' דאמר ר'... עקיב' משיקפס' עד שיקפס מיבעי לז'... לחפיקי מתקן דאומ' משידל לכור ויל'... דהתם ליכא למיטעי כי הבא אב' התם... קט משיקפס' לאפיקי ממ' דתני' בתר... קבי משי'על ומשי'על אתא לחפיקי... תוסס כן מ' יוס אב' איירי דתכ' משידל... לכור לכך נקט בכלוקו כן: פי... קאמר ר' ינאי בזתים ועגבים דלאו בני... גרן נכהו ואע"ב דתיירוס ויסקר כתיב... וקיינו לאחר שדרכן לעשותם יין ושמן... ר' ינאי מיירי בשחין דעתי' לדרכן אב'... לאכלן כך דחייב לעשר מן התור'... בדחיות פני קבית אב' גב דכפס' לא... זבחה שור שאינו אוכל במחובר... במסקא דריש דייס' דאכל במחובר והשתא אכתי' לא מסיק אדעתיה וכלא הכי לא קאי ק"ו נא' תאמאי עבד ק"ו שאינו אמת לפי המסקא... סוק ליה למיעבד ק"ו ומה שור שאי אתה מצוה להחיות אוכל כו' ויל' הניחא ליה לעשות קל וחומר מאכל בשעת מלאכה טבא ללמוד

מצינו אלא תירוס ויזכר אכל דגן אין רגילות לאוכלו בשכולי ולכך לא מחייב לעשר חלל עד שתמדה במסקא דריש דייס' דאכל במחובר והשתא אכתי' לא מסיק אדעתיה וכלא הכי לא קאי ק"ו נא' תאמאי עבד ק"ו שאינו אמת לפי המסקא סוק ליה למיעבד ק"ו ומה שור שאי אתה מצוה להחיות אוכל כו' ויל' הניחא ליה לעשות קל וחומר מאכל בשעת מלאכה טבא ללמוד

תפועלים

וקרע יצא החולב כל כריס בכל מערכתן חשי' בעלי חיים
ודולי קרקע דדרי' ונתת הכסף בבקר ונבאן מה הפרט
מפירי וגידולי קרקע התם קרי להי גדולי קרקע לפי
קרקע חבל' הכח' - ק' שפיר חולב ויגבן דלא הוי בכלל
דל ונזמח מן קרקע :

אם ינו ענין לאדם במחובר תנהו ענין
לשור במחובר רבי' אמר לא אדם בתלוש
ולא שור במחובר צריכי' קראי דכתיב לא
תחסום שור בדישו מכדי כל מיל' איתנהו
בחסימא וילפו שור שור משבת אס' - בן
לכתוב רחמנא לא תדוש בחס' מה שור
דכתב רחמנא למה לי לאקושי' חוסס ל'
לגחסם ונחסם לחוסס מה חוסס אוכל
במחובר אף נחסם אוכל במחובר ומה
נחסם אוכל בתלו' אף חוסס אוכל בתלו'
תנו רבנן דייש מה דייש מיוחד דבר
שגידולי קרקע ובשעת גמר מלאכה פועל
אוכל בו אף כל שגידולי קרקע פוע' אוכל
בו יצא החולב והמחכץ והמגבן שאין
גידולי קרקע ואין פועל אוכל בו למה לי
מכי תבא בכרם רעך נפקא איצטריך סל'
דעתך אמנא הואיל וכת' קמה לרבות כל
בעלי קמה להי' בו נמי מידי הלאו גידולי
קרקע נעוהו קמלן תנא אידך דייש מה
דיש מיוחד דבר שבשעת גמר' מלאכה
פועל אוכל בו אף כל שהוא בשעת גמר
מלאכה פועל אוכל בו יצא המגבש בשומי'
ובבצלים הואיל ואין גמר מלאכה אין פועל
אוכל בהם למה לי מואל כליך לא תתן
נפקא לא צריכא אע"ג דקא משליף קטצי'
מביני אלימי תניא אידך דייש מה דייש
מיוחד דבר שלא נגמר' מלאכתו למעשר
פוע' אוכל בו אף כל שלא נגמר מלאכתו
למעשר פוע' אוכל בו יצא הבודל בתמרי'
ובגרוגרות הוא' ונגמר' מלאכתו למעשר
אין פועל אוכל בו והתניא הבודל בתמרי'
ובגרוגרות פועל אוכל בו אמר רב פפא כי

נת' אמינא הואיל וכתוב
ה קמה שני חשי' ותימ'
לרבות כל בעלי קמה
בתלוש יל דק' סלק'
א כדר' חד' מיי' דרשו
דוס לרבות מלאכה המכתב'
יל' לרבות דבר' הואיל
דכתיב כל בעלי קמה
ה שפי דמכל בעלי ק
שפיר בעלי חיים שהם
נענינו אכתי' בדיה מקמה
מזיל מן הארץ כגון חולב
דכתיב רחמנא חטריק'
דתיב דייש' כתיב דייש' אלא
מלאכה הוה מוקמי'
דמיא דייש' דמיא דפועל
לדי' להוסיף חולב
יוקא במחבר אמר
ר דמיא דייש' ועו'
נחמא דרשות דכסאון
המקטף והאופה תימא
למה חופה היצטריך למיתכי
קתנא לש' משום דמשכחא
במלאכה יל' לא לש' על ידי א'
שיה דחמו' יצא' כל שעה הדוכסנין
זיסקריטון י' חפ' חיל' פטורי'
בתנור חיבי' א' מקטף אחאי תני לה
וכי' מקטף כל' לישא : יצא
המגבש בבצלים כרא' דאי לא ואל כליך
לא תתן לא הוה דרשינן מדיש אלא מה
דייש מיוחד דבר שלא נגמר' מלאכתו
למעשר אבל לשעת גמר' מלאכתו שחין
כדיך לקרקע לא הוה דרשינ' ליה אבל
השתדקת ואל כליך למדרש בשעת
גמר' מלאכה דרשינן כמי מדיש להכי :
אי קסי חלק נמי לא דחלה בחונה
לארץ לא הויא אלא מורכבן כדמוכח
בפרק ט' כהם :

תניא ההיא בתוחלני תניא אידך דייש מה דייש מיוחד דבר שלא נגמרה
מלאכתו לחלה ופועל אוכל בו אף כל דבר שלא נגמרה מלאכתו לחלה
פועל אוכל בו יצא הלש והמקטף והאופה שנגמרה מלאכתו לחלה דאין
פועל אוכל בו והלא נגמרה מלאכתו למעשר לא קשיא בחוצה לארץ עסקינן דליבא מעשר אי הכי חלה נמי
ליבא אלא לעולם בארץ ולא קשיא בשבע שבישו ובשבע שחילקו דאמר שבע שבישו ושבע שחילקו
נתחייבו בחלה ולא נתחייבו במעשר

אם אינו ענין לאדם במחובר דהאחד מניהו נפקא : מדי' י'
חיתקה בחסימא כלומר על כרחיך שור לאו דוקא וכל שאר בהמה
איתנהו בתורת חסימא דילפינן שור שור משבת בפרק שני גמר'
את הפרק דגבי שבת' וכל בהמתך וכיון דשור לאו דוקא הוה נ'
דכתיב רחמנא לכתוב לא תדוש
בחסימא : לחוקשי חוסס לנחמס הוה
לשור ושור לאדם לענין חסיל' ש' עני'
: בשעת גמר' מלאכה זו הויא שעי'
גמר' : המחכץ מיי' חרוצי חלב :
שבשעת גמר' מלאכה ועפשי' הוא גמר'
מלאכתו ומתכ' לאחר גמר' מלאכה
קאמר דחין חובלין כגון כתפרתו פ'
עגולין : המחכש קא סלק דעתך ששוקי'
מבינין שחין יפת : דקא משליף כ'
קטני יש בבצלין שמסתרינן ולא יק'
בסין לעולם וקרינן כל' ליש' ועיקרין
חנתן מכין הגדולים להרחיק מקום
ולקתפשו דאיכא השתא נתינה לכלי'
של בעל הבית ולא ממעט מאל כלין
לא תתן וממעט לקו מדייש דלאו שעת'
גמר' מלאכה דעקר פועלה משו' תקין
גדולים הויא שהם מחוברין ועומדין :
הבודל בתמרים ובגרוגרות שמדבקת
זו עם זו ומדילין במגריפה : בתחלה
תמרים רעים שחין מתבטלין בחל'
ומכניסין לקיוב בכלי של כפות תמרים
ושחין חותלות ומתחממות ומתבטלות
וקודם שמתבטלו קאמ' דהבודל כן
פועל אוכל בהם דלא נגמרה מלאכתו
למעשר : הלש משכתן המים וגילגלו'
כתחייב בחלה ועדיין צריכה ללש'
ולסוף ולכענא הרבה : המקטף עורך
נחמ' פניה : ותפוק ליה משום מעשר
וקלא כיגמרה מלאכתו למעשר ונחמ'
והקרקע דמקמי לישא נמי לא חבול :
כתחייב בחלה ולא כתחייבו במעשר
בפ' דקדושין דכתי' בבואכם אל הארץ
שיכה הכתיב ביאה זו מכל ביאות ש'
שבשולס שח' בהן כיתבאו וכאן נאמר
בבואכם משכנסו לארץ נתחייבו בחלה
אכל במעש' לא נתחייבו אלא לח' ירוש'
וישיכה דכתיב עשר תעשר וכתוב ה'
בתר' במקום אשר יבחר עד שגמרה
שילה לא נתחייב וקיינו לאחר כיבוש
וחילוק כדכתי' ביקוש' וכל ימי כיבוש
והחילוק הויא אוקל מועד בגלגל יד'
שכיס כדאית בערכין מירי

מדי' י'
מדי' י'

הפועלים

אחת אחת אכל פי' בק' קצ' עם כעל הכית עם שי' אכל
השתא הוי כעין מקח כר' לר' דלפי קאי ארישא אשכח
לעורר דאי אשכח לקצור למה יתנה בחינם כיון דמן התורה אובל
וקצוה כמו אחאי מהכיא שלא יאכל שתיים שתיים כיון דעל חנם

הרי זה לא יאכל מן הקצ' שבאין דבעינן סעתי גמר מלאכה : שכת
לכבוד העשבים : למשק ביתים ללקט בסאר פירות אחת כנסתין
על גבי קרקע : קצ' וקצוה עם בעל הכית על מנת שאובל קוק
ליה כעין מקח : אחת אחת אכל דפחות משתיים לא חייב איסור

הרי זה לא יאכל שכרו לכבוד שכרו ל
למסוק שכרו ללקט שהרי זה אוכל ופטור
שהתורה זכתה להן קיצ' אחת ואחת ו
ויאכל שתיים שתי' לא יאכל וספת במלח
ויאכל אחיא' אלימא אסיפא כיון דקצ'ץ
כל היבי דבעי ליכול אלא לאו ארישא א'
אבי' לא קשיא כאן בארץ כאן בחוצה ל
לארץ בארץ קבעא ספיתא בחוצה לארץ
לא קבעא ספיתא אטרבא מי איבא מידי
דבארץ קבעא ספיתא מדאוריית' ובחוצה
לארץ לא קבע' ספיתא ומותר לכתחילה
אלא אמר רבא בין בארץ בין בחוצה ל
לארץ חדא לא קבעה ספיתא תרתי קבעי
ספיתא קצ'ץ בין ספת ובין לא ספת אחת
ואחת אוכל שתיים שתיים לא יאכל לא
קצ'ץ ולא ספת אוכל שתיים שתיים ספת
אחת אחת אוכל שתיים שתיים לא יאכל
ותרתי דאבעי ספיתא מנלן אמר רב מתנא
דאבו קרא כי קבעס כעמיר גורני' תנו רבנן
פרות המרכסות כתבואה והדשו בתרומה
ומעשר אינו עובר משום כל תחסום אבל
בפגי מראית העיין מביא בול מאותו המין
ותולה לה בקרסולין שבפיה ר' שמעון בן
יוחאי אומר מביא כרשיגין ותולה לה ש
שהכרשיגין יפות לה מן הכל ורמינהי
פרות המרכסות כתבואה אינו עובר משו'
בל תחסום והדשות בתרומה ומעש' עובר
משום כל תחסום וגוי הדש בפרתו של ש
ישראל אינו עובר משום כל תחסום וישראל
הדש בפרתו של גוי עובר משום כל ת
תחסום קשיא תרומה אתרומה קשיא
מעשר אבעשר בשלמ' תרומה אתרומה
לא קשיא כאן בתרומה כאן בגידולי

כיון קיצ' וקצ' קצת דמאי פריך כיון
קצ' כל ממי דבעי לאכו' למה פשו' לו
כל כך שיוכל לאכול כולל משום דקצ'ץ
הא לא פיר' לאכול במלח ואיכתי' ל
לקצוץ דמדיבא לא קוה אכיל' כלל כיון
ששכרו לעדור ור' פי' קצ'ץ שהת' שלא
לאכול חלה עשור פירות או עשירים ה
והשתא פריך שפי' במאי דבעי יאכלס :
שתיים לא יאכל דמקח קובע
בגמר סעמרה מלאכתו למעשר וכי
תלם שתיים ביחד חשיבי גורן כדיליף ב
יימק ספולוקח לא יעשה גורן אחד :
קבעה ספיתא והיא דלעיל
לא יספית מיורי בארץ וחת'
לא מוקי הויא דלא יספית מ'
גמר דבארץ אחר לכדאמר
הויא והיא דספת במלח קאי אסיפא
ומיורי בין בארץ בין בחוצה לארץ
וקמלן דלא קבע' ספיתא והשתא לא ת
תקמי' ויהי הא דפריך אדאביי ויל' דאי
לאו דאשמועינן בשום מקום דספית'
קבעה לא קוה אשמועינן שום חידוש
הויא בריית' דספית' וליהבי מוקי להאי
דלא יספית בארץ משום דספית' קבע'
וקסת' קמל' הויא דספת דאע"ג דבאר'
קבעה בחוצה לארץ לא קבעה :
ותרתי מנלן דקבעס ספית' מקח
כיון קב' אבתרתי כדאמר לעיל אלא
משום דבספיתא קיימינן נקט ספיתא
גוי' קבעס כעמיר גורכה אשמת'
היא : דהרבסות כתבואה לא
לעשות להם מיירי דהכא דשייכא חלה
לאו גורן בתר גמר מלאכה למעשר
אלא בתר גמר לעשות קליות או שתית
מיורי דגשות במעשר ובתרומה
גוי' עשור משום לא תחסום פיר' בקי'
גוי' עשור לנ' חיי תרומה ומעשר ש'
ש' דל' עשור לתינת תרומה ומעשר לא
ל' מיורי דמלאכה אפילו סן מלין
ממיקין לא' גור דאין רגילות להיות
ק' דקצ'ץ גור דבארץ גוי' עשור משום
גוי' עשור ומעשר קראי לו ומ'
גוי' עשור ומעשר קראי לו ומ'
ק' עשור בהמתו ואפילו בקן

סע גורן בדבר שלא כגמר מלאכתו
: שתיים שתיים לא יאכל דשתיים ממי
ממי להו מילתא דחשיבותא כגון קצ'ץ
או מקח חיל עליוהו סס גורן כדיליף
אשמתא מקרא לקמץ וקביעותא
דקצ'ץ מקח דרכין היא כדאמין
לעיל דאי מדאורייתא איך חילוק בין
שתיים לאחת : ואסת' במלח ואובל
קב' ספיתא במעשר לא מהניא ולא
כקט ליה חלה לאשמועינן דלא מעכב
עליה כעל' ספית' : אהיא איכתי' קצ'
לאשמועינן : אלא לאו ארישא דלא קצ'
: כאן בארץ כאן בחוצה לארץ וספיתא
לאו משום עכבים ודבר אחר לענין
דיבא נקט לה חלה לאו משום חשיבות
אכילה לענין מעש' נקט ליה ואסיפא
קאי בארץ דמעש' דאוריית' הוקבעה
ספיתא דספיתא במלח גמר מלאכתו
דגלי' דעתיק דלית ליה גורן אחריתא :
מותר לכתחילה בתמיכי קיבי דמעש'
דידיה מרכבין תיקבע לה ספיתא מ'
מדרכבין דכל דקקון רבבן כעי' דאורייתא
תקין : תרתי קבעה ספיתא כדיליף
לקמץ בפחות משתיים לא הוי גורן :
קצ'ץ בין ספת ובין לא ספת קצ'ץ משו'
גורן כשאין שתיים ואחת אחת אוכל שתי'
לא יאכל ובין דאכילה על די קצוה
ליתא בשתיים לא קבע' בקן ספיתא מ'
משום הכי קתני ספת במלח ואובל
ואסיפ' דוקא קאי : לא קצ'ץ לא ספת
אובל שתיים ספת לא יאכל שתי' דקבעה
ספיתא ומשום הכי קתני כברייתא ק'
קמייתא ולא יספית דלאו בקצ'ץ איירי
ואכילתו בשתיים שתיים : ותרתי דקבע'
ספיתא מנלן כלומר מנלן דבעינן ת'
תרתי וכד' מהני לא : כי קבעס כעמיר
גורכה איך גורן כלל קיבין ואין קבין
פחות משתיים : המרכסות כתבואה ש'
שגורין שעורין במים ומייבשין אותן
כתבוי' ודשי' אותן כפרו' לקסיר קליפתן
וקוא משלא : והדשות דישת' שבלין :
בתרומה ובמעשר כגון סהוקדמו
בשיבלין : איך עובר בלא תחסום
מרכסו' משום דגמר מלאכתו למעשר

שהוא מאכל בהמה מותר לאכול ולא חזין משום
דכ' דריש כהדיק במעילה מדי' גזוהא דתנן וכן
פירש לא תאכל כרשיני הקדש

מעשה דישה תרומה ומעש' דדסת' דייש לאו בתרומה ומעש'
קרא דאין תרומה ומעשר בתם חלה מן המרוח ואילך כדכתי' כדב'
מן הגורן מפני מראית העין שלא יאמרו עליו שהוא חוסס : בול
מלא אגרוף : כגורסקלין שבפיה שק או טרבקל תולין בגורמה וקמאס
גורן

גורן אינו נטור דהוה כדנולו אחריו לו חסוה חרבו ודכוה דהחדוה שלד אינו נולו יבירת לא תחסום : גירולי

הפועלים

תחילת תרומה שולעתה וגדלה הגדולין תרומה מדרבנן וזה אמר מ
ממנה עשר דבר שרכו בית שמי על בית הילל בימיא שבת
גידולי תרומה מדרבנן הוא קריבא בים דייש סתמא: בשלמ
דעקר מעשר ים לי פדיון

גידולי מעשר חולין דלא שייך למיגור סמא יסהא ביה
באומאם דלאא יפהא כיון שיכול לפדותו ואפי' לקוח בכסף
סמאמא דאינו כפרה לר' יהודה לא מוכרו על גידולין דליהוי מעשי
דעקר מעשר ים לי פדיון

גבל תבואה שמימרהה בכרי וזרעה ב
בטלה הרי היא כשאר חולין וא כל
קומה ערמי עד שימרח דכיון דזרעו
לא וכו' ליה איסורי וכתרומה הוא
דגור כדמפ' התם גזרה משום תרומה
הקרה ביד ישראל שמי' זרעה להפטר
שלא יתכסה לכהן חי כמו משום תרומה
עומה ביד כהן דין' משנה לה לזרעה
ואפי' בה לדי תקלק: פליגתא דר' מאי'
והקרה בקדושים: ממון גבוה ולא ק
קרי' ביה כד'ישו ובני תרומה מיתקומ
מיתה פרה של ישראל שאר להחילה
תרומה ואפילו אם ד' כהן דתני'
בין ששכר פרה מישאל חף על פי
מ'ומותיה עליו לא יחילה כרטיני
תרומה: קיבי דמי דליהוי מעשר
קדש דייש: כגון שהקדימו וקראם
עניו בשבולין: וכיון דגם מעשר עליו
ל' יהודה כהן דממון קדיש הוא:
הא בעי תרומה שאמר לאכלו חוץ ל
לחומת ירושלים וקיבי חתי לאו דלא
תחבס ודמי לאו דלא תכל לאכלי ב
שבערי: בית פני היקף חזון של
זוטלם שקוישו עליו קרוי בית פני
וגר' לי שקיה חבישתא של עיר זיגבל'
בל' קדמ' כפ' זה קנה חמור וזה קנה
בית פני: כהן במעשר דמאי דליתיה
אלא מדרבנן הלוקח מעם האר' שחייבו
לפרי' מעשר שני על הספ' ולהעלותו
לירושלם: אף הוא יחזק כהן גדול
במכת סוטה: כיטל את הוידוי של
מעשר ואפילו של חברים שאין לומר
בערתי הקדש מן הכי' וגם נתתו ללוי
לפי שלא היו כותמים מעשר ראשון ל
ללוי כהילתו דרהמכא אמר ללויס
וקב' וכו' עזרא וכו' לתתו לכהנים:
וגזר על קדמאי בלוקח מעם הארץ ש
שיפיש הכל משפ' מפסי שהטבל עון
מיתה חוץ מן התרומה שלא גזר להפרי'
ולא גזר על קדמאי לפי ששלח בכל
גבול ישראל וראה שהיו עמי הארץ מ
חולין במעשרות ולא היו מפרישים
אלא תרומה גדולה: תרומת מעשר
שהלוי מפריש לכהן מעשר מן המעשר
וקא קרני תרומה ואסור בכתרומה:
ומתרת חולין מעיי' וקורין אותו ר' יולר
מ'ינא ר'י ללול במים שהחיון קשין
לה: חס' פרת' ודג' כד'ישה שלך:
אמירק לגי שכות מדרבנן

בגידולי תרומה אלא מעשר אבועשר ק
קשיא וכי תימא מעשר אבועשר נמי לא
קשיא באן במעשר כאן בגדול' מעשר
בשלמ' גדולי תרומה' אלא גידולי מעשר
חולין ניהו דתנן גידול' שכל וגדול'
מעשר שני חולין אלא לא קשיא הא רבי
מאיר הא ר' יהודה הא ר' מאיר דאב' מעש'
כמון גבוה הוא הא ר' יהוד דאב' מעש' שני
כמון הדיוט הוא היכי דמי כגון שהקדימו
בשיבולין לר' יהודה והא בעי חומה כגון
שדש לפני מחומ' בית פאגי א' א' לא קשי'
כאן במעש' ודאי כאן במעש' דמאי השתא
דאתת להכי תרומ' אתרו' נמי לא קשי' כאן
בתרומת ודאי כאן בתרומת דמאי בשלמ'
מעשר דמאי איבא אלא תרומת דמאי מי
איכ' והתניא אף הוא ביטל את הוידוי וגזר
על הדמאי לפי ששלח בכל גבול ישראל
וראה שלא היו מפרישין אלא תרומ' גדול'
בלבד אלא לא קשיא כאן בתרומ' מעשר
ודאי כאן בתרומת מעש' דמאי בעו מיניה
מרב ששת הית' אוכל' ומתרות מהו משו'
דמעלי' לה הוא והא לא מעלי' לה או דילמ'
דחזיא ומצטער והא חזיא ומצטער אמר
להו רב ששת תניתוה ר' שמעון בן יוחאי
אומ' מביא ברשינן ותולה לה שהכרשינן
יפות לה מן הכל שם מינה משום דמעלי'
לה הוא שם מינה איבעי' להו מהו שיאמר
אדם לגי חסום פרת' ודוש בה מ' אמרינ'
כי אמרינן אמירה לגוי שכות דגי' מילי' ל
לענין שבת דאיסור סקילה אבל חסימה
דאיסור לאו לאו דילמא לא שגא ת' ש'
גוי הדש בפרתו של ישראל אינו עוב' משו'
בל תחכם מעב הוא דלא עובר דא' איסור
איבא בדין הוא דאיסור' נמי ליבא ואידי'
דתנא סיפא ד' ישראל הדש בפרתו של גוי
עובר תנא רישא אינו עובר ת' ש' דשלחו
ליה לאבוה דשמואל הלין תורי' דגנבין

כאן במעשר שני דאפי' לר' יהודה
עובר מן לחומה כדפ' ב' בסמוך
בשי' חומה ותימ' להלא חי לחו' לעק'
חיסל פיעל משל הקדש כי היכי
משל חבירו ולא קוי גזל' וק' חיתק'
למימר דשרי חן לחומ' דהא לר' יוסי
ממוכו הוא ויכול לקדש בו חסמה ח'
חן לחומה כדמס' כ' דייש' וי' ד' ר' יוסי
הכי לא קרינן ביה דיישו סני' ולא
דעק ד' ר' אמרי' בשפ' חלק דלכ'ו
עלמא לא מקרי' שללה בני עיר הו'
ופגור' מן החל' דלא מקרי' עריסות
היכי דמי כשהקדימו בשיבול'
תימא דמאי איכ' לפרוטי' הכח' כ'
דמי דעד השתא כמי' לא קוי מירי' ב'
דהא בגידולי מעשר ליכ' לחוקמי' כ'
אמר לקו תניתו' ר' שמעון כיו' מ'
ואומר ורבנן לא פליגי עליה כמי'
דמפ' טעמא משום דמעלי' לה
חסום פרת' ודג' כה פ' יוסי
בתבואתי דמרווח באמירה לגוי
דכתבואת גוי פשיטא דשרי כיון ש'
ישראל נשכר בחסימה חלא חדרת'
מפסיד כמו שפשיטא שמתר' למיר'
לגוי אכול ככיל' ומקא' טעמא כיו' מות'
לומר לגוי בשבת קילך בשכר יוסי'
לגורכך כשאין מוטל עליו לזנוג ד'
מרווח באומר אמירה כלום ומיקו' לה'
ד' דלא דמי לאומר לגוי אכול ככיל'
דלא שייך קתם אמירה לגוי שהישר'
עכמו יכול ליתן כבילה בפיו אבל כ'
חיתו דבר שאומ' לגוי לעשות הוא ח'
יכול לעשות כמו לבשל או לחסום
ומירושלמי דהכין קני' גבי מחזיק
גוי' כשביעי דקא דאל' חרש טב'
ואנא כסיכבא לה מיכ' בתר' שביעי' אמ'
ר' יואן ר' יוסי דקתם לפי שהת'
כבר לחר' מפני דרכי שלום אמ'
הבא דאיסור' לאו שרי אעב' דבמסכ'
מועד קטן אמרינן דכשביעית ובמל'
של מועד קטן אמירה לגוי קתם מש'
דשט' וי' תהא מלתא היא וגזר ח'
שבת דגנבון להו ארמא'
בשאלתית דרב אחאי מפ' ש' קוסה'
דינר בכיס של בהמה בחזקה וק'
גכב דינר ותילש הכיס ומקלסו'
ולשון גנבין להו לא משמע הכי של'
באין לגנב רק דינר: מל' יוסי

הפועלים

אחדדי שלא מדעתן היו מסרסין אותו ומ"מ סין מחלפין
שמה לא יאמינו העולם שהיה שלא מדעתם או נפוס שלא יאמרו
למרי ללבי לבעיותי ויאמרו שלא מדעתו עשו : ישב לו
סוף ויהי מהו ואת האמריקן לקמן לא תדעו בחסימה ויל דה"מ

וגנחין יתרון ומסרסין אותם ואחר כך מחזירין לבעלים ומאבדת
בעליה ישראל גנבו הגוי שהו מכירו ומסרסו כדי שיקרא יפה לחרש
ויודבנון ולא יקנה ישראל בעצירה הנא עשה כדי שיקרא יפה לחרש
לפיכך יקנסוהו שלא יחרש בו אלמ באיסור דלחו כמי חסור חמירה

כפי : בני מערכת דשלחו ליה לטענה
קמי : סכירה להו כר חידקא בשנהדרין
כפ' ד' מיתות יקרא עבר זה האומ' לשרש
: משום לפני עור לא תתן מכשול אבל
דבר שאין הגוי מזהיר עליו אימא לך
סרי : לשחיטה . שלא יועיל הדוקן
לסגלות בדמיון אבל לחרישה לא
שדמיון יקרו מים סירוקן : דין
שקנסתה עליהן מכירה דלא סרח כלי
האי חלא שיחרוש בו וקא לא תתקיים
מחשבתו : כאחד דמי ודיו אם מכרו לו
: מחלפו אהדדי סוגרי' שלהן שגגוס
גויס מכירה וסרסוס : ישב לה קן
בפייה ואינה יכולה לחבול מן חרישה :
מהו מזה לטעם חרין : כזה לטעם :
הרביץ לה חרי ומאומה אינה אוכלת :
קייטבליה עור שלוק והכהמה מהלכת
על גביה ואינה רואה את הדישה מן
קריכה ביק בדישו או לא : פשוט מהו
מתכית מדא מהכך בעיה בעל הפרה
שהסכיר פרתו לרוש בה : פקיע עמיר
קסין של סיכולין שדנושו והנה כפרה
קייטבליה ותישאר מיכה דטרי : מעקרא
כדי שתמלא כריסה קסיס קול' שתכנס
לדישה : מכחן קורס שתיכנס לדוש :
מכ' אביך כחן היה : להכדיל בין הקדש
בתרי כתיב משמע כדי שידע להבחין
בין עבודת קדושה למחוללת ואי שתי
ועייל מ"מ שיכור הוא ולא ידע להכדיל
: המאס את הפרה ולא העבירה על
קדישה ומכירו דש בה : וכן המזויג שול
וחמור לקרון וכא חכירו והנהיב פגור
הראשן אינו חייב חלא קדש דלא תהו'
בחסימה קאמ' רחמכא ויגבי כלאים כמי
לא תהרס כתיב ואינו לוקה חלא זס
המנהיג : חסמה בקול כשהיתה שוחה
לחבול היה גוער בה : והנהיגה בקול
ככלאים ואינו אוחז במרדע :

דגבין ארמאי ומגנחין יתרון מהו שלח
להו הערמא אתעביד בהו אערימו עליהו
ויודבנון אמר רב פפא בני מערבא סברי
לה כרבי חידקא דאמרי בני גח מצווין על
הסירוס וקא עברי משום ולפני עור לא
תתן מכשול סבר רבא למי' מכרו לשחיט'
אבל ה"אבי" דין שקנסת עליהן מכירה
בעולם פשיטא בנו גדול כי אחר דמי בנו
קטן מאי רב אסי אסר ורב אשי שרי :
מרימ ומר ווטרא ואמרי לה הנהו תרי
חסידי מחלפי אהדדי בעירמי בר המא
הושיב לה קוץ בפיה מהו הושיב לה ה
חסימא עליתא היא אלא ישב לה קוץ
בפיה מהן הרביץ לה ארי מבחוץ מהו
הרביץ בה חסימא מעליתא היא אלא רביץ
לה ארי מבחוץ מהו העמיד בנה מבחוץ
מהו היתה צמאה למים מהו פירס לה
קייטבליה על גבי דישה מהו פשוט ביהא
הדא דתניא רשא' בעל פרה להרעיב פ
פרתו כדי שתאכל מן הדישה הרבה ש
ורשא' בעל הדישה להתיר פקיע עמיר ל
לפני הבהמה כדי שלא תאכל מן הדישה
הרבה שני התם דקא אכלה בעולם איב'
איכר שאי בעל הבית להתיר פקיע עמיר
לפני בהמה מעקרא כדי שלא תאכל ה
הרבה מן הדישה בעא מיניה ר' יונתן מרבי'
סימאי חסמה מבחוץ מהו שור בדישו א'
רחמו הוא לאו בדישו הוא או דילמא לא
תדיש בחסימ' א' רחמנ' אל מבי' אביך אתה
לומין ושכר ב' תשת את ובניך אתך כבואב'

לגוי : בני מערכת דשלחו ליה לטענה
קמי : סכירה להו כר חידקא בשנהדרין
כפ' ד' מיתות יקרא עבר זה האומ' לשרש
: משום לפני עור לא תתן מכשול אבל
דבר שאין הגוי מזהיר עליו אימא לך
סרי : לשחיטה . שלא יועיל הדוקן
לסגלות בדמיון אבל לחרישה לא
שדמיון יקרו מים סירוקן : דין
שקנסתה עליהן מכירה דלא סרח כלי
האי חלא שיחרוש בו וקא לא תתקיים
מחשבתו : כאחד דמי ודיו אם מכרו לו
: מחלפו אהדדי סוגרי' שלהן שגגוס
גויס מכירה וסרסוס : ישב לה קן
בפייה ואינה יכולה לחבול מן חרישה :
מהו מזה לטעם חרין : כזה לטעם :
הרביץ לה חרי ומאומה אינה אוכלת :
קייטבליה עור שלוק והכהמה מהלכת
על גביה ואינה רואה את הדישה מן
קריכה ביק בדישו או לא : פשוט מהו
מתכית מדא מהכך בעיה בעל הפרה
שהסכיר פרתו לרוש בה : פקיע עמיר
קסין של סיכולין שדנושו והנה כפרה
קייטבליה ותישאר מיכה דטרי : מעקרא
כדי שתמלא כריסה קסיס קול' שתכנס
לדישה : מכחן קורס שתיכנס לדוש :
מכ' אביך כחן היה : להכדיל בין הקדש
בתרי כתיב משמע כדי שידע להבחין
בין עבודת קדושה למחוללת ואי שתי
ועייל מ"מ שיכור הוא ולא ידע להכדיל
: המאס את הפרה ולא העבירה על
קדישה ומכירו דש בה : וכן המזויג שול
וחמור לקרון וכא חכירו והנהיב פגור
הראשן אינו חייב חלא קדש דלא תהו'
בחסימה קאמ' רחמכא ויגבי כלאים כמי
לא תהרס כתיב ואינו לוקה חלא זס
המנהיג : חסמה בקול כשהיתה שוחה
לחבול היה גוער בה : והנהיגה בקול
ככלאים ואינו אוחז במרדע :

כבואב הוא דאסיר הא משתא ומיעל שרי ולהכדיל בין הקדש ובין החול אם
רחמו אלא מהו התם בשע' ביאה לא תהא שכרו הבא נמי בשעת דיש' לא תהא
חסימה תנו רבנן החוסם את הפר' והמזויג בכלאי' פטו ואינו לוקה בא' דש
ובנהיג בלבד . איתמר חסמה בקול ותגהיגה בקול רבי יודגן אומ' חייב

המנהיג הוא דאסיר הא משתא ומיעל שרי ולהכדיל בין הקדש ובין החול אם
רחמו אלא מהו התם בשע' ביאה לא תהא שכרו הבא נמי בשעת דיש' לא תהא
חסימה תנו רבנן החוסם את הפר' והמזויג בכלאי' פטו ואינו לוקה בא' דש
ובנהיג בלבד . איתמר חסמה בקול ותגהיגה בקול רבי יודגן אומ' חייב
המנהיג הוא דאסיר הא משתא ומיעל שרי ולהכדיל בין הקדש ובין החול אם
רחמו אלא מהו התם בשע' ביאה לא תהא שכרו הבא נמי בשעת דיש' לא תהא
חסימה תנו רבנן החוסם את הפר' והמזויג בכלאי' פטו ואינו לוקה בא' דש
ובנהיג בלבד . איתמר חסמה בקול ותגהיגה בקול רבי יודגן אומ' חייב
המנהיג הוא דאסיר הא משתא ומיעל שרי ולהכדיל בין הקדש ובין החול אם
רחמו אלא מהו התם בשע' ביאה לא תהא שכרו הבא נמי בשעת דיש' לא תהא
חסימה תנו רבנן החוסם את הפר' והמזויג בכלאי' פטו ואינו לוקה בא' דש
ובנהיג בלבד . איתמר חסמה בקול ותגהיגה בקול רבי יודגן אומ' חייב
המנהיג הוא דאסיר הא משתא ומיעל שרי ולהכדיל בין הקדש ובין החול אם
רחמו אלא מהו התם בשע' ביאה לא תהא שכרו הבא נמי בשעת דיש' לא תהא
חסימה תנו רבנן החוסם את הפר' והמזויג בכלאי' פטו ואינו לוקה בא' דש
ובנהיג בלבד . איתמר חסמה בקול ותגהיגה בקול רבי יודגן אומ' חייב

הפועלים

עד שלא הילכו וכו' דרכן לקטיל ענבים על הגת ודורכין כרגליהם על הגת ועוד שלא הילכו בה שתי וערב אין מלאכתו ככ' לפיכך אין שותין יין דהוה ליה עושה במין זה ואוכל במין אחר : אבל מונע הוא עצמו וכל ויחבל כל הכי לתי מקו : וכולן באשת שהיא עובד במלאכה ולא שישב לו ויחבל לומר קרי מבעתי ענמי עד כתי לא כטלתי לחבל עכשו חשב לי ואוכל : חבירה לבעלים שלא יבטל ממלאכתו ויחבל : אמרו פועלין אוכלין בהליכתן מחמתן לאומן כשגמרן סורה זו וכולכין לה דהיא שעתא לא שעת מלאכה קיח כיח ליה לבעל הבית בהא : וחמור כשהיא פורקת בגמ' מפרט לה : מקו שיחבל בגפן אחר שיקוץ חסכול גפן יפה וילך למקום שהוא עושה סם ויחבל י ואי חמרת למה לי למיבעי להא פשיטא דא כל דאי אינו חסכול סור ב במחבר דרבינן לעי' דאביל כיכי אביל קרי מלאכה סור במחבר אי חיפסר לו לחסכול מגפן שהיא עושה בה שהרי קסל' לממד העגלה וקבוצים עושין בגפן שא כל העגלה ומתקין בעגלה : אי משו הא לא תפשוטו אמר רב שעת כשרכא ב בזמורה ארובה מאד ומגעת עד לפני השור : דומיא דתאנים וענבים שעושה בתאנים זו ואוכל בחכרותיה : אמר רב שעת כריה דרב חידי לעולם תרתייקו בעינין ממין וממה וקאי דאזיטריק למיתבי תאנים וענבים ודייקת הא ת קאנים ותאנים אוכל בתאנים המודל' על הגפן או גפ' המודל' על תאי' ואשמיט היה עושה במין זה לא יחבל במין אחר ואע"ג דהו עשוק בשכיהם שהרי כריה להבטיח ולהפריד הענבים של זה מזה כשהוא חותך ומיהו לא ממין שאתה בותן הוא הא תאנים ותאנים דומי דהכי בגן המודלת על חכירתה אין כריך ל להבחין מאיזה מקו יחבל דממין שאתה בותן וממה שאת' בותן הוא דבשניה קו עשוק : לניזול ולית' למקו שהוא עושה ולמה לי למנוע : משום שטול מלאכה שטיטל בהליכתו ובחזירתו : אשתו וכיו מהו שלא כשתכרו אל' בעל הבית וקא מיייתי ליה : סבריה רבין דכי מדרשא דכעי למיפשוט מהא בעיין : מהלך כדרכי ב' כגו זה בלכתו מחמת לחמו' : כעושה מעש' דמי ויש לו לחסכול ואפי' הכי אי לא דתקון ליה רבין דכיתו לי' לב' מדראוריית' לא אפי' מפני שהליכתו צורך גפן שהלך אל' הוא ואפי' לתי מ מענבים שקיבץ מו' שיחא ממנה הוא אלמא עושה בזה אין אוכל בזה : לא בעשה מעשה דמי הילכך אי מפני ה ששב אבירה לא הוה ליה למיכל : הא עושה מעשה כגון כשא' בכתף וקולך מו' אל' זו ואביל : ומהלך כעושה מעשה דמי ואפי' הכי אי לא מחו' קשב אביל' לא אביל : כשהיא פורקת מהכא אביל' כל משאק פורקין בבית אח' וקולין : עד שתהא פורקת בהליכתה אביל' ממשי' שפ' ויקא' שמואל כפשו עליו לעי' או במקו ככנה : ויקא' ש

עד שלא הילכו שתי וערב כגת אוכלין ענבים ואין שותין יין משהילכו שתי וערב כגת אוכלין ענבים ושותין יין מתני היה עושה בתאנים לא יאכל בענבים בענבים לא יאכל בתאנים אבל מונע את עצמו עד שמגיע למקו יפו ואוכל וכולן לא אמרו לא בשעת מלאכה אבל משום השב אבירה לבעלים אמרו פועלין אוכלין בהליכתן מאומן לאומן בחזירתן מן הגת ובחמור כשהיא פורקת בגמ' איבעיא להו עושה בגפן זה מהו שיאכל בגפן אחר במין שאתה גותן לכליו של בעל הבית ב' בעינן והא איכא או דלמ' כגמה שאת' גותן לכליו של בעל הבית בעינן והא ליכ' ואם תימצא לומר עושה בגפן זה לא יאכל בגפן אחר שור במחוב' היכי אביל אמר רב שיש בריה דרב אידי כשרכא תא שמע היה עושה בתאנים לא יאכל בענבי' הוא תאנים ותאנים דומיא דתאני' וענבי' אוכל ואי אמ

הא עושה מעשה אביל' תימה מה גמ' לא משמע כל משום השבת הכי לחיקו מעשה דמי בגפן אחר ויל' דל' משום השבת חכיו חסכולים כשמכיה דהו עושין מעשה דאפי' כעושה מעשה מפני השבת אביר' בהליכתן מחמתן מעשה משמע דמי הו עבדי מונע הו חכלי מדראוריית' שתהא פורקת דסור' כשהיא רואה הגפן כענין אביל' רואה שהגפן עליה חכמה אביל' ואת' דאפי' דהיא משום דחיוא ומתעורק קאי אמפני השבת חבירה מכל' לא מילת' כפשי' אפי'

עושה בגפן זה אינו אוכל כגפן אחר היכי משכחת לה אמ' רב שיחא כרי' דרב אידי במודלית תא שמע אבל מונע את עצמו עד שמגיע למקו היפות ואוכל ואי אמרת עושה בגפן זה אוכל מגפן אחר ניזול ונתתיקו בתם משום ביטול מלאכה לא קא מיבעיא לן כי קא מבעיא לן היכי דאשתו ובניו מאי תא שמע וכולם לא אמרו אלא בשעת מלאכה אבל השב אבירה לבעלים אמרו פועלין אוכלין בהליכתן מאומן לאומן מן הגת סברו דמהלך כעושה מעשה דמי ומשום הש' אביל' הוא דאביל' מדראוריית' לא אביל' אלמ' עושה בגפן זה אינו אוכל לא לעולם אימ' עושה בגפן זה אוכל כגפן אחר ומהלך מעשה דמי איכא דאמרי סבריה מהלך לאו כעושה מעשה דמי דמדראוריית' לא אביל' משום דלאו כעושה מעשה דמי אביל' מדראוריית' אלמ' עושה בגפן זה אוכל מגפן אחר לא עושה בגפן זה אינו אוכל כגפן אחר ומוילך כעושה מעשה דמי בשוהיאן ידקה : כשהיא פורקת מהיכא אבילה אימא עד שתתי תני' לה : ומהלך כעושה מעשה דמי ועל גביהו יטול בידו ויפשוטו אוכל' אביל' פליבד יצרבו בדע' ר' : ומהלך כעושה מעשה דמי ורוחבם מלכותו : ומהלך כעושה מעשה דמי ומהלך כעושה מעשה דמי

עוד שלא הילכו וכו' דרכן לקטיל ענבים על הגת ודורכין כרגליהם על הגת ועוד שלא הילכו בה שתי וערב אין מלאכתו ככ' לפיכך אין שותין יין דהוה ליה עושה במין זה ואוכל במין אחר : אבל מונע הוא עצמו וכל ויחבל כל הכי לתי מקו : וכולן באשת שהיא עובד במלאכה ולא שישב לו ויחבל לומר קרי מבעתי ענמי עד כתי לא כטלתי לחבל עכשו חשב לי ואוכל : חבירה לבעלים שלא יבטל ממלאכתו ויחבל : אמרו פועלין אוכלין בהליכתן מחמתן לאומן כשגמרן סורה זו וכולכין לה דהיא שעתא לא שעת מלאכה קיח כיח ליה לבעל הבית בהא : וחמור כשהיא פורקת בגמ' מפרט לה : מקו שיחבל בגפן אחר שיקוץ חסכול גפן יפה וילך למקום שהוא עושה סם ויחבל י ואי חמרת למה לי למיבעי להא פשיטא דא כל דאי אינו חסכול סור ב במחבר דרבינן לעי' דאביל כיכי אביל קרי מלאכה סור במחבר אי חיפסר לו לחסכול מגפן שהיא עושה בה שהרי קסל' לממד העגלה וקבוצים עושין בגפן שא כל העגלה ומתקין בעגלה : אי משו הא לא תפשוטו אמר רב שעת כשרכא ב בזמורה ארובה מאד ומגעת עד לפני השור : דומיא דתאנים וענבים שעושה בתאנים זו ואוכל בחכרותיה : אמר רב שעת כריה דרב חידי לעולם תרתייקו בעינין ממין וממה וקאי דאזיטריק למיתבי תאנים וענבים ודייקת הא ת קאנים ותאנים אוכל בתאנים המודל' על הגפן או גפ' המודל' על תאי' ואשמיט היה עושה במין זה לא יחבל במין אחר ואע"ג דהו עשוק בשכיהם שהרי כריה להבטיח ולהפריד הענבים של זה מזה כשהוא חותך ומיהו לא ממין שאתה בותן הוא הא תאנים ותאנים דומי דהכי בגן המודלת על חכירתה אין כריך ל להבחין מאיזה מקו יחבל דממין שאתה בותן וממה שאת' בותן הוא דבשניה קו עשוק : לניזול ולית' למקו שהוא עושה ולמה לי למנוע : משום שטול מלאכה שטיטל בהליכתו ובחזירתו : אשתו וכיו מהו שלא כשתכרו אל' בעל הבית וקא מיייתי ליה : סבריה רבין דכי מדרשא דכעי למיפשוט מהא בעיין : מהלך כדרכי ב' כגו זה בלכתו מחמת לחמו' : כעושה מעש' דמי ויש לו לחסכול ואפי' הכי אי לא דתקון ליה רבין דכיתו לי' לב' מדראוריית' לא אפי' מפני שהליכתו צורך גפן שהלך אל' הוא ואפי' לתי מ מענבים שקיבץ מו' שיחא ממנה הוא אלמא עושה בזה אין אוכל בזה : לא בעשה מעשה דמי הילכך אי מפני ה ששב אבירה לא הוה ליה למיכל : הא עושה מעשה כגון כשא' בכתף וקולך מו' אל' זו ואביל : ומהלך כעושה מעשה דמי ואפי' הכי אי לא מחו' קשב אביל' לא אביל : כשהיא פורקת מהכא אביל' כל משאק פורקין בבית אח' וקולין : עד שתהא פורקת בהליכתה אביל' ממשי' שפ' ויקא' שמואל כפשו עליו לעי' או במקו ככנה : ויקא' ש

והוא עושה מעשה דמי הילכך אי מפני ה ששב אבירה לא הוה ליה למיכל : הא עושה מעשה כגון כשא' בכתף וקולך מו' אל' זו ואביל : ומהלך כעושה מעשה דמי ואפי' הכי אי לא מחו' קשב אביל' לא אביל : כשהיא פורקת מהכא אביל' כל משאק פורקין בבית אח' וקולין : עד שתהא פורקת בהליכתה אביל' ממשי' שפ' ויקא' שמואל כפשו עליו לעי' או במקו ככנה : ויקא' ש

הפועלים

לקנות ליבשן בשדה לעשות קציעות : קרי זה אוכל ופטור דכיון
דעמדת לקנות לא נבמרה מלאכתו : חזי וכי שאינו כשכר
לבעל הבית : או על מנת שיאכל בני כשכר שקצנת לי : הוא אוכל
ופטור שהתורה זוכתה לו בלקט שכחה ופאה שפטורין מן המעשר :

השוכר את הפועל לקנות לו כל תמ' דאש
כלא קצתה היתה כבמרה מלאכתו
וכשכיל שחשב קוי בכלל דמיס ויל דקחא מידי כשכר
לקנות תזנים דקשתח כלל מחשבה חלל כהההה
מלאכתו למעשה

כלוקח מקח שלא נבמרה מלאכתו :
ואי חזרת משלו קוח אוכל ופטור הוא
ואכילו הכי פטרה רחמנא מכשפך
דדרסינן מה כשפך אוכל ופטור חף פ
פועל אוכל ופטור : בנו אמאי חייב
הא כשכר חזיו הוא אוכל כחזיו :
משו דמיחזי כי מקח הואיל ואתני אבל
אכיל דידיה דאינו בתאי אע"ג דכשכר
קוח לא דמיחזי למקח : קרי חילול לא
יאכלו רבני חומה דבמר קודש קודש
ממעשר דבתחיל על מנת כן כשכרו לו
: ואם לו קודשיו מתחילק לעשות עמו
בטע רבני פודה ומאכילין : במקח
טעות ואילמלא קודשיו לא היו כשכרין
לו : בתפרסו עיבולין קציעות שדרסן
כעגולין ונבמרה מלאכתו למעשר כ
ונפלו ונתפרסו וצריך לחזר ולדורסן
: קרי חילול לא יאכלו חזין פועל אוכל
בדבר שיבמרה מלאכתו למעשר כ
בדקתיה לעיל ינא הבדל בתמרים וכזו :
כתפתח חביותיו שניטלו מגפיתיהן
ושכרו לשתמן קרי חילול לא יאכלו ד
דכיבמרה מלאכתו למעשר : ואם לא
קודשיו לקמן פריך בביחבית מאי ח
אודיעבה : בעי בשלמ' שתפרסו עיבולין
איכא מקח טעות שכתבמר לקח תחיל'
השתכרו לי לדרכו עיבולין כשכרין היו
סוג תחלת דריסתו ועיין לא נבמרה
מלאכתו : מדע ידע דאכיל למעשר
דמשירד לבור קוי יין למעש' שכתפתחו
חביותיו לבור שנשפכו לבור ושכרין
קוי שלא קוציאנהו משם משירד מן הבת
לתוכו : וקתניא ניון משירד לבור קוי
נמרו למעשר והריירי : משיקפה
משיקפאו שחרזנים על פי הבור כ
כשמתחיל להיות תוסס וכיטולין קוצן
ומשליכין : דאמרו ליה לא הויכ' ידעי
דמקפי : איכ' צולכו לחסוקי וכל
משאמרתי לכם שאני שוכר אתכם ל
למושכו מן הבור וכיון דלא חסוקי א
אדעתיכו סבור וקבול : קהוא דנגיד
קמושכו מן הבור : משישלים בחביות

השוכר את הפועל לקנות כתאגים הרג
זה אוכל ופטור מן המעשר על מנת ש
שאוכל אני ובני או שאכל בני בשכרו
הוא אוכל ופטור ובנו חייב ואי אמרת
משלו הוא אוכל בנו אמאי חייב אומר
רבינא משום דמיחזי כמקח תא שמע
השוכר את הפועל לעשו בטע רבני שלו
הרי אלו לא יאכלו ואם לא הודיע פודה
ומאכיל ואי אמרת משל שמים הוא אוכל
אמאי פודה ומאכילן איסורא לא זכי להו
רחמנא התם משום דמיחזי כמקח שעות
אימ' סיפא נתפרסו עיגולין נפתחו חביותיו
הרי אלו לא יאכלו ואם לא הודיען מעשר
ומאכילן ואי אמרת משל שמים הוא אוכל
אמאי מעשר ומאכילן איסורא לא זכי להו
רחמנא וכי תימא הכא נמי משום דמיחזי
כמקח טעו בשלם נתפרסו עיגולין מיחזי
כמקח טעו לא נפתחו חביותיו מאי מקח
טעו איכא מידע ידע דא' טביל להו למעש'
אמר רב ששת שנפתחו חביותיו לבור
והתניא יין משירד לבור בר' עקיבא דאמ'
בשיקפה דאמרו ליה לא הוה ידעין ונימ'

פועל על ידי חזיו
זאת חשיב לא כמיחזי
שאוכל ופטור :
בני כשכרו פ' כ' סימח' כ' כ'
כשכר פועל חלל נק דאמ'
בנו אמאי חייב ק' י' ז' ז'
קוח ומאי ח' ז' ז' ז'
חלל כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ'
לקנות מלאכתו ק' כ' כ' כ' כ'
יאכל ינצר מן ק' כ' כ' כ' כ'
חזיר משלו ק' כ' כ' כ' כ' כ'
חזיו חייב כ' כ' כ' כ' כ' כ'
קיה ל' לחייב ח' ח' ח' ח' ח'
מן ק' כ' : ז' ז' ז' ז' ז'
שכרו חלל אי חזרת ע' ע' ע'
אוכל חזיר פ' ד' ח' ח' ח' ח'
ליק כולי אבל ל' ח' ח' ח' ח'
שפיר שקרי קוח ח' ח' ח' ח'
מעקרה כדפרי' ל' ל' ל' ל'
דמיחזי כמקח ח' ח' ח' ח' ח'
פודה ומאכילן ח' ח' ח' ח' ח'
דמשל שמים ח' ח' ח' ח' ח'
זכי ליק רחמנא ח' ח' ח' ח' ח'
ליק למישרק ח' ח' ח' ח' ח'
פריך כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ'
וקוח ליק לשכרו ח' ח' ח' ח' ח'
עצות כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ' כ'

להו אבעי לכו אסוקי אדעת' יכו דלמ מקפה באתר דההו
מקפי והשתא דתני רב זביד בר רב הושעיא יין משירד
עקיבא אום משישלה בחביות אפי' תימ' שלא נפתחו
ליה לא הוה ידעין דמשלי ונימ' להו איבעי לכו אכילין
משלי באתרא דההוא דשריק ההוא משלי ת' ש' ק' ח' ח'
על ידי בנו ובתו הגדולים על ידי עבדו ושפחתו הגדול'
מפני שיש בהן דעת אבל אינו קוצץ לא על ידי בנו הגדול
ידי עבדו ושפחתו הקטנים ולא על ידי בהמתו מפני שאין בהם
במעלה להן מזונות אי אמרת בשלם משל שמים חזיו חזיו
אינו קוצץ לא אי אמר' משלו הוא אוכל קטני' גמ' בקוצץ ל' ח' ח' ח' ח'

ההוא
מקפי
עקיבא
ליה לא
משלי
על ידי
מפני שיש
ידי עבדו
במעלה
אינו קוצץ

משנתן בחביותהוה תוסס ורתיחות עלה ומקפת שמרין קופצין למעלה וקודש שניפגו חזין חביות שולין חזין דמי
כישולו רתיחותיו ממוגו לחזן : דשריק השיתמוגו במגופות : קוצץ ליטול מעות ולא יאכל : על ידי עצמו כשכיל עצמו משו
וחזי : במעלה לקח מזונות ושכר פועליתן שלו : אי אמרת משל שמים קוח אוכל : משום הכי אינו קוצץ על ידי עבדיו
זכי חלל כשמתן לתקן פ' : חלל אי אמרת משלו קוח אוכל דתוספת שכר קוח : אמאי אינו קוצץ כי קיבי דאגריוקו ד' ח' ח' ח' ח'

משנתן
כישולו
וחזי :
זכי חלל

הפועלים

מקשיאות שמדיין בני קשוואין ארבעה וחמשה מקשאות של חמשה אנשים ואחרי אכל הא אחרת שומר מחובר אפילו מהלכות מדין
אלא על כרחיך בעושה מעשה דמי ואכלי מיהא מהלכות מדינה כי מתני' מכלל דשומרי תלום אפי' מדאורייתא נמי אכלי : בעוקרין פ
משרפיקין עם קשוואין שבהם להבי קרי ליה מקשאות ולא קרי ליה קשוואין משום דשומרי תלום הם אכלי ומהלכות מדינה כי מו
ניטל פקס שלהם ואח'מר לעיל כפרקין דקשוואין משיפקסו : כשמואל מסתבר דעושה במחובר בשעק שאינה גמר מלאכה אפי' מהלכ
לא אכלי וכל שכן שומרי מחובר דהנו

אי הכי ארבע שומרין
הכי אפי' אין בו
בשלמא דמערך למי הוה מצי
הכי וכן יש הרבה בתלמוד
זאת וטריף בשעק מסלחיה
יקודה היא דאמר זאת
אי הכי מאי פטור
נשיב באונס הוא ואי קמי
דמקור לה בעידכא דע
ניחא וקא מוון חס הוה יכול להבי
אלמא תחילתו בשעיקר הוה
חשיב ליה פשיעה אלא
יש'ללמוד מבחן דתחילתו דהוה
ואכידה וסופו באונס דפטור
רב בהמפקיד אפי' שומר בו
לשומר חנם פטור לפי שמסר
אין ראיה דאפי' סבר רב תחילתו
בשיעור ואכידה וסופו באונס
הכי פטור דאין לנו לשומר סו
חנם לא ישמור מעביב
מפשיעה וקוה לי תחילתו בה
ואכידה אלא סקס כן דעת חז"ל
הרב אפי' מדברי שמואל קייב
מסר לשומר חנם ופטור מו
פטור דלא חשיב תחילתו בשעיקר

מקשיאות הרי זה לא ימלא כריסו מאחד
מהן לא מכל אחד ואחד אוכל לפי חשבון
ואי אמרת משומר לאו בעושה מעש'דמי
אמאי אוכל אמר רב שימי בר אשי בעקורי
שנו עקורין והלא נגמר מלאכתו למעשר
שלא ניטל פיקס שלהם ארבי אשי בוותיה
דשמואל מסתברא דתנו ואילו אוכלין מן
התורה העושה במחובר לקרקע בשעת
גמר מלאכה ובתלוש כול מכלל דאיכא
דלא קא אביל מן התורה אלא מהילכות
כדינה איכא סיפא ואילו שאינן אוכלין
מאי אינן אוכלין אליכא שאין אוכלין
מן התורה אלא מהילכות מדינה היינו
דישא אלא לאו שאין אוכלין לא מן התור'
דלא מהילכות מדעה ומאי גיהו עושה ב
במחובר לקרקע בשע' שאין גמר מלאכה
וכל שכן שומרי גנות ופרדיסות
מתני' ארבעה שומרים הן שומר חנם
והשואל נושא שכר והשובר שומר חנם
גשבע על הכל והשואל משלם את הכל
ונושא שכר והשובר גשבעין על השבורה

עשה שאינה גמר מלאכה ולא עושה
מעשה הוא ומתני' שומר תלום : מכלל
דאיכא דלא אכלי מן התורה ואכלי
מהלכות מדינה מולא תכא אילו אוכלין
סתמא ומאי ניכחו אז עושה במחובר
בשעק שאינה גמר מלאכה אז עושה כ
בתלום בשע' שניגממה מלאכתו אז דבר
שאין גידולו מן הארץ : אימא סיפא
ואלו שאינן אוכלין וקתני הכי מאי אינן
אוכלין איכא מצינו שאין אוכלין וכו' : אלא
לאו שאינם אוכלי ככל מהשת' על כרחי'
מן התורה דתני ברישא דאשמעינן ד
דאיכא אחריכא דאכלי ולא מן התורה
במשמר תלום עד שלא כגמרה מלאכתו
למעשר קאמר דכין דאינו עושה ומ
מעשה לא אכלי מן התור' אפי' מהלכות
מדינה דאילו במשמר במחובר ליכא
לאוקמ' דהא אפילו עושה מעשה ממש
קתני סיפ' דלא אכלי ככל בשעק שאי' כ'
גמר מלאכה וכל שכן משמר : שומר
חנם גשבע על הכל על כל המאורעות
בו הכתיבות בשאר שומרין לחיל הוא
גשבע שכן עלתה לנו ופטור ולקמן
בהשאל יליף לכולה מתניתא מקראי :
על הכל גבה ואכדא ואכסין : מי איכ'
דלית ליה ארבעה מיני שומרין על כ
כרחיך ד' מיני שומרין אשכחן : מאן תנ'
שוכר כשומר שוכר דמי דקתני מתניתא'
בתרנויהו פטורין מאכ' ומשלמין גבי'
ואכידה : ר' מאיר היא כדמפר' ואילו
רבה בר אבנה תנא מתני' שוכר כיכר
משלם ר' מאיר אומר כשומר שוכר רבי'
יקודה אמ' כשומר חנם : חיותא בהמו'
: שריב החליקה : הא כטור בדנטרי א'
איכא ולין אכידה אלקא אכס : בתוני'
מתא שומרי העיר כלילא שכל סמך פ
אשאי העיר עליהם לשומר גופ' וממוכ'
הכחו ודאי בעו כטורמתא יתרתא :
אזי ודרס אזי דרכו לדרס הנהמה
במקום שמוציאה הדרך ואכ' לטורפה
חיס ולקוליבה במקום שהוא בטוח שם
מאיר והרבה

ועל השבורה ועל המתה ומשלמין את האכידה ואת העביבה
מאן תנא ארבעה שומרים אמ' רב נחמן אמ' רבא בר אבוה רבי נחמ'
אמ' ליה רבה לרב נחמן מי איכא דלית ליה ארבעה שומרין אמר ד
קאמינא לך מאן תנא שוכר כנושא שכר ר' מאיר היא והאר' מאיר
שמעינן ליה דתניא שוכר כיצד משלם ר' מאיר אומ' כשומר חנם ר'
אומר כשומר שוכר רבה בר אבוה איפכא קתני אי הכי ארבע שלשה
אמ' רב נחמן בר יצחק ארבעה שומרין ודיניהם שלשה ההוא רעיא
קא דעי חיותא אגודה דגהר פפא שריג חדא מינייהו ונפלת לניא
לקמיה דרבה ופטרי אמ' מאי הוה ליה למיעבד האנטר בדנטריה
גמ' ליה אבי' אלא מעתה על למתא בעידנא דעילי' אעשי הכי נמי ז'
אמ' ליה אין גנא פורתא בעידנא דגנו אינשי הכי נמי רפטור אמר ד
איתבי אילו הם אונסין ששומר שוכר פטור עליהו כגון ותפל שבא וו
ואת הגערה וכו' הרב אמ' ליה התם נחזי מתא איתבי עד בת

התם נמי ב
מתא איתבי

הפועלים

מאי לאו דעל בעדנה ד'א עיילי אנשי לא דעל בעידנא דלא עיילי אנשי אי
הבי אמאי פטור תחילתו בפשיעה וסופו באונס חייב דשמע קל אריה ועל
אי הכי אומרין אותו מאי הוה ליה למעבר היה לו לקדם ברועים ובמקלות
אי הכי מאי איריא שומר שכר אפי' שומ' חנם גמי דהא מר הוא דאמ' שומר
חנם שהיה לו לקדם ברועים ובמקלות ולא קידם חייב שומר חנם בחנם

שומ' שכר בשכר ועד כמ' עד כדי דמיהו
והיכן מצינו בשומר שכר שחייב באונסין
דהדר שקיל מבעל הבית אמ' לי רב פפא
לאביי אי הכי מאי אהני ליה מינה לכושר'
דחיותא אינמי לטרחא יתרתא רב חסדא
ורבה בר רב הונא לא סבירא להו הא
דרבה דאמרי להבי יהיבי לך אגר לנטורי
לי נטרותא יתרתא בר אדה סכולאה הוי
קא מעבר חיותא אגמלא דגרש דחפה
חדא לחברתה ושדיתה במ' א אתא לקמי'
דרב פפא חייביה אמר ליה מאי הוה ליה
למעב' אמ' לי אבעי לך לעבור חד' חד' אמ'
ליה ידעת ביה כבר אחתיך דמצי למיעבר
חדא חדא אמ' לי כבר צווחו קמאי דקמך
ולא איכא דאשגח בהו איבו אפקיד כ
כתנא ביה רוניא אול שמטיה מיני לסוף
הובר הגב אתא לקמיה דרב גחמן חייבי
ליבא פליגא דרב הונא בר אבין דשלח
רב הונא בר אבין גגבה באונס ואחר כך
הובר הגב אם שומר חנם הוא רוצה ג'
נשבע רצה עושה עמו דין אם שומר שכ'
הוא עושה עמו דין ואינו נשבע אמ' רבא
התם גברי דפרמוסקא הוו קיימי דאי רמי
קלא הוו אתו ומצלין ליה מתניתין
זאב אחד אינו אונס שני זאבים אונס רבי
יהודה אומ' בשעת משלחת זאבי אף זאב'
אחד אונס שני כלבים י' אינו אונס ידוע ה

ויבעי לך לעבורי חדא חדא כרא'
דלא חשיב לה פשיע' מהאי
עמא לא בעי גמובה ואכידה ומחייב
טעמא דאדעתא דהבי יהבי לך אגרא
ניכטר נטירנותא יתרתא כרב חסדא
כה בר רב הונא מדמייתי לה קבא
ד'י שפיר דקאמ' בסמוך כבר צווחו
ואי שרנו לפגור מדרבה דאמ' לא כן
נאוי צווחו דמילתא דפשיטא היא שקן
ביס דאפילו שומר חנם חייב וכבר
דפפא דקבא כרבא דפרק הכונס
ד'א מ'פוס דאיבעי לך לעבורי חדא
לאו פשיעה היא ולא כרבא כהנא
ור קתם דהוי פשיעה גבי נפלה ל'
לביה: אמר רבא קתם גברי
ד'מסקי הוו אפילו גרים רבא אתי
ד'מ' חייב דרבא מוקי בהגזל קמא
ד'מ' דרב הונא בר אבין שקדם
ל'מ' אבין היכא דלא נשבע אפילו
ד'מ' עושה עמו דין ואינו נשבע
ד'מ' חייב קמאל משיב וליה לא
ד'מ' דאי רמא קלא
ליה וקסתא אפילו לא הוכר
ד'מ' חייב כיון דפשיע ולא נקט
ד'מ' וכר הגב אלא מס' קתלמידי'
ד'מ' ד'מ' ד'מ' ד'מ' ד'מ' ד'מ' ד'מ'
סיגפא ומתק' ואינו
ד'מ' ד'מ' ד'מ' ד'מ' ד'מ' ד'מ'
ד'מ' ד'מ' ד'מ' ד'מ' ד'מ' ד'מ'
ד'מ' ד'מ' ד'מ' ד'מ' ד'מ' ד'מ'
ד'מ' ד'מ' ד'מ' ד'מ' ד'מ' ד'מ'
ד'מ' ד'מ' ד'מ' ד'מ' ד'מ' ד'מ'
ד'מ' ד'מ' ד'מ' ד'מ' ד'מ' ד'מ'

בלי אומר משום ר' מאיר מרוח אחת אינו אונס משתי רוחות אונס ה
א'סמס הרי זה אונס הארי הדוב והנמר והכרדלים והנחש הרי אילו אונס
שתי בזמן שבאו מאליהן אבל הולכין למקום גדודי חיה תליסטים אינו
ס' מתה כו' רבה הרי זה אונס סגפה ומתה אינו אונ' עלתה לראשי צוקן
לה הרי זה אונס הע' לראשי צוקן ונפלה ומתה אינו אונס
וג'א זאב אחד אונס אם רבן זמן בר יצחק והיא בשעת משלחת זאבים
זודה ד' א' ל'סמס הרי זה אונס אמאי לוקי גברא להדי גברא אמ' רב

מאי לאו וכו' אפילו הכי חייב: אי הכי
אזאי פטור אס' כי אין יכול להקטיל
תחילתו הוס בפשיעה גבי כל מזיקין
קאניס וקלים דקוא יכול להקטיל פהרי
הכיתם וכא לו נוספי נמי כפי דמזיק
חוק בא עליקן אס' היה שם לא היה
יכול להקטיל וקוא ליק אוב' מיקו תחילתו
בפשיעה קוא דחייב דהבי פסקין ה
הילכתא בהמפקיד: דשמע קול חרי
ועל מאימתו שאנוס הוא: שומר חנם
יש לו לקדם בחנם ולא לשכור אנשים
ושומר שכר יש עליו לשכרן עד כדי
דמיקס של בהמות וקין מנינו דקדמי'
עליה לשכור אנשים משלו: לכושר'
דחיותא כושר בהמות שמכיר בהן כ
כבר ולמודת כביתו: לטרחא יתרתא
שלא ינטרף לחזור אחר הבהמו' ליקנות
לא סבירא הא דרבה דאמ' לעיל
דמיכי כטר ככטרי איכשי הנה ליה א'
אידך אנוס ופטור: להבי יהיבי לך וכו'
ונסי דלאו פשיעה היא אונס כמי לא הוי
וקוא ליה כאכידה: אגמלא דגרש גשר
של גרש: כבר אחתיך כלומ' בהן עמך
נאומתק: איכו שם הגב' ליסטוס מזויין
היה: חייביה לשלם הנאיל וקוב' הגב'
ולא יפסיד כלל עליו לטרוח אחר הגב'
עד שיבא מידו: עושה עמו דין פירע'
'היינו פליגא דהא רוכיא שומר חנם
הוא וחייביה רב נחמן לשלמוני:
דפרמוסקא אנשי השלטון היו שם:
בשעת משלחת זאבים שחוק רעה מ'
משולחת בנימ' המלך קופפת היא על
אדם אחד: הליסטוס גרש' וחד ליסטוס
קאמר: הכרדלם פוטוויש כלעז:
סיגפא עינה ברעכ או העמידה בקין
בחמה ובחורף כביכה לעכות נפש מ'
מתרגמ' לסגפא נפש: עלתה לראשי
מקין או קימכא בפ' המפקיד תקפתו
ועלתה למקין קדים חדים וגבוקים:
האי מסר נפשיה הליסט' על מנת כן
בא או ליהרבא: לסרוב או יקח ממך
אבל הרועה אין לו למסור נפשו על כך
אשכחיס רועה לגב' קודם שנטל
קימנו כלום וג'זמו ומירפנו: אמ' לו
גבכא קריא מוקרח ויבאש מתרגמינו
נשרי ובתשובת הגאונים ראיתי קירא
פשיע: כך וכך אנשים שמונו במקוט
שרועים שם ואס' תבא לגזול תמות:
יקתא קלעים המקלעים באבן:
מקין למקין קדים חדים וגבוקים:
האי מסר נפשיה הליסט' על מנת כן
בא או ליהרבא: לסרוב או יקח ממך
אבל הרועה אין לו למסור נפשו על כך
אשכחיס רועה לגב' קודם שנטל
קימנו כלום וג'זמו ומירפנו: אמ' לו
גבכא קריא מוקרח ויבאש מתרגמינו
נשרי ובתשובת הגאונים ראיתי קירא
פשיע: כך וכך אנשים שמונו במקוט
שרועים שם ואס' תבא לגזול תמות:
יקתא קלעים המקלעים באבן:

יבן יקתא

חפועלים

הרי הולין שהוכיח לו המקום שהכמותם וקטלו לבא על ידי
שנדרפו : כל המתנה על שכתוב בתורה וכו' כגמרא מפרש להו : כל
תנאי שיש בו מעשה מתחילה שהקדים מעשה שעליו לעשות לתנאי
שהוא שואל ממנו כגון הרי מעשה זה שלך חס תעשה דבר פלוני

אימא סיפא כל תנאי שיש מעשה בתחילתו תנאי בטל אחריו
מאיר הכא משם ר"ל כפי הקל ר"ל בפי פ"ש שח
דאפי' רבנן דר' מאיר מודו דכעין תנאי קודם למעשה בבי סא דק
אלא אמר רבא משום דקני מעשה קודם לתנאי : אבר רבנן

דלח דמי לתנאי כגון וכי ראינו אס
יעברו ונתתם היינו תנאי קודם ל
למעשה אס תעשה לי הדבר הזה
אסוכה ארעה בלך סינו תנאי שואל
ממנו קודם למעשה שעליו לעשות
תנאי בטל והוי מעשה מקיים ואעפ
שלא קיים בעל התנאי את התנאי וכל
תנאי שאיפשר לו לקיימו תנאי קיים
אס תנאי קודם למעשה הוא אי אפשר
לקיימו תנאי בטל וקמעשה קיים
וכגמרא מפרש לה : בדבר שבממון
סא רבא כסית : אפילו תימא רישא דקתני
מתנה שומר חנם להפטר משבועה
ר' מאיר והאי לא מתנה על מה שכתו
בתורה הוא אלא שמתנה לו אי איפשר
להיות שומר שלך אלא בכך ושומר לא
נח' לשמירה עד המשיך לכהמה והאי
בי מסיך כפר פירש על מנת שאין לו
עליו שבועה ולא שיעבר כפ סיה ליה
בתורה שומרין אלא המקנת ולמה ש
סמיה יוד אכל המקד' את האשה מבי
אח' לה נהרי את מקודשת לי איקדשא
לי וכי אמר לך על מנת שאין לך עלי
מתנה על מה שכתוב בתורה דאין איפות
ד' ד' ק' ק' ק' ק' ק' ק' ק' ק' ק' ק' ק' ק' ק' ק' ק' ק' ק' ק' ק' K'
מתנה על הכתוב בתורה : בדברי
היה : ודברי יהודה בן תימ' דקתני
פטר לקיימו קא אי אפשר לקיימו
בטל : כמפליג בדברים שאין
לשואל תנאי אלא להקניטה בעלמא
ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' D'
ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' D'
יהודה בן תימא :

הרי הולין למקום גרודי חיה ולסטים :
מתני' מתנה שומר חנם להיות פטור
משבועה והשואל להיות פטור משבווע
נושא שכר והשוכר להיות פטור משבווע
ומלשלם כל המתנה על מה שכתוב
בתורה תנאו בטל וכל תנאי שיש מעשה
בתחלתו תנאו בטל וכל שאיפשר לו
לקיימו בסופו והתנה עמו מתחילתו תנאו
קיים גם אמאי מתנה על מה
שכתוב בתורה הוא וכל המתנה על מה
שכתוב בתורה תנאו בטל הא מני ר' יהוד'
היא דאמ' בדבר שבממון תנאו קיים דתני'
האומר לאשה הרי את מקודשת לי על
מנת שאין לך עלי שאר כסות ועונה הרי
זו מקודשת ותנאו בטל דברי ר' מאיר רבי
יהודה אומ' בדבר שבממון תנאו קיים ומי
מצית מוקמת לה בר' יהודה אימא סיפא
כל המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו
בטל אתאן לר' מאיר וכי תימ' לעולם רבי
יהודה היא וסיפא בדבר שאינו של ממון
אימ' סיפ' כל תנאי שיש בו מעש' בתחלתו
תנאו בטל מאן שמעת ליה דאית ליה הא
סברא ר' מאיר דתנאי אבא חלפתא איש'
כפר חגיגא אומ' משום ר' מאיר תנאי קוד'
למעשה הרי זה תנאי מעשה קוד לתנאי
אינו תנאי אלא כולה רבי מאיר היא ושאיני
הבא דמעקרא לא שעבר גפשיה תנא מ

בר יצחק מתניתין כ'
דיק' כל נחית מאי קמ"ל רב חמון קח
אמר לעיל זו דברי ר' יהודה בן תי
ועוד מה שייך דייקא מה שהיה כהו
ואי כח למימר דלח פמיע ליה ד'
ושיך כמי דיקא כיון שאינו כפיני
במבנה אכל קס' דקנה ליה למיתני
שאי איפשר לי לקיים תנאו בטל
איך דרישא וכו' לימר דרב חמון
ידע להא דרב ומפרש מגלי לרב
מדתיא כותיק דה' א' כח למימר ד'
ככולי עלמא נקאי ארישא דקתני
המתנה על מה שכתוב בתורה
בטל ויקים טעמא משום דכל ת'
שאיפשר לקיימו בסופו וזקק' כו'
תנאו קיים אכל מתנס על מה שכתו
בתורה שאי אפשר לו לקיימו
בטל והתנה עליו מתחילתו כמי ק'
ארישא דקת' וכל שיש בו מעשה
מתחילתו ותנאו בטל דוק' התנה על
מתחילתו תנאו קיים סקת' אי ק'
למעשה ודייק דמת' כ' י' ד' ב' פ' י'
מדקתני כל דמי סיומא ארישא
לא הנה ליה למיתני כל אלא הנה
איפשר לקיימו בסופו התנא עכו'
מתחילתו תנאו קיים א' ודמי כ' כ'
מלתא חפי גפשא קוא וכו' וכו'
אתא לאשמועי' ח' וד' אתא ע'
איפשר אין לא איפשר
שמואל אין כ' ל' יצחק כלל ל'
כתבתי :

הדרן עלך השוכר את הא

ומתנה שומר שכר להיות כשואל במאי בדברים אם שמואל בשקנו ב'
ור' יוחנן אמ' אפי' תימ' בשלא קנו מידו בהוא הנאה דקא נפיק קיה
היה הוא גמר ומשעביד נפשיה כל המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל אם ה'
דברי ר' יהודה בן תימא אבל חכמים אומרים אע"פ שאי אפשר לו לקיימו בסופו והתנו'
תנאו קיים דתנאי הרי זה גיטך על מנת שתעלי לך קיע על מנת שתודי לתהום על מנת
למנח אבוח על מנת שתעכרי את הים הגדול ברגליך נתקיים התנאי הרי זה גיטך לתהום
יהודה בן תימא אומ' כזה גיט כלל אמר ר' יהודה בן תימא שו' פ' ש' וכו' וכו' וכו'
שר אמ' ר' יוחנן אמ' ר' יהודה בן תימא אומ' כזה גיט כלל אמר ר' יהודה בן תימא
אפי' תימ' בשלא קנו מידו בהוא הנאה דקא נפיק קיה

חשואל

השואל

ה' ק' קשואל את הפלה ושאל בעליה עמה אנשכר בעליה עמה לא גרם פכירות ככלה מתני' גבי פרה א' אגבי בעלים ראשמינין
היכא דפרה שאלה כל היכא דהו בעלים עמו במלחתי בין בשאלה גיט ובין שנסכר אצלו קרינא ביה אש בעליו עמו חבל
שורה שזורה לא אשמינין מתני' דפטור בבעלים אבל מברייתא שמינין לה: : חבל שואל את הפרה וכו' אשמינין אצת' שהיה עמו בשעת
היכא לא הוי שאלה בבעלים לאיפטורי אלא אש הוה עמו בשעת שאלה וטעמא מפרש בגמרא: ובעלים באמירה משאל' לו קרי פרתו ואני

השואל

את הפרה : פרה
במשיכה ובעלי באמיר'
ק' ר' כס דאמ' לקמן בפירקא שתלא
בזבחה ואומ' גספר מתא כולקו בעידן
בידתיקו בשאלה בבעלי דמו משמע
שלא בעידן עבדתיקו לא הוי שאלה
בעלי' ויל' דלמ' דהו' בעיד' עבדתיקו
לא בשעה הליכתו או אפי' מומיין ע'
בזמן לילך ולעשות חטוב בעידן כ'
בידתיקו אבל ודאי משעה אמירה
ל קוד' עסק מלכא לא חטוב שאלה
בעלים כדאמין כס' האומין לסיף
וגלוי מלתא דהקיא שעתא שכר' הוי
תני ולא הוי פשיעה בבעלים: תנן
תם ארבע שומרים משום דאיתי
מתני' קרא דואם בעליו עמו וע' נטר
זימ' מפק' ע' קכא: שומר
גם בשבט על הכל לא חשיב פשיעה
בזבחה כולקו חיובי והשואל משלם את
שכל מה שהזכר בפרשה אבל מתק'
וחמת מלכא כיון ששואל יש לו רשות
ועשות בה מלכא פטור: דקיימא
באגם לא בעי למימר היכא דין איתן
שאיך כל סכא שלו שיקא פטור דלעול'
חיוב באגם אלא סק' אפי' שואל שכל
הסכא שלא בגן דקיימא באגם אינו
משלם אלא קרן: אלא למחן דאמ'
דכרה תר' בגמ' כיון כיון אדם כו' אע"ג
דלד' ידיו דרשי' בכל מקו' לכד' מהיכא
לא מיהת כדפי' בפ' כ' כל לא מסתבר
לר' ד' אכרה כיון דכתי' בלש' גב' ואית'
לן ל' ד' דכר' תור' כלמ' כיון אדם א'

השואל

את הפרה ושואל

בעליה עמה או

שכר בעליה עמה שאל הבעלים או שכרן
ואחר כך שואל את הפרה ומתה פטור שג'
אם בעליו עמו לא ישלם אבל שאל את
הפרה ואחר כך שאל את הבעלים או ש
שכרן ומת' חייב שגא בעליו אין עמו שלם
ישלם גם מדקתני סיפא ואחר כך
שאל את הפרה מכלל דריש' דקתני עמה
עמה ממש עמה ממש מי משבתת לה
פרה במשיכה ובעלי' באמירה איבעי אימ'
בגון דקמא פרה בחצרו דשואל דלא מ'
מחסרא משיכה איב' אימ' כגון דאמ' לה
את גופך לא תשא עד שעת משיכ' פרתך
תנן דתם ארבעה שומרים הם שומר חנם
והשואל נושא שכר והשוכר ש"ח נשבע
על הכל והשואל משלם את הכל נושא
שכר והשוכר נשבעין על השבורה ועל
השבורה ועל המתה ומשלמי' את האבידה
ואת הגבה מנא' דתנו רבנן פרשה
ראשונה נאמר בש"ח שגיה בשום שכר
שלישית בשואל בשלמא שלישית בשוא'
מפורש וכי ישאל איש מעם רעהו ונשכר
או מת בעליו אין עמו שלם ישלם אלא
ראשונה בש"ח שגיה בש"ש איפוך אנא
מסתברא שגיה בשומר שכר שכן חייב
בגניבה ואבידה אדרבה ראשונה בשומר

כשאלין לך הוי גופו שאלו לו וכו' אשמינין
מיחדא משיכה ועל כרחיק קנה לים
שאל בעלים ואח"כ שאל פרה: כשבעין
סבין הוא שלא פשעו בה ושלא שלחו בה
יד: פרשה ראשונה שלש פרשיות קן
סמוכות כי יתן איש אל רעהו בסף או
כלי לשמור וכה פאר על הגניבה דכתי'
וגבט מכית האי' שטוען שגב' הימנו
דכתיב וקרב בעל הבית אל האלדים
ואוקימנא לשביעה שפסב' שלא שלח
בה ידו ואחריו כי יתן איש אל רעהו
חמור או שור או עק וכה חייב על ס'
הגב' ופטור על האוכף בשבוע' דכתי'
ומת או נסבר או כשבה שבוע' ה' תהיה
יאה גב' וגב' ישלם ושלישית וכי ישל'
וחייב בה את האוכף שאי' בעליו עמו
ופטור בבעלים טוען טענת גב' טוען
שגב' הימנו וכמא' שהוא עמנו גב' גב'
חייב בה כשכל בפרשה ראשונה דכתי'
אם לא ימא הגב' וסמך ליה על
כל דבר פ' י' שלם שנים ואוקימנא
בפר' מרובה אם לא ימא כמו שאל' א'
הוא עמנו גב' ישלם א' י' כגון שפסב'
תחילה לסקר שגב' אלא כל ע' עדים
קודם שפסב' שחילה לסקר אילו
כפל דכתי' בתי' אם לא ימא הגב' וכי
כשבע וקרב בעל הבית אל האלדי'
לשבע' על כל דב' פשע אשר ירשי'
דיחין בעדים ישלם שני' וכיון דת'
הוא שדייה לק' פרשתא אשומרי'
דאילו פרשה שנייה ליכא כפל ד'
מחייב ליה בגניבה ואבידה ומ'
בגב' מחייב עמנו בקרן: א'
חמורא שנים מראשונה
שבעה שהשנייה מחייב'
משאל' כיגב' אפי' לא כשכ'
חמורה מן הראשונה שפ'
קרן אם לא בא עדים ש'
על פי שמחייבתו כפל לא
לסקר ויבאו עדים וכלא ס'
כפל: תדע דהא עדים
שואל על הגב' ונחייב
שבעה: דהא שואל כ'
שכחיס סוף שפס' מל'
ל' לחמור

שכר שכן משלם חשלומי כפל כטוען טענת גב' אפי' קרנ' בלא שבוע
עו' יפא מבפילא בשבוע תדע דהא שואל כל הנאה שלו ואינו משלם אלא
קרן השואל כל הנאה שלו והוא בעי' מוונ' דקמא באגם והא בעי' גטירה
בנטר' מתא ואיב' אימא לא תיכא כל הנאה שלו אלא אימא רוב הנאה שלו
ואיבא אימא בשאלת כלים נושא שכר והשוכר נשבעין על השבורה
ועל השבורה ועל המתה ומשלמי' את האבידה ואת הגבה כשלם גניבה
דנ' תיב אם גב' יגב' ישלם לבעלי' אלא אבידה מנאלן דתניא אם
גניבה ואבידה אדרבה ראשונה בשומר

הוא מקל ואינו לה אמרה תורה כלשון בני אדם: שכן אונסא דס"ד הוא ועל מנתן שיליק מדלא אתי על מנתן שלא אתחייב בשבט
אמר בשבועה דלא קמי לאסיקי הדעתיה ולא תכניי: מה לשומר שבר אם הסוה כי לא ספיקא בשבועה ומתה: ש"ן לפיכך הסוה אמתה
יחא ליה כיון דשבועה ומתה פטור כל סבך דבשבועה שפיר פטור ליה: קאמר לקשותי לכן כשואל לחייב וקא חזיב למיפרך מה ל
אונסא דס"ד הוא וכשבר או מת: קיחא קא דלא מיכבי לך או לחלק לר' יונתן דלא כבי לחלק ואמ' דשבר ומת קמי משמע או ה

מירמסיה לרבות שבועה: אבי קילל
אמ קילל בתחלתו סוף קללה לאכיו
נאפו סוף קללה לאמו: עד שיפרוט
לך הכתוב יחד כמו שפרט לך הכתוב
הארש שור וחמו דמדחי כטריך למיכת'
חיו שמי דאי לא כתביה סוה משמי'
לא יחרוש לא בשור ולא בחמור וחבו
חמו קלל דריש ליה כבבחדרין להביא
את המקלל לאחר מיתה: סברא קא
נשבר כלל מת בני מחייב דקוה ליה
קמליה: פלג תאמר בגביה ואכריה
איפשר למיטרה ולתוי ואיכא למימי'
חזיר בעליה אחריה חלי תימחא:
אעבה פירכא: מאי אן עלי תשובה
ה ים לו לכתב וקסי דמיכטריך לתבא
נאמורסיך דאינה תשובה: כטוען
דל' ליהוי מוויין דלענין מיפטר
ל' מ' ס' א' כ' נ' ו' ע' ט' ע' ט' ע' ט'
ל' ס' כ' פ' ל' ס' כ' פ' ל' ס' כ' פ' ל'
ל' ס' כ' פ' ל' ס' כ' פ' ל' ס' כ' פ' ל'
ל' ס' כ' פ' ל' ס' כ' פ' ל' ס' כ' פ' ל'
ל' ס' כ' פ' ל' ס' כ' פ' ל' ס' כ' פ' ל'
ל' ס' כ' פ' ל' ס' כ' פ' ל' ס' כ' פ' ל'
ל' ס' כ' פ' ל' ס' כ' פ' ל' ס' כ' פ' ל'
ל' ס' כ' פ' ל' ס' כ' פ' ל' ס' כ' פ' ל'
ל' ס' כ' פ' ל' ס' כ' פ' ל' ס' כ' פ' ל'
ל' ס' כ' פ' ל' ס' כ' פ' ל' ס' כ' פ' ל'

אמרי במערבא קל וחומר ומה גביה
שקרובה לאונס משלם אבידה שקרובה
לפשיעה לא כל שכן ואידך מילתא דאתי
מקל וחומר טרח ובתב לה קרא והשואל
משלם את הכל בשלם שבור ומת דכתב
וכי ישאל איש מעם רעהו ונשבר או מת
לא שבוה בשואל מנא לן וכי תימנ' לך
משבורה ומתה מה לשבורה ומתה שכן
אונסא דס"ד קא אדעת הוא תאמר בשבועה
שכן אונסא דלא סליק אדעתא הוא אלא
נאמרה שבורה ומתה בשואל ונאמרה
שבורה ומתה בשומר שבר מה להלן ש
שבועה עמו אף באן שבועה עמו איכא
למיפרך מה לשומר שבר שכן לפטור
תאמר בשואל ד' תנא ר' נתן אומ' לרבו
את השובר האי או מיכבי ליה לחלק דס"ד
דעת אמנ' עד דמיתברה ומתה לא מחייב
קמל הגיהא לר' זנתן אלא לר' אשיה מאי
איב' למי' דתניא אבי ואמו קלל אין ל'
אלא אבי ואמו אבי בלא אמו ואמו בלא
אבי בנין תל אבי קלל אמו קלל דברי
ר' אשיה ד' זנתן אומ' משמע שניהם באח'
ומשמע אחד אחד בפני עצמו עד שיפרוש
לך הכת' יחדי אפי' תימאד' אשיה לחלק

אלא אבי ואמו דא
פניקס כאלה וקת'
בשבעו חוטרי' לטתי תכ' י'
דלא תחרוש בשור וחמור ל'
לא יחדי ה' א' אשילוי' אן קט'
כמחריסה אלא שמקוי'ן בב'
אפי' כזה אחר זה נר' יונתן כנ'
שיפרוט לך הכת' יחדי לא מה'
מדחי כטריך קתס למיכתב יחדי
איכטריך כדפי' אלא מסבר' קר'
משמע קמי: דאיפשר קמי'
ואתיקו ואת' וכל' משכני' ויל' ד'
לא איפשר כוליה חזי למערך חת'
שואל שחייב בשבועה ומתה שבו'
בבכוס ובהמפקיד הניהו ל'
דחית ליה דין תימה דפכ' ל' חרב'
מוכח דאיכא דלא מיפרך ק' חת'
אמרי' דין וככא לח מיפרך ל'
דקתס כ' מעיקרא דפליגי תמי'
דלא מיפרך קת' ס' כ' י' חת'
לעיל כפי' המקל' ל'
דמי' ל' מסלק ליה ל' חת'
למ' דלא מדי מסלק ליה
למימר וקיינו רמי ס' חת'
מעיקר כרי' מי סקיס כ' חת'
מדי מסלק ליה ולא קמי' חת'
קאמ' אלא למ' כ' חת'
עכנין ראסי' דסבר' לא חת'
בגכה ואכריה שאל' אמ' ס' חת'

הבא לא צריך מאי טעמם סברא הוא מה ל' קטלא כולה ומה ל'
פלא גביה ואבידה בשואל מנא לן וכי תימא גילף משבורה
לשבורה ומתה דלא איפשר למיטרה ואתי' תאמר ב' י' ואת'
למיטרה ואתי' אלא ב' היא דתניא ונשבר או מת א' א' ש'
גביה ואבידה מניין אמרת קל וחומר ומה שומר שבר שפס'
ומתה חייב בגביה ואבידה שואל שחייב בשבורה ומתה אי'
בגביה ואבידה הוה הוא קל וחומר שאין עלי' תשובה מאי אין ע'
וכי תימא איכא למיפרך מה לשומר שכן משלם תשלומי'
טענת ליסטים מוזין אפילו הכי קרנא דשואל עדיפא איכ' ל'
ל' חת' יחדי אפי' תימאד' אשיה לחלק

ל' חת' יחדי אפי' תימאד' אשיה לחלק

פשיעה בפני פסק ר"ח
דפטור מטעם דכל היכא
דכחא ורבינא רבינא לקולא
דכחא כרבינא לקולא ואלע"ב דהוי
חומר גבי מפקיד מ"מ חשיב קולא
גבי המחזיק כדאמר ספק ממוכא
ויסלקביא ראייה לדבריו דבפ'
והרוטב פליגי רב ור' יוחנן סב'
כן פליגי דמקרא גדר לפניו ולפני
וקיימא לן כל יוחנן ומיהו למי
קין התם דפליגי בסברא אין ראייה
דאיפשר דלמד מקר' דדרש לפניו
אין דרש לא אמרינן כן בכל מקום
שהק' בהאומנין וכן לקמן בפרקי
למאן דאמ' פשיעה בבעלים חייב
י איכסוף לא משום שכן הלכה א'
יקשה לדידיה מאמוראי ראשונים
אימ' כדמחליף רבא בר אבהו
תימ' דאמאי דחיק לאוקמי
סוד' דלית הילכתא כוותיה דקיימא
שוכר כ' ד' שוכר דמי כדמשמע
המפקיד ולקמ' גבי מרימר דאבר
זיתא לבי מדאי וכבמ' דוכתי: הא

מה לשומר שכר שכן פטור בשבורה מ
ומתה תאמר בשואל שחייב בשבור ומתה
אלא גביה ואבידה דשואל לחיוב מגלן
דגבר משומר שכר דיו לבא מן הדין
להיות כגדון מה גביה ואבידה דשומר
שכר בבעלים פטור אף גביה ואבידה
דשואל נמי בבעלים פטור הניחא למאן
דאית ליה דיו אלא למאן דלית ליה דיו מ
מאי איכא למימר אלא אמ' קרא ובי ישאל
ויו מוסף על ענין ראשון וילמד עליון
מתחתון ותחתון מעליון איתמר פשיעה
בבעלים פליגי בה רב אחא ורבינא חד א'
חייב וחד אמ' פטור מאן דאמ' חייב קסבר
מקרא גדרש לפניו ולא לפני פניו הילכך
אם בעליו עמו אשומר חנם לא כתיב פ
ופשיעה נמי בשומר שכר ובשואל לא
כתיב הילכך בשומר שכר ובשואל לחיוב
אתיא כקל וחומר משומר חנם אבל בבעלי
לפטור אף בשומר שכר ובשואל לא מאי
טעם כי כתיב אם בעליו עמו לא ישלם א

ואשומר שכר אהנך חייובי דכתיבי בהו בהדייא הוא דמכת' מאן דא'
וד קסבר מקרא גדרש לפניו ולפני פניו וכי כתיב אם בעליו עמו אשומ'
נמ' כתיב תנן השואל את הפרה ושאל בעליה עמה השואל את הפר'
שכר בעליה עמה שאל בעלים או שכרן ואחר כך שאל את הפרה ומתה
שור ואילו שומר חנם לא קתני ולטעמך שומר שכר מי קתני אלא תנא
לתא דכתיבא בהדיא קתני דאתיא מדרשא לא קתני תא שמע שאלה
שאל בעליה עמה ויכרה ושכר בעלה עמה שאלה ושכר בעליה עמה ש'
כיה ושאל בעליו עמה אף על פי שהבעלים עושין מלאכה במקום אחר
תה פטור סבריה הא מעי' יהודה היא דא' שוכר בשומר שכר דמי והא
וא' תנא קתני מי' תא דאתיא מדרשא ואלו שומר חנם לא קתני הא מני
מאיר הא דאמ' שוכר בשומר חנם דמי ותנא שומר חנם והוא הדין ש'
שומר שכר איכ' איכא כדמחליף רבא בר אבהו ותני שוכר כיצד משל'
מאי' און' שומר שכר ר' יהודה אומר כשומר חנם אמר רב המנונא
לעולם דווא חייב עד

שתחא

ומר שכר דין הוא שיהא בבעלים פטור אף על הגנבה ואבידה אע"פ שאינו חנם שכן היקל בו הכתוב לפטורו משבורה ומתה שלא בבעלים
בשואל שפטור בבעלים על גביה ואבידה שהרי החמיר בו לחייבו על שבורה ומתה שלא בבעלים: אלא גביה ואבידה בשואל מכלן כלומר
לפיין לה בבעלים לפטור גנבה ואבידה בשואל מכלן לחיובא שלא בבעלים דילפיין משומר שכר וכיון דמתה ומתה ילפיין דיו לבא מן הדין
בגדון דקיימ' שאל דילפיין בחיובא מקל וחומר ממשא שכר להיות כעין שומר שכר מה לקלן בבעלים פטור דהא ילפת ליה בהיקיפת
דילמוד עליו מתחתון אף כאן בבעלים
פטור: למאן דאית ליה דיו ר' טרפון
בפר' כיצד בבבא קמא: וילמד עליון
מתחתון ותחתון מעליון גביה ואבידה
דשומר שכר מחיוב דשואל מה שבורה
ומתה דשואל בבעלים פטור אף חייב
דשומר שכר בבעלים פטור ותחתון
מעליון מה שומר שכר חייב בגביה
ואבידה שלא בבעלים אף שאל כן ומי
שומר שכר בבעלים פטור אף שאל כ'
ואין משיבין על הקיקס: פשיעה
בבעלי אחד מן השומריין שפסע בשק'
בעלים במלכתו: מקרא אס בעל'
עמו: גדר לפניו אשומר שכר בהיקיפת
ולא לפני פניו אשומר חנם דפרשיות
של שומר חנם ושל שומר שכר לא איתק'
בון יתירא דלא כתב וכי יתן בשומר
שכר: אשומר חנם דכתיבה בה פשיעה
על כל דבר פשע: לחיוב לחיוב
בבעלים בפשיעה: אכל לם
כלום אפילו בשומר שכר וכו'
פטור דבי גמריין פשיעה בבעלים
שכר ובשואל כקו משומר חנם דוחי'
לגמריי הוא כין בבעלים שלא בבעלים
דכי כתיב אס בעליו עמו אשומר ח'
דכתיב בשומר שכר ובשואל הוא דכתיב
אכל אפשיעה כתיב אשומר בשורא דמי
שנא בבעלים ולא שנא לא בבעלים:
מקרא גדרש בסמוכת הפרשיות וא'
על פי שאין היקס משורש בהן: קתני
את הפרה גרס' תרנוי' וכו' וכו' וכו'
פרה אלא גבי בעלים ואלו שומר ח'
דפרה: לא קתני בבעלים פטור משומר
דחייוביה ליתיה אלא בפשיעה ופשיעה
לא פטור בה בבעלים: דכתיבא כקרא
שאל דכתיב ביה פטור בבעלי' כקרא
קתני מתכיל בבעלי' פטור שאר שומר
דאית בה פטור מדרשא לם קתני: קת'
בכרייתא גרסיין ומכר בעלים עמו
במקום אחד שלא במקום ספר וכו'
שתהא מלכתו של שואל או של שומר
כשומר שכר דמי ותנא שוכר בבעלים
פטור וקרא קראן לשומר שכר
חנם לא קתני ותנא שומר חנם
שאין חייב אלא בפשיעה פ'
זיתא בר כיסוד' טפי מל' ת

אם קרי' נאמר שיהא פטור
הוא שאל
אם ציית אימא וז' כ' חס' ל' ל'
אם קרי' נאמר שיהא פטור

עד שיהא בחמה ובעלים במלאכה אחת כגון אם פיה קיאה וכו' או אם חמור הוא וכו' בעליו מח
אמריו : דקא מרפי לים ואזיל קמה חופר והולך בקרקע לפניו במרא תמיד לרפותה שהיא קשה : וקא מרפיפא על גבה ממש דתנא לר
דבוקא לאשמועינן דאפי' הכי חייב רישא מקום אחר כמי דנקיט לס משום רביתא ואפי' הכי פטור במלאכה אחרת ושאלה נאחר כך שאל
שואל וכלא הכי בשעת שאלה אע"פ שהייתה בשעת שכורה ומתה אפי' הכי חייב דבעינן בעלים נשאלים לו בשעת שאלה דבמקום כדיליף

עד שתהא פרה וחורש בה חמור ומחמר אחריה ועד שיחו בעלים בש
שאלה ועד שעת שכורה ומתה אלמ קסבר בעליו עמו אבולת מיהו
משמע מתיב רבא שאלה ושאל בעליה עמה שכרה ושכר בעליה
שכרה ושאל בעליה עמה ושאלה ושכר בעליה עמה אף על פי שהבעל
עושין מלאכה במקום אחר ומתה פטור מאי לאו במלאכה אחרת דלא
באותה מלאכה אלא מאי מקו אחר דקא
מרפי ואזיל קמה חופר והולך בקרקע לפניו במרא תמיד לרפותה שהיא קשה : וקא מרפיפא על גבה ממש דתנא לר
רישא במלאכה אחרת ושאלה נאחר כך שאל
ואחר כך שאל בעליה שכרה ואחר כך ש
שכר בעליה עמה ושאלה ושכר בעליה חורשי
על גבה ומתה חייב מאי רישא וסיפא ב
באותה מלאכה ורישא רבותא קמל וסיפ
רבותא קמל רישא רבותא קמל דאף על
גב דלאו על גבה לא באותה מלאכה כיון
דהוון בעלים בשעת שאלה פטור וסיפא
רבותא קמלן דאע"ג דעל גבה כיון דלא
הוון בעלים בשעת שאלה חייב האי מאי אי
אמרת בשלמא רישא במלאכה אחר וסיפ
באותה מלאכה היינו רבותא לא אי אמר
רישא וסיפא באותה מלאכה מאי רבותא
אידי ואידי באותה מלאכה הוון ועוד תניא
ממשמע שנאם בעליו עמו לא ישל איני
יודע שאם בעליו אין עמו שלם ישלם לא
לופ' לך הנה עמו בשעת שאלה אינו צרי
להיות עמו בשעת שכורה ומתה היה

והא מרפיפא ! וכו' רישא
במלאכה אחרת דאפי' במר
ואזיל קיינו ממש על גב דתניא דמי
צריך לרקוק מכח סיפא בלא סיפ
קקשה ליה רישא דאפי' במרפי
קיינו על גבה ממש ומאי אפי' רישא
דמרשא גפא לא מתי לסיפא דמי
למיומר דקיא גפא אפי' אשמועינן
דמרפי ואזיל קוי בעל גב דתניא
פריך שפי' דאמאי נקט סיפא על
אע"ב דלא מרפי ואזיל קוי בעל גב
שמעי' לה דא"כ כיומי' קיי רישא
במלאכה אחרת תיקמי אמאי איכא
סיפא אפי' קא מרישא שמעי' אמאי
אחרת קא כעל דתניא דלא רישא
דנקט כסיפא אפי' בעלים על
לרבותא אע"ג דמרשא גפא שמעינן
דעל גבה קוי רחוק מללא אפי' רישא
אי רישא באותה מלאכה שגון
ואזיל כיון דאשמועי' רישא דמי
גבס תו לא קום צריך לסיפא
אפילו בעלים אחרת

עמו בשעת שכירה ומתה צריך להיות עמו בשעת שאלה
ממשמע שנאם בעליו אין עמו שלם איני יודע שאם בעל
לומלך כיון שיצא מרשות משאל שעה אחת בבעלים וכי
תזכתא דרב המנונא תזכתא אבי סבר ליה כר' אשיה ומתוך
כר' אשיה רבא סבר ליה כר' יונתן ומתוך להו לקרא יונתן אב
כר' אשיה ומתוך להו לקרא כר' אשיה דתנא פליגי און עמו
מעמא בליתיה ר' יונתן הוא מיתין בחדא לא איתיה בחדא פ
אידך אם בעי' גבולא מא דאיתיה בחדא

באותה מלאכה וכדאמרינן רישא
דקאזיל קמה קמה וסיפא שמכונה ב
במלמד הבקר דקוי ממש על גבה :
אידי ואידי באותה מלאכה ממש קוא
מה לוי מרפה קמה ומה לוי מכונה :
ועוד תניא תיובת' לרב המנונא כסיפא
דמילתא דאמ' בעינן שיהא עמו משעת
שאלה עד שעת שכורה : לומר לך קיס
עמו וכו' וקבי אשמועי' קרא בעליו אין
עמו בשעת שאלה אע"פ שהיה עמו ב
בשעת שכורה חייב ולקח מתרמי' כ
משמע ליה קבי : ותניא אידך קיא היא
אלא מר דריש בהאי משמענתא ומר
דריש בהאי לשמענו ולא גבי קודדי תני'
: תיובתא דרב המנונ' בתריוויו מילת'
במאי דאמ' און מלאכה בעי' איתביכי'
מכריית קמיית' דקתני אע"פ שהבעל'
עמין במקו' אחר ובמאי דאמ' ער שתהא
עמו בשעת שכורה הויה תיובתא מקד
בריישא : אבי סבר לה וכו' השתא
מקודר לפרשי מהיכא ילפי' הכי תנאי
דבשעת שאלה בעינן ובשעת שכורה
ומתא לא בעינן אבי סבר לה כרבי
יאשיה דאשמועינן חילוק ואע"ג דלא
כתוב יהי' ומאי דק' יהי' דמי ולא
משמע ליה פרושי' אחר אחר כפני ע
עמו בכל קום שהוכיר שכי דברים
ופסק עליה דין או אסור : מתוך
לקראי דלעל כר' יאשיה דמפ' בשעת
שאלה בעינן שעת שכורה ומתה לא ב
בעינן : ארנח מתוך להו כתר' דשתים
דד' יונתן דמשמע כמי אחר אחר לעמ'
ומהו אפיו הכי מנין למילך ספיר
דקרא מיכיהו קוא דבעינן : דתניא
ותניא אידך ל' דבבל חיה דמתניתא
דלעיל חייבי תרתיסו קראי כדרדאי'
ר' אשיה אלא כסיפא ומתוך
ל' ר' אשיה ואז' זבעלי' און עמו טע'
דליתיה בחדא ויקו קא איתא כר' א'
ליתיה בחדא פ' יונתן ו'
והא מרפיפא ! וכו' רישא
במלאכה אחרת דאפי' במר
ואזיל קיינו ממש על גב דתניא דמי
צריך לרקוק מכח סיפא בלא סיפ
קקשה ליה רישא דאפי' במרפי
קיינו על גבה ממש ומאי אפי' רישא
דמרשא גפא לא מתי לסיפא דמי
למיומר דקיא גפא אפי' אשמועינן
דמרפי ואזיל קוי בעל גב דתניא
פריך שפי' דאמאי נקט סיפא על
אע"ב דלא מרפי ואזיל קוי בעל גב
שמעי' לה דא"כ כיומי' קיי רישא
במלאכה אחרת תיקמי אמאי איכא
סיפא אפי' קא מרישא שמעי' אמאי
אחרת קא כעל דתניא דלא רישא
דנקט כסיפא אפי' בעלים על
לרבותא אע"ג דמרשא גפא שמעינן
דעל גבה קוי רחוק מללא אפי' רישא
אי רישא באותה מלאכה שגון
ואזיל כיון דאשמועי' רישא דמי
גבס תו לא קום צריך לסיפא
אפילו בעלים אחרת

לומר לך היה עמו בשעת שאלה אינו צריך להיות עמו בשעת שכורה מ
ומתה היה עמו בשעת שכור ומתה צרי' להיות עמו בשעת שאה רב סבר
לה בר' יונתן ומתוך להו לקראי ברבי יונתן דתני אם בעליו עמו לא ישלם
משמע דאיתי בתרוייהו ומשמע נמי דכי איתיה בחדא ולי'תיה בחד פטור
ותניא אידך בעליו אין עמו שלם ישלם

משמע דליתיה בתרוייהו ומשמע נמי דכי
איתא בחדא ולי'תא בחדא חייב לומר לך
היה עמו בשעת שאלה אין צריך להיות
עמו בשעת שביד ומתה היה עמו בשעת
שבידה ומתה צריך להיות עמו בשעת
שאלה איפוך אנא מסתברא שאה עדיפא
משום דקא מייתי לה לרשותיה אדרבה
שבידה ומתה עדיפא שכן חייב באונסיה
אי לא שאלה שבידה ומתה מאי עביד ואי
לאו שבידה ומתה שאלה מאי עביד אפי'
הכי שאלה עדיפא שכן חייב במונותיה
רב אשי' אמר אמר קרא וכי שאל איש מעם
רעהו ולא רעהו עמו שלם ישל' הוא רעהו
עמו פטור אי הכי בעליו אין עמו ואם ב
בעליו עמו למה לי אי לאו הנך הוה אמינ'
האי אודיה דקרא הוא בעירמי בר הבא
שאלה לריבעה מהו בדשי' לי אינשיה ב
בעינן ולהכי לא שילי' אינשי או דלמא

במונא דהיתקמי מיכי פיר' שמתקמס
כו: במונא בעיכא וקא איכא פי'
ממונא בעינן טיפאיל לכו וקאיכא ואת
ליה כמי הנאה מימי: ונשאל לכו אחד
מהן תימ' מאי קמבעיא ליה דכיון דאם
כשאלו לכו כלל כבעלים פגור מקבל ס
הסתא יפטר מחזיו כדאמרי' במחובק
חמשה בקר ואפי' חמשה חמאי בקר וול
דקתם סברא הוא טיפאיל לכו מה שגב
אכל שאלה כבעלים אין סברא לכו
וקמי בחידוש ואין לך כו' תל' חדשו:
שאל
יש לחש' להסאיל ככסוי מלוב שהפיר'
סל כבעל וקבעי' לוכה להסאיל כלל
רשות סאסא וקיא אינה יכולה להסאיל
בלל ואמאי קטט סאל מן האשק ויל
דאין סבעל יכול להסאיל או למכור
סמכות מכסוי מלוב כלל רשות כדאמ'
דכא כחאסא סכפלו משל רוחא ביתא
סמאי קמי' סאל מן האיש ככסי מ
שלב סקן סל האשק מק

עמא באי משום הנאה והאי נמי הוא אית ליה הנאה שאלה לראות בה
פחות ממנה בעינן והא איכא או דלם במונא דאית ליה הנאה מעיה בעינן
כא או דלם כל פחות משוה פרוטה ולא כלום היא. שאל שתי פרות
ששות בהן שוה פרוטה מהו מי אמרינן זיל בתר שואל וכו' שאל וכו' והא איכ'
שאל זיל בתר פרות וכל חדא וחדא ליכא במונא שאל מן השותפין
שאל דו אחד מהן כולו בעליו בעינן והא ליכ' או דלם מההיא פלגא
דו פרוטה מיפטר שות' ~~לענין שאל אחד מהן כחו דל' שואל~~

שאל שתי פרות ששות בהן שוה פרוטה מהו מי אמרינן זיל בתר שואל וכו' שאל וכו' והא איכ'
שאל זיל בתר פרות וכל חדא וחדא ליכא במונא שאל מן השותפין
שאל דו אחד מהן כולו בעליו בעינן והא ליכ' או דלם מההיא פלגא
דו פרוטה מיפטר שות' ~~לענין שאל אחד מהן כחו דל' שואל~~

רבא סבר לכו כר' יונתן דאמר אחד אחד
משמע ומתוך לדקראי בר' יונתן
למידרס כי כמי מתני' דלעיל: דתני
ותניא אידך לכו לא קראי קא נקיט וכו'
דמפי' בהא דרכ' וקא נקיט קראי אישכא
לאו דוקא וברא' בעיני סטעו כהגריס'
להגיס בספרי' דסברי' דה' מתני' קמייקת'
כו' יאשיהו וקראי תריץ אכיי. וכתריית'
כרבי יונתן וקראי תריץ רבא ולא קיא
דכל כמא דקטיו לקו מקרהו בין כ
כדרך בין הפוך וכין לרי'אשיה וכין
לכו יונתן חדא דרשא קיא למד' כדאית'
ליה ולומר כדאיתליה ותריויקו מתני'
מתרץ אכיי כרי'אשיה והכא כר' יונתן
: אפוך אנא לומר שבשעת שבידה
פטורתי ולא בשעת שאלה: שכן חייב
באונס' על איתק' מתני' הוא: ככן
חייב במונותיה על ידי: רב אשי' אמ'
קרא גפיק משמע דאשעת שאלה קפיד
דמעס רעהו משמע לא רעהו עמו
נשאל לכו ועלם מקיך קיא כלם ישלם
אמא אשעת שאלה קפיד קיא: אי' אנו
קנך דסדור ופיר' מילתא טפי לא הוה
מזיכא למילך מעס רעהו ולא רעהו
עמו דאיכא למימר אורחא דקרא ל
לאישתעמיי הכי ולא ככא כבעלים ולא
סכא כלל כבעלים חייב וקתא דגלי ס
סיפא דכבעלים פטור ואודא מייכיו
קא פטורק ולא על חבתי' יל' פין
מזיכא גילוי מילתא דכשעת דשאלה ק
קפיד: שאלה לריבעה מהו עמו: מקו
ממי ככאונסיה או לא: לחו סיפא כר'
עשיר וחשוב ולא ימכרו בני בתים
דיוקן ממנו לקיפו בחל' וכאכראי:
ככא מ' סיפא ככא ככאונס עמו:
סאל שתי פרות וכו' אם תמי' לכו שות'
מסוק פרוטה לאו ק' הוה קכא ממי'
מן השותפין פרו' ומי' על סניקס:
שותפין פטור' וכו' סק קרקע ס
שאלה

לרב אשי'

חשואל

בעל בכבש אשתו מי מעל מי אמרי בעל מעל שקרא עושה עיקר המעשה שנפאה וע"ז זה זוכה במעות או דלמא היא עשתה עיקר המעשה שהיא נשאת לו או דלמא כד' עשר עקר המעשה שתקנו שזכה במעות אמ' רבא מאן נמעול נמעול בעל הלל לא עשה שום מעשה דא בורא לא ניהא לי. דליקנה לא היה צריך לטעם זה דאפילו ניהא ליה דליקני הכל מה שכידה אפילו של אחרים ושל הקדש לא היה קונה כי לא תיקני לו הכמים וא"כ הו"ל היה לו למעול בנישואים לכדו בלא לקיחת מעות אלא לפי שבב' ד' הוצרך להאי טעמא בקטי נמי קבא אינמי בקטיא למימ' דאפי' לקח המעול לא ימעול כיון דאוסורא לא ניהא ליה דליקני ולא בתכונן לזכות בשל אחרי ואינו מתכוין בטלתו להוכיחם מרשות בעלי דכ"ר סהן סלו ואינו מועל אלא כשבא להנמיא מרשות בעלים כמו נכח או גזול את ה' הקדש מרשות חבריו כדמוכח בפ"ק דחגיגה דאמר כול אבן או קורה של קדש לא מעל נתנה לחבירו הוא מעל וחבירו לא מעל ופרי' מכדי מיובל גזל מה לי הוא ומה לי חבירו ומשני בגמ' דא' המסור' לו חביו בבין עסיקוהו חמיה עין שהוה כרשותו שאי מתכוין להחליף מרשות בעלים אלא סבור הוא שמהו סלו אינו מועל בבטולו דלמא ניהא לה דאי נמי לא שפחהו דלמא ניהא לה דליקני בנישואים אלא התייר מתיקנו לו חכמים ואפי' לקחתם ונתנם לו איהו מועלת כיון שאינה מתכוונת להנמיא מרשות בעלים אלא את שלו ככורה ל' לתן לו נמעולו כד' כו' : ז

הבעל מוציא מיד הלקוחות בעי רמי בר חמא בעל בכבשי אשתו מי מעל אמ' רבא מאן למעול למעול בעל דהיתירא ניהא ליה דליקני איסורא לא ניהא ליה דליקני תמעול איהי דהיתיר' נמי לא ניהא לה דליקני נימעולו כד' עכדור רבנן תקנתא ואמרו בעל לוקח הו"ל היתירא לאיסורא פ' י"ג הל' א' אלא רבא בעל מעל לכשיוצא מיד דהוה אמוציא מעו' הקדש לחול' אביעי' להו כחש בשר מחמ' מלאב מאי א"ל ההו' מרבנן ורב חלקיה ברי' דרב אריא שמיה מכלל דכי מתה מחמ' מלאכה מחייב ניהא לאו לאוקמה בבילתה שאלתה לא אמר רבא לא מבעיא כחש בשר מחמ' מלאכה דפטו' לא אפי' מתה מחמ' מלאכה נמי פטור דאמ' ליה לאו לאוקמה בבילתה שאלתה ההוא גבר דשאל גרג' מחבריה ואיתבר אתא לקמיה דרבא א"ל זיל איתי סהדי דלא שנית ביה ואיפטו' ואי ליב סהדי מאי ת' ש דההוא גברא דשאל גרג' מחבריה ואיתבר אתא לקמיה דרב א"ל זיל שלימ' ליה גרגא מעליא א"ל רב כהנא ורב אסי לרב דינא חבי' והלכתא כרב כהנא ורב אסי דמהדר ליה תבריה וממליה ליה דמי כגא ההוא גברא דשאל דוולא מחבריה ואיתבר אתא לקמיה דרבא א"ל ליה איתי סהדי דלא שנית ביה ואיפטו' ההוא גברא דשאל שונרא מחבריה חבור עליה עכברי וקטלוה

הבעל מוציא מיד הלקוחות אלא מאן רבא למכור דהוה הו"ל לוקח דאסון : מי מעל בגן שנפלו לה נכסיה מאביה משנשאת ועמהן מעות של הקדש ואין יודעין שהן של הקדש ואמר רבנן בעל זוכה בהן בכל הנכסי' להשתמש ולאכול פירות ובתקנה זו נעשה שליט בכבשי הקדש לקנותן וקס"ד שו"ה היא ויחיתה לחלוץ ואפילו בעודן צדודין ומנחין מי מעל בהוצאה זו : נמעול בעל דאין היא מוסרת לו אלא מאליהן ניקסין לו ממיתה אביה דקיתיר' ניהא ליה וכז' : דהיתיר' לא ניהא לה דליקני אלא על כורחה תיקנו לו חכמים : נמעולו בית דיין של ישראל של איתו הדור פכל ת תקנות משפט תלויות בהן ועל ידיהן נהגת חוקות המתקנין לכבוד מהו והו' כמי שתקנו הם לו קניין זה ונמצאו הם המקנין לו בכבי הקדש והנציאם לחלוץ : ה"כ כי עבודת תקנת בהיתיר' באיסורא לא עבד תקנתא : אלא אמ' רבא בעודן צדודין ומנחין לא קבאום בעל ולא יצא לחלוץ ואין כאן מעילס אלא לכשיצא לחלוץ בעל מעל בכילת' בכילה : ואיתבר בסביעה : דינא חבי שיטלס כלי עשו ומתקן וקתן בני נזקין תשלומי נזק מלמד שהבעלים משפלין בכילה ששמוין לו את הכילה של בהמתה שמתה על ידי זה שהזיקה לו ועלים מוסיק ומשלס דמיקן הכ' נמי ישומו לו את שברי קראשן ועליהן ש' ישלס דמים וזה ילך ויקנה לו כלי אחד ויפטור דהוה לים מתה מחמת מלאכה י כי האי נכח מאי מי הו' מת מחמת ת מלאכה או לא :

בכבש אשתו מי מעל מי אמרי בעל מעל שקרא עושה עיקר המעשה שנפאה וע"ז זה זוכה במעות או דלמא היא עשתה עיקר המעשה שהיא נשאת לו או דלמא כד' עשר עקר המעשה שתקנו שזכה במעות אמ' רבא מאן נמעול נמעול בעל הלל לא עשה שום מעשה דא בורא לא ניהא לי. דליקנה לא היה צריך לטעם זה דאפילו ניהא ליה דליקני הכל מה שכידה אפילו של אחרים ושל הקדש לא היה קונה כי לא תיקני לו הכמים וא"כ הו"ל היה לו למעול בנישואים לכדו בלא לקיחת מעות אלא לפי שבב' ד' הוצרך להאי טעמא בקטי נמי קבא אינמי בקטיא למימ' דאפי' לקח המעול לא ימעול כיון דאוסורא לא ניהא ליה דליקני ולא בתכונן לזכות בשל אחרי ואינו מתכוין בטלתו להוכיחם מרשות בעלי דכ"ר סהן סלו ואינו מועל אלא כשבא להנמיא מרשות בעלים כמו נכח או גזול את ה' הקדש מרשות חבריו כדמוכח בפ"ק דחגיגה דאמר כול אבן או קורה של קדש לא מעל נתנה לחבירו הוא מעל וחבירו לא מעל ופרי' מכדי מיובל גזל מה לי הוא ומה לי חבירו ומשני בגמ' דא' המסור' לו חביו בבין עסיקוהו חמיה עין שהוה כרשותו שאי מתכוין להחליף מרשות בעלים אלא סבור הוא שמהו סלו אינו מועל בבטולו דלמא ניהא לה דאי נמי לא שפחהו דלמא ניהא לה דליקני בנישואים אלא התייר מתיקנו לו חכמים ואפי' לקחתם ונתנם לו איהו מועלת כיון שאינה מתכוונת להנמיא מרשות בעלים אלא את שלו ככורה לתן לו נמעולו כד' כו' : ז

פליג ליה גרגא מעליא פיר' כק' רגא מעליא אחרת יהו' לו והסברי יהו' של סגול' ואין כד' לרבי שמואל דאפי' גג' ונולן משמ' שיכולין לפרוע סוכין כמו מוזיק כדאמרי' בפ"ק דבב' כולן כאכות וכן בשלס ממיט' פי' כד' אכות נגב ונולן זהו ככלן אלא מה מדמם תשלומי גג' ונולן לתשלום נזק וא"כ יפרע סוכין ומפר' רבי שמואל דמשלס כרגא מעלי' ה"י שהפחת סהול משעת קסברס עד שעת העמר כדין הו' דשול ומוסיק על הסבריס כשעת קעמדה כדין עד שיטוק כרגא מעליא דמדמה ליה לנגב ונולן דאמר שמואל בפ"ק דבב' קמ' דאין שמין לנולן אלא לנזקין ורב אית ניה דאף לשאל' נ' שמין והתם מייתי מילתיה דרב אמילתיה דשמואל וכל ה' ההלכה איירי התם לעיל מיניה בשפת' כבילה דניזק הו' ואמרו לי' רב כהנא ורב אסי די' חבי דשברי ברשות משאל הו'לו דשואל לא הו' כגולן דנולן קני לגמרי גוילה כשינוי מיתה ש' ושכירה ולהכי מהדר ליה שואל תבריה ושמוין לו כמה הו' הסברי' ש' ין כשעשכיר וממלי' לי' דמי מאכיוסני פחת דמשאל' כמו דניזק וכן פי' ר' אבהו לא שהו' ופי' ר' אבהו ה"כ דליכ' פחת לרב שנשבר כלי ברשו' שול' פוחתין לו שישלס לו דמי גרג' מעליא ואין מלמדין אותו לשלס הסברי' וממ' חס רבס לשלס הסברי' כחשבו' ישלס אבל לרב כהנ' ולרב אסי מלמדין אותו לשלס הסברי' כיון שהסברי' משאל ופ' דא' בירושלמי מכין שמין שמין לגב' וכל לנולן אמ' ר' אבהו מל' חיים שני' ישלס ולא מתים עד כאן בגמ' בגמ' מניין ח' ר' בון וקשיב את הגזילה אשר גזל ל' ס' חיים

אם עורס חיים וה' זלנו ויחזרם כמות שהם אבל הו'לו מתים צריך ל' פ' חיים

וכן משמע בירושלמי דקדושין דהתם קאמ' מניין באין ח' חיים ומשנה דכפחת נכילה איירי ולפי' זה קא דפ' ל' רבי אלעזר בפ"ק דס' חיים ואת' דר' אלעזר גופי' פמרוכה קאמ' תרי' שסתם גג'ה הו' יאוס' ונסי' דעביתת' אי' שונני אינו קונה אלא משמע דאכז' מעמי' טקנתא

דשכיר ממון בטוחה הבהמה אינמי סח' דאית ליה דפמי' ל' ח' חיים

ועשה : כי קא נכח מאי תימא מאי קאמכז' ל' ח' חיים

עכברים אבל אין לו לשמור שלא יסרו

ומשלם הכתוב וקאמ'התם

ושמואל עיקר הוי כמו דם

וזחמיון לח ידענא קלבתא

ומדה התם דיחלוקו וטעמו

דאינו יכול לשבע התובע משלם וקתבע לח יטול ולכך יחלוקו

ומכא דכתיב לאו משום דרבי אבא סבר דרבי אבא

דחיקו כמי פי מילתיה דרבי מאיר למקומו למחייב לה

כתובתה ונתנו ונפלו קמי יתמי לא אחרי מתוך שאינו יכול לשבע

דכטבעה דרבנן לא אמרינן מתוך שאינו יכול לשבע כדמשמע לעיל

דרבנן הוי מתוך שאינו יכול לשבע מפסידין ואין נוטלין ושמה הטעם קו

וקתם דווקא אמרינן דעבד כרב ושמואל עבד ולא בעלמא כדאמרי

אלא חמשים הוה ליה מודם במקצת

ומחייב טבעה על השאר ואינו יכול

לשבע דקא אינו יודע: קא משכח

לה עסק שבועה דמתניתין

ליתא ופריד אי איתא איתא אלמ' מספקא ליה וקא עבד

מתוך שאינו יכול לשבע התובע מפסידין לכך הוי דינא

וראי אית ליה קא דרב שמואל קא ליטבא דאס איתא איתא

דווקא בשניהם חשודים דבאה לתובע שבוועק מחמת

ולא כהיא דרב ושמואל ותו הכי מוכח דרבתינו שבבבל

אפי' ד' אבא ורב נחמן יכולין לסבור דרב ושמואל יסברו

מפסיד אלמ' משמע דפשיטא ליה לתלמוד דל' אבא איך

משלט הנתבע ולרב ושמואל לעול פטו הנתבע ופליג ר' אבא

רב ושמואל וכולה כוגי רפליג ד' אבא ארב ושמואל דקא

ורת פי דעיקר דקדייק תלמוד דרבתינו שבבבל רב ושמואל

שבבבל רב ושמואל בדקיימ' לן ושמע' לקו כמי דאכיר

ממון במקומו ולא שנא להו בין תובע ובין נתבע ורחק

בתלמוד ומיהו קכלנו מרבתי דעיקר בפ' כל הנשבעין

לישבע משלם ה' הוה לן למימ' מן הדין בחשוד על

מלוג לו פרוט' ויתבע כל אשר לו ואי מוד' במקצתמה

פכנגרו אבל הכא ובגס' שאינו יכול לשבע מחמת שהיא

משבחה לה רישא בתרתי וסיפא בתלת קק סוגי' אתי' כר' חייא בר יוסף

הוא דכתב אבל בפקדון לא בעי כפירה והודאה בקדי

פרות סגי בהודאה ובפיר' או בהודאה ונאכסו ול' ג' רת' ה' מ

היינו בטענה דלא שייכ' אלא בפקדון דהיינו טענת נאכסו

לפ' ריבא קטעין סוכר בדריכה מתה אבל אינו יודע אם

דקיינו טענה דנאכסו לא בעי הודאה מל' מה שטוען אינו

דקשת' איכ' חד דהודאה וקמי מחייב שבועה לשבע

להשבעו כדפי' בתנאי' ולפי' דת' אתי' שפיר טפי דלירידה

דכפירה היינו אותה שטוען לא היו דברים מעולם

דהודאה ובהקישא דאינו יודע דאיכ' בה נאכסו וכפיר' וי

אותה שטוען בה שלא פשע בה ומכאן יש להוכיח דלרמי

סגי לא הוי רריך כאן להסיף פרה של כפירה אליבי

אכרייתא דרמי בר חמא וי' דסבר כמתני' דכטבעת

מסרת' לך דעכנלו לא בעי א' כפירה והודאה ונת' ור' יוחנן

ויל' דאמוראי כינהו אליב' דר' יוחנן כדאמ' בריש' אלו

ומיסק' לפי' דת' דפיר' בסמוך גבי זה אומ' שאלם וזק

שבועה אפי' בטענת נאכסו בלא פיקו תקשה לרב יקשה

מדרבנן דמדרבנן איכא שבועה בנאכסו בלא פיקו

דסוף המוכר את הבית דקאמ' אלו אומ' נאכסו לא

ועד אחד מעיקרם שקיא פרועה פ' היתב ועוד אומ' דת' דרב

לא הוה פ' סלומ' למ' ישבע ע' שפירה מתה הוה לו

ע' בגמל כיון דכריך לשבע על אותה שמתה שבדרכם

מעל' שתי פרות אבל הויא דמוכר את הבית ליכא

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

ואם לא כמר דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד

השואל

מי אמרי שכירות לחודים קיימת ומילת אחריתי היא ואב' גרדי משך
לה מעקרה כבעלן הוא ותו לא עקר משך לא אחייב ליה דכשעת
שכירות ברשותו הייתה ולא מיחשרא משיכה וקני ליה חזירו באמיר
ולעולם קנייה אחריתי היא ושלם כבעלים קים : או דלמא שכירות

בשאלה מישך שייכא כל חיובי שוכר
דגבכה ואבירה ישנו בשואל ולא הוסיף
כלום ומחמת משיכה ראשונה באו לו
וקהיא כבעלים קיזיל ופטור : ושכרה
כבעלן וקודם שהחזירה חזר ושאלה
ממנו שלם כבעלים ומתה כדרכ' וחייב
זה לא מחמת משיכה ראשונה בא עליה
דקא חיוב שאלה לא שוי כשכירות מהו
מי אמרי שאלה לענין אכסין בשכירו
ודאי לא שייכא מחמת קנייה
שלם כבעלים בא לו : או דלמא
כיון דשייכא במקצת דחייב גב' ואב' ד'
שעליו יש לתלות במשיכ' ראשון כמאן
דשייכא ככולה דמי ופטור אף באכסיה
אם תמני לומר כיון דשייכא בו איני
יודע להעמידו ולח' גרסי ליה אלא ה' ב'
נחת' לא אמרי כיון דשייכא במקצת
בו שאלה כבעלן שכרה שלם כבעלן
חזר ושאלה שלם כבעלים הדר שאלה
לדוכתה וחזיל בת' משיכה שאה קמית'
דקניא כבעלים : כיד בני המשאל ש'
שלמה לו לשואל כיד בני של משאל או
כיד בני ושלומו של שאל : פטור אם
מתה כדרך פליג בה רבה ורב חסדא
בהעזר קמא רב חסד' מתרץ לה לקאי
שלומו ושואל דמתני' בשכירו וליקטו
סדר בביתו אכל אן כאן עדים שהוא
שלומו דאי איכא עדים קני שליח ומייב
השואל באכסיה ומשכרה לו רבא אמ'
אפי' עשא שליח בעדים לאו שליח הוא
לקתמיב על ידו באכס' דקני קאמ' לי'
איב' מהימנא הוא אי בעית לשדורי ב'
כדיה שדר : וכן כשעת שמחזירם אם
שלם קנא כיד בני ועבדו או שלמו או
כיד עבדו ושלומו של משאל לא יבאם
מכמותו של שאל עד שתבא ליד המשאל'
ואם מתה כדרך חייב : אמ' לו המשאל'
אלמה לי אן סא' לו השואל הריני משלח
הוא ואלו לו המשאל' שלם ושלח ומתה
אמר : כיד עבדו חייב בתמיה קתני
השואל שלח לי כיד עבד' ושלח
השואל באכסיה כדרך וקרי לא
משאל' כיד עבד' כיד רבו
הוא כאלו קוליכה לו היא :
הכיסה במקל והיא תבא

הא מגי סומכוס היא דאמ' כמון המוטל
בספק חולקין בעי ר' אבא בר ממל שאלה
בבעלים שכרה שלא כבעלים מהו מי א'
אמרינן שאלה לחודה קיימא ושכירות ל'
לחודה קיימא או דלמ' שכירות בשאלה
מישך שיכה דהא מחייב בגביה ואב' דה'
אם תמצ' לומר שכירה בשאלה מישך
שיכא שכר' בבעלים שאלה שלא בבעלים
מהו שאלה בשכירות ודאי לא שיכא או
דלמ' כיון דשיכא במקצת כמאן דשיכא
בכולה דמי אמ' אמ' מצ' לומר לא אמרינן
כיון דשייכא במקצת כמאן דשייכא בכול'
שאלה בבעלים ושכרה שלא בבעלים וחזר
ושאלה מהו הדר את' את' שאל' לדוכת'
או דלמ' אפסיקא לה שכירות בני וביני ש'
שכרה בבעלים ושאלה וחזר ושכר' מהו
מי אמרי את' לה שכרות לדוכת' או דלמ'
אפסיקא לה שאלה בני בני תיקו

מתני' השוכר את הפרה ושלחה לו
כיד בנו כיד עבדו כיד שלוחו או כיד בנו
כיד עבדו כיד שלוחו של שואל ומתה פטור
אמ' לו השואל שלחה לי כיד בני כיד עבדי
כיד שלוחי או כיד בנך כיד עבדך כיד ש'
שלוחך או שאומ' לו המשאל' הריני משלחה לך כיד בני כיד עבדי כיד ש'
שלוחי או כיד בנך כיד עבדך כיד שלוחך ואמ' לו השואל שלח ושלחה
ומתה חייב וכן בשעה שמחזירה גם כן
רבו הוא אמ' שמוא' כעבד עברי דלא קני ליה גופיה רבא אם אפלו תימא
בעבד כנעני נעשה כאומ' לו הכישה במקל והיא תבא מתבי השואל את
הפרה ושלחה לו כיד בנו כיד שלוחו חייב כיד עבדו פטור בשלם לשמוא'
מתניתין בעבד עברי ברייתא בעבד כנעני אלא לרב קשיא אמ' לך רב לא
תימא נעשה כאומ' לו אלא אימא בא' לו הכישה במקל והיא תבא דאימא
השאל' פרתך ואמ' לו כיד מי אמ' לו הכישה במקל והיא תבא אמר רב
גדמן אמ' רבה בר אבבה אמר רב כיון שיצאת מרשות משאל' ומתה חייב
ג'מ' מסייע ל' השאל' פרתך ואמ' לו כיד מי ואם לו הכיש במקל והי' תבא

ואל שואל שלח ושלחה ומתה חייב וכן כשעת שמחזירם תימ'
דבהגזל כתר' א' שמואל אן משלחן מע' כדוקני חבילו עדי' התומים
עליה ופריך אלא לשמואל מאי תקנתו ומפני כי הדרב' חב' בול'
דמקני מה פכותה תקבלתי והסת' בלא התקבלתי והנהי' אם יכול
לכתוב שלח לי דמין כברה לחלק בין
כתב לחומ' פה אל פה דכי היכי דמקני
באומ' מהני נמי בכותב ומאי קשה ליה
דקאמ' ומאי תקנתו קא' כה תקנה עובד
שיכתיכו לו העדי' ויחתמו שפכו א' לך
סת' ויל' דפשי' שמוא' תקנת' כשמיטו
לשמי' כמו לר' יוחנ' וחינו ח' מאי תקנת'
א' לפי שרוב' להביא מר' חב' ולקסי'
דאפי' התקבלתי לא מקני אם מת מ'
מה לחונסלו נכסי קמי יתמי קודם
שכח ליד שליח ומין תקנה א' בהרשאה
אמ' שמואל כעבד עברי פרוח
דשמואל פליג עליה דרב ולית קני' בת'
כנותי דרב דאמ' קני' כמקל
וקא' תבא חייב וכן משמע דפליג
וקלבתא כנותיה מרבי' קלמוד' לסינעי
לרב ודמי ליה כדוחק' דלא קני
ליה גב' כפ' דקדושין אמרי' דעבד ע'
עברי ג' קני לענין שאין גרענו מ'
מחול אם מחל בעל פה חלל בשטר :
באומ' קני' כמקל וקיא תבא
ואעפ' שעבד מוליכה לא קני שאלה כ'
כבעלים וקא' דאמרי' יד עבד כיד רב'
קיינו פגשאל קרב עצמו עם הסרה ש'
ושלח עבדו במקומו וכיון שבמק' ש'
בעלים לא חשיב ככהמה אב' י'
שאל את עבדו קוה ליה כשואל שת'
פרות דעבדו ככהמותו דמי

הוא מגי סומכוס היא דאמ' כמון המוטל
בספק חולקין בעי ר' אבא בר ממל שאלה
בבעלים שכרה שלא כבעלים מהו מי א'
אמרינן שאלה לחודה קיימא ושכירות ל'
לחודה קיימא או דלמ' שכירות בשאלה
מישך שיכה דהא מחייב בגביה ואב' דה'
אם תמצ' לומר שכירה בשאלה מישך
שיכא שכר' בבעלים שאלה שלא בבעלים
מהו שאלה בשכירות ודאי לא שיכא או
דלמ' כיון דשייכא במקצת כמאן דשייכא
בכולה דמי אמ' אמ' מצ' לומר לא אמרינן
כיון דשייכא במקצת כמאן דשייכא בכול'
שאלה בבעלים ושכרה שלא בבעלים וחזר
ושאלה מהו הדר את' את' שאל' לדוכת'
או דלמ' אפסיקא לה שכירות בני וביני ש'
שכרה בבעלים ושאלה וחזר ושכר' מהו
מי אמרי את' לה שכרות לדוכת' או דלמ'
אפסיקא לה שאלה בני בני תיקו

זה מחזירו של בעל בין בלא שומר ובין על ידי שומ' עמדה ברשות שואל דשעבד כפסיס משתתא מרשותו וקרי הכיסה במקל
הוא : ושלחה לו כיד בני של משאל' שלחם משאל' לשואל חייב השואל וכמו שאל' לו שלח לי כיד בנך כיד שלוחך כיד עבדך :
לחקה לי כיד עבדך : לא תימ' כדקדקא רב כעסקא מ' לו אלא רב מוקי לה למתנית' באמ' לו הכיסה במקל וקיא תבא אמרי' ד'
דשי' עבד כפסיס מ' כפ' מחזיר' ומוס' דשלח עבדו ענה לא מיקטא

בין שיצאת מרשות משאל כתחייב שואל ב אונסי לכאורה נראה דמיירי שיצאת מיד להימטא או לצדידי רשות הרבים דחשיב כאלו משכה שואל אבל יצאת מיד לרשות הרבים לא כיון דמשיכה צריכה קונה ברשות הרבים והא דלא הוצרך רב לפ' דפשיטא הוא דלא

עדיף ממשכה איכמי בתם חזירות סמוכי פתיחה לצדידי רשות הרבים ולא לרשות הרבים עצמן לכך לא הוצרך לפרש ונ"ת דבהמוכר את הספינה אמ' רב ושמואל דאמרי תרנויהו כליו של אדם קונה לו בכל מקום חוץ מרשות הרבים משמ' דמדד והניח ע"ב סימטא לא קנה אלא דווקא כליו קונה לו והכא אמ' רב דקונה בסימטא וי"ל דהת' מיירי כשהיה מתחילה מונח בכליו קודם קניין ולא שהניחם המוכר עם בשעת מכירה אבל הניח על גבי קרקע של סימטא לשם קניין קנה ועוד י"ל דהכא מיירי אפילו יצאתה מיד לרשות הרבים דלענין להתחייב באונסיה קנייה מ משיכה ברשות הרבים אע"ג דלא קניי לענין מקח כמו שואל קורדוס לרב הנכח דאמ' לקמן דקני במשיכה להתחייב באונסי אע"ג דלא קנייה לחזרה :

וחבירו מותר לבקע בו לכתחילה תימא דתימא בתנשפת ביקע בקורדוס של הקדש בא חב' רוב וביקע בו ובא ח חבירו וביקע בו כ"ל מעלו וליכ' למימ' דאיירי בקורדוס כלי שרת שמוחטים בו שאין יוצא לחליץ כדתנן בפרק סנהדי' חין מועל אחר מועל במוקדסי' לא בבהמ' וכ"ל שר' בלב' דה' קתני סיפ' בשלנו ונתנו לחבירו הו' מעל וחבירו לא מע' כע"ל נתנו לחבירו וחבירו לחבירו כוונ' מעל' בה ואין כרא' לר' כמי דהתם איירי בשלל כתכוננו לבזול אלא אחר דעתו להחזירה אחר ביקוע ולא יצא לחליץ אלא מה שנתכונן לבזול והא קיימח' לן שואל שלא מדעת בזלן הו'

וקים ליה כולי ברשיתיה אלא כדחה לר' דתוספת' איירי בגזרי' המפורי' לכו קורדומו' של הקדש דכל אחד מעל לפי מה שנהנה ואין יוצא לחליץ שהרי לא נתכונן להוציא מרשות שהוא עם כדפי' לעיל וקפ"א דקתני נתנו לחבירו קיינו לחבירו שאינו גזר ואפי' בלא ביקוע מעל לפי שנתכונן להוציאו מרשות והא דתנן בההנה חין מועל אחר מועל אלא בההמה וכ"ל שרת בלבד כי"ד רכב על גבי בהמה ובא חבירו ורכב התם איירי בשאינן גזרי' דגזרי' חין מועל אחר מועל אלא בההמה וכ"ל שרת בלבד כי"ד רכב על גבי בהמה ובא חבירו ורכב התם איירי בשאלה זו ולכך חבירו מותר לבקע בו לכתחילה וממ' לא מעל אלא לפי טוב' הנאה שבו אע"פ שהפסד כולו להקדש ולפי זה טעם אבן או קורה של הקדש כמי' לא מעל אלא לפי טוב' הנאה אך ק"ק לר' דה"ל למה הוצרך לפר' לפי טובת הנאה כיון שכל זמן שנתן לחבירו אינו מועל יותר ועל כן כר' לנ' יותר שאינו יוצא לחליץ אלא אותו הנאה שנתן לשי' ומותר לבקע עד זמן השאלה ולא יותר ובנותנו לחבירו דעלמה מעל לפי כוונתו ואין להקנות חין מותר לבקע כיון שמעירב באותו קורדוס חליץ והקדש מ"ם ממשיך ביתו והקדישו דא"ר דר' בו הפוכר מעל בשביל שמעירב חלקו בשל' הקדש וי"ל כיון שהשאלנו ומעל בשאלה יצאת כל הנאת ביקוע לחליץ ואין מעירב בה מן הקדש כלום ונ"ת כיון דנתן לחבירו מעל לפי בל' מה שהוציא מרשות הקדש ונתן לחבירו גם כן אין ימנעו לפי כל' מה שמוס' ביקוע וי"ל דנתן מועל כדון לפי כוונתו כי כוונתו להקדש אבל כאן לא הפסיד להקדש אלא מה שפחת הקורדוס על ידי ביקוע וטובת הנאה דשאלה הו' טפי : כך תקנו משיכה בשאלה לא להתחייב באונסיה קאמ' דהא ש"ח בלא משיכה חייב בפשיעה כדאמרי' בפ' האומנין דהנח לפני שומר חנם ונ"ה ש"ס בגבתי' ואבדתי' קאמ' מ"אריית' כמי' לא קני' אלא במשיכה וליכ' למימ' דהא' אשכח' שתקנו משיכה ולא קנו מעו' דשכירות אינה משתלמת אלא לבסוף ועוד מ"אריית' דאמ' קאמ' לא לענין חזרה קאמ' דשוכר ושואל מיד המסור' ההמה מרשות הכעלים חין כע"ל ויכ"ל ע"ד לחזור וקיימו דקאמ' ו

בין שיצאת מרשות משאל ובכנס' לרשו שואל ומתה חייב אמר רב אשי הבא במאי עסיק' כגון שהיתה חצירו של שואל לפני מחצרו של משאל דכי משלח לה ודאי להתם אולה אי הכי מאי למימרא לא צריכא אולה גויתא מהו דתימ' לא סמכ' דעתיה דלמ' קיימא התם ולא אתי אולה להדיא קמל' דסמכא דעתיה אמ' רב הונא השואל קורדוס מחבירו ביקע בו קנאו לא ביקע בו לא קנאו למאי אילמ' לאונסי' מאי שגא פרה דמשעת שאלה אלא לחזרה ביקע בו לא מצי משאל הדר בי לא ביקע בו מצי משאל הדר ביה ופליגא דר' אמ' דאמ' ר' אמ' המשאל קורדוס של הקדש מעל לפי טובת הנאה שבו וחבירו מותר לבקע בו לכתחילה ואי לא קנאו אמאי מ מעל ואמאי חבירו מות' לבק' בו לכתחיל' ביהודיה ולא בניקנייה ולא למעול ופליגא דר' אלעזר דאמ' ר' אלעזר כדרך שתקנו משיכה בלקורדוס כך תקנו משיכה בשומרין תניא גמי' הכי כדרך שתקנו משיכה בלקורחות כך תקנו משיכה בשומרין ובשם שקרקע גקנית בבסוף ובשטר ובחזקה כך שכירות גקנית בבסוף ובשטר ובחזקה שכירו במאי עבידתיה אמר רב חסדא

לפנים מחצרו של משאל שחצרו סג' משאל פתוחה לרשות הרבים וחצר השואל לפנים הימנו ופתוחה לחצרו של משאל שאין ככנסין ויוצאין לחצרו של שואל אלא דרך חצירו של משאל דהתם סמכא דעתיה דשואל דמשיעמדו הכעלים לפניה להטותה לחד חצירו של שואל ומח' ליה בחצורה ודאי להתם ר

ריהט' והקיא הוא דמשעבד שואל כפשיס אבל אם הייתה צריכה לכא' דרך רשות הרבים באומ' לך אפילו אמ' ליה קבי' לא סמכא דעתיה שיפקידנה המשאל בלא שומר ולא שיעביד כפשיס ער שתבא לידו : דא"כ גויתא שיש בחצר המשאל זניות ועוקצין שיכול' לסו' פס ולהישמש במחבא דשטולס כל' על' סוף כי גז' חיש וכמו ויגז' שלים : אלא לחזרה שאם בא המשאל לחזור ולתובעה ממנו כתיק ימי הזמן שהשאלה לו ביקע בו קנאו עד שיכלו ימי שאלתו לא ביקע בו לא קנאו דקשבר חין משיכה קונה בשומרי' : מעל המשאל לשלם להקדש קרן שנהנה בהשאלתו ומה היא הכאתו לפי טובת הנאה שבו אומדין בו כמה הוא רוצה להיות נחמד משלנו שיחזיק לו ה' השואל טובה כזו טובת הנאה בנוד"ר בל' : וחבירו מותר לבקע בו לכתחילה אפילו ידע לאחר שבא לידו שהוא' של הקדש שמכיון ששגב בו המשאל ונתחייב דמי טובת הנאה להקדש יצאת קנייתו לחליץ : ואי לא קנאו במשיכה אמאי מ מעל המשאלו עד שיבקע בו הפואל : ופליגא כמי' דרב הנכח אדר' אליעזר : קרקע ביקני' בבסוף בשטר או בחזק' דעל ופרץ ועד כל שהיא וכו' וסמכא קידושין ילפי' להו' : שכירות קסד' שכר בהמה וכלים : מאי עבידתיה להקנות עד שהחזיק בה השוכר שימסק' ומאי חזקה בלא משיכה משכח ליה :

לפי מה שנהנה ואין יוצא לחליץ שהרי לא נתכונן להוציא מרשות שהוא עם כדפי' לעיל וקפ"א דקתני נתנו לחבירו קיינו לחבירו שאינו גזר ואפי' בלא ביקוע מעל לפי שנתכונן להוציאו מרשות והא דתנן בההנה חין מועל אחר מועל אלא בההמה וכ"ל שרת בלבד כי"ד רכב על גבי בהמה ובא חבירו ורכב התם איירי בשאינן גזרי' דגזרי' חין מועל אחר מועל אלא בההמה וכ"ל שרת בלבד כי"ד רכב על גבי בהמה ובא חבירו ורכב התם איירי בשאלה זו ולכך חבירו מותר לבקע בו לכתחילה וממ' לא מעל אלא לפי טוב' הנאה שבו אע"פ שהפסד כולו להקדש ולפי זה טעם אבן או קורה של הקדש כמי' לא מעל אלא לפי טוב' הנאה אך ק"ק לר' דה"ל למה הוצרך לפר' לפי טובת הנאה כיון שכל זמן שנתן לחבירו אינו מועל יותר ועל כן כר' לנ' יותר שאינו יוצא לחליץ אלא אותו הנאה שנתן לשי' ומותר לבקע עד זמן השאלה ולא יותר ובנותנו לחבירו דעלמה מעל לפי כוונתו ואין להקנות חין מותר לבקע כיון שמעירב באותו קורדוס חליץ והקדש מ"ם ממשיך ביתו והקדישו דא"ר דר' בו הפוכר מעל בשביל שמעירב חלקו בשל' הקדש וי"ל כיון שהשאלנו ומעל בשאלה יצאת כל הנאת ביקוע לחליץ ואין מעירב בה מן הקדש כלום ונ"ת כיון דנתן לחבירו מעל לפי בל' מה שהוציא מרשות הקדש ונתן לחבירו גם כן אין ימנעו לפי כל' מה שמוס' ביקוע וי"ל דנתן מועל כדון לפי כוונתו כי כוונתו להקדש אבל כאן לא הפסיד להקדש אלא מה שפחת הקורדוס על ידי ביקוע וטובת הנאה דשאלה הו' טפי : כך תקנו משיכה בשאלה לא להתחייב באונסיה קאמ' דהא ש"ח בלא משיכה חייב בפשיעה כדאמרי' בפ' האומנין דהנח לפני שומר חנם ונ"ה ש"ס בגבתי' ואבדתי' קאמ' מ"אריית' כמי' לא קני' אלא במשיכה וליכ' למימ' דהא' אשכח' שתקנו משיכה ולא קנו מעו' דשכירות אינה משתלמת אלא לבסוף ועוד מ"אריית' דאמ' קאמ' לא לענין חזרה קאמ' דשוכר ושואל מיד המסור' ההמה מרשות הכעלים חין כע"ל ויכ"ל ע"ד לחזור וקיימו דקאמ' ו

שכימת קרקע ר' לו ביתו משנתן לו כסף או שכתבו בעלין
ביתו מושכר לך ומשכר לך את השטר או שהחזיקה הסוכר אין יכול
חד מהן לחזור: חביצה דתמרי תמרים המדובקים יחד קרי חביצה
והוא בהו חמישין תמרי אגב אהדדי מיוזכבן חמשין כתי חדא קלוקח

חד אינו מתן בהם אלא מט' פרוטות
כדי שיחזור וימסור אחת אחת וישכר
פרוטת: להדיוט את משל הדיוט היא
משלם לו כיון שהן נמכרות ביחד ואין
מדקדקין להחמיר עליו כדקאמ' טעמא
לקמן שמין בית סאה וכו' מה שאין כן
במזיק הקדש לחומשין קאי: שמין בית
סאה באותה שדה תקן גבי נזקין דסן
כי יבער איש שדה או כרם וגו' תקן
כיצר משלמת מה שהזיקה שמין בית
סאה באותה שדה כמה היתה יפה וכמ'
היא יפה ואין מדקדקין להיות שמין ה
החבילה לכה מה היתה שנה הערוב
זו שפאלגה אלא מה נחשר בית סאה מ
מדמים אם היא כה למכור הקרקע
עם זריעתה מה חסרו דמין בשביל
זבילה הערובה זו דהיינו קולא גביה
דקבא לקנות קרקע לא יכחשו ככך ב
כדבר מועט יתפטר וכפחות דמים
ומקרא יליף לה כבבא קמא: בטל חבן
וכו' כמכ' תיבה פריכין מכדי משקל
סקליה מה לי עכבה הוא יומה לי כתבה
לחברו ומקמיין בגוז' שאבני קודש
מסורין לו עסקיין דבלא הכי נמי ב
ברשותו הוה מנחה הילכך לא מעל
בהגבהתי: נתנה לחבירו הוסיף לחולין
שקלאו חבירו במתנתו והוא יטל להקד'
: בנאה גיזבר לתוך ביתו: לא מעל
והתם אוקימנא בגין שהניחה על פי
ארוכה דלא שנייה: ויתבי ר' אבהו בר'
: זאת אודי דר תתני מעל נאע' דלא
שנייה: קודר כחצר חבירו שלא מדעת
בעלין: צריך להעלות לו שכר ואפילו

בחדר דלא קימא לאגרה דהוה ליה זה כהנה זה לא חכר דקא הכא
שלא מדעת הקדש דר וקאמ' דמשלם מעילה להקדש ומדקאמ' זאת
אומרת שזע מיתה יליף הדיוט מהקדש לדקדק אחריו: קודר ביה
שמואל מהקיא ולא יליף מיני' קודר בחצר חבירו שלא מדעתו של בעל
קבית דקא שמעיין ליה הכא דלא מצי דין ממון להדיוט כהקדש:
בהדיוט מדעת דמי שהקדש מונח למעול לכל הכא ואין מנחה ביד
דחמכא אמ' מאן דמתקני למעול ורחמנא ידע:

שבירות קרקע אמ' שמואל האי מאן דגול
חביצה דתמרי בחבילה ואית בה חמשין
תמרי אגב אהדדי מודבנא בחמשין גבי
חדא חדא חדא מודבנא בחמשין להדיוט
משלם חמשין גבי חדא להקדש משלם
חמשין וחומשיהו מה שאין כן במזיק דלא
משלם חומשא דאמ' בר איש כי יאכל ק
קדש פרט למזיק מתקוף לה רב ביבי בר
אביי להדיוט אמאי משלם חמשין גבי חד'
גיבא ליה אגב חדא חדא הוה מוזבנא
להו אמ' רב הונא בריה דרב יהושע שמין
בית סאה באותה שדה תנן למימר דסבר
שמואל דין הדין' לאו כדן גבוה דמי והתנן
נפל אבן או קורה של הקדש הרי זה לא
מעל נתנה לחבירו הוא מעל וחבירו לא
מעל בנאה בתוך ביתו הרי זה לא מעל עד
שידור תחתיה בשוה פרוט ויתבר אבהו
קמיה דר' יוחנן ויתבי וקאמ' משמי' דשמואל
זאת אומרת הדר בחצ' חברו שלא מדעתו
צריך להעלות לו שכר אמר ליה ר' יוחנן
הדר ביה שמואל מההיא וממאי דמההיא
הדר ביה דלמ' מההיא הדר ביה לא מההיא
הדר ביה כדרכא דאמ' רבא הקדש שלא
מדעת בהדיוט מדעת דמי אמ' רבא הני

בם קלחין לעולם בם' שעורין כמותו ומ' ד' תרקב בם' תרקבי ואכלה סאה דמתני' משעריין לפי האי שיעורא וס' מסור באיזה שיעור מפסיד מוזיק
או משכח יתיר בתרקב בם' תרקבין או סאה בם' סאין ופריך על כולו מברייפתא אכלה קב ח' כו' מאי לא בפני עצמו' ששמין את הערובה לברק
שפני עצמה כמה הייתה יפה הקרקע עם הזרעין וכמה היא יפה עכשיו כשנאכלו והשתה' אמתני' גופא לא מצי למיפרך דהשואל הוי בעי כמי
השואל קמי' שרפריך ואין להקשות לפי' ר' האי בית סאה סאה מיבעי דהכי פריך התם ר' הונא בר מנחם לרב פפא דמפר' קב בם' קבין וכו' כור
למה למיסקא בית סור אלה כמו שהתחיל ברישא: באותה שדה תנן תימ' היכי מייית' ליה מקרקעי אמטלטלי דעל כורחין לא דמוסכרי
הכא חביצה דתמרי אין שמין בם' כי התם אלא בפני עצמה ניש' לומר דהכי מייית' דהיינו ביון דמקלין כולני קא במקרקעי אין לנו להחמיר ב
במטלטלי ולומר כל חדא וחדא הוה מוזבנא ליה

פרט למזיק דלא משלם חומשא היינו מודבנא אבל מדאורייתא
לא משלם חבילו קרן כדאמ' רבי' ב' דקדמי' אבל ד'
אבנת כפשים שמין בהם מעילה וכן מופיע כירושלמי בהנזקין רבי
עקיבא אמר ק' להקדש כמה חטו קיימין או במזקן רשע' אמר

רחמנא ונל' להקדש חי' וקי גיפי הא
תני רבי חייה נזקין להדיוט ואין נזקין
להקדש כי' נל' וכה כי יאכל בתרומה
כדי' ניל' דמעיל' ילפי' חטא חטא מת' מ'
נל' תיין דמתרומה ילפיין לא לחייב
אהבה הקדש כמותרומה שמתרת ב
לזרים ונל' דכי תמעיל מעל ריב כדא'
במעילה: שמין בית סאה
באות' שדה תכא פי' כק' דאין מדקדקין
לקיות שמין מה שהיתה שנה ערובה זו
שכאל' חלל' הוה נחשר בית סאה כשדה
זו מדמין אם היה כהן למכור הקרקע
בשכיל חבילה ערובה זו ואין כרח' לר'
חדא כיון דאבית סאה קאי הוה ליה ל
למימר בלשון זכר כמה הוה יפה ועוד
דכפ' הכוונ' בעי' בגי' היכי שיימין ומה
בעי' כיון דבמתני' מפר' בהדייה' סימא
ולמה עלה על דעתו שיעשו ענין אחר'
וע' דמפר' התם סאה בם' כיון ופיר'
בקוד' בית סאה באפי' כשפ' לח' שיימי'
דמפסיד מוזיק לא שמין תחילה סאין
ורואין כמה דמין מעיין לבית סאה
ומזרין ושמין כמה כפחת בחבילה ע'
ערובה ואם מתחילה היו שמין ערובה
בם' סאין לא היה מפסיד כלום סאין ע'
ערובה כרת בהם אבל כתי סאה ככרת
הני ב' שומות מכל' דמקרא לא שמעי'
חלל' ששמין אגב שדס ועוד דלמ' קלח
בם' קלחין כלומר בם' שיעורין כמות'
אמאי נקט במתני' בית סאה ועוד דפרי'
התם לכולהו אמוראי מדתני אכלה קב
או קבויים רואין אותו כאילו היא ערוב'
קטנה ומשעריין אותה מאי לא בפני

עצמו תקשה ליה אמתני' דקדמי' שמשעריין אבית סאה וכו' לר' דשמין
בית סאה היינו בית סאה הנכאל כדקדמי' בסיפא במילתים דר' שמעון
אם סאה סאה כו' ובית סאה תבואה מיירי ולא בבית סאה זרע סאין
יכול בהמה לאכול כל כך ולכך נקט לשון קבא כמה הייתה דבגומ'
שדה איירי וכעי' נמי שפיר בגמר היכי שיימין דלא פיר' במתני' כמה
תהא השדה גדולה ששמין בה ועוד מספק' ליה דלמ' שמין בית סאה
באותה שדה היינו בקרקע עצמו של בית סאה ומפר' סאה בם' סאין
וק' דפחת או יותר שמין לפי חשבון סאה בם' סאין ואיכא מ' קלח
אז משכח יתיר בתרקב בם' תרקבין לפי האי שיעורא וס' מסור באיזה שיעור מפסיד מוזיק
או משכח יתיר בתרקב בם' תרקבין או סאה בם' סאין ופריך על כולו מברייפתא אכלה קב ח' כו' מאי לא בפני עצמו' ששמין את הערובה לברק
שפני עצמה כמה הייתה יפה הקרקע עם הזרעין וכמה היא יפה עכשיו כשנאכלו והשתה' אמתני' גופא לא מצי למיפרך דהשואל הוי בעי כמי
השואל קמי' שרפריך ואין להקשות לפי' ר' האי בית סאה סאה מיבעי דהכי פריך התם ר' הונא בר מנחם לרב פפא דמפר' קב בם' קבין וכו' כור
למה למיסקא בית סור אלה כמו שהתחיל ברישא: באותה שדה תנן תימ' היכי מייית' ליה מקרקעי אמטלטלי דעל כורחין לא דמוסכרי
הכא חביצה דתמרי אין שמין בם' כי התם אלא בפני עצמה ניש' לומר דהכי מייית' דהיינו ביון דמקלין כולני קא במקרקעי אין לנו להחמיר ב
במטלטלי ולומר כל חדא וחדא הוה מוזבנא ליה

חל' ק

כח' ג

השואל

שוקאי נשאי משאי : אהדרו ליה ביומ' דשוקא קודם שיביע יום השוק שיכול למכרה ביום השוק שיביע ראשון : מהא דא ליה חמשה דאמר להו אי הוא גבאי ביומ' דשוקא חמשה קושי טריה : ולא אמרן דמהדרי ליה חמשה : אלא דלית ליה לחמואה חמשה לזכוכי דהשתא ודאי א

אהדרוה ניהליה קום מוזבין ליה : אבל קום ליה חמשה לזכוכי ולא זכין גלי ד דעתיה דלא הנה מוזבין ולא משלמי לא חביתא דחמרי וכי מהדרי ליה חמשה מוכי להו חנווני מחמשה אגר טרחיה כפועל בטל כמה הוא רופס לישב ולא לימכור יין חבית אחת פרוטה פ ופרוטח ניושב בטל : ודמי ברזנייתא סמיתין למכריו בעי על היין בשוקי וברמכו יש בבית של פלוני יין למכור ברזנייתא לשון ברזא ד'ושי בטל כלומר יבאת סיון הנמכר בברזא בפרוטות ויש מפרשין סקיו זכוכי לישבוי אומ' לנכס נקב בחביות מפני שהן של חרס ולתקן ברז' הכך דמי מוכי להו שהרי פטרוהו מכל אלהי' המחליף פר' בחמו' לקבי נקט המחליף ולא אמר המוכר פרתי וילדס דאילו מוכר בחביות לא קני לוקח עד דמשק וכיון דמשק מידע ידע אי ילדס קבר או לא ילדה כבר וליכא לספקי בעד שלא מכרתי ומשלקחתי אבל מ מחליף פרה בחמו' לא הים כרי' לימשל קפר' או דחמו' דאחד מקן סמשך קבי חליפי חבירו בחמו' של זה בכל מ מקום טקן כראמין בהוקב כל הבגשה דמים באחר כיון שזכה זה כתחייב זה בחליפין לפיכך בשמשך זה בעל הפרס את החמו' כיקנית דפרס לבעל החמו' ואין ידוע אם ילדה אם לא ילדה : וכך המוכר שפחתו וקיימא לן עכד כנעני נקנית בכסף וכשנתן מעות כיקנית לך השפחה ואפילו היא בבית בעלים ואין ידוע אם עד שלא ילדה נתן הכסף ה עובר שלנו או לאחר שילד וסולד של בעלין זה אומר כן וזה אומ' כן יחלוק : ישבע המוכר פריך בגמ' עלהיביהימטא קרן זוית הסמוכה לרחבה ומוכדין בה בהמות ועבדים : אימור דאמ' סומכוס שמה נשאל כשור סננה את הפר' : כרי

שקולאי דתברו חביתא דחמרא לחמואה ביוכא דשוקא מוזבנא בחמשה בשאר יומי מוזבנא בארבעה אהדרו ליה ביומא ד דשוקא מהדרו ליה חביתא דחמרא בשאר יומי מהדרו ליה בחמשה ולא אמרן לא דלא הוה ליה חמרא לזכוכי אבל הוה ליה חמרא לזכוכי הא איבעי ליה לזכוכי ומכבי ליה אגר טירחיה ודמי ברזנותיה מתג המחליף פרה בחמור וילדה וכן המוכר שפחתו וילדה זה אומ' עד שלא מברתי וזה אומ' משלקחתי יחלקו היו לו שני עבדי אחד גדול ואחד קטן וכן שתי שדות אחת גדולה ואחת קטנה הלוקח אומר גדול לקחתי והלה אומר איני יודע זכה בגדול המוכר אומ' קטן מברתי והלא אומר איני יודע אין לו אלא קטן זה או גדול וזה אומ' קטן ישבע המוכר שהקטן מכר זה אומר איני יודע וזה אומ' איני יודע יחלקו : גמ' אמאי יחלקו וליחוי ברשותא דמאן קיימ' וליחוי אידך המוציא מחבירו עליו הראי' אמר' ר' חייא בר אבין אמ' שמואל בעומדת באגם שפחה גמ' דקיימ' בסמטא ונוקמ' אחזקה דמרה קמא וליחוי אידך המוציא מחבירו עליו הראי'ה הא מגי' סומכוס הי דאמ' ממון המוטל בספק חולקין בלא שבועה אימור דא' סומכוס בשמא ושמא

אחדרא ליה ביומא דשוקא פי' קודם שיעבר יום השוק ראשון איכנ יכול לומר לא אקח אלא מענת אבל עבר יום השוק לא יקח יין אלא מענת דמצי אמר כבר הים מוכרו ביום השוק שיעבר ואין לן להמתין עד יום השוק הכא אבל אם יש לו יין עוד למכור לא יוכל לומר כן שהרי לא מכר שלנו :

דליחוי ברשות' דמאן קיימא נא' ת וכי כמי הני' הולד ברשות לוקח אין זה קובח דקבאק דהא אמרי' בחוק הבתים הגורנות אין להן חזקה משום דשמא מחליקין בוא לרשותו או תפסן ברחוב כשהיו הולכות לרעות וכי תימא הכא משפחה פרי' דאמרי' התם קטן המוטל בעריסה יש לו חזקה דהא משני הכא בעומדת באגם שפחה כמי' כ' משמע דמפרה כמי' פרי' ועוד דקטן כמי' דיש לו חוק' מפ' התם טעמ' משום דאימ' לא מכשיא ברא אבל הכ' שמכר האם למת אין לומ' שהולכה בכה עמה לבי' לוקח במקום שיש לה להיות ויל' כיון דאיכא דרר דממונ' ויש ספק דבר בלא טענות' וטוען כרי' קלוקח אם הו' ברשותו אין להוציא מידו אבל אם היה טוען שמא סברא הוא שלא תועיל חזקתו מספק ולא דמי לאחד שהפקיד טלא ח' ל' ב' ה' ויש לבעל הכי' כמו כן טלא ח' ומת אחר מקן דאמ' כפ' דבגור' דהמפקיד קני המוצי' מחבירו עליו הראי' ומנועל' חזקת בעל הבית אעפ' שטוען ספק דהתם היה מוחזק בודאי בטלה ח' מ מעיקרא אבל כהן לא החזק מעולם לוקח בולד זה בודאי אבל מוכ' אם הו' מוחזק מועלת ח' קני' טוען שמו' שהיה מוחזק בודאי מתחילה קודם מכירה קוד' שהיית' פר' מעובר' ואע' גדל' דמי ממש להקיא דבכורות דהתם קוחזק בודאי בולד מתחילה אבל הכ' לא הוא קוחזק מעולם בודאי וולד אחר שולד לא בעובר ולפי מה שפי' שחזקת לוקח מועלת כשטוען כרי' אתי שפיר דמשני

דקיימא באגם ולא משכי בקיימא ברשות לוקח ומיהו קום מצי לשנויי דקיימא ברשות הרבים לא אין דרך בטמה ושפחה להתעבב שם כמו באגם וכימטא וברשות בעלים : הוא מוכי סומכוס היא כרחה לר' שמואל מדל' קאמ' אלא הא מני סומכוס היא משמע דלא הדר ביה ממה דאוקמה בעומדת באגם ולא איירי סומכוס אלא בשאין מוחזק לא זה ולא זה אבל היכא דמוחזק מודה סומכוס דעל אידך להביא ראיה וק' לר' דלעיל אמרי' דזה אומ' איני יודע אם שאלה או שכורה וזה אומ' איני יודע

יחלקו ואוקמ' בסומכוס ואעב' שהשוכר מוחזק ממעותיו ויל' התם שהמוחזק כמי' טוען שמה אין חזקתו מועלת אבל הכא אוקימא בעומדת באגם כדי לאוקמי אפי' בברי' וברי' דאי קום מוחזק חד מטיהו הייתה מועלת חזקתו ומיהו קשה דכשליה המיח' אמתני' דזה אומ' שורך הזיק וזה אומ' לא כי אלא בשלע לקה המוצי' מחבירו עליו הראי'ה וקאמ' בגמ' זאת אומ' חלוקים עליו מחביריו על סומכוס דלסומכוס יחלוק ומתני' התם איירי בברי' וברי' מוקתני' וזה אומ' כי כראמרי' התם נשאל' הלא סומכוס מוד' כשהמוחזק טוען כרי' שחזקתו מועלת וליכ' למימ' דהתם כר' דמיירי בעומד' באל' ובשור תם דמשלם מגופו דממ' מכלי' דסומכוס פליג' אמתני' לוקמן כשעומדת בביתו דמודה סומכוס כיון דטוען כרי' ואת' ואמאי קאמ' קאמ' מני סומכוס היא לוקמה אפי' כרבנן והכא לית לן למימר פתי' מרה קמה דאיכא חזקה אחרת כנגד דאוקמ' בחזקת מעוברת והשתא קאמ' דילדה ויל' דחזקה מרה קמ' חשיב' פתי' ואם היה חלק ממון חזקה מעובר' אפי' בגמ' מוד' ר' מ' ע' כדאשכחן כרי' שור סננה את הפר' דאוקי' ריש' בסומכו' וקתני סיפא פרה סננה את השור ואינו יודע אם הולד הים השעה יא' ופרה דחד וולד' דחד בעל הפר' משל' רביע' כזק דאמ' ידענא דשתם אית ליה ואינו משלם אלא כאלו ודאי וולד' פיי' דה' מ' ע' ה' קיינו טעמא דאיכא תרי חזקה לבעל הפר' חזקה מעוברת והשתא ילדה וחזקה מן אבל מן הולד' גובה שמינית שזהו חזקתו אעב' שהיא מוחזקת בחזקה מעובר' הוא כנגדו וק' דלעיל' נתן שאלס היום וסברה למחר זה אומ' איני יחלוקי' ואמאי ג' איכא תרי חזקת' בחזקה קיימת והשתא קאמ' דמתה' כשש' שבינות וגם חזקת' ממון' וכדרי' לומ' דחלקו קאי' אשאלה היום שכרה לך

חשואל

זה אומ' גדול וזה אומ' קטן ישבני המוכר מהים' דזה אומ' שא' ליה וזה אומ' שברה ישבני ממי למיפרק אלא דניח' ליה למיפר' אמתני דקא' בה ולפי' דזה רבינו סמואל אתי שפיר דקתס מודק סימכוס דלא אמרין בין שהיא מחוק ושעני כרי דמי עבד גדול כ' ב' ק' תתי לך דמיס לקמת עבד גדול וק' דל' הנה ליה למיפקט במתני' לוקח ומוכר אלא שליח ומשלח אל' כר' לר' דמיירי שזכר לו עבד ונתן לו דמיס אלא כתב עדין את הסטר ואירי בזקוס שכתבין את הסטר איכמי כגון: שהתני: שיכלו לחזור עד תתינת הסטר וא' תאמר וכו' קא' סימכוס יחלוקו וקא' ליכא דר' דממוכא וחמר כפ' ק' דלא פליג' סמוכ' ליל דמיירי כגון שזכר לו המוכר כפני עדי' עבד גדול אמכור לך ככה דכרין ועבד קטן ככ' דכרין ול' ידעי מה קבל מלוקח:

במות וק' שטעני' לא הוה לו בשלמי' שדה שלוקח אימר מכרת לי מ' עומרים ומכר חומר כ' דמיירי עומר גדולה וקטנה הו' שפי' מה שטעני' שדה לא חבל בשות שגול' סרבל גדול ומורה לו סרבל קטן אימי מודה לו כלל מה שטעני': זוקקין אתא לאשמועינן נחת לעיל דמוקימ' זה אי' שזולק וזה אומ' שברה ישבני עי' גבול אתא לא פריך גבול אתא לאשמועינן ויש לומר דלעיל אתי לאשמועינן טובח דמגבלין חפי' בדבר שזכר מודק אף על גב דלא קיי כמו שטעני': רבי מאיר היא דא' עבד קרי היא כמטלטלי דמי וכן אקרקעות נמי כשבעין דקא' במתני' עבד וסד' קתני ומטלטלי דקתכל' דנכ' לאפוקי שטרות דמתן דרבי ריבוי ומיעוט וריבוי לא ממעט אלא שטרות כדמוכח בהגוזל בתרא ומדמיין בהמון שבועה לגבולה לקבל' כמינו דקתס כמי איכא ריבוי ומיעוט וריבוי כדאמ' בהגוזל בתרא ומיהו לענין קנין כסף לא הוי עבדים כמטלטלין לרבי מאיר א' כ' קנין כסף מדנק' נבי פרה ממלי' לפי שאין נקני' כסף עבי שפח' סמוכר במתני' וכבר ייתא בשמון

בברי וברי מי אמ' א רבה בר רב הונא אין אמ' סומכוס אפי' בברי וברי רב' אמ' לעול כי אמ' סומכוס שמי ושמא אבל ברי וברי לא אמ' ותני זה או' שמא עד שלא מכרתיו וזה אומ' שמא משלקחתי תנן זה אומ' איני יודע וזה אומ' איני יודע יחלוקו בשלמא לרבא מדסיפא שמא ושמא ריש' נמי שמי ושמא אלא לרבה בר רב חונא דאמ' אין אמ' סומכוס אפי' ברי וברי השת' ברי וברי אמ' יחלוקו שמא ושמא מיבעיא אי משום הא לא איריא תנא סיפא לגלוי' ריש' שלא תאמר רישא שמא ושמא אבל ברי וברי לא תנא סיפא שמא ושמא מכלל דרישא ברי וברי ואפי' הכי יחלוקו תנן זה או' גדול וזה אומ' קטן ישבע המוכר שקטן בכר בשלמ' לרבא דאמ' כי אמ' סומכוס שמא ושמא אבל ברי וברי לא אמ' משום הכי ישבע מוכר אלא לרבה בר רב הונא דאמ' אין אמ' סומכוס אפי' ברי וברי אמאי ישבע מוכר יחלוקו מיבעי' ליה מודי סומכו היב דאיכא שבועה דאורייתא כדבעין למימר לקמן היולו שני עבדים אחד גדול ואחד קטן: אמאי ישב' מה שטענו לא הודה לו מה שהודה לו לא טענו ועוד הלך הוא ועוד אין נשבעים על העבדים

ארי וברי כגון מתתי דזה אומ' כן הוא וזה חומר כן הוא: מי אמר תנא סיפא שומא ושמא מכלל דריש' ברי וברי דתרי נשומא ושמא למק לי: מודי סומכוס תיבא דאיכא שטעני' דאורייתא דלקמן מוקמי' לה כדקטע' לידיה דלאו קילך קא' קא' דקא' מודי ליה כגויה ואת' לי' ומבעין על העבדים ואת' ליה טענו חזין וקודה לו כשערין חייב: מה שטענו לא הודה לו דלא דמי לטענו מ' וקודה לו בזמנים דקתס מקמת טענה עומה קודה לו אבל זה מוד' לו כעבד יחד ועל זה שטענו חז' לו לא היו דברי' מ' גולס: ועוד חפי' חית ליה כמאן דאמ' טעני' מיטין וקודה לו כשערין חייב: י' דלך קא' וזה שמורה עליו מוכן קא' חז' לו ואיכא למ' ד' ק' פטור כפ' ק: עבד גוי מסרתי לך ביד' שתי קנהו א' קנית ותוכשו דמיים: וזה אומ' דמי עבד קטן יס' לך כיד': עומר שדה גדולה מיטין עומרין של שדה גדולה וזה אומ' מיטין עומרין של שדה קטנה מ' עבד' לך: כמות מה שטענו לא הודה לו כפ' אקרת קודה לו ואיכא מאתו ע' ענין בדליפי שגד' שלם היה ועדיין י' חז' זה אומ' כמות גדולה מכרתני לך י' חז' כמות קטנה: עבד גדול כמותו זה מוד' לו כעבד קטן וכמותו דמחייב שטעני': ממש כמות ומשתכע אעבד בגבול: זוקקין מהמטלטלין זוקקין את הקרקעו' לשבועה: תיבין בקי דוסי' ככסים שאין להם אחריות זוקקין עם הנכסים שיש להן אחריות ליטעני עליהן א' מאיר היא לקמן עבריייתא המחליף פרה בחומר דקאמ' רבי מאיר עבדא כמטלטלי דמי וכשבע עליו ולקמן פרי' ליה אשדות דקתני במתני' כמי כשבעין פטור דבעינן קודה ממיין קטענה נגמה דקטענה לידים להקוא עבד קטן מודה ליה כגויה: וקא'

אב זצ
ח טי כז
למ נן כט
פף זל צז
טג

אמר רב בטוענו דמיס דמי עבד גדול דמי עבד קטן דמי שדה גדולה דמי שדה קטנה ושמי' אמ' בטענו כמות עבד גדול כמות עבד קטן עומר: שדה גדולה עומר שדה קטנה כמות מה שטענו לא הודה לו ומה שהוד' לו לא טענו כדאמ' רב פפא בדל' פי' הכא נמי בדל' פי' קשי' ליה לר' הושעי' מידי כמות קתני עבד קתני אלא אמ' ר' הושעי' אבן שטענו עבד בבסותו ושדה בעומריה ואבתי כמות מה שטענו לא הודה לו ומה שהודה לו לא טענו אמ' רב פפא בדל' פי' קשי' ליה לרב ששת זוקקין אתא לאשמועי' תגיבא זוקקין את הנכסים שיש להן אחריות עם הנכסים שאין להם אחריות ישבע עליהם אלא אמ' רב ששת הא כמי' ר' מאיר היא דאמ' עבדא כמטלטלי דמי ואבתי מה שטענו לא הוד' מה שהודה לו לא טענו סבר לה כרבן גמלי' אל דתנן טענו חזין והודה לו שעורין פטור ורבן גמלי' מחייב ואבתי הלך הוא אמ' רבא עבדא דקטעה לידיה ושדה שתפר ג' בה כורות שיחזן ומערות

והא ר' מאיר איפכא שמעינן ליה דתנן גול בהמה והוקנה עבדים והוקנו משלם בשעת הגזילה ר' מאיר אומר
בעבדים אומר לו הרי שלך לפניך הא לאקשיא כדמחלף רבה ב' אבוח ותני רבי מאיר אומר משלם
בשעת הגזילה וחבמים אומר לו בעבדים הרי שלך לפניך אלא כמאיר דסבר ר' מאיר מקשינן קרקע

והא ר' מאיר איפכא שמעינן ליה ר' מאיר דא'
עבדא כמקרקעי דמי: הרי שלך לפניך
דקיימא לן קרקע איכא כגזלת וכל מ'
מקום שהיא ברשות בעלה עומד ועבדא
כמקרקעי דמי ואיכא כגזלת ליהוה כקנס
לגזלן לשל דמי הלכתי חוקין ברשותי
דמריק חוקין: הא לא קשיא דאיכא
לשמי דמחליף דכס כר אכוס אלא
הא קשיא ממאי דסבר ר' מאיר וכו'
כדקתני במתני' וכן שתי שדות וקאמ'
ישב: דלמא עבדא הוא כמטלטלי דמי
וכשבעין עליו אבל קרקע אין כשבעין
לפי שכל כשבעין שבתורה כשבעין
ולא משלמין מי שמתבעין אותו הוא כ'
כשבע להפטר משלם ולא התוכע
כשבע לית לדיכתיב ולקח בעליו ולא
ישלם מי שעליו לשלם הוא כשבע: לא
מכלל כן מוקא ליה ולא על הקרקעות
מכלל דשמעיה דאמ' דאקרקעות כמי
כשבעין: שהן בקרקע מחוכרין:
מחוכר כשבעין: הרי קן בקרקע ואין כ'
כשבעין עליהן: ככצורות דמין: אבל
בקרקעו וכצ' לקרקע מורה: בעבד
דמיא וחדא מילתא היא ולא תתי' בים
כבועה: זה אומר איכי יודע אכריתא
קא מהדר דמחל' פרה כחומר דקטע'
לידה דמפחה דלא קילך הוא ומין ס'
הטענה היא דמפחה וולדה חד גכא
טעון לה וזה קודם במקצת ורבי מאיר
אית ליה כשבעין על העבדים: המוכר
זיתין לעצים שיקון אותה לשריפה ס'
וקשהא אותן בקרקע: ועשו זיתים
רעים שאין בהם שבתן רביעית שמ'
הרי אלו וכו' וטעמ' מפר' בגמ': חין ס'
הקוצא שהיא מוכ' כמסיקתן וכעצמו
: שבעקרו כגשיהן עם הקרי
שכביבותיהן יכולין לחלו' על ידו פגע'
מן קערלה כדתנן אילן שבעקר וקס'
עמו אם יכול לחיות פטור ואם
חיוב: ולאחר

לעבד מה עבד נשבעין אף קרקע נמי
נשבעין דלמא אעבד הוא נשבעין אבל
קרקע לא לא סלק דעתך דתניא המחלף
פרה בחמור וילדה וכן המוכר שפחתו
וילדה זה אומר ברשותי ילדה והלה שותק
זכה זה אומר אני יודע וזה אומר אני יודע
יחלקו זה אומר ברשותי וזה אומר ברשותי
ישבע המוכר שברשותו ילדה לפי שכל
הנשבעין שכתורה נשבעין ולא משלמין
דברי ר' מאיר וחבמים אומר אין נשבעין לא
על העבדים ולא על הקרקעות לאו מכלל
דר' מאיר סבר נשבעין ממאי דלמ' בשם
קאמרו ליה כי הכי דמודית לן בקרקעות
אודי לן נמי בעבדים תדע דתנן רבי מאיר
אומר יש דברים שהן כדקע ואינו בקרקע
ואין חבמים מודין לו כיצור עשרה גפנים
טעונו מסרת לך והלה או אינו אלא חמש
ר' מאיר מחייב חבמים אומר כל המחוכר
לקרק' הרי הוא בקרקע ואר' יסי בר חנינא
עגבים העומדות ליבצר איכא בנייהו דמי
סבר כביצור דמין וזמר סבר אין כביצורות
דמין אלא לעולם כדרבי הושעיה ודקא
קשיא לך וזוקקן איצטריך סל דעת' אמנא
בסות עבד בעבד דמי עומרי שדה כשדה
דמו קמל זה אומר אני יודע וזה אומר
אני יודע יחלקו הא מני סומכוס היא

והא ר' מאיר איפכא שמעינן ליה
וכרכן לא מני לאקמיק דהא תיבא כ'
כהדיא לקמן אין כשבעין על עבדים
ועל קרקעות: דלמא אעבד
כשבעין אבל אקרקעו לא נא'ת ומכלי'
לחלק כדי להקשות ויל' דס'יך אמתני'
דעשר גפני דמייתי בהמו' דאין כשבעי'
על הקרקעות לרבי מאיר ועל עבדים
נשבעין כמו שתי וכדאיתא בכריתא
דמייתי בהמו' נא'ת ואי ר' מאיר דריס
כריכ' ומיעוט אב' קרקע נמי כשבעין
ואי דרי' כללי ופרטי חבכדים כמי אין
כשבעין ויל' דדריס רבוי ומיעוט ואית'
ליה שום מיעוט דמוקי לה למעט ק'
קרקעו ולא עבדי דמחין דדריס ריבוי
ומיעוט כריך תרי מענוטי למענוטי ק'
קרקעות ועבדים דלא סני כח' מיעוט
אב' דעבדי הוקשו לקרקעו כדאמ'
במרוכב: ואמר ר' יוסי בר חנינא
כצנכ' כולל ר' יוסי יש להוכיח דאין
כשבעין על הקרקעות מדקתני ואין
בקרקע אע"ג דלגי הכא לבי' יין שבת
מודו כ' דלא ככצורות דמין ונתולס
חיוב ולעניין בעל חוב מודו רבין ד'
דכצורות דמין מדפריך בפ' קנערא
שכתפתת כל קעמך ליבצר כגור דמי
ומיחר ר' ח' פי דקתס פריך מכח דקיימ'
לן כהכונס כרבי שמעון דזמר אכלה
שירות גמורים משלם פירות גמורים:
שבעקרו כגשיהן נקט הכי מסו'
עך שלמה דאם לא כן הי' ערלה:

ישבע המוכר שברשותו ילדה ולרבה בר רב הונא דאמ' אין אמ' סומכוס
אפילו ברי וברי אמאי ישבע מוכר יחלקו מודי סומכוס היבא דאיכא שבוע
דאוריתא דקטעה לידה כדרבא מתני' המוכר זיתו לעצים ועשו פחות
מרבועית לסאה הרי אלו של בעל הזתים עשור רביעית לסאה זה אומר זיתי
גידלו וזה אומר ארצי גידלה יחלקו שטף גהר זיתו ונתנם לתוך שד' חבירו
זה אומר זיתי גידלו וזה אומר ארצי גידלה יחלקו גם היב' דמי' דאמ'
ליה קוז לאלתר אפילו פחות מרביעית נמי לבעל הקרקע ואי דאמ' ליה כל אימת דבעית קוז אפילו דבי
נמי לבעל זתים לא צריכא דאם ליה סתמא פחות מרביעית לאקפדי אינשי רביעית קפדי אינשי אמ' ר' שון
בן פזי ורביעית שאמרו חוץ מן ההוצאה שטף גהר את זיתו אמ' ע' לא אמ' ריש לקיש לא שנו
שי ידו כגועיתן

ולאחר שלם כלום אפי' בעקרו בגושיהן שגשג שפא על הזתים מוציא
 מאי שר ערלה לא סנו דיהלוקו בעל הקרקע אלא לאחר שלם שנים
 ששטוף הבהר שאלו בטען מתחילה בעל הקרקע בלא גושיהן כבר
 יצא עכשיו מקבל סעולה דהשתא לא מהני ליה גושו דבעל מירי
 לאחר שלם אבל בתוך שלם גושו דבעל
 הזתים הוא דקשרי להו והכל שלו: הוק
 קטיני הו זתים דקין ולא היה לקן כל
 וזרענה תתיהו: סילקא ורקא: צריכא
 רבא שאם לא ר' יוח' פרסא לא היינו
 אומדין אותה מסבר: המקבל למחצה:
 מעשר תחילה כל התבואה ויחר כך
 כותן לו לגוי חלקו וכמא מעשר משלו
 על של גוי ומפסוד: מקבל למחצה:
 כחוכר דמי כאלו מקבלה ככך וכך כ
 כורין לשנה בין עושה ובין אינו עושה:
 מציק אבס: יש קניין ואי נמי אין קניין
 מקבל לא כחוכר דמי ואין מוטל עליו
 לפסוד חלקו של גוי דלא פורע מחבתי
 הוא סברות הגוי גיל: שדה חבתי
 ממש והגוי מלה ומהו לדידיה דקנסו
 דבין דקים לן בגייה דאידי דחביבא
 לים לא כימנע בחי: מלקבלה למחצה
 וטפי של שאר ארסין את המעשר הזה
 ומקב' לים: אבל איני דעלמא אי רמי'
 עליה לעשורי לא מקבל לה לא קפסל
 רבין: ולדידיה מאי טעמא קנסוה מה
 חטא שקנסוה: כדי שתהא ברה ביד
 שיחור ויקמה מתו סיקס' עליו המעש'
 יטרה ויוסיף הדמים ויסלק הגוי ממנה
 ברה ברורה ומחוק: ח' ירמיה וכו'
 ומשום קבי כקט ליה הבא דדמיא להך
 דלעיל: וכטעם ח' לכתוב: ידו על ה
 התחנות אס' השבית על היצאה יש
 לו היצאה ואס' היצאה יתיר' על השבח
 אין לו אלא שבה

ולאחר שלם אבל בתוך שלם הכל של
 בעל הזתים דאבו ליה אי את גטעת בתוך
 שלם מי הוה אכלת ולימא ליה אי
 אנא גטעי לאחר שלם הוה אבילגא ל
 ליה כד' יה השת' קא אכלת פלגא בהדאי
 אול' כי אתא רבין אמ' ריש לקיש לא שנו
 אלא שנעקרו בגושיהן ובתוך שלם אבל
 לאחר שלם הכל לבעל הקרקע דא' ליה
 אי אגא גטעי לאחר שלם מי לא הוה א
 אבילגא ליה בוליה ולי' ליה אי את גטע'
 בתו' שלם לא הוה אכלת השת' קא אכלת
 פלגא בהדאי משום דאבו לי אי אנא ג
 גטעי הוה קטיני וזרענא תחותיהו סילקא
 וירקא תנא אם אמ' הלה זיתי אג' נוטל אין
 שומעין לו מאי טעמ' אר' יוחנן משו' ישוב
 ארץ ישראל אר' ר' ירמיה בגון דא צריכ' רב'
 תגן התם ר' יהודה אומ' המקבל שדה
 אבותיו מן הגוי מעש' ונותן לו סברוה מאי
 שדה אבותיו ארץ ישראל ומאי קרו לה שדה
 אבותיו שדה אברהם יצחק ויעקב וק' סבר
 אין קניין לגוי בארץ ישראל להפקיע מיד
 מעשר ומקבל כחוכר דמי מה חוכר בין
 עבד ובין לא עבד בעי עשורי ומיתן ליה
 דבי פורע חובתו דמי אף מקבל גמי
 דבי פורע חבתו דמי: מעש' ונותן לו א' לרב כהנ'
 לרב פפי ואמרי לה לרב זביד אא הא דתני ר' יהוד' א המקבל שדה אבותיו
 ממציק גוי מעשר ונותן לו מאי אירא מציק אפי' אין מציק גמי אלא לעולם
 יש קניין לגוי בארץ ישראל להפקיע מיד מעשר ומקבל לאו כחוכר דמי
 ומאי שדה אבותיו שדה אבותיו ממש ולדידיה הוא דקנסוה רבין דאידי
 דחביבא עלי' טפי אזיל מקבל לה אבל איניש דעלמא לא לדידיה מאי טעמ'
 קנסוה רבין אמ' ר' יוחנן כדי שתהא ברה בידו אמ' ר' ירמיה בגון הא צריכא
 רבה אתמר היורד לתוך שדה חבירו וגטעה שלא ברשות אמ' רב שמן
 לו וידו על התחונה ושמואל אמ' אומדין כמה אדם רצה ליתן בשדה זו
 לגוטעה אמ' רב פפא ולא פליגי

וליה' ליה אי אבא גטעי לאחר ב' הוק אבילגא בו והייתי קונס
 גטיעות קטנות כדמים מועטין ולאחר ב' היו בעשות גדולות
 וטוענין פירות כזתים שלך ומאחר שלא עשיתי כן אלא הכחתי זתים
 אב' אבכל גם אבי עמך תוך ב' סומל וכן
 גם אתה הכחסת לדעת כן בקרקעי:
 ואם אתה הלה זתיי חני נוטל אין
 גומעין לו אלא ישראליו הזתים שס' ח' פ'
 של אחר ב' הכל של בעל הקרקע ובעל
 הקרקע יתן רמי הזתים כמו ששנים
 למכור לכטייעת ולא סגי כדמי עניס
 סהרי לעשות פירו' קן עומדין:
 סברוה מאי שדה חבתי כו' וקסבר
 אין קניין ומקבל כחוכר כו' לר' ל' פ'
 משום דקסבר אין קניין ראוי להחמי'
 במקבל כמו כחוכר וכחוכר מן שדה קניין
 כרי' לעשר שלא יקא פורע חובו כמעש'
 כדאמ' רבי שאם קמלך את גורנו אס'
 כחוכר דריך לעשר אבל תק' דר' יהודה
 דאמ' החוכר שדה מן הנכרי מעשר כ
 ונותן לו רבי יהודה אומ' אף המקבל
 ממציק כו' סבר יש קניין ולכך אין
 להחמיר במקבל אלא דווקא כחוכר
 החמירו מדרכין כמו שחייבו במעשר
 מדרבנן את הלוקח מן הגוי כדאמרי'
 בהקנא רבה גבי ר' שמעון שזרי למאן
 דאמ' יש קניין והא דתקן בהשולח
 הארסין והחבירין כו' פטורי' מן המעש'
 ומשמע דאפילו חלקו של חוכר פטור
 איכא לאוקמי בסוריא כרמטכי התם א'
 אמשכיות טובא ואפילו חוכר פטור שס'
 כמו בחוזה לארץ דכלא שמעתת' דריך
 לאוקמי התם בסוריא כיון דפטור אפי'
 חלקי של יב' דלא תקפי סה' דמנחת
 ומה שהוצר רבי יהודה לקזכר שדה
 אבותיו אע"ג דתק' כמו איירי דחוקא
 בארץ כדפרע' דבחוזה לארץ אפילו
 חוכר פטור קבי קאמ' ל' ר' יהודה לת' ק'
 כיון דבא' קיימ' ראוי להחמי' במקבל
 כמו כחוכר דאין קניין דאבתי שדה א'
 אבותיו חסי' ולמאי דקאמ' לעולם יש
 קניין ולכך אין ראוי להחמיר במקבל
 כמו כחוכר ולפי זה לא פליג' ר' יהודה
 אתא קמא אלא מוסף דאף המקבל
 ממציק מעש' ונותן לו כמו כחוכר ולכך
 כו' לר' ל' פ' דמקבל כחוכר או לא
 כחוכר דמי תלי כיש קניין ואין קניין
 עיקר ולת' פ' בעניין חמד ודוחק:
 ברי' שדה ברה בידו פ' שתהא

קניין

בדורה בידו דעל ידו שיטריך לעשר אף חלקו של גוי וקיא חביבה בעיניו ולא יכחמה ומחוק סיקס' עליו ויצאת המעשר יטרח לחזר על הגוי
 ללוקחה קיימו אבל ישראל אחר אס' נתמייבגו לעשר אף מחלק הגוי יכחמו מלקבל דאין חביב' בעיניו לחברים שתהא ברה בידו פ' להבי קבסו
 את היורש שיעשר את חלקו הגוי כדי שיכח מלקבלה וכיון שתהא ברה כו' גוי שלא רצו לקבלה קיימו עי' כן ימכר' לישראל כדמים מן גושו'
 שלא נתן עליו כלום אלא בגזילה באתה לידו ולכך לא יקיא רגיל עוד לגמול אבל חמ' לה שומרי' לקמס ולעשר דכלאו קבי שומ' לגוי מקבל'
 אבל יורש דחביב' ליה לא תעיל אהאוקרה

בשדה

חשואל

כשדה העשויים לכטעה אינכות שיפה לאיצן יותר מזרעיהם איתא דסמואל : לא כצינא אימי חפץ כנטיעתה שדה לכך היתה לי : גלית ארעתיך
דתיחא לך עש יתה שדה העשוייה לטיב : וידו על העליונה הוא כשאר שתילי העיר כמכסה המדינה : הוא דאמר רב בחמן : כי קאי תנא דאמר לא
חלקו בית הלל כרכר כרכי שמעין כן אלעזר : ככית היורד לתוך מרכה וככאה שלא כרשות : כשדה היורד לתוך שדה חבירו וכטעה שלא כ
כרשות נחמ כטיעותי אני נוטל : משום כחשא דארעא שכבר הכחשו כנטיעות את קשרה שיכנו ממה : איכא בינייהו חזקה לארץ למד

משום כחשא דארעא ממה כחשאים
ואפ"כ בחזקה לארץ נמי אין שומעין לו
ואיכא יכול לקוציא וכו' בגמ' מפרש לה
לכולהו : וכבר כין סקן מקום הסוקים
שהכל כמשכין שם לגור שם והכתיב
אין ממזין לשכור : וכחיות שהגוי מ
מקיף הקפות למכירין וסוקים מלשום
לוי ימים רבים וכשמכירין לו מעותיו
כאין על ידי פתח החנות ססקיפו שם
ואם הלך למקום אחר אין יודעין אנה
ימצאוהו אין יכול לקוציא כל יב תודע
: חמת של נחמתיין מוכרי ככרות :
ושל ככעים שלם שנים וכגמ' מפר' מפי
סקיפו מרובה לזמן ארוך : מאי שנא
ימות הגשמים וכו' קס"ד בימות הגשמי'
לימי הגשמים קא' שכיר שכר סכר לי
ביתך לימות הגשמים : בימות החום
נמי לכו"ל ימות החום אגר דהא לימות
החמה קאמ' ליה : אלא בימות הגשמים
היינו טעמא משום דלא שכיח ביתא
וכשוכר סתם קאמ' ואשמועינן דקס"ד
סתם שלא פיר זמן הוי שכירות שלמים
יום הלכך בימות החמה דשכיח ביתא
אם כזלתיא לתוך שלטי' מו' וכימות
הגשמים דלא שכיח ביתא אף על גב
דלא אגריה אלא שלמים יום אינו
יכול לקוציא מן החב ועד הפסח וחייב
ליתן לו ככל חדש כשכר חדש הראשון =
אימא ס"פא וכבר כין הוי סתם שכירות
יב' חודש ואי מלו' ל' הקך יב' סתם בימות
הגשמים וכו' : להודיעו קתני הקך סל
ויב' חדש הקתני במתני' לקודיע קאמ'
המשכיר בית לחבירו כלו ימי השכיר'
בימות הגשמים אינו יכול לקוציא ממה
דלא שכיח ביתא אלא ח"כ קודיעו בימות
החמה שלמים יום שלא ירחיב
לו הזמן משיכלה זמנו וסייבו מטר
באליל צריך לקודיעו ל' יום קודם סתם
וממילא שמעי' אם כלו לו ימי שכירות
בימות החמה אינו יכול לקוציא עד ל'
יום משקודיעו ואם בא לקוציא בזמנו
צריך לקודיעו ל' יום קוד' זמן וכבר כין
צריך לקודיעו יב' חדש קודם יציאת
'אם לא קודיעו לא יצא אלא מתק' לו
כמשפט הראשון : אם בא ל' לקרבות
לו בדמי השכר מרבה מטיבוע זמנו
ואפ"כ קודיעו : האי נקטיה ככובל'
דלישכקיה לגלימי' קוא קרי הוא כחמת
כביצים שלו עב' שמכיר לו טליתו כלת'
ביום שמעל על דמיו אין לך מו' ג' מזה כוכס' על שם סתלי' כדא' כמא' תלין כוכס' בדיקלא תלא' של תמריים

בשדה העשויה לטיב כאן בשדה שאינה עשויה לטיב והוא דרב לאו
בפירוש איתמר אלא מכללא איתמר דההוא דאתא לקמיה דרב אמ' ליה
זיל שום ליה אמ' ליה לא בעינא אמ' ליה זיל שום ליה וידו על התחתונה
אמ' ליה לא בעינא לסוף חזייה דגדרה וקא מגטר לה אמ' ליה גלית ארעתיך
דגיתא לך זיל שום ליה וידו על העליונה איתמר היורד לתוך חורבתו של
חבירו ובנאה שלא מרשות אמ' לו עצי' ואבני' אני נוטל רב נחמן אומר
שומעין לו רב ששת אמר אין שומעין לו מתבי שומעין לו רבן שמעון
בן גמליאל אמ' בית שמאי אום שומעין
לו ובית הלל אמ' אין שומעין לו לימא
רב נחמן דאמ' כבית שמאי הוא דאמר כי
האי תנא דתניא שומעין לו דבריר שמעון
בן אלעזר רבן שמעון בן גמליאל אומר
בית שמאי אמ' אין שומעין לו ובית הלל
אום שומעין לו מאי הוי עלה אמ' ר' יעקב
אמ' ר' יוחנן כבית שומעין לו בשדה אין
שומעין לו בשדה מאי טעמ' משום ישוב
ארץ ישר' איכא דאמ' משו' כחשא דארע'
מאי בנייהו איכא בעייהו בחוצה לארץ :
מתני' המשכיר לחבירו בימות הגשמי'
אינו יכול להוציא מן התנועה הפסח ב
בימות החמה שלשים יום וכבר כים אחד ימות החמה ואחד ימות הגשמים
שנים עשר חדש ובחניות אחד עירות ואחד כרכים שג' עשר חדש רשב"ג
אומר חנות של נחתומים ושל צבעים שלש שנים : גמ' מאי שנא ימות
הגשמים דכי אגר איני' בימות הגשמי' אגר ביתא לכולהו ימות הגשמי' ימות
החמה נמי דכי אגר אעש ביתא לכוליה ימות החמה אגר לא בימו' הגשמי'
היינו טעמ' דלא שכיח ביתא למיגר אימא ס"פא בכרכין אחד ימות החמה
אחד ימות הגשמי' שנים עשר חדש ואלו מלו' ליה יומי שכירו' בימו' הגשמי'
מפיק ליה ואמאי הא לא שכיח ביתא למיגר אר'ב יהודה להודיע קתני והכי
קאמ' המשכיר בית לחבירו סתם אין יכול להוציא מן החמה הגשמים מתג
ועד הפסח אלא אם כן הודיעו שלשים יום מעיקר תנאי גמי הכי כשאמרו
שלשים וכשאמרו יב' חדש לא אמרו אלא להודיעו וכשם שמשכיר צריך
להודיע כך שוכר צריך להודיע דאמ' ליה אי אידעתן הוה טרחנ' זמותיבנא
ביה איניש מעליא אמ' רב אסי אם נכנס יום אחד בימות הגשמים אינו יכול
להוציא מן התנועה הפסח והוא אגן ל' יום קאמ' ה'ק אם נכנס יום אחד ב
בימות הגשמי' מהני' ל' יום אינו יכול להוציא מן התנועה הפסח אר'ב הונא
ואם בא לרבות בדמים מרבה אמר ליה רב נחמן האי לנקטיה בכובסיה
דלשבקיה לגלימא לא צריכא דאיקור

בשדה אין שומעין לו אב' דכבר
אשמי' לעיל ל' יוחנן גופיה
דאצמא דברייתא דאם אמר אני נוטל
זיתי אין שומעין לו משום יסוב ארץ
ישראל הצריך להשמיעין הכח למד'
ככא משום כחשא דארעא דאפי' בחזקה
לארץ אין שומעין לו אבל לעיל דוקא
בארץ ישראל אין שומעין לו משום כ
כחשא דארעא לא עסקה בידים אלא
ממילא על ידי שטיפת הקנה כעשה
ול' ה' משום יסוב ארץ ישראל
אצמא דברייתא עינן שלא תאמר אפי'
בחזקה לארץ אין שומעין לו משום כ
כחשא דארעא :

דאיקור'בתי פשיטא נפל ליה ביתא אמ' ליה לא עדיפת מינאי זכנה או אורתא או יהביה במתנח אמ' ליה לא עדיפת מגברא דאתית מיניה כל' ליה לבריה חזינן אי הוה איפשר לאודועי איבע' ליה לאודועי ואי לא אמ' ליה לא עדיפת מגברא דאתית מיניה הוה גברה דוכן ארבא דחמרא לא אשכח דוכתיה לאותוביה אמ' ליה לההיא איתתא אית לך דוכתא לאוגרי אמרה ליה לא אול קדשה יהבה ליה דוכתא לעייליה אול לביתה

כתב לה גיטה שדרר לה אולה איהי אגרה ^{עקו} אגירו מיניה וביה אפיקתי ואותבי בשביל אמ' רב הונ' בריה דרב יהושע כאשר עשה כן יעשה לגמולו ישוב כראשו לא מבעי חצר דלא קיימא לאגרא אלא אפילו חצר דקיימא לאגרא אמרה ליה לכולי עלמא גיחא לי לאוגרי ולך לא גיחא לי דרמית עלי כי אריא ארבא רבן שמעון בן גמליא או של נחתומי ושל צבעין שלש שנים תנא מפני שהקיפן מרובה מתני המשכיר בית לחבירו המשכיר חייב בדלת בגר ובמגעול וככל דבר שמעשה אומן אבל דבר שאינו מעשה אומן השוכר עושהו הזבל של בעל הבית ואין לשוכר אלא היוצא מן התנור ומן הכירים בלבד

לא יטלנה ויבא אבי' דאמ' שמואל דמטילין מכר לכבד גבי מוזה אסור לפי שסמיוקין באין כבי' סאין כו מוזה וכשנוטלה כחלו מוזה אותן שיהיה ככית : בגובתא דקניא מכאן כר' כמנו שפיר רש' במכמת שמחין המוזה מעומד לכך כריך גיחא דקנה שלא תפול אבל לפי דת' שמחית אות' מיושב כמנו סת' מוכח בארון ולא מעומד ובמכמות כמי עשאק כמנו כר' פבלס וקיינו מעומד דשילקי בית כור אמר על כמנו כר' קיינו קבורת חומר משמ' כמעומד קיימא ואם כן גיחא דקניא למה לי ויל' שלא תכלה מליחלוחית קנותל : מסייע ליה לר' יוסי כר' מניחא פי' פק :

דאיקור'בתי שהפסידו ניכר : כפל ליה ביתי למשכיר : אמ' ליה לשוכר : לא עדיפת מינאי הוה אול וקני' זמנו מוסיא נחמ' ליה הלל איכך בא עלי לא מחמת שלא קודשתיך ואתה איכך מוכח בית ל' לשכר' אף אבי לא היה לי להודיעך שלא ידעתי שיפול ביתי ואני איני מוכח בית לשכר' ולא טוב שתדור אתה בפנים ואני בחוץ : זכריה נאחר האי משכיר או ארתא או יהביה במתנח : אמ' לו שוכר לזם שקנאה : לא עדיפת מגבר' דאתית מיניה מי שמוכר לך כשם שהיא לא היה יכול להוכיחי אף אתה אין כחך יותר ממנו : כל' ליה לבריה קשיא את כנו נצריך לו לבית חצונות : מיניס וביה מן היין עצמו : כי אריא ארב' אורב : וכגור שנוטלין בו את הדלת ותמחין את בקורת האיסקופא : הזבל של בעל הבית משכיר וכגמרא מפרשלה : היוצא מן התנור אשר הוא נעשה זבל לחוק לו תקר' אם התליע הנסרין : לסמוך לו קורה אם נשברה אחת מהן : מרוב כל בגותיקן טחין כ' בטיט ומשופגי מן ארב' צידקן וסומכין כסרין לכותל אבל קנ' להרחיק המי' מן כותל וכשנפלת אחת מהן קדייט מחזיקה מוכ' הדור היא דרשיין ביקך דרך ביאתן למי ששכנס ויוצא לה זה הדור בה : מקום מוזה העץ שהדלת סיקף עליה אף הוא קרני מוזה ואם אכן הוא כריך' לנקוב בו סדק להניח בתוכה : כגמרא דקניא ותולה אותה : ארישא שוכר מי שקנאל היה דתבי' רישא לא יטלנה כידו ויבא : ותורי דמשכיר רבינן דלא אגריס ליה מסתמא דתורי דמשכיר קו' בה : כגמרא דמשכיר שלא קשיר את החצר : ותורי דאתי מעלמא נסתס גללי' אפקורי מפקרינהו בעלים דקניא ליה חצירו ואפילו קדם השוכר והגביהו לא זכס בקן : יבא לו שם מציאה בעיר שיבא קול בעיר שבא כבי שבור בתוך שדהו או מן הנהר קציף ל' לתוכה דגיס :

תנו רבנן המשכיר בית לחבירו משכיר חייב להעמיד לו דלתות לפתוח לו חלונות לחוק לו תקרה לסמוך לו קורה שוכר חייב לעשות לו סולם לעשות לו מעקה לעשות לו מרוב ולהטיח את גגו בעו מיניה מרב ששת מוזה על מי מוזה האמ' רב משרשיא מוזה חובת הדר היא אלא מקום מוזה על מי אמ' להורב ששת תניתות דבר שאין מעשה אומן השוכר עושהו והאינמי לאו מעשה אומן הוא א' איפשר הוא בגובתא דקניא תנו רבנן המשכיר בית לחבירו על השוכר לעשות לו מוזה וכשהוא יוצא לא יטלנה בידו ויצא ובגי' נוטלה בידו ויצ' ומעשה באחד שנטלה בידו ויצא וקבר אשתו ושני בניו מעשה לסתור אמ' רב ששת ארישא הזבל של בעל הבית ואין לשוכר אלא היוצא מן התנור ומן הכירה בלבד במאי עסקין אילימא בחצר דאגרי ליה לשוכר ותורי דשוכר אמאי של בעל הבית אלא בחצר דלא אגריא לשוכר ותורי דמשכיר פשיטא לא צריכא בחצר דמשכיר ותורי דאתו מעלמא קמו בה מסייע ליה לר' יוסי בר' תנעא דאמר יוסי בר' תנעא חצרו של אדם קונה לו שלא מדעתו מיתבי' אם כל מציאו שיכואו לתוכו חיס' תקנה לו חצרו לא אם בלום ואם איתא להא דאמר ר' יוסי בר' תנעא חצרו של אדם קונה לו שלא מדעתו אמאי לא אם כלו' חבא במאי עסקי' בחצ' שאע' משתמרת אי הכי אימא סיפא יצא לו שם מציאה בעיר דבריו קיימין ואי בחצר שאינה משתמרת כי יצא לו שם מציאה בעיר מאי הוי כיון דיצא לו שם מציאה בעיר מצדל בדילי' אינשי מינה והויה לה בחצר המשתמרת מיתבי זבל היוצא מן התנור ומן הכירים והקולט

והקולט

זבל היוצא מן התנור ומן הכירים

א' ימור טכע מיקול ומחון (מבין) תלמי ולא יקני טעמים רב לא וט' טווס ר' כוסין וט'

השואל

וקולט מן האויר שקיבל גללים לתוך כלי שנתן כלי באויר וקיצל
גללים בתוכו: שלו של שוכר: שברפת ושכחזר וקס"ד בחזר שלח
השכירה לנו המשכיר: בשולי פרה סמוך לנקבה דליכא חזיר:

זרק ארנקי והפקירה לכל הקודם: תרתי בתמיה תרתי איצוריה
לתבא למתני: לתני חדא כיון דכשלא ק
השכירה עסקין: כן מה לי רפת ומה
לי חזר: שברפת שבחזר המושכרת
לשוכר כל הזבל שברפת שבה לבעל
הבית ואשמעי' דהמשכיר את הקצרה
השכיר רפת שבה: וניי שוכך שמבקשין
מוזמתיקן בשדס וקייסין בשוכך ואין
אלו וניי הדריסאות הגדלים בבתיים:
חייבין בשילוח הקן אס רובכ' על הכני'
דקריבא בקן כיון קרא פרט למוזמן
דלאו מוזמן כינהו: קרי כאן כיון קרא
פרט למוזמן וכיון דהכניס שלו הקן
ליה הקן מוזמן דקן הוא הכניס:

מיצאת רובם קריבא בקן או כניס ואם
קום נח לתפוש קודם שתגמר ויצאתה
חייב לשלח האם וליקח הכניס: אמרי
אצרי' מש' מול כיון דלא נפל' לחזירי:
אמן כל' ג' דירכי שלגאפי' אאמן מני
קאמ' דרעת' של בעל השוכך עליהן ד
דכונח קוא החזירין למקומן לערב:
ואיב' איהא אכניס וכל אאמן: אפילו
דכפלה לחזירי חייבות בשילוח קקן
ולא מוזמן הוא כל זמן שאם רובכ' ע
עליהן ולא תקשי לרבי יוסי בר חיבא
דכל קיבא הא קו' וכו': אצרות מפני
דרכי שלום ומי לא בתמיה: אי דשלח'
מי שמוטן: בזילה מעליה קוא דוא ק
קייא ליה חזיר: ואי דלא שלחה קא
כניי שלומא ואיבא איבא שלח תשלח
וקרה את הכניי תקח לק' וכי' מא' איריא
בזל' ג' בקטן קא דקתי דרכי שלום
תי' לא בלח שלחה ובקטן דלאו בר
שילוח קוא דאינו חייב בחזרת: נתעברס
לשוכר לא ירבה לו שכר חדש שקעיב'
ככלל שנה: מעשה

תשלח את האסורה ואת הכניס תקח לך אפי' תימ' דנפלה לה לחצרו כל
היב דאיהו מציי זכי לה חצרו זכיא ליה וכל היב דאיהו לא מציי זכי לי' חצרו
נמי לא זכיא ליה אי הכי אסורות בגול מפני דרכי שלום אי דשלחה גול
מעלייא הוא אי דלא שלחה קא בעי שלוחה בקטן לאו בר שילוח הוא
קטן בר דרכי שלום הוא הכי קאמ' אביו של קטן חייב לחזור לו מפני ד
נתעברה השנה נתעברה השנה נתעברה לשוכר השכיר לו לחדשי'
מעשה בצפורי באחד ששכר מרחץ מחזירו בשנים עשר זהב לשנה
מדינר זהב לחדש ובא מעשה לפני רבן שמעון בן גמליאל ולפני ר' יוסי ואמר יתלקו את חדש העיבור

תמיה ואי ליתא דר' יוסי
תרתי פיר' דהתירן
לגוסיה דפשיטא
ולא תניא חלא למידק

והקולט מן האויר הרי הוא שלו ושברפת
שבחצר של בעל הבית ואם איתא להא
דרכי יוסי בר חנינא דאמ' חצרו של אדם
קונה לו שלא מדעת קולט מאויר אמאי
הרי הוא שלו אויר חצרו הוא אמר אבי
במדביק כלי בשולי פרה רבא אמ' אויר
שאין סופו לנוח לאו כמונה דמי ומי פ
פשיטא ליה לרבא והא מיבעיא בעי לה
דבעי רבא זרק ארנקי בפתח זה ויצאתה
בפתח זה מהו אויר שאין סופו לנוח כמונ'
דמי או לאו כמונה דמי התם לא מיפסק
ולא מידי הכא מיפסק כלי: ושברפת
ושבחצר הרי אלו של בעל הבית תרתי
אמ' אבי' הכי קאמ' ושברפת שבחצר הרי
אלו של בעל הבית אמ' רבא אשי זאת א
אומרת המשכיר חצרו סתם לא השכיר
רפת שבה מיתבי יוני שוכך ויוני עלייה
חייבות בשילוח ואסורות בגול מפני דרכי
שלום ואם איתא להא דאמ' רבי יוסי בר
חנינא חצרו של אדם קונה לו שלא מדע'
קרי כאן כיון קרא פרט למוזמן אמ' רבא
ביצה ביציאת רובה הוא דאיחייבה להב
בשילוח ובמקנא לא קני' עד דנפל' לחצרו
כיון קתני חייבות בשילוח מקמי דתפול ל'
לחצרו אי הכי אמאי אסורות משום גול
אאמן ואיבעית אימא לעולם אבצים
ומדנפיק רובה דעתייה עליה השת דאמ'
רב יהודה אמ' רב אסור לזכות בכניס כל
זמן שהאם רובצת עליהם שנאמ' שלח

קולט מן האויר אמאי הרי אלו של
אמאי שבחצר של בעל הבית:
אחדדי דהא שברפת לא הצטרף למיתני
הוא דשוכר בית בחצר שאין לו ברפת כלום
שברפת לבעל הבית לפי שאין לשוכר
כלום אבל החצר שיש לשוכר בה הילוך
כניסה ויציאה לביתו לא הוי דבעל הכי
והדר תני שאף שבחצר לבעל הבית:
פרט למוזמן ואת' ואמאי לא פרי'
כמי מסיפא אמאי מפני דרכי שלום
בזל באויר הוי ויל' דמריסא כיחא ליה
למפרך וק' דמני פרוך מסיפא אי
כמי לא מני למיפרך מסיפא דאיכא
למימר דהכי קאמ' אצרות משום בזל
גמור הכניס ואמן מפני דרכי שלום:
אי הכי אמאי אצרים משום בזל
דאפילו משום דרכי שלום
ליכא ומפני אאמן פיר' לא אכניס ואת'
אמן כמי קא דרי' שילוח ויל' כיון כני'
תחתיה וק' דקמ' למימ' כה' דמי שקל'
אכני' שנפלו יש בזל גמור ואמן יש דרכי
שלום לא צריכא בקטן ול' ג'
דשלח' דאי שלחה קנה בעל השוכך
מדאורייתא ואינו משום דלקחו קטן יח
שלח' אלא הקטן לקח הכניס בלא שלוח
שעדיין לא זכה בעל השוכך בכניס
ותימא דאפילו בגול קמ' לאוקומיה
וכגו' שנתן ידו או בגדי תחת הכני' כשע'
שקאם רובצת עליה וכל שתכונן לזכות
בכניס עדיין דאזיר קוא חלא עשה
כן כרי שלח' וזה בעל השוכך בכניס
אח' ושלח את האם ונטל' עכשיו וזכ'
בקן: ובא מעשה לפני ר' יוסי
כיון דל' מוזמאל משמע דמספק ליה
לר' יוסי אי תפוס לשון ראשון א: אחרון
ובתמורה גבי תמורת עולם ושלמי' אמ'
ר' יוסי דבריו קיימי' וקיינו תפוס לשון
שניהם וכחזיר פיר' כוכ' זכאים וכפשי'
ובמחמת אי' ליה לר' יוסי דבגמר דבריו
אדם נתפס ויל' דהכא מספקא ליה שאי
אפשר לומר דעת' של שניהם סתרי'
זה את זה אבל בתמורה שאיכס סתרי'
זה את זה אל' יוסי תפוס לשון שניהם
קאיא כחזיר דמפר' דבריו קריני כחזיר
מן הגרונגרות וקרי עליי מנחה מן ה
השעור' קאמ' דבגמ' דבריו אדם נתפס

דרכי שלום: מתני' המשכיר בית לחבירו לשנה נתעברה לשוכר השכיר לו לחדשי'
נתעברה השנה נתעברה למשכיר מעשה בצפורי באחד ששכר מרחץ מחזירו בשנים עשר זהב לשנה
מדינר זהב לחדש ובא מעשה לפני רבן שמעון בן גמליאל ולפני ר' יוסי ואמר יתלקו את חדש העיבור

מעשה לסתור רישא תנא או כוליה דאבא או כוליה דמספיק ומייתי
מעשה דחלוקה: ואם חלוקה וכו' דאבא תיתי ליסני לשנה ולחדשים
: יחלוקה דלא ידעין אי תפוס לשון ראשון או לשון אחרון: אסתירא
מאה מעי מאה מעי אסתירא בבמה חפץ זכ חלוקה אסתירא מאה

ה"א פרושי קא מפריש פי בקו' אסתירא מאה מעי מאה מעי לא
מפריש תפוס לשון אחרון אלא משום דמפר' לשון אסתירא
חשוב דסוק מאה מעי וק' דתקן כפ' גט פשוט וזוין מאה דאינון סילעין
תלתיין אין לו אלא מאה אלא כפרוש מפרש חלוקה בטר פחות ס

מעשה לסתור רישא תנא או כוליה דאבא או כוליה דמספיק ומייתי
מעשה דחלוקה: ואם חלוקה וכו' דאבא תיתי ליסני לשנה ולחדשים
: יחלוקה דלא ידעין אי תפוס לשון ראשון או לשון אחרון: אסתירא
מאה מעי מאה מעי אסתירא בבמה חפץ זכ חלוקה אסתירא מאה
מעי ופירש מאה מעי חייב לו : ואם
אמ' מאה מעי אסתירא חייב לו א
אסתירא תפוס לשון אחרון: אי מהתם
קנה אחיבא טעמ' לאו משום דאית ליה
תפוס לשון אחרון אלא דהאי כולי לשון
חד חלוקה פריש קמפרש סלע גדול שהי'
שוק מאה פרוטות וכי אמ' מאה מעי א
אסתירא חייב לו: אי ליה מאה פרוטות
רעות שאינן שוות אלא סלע אסתירא
סלע מריבא והוא חזי דיכר שהוא שמיך
שכסלע זכרי כדאמ' בהחובל בהעוקב
לחבירו משלם לו סלע והוא חזי דיכר
חזי דיכר לו פרוטות שהפרוטות אחד
מח' באיכר וחזי דיכר סלע מעה כסף
שהן ששה פונדיונין ופונדיון שני א
אסתירא חייב לו איכרין לחזי דיכר תק
לכל איכר ח' פונדיון חייב לו וכי אמ' לי'
אסתירא מאה מעה סלע שהוא יתר
ח' כ' פרוטות קאמ' ליה דהתם מעות
פרוטות כיבאן לא פרי' מעות כסף ואי
אסתירא לומר דק' מעה כסף שאי לך סלע
כזה שאי סלע פורי חייב לא כ' מעי'
: ושמו אמ' מתקן' דתני יחלוקה: טבא
לכ' דאמ' מעה דהתם ואמ' לו לא מייתי
אז תק' לי סלע חדש זכ וכי מספקא לך
ח' זכ לשון תפוס אמרי' קעמד ממון
על חזקתו ומה שדר בה כבר לא מ
מפקינן מיניה דלמ' לשון אחרות אית
לך למיתפס ומה שלא עבר מן החדש
או יצא או יתן לו שכר העמל' קרקע על
חזקתה בחזקת בעלה : כולו למשכיר
העמד קרקע בחזקת בעלים : כסף
החדש כולו לשוכ' העמ' ממון על חזקת
: יכול לחזור בו אפילו כסאה אחרת
ואב"פ שמעך איכס משיכה דכוליה חד
מקח הוה ועד דמשך כולי' לא חייב מירי

מעשה לסתור חסורי מחסרא והכי קתני
ואם אמ' לו בשנים עשר זהובים לשנה מ
מדיגר זהב לחדש יחלוקה ובעשה גמי
בציפורי באחד ששכר מרחץ מחבירו ב
בשנים עשר זהובים לשנה מדיגר זהב
לחדש ובא מעשה לפני רשב"ג ולפני ר'
יוסי ואמרו יחלקו את חדש העיבור א רב
אי הואי התם הוה יהיבג' ליה כולי' למשכי
מאי קמ'ל תפוס לשון אחרון הא אמר רב
חדא זימנא דאמ' רב הונא אמר' בי רב
אסתירא מאה מעי מאה מעי מאה מעי
אסתירא אסתירא אי מהתם הוה אמצא
פרושי קא מפרש קמ'ל ושמואל אמ' בבא
באמצע חדש עסיק' אבל בא בתחל' חדש
כוליה למשכיר בא בסוף חד' כולי' לשוכר
מי אמ' שמואל לא אמר' תפוס לשון אחרון
והא רב ושמואל אמרי' תרויהו כור שלשים
אני מוכר לך יכול לחזור בו אפילו כסאה
אחרונה גור בשלשים סאה בסלע אני מ'
מוכר לך ראשון ראשון קנה התם טעמא
מאי משום דתפוס הכא נמי קא תפוס ורב
גחמן אמ' קרקע בחזקת בעליה קיימ' מאי
קמ'ל תפוס לשון אחרון היינו דרב אע"ג
דאפיך מיפך בעו מיניה מר' ינאי שוכר
אמ' נתתי ומשכיר אום לא נטלתי על מי
להביא ראיה אימת אי בתוך זמנו תנינא
אי לאתר זמנו תנינא

מעשה לסתור חסורי מחסרא והכי קתני
ואם אמ' לו בשנים עשר זהובים לשנה מ
מדיגר זהב לחדש יחלוקה ובעשה גמי
בציפורי באחד ששכר מרחץ מחבירו ב
בשנים עשר זהובים לשנה מדיגר זהב
לחדש ובא מעשה לפני רשב"ג ולפני ר'
יוסי ואמרו יחלקו את חדש העיבור א רב
אי הואי התם הוה יהיבג' ליה כולי' למשכי
מאי קמ'ל תפוס לשון אחרון הא אמר רב
חדא זימנא דאמ' רב הונא אמר' בי רב
אסתירא מאה מעי מאה מעי מאה מעי
אסתירא אסתירא אי מהתם הוה אמצא
פרושי קא מפרש קמ'ל ושמואל אמ' בבא
באמצע חדש עסיק' אבל בא בתחל' חדש
כוליה למשכיר בא בסוף חד' כולי' לשוכר
מי אמ' שמואל לא אמר' תפוס לשון אחרון
והא רב ושמואל אמרי' תרויהו כור שלשים
אני מוכר לך יכול לחזור בו אפילו כסאה
אחרונה גור בשלשים סאה בסלע אני מ'
מוכר לך ראשון ראשון קנה התם טעמא
מאי משום דתפוס הכא נמי קא תפוס ורב
גחמן אמ' קרקע בחזקת בעליה קיימ' מאי
קמ'ל תפוס לשון אחרון היינו דרב אע"ג
דאפיך מיפך בעו מיניה מר' ינאי שוכר
אמ' נתתי ומשכיר אום לא נטלתי על מי
להביא ראיה אימת אי בתוך זמנו תנינא
אי לאתר זמנו תנינא
דמשמע דקאי אמרחץ וקריב' ים בינוא בזכ' בתלמוד ולפי' רבינו
שמואל אינו מיושב בשמעתין אי מהקיא ולפי' הקו' אינו מיושב שם
אם לא תפרש שם כפי' רבינו שמואל כאן כפי' הקו' ל"ג אי מקסיא
אלא גר' מקנ דתימא ותו לא וניחא טפי

ראש' ראשון קנה כיון דא' ליה סאה בסלע כל סאה וסאה הוה ליה חד
מקח ומשיבת כל אחד קפאה: התם משום דתפוס הוא ולעולם מספק'
ליה לשמואל סלכך מבי תפוס אין בנו בח להוציא מידד העמד דבר
על חזקתו: ורב גחמן אמ' קרקע בחזקת בעלים עומדת ואפילו בא
כסף החדש כולו למשכיר שהספק לא עבשי' גולד לא מתחילת החדש
כולד והעמד קרקע על חזקתו וכמנא שדר בשל חבירו וצריך להעלות לו שכר: אע"ג דאפיך מיפך בעו מיניה מר' ינאי שוכר
אמ' נתתי ומשכיר אום לא נטלתי על מי
להביא ראיה אימת אי בתוך זמנו תנינא
אי לאתר זמנו תנינא

מעשה לסתור חסורי מחסרא והכי קתני
ואם אמ' לו בשנים עשר זהובים לשנה מ
מדיגר זהב לחדש יחלוקה ובעשה גמי
בציפורי באחד ששכר מרחץ מחבירו ב
בשנים עשר זהובים לשנה מדיגר זהב
לחדש ובא מעשה לפני רשב"ג ולפני ר'
יוסי ואמרו יחלקו את חדש העיבור א רב
אי הואי התם הוה יהיבג' ליה כולי' למשכי
מאי קמ'ל תפוס לשון אחרון הא אמר רב
חדא זימנא דאמ' רב הונא אמר' בי רב
אסתירא מאה מעי מאה מעי מאה מעי
אסתירא אסתירא אי מהתם הוה אמצא
פרושי קא מפרש קמ'ל ושמואל אמ' בבא
באמצע חדש עסיק' אבל בא בתחל' חדש
כוליה למשכיר בא בסוף חד' כולי' לשוכר
מי אמ' שמואל לא אמר' תפוס לשון אחרון
והא רב ושמואל אמרי' תרויהו כור שלשים
אני מוכר לך יכול לחזור בו אפילו כסאה
אחרונה גור בשלשים סאה בסלע אני מ'
מוכר לך ראשון ראשון קנה התם טעמא
מאי משום דתפוס הכא נמי קא תפוס ורב
גחמן אמ' קרקע בחזקת בעליה קיימ' מאי
קמ'ל תפוס לשון אחרון היינו דרב אע"ג
דאפיך מיפך בעו מיניה מר' ינאי שוכר
אמ' נתתי ומשכיר אום לא נטלתי על מי
להביא ראיה אימת אי בתוך זמנו תנינא
אי לאתר זמנו תנינא

חמקבל

בחוקת שלא כפרה ואת לאביי דאמ' כפר' השתפין עבד איניש דפרע בג' זמניה אמאי הוי בחוקת שלא כפרה וי"ל דהתם הוי טעמא כי היכי דלח' לטרוח וקח' לא שייך כפריון הבן שיכל ליתן לחיזה כהן שירכה אבל קשה דא"כ היכי מייתי קבא מיניה ראיה

לסוכר דשייך טעמא דלח' לטרוח אלא וי"ל דלהכי הוה בחוקת שלא כפרה לפי שירא שימות הבן או יתעבלו המעות תיך ל' דלח' כנו פדוי כחומר רבא כפ' ים כגור וסוכר כמי ירח' להקדים השב' פן ישול הבית או יפול ביתו של משכיר עצמו ויוציאו דאמר ליה לא עדיפת מכאי בדאמריכ' לעיל: נקיש חמש סנין פיר' לח' לשון אחד וכן בקל שאין בתיב הסוגר לח' תחילת השב' ולא ס' פן והסוגר ביד הסוכר ואמ' משכיר לשוכ' כפר דרת' ק' שנים ופריך כסטר מלוה מי כאמן לומר פרעתי פלג' ומשני קבא אל' הא דכתבי לך סטר' כי היכי דלח' תחוק פ' עיקר הסטר נכתב כשכילי שלא תאמר לקוח הים בירי ואין הסטר בידך אלא כדי שלא לך חשבון השנים כמה היו מכל מקל עיקר השט' כשכילי נכתב שעל ידי כן יש קול ש' שבועות הוי חלף חף על פי שהשט' בידך ונשון שני ביר' לח' וזה לשינוי ש' אמורים שכתוב כסטר בזמן כדיוכך ש' שכתו חזרו של פלוני עשר שנים בק' דינרי' דינרי' בכל שנה ואחר ק' שנים טען הסוכר ואמ' למשכיר נקישת שכירות חמש סנין ס' ואסיקא דסוכר כאמן וכשכונע ומשכירא כי האי פירושא בתרא עכ"ל ולשון זה כר' עיקר חז"ל דבכחמנות הסוכר האומר שפרע ה' ששכרות איירי כמי לעיל מיניה כהמוך ומשמע דכהכי כמי איירי ועוד דהשת' ביחא טפי מה שאמ' במסקנ' שלא כעשה הסטר לבובינא אלא כדי שלא יחזיק הסוכר דלפי זה הסטר ישנו ביד ה' המשכיר: שואל אדם טאובו בערוך בערך ש"ל מפר' בטובו בטובה שמחזיק השואל להמשיך יכיל השואל ולהשתמש לעולם בכליו של משאיל או גר' פרדיסי דפיק ביה כל פרדיסי דאית ליה ואת ראמרי ברי' המוכר את הבית ארעתא תרתי משמע ואלן לומר דהתם כמי חי אמר ארעי

אכתא

דתנן מת האב בתוך שלשים יום בחוקת שלא גפרה עד שיביא ראיה שנפרדה ל' לאחר שלשים יום בחוקת שנפרדה עד שיאמרו לו שלא גפרה לא צריכא ביומא דמשלם זמניה מי עביד איניש דפרע ב' ביומא דמשלם זמניה או לא אמ' להו רבי יוחנן תביתוה שביר גשבע בזמנו ונוטל שביר הוא דרמו רבנן שבועה עליה משו' דבעל הבית טרוד בפועליו אבל הבא שוכר מהימן בשבועה אס' רבא אמר רב נחמן האי מאן דאוגר ל' בית לחבריה לעשר שנין וכתב ליה שטרא ואמר ליה נקישת הא חמש שנין מהימן אמ' ליה רב אחא מדפתי לרבינא אלא מעתה אוחפיה באה זחי בשטרא ואמ' ליה פרעתך פלגא הכינמי דמהימן אמ' ליה הכי השתא התם שטר לגובינא קאי אם אית' דפרעיה איבעי ליה למכתבא גביה אינמי מיכתב עליה תברא אבל הבא אמר ליה האי דכתבי לך שטרא כי היכי דלא תחוק ע עליה אמר רב נחמן שואל אדם בטובו לעולם אמ' רב מרי ברי' דרב שמואל והוא דקני מיניה אמ' רב מרי בריה דרב אשי ומהדר ליה דמי קתיה אמ' רבא האי מאן דאמר ליה לחבריה אושילן מרה ל' למיפק ביה האי פרדיסא דפיק ביה ההוא פרדיסא פרדיסא דפיק ביה כל פרדיסא דבעי פרדיסי דפיק ואז' כל פרדיסי דאית ליה ומהדר ליה דמי קתיה אמ' רב פפא האי מאן דאמר ליה לחבריה אושילן האי

ה' דתנן מת האב בתוך ל' יום בחוקת שלא כפרה עד שיביא ראיה שנפרדה לאחר ל' בחוקת שנפרדה עד שיאמרו לו שלא כפרה ובכורות תבא לה גבי כבוד דכ' כי כיה מכין חדש תפיה הלכך משתמא בתוך ל' יום לא פירא אכיו קלואי שיפרע אדם חיבו בזמנו וחייב הכן לפד' עצמו וזמ' לאחר ל' שתמיה פדוי דפירא האב בזמנו עד שיאמרו השכנים ידוע לנו שלא פיראך אביך שקוא ביה בשב' זמנתי וגבי כהן לא שייך למיתני לשון ביא ראיה דכהן לאו בעל דינו הוא דאי בעי אמ' ליה ל' ל' לא יתיבא א' ל' כהן אחר וקמי תכי עד שיאמרו לנו משיאמרו לנו המזקן מנוטלת עליו ש' שיפרע הוא עצמו: לא צריכא שתבעו לדין ביומא דמשלם זמניה וקוא אומר לו נתתו בבקר: שכיר בזמנו כשבע ונוטל אס' ביום שיצא למלאכתו תבעו כ' כשבע שלא קיבל ונוטל שום אחד מן הסכסכין ונוטל מן האמורים כמסכת שבועות שתקנו ליה חכמים דסקלוס לשבועה מבעל קבנת ושדיוה אשכיר משום דבעל הבית טרוד בפועליו כ' וכסבור שנתן לזה כשנתן לחכירו: אבל בעלמא אפי' ביום זמנו כאמן לומר פרעתיך כבר וכשכונע קישת שט' ל' חכמים על מי שאינו מודה במקצת: וכתב לים משכיר לסוכר: שטרא שפסקתיה לעשר שנים ולא ככתב ב' כסטר זמן ולאחר זמן אבא לפכי כ' ואמ' כבר דרת' ב' חמש שנים ונס אמר לא דרתי אלא שלם: מהימן בעל הכי דקרקע בחוקת בעליה עומדת על כל דבר שפסקתה לפכינו: תברא שוכר: דלא תחוק ביה דלא תימא לקוחה היא בידי ולא שתוכל לתבעו עשר שנים ל' לעולם: שואל אדם טאובו לעולם אס' ראה אדם כלי לחכירו אמ' השאילני ב' בטיב ואמ' לים קין שאול לו לעולם כל זמן שקוא ראוי למלאכה דהאי בטוב משמע לך כל זמן שקוא טובו אפילו מ' מחזירו חוזר ונוטלו כשיצטרך: והוא דקני מיניה כבעלי אב' לא קנו מיכי ממי אהדיה פלנתה קנייה דמשביה ר' ראשונה: ומהדר לים קתיה וכשיפח' שלא יקח ראוי יחזיר לו שברי' דהא לאו כמתנה יהביה אלא שאלה השאיל וכמוכר וקאי לא טוב קוא: פרדיסי שתמא:

דפיק ביה חר' פרדיסי: כל דבעי אפי' גינל כחכמוכיא: ואי' אמ' לים פרדיסי דפיק ביה כל פרדיסי דא' לים ולא אמר' תרי פרדיסי קוא דקא' ל' דאפי' טובא כמי משמע: אושילן השאילני:

היה משמע כולו כמו פרדיסי דהא אמרינן דהתם כס' פ' דיקלי ויכ' לים תרי דיקלי ותולא ויש לומר דהיינו דוקא גבי מוכר דאין לנו לומר שמכר כל קרקעותיו אלא הפחות אבל בשאלה אינו מקפיד דמשאיל כל זכרו ועוד וי"ל דהתם יד' לוקח על הקמתנה שהמוכר מוחזק וקבא יד' המשאיל על ה' שתתנוכס ששואל מוחזק וכי תימא לא מי קרי שואל מוחזק כיון שאפי' להחזיר ואין כשאר' בודו כדא' לעיל קרקע בחוקת בעליה עומדת ואפילו כהן קרי שואל דמי דדוקא קרקע שאין יכול להנביע לשוממו מיד בעלם אזלינן ב' חוקת קמא אבל במנוטלן אזלינן ב' חוקת קמא קבא ר' ל' כחוקת קרקע כגרה:

והרן על פרק השואל

גרנות באר מים מים להסקות שדות: לא בני זכ אה בא לבנותי ולומר עוד שאל לי לבעולס זה מעכב עליו ואמ' לו לא השאלתי אלא אותי ולא כשנעשה אחר: בני ליה והרי היא שאלה לו עד שיסקה כל שדותיו: ביה גרנותא אמ' לו בלשון הזה השאלתי ביה גרנותא השאלתי מקום לחפור בו באר קאמ' ליה: וכרי ואיל כמה גרנותא בארעיה אה לא ימנא באן יחפור במקום אחר עד דמיתרמי ליה מקום הראוי: וצריך למיקמי מיני מעקרנותא לח קנה מיניה דביר' בעלמא אמ' ליה ומי למיקדר ביה: חייב להעמיד לו כי מי שחירותו: לא יעשנו קצן קשור מעלה עליו אי

אפשי בבית גדול ואי אפשי בבית קטן: ואי דאמ' לי בית זה אני מעביר לך אוד' לי הלך לו מולו גרים ואמ' חייב להעמיד לו בית וליטעמוך לא ברסי: מהו דתימ' מאי בזה דקאי אגודא דקה' סקוא חשוב: ואגודא דקא' הוא דאמ' בהדי' שדרך בני אר' מקפיד' בכך אבל ארכו ורנחו לא אהתיב בקדים קמל דאכלי מילתא אתני:

הדרן עלך פרק חשואל

המקבל

או באריות למחנה ולשליש ולרביע או בחירות בכך וכך כורין לשקה: לחרש אחריה אחר הקצרה או העקירה כדי להפוך שרשים של עשבים רעים שבו וימותו ולא יחורו ויחמו לכשתורע: בזמנות הקוצנין מן הגפנים: בקנים מפר' בגל קנים המעמידים את הגפנים סקורין פושיל: ושניהם מסשיקי את הקנים החרשים בכל שנה שאין על הארים אלא לעבוד ולשמו' אבל שא' דברים על שניהם וסיפא דמתניתא ליתא אלא בקבלנות דאי בהכרנות לא שייכא חלוקה: ושניהן מעבדין לשבות מן המנהג: האי אמ' בעל הקרקע אי אפשי שתעקור דבעינן דתיתקן ארעאי שיסחר בה מן הקשין ויהא לה לזבל לזריעתי לשכ' הקצה והאי אמ' אה בעל הבית אמ' עקור מי האי למי' ליה לא מיכ' מיטרא שהקציר' נוחה מן העקור: דתינקר שתהא נקייה שאיכה דריכה לזבל: בעינא תיבנא אי צריך קצן לכהמותי ואי אפשי שתיסחר בקרקע שניהן מעבדין זה על זה למה לי כיון דת' בתרתיקו איכ' רשאי מכל' דזימנ' דנית' לי למה דכח' ולמר' כהי' זימנין איסבא: משום דשניהן מעבדין כלומ' מפני ששניהן יש להם טעם לכח' ולכאן: ואולי איקו וכימי' בעור שהתבאה מחוברת ותלש מחכה עשבין רעים לא ש' אחר מכאן חורו גדלו בה קצת מקן: דלא כריכבא ליה שלא אחרים עוד אחריה שהניכוס במקו' חריסה של אח' הקצירה הוא למכש' עשבים הרעים: שנהגו להסביר אילנות עם שרק לכן שיטול הארים חלקו בפירות האילן אף על פי שאינו טורח בהן שאיך צריכין לעבדו: משכירין כלומ' משתמא קן מ' מושכרין: יסבי בתלתא בותקין קרקע' לאריסין על מנת שיטלו קן חלק שלישי

גרנותא ונפלה לא בני לה גרנותא ונפלה בני לה כי גרנותא כרי ואול כמה גרנותי בארעיה עד דמתרמי ליה וצריך למיקניה מיניה מתני המשביר בית לחבירו ונפל חייב להעמיד לו בית היה קטן לא יעשנו גדול גדול לא יעשנו קטן אחר לא יעשנו שנים שני לא יעשנו אחת לא יפחו מן החלונות ולא יסיף עליהן אלא מדעת שניהם גם היכי דמי אי דאמ' ליה בית זה ונפל אול ליה אי דא' ליה בית סתם אחר אמאי לא יעשנו שנים אמ' ריש לקיש דאמ' ליה בית זה שאני משביר לך מידת ארכו כך וכך אי הכי מאי למימר' אלא כי אתא רבין אמ' ריש לקיש דאמ' ליה בית כזה אני משביר לך ואבתי מאי למימרא לא צריכא דקאי אגודא דנהרא מהו דדיס מאי בזה דקאי אגודא דנהרא קמל:

הדרן עלך חשואל

המקבל

שדה מחבירו מקום שנהגו לקצור יקצור לעקור יעקור לחרוש אחריו יחרוש הכל כמנהג המדינ' כשם שחולקי בתבוא' כך חולקין בתבן ובקש' בשם שחולקין בין כך חולקין בזמורות ובקנים ושניהם מספקין את הקנים גם תנא מקום שנהגו לקצור אינו רשאי לעקור לעקור אינו רשאי לקצור ושניהם מעבדין זה על זה לקצור אינו רשאי לעקור האי אמ' בעינן דתיתבן לי ארעאי והאי אמ' לא מציענא לעקור אינו רשאי לקצור האי אמ' בעינן דתינקר ארעאי והאי אמ' בעינא תיבנא ושניהם מעבדין זה על זה למה לי מה טעם קאמ' מה טעם לקצור אינו רשאי לעקור לעקור אינו רשאי לקצור משו' דשניהם מעבדין זה על זה לחרוש אחריו יחרוש פשיטא לא צריכא בארעא דלא מגבשי ואול איהו ונביש מהו דתיבנא אמ' ליה האי דנבשינא אדעתא דלא כריכבא לה קמ' ל דאיבעי ליה לפרושי לי הכל כמנהג המדינה הכל לאתוי' מאי לאתוי' הא דתגורבנן מקום שנהגו להשביר אילנות על גבי קרקע משכירין מקום שאין נהגו להשביר אין משכירין מקום שנהגו להשביר משכירין פשיטא לא צריכא קבולי' עלם יהבי בתלתא ואול איהו ונביש כריכבא מהו דתיס דאמ' ליה האי דבצרי לך אדעת' דלא יהיבנא לך באילנות קמ' ל דאיבעי ליה לפרושי ליה: מקום שנהגו שלא להשביר אין משכירין: פשיטא לא צריכ' דבע' ס

המקבל

כתבן וכתש אותו סנקצר עם השיבילת קרוי תבן והנשא באר קרוי קש סקור' אישטובלח כדכתיב גם תבן גם מספא רב עאנו ואתו שנסאר בקרקע איך כותבין לכהמות לחבול וכתבמו לקושש קש לתבן שהיו מלקט בשדות הקש הם הנשאר שם תחת התבן כי התבן כשר קולי כיהו הכעלאים לכיתובן אמ' כפ' שאל בשלמא קש משכחת לה במחוכר אלא תקן במחוכר היכי משכחת לך וכגמ' דקאמ' אי בעינא דתיתבן ארעאי קוא ליה למי דתיתקש לא מסו שרגיל' קוא לעשות חשפ' מן התבן ולזבל ס' הקרה ולכתי קאמ' דתתבן כלומ' שיהא דק' מ במקום הזבל העושין מן התבן וקא' ד דקאמ' כמי בעינא תיבנא התם לפי ש' שצוקר הכל ודס באריגים ומתבדק בקרא קב' תבן: ואול חיקו ויהב כריכבא תימ' דקבא משמע דבעל הב' שקיל פחות מן הארס ובכל דוכתא מ' משמע שהארים כ'טל פמת כראמרי' בני שאחונב' דלנו תילת' וסקלי' ריבע' ואת דלי ארבע' וסקיל תילתא ולקמן בפרקין נמי אמרי ארים אמ' למחשס ירדקי וכעל הבית א' לשליש הורדקי משמע שארס רגיל ליעול פחות ולא יותר ויל' דקבא איירי שהאריס מתקן זרע אבל בכל דוכתי איירי שהכענ' בית כותן זרע או בכרמים ופרדסים ש' שאין צריך זרע דאיכא אתרא דעבדי קבי דאריסא יהיב כ'זרא ואיכא אתר דעבדי קבו דמרי ארעא יקיב כ'זרא כדאמרי' לעיל באף איקו נסך:

אין רשאי לקצור ושניהם מעבדין זה על זה לקצור אינו רשאי לעקור האי אמ' בעינן דתיבן לי ארעאי והאי אמ' לא מציענא לעקור אינו רשאי לקצור האי אמ' בעינן דתינקר ארעאי והאי אמ' בעינא תיבנא ושניהם מעבדין זה על זה למה לי מה טעם קאמ' מה טעם לקצור אינו רשאי לעקור לעקור אינו רשאי לקצור משו' דשניהם מעבדין זה על זה לחרוש אחריו יחרוש פשיטא לא צריכא בארעא דלא מגבשי ואול איהו ונביש מהו דתיבנא אמ' ליה האי דנבשינא אדעתא דלא כריכבא לה קמ' ל דאיבעי ליה לפרושי לי הכל כמנהג המדינה הכל לאתוי' מאי לאתוי' הא דתגורבנן מקום שנהגו להשביר אילנות על גבי קרקע משכירין מקום שאין נהגו להשביר אין משכירין מקום שנהגו להשביר משכירין פשיטא לא צריכא קבולי' עלם יהבי בתלתא ואול איהו ונביש כריכבא מהו דתיס דאמ' ליה האי דבצרי לך אדעת' דלא יהיבנא לך באילנות קמ' ל דאיבעי ליה לפרושי ליה: מקום שנהגו שלא להשביר אין משכירין: פשיטא לא צריכ' דבע' ס

המקבל

ואולי אינו יודע בריבועא שלא יוכל הוא אלא רביע והאריס בחלקין: רביעי לך שאני כנסל שמת
משאר בעלי בתים מקבלי בריבועתא על מנת ליתן לבעל הקרק' רביע בתבואה: בוכרא וטפתא וארכבתא וקני חיזרה דבעל הבית סביבות
השדה עושין חריץ ונותנין העפר על סמיכר להגביה סביבותיו ולאחר זמן כשגידם חמור הוא ומוסיף עליו עפר שנית וכן שלישיית ראשון קרי
בוכרא וקסני טפתא לשון ריבוי דמטפי להנהשלישי קרי ארכבתא קני דחיזרא קנים פנועצים בארץ לארוב בו קונים או כסדים סביבות השדה:
חיזרא קונים: דבעל הבית עליו יציאה זאת לעשות: חיזרא גופיה קונים שארובו בו סביב הקנים דאריסא: עיקר כלמא עיקר שמירק שאני

איפשר בלא היא: כחירותא יתירתא
עליו להוציאה שאינו עושה אלא להקל
מעליו שלא יצטרך לטורח כלל בשמירת
: מרא פשוט' כל: ודוולא כלי להשקות
שדה: וזבילא פאלא: וזרכוקא נוד
למלאכת במקום שבוהבון לדלות כבודות
: אריס עבד כי יאורי עליו לעשות
חריצין מטפת סהקר עד סוף השדה ח
חריצין הרב שכסדולין המים מן סהקר
שופכין בחריצין והחריצין מוליכין עד
סוף השדה והיא שותה מחלוק: מוחלקין
שביטלה קליפתן מחסוף הלבן שעליוקן
: שניקס מהפיקין למא לי פשוטא כיון
דתנא דלשניקן קן וחולקין בקן ממילא
שמעיין דשניהם מספקין את סהרסם
דאי לא יהיב מעיקרא אמאי פליג ה
בישנים: בית השלחין קרקע יבישה
דלא דייק במו הגשמים וממעיין שבה
משקה אותה: או בית האילן וכשביל
האילן שהיא חביבה על האריס שנוטל
חלק בפירות בלא טרח: מן חבירו אם
קיבלם ממש כחכירות בכך וכך כורין
לשנה דמעיקרא לאגלי דעתיק דמשום
מעין או אילן עשי לה כחכירותה:
חבור לי בית השלחין זוגלי דעתיק ד
דכשביל שהיא בית השלחין עשי לים
וחכר ממנו: כסדר רב שקבל משקי ממנו
: נימא ליה מכת מדינה הוא ותקן לקמן
בפירקן שמקבל שדה מחבירו ואלכס
חגב או שגשפה אם מכת מדינה הוא
מנכה מן החבירו: כהרא זוטא אמת
המים שהמשיכו מן סהקר סגדול אל
סכקעס להשקות ממנה: משכחת לס
בין כחכירות בין בקבלנות ככולן יש
לומר לקצור יקצור לעקור יעקור דכל
מה שיש לו לטעו בקבלנו יש לו לטעון
בחכירו ונבי יבש שמעיין אם אמת חבור
לי שדה שלחין זו כי קיבי דכחכיר' כי
יבש שמעיין מנכה לו קני נמי בקבלנו
אם קבלנו בשליש ולמחצה הכל לפי מה
שנספד: מכאן ואילך כו' כל אמת
אפרטתה במקומה: שמה בעלמא כך
היא נקראת אבל לא בשביל שמעיין
העליתי בחכירותך: לתק חזי כור לפי
חשבון סאמים בחכר המסכן חמסים על
חמסים סני בית סאה: אע"פ

מקבלי בריבועא ואול איהו וקיבל בתלתא
מהו דתימא אליה האי דטפאי לך אדעת'
דיהבת לי בלאגוקמ' דאיבעי לי לפרושי
ליה: בשם שחולקין בתבואה כך חולקין
בתבן ובקש אמר רב יוסף בבבלי גהגי
דלא יהבי תיבנא לאריסא למאי גפקא
מינה דאי איבא איניש דיהיב עין יפה הוא
ולא גמרינן מיניה אמר רב יוסף בוכרא
וטפתא וארכבתא וקני דחיזרא דבעל הבי'
חיזרא גופיה דאריסא כללא דמילתא כל
עיקר כלמא דבעל הבית גטירות יתירתא
דאריסא וא' רב יוסף מרא וזבילא ודוולא
וזרכוקא דבעל הבית אריסא עבי בי יאורי
כשם שחולקין בין כך חולקין בזמורות
ובקנים קנים מאי עכדתיהו אמרי דבי
ר' עאי קנים המחולקין שבתן המעמידין
את הגפנים: ושניהם מספקין את הקנים
למה לי מה טעם קאמ' מה טעם שניהם
חולקין בקנים משום דשניהם מספקין את
הקנים: מתני' חמקבל שדה מחבירו
והיא בית השלחין או בית האילן יבשה
המעין ונקצץ האילן אינו מנכה לו מן
חבורו אם אמר לו חבור לי שדה בית ה
השלחין זה או שדה בית האילן זה יבש
המעין ונקצץ האילן מנכה לו מן חבורו:
גמ' היכי דמי אילמא דיביש גהרא
רבא אמאי אינו מנכה לו מן חבורו נימא
ליה מכת מדינה היא אמר רב פפא דיביש
גהרא זוטא דאמ' לה איבעי לך לאתויי
בדוולא אמר רב פפא הני תרת' מתניתא
קמיתא משכחת לה בין בחכירותא בין
בקבלנות מבאן ואילך דאיתתה בקבלנותא
ליתתה בחכירותא ודאיתתה בחכירותא ליתתה
בקבלנותא: אם אמר לו חבור לי שדה בית
השלחין זה ואמאי לימא ליה שם בעלמ'
אמרי לך מי לא תגיא האום לחבירו בית
כור עפר אגי מוכר לך אע"פ שאין בו גא

בוכרא וטפתא פיר' לח חריץ וכן
חריץ סבך רגילים לעשות
סביבות השדה מחוץ לגדר כ' אח' כס'פ
בית כור ובערוך פ' כפי הקו':
בלבא פ' שמירה כמו פיו כלום
פ' איגור וכן כולם עמו בשעה מריבה
שיליה כ' שני הדם אבל אגור כולל דהוק'
פ' המתקבל הוא בסמ' כמו עסק כלום
מעירב טפ' כלל גדול וא' צרות כלום
כב' מנבה לו מחכירו כן
בחכירות קני בקבלנות איירי כהאמר'
בגמ' ואע"ג דתקן לקמן המקבל שדה מ
מחבירו ואלכס חגב אם מכת מדינה
הוא מנכה לו מחכירותו ולא איירי א'
בחכירות דאי בקבלנות אינו מנכה לו
אלא כוטל שלישי או רביע כמו שהתנה
כדפי' לקמן בקול' מ' מסבא כסיפ' מוכין
לו כיון דח' לי בית השלחין דלא איבעי
ליה למימר כיון דקא' בגנה מרא' זו
כדאמ' בגמ' ס' מ' שרונה לומר כל ז' ז'
סתתא בית השלחין כמו שהיא עכשו
שים בו מעין: דאיפשר לאתויי
כדוולא וא' ח' לי לא איפ' כמי אמאי
מ' ז' ר' כיון דלא יבש סהרא רבא ת'
מכת מדינה וז' דנקטאוי טעמ'
ל' ח' ע' דאפי' יבש כמי שאר יאורי
שרות אחרים דהשתא הוי מכת מדינה
א"ה אינו מנכה לו כיון דאיפשר לאתויי
כדוולא מנכה רבא דדווק' כהכלה חגב
או כשדפה שאין יכול לתקן הקלקול ע'
סוס טורח מנכה לו אינמי ול' דודאי ה
בחכירות לא הים צריך לטע' זה דאפי'
בלא איפשר לאתויי ח' שפיר אבל
משום קבלנות איצטרך שלא יוכל לומר'
לא לתעסק בה ואפילו הכי לא אשלים
במיטבא לפי שאינו מחויב להביא מ'
מקורות אחרים כדחוקים ביותר ועל
כן קוצר לומר דלא יבש סהרא רבא
ומאי לאתויי בדוול' ולכך מחויב לעשו'
כקבלנות: חגי' תרי מתכי'
קמיתתא איתתהו בין בחכירות' כול' ואע"ג
דכשם שחולקין בתבואה ליתתה בחכירות'
מ' עיקר מילתא דסיני דישא מיירי
בין בחכירות בין בקבלנות: אורי

לתך הגיעו שלא מכר לו אלא שמא והוא דמתקרי בית כור כרמא אגי מוכר לך

המקבל

אע"פ שאין בו גבנים פרדס אי"פ שאין בו רימונים גרסי
: אמרו מחכיר לחוכר שדה בית השלחין חבי מחכיר לך יכול לומר
שמה בעלמא אמרי : הובירה שלא חרשה ולא זרעה : שמין אותה
בגן בקבלנות מקבל למחצה ולשליש ולרביע אבל בחברות לא

שייבא הא דמאי שמין איבא חכירות
יתן לו : אם אוביר חרשה בורה : ולא
אשגוד ולא חרשה בה פעולה הראויה
לה : דורש לשון הדיוט שהרעילו הדיוטות
לכתוב שלא בתקנת חכמים היה דורש
הלשון לפסוק הדין אחריו : אדם מביא
קרוב עשיר על אשתו שהו חיוב בקרבן
לידתה וזרעת ואם הוא עשיר אין יכול
לומר היא אין לה כלום ותפגור בקרבן
עני : כל הקרבנות שהיא חייבת שלא
בדור וכדבה בגן קרבן ויבקה ואשם
וחטאת שעניה : ה"ל בה כתב ח"י יקורה
לפיכך אם פגרה אינו חיוב בהן שכן
היא כותבת לו אחריון דאית לי עלך
מן קדמת דנא וקבי פירושה לפיכך
אם גרשה ונתן לה כותבתה ועדיין
קרבנותיה עליה אינו חיוב בהן שכן כ
כותבת לו בתוך הסובר שכותבת לו על
קבלת כותבתה התקבלתי ככותבת
ואחריון דאית לי עלך מן קדמת דנא וכל
אחריון שהיה לי עליך מלפני היום הוא
ולשון הספרים אינו יודע לפרשו כראוי
: כתוב אמן שכותבין לך ביום אירוסין
לכשתכניס לאשה וקידושיהן ע"מ כו'
ולא חלו קידושיהן בה עד שתכניס לחופה
וקרי חטפה קודם לכן לא ימשכנו על
ידי שלוח כ"ד במשכון שהוא יתיר על
חובו שכן הוא כותב לו תשלומת דאית
לך עליי כל קבל דיכוי אם משיב לו את
העבנו למן מרובה שמין את המשכון
וכותב לו זה בשטר יקוי לך כל תשלומי
עלי לפרע ממני דמי משכון זה ואם
משכנו יתיר על חובו במצא גיבה שלא
כדין : טעמא דכתב ליה קבי כלומ' למה
ליה למכתב ליה וקאמר יוחנן מישכנו
וקשיב לו את העבנו ומת שלום שמעון
המלו מעל בניו ולא הוה כשאר מטלטלי
דיתמי ולא משתעבדי לבע' מוח' דבין
דמשכניו קבוי כי דידיק לגבייבא :

אע"פ שאין בו גבנים הגיעו שלא מבר לו
לא שמא והוא דמתקרי ברמא פרדס אני
מוכר לך אע"פ שאין בו רמונים הגיעו
שלא מבר לו אלא שמא והוא דמתקרי
פרדסא אלמ' אמ' ליה שמא בעלמ' אמרי
לך הבא נמי גימא ליה שמא בעלמ' אמרי
לך אמ' שמואל לא קשיא הא דאמ' ליה
מחכיר לחוכר הא דא' ליה חוכר למחכיר
אמ' ליה מחכיר לחוכר שמא בעלמ' אמ'
ליה חוכר למחכיר קפידא רבינא א' א' די
ואידי דאמ' ליה מחכיר לחוכר מוקאמ' זה
מכלל דקא' בגוה עסיק' זו למה לי למימר
דקאמ' ליה בית השלחין בדקיימא השתא
מתגי המקבל שדה מחכירו והובירה
שמין אותה כמה ראויה לעשות ונותן לו
שכן כות' לו אם אוביר ולא אעבוד אשל'
במישבא : גמ' ר' מאיר היה דורש לשון
הדיו' דתני' ר' מאי' אום אם אובי' ולא אעבוד
אשלם במישבא ר' יהודה היה דורש לשון
הדיוט דתניא ר' יהודה אום אדם מביא
קרוב עשיר על אשתו וכן כל קרבן וקרוב
שהיא חייבת שכן כתב לה אחריות דאית
ליך עליי מן קדמת דנא הלל הזקן היה
דורש לשון הדיוט דתניא הלל הזקן או
אגשי אלכסנדר' היו מקדשי' את גשותיהן
ובשעה בניסותן לחופה באין אתרי' וחושפי'
אותם מהם ובקשו חכמים לעשות בנייהם
ממורים אם להן הלל הזקן הביא לי
כתוב אמכם הביאו לו כתוב אמן ומצא
שכתוב בהו לבשתבגסי לחופה הו' לי
לאינתו ולא עשו בנייהם ממורים ר' יחושע
בן קרח היה דורש לשון הדיוט דתניא

ר' יחושע בן קרח אום המלוה את חבירו לא ימשכנו יותר מחובו שכן
כותב לו תשלומת דאית לך עליי כל קבל דיכוי טעמא

אידי ואידי דא' מחכיר לחוכר לכאור' משמ' דבא' ל' מוכר למחכיר
הוי קפידא בלאו קאי טעמא מדלח קאמר חידוי וחידוי בין
אמ' ליה חוכר למחכיר בין אמ' ל' מחכיר לחוכר אבל חי חופש לומר
כן דקא מתגי' דבא' ל' חוכר למחכיר חידוי דקתני אמ' לי חכ' ר' ל' בדה

בית השלחין ואפי' כפי דווקא נטוס קאי
טעמא דווקא הוי קפיד' ולא דווקא נקט
מחכיר לחוכר דה' חוכר נמחכיר
אלא משום דשמואל לא משכה קפידא
במחכיר לחוכר קא' רב כסנא דכומחבי'
לחוכר נמי הוי קפידא כפי קח' גיבא
דאידי מתגי' היה דורש לשון
הדיוט לשוכ' שלא תקנו חכמים לכתב
אלא הדיוטות הורגלו לכותבו היה דור'
ואפי' לו לא כתב כאלו ככתב דחי' דנקא
בפכתב מה היה דורש פשיטא גיש' נו
לקיים כיון שהתקנס דהא לאו אכתבת
היא ה'ג בתוספת דכתובות
אדם מביא קרבן עשיר על אשתו וכן כל
קרבות שהיא חייבת שכן כתב לה ח
אחריות דאית לך עליי מן קדמת דנא
פי' כל קרבנות שהייתה חייבת קודם
שנשאת לו יביא בעבורה שכתב לה ח
אחריות דאית לך שאת חיוב יהא עליי
מן קדמת דנא אפי' לו חובות שקדמו ל'
למישואין ודווקא בקרבנות מהם חובה
לכפרתה בגן לידה וזיבה וזרעת ח'
להכשיר לאלול בתרומה או לשתו' בין
אם היא נזירה וקבי איתא בירושלמי
בכתובות בפ' בערס דקתני קתס חפי'
אלהם חלכ' או חילל' שבת משמ' דווקא
בהני פדריכה להביא אבל קתס
שנדרה וכדבה קודם כישואין
ואכלה לא יפלוט ועד כאלו לא מבר'
בסוף פ' יש טחלין בלנות ואכל'
וכשאת אי כלוקא הוי אי כיוור קנא'
כלוקא הוי ואין קמלוג מוני' מיד כהכל'
או כיוור קאי מוני' לא בנכסים שהכנסת
לו אבל מנכסי' הבעל פשיטא דלא גבי'
וקה' לנות כשקייא תקתיו למר' מהם שאינו
משושבד לה דלא מסל' וכלא טוס ראויק
דבר פשוט קנא דאם לא כן יקטיובה
תלוק ותשליל' לבי' ותקייבט ק' מנא
עכל יוס' אבל בני' ר' אין לחום סתור
ותפשידי וכדריס וכדכות כמי' אם סיק
חיוב ולפלו קיי' משפדת לו כמה וכמי'
דאפי' יוכל להפ' דחייב כדכריס
טכנו לביבה ומטוס הספד' ומטוס יס'
לחום שמה קדור ותפרע קודם שיטעום
ואפי' לו יטעום זמנון דמי' ארד כדאמר'
במדרים ספרק בערס ודלא ברב' אדו'

שקורא שהבעל חייב לפרוע חובת אשתו שלמותה קודם שנשאת מכה דר' יהודה דקבא : לא ימשכנו יותר מחובו שכן
כתב מ' לא ימשכנו אלא מחובו טעמא דכתב ליה קבי וקא' אל' יוחנן כותמא סא' בין דדריס לשון קדיוט אפי' לא כתב כמי' כדכרי'
לעיל ומאי פריך לר' יוחנן וי' דאם איתא דרבי יוחנן דאמר שומן מעל גבי בניו דמכה לשון קדיוט קאמ' סיק' נג' לפרע

הקרבנות

אחרי כתב לבי רעון שטר מועיל ליפחות דמיון אם יפחת דמי המטבין שנסתמש בו הלוק יפרע משאל כספיו בכל הכתב כשטר : מקום שנהגו לעשות כתובה מלוה שכל מה שכתב בשטר בכתובה ודין כדוכיח דהנעלת ליה מבי כשא לכתב בעלה וכו' כפרעת ממנו בשנתארמלה או כהגרסה כדרך שבינל מוכ נפרע בכל הכתב בשטר מלוה כגון שכותבין לכה כמו שאנו כותבין אחריות דנא קבילית עלאי : גבס מלוה בעל גובה מאבי הכתב כל מה שכתוב בכתובה כחילו הלוהו : מקום שנהגו ליכפול לשום את מה שמכתב לר כפליים כדמיו כפילי כבוד ולכתוב כפליים בכתובה וכספיה יוצאם איכ ניפרעת

אלא כתב ליה הכי לא קני והא אם רבי יותנן משכנו והשיב לו המשכון ומת שומטו מעל גבי בניו אהני כתיבא לגרעון רבי יוסי היה דורש לשון הדיוט דתניא רבי יוסי אומר מקום שנהגו לעשות כתובה מלוה גובה מלוה לכפול גובה מחצה גבו תילתא מרימר מגבי גמי שבחא אמי ליה רבינא למרימר והתניא לכפול גובה מחצה לא קשיא הא דקני מיניה הא דלא קני מיניה רבינא משבח וכתוב לברתיה אמרו ליה נקני מיניה דמר אמר להו ואי מיקנא לא מיכפול אי מיכפול לא מקנא ההוא גברא דאמי להו הכו לה ארבע מא' זווי לברתי בכתובה שלחה רב אחא ברי דרב אמי לקמיה דרב אסי ארבע מאה ד דאנין תמני מא' או ארבע מאה זווי דאנו מאתן אמר רב אשי חזינן אי אם הכו לה ארבע מאה זווי דאנין תמני מאה אי אם כתוב לה ארבע מאה זווי דאנין מאתן איבא דאמרי אמר רב אשי חזינן אי אמר לכתובה ארבע מאה זווי דאנין תמני מאה זווי ואי אמר בכתובה ארבע מאה זווי דאנין מאתן ולא היא לא שנא דאמר לכתובה ולא שנא דאמי בכתובה ארבע מאה זווי דאנין מאתן עד דאמי הכו לה סתמא ההוא גברא דקבל ארעא מחברי אמר אי מוכרנא לה יהיבנא לך אלפא ז זווי אוביר תילתא אמרי גהרדעאי דינא הוא דיהיב ליה תלת מאה ותלתין ותלתא ותילתא רבא א' אסמכתא היא ואסמכתא לא קניא ולרבא מאי שנא מהא דתנא אם אוביר ולא אעבוד אשלם במיטבא התם לא קאגזים הבא כזן דקאמר מילתא תירתא גזומא בעלמא הוא דקנינן החוה גברא דקביל ארעא לשומשמי זרעה חשי עבדא חטא בשומשמי סבר רב כהנא למימר מוכה ליה כחשא דארעא ומתבי דקתבי אנדרי כמה סייתה ראיה ליעשות גבי מקבל שדה וקבירה חיינן בר מחשא דארעא א איכמי קבא דנוק' גבי שומשמי דמכחשי יתיר סבר דמכסה לו ואפי' מאן דחייש לכחש גופכא כפרק סכונס קבא מודק לרב אשי דלא חיישינן : קאי

אחי כתיב לבי רעון שטר מועיל ליפחות דמיון אם יפחת דמי המטבין שנסתמש בו הלוק יפרע משאל כספיו בכל הכתב כשטר : מקום שנהגו לעשות כתובה מלוה שכל מה שכתב בשטר בכתובה ודין כדוכיח דהנעלת ליה מבי כשא לכתב בעלה וכו' כפרעת ממנו בשנתארמלה או כהגרסה כדרך שבינל מוכ נפרע בכל הכתב בשטר מלוה כגון שכותבין לכה כמו שאנו כותבין אחריות דנא קבילית עלאי : גבס מלוה בעל גובה מאבי הכתב כל מה שכתוב בכתובה כחילו הלוהו : מקום שנהגו ליכפול לשום את מה שמכתב לר כפליים כדמיו כפילי כבוד ולכתוב כפליים בכתובה וכספיה יוצאם איכ ניפרעת

אחי כתיב לבי רעון שטר מועיל ליפחות דמיון אם יפחת דמי המטבין שנסתמש בו הלוק יפרע משאל כספיו בכל הכתב כשטר : מקום שנהגו לעשות כתובה מלוה שכל מה שכתב בשטר בכתובה ודין כדוכיח דהנעלת ליה מבי כשא לכתב בעלה וכו' כפרעת ממנו בשנתארמלה או כהגרסה כדרך שבינל מוכ נפרע בכל הכתב בשטר מלוה כגון שכותבין לכה כמו שאנו כותבין אחריות דנא קבילית עלאי : גבס מלוה בעל גובה מאבי הכתב כל מה שכתוב בכתובה כחילו הלוהו : מקום שנהגו ליכפול לשום את מה שמכתב לר כפליים כדמיו כפילי כבוד ולכתוב כפליים בכתובה וכספיה יוצאם איכ ניפרעת

גברא דקביל ארעא לשומשמי זרעה חשי עבדא חטא בשומשמי סבר רב כהנא למימר מוכה ליה כחשא דארעא ומתבי דקתבי אנדרי כמה סייתה ראיה ליעשות גבי מקבל שדה וקבירה חיינן בר מחשא דארעא א איכמי קבא דנוק' גבי שומשמי דמכחשי יתיר סבר דמכסה לו ואפי' מאן דחייש לכחש גופכא כפרק סכונס קבא מודק לרב אשי דלא חיישינן : קאי

המקבל

האי עסקא פלגא מלוג ופלגא פיקדון מקבל פרבמטיא מבעל הבית ושמה לו כפי דמיה שהיא שיהא כאלו
השכר חצי אחריות חובבי: עליו כמלוג וחצי אחריותה על בעליה כפקדון: תקון רבנן קד תקנתא דניחא להו לתרווייהו ואי בעי למימתי כיה
סיכרא אם דנס להוציא חזייהו בהוצאת ביתו מוציא שהרי מלוג עליו היא: לאיעבאקי ביה דמתוך שתשתכר בשלך תטרח ותעבוק בה יפה ואם מת
הלוג והעסקא קיימת ביד בניו הרי חזייהו שהיא מלוג נעשית מטלטלין אצל בניו ואין הסבלין נטין ממנה דמטלטלי דיתמי לא משתעבדי לבעל
חבלהכי קרי להו עיסקא שתיהא קיימת

תמיד ומתעסק בה וישמכונעלי בעליה
שלח תקנתו להוציאם ואם מת לזה יבט
ולא תיעשה כמטלטלין שלהן דכיון ד
דרכיה להיות קיימת ממיכתו עליה
כמקרקעי דטעמא דלא קא משתעבד
מטלטלי דיתמי לבח' משום דמעקרא
לא עליוהו סמך דלא לחיוביה מנ
מינייהו חזייהו שהרי בידו להוציא אצל
הבי אין בידו להוציאן וסמך עליוהו:
חד עסקא ותרי שטרי פסידא דמלוג
משום דתתם עסקא תלתא באגר לבעל
הבית ופלגא באגר כדאמ' באוקו
בשך גבי שטרא דרכ עולם דאי לא מ
מתחזי כריבית' דכיון דפלגא מלוג אי
לאו דסקיל מתתה באגר דפלגא פיקדון
אישתק דקא טרח כפקדון משום ריבית
דמלוג הלכך מאן דהיב עיסקא שני
הבילות בנייהו בונה נכתב שטר על
מנה ואי מפסיד בלחית מן החבילות
מזמי הקרן מחמישים דינרים מ
משכר בחיבתה טו' דינרין אין כאן
חשבון להפסד לכד ולפסד נכד אלא
כשתכר כפרבמטיא זו' דינריויפלגו
תחילת חבילה הקמרה כס' דינרים של
טו' דינרים שהרומח בחבילה אחרת וי'
דינרים הכתרי' קן קן ריח ויטול מקן
דיהיב עסקא תלתא באגר והמקבל
תרי תלתו ויטולו בעלמ' מאת' דינרין
שליש שקן ג' דינרין ושל' דינר והמקבל
יטול שני שלישים: וכי כתב עליהו שני
שטרות כל חבילה שטר של חמשי' כמא
חשבון של כל אחד לבדו ויקבל עליו
המלוג בהפסד קמ' שהוא כ' דינרים
וחצי בשכר של חברתה לא יטול אלא ש
שליש ולא כמא' לחלקי שכר אלא שלישים חמשה דינרים דינר של מעות דהיינו חמשה דינרים דינר של מעות כסף ו' פשיטי' הרי פסידה דמלוג: תרי עסקי אחד שטר פ
פסידה דלוג קביל היום ממנו במנה ולמחר במנה וכתב שטר על מאתים הפסיד הלוה כמה דפריטי' שאם יקא הפסד כזו ושכר בזו לץ יחטבו
כל אחד לבדו אלא השכר ימלא הקרן תחילה ואח' יחלקו המות ואם כתב שני שטרות כמספיקה מהשכר הפסד של זה לבד והשכר של זה לבד ויקבל
הבעלי' עליו בהפסד החצי ובשכר השלי וענה טוב' קא משמע לן רבא דרבא עיסקא ככת' חד שטר ובתרי עסקי נכתו' שני שטרי ויקא מדכר שקול
ולא מצי למימר ליה לכת' דמלייה: דרי מהאי פסידא קמא בהדאי וקבל עלך חצי הפסד ובשכר טול שלישי וכמא' פחת מן שקרן: דאמר ליה להכי
טרחת ומליית וכו' דמדלא אודעתן מעקרא נכלם הייתה כדכר ואדעת' דמלוי קרבא טרחת: בתרי דעבוד עסקא בקדי קדדי ורומח שני קבלניש
שקבל עסקא מבעל הבית כמותפות שימכרוהו ויסחרו במעות עד זמן פלג' ויחלקו ביניהן וכי בעל הבית כמפסד וכמא' חצי הזמן וכמא' חצי
: דמעכב עליה עד שיביע הזמן שקבעו לב' שיחזרו לו את שלו והמותר יחלקו: אי א"ל כפלג' רומחא הסתא מפרס ואזיל מאי טעמא אית ליה
דמעכב אי א"ל האי פלג' רומחא וקרקן כיתפום עייין להרויח עד זמן מצי אמ' ליה אידך רומחא לקרבא משתעבד' שמהא כמא' סכעמה זמ
עד כפסיד ונריך שיהא הריוח קיים להשתעבד בו עוד כדי למלאות הקרן ואי א"ל כפלג' תרוייהו מצי א"ל עיסקא לקדדי משתעבד ואם כמלוג
שמהא חצי הפסיד כמא' שיהא קבלתי' אני להשתעבד בה אותו הזמן ואם הפסיד חצי שמהא חלק השני ישתכר וימלא חסרון ואנו יחד ק
קיבלנו ונשתעבדו החלקים זה לזה: ולא רכס שתבואם: אתן לך חכירך כך וכך כורין שפסקתי עמך ומה איכפת לך אם יחסר חלקי' ס
שהעשבים מכחיסין הסבלין אין זה אלא עלי: אין שומעין לו וקא ליתא אלא בהכרנותא דאי בקבלנותא פשיטא מי מצי א"ל האי איכפת לך

האי עסקא פלגא מלוג ופלגא פיקדון ע
עבוד רבנן מלתא דניחא ליה ללוה וניח'
ליה לכולהו השתא דאמרין פלגא מלוג
אי בעי למימתי ביה שכר שפיר דמי רבא
אמ' להכי קרו ליה עיסקא דאמר ליה כי
יהיבנא לך לאיעסוקי ביה ולא למימתי בי'
שכר אמ' רב אידי בר אבין ואם מת נעשה
מטלטלין אצל בניו רבא אמ' להכי קרו
ליה עסקא דאם מת לא יעשה מטלטלי'
אצל בניו אמ' רבא חדא עיסק ותרי שטרי
פסיד' דמלוג תרי עיסקי וחד שטר' פסידא
דלוה ואם רבא האי מאן דקביל עיסקא
מן חבריה ופסיד טרח ומלייה ולא אודעי'
לא מצי אמ' ליה דרי מהאיך פסיד' בהדי'
משום דאם ליה לחבי טרחת למליתיה
כי היכי דלא ליקרו לך מפסיד עסקי אם
רבא הגי בי תרי דעביד עסק' בהדי הדדי
ורוח ואם ליה חד לחבריה תא ליפלוג
אי אמ' ליה אידך גרווח טפי דינא הוא ד
דמעכב ואי אמ' ליה הב לי פלג' דרווחא
אמ' ליה רוחא לקרבא משתעבד ואי אמ'

האי עיסקא פלגא מלוג ופלגא
פיקדון ממתיני' דאזוקו כשך דאי מי' סין
חמוכי למחצית שכר אלא אם כותן כו'
לא שמישין דהוה פלגא מלוג ופלגא
פיקדון דה"ל דטפי מפלגא פיקדון הוי
ואפי' הכי בעי שכר עמלונ' כיון דליכא
תרי תילתי פיקדון דלא למימתי ביה
שכר שכס' מוציאם מפסיד המלוג שאין
קרן שלו קיים ואין לו על מה לסמוך:
הגי בי תרי דקבלו עיסקא בהדי
הדדי מאד' אלא' ת' ואמאי נק' ככי האי
במל' לא נקט מאי מאן דקביל עסקא
מחברי' וי"ל לפי שהמקבל יכול לחזור
קורס סומך ולומר לא אטרח עבר ואנו'
מח סיניע לדידי עד הנה דפועל יכול
לחזור בו אפילו בחצי היום אבל בעל
העיסקא יכול להיות שאין יכול לחזור
סהרי פלגא הוה מלוג ביד המקבל
וגם פלגא דפקדון נתן לו זכו' ופסידו
להשתכר בו עד הזמן וזה לו היה שום
חדות להשמיענו דמעכב המקבל ס'
דטעם פשוט כדכרי' ולקבי לא נקט ככי
קאי גונא': מאלא דכי
תרי עדיף ככולמו הוה מצי למימר בקו
ככי לא דעדיפא מיניק קאמ' כהו:

ליה הב לי פלג' רוחא ופלג' קרבא אמר ליה עסקא להדדי משועבד ואי
אמר ליה נפלוג רוחא נפלוג קרבא ואי מטי לך פסידא דינא בהוד' אמ'
ליה לא מולא דבי תרי עדיף מתגי' המקבל שדה מחכרו ולא רצה
לגבש ואם לו מה איכפת לך הואיל ואני נותן לך חכירך לא אכלום מפני
שיכול לומר לו למחר אתה יוצא ממנה ומעלת לפני עשבים

שליש ולא כמא' לחלקי שכר אלא שלישים חמשה דינרים דינר של מעות דהיינו חמשה דינרים דינר של מעות כסף ו' פשיטי' הרי פסידה דמלוג: תרי עסקי אחד שטר פ
פסידה דלוג קביל היום ממנו במנה ולמחר במנה וכתב שטר על מאתים הפסיד הלוה כמה דפריטי' שאם יקא הפסד כזו ושכר בזו לץ יחטבו
כל אחד לבדו אלא השכר ימלא הקרן תחילה ואח' יחלקו המות ואם כתב שני שטרות כמספיקה מהשכר הפסד של זה לבד והשכר של זה לבד ויקבל
הבעלי' עליו בהפסד החצי ובשכר השלי וענה טוב' קא משמע לן רבא דרבא עיסקא ככת' חד שטר ובתרי עסקי נכתו' שני שטרי ויקא מדכר שקול
ולא מצי למימר ליה לכת' דמלייה: דרי מהאי פסידא קמא בהדאי וקבל עלך חצי הפסד ובשכר טול שלישי וכמא' פחת מן שקרן: דאמר ליה להכי
טרחת ומליית וכו' דמדלא אודעתן מעקרא נכלם הייתה כדכר ואדעת' דמלוי קרבא טרחת: בתרי דעבוד עסקא בקדי קדדי ורומח שני קבלניש
שקבל עסקא מבעל הבית כמותפות שימכרוהו ויסחרו במעות עד זמן פלג' ויחלקו ביניהן וכי בעל הבית כמפסד וכמא' חצי הזמן וכמא' חצי
: דמעכב עליה עד שיביע הזמן שקבעו לב' שיחזרו לו את שלו והמותר יחלקו: אי א"ל כפלג' רומחא הסתא מפרס ואזיל מאי טעמא אית ליה
דמעכב אי א"ל האי פלג' רומחא וקרקן כיתפום עייין להרויח עד זמן מצי אמ' ליה אידך רומחא לקרבא משתעבד' שמהא כמא' סכעמה זמ
עד כפסיד ונריך שיהא הריוח קיים להשתעבד בו עוד כדי למלאות הקרן ואי א"ל כפלג' תרוייהו מצי א"ל עיסקא לקדדי משתעבד ואם כמלוג
שמהא חצי הפסיד כמא' שיהא קבלתי' אני להשתעבד בה אותו הזמן ואם הפסיד חצי שמהא חלק השני ישתכר וימלא חסרון ואנו יחד ק
קיבלנו ונשתעבדו החלקים זה לזה: ולא רכס שתבואם: אתן לך חכירך כך וכך כורין שפסקתי עמך ומה איכפת לך אם יחסר חלקי' ס
שהעשבים מכחיסין הסבלין אין זה אלא עלי: אין שומעין לו וקא ליתא אלא בהכרנותא דאי בקבלנותא פשיטא מי מצי א"ל האי איכפת לך

טמא קלוב לא מבעיא כרכב דטמא דכלא קיסא אכניס נמי טמא המסלק כבית ספרם אלא אף כרכב טמא דכין דכה קתחתין רע מחמת
מטא העלין שיטתו והרי כאלו מטינו קול וכח קתחתין אינו מועיל להנילו חלח חכ' כח יפה אכל אס היא כחו יפה לא מטיב כחן מטא קעלין
ואינו כמטינו: נוקשות זו לזו: ד' קבין קוי שיעור משאוי: מפשילן לאחוריו שאין כוכרן מוכע מלהכין לבו: רוכשת מתמעכות תחת המטא ואס
לא שקול קל או שאינו מוטל עליהן: באיזה משאוי קוי רכיבה: במקום תפילין אצל תפילין של יד: אפי' מטפחת שלקן שכורכין בה תפילין בליטה
: אביר להכניח שם משאוי על הראש
בשעה שתפילין במקומם מונחין :
וכמה יקא במשאו ויקא אביר להכניחו
על הראש אליבא דר' שילא : ריבעא
דריבעה רביע לטרא דבר מועט הוא
: ד' סאין לכור לבית קרקע כור לזרע
וקח אלף וחמש מאות אמה אורך של
חמשים אמה רוחב דחצר המשכן קוי
סאתים וקול מאה על חמשים וכור ל'
סאין ובית מרוכב ב' אור וקצר לפי
חשבון זה שיעורו: אסכרה לך לאדר'
אמי פליג אדר' יוחנן רביא אס שהעולם
מתקלקל והולך : בימי רבי יוחנן קוה
באיבה ארעא ודיו לבית כור ד' סאין
וכשני דר' אמי בכר. הוכחשה וזריכה
ח' סאין: הרוח שפיזרה את העומרין
בשר' וכיסו את הקט של עמי המפול
בשדה ואין ידוע כמה לקט קיה סס ל'
למטה מן העומרין : שמין אותם ב'
הולכין עליהם ושמין במק לקט שדה זו
ראויה לעשות ככל שנה: רבן שמעון
בן גמליאל אמר אין קיביר צריך אומה
כבר קאב נפילה ועומר ונותן לעניים
כדי ניפול לקט קאב ולקמן מפרש
לקו: לכור זרע לשדה שזרענו. בה כור
או לשדה שלוקט סה כור תבואה ואס
תמזי' לזמ' לכור זרע: למפולת יד או
למפולת שוורים ים מקום שזרעין את
התבואה ביד ויש מקום שמתקין הזרע
בעגלה מנוקבת ומוליכין השוורי' את
העגלה על החרישה והזרע הוא נוטל
והולך והרבה זרע צריך למפול' שוורי'
יותר ממפולת יד וקא מבעי לן לשדה
של זרע כור למפולת יד שלה שיערכו
בלקט שלה ד' קבין לכור זרע למפולת
שוורים: מכת מדינה מפר' בגמ' וקא
ליתא אלא בחכמתא דאי בקבלמתא
מאי מוכה איבא מה שימצא יחלוקו
: אינו מוכה דאמ' לן מולך גרם: בין
כך ובין כך אפי' היא מכת מדינה אינו
מוכה שעל המעות לא ניגזרה בזירה
הלכך לא עליה היתה פורענות זו:

טמא היכי דמי אדם שכחו רע אמר ריש לקיש כל שרוכבו וארכובותיו
נוקשות היכי דמי בהמה שכוחה רע אמר רבי ר' ינאי כל שרוכבה מטילה
גללים אמר רבי ר' ינאי לתפילה ולתפילין ארבעת קבין לתפילה מאי היא
דתניא הנושא משאוי על כתפו והגיע זמן תפילה פחות מארבעת קבין כ
מפשילן לאחוריו ומתפלל ארבעת קבין מניח על גבי קרקע ומתפלל
לתפילין מאי היא דתניא היה נושא משאוי על ראשו ותפילין בראשו אם
היו תפילין רוצצות אסור ואם לאו מותר באיני משאוי אמר רבי במשאוי של
ארבעת קבין תני ר' חייא המוציא וכל על ראשו ותפילין בראשו הרי זה לא

בשפחת שלק לחברים של לחס וכן
כר' דלא אשכחן שנוקבין
תפילין כמטפחת כי אס' בל'ס מו בתיק
ד' סאין לכור פיר' במקום שראוי
למנוח כור ולא בודל רק ד' סאין
דהיינו כד' נפילס דמקום שזרע ד'
כאי רעילו למנוח כור וכשני דר' אמי
צריך לזרועה' כאי למנוח כור וכשמוק
גבי לקט מידי בכור זרע:

יסקם לצדדין ולא יקשרם במתניו מפני
שהוא נוהג בהן מנהג בזיון אבל קושרם
על זרועו במקו' תפילין ובאיני משאוי אמרו
בד' קבין משור' שילא אמרו אפי' מטפחת
שלחן אסור להניח על הראש שיש בו
תפילין ובמה אמ' אבי' אפי' רבעא דרבעא
דפומבדיתא: ר' יהודה אמ' ומה קצבה
בברי' לא אם יש בה כדי נפילה וכמה
כדי נפילה האמי אמר ר' יוחנן ארבע סאין

לכור ר' אמי דליה אמו שמונת סאין לכור אמ' להו ההוא סבא לרב חמא
ברי' דרבה בר אבוחא אסורה לך בשני דר' יוחנן הוה שמינא ארעא בשני
דר' אמי הוי בחי' שא ארעא תנן התם הרוח שפיזר את העומר' אומד' אותם
במה לקט ראויה לעשות ונותן לעניים רבן שמעון בן גמליאל אומר נותן
לעניים כדי נפילה וכמה כדי נפילה כי אתא רב דימי אמר ר' אעזר ואית' ים
ר' יוחנן ארבעת קבין לכור בעי ר' ירמיה לכור זרע או לכור תבוא למפולת
יד או למפולת שוורים ת' ש דבי אתא רבין אמר ר' אבהו אמר ר' אלעזר ואמר ר'
לה אמר ר' יוחנן ארבעת קבין לכור זרע ועדיין תיבעי לך למפולת יד או
למפולת שוורים תקו: מתני' המקבל שדה מחבירו ואבלה חגב או
גשדפה אם מב' מדצ' היא מגבה לו מן חבורו אם אינ' מכת מדינה אין מגבה
לו מן חבורו ר' יהודה אומ' אם קיבלה הימנו במעות בין כך ובין כך ואינו
מגבה לו מחבורו: גמ' היכי דמי מכת מדינה א' רב יהודה כגון דאי שתדוף
רובה דבגא עולא אמ' בגן שנשתדפו ארבע שדות מארבע רוחותיה אמר
עולא בעו במערבא נשדף תלם אחד על פני כולה מהו גשתי' תל' אחד
על פני כולה מהו אפסיקא בירא מאי אפסחתא

דוכה דבגא רוב ספקה שזו בתוכה: כשדף תלם אחד ולא יותר משדות סקן סביבותיה ואותו תלם כל סביבות שדה זו תלם סודר' המעט: כשתייר
תלם אחד כל סביבותיה שלא כשדף וד' שדות סביבותיה כשדשו עס זה וגם זה ספרה: מאן מיי אמריקן כיון דנשתייר תלם אחד על פני כולה
שלא לקתה אין זו מכת מדינה אלא מולו או דלמא האי פיורא לא כלום הוא: אפסיק בירא מהו אס' שני ארבע שדות סקן סביבותיה כודות ומאר
שדות כביב כשדשו מיי אמריקן ד' שדות סביבותיה לא כשדפו או דלמא ח' ל' אס' קיו זרועות אף הם כשדשו אפסיק בירא שדה כור הפסיק
בין השדות לזו: אפסחתא היו אותן סביבותיה זרועות שחת למאכל כהמה ולא כשדפו וקן הפסיקו בין השדות לזו: מקל'

אי היות חזית לאישתיוורי לך הני
 משתייר לך מדנפסק גבי מוכר
 איכא למימר הכי דאפילו ישטור אתה
 המחכי מלתן הכירותי הכי לא בשתייר
 כלומה דבכסדף כל השדה חירי והא
 דקתני מנכ'לו ליטכ' ק'ט' נקט ואיכמי
 כשאר קצת בשדה לא חשי' שויר המעט
 הכמנא לענין שיהא קורא כי נשארנו
 מעט מהרבה כיון ששום שדה לא פלט
 מהפסד מרובה אבל מחכיר שבין ה
 הקרק' שלו וממנו יש לו לקבל הכירות
 כדאמר' לע'ל מ'ארעי קבשינא יכול
 המחכיר לומר לחוכר כי נשארנו מעט
 מהרבה והרי נשאר לי הכירותי מה ש
 סקצתי עמך בבך וכך כורין : אלא
 מעתה שביעית תעלה כו' תימ' מאי
 אלא מעתה בלא הכי תקשה אבריות'
 אמאי אי' שביעית עולה מן המניין כיון
 דלא דמי ליטכ' אלי' קו'ול' דשפיר קאמ'
 אלא מעתה דאי אמרת דמכת מדינה
 לא חשיב אלא דומיא דשני אהו אתי
 שפ' דהוס תלין טעמ' כמה שו' השדה
 אינה ראוייה לתבואה לא מקרי שכי ת
 תבואת והייכו כי ליכא תבואה בעולם
 כגון שכי אליהו אבל יש תבואה בעולם
 חשיב שדה זו ראוייה לתבואה אף על גב
 דאישתדוף רובא דבאבא אבל שביעית
 ודאי אע' ג' דאיכא תבואה בחוזה לארץ
 שדה זו אינה ראוייה לתבואה כיון שהיא
 בארץ אבל השתא דאמר' כי אישתדוף
 מוכא דבאבא הוה מכת מדי' ולא חשיב'
 שדה זו ראוייה לתבואה ואפילו הכי
 גזירת הכתוב היא כיון דאיכא תבואה
 בעולם עולה לו מן המניין א"כ אפילו
 שביעית כמי ומשני שביעית אפקעת'
 דמלכא קרא ואי איפשר להיות תבואה
 באר' בסיתר כלל ולהכי לא מקרי שכת
 תבואה אבל שכת שדפון דאע"ג דהוי מ
 מכת מדינה כי אישתדוף רובא דבאבא
 חשיבא אפשר להיות בה תבואה כיון
 שיש בחוזה לארץ בשום מקום בעולם
 כי באיפשר להיות בה תבואה מיקרי
 שכת תבואה ובשנים כשני אליהו ח
 חשיב כלל איפשר להיות בה תבואה
 כיון דשום מקום ליכא :

מא' זרע אחר מאי חשי' לגבי שעורים כזרע אחר דמי' או לאכלה עולם
 כולו בשדפון ושלו בירקון אינמי כל העולם כולו בירקון ושלו בשדפון
 מאי זיקו אמ' ליה זרעה חשי' ואזל הוא זרעה שעורי ואישתדוף רובה
 דבאבא ואישתדוף גמי הנך שערי דליה מאי מי אמרין דאמ' ליה אלו
 זרעה חשי' הוה גמי משתדפא או דלמא
 מצי אמ' ליה אלו זרעה חשי' הוה מקיים
 ביותגור אומ' ויקם לך מסתברא דא' ליה
 אי זרעה חשי' הוה מקיים ביותגור אומ'
 ויקם לך ועל דרכך נגה אור' נשתדפו כל
 שדותיו של מחכיר ולא אישתדוף רוביה
 דבאבא ואישתדוף גמי הא בהדיהו מאי
 מי אמרין כיון דלא אישתדוף רובה
 דבאבא לא מנבי' ליה או דלמא כיון ד
 דאישתדוף כולהי אדעתיה מצי אמ' ליה
 האי משום לתך דידך הוא דתא' משתדפו
 כל שדותך או דלמא דאמ' ליה האי אי
 משום לתאי דידי הוה משתייר לי פורתא
 כדכת' כי נשארנו מעט מהרבה מסתברא
 דאמר' ליה אי משום לתאי דידי הוה מ
 משתייר לי פורתא כדכת' כי נשארנו מעט
 מהרבה נשתדפו כל שדותיו של חוכר
 אישתדוף רובא דבאבא ואישתדוף גמי הא
 בהדיהו מאי מי אמרין כיון דאישתדוף
 רוביה דבאבא מנבי' לי או דלמא כיון ד
 דאישתדוף כולהו אדעתיה מצי אמ' ליה
 משום לתך דידך הוא והא משתדפו כל
 שדותך מסתברא דאמ' ליה משום לתאך

הוא אמאי הכא גמי נ'מא ליה אי משו' לתאי דידי הוא הוה משתייר לי פורתא
 דהוה מיקיים כי נשארנו מעט מהרבה משום דאמר' ליה אי הוה חזית ל
 לאישתיוורי לך מידי הוה משתייר לך מדנפשך מיתבי היתה שנת
 שדפון וירקון או שביעית או שהיו שנים בשני אליהו אינו עולה לומן ה
 הבניין קתני שדפון וירקון דומיא דשנים בשני אליהו מה שני אליהו דלא
 הוי תבואה כלל אף הכא גמי דלא הוי תבואה כלל אבל דאיכא תבואה
 סלקא ליה ולא קאמרין מכת מדינה היא אמ' רב נחמן בר' יצחק שאני ה
 התם דאמ' קרא במספר שני תבואות ימכור לך שנים שיש בהן תבואה
 בעולם אמ' ל' פ' אר' רב כהנא אלא מעתה שביעית תעלה לומן ה
 המנין דהא איכא תבואה בחוזה לארץ אמ' ליה שביעית אפקעת דמלכא
 היא אמ' ליה מר זוטרא בר' רב מרי לרכינא אלא מעתה שביעית לא

מהו מי אמר' שדות שסביבותיה לא
 כשדפא דלמא ח'ל' אלגיו זרעות
 תבואה אף ק' כשדפון : זרע אחר ממי
 אס' תמזי לומ' אספסתא לא הספק היא
 משום דלאו בכלל גזירת פ'רענות ה
 התבואה הוא דא"ל אלג'תבואה הואיל
 איכ' כמי אישתדוף זרע אחר מי הוי
 ספסקא : ותגור אמר מה שתבקש מן
 הוכר יעשה לך ואכי לא בקשתי מן ה
 השמי' בתחילת הסנה טי' ליחני בשעורי
 אלא בחיטין : כל שדותיו בכל מקו' סקן
 לתך מולך : כולאי אדעתיה ואפילו
 ישנו בכקעה אחרת י קייקה שכת ש
 שידפון גבי מוכר בזמן שהיכול נקב
 שאינו מותר לו לנאל פחות משתי ש
 שנים תנן לך בערכין : או שנים כשני
 אליהו שלא ירדו בשמים : אינו עולה
 לו מן המנין שתי שנים : הא איכ' תבוא'
 כדכתא אחרתי אע' ג' דהוא באבא א
 אישתדוף אמרי' לתי דידים מול דידים
 גרס' וסלקין ליה : מגרע מדמים מה
 שמוע' לשכח' אמת סלע ופנדיון כאלג'
 סיו' כה פ'יג' שיש בהם תבואה כש' מקו'
 בארץ : אפקעת דמלכא סמלך ביטלנ'
 מל'רעה וקרי' סיא כמי' שאינה ולא ק
 קראה סקת' ל'סראל שנת תבואה :
 אלא מעתה אי כמאן דליתיה

חמקבל

לא תעלה לך בבורע מקדישם וכו' לפדותו שנתן לך הכתוב פ
פדיון בתחילת היובל חמשים שקל כסף ואם אחר היובל וחשב לך
הכהן וע' וכו' מערב שני מעבדו הוא מנרע מן החשבון ומתן כמה
שמגיע להם ונתן כמה שמגיע לשנים הבאות וכיון רבשביעי כמאן

סתיב רב ששת רועה שהיה רועה עדרו כו' תימ' אלא לא פריך
למחתי דקפועלים דתן הארי והדוב קרי זה חובב ואמאי
תימ' אלז' בלחם להם הים מקיים בהם את הארי וי' דהתם כיון
שהיה עם ולא כל לו רוח גבורה אין יכול לומר דהוקה מקיים ביה אבל
הכא שלא היה עם דלמא אי הוקה התם
היה כאלו רוח גבורה ורעת להלחם
והוקה מקיים ביה גם את הארי כו'

לניסא וט' מיהא חזיא קשי' תימ'
מאי קשיא הא אמרין לעיל דכי אמר לך
ורעה חטין וורעי' סערי ואשתדוף ד
דמי' אמ' לי אי ורעת' חטין הוקה מקיים
כי ויתגורר או ויקס לך וכס' כסלא ורעס
כלל דליכ' הוכחם שהיה ראוי להשתדוף
וי' דשמאל מיידי כגון שח' זרע כל
מה שתדע דהשתא לא מצי למימר הוקה
מקיים כי ותגורר אומר ויקס לך כו'
דכשתמא לא היה מקבל הקב' תפילתו
אל זה שיצליח כל מה שירצה אם לא
שיעשה לו כס' ולא קאל' לעיל הוקה מקיי'
כי ויתגורר אומר אלא לפי שמתפלל על
מין אחר של חטין וקיימא סימא להדי'
רישא פי' בקול דכימא זכב טלה כ' אחר'
כברכות ולא דק אלא אמרי' בתם דעס'
זכב טלה אלא שכימס סמוכה לה וזמל'
לה הכ' לי בניי ומה שפירש בקו' דכיוס
ראשון של אר' כס' ששה עשירי קיימ'
כימא באמצע הקריע קשה דפועלים
לא אתו מדברא עד דת' הס'
כריש הפועלין ותו דבסוף עשר שנים
הן ענדי היום גדול אין כראוי הפועלים
ומשמע שכל ליתן סימן לא
שעה שיכואו מן השדה וזה
דק' כשיחשיך לילה אז
שכשעת קליפתו הייתה כיו'
רישיהו וכר' לפר דאתו אר'
בתחילת הלילה וקיימא סימ'
רישיהו היינו בתחילת שבת
זמן קורע והא דאמ' בפריך
שהיו זורעין קודם רפסח עי' ע' ע' ע'
חמשה יומי בתוך שבת התם שקרקע
חשוב היא שזורעין בה למדך ששומע
נמשך עם ימי קורע יתק' איכתי'
דבתחילת שבת של חמס הוא דקיימא
כימא להדי רישיהו ואין תחילת של
שבת של חמס תתחיל ברוב שנים יתק'
משכביס יוס' לפני פסח:

לא תעלה לו מן הגירוע אלמא תגן גותן
סלע ופונדיון לשנה אמ' ליה שאני התם
דחזיא למישטחא בה פירי אבו שמיאל לא
שנו אלא שורעה וצמחה ואכל' תגב אבל
לא ורעה בלל לא דאמ' ליה אלו זרע הוא
מיקיים ב' לא יבשו בעת רעה וכימי רעבון
ישבעו מיתבי' רב ששת רועה שהיה רוע'
והניח עדרו וכא לעיר וכא זאב וטרף וכא
ארי ודרס אין אומר ואלו היה שם היה
מציל אלא אומרין אותו אם יכול להציל
וזיבואם לאו פטור ואמאי גימא ליה אי
הוית התם הוה מקיים ב' גם את הארי גם
את הדוב הכה עבדך משום דאמ' ליה אי
הוית חזי' לאתרחוש' לך גימא הו' איתרחי'
לך גימא כר' חגינא בן דוסא דמתין דובי
בקרניהו וגימא ליה נהי דלגיסא רבה לא
הוה חזינא לגיסא זוטא חזינא קשיא תגי
חדא פעם ראשונה ושניה זורע' ושלישית
אינו זורעה ותגי' אידך שלישית זורעה
רביעית אינו זורעה לא קשיא הא כר' הא
ברשב"ג הא כר' דאמ' בתרי' זמני הוי חזקה
הא ברשב"ג דא' בתלת' זמני הוי חזקה א'
ריש לקיש לא שנו אלא שורעה וצמחה
ואבלה תגב אבל זרעה ולא צמחה אומר
ליה בעל הקרקע זרע לה ואזיל ועד אימ'
אמ' רב פפא עד דאתו אריסי' מדבר וקיימ'
כימא ארישיהו מיתבי' רשבג משום רבי
מאיר וכן היהר שמעון בן בעסא אומר
כדברין חצי תשרי מרחשו' וחצי כסלו זרע'
חצי כסלו טבת וחצי שבט חורף חצי שב
אדר וחצי ניסן קור חצי ניסן אייר וחצי סיון

דליתנהו למה הן כמות לפחות את ה
הפדיון דתן כותן סלע ופונדיון לשנה
לשנים הבאות ש ה' חשבון המגיע לכל
שנה כשאתה מחלק כ' סלעים למ'ט שני'
כמאן שביעיות מועילות לגרע הפדיון
דאי מדלית' שבע שמיטות ותחלוך כ'
שקלן למ'ט שנה מגיע לכל שנה קרוב
לסלע ודינר: למשטח ביה פירי הילכך
אלקא ליה דגבי פדיון שדה חמשה לא
כת' שני תבוא': לא שנו אם מכת מדינה
הוא מכל' לו: אבל לא זרעה דאשתדוף
דוכא דבבא לא מנכה לי: ר' חנינא בן
דוסא במסכת תענית: פעם ראשונה
ושנייה זרעה ואכלה תגב או כשדפה ח
חזר וזרעה שנית ואם אינו זורעה
אינו מנכה לו אפי' היא מכת מדינה:
פלוגת ר' ורשב"ג בני כשא' לראשו' ומת'
לשיני ומת במסכת יבמות: מצי ח'ל בעל
הקרקע כל יומי זרעה זרע ואזיל כ'
כלומר כל זמן קוריעה חזר וזרעה
שמא לא הגיע זמן ועד אימ' הוי משך
זמן קוריעה: עד זמן דכי אתי אריס
מדברא וככס' לבית בזמן שהן רגילין
ליכנס דהיינו לאחד תשע שעות ביס
קרוב לסוף העשירי קיימא סימא שהיא
זכב טלה להדי רישיהו בראש כל ארס
דקיימא באמצע הקריע שבראש לכל א'
ארס כאלו הוא על ראשוהו הן ימי
אדר לפי שכלל' קבועין בו שני עשר
מולות וזהו סדרן ג' ש' ס' א"ב מע"ק
גדר ולעולם ששה עלין וששה שוקעין
בניסן לעולם בתחילת עלות השחר כ'
בשיעלה טלה מתחיל לעלות ומאזנים
שוקע ושתי שעות המול פוסק לעלות
לאחר שתי שעות העולה גמר עלייתה
והשוקע גמר שיקועו כמל' ששה עלוי'
בשתיים עשרה שעות וששה בלילה כל
ימי חסן ראש טלה מתחי' לעלו וכו' איר'
שור וכו' וכן תאומים וכן הסדר נמצא
באדר מול דגים מתחיל לעלות בבקר
סוף שתי שעות טלה מתחיל לעלו ולמ'
ארכע גמר עלייתה ושור עולה לסוף

שם גמר שור עלייתה מתחיל תאומים לסוף שמונה גמר תאומים ומתחיל סרטן וממא' ראש טלה באמצע ספרי מתחילת עליות המול עד תחילת
שיקוע ש' שעות נמצא שמועה שמתחיל לעלות עד שש שעות מגיע לאמצע הקריע ולסוף ח' שעות משעלס הוי זכב באמצע הקריע נמצא כ'
באדר זכב טלה בסוף שעה עשירית באמצע הקריע היא וקבי אמרין במסכת ברכות בפרק קרואא שכימא כזכב טלה הוא חצי תשרי וכו' עם
בקופית שקובטחו לנח וכינו קא מפרש

אין ד' ימים
באמצע י'

חמקבל

קציר כנגד זרע זה בתחילת השמיים וזה בתחילת החמה וקצין כנגד חורף וחורף הוא חזקון וחורפו של סתיו וימי חסד לסוף כאשר היתה בימי ח

חורפי חזקון ויעקרי קיץ הוא חזקון של יונט ועל שמייכסין באותי פרק תמרים ותאנים לקציעות וכן נקראין קיץ כדכתיב הלחם והקיץ לאוכל
הכערים ועמ' קור הוא סיפו של סתיו וכן חס סיפו של שמש וכן כל אחד שני חדשים שנים עשר חדשים לשמש עתים מתחילת תשרי מתחיל למנ'
שני חדשים בכל עת: מאן קא מיקל במשך ימי קורע למי שבא לאחר זרעיתיו ר' שמעון שמונה מן מרחשון ואומר מרחשון וכסליו זרע בחדשי
חטון ושיפון הנזרעי' בתחילת החורף
האפלי שעורדין וקיעוי' הנזרעין בארץ
: איסתכר לשון ויסכרו מעיינות תקום
כסתמה מהליכתן שעיכבמו העליוני'
הסיכובו דרך אחרת ואין ידק מנליה
אלא בקרקע כרבתת בארץ לחם: מכת
מדיתה לא עליו לכדו עברה ולאכאקי
ארעתיק נמי לא קום לים: דלא קום
עכיד למיסתכר: ולקתם סהיו חטון
שדופו וגם בחמותו וזו בחירות קוצרכ'
לשמתה ולא בקבלנות דאי בקבלנות
פשיטא דכל אחד זוכה ומתחייב בחלקו
: עבדא לשפסתי וקיא כקצרת לשלושים
יום כדאמ' בריש חוקת סבתים וחור
וזרעה שעורים עבדא ארעא שלימת'
בעלים לא חסרה אלא לשפסתי ואלג
זרע לה אפסתי ואזיל קום מנליה וקוא
פסא עמו לקח שעורין מן הסוק:
פרדיסא כרם: תקיף החמין: עבדא
ארעא שלימתא הענבין לא לקו אלא
משבעשה יין בחיותיו ובעיתו לקס
ואמרינן כבבא בתרא חמרא אכתפא
דגברא שור זה קוביא מזה טוב ומזלג
גורם להחמין: ענבי דברי ענבים
סהתליע בענן סאח' ליכס בימות
הקיץ דכל זס ענן חליכין לקרקענות
הענבין סהתליענבין בצירה לדריכס
וכגון דלא איחרוס יותר מן המנהג:
סמקבל שדה לזרעה שעורין ובהכירל
כך וכך חטון או שעורין או מעת: לא
זרעה חטון סהחטון מכחיות את ס
קרקע מן השעורין וקא לא מיתקנ'
אלא בחכרנות דאי בקבלנו קא אמרת
תכחש ארעא ולא תיכחש מרס וקרי
קוא כהנא בסימי של זס: ורבן שמעון
כך גמליאל אוסר וטעמא מפרי' בגמ':
תבואה לא זרעה קיטנית סהקיטנית
מכחשת קרקע יותר מן התבואה:
מקיל אף על גב דמוסני לא סברי ד
דמקפיד אנים מידי דלא חסר בה:
דאמר מר רבא בר כהנא דביק דרבה
גידלו בבית:

קציר חצי סיון תבוא וחצי אב קיץ חצי אב אלול וחצי תשרי תחום ר' יהודה
מונה מתשדי רבי שמעון כונה כמדהשון מאן מיקל בכולהו ר' שמעון
וכוליה האי לא קאמ' לא קשיא הא דקבלה מיניה בתרפי הא דקבלה מיני
באפלי: ר' יהודה אומ' אם קבלה כמנו במעות: והוא גבר דקבל ארעא
למורעה בהו תומי אגידא דגהר מלכא סבא בזו' איסתכר גהר מלכ סבא
אתא לקמיה דרבא אמ' ליה גהר מלכא סבא לא עביד' דמיסתכר מכת
מדעה היא זיל נכי ליה אמרו ליה רבנן
לרבא הא אנן תנן ר' יהודה אומ' אם קבל'
הימינו במעות בין כך ובין כך אינו מגבה
לו מן חבורו אמ' להו לית דחש לה לדר'
יהודה: כתני' המקבל שדה מחבירו
בעשרת כור חטים לשנה ולקתה גותן לו
מתוכו היו חטייה פות לא יאמ' לו הריני
לוקח מן השוק אלא גותן לו מתוכה

שדא ביה אפסתי ועברה לא סה
צריך למימ' דטרא ביה
אפסתי דכלא סהי מצי למימ' אלג
סוס זרע אפסתי סה עבדא אלג מ
מעשה סוס סהי: האי מאן
דבעי דאיתגרי פי' בקו' שתקלקל שדהו
וקרי' דחדכה כך קוא רגילות של
: כרי ארמה שזרעי' סנה חטון וסנה
סיגורים וכסזרעים אותם ב' שנים ח
חטון רמפים או שעורים מתקלקלת
וכן נמי משמעבסלי חוק סבתים גבי
אחד אמ' אכלה חטים ואחד אמ' אכלה
שעורים כדפר' חזק' סתם לכך יל קאי
ויזרעני שתתא שדהו חסוכה כאלג
היח סנה אחת בורכי כך דרך לזרעה
סנה ולסוכיה סנה כדי שתחזור לכח'
סוכסחה לזרעה סת' חטון וסת'
סלכך אסר לג כשאמ' לזרעה
לזרעה שעורים כי שמה א
זרעה שעורים ואי כרס ותנא
יה סס לא יאסר ר' שבג

גם ההוא גברא דקבל ארעא לאספסת'
עבדה אפסתי שדא ותרשה וזרעה ש
שערי ולקו הני שערי שלחה רב חביבא
מסורא דפרת לקמיה דרבנא כי האי גונא
באי כי לקתה גותן לו מתוכה דמי או לא
אמ' ליה מי דמי התם לא עבדא ארעא ש
שליחותא דמרה הכא עבדה ארעא ש
שליחותא דמרה ההוא גבר דקבל פרדס
מחבריה בעשרה דני חמרא תקיף ההוא
חמרא סבר רב כהנא למימר היינו מתני'
לקתה גותן לו מתוכה אמ' ליה רב אשי מי
דמי: יתם לא עבדא ארעה שליחותא הכא עבדא ארעא שליחותא ומודה
אשי בעינבי דברי' ובשדה שלקתה בעומריה: מתני' המקבל
שדה מחבירו לזרעה שעורים לא זרעה חטים חטים זרענה שעורי' רבן
שמעון בן גמליאל אוסר תבואה לא זרענה קטנית קטנית זרענה תבואה
זרבן שמעון בן גמליאל אוסר: גם אמר רב חסדא מאי טעמ דרבן
שמעון בן גמליאל דכתיב שארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו בזב
ולא ימצא בפיהם לשון תרמית מיתבי' מגבת פורים לפורי' ואין מדקדקין
בדבר ואין העני רשאי לקח מהן רצועה לסנדלו לא אם בן התנה במעמד
אנשי העיר דברי ר' עקב רבן שמעון בן גמליאל מקיל אמר אבי' טעמא
דרבן שמעון כדמר דאמר מר האי מאן דניהא ליה דתתבי'

אמר ר' אבהו כן גמליאל אוסר וטעמא מפרי' בגמ':

דמתכיר שתעשה בורח שלא יצמח זרעו ופיס : לזרעה חיטי וב
הבא חמי פסק עמו חיטין שמא הוא זרעה חיטי כפנה שעכרה ואם
יזרעה זה שיעורין במאז זה מקלקלה : דלא כרבנן דתני ח"ט לאחר
קצירם ושינה בשעת הזרע : מתני ליה רב יקודם לרבינן במתני ת

תבואה יזרעה קטנית : הא לן נהא לכו
מתני' בארץ ישראל קאי שהיא מקום
הרים וחיכה למיחש לכחשא דארע' אכן
השת' ככל קיימי סקיא מנולה וטובע
בבעי קמי' וליכא למיחש לכחשא ד
דארעא הלכך משנה בכל מקום שירצה
מקיטנית לתבואה ומתבואה לקטנית :
ורבן שמעון חוסר כדאמרן : תחלי
דכית' שחלים שקורין קריטין הגדילי'
בין הפשתן : חין בהם משום גזל לכל
הבא ועוקרן לפי שה' משכיח את העלי'
שמפסידין בפשתן יותר על דמיה :

ואם עומדת על גבול הערוגה שאין ע
עומדין בתוכה : יש בהם משום גזל
דלא מפסדי : ואם הוקשו לזרע פשתן
שיחלים שעמדו בפשתן ימים רבים עד
שגמר גדילתן שוב אין עקירתן מ
מועלת לפשתן ויש בהם משום גזל דיילי
דילך דילך דיילי יש בחילכות שהפירות
שלך ובחילכותך שהפירות שלי שסודתנו
זו לזו ממוכות והמכרים גבוי' וחילנות
כטועים בהן

מהן כטועין בשלי שפרשיהן כפטי ונטו
בילן לתוך שדך ויונקי משלך ויש בשלך
שמועין לתוך שלי ויונקי מארצי : ונכג
בני מנרהם וכו' טעם לכאן ולכאן נטין
שרפין לשדה זו הפירות שלני : בממלא
כל המזר שמועין שרפין לכאן ולכאן :
דתלי טוביה משח פירותיו ועכפתי נוטס
לזר האחד : פלוג הכי טול אתה חזיו
שאכלך ואני חזיו שאכלני : פלוג הכי ל
לעבר רוחב השדה חלוק האילן אם
עומדות השדות מזרח ומערב יחלוקו
אחתי האילן צפון ודרום : לא תזכין לא
תקנה שדה קסמוכה לעיר שעין בני
הע' פולטת בה תמיר : אסור לאדם
ב' שלא יפסידנה בעין קרע : קרובין
לעיר שלא יהא טורח להכניס פירות
: ספק נידה וכל שכן נדאי : וא' לה :

דתתביר ארעיה לזרע שתאמישי ושתא
שערי שתא שתי ושתא ערב ולא אמרן
אלא דלא כריב ותני אבל כריב נתני לית

לן בה תבואה לא יזרעה קטנית :

מתני ליה רב יהודה לרב תבואה יזרעה
קטנית אמר ליה והא אגן תגן תבואה לא
יזרעה קטנית אמר ליה לא קשיא הא לן
והא להו אמר ליה רב יהודה לרבינן בר רב
נחמן אבין אחי הגי תחלי דבי כתנא אין
בהן משום גזל עומדות על גבולין יש בהן
משום גזל ואם הוקשו לזרע אפילו דבי
כיתנא נמי יש בהם משום גזל מאי טעמא
מאי דאפסוד אפסוד אמר ליה רב יהודה
לרבינן בר רב נחמן אבין אחי הגי דילי ד
דילך ודילך דילינהוג בני מצרא אילן
הנוטה לכאן ולכאן והנוטה לכאן ולכאן
דאיתמר אילן העומד על המיצר אמר רב
הנוטה לכאן ולכאן והנוטה לכאן ולכאן
ושמואל אמר חולקין מיתבי אילן העומד
על המיצר יחלוקו תיובתא דרב תרגמא
שמואל אליבא דרב בממלא כל המיצר
כולו אי הכי מאי למימרא לא צריכא ד
דתלי טוביה לחד גיסא ואבתי מאי למימ
בהו דתימא דאליה פלוג הכי קא משמ' לן
דאמר ליה מאי חזית דפלגת הכי פלוג הכי
אליה רב יהודה לרבינן בר רב נחמן אבין
אחי לא תזכין ארעא דסמיכא למתא דא
ר' אבהו ארב הונא אמר רב אסור לו לאדם
שיעמוד על שדה חבירו בשעה שעומדת
בקמותיה איני והא אשכחנהו ר' אבא
לתלמידי דרב אלי' מאי ארב בהני קראי
ברוך אתה בעיר ברוך אתה בשדה ברוך
אתה בבואך וברוך אתה בצאתך ואמרו ליה הכי אמר רב ברוך אתה בעיר
שיהא ביתך סמוך לבית הבנסת ברוך אתה בשדה שיהיו גבסך קרובים
לעיר ברוך אתה בבואך שלא תמצא אשתך ספ נידה בשעת ביאתך מן ה
הדרך ברוך אתה בצאתך שיהו צאצאי מעין כמותך ואם

תחלי דבי שתנא חן בהם משום גזל אע"ג שהיה ירוש
שיהו מלקטין עשבים בכל מקום כדאמר' באף פרק מרובה הת
מיירי בעשבים שאינן רחיים לאדם אלא לבהמה וכן משמע מדלא
קטו ירקות אבל תחלי שכן מאכל אדם אסור אלא אם כן סוף פרק

פשתן : אילן העומד על המיצר
פי' הקו' אינו מיושב שפיר' אילן שנטוע
בקרקע סמוך למיזר והשרשים נטים
בשל חבירו אלא בר' לפר' שהאילן צומח
ממש על המיזר שהוא של שניהם ואין
השרשי מתפשטין לקרקעו של זה יותר
משל זה אך העגפים נוטין יותר לשל
אחד מהם רב אמר הניטה לכאן ולכאן
כיון שהשרשים שוים בשל זה כמו בשל
זה חולקין בתר העגפים מה שיש מן
העגפים כנגד המיזר חולקין והשאר
לרשות שנוטין הוי הכל שלני ושמאל א'
חולקין חולקין בתר השרשים שהם שני'
כמו כן יהיו שוים בעגפים אבל אי
כטוע כילי ברשות אחד והעגפים נוטי'
ברשות חבירו בזמן אמר' יוחנן כפ' פ
לא יחפור מיבא וקורא שעל מנת כן ס
הבחיל יהושע אתה ארץ שכל העגפים
יהא לכלכל השרשים וכהא מ' מהו רבי רב
נשמאל דשמעתי ופדיק חילן העומד
על המיזר חולקין ומשני בממלא כל
המיזר כמו שהשרשים הם כילן על ס
המיזר כך הם העגפים מדתלי טעונים
לחד גיסא דקאמ' לא שהעגפים עוברי'
המיזר אלא שיש פירות לחד אחד יותר
מלחד חבירו מהו דתימא כי פליג לארבע
של מיזר קמל' דחולקין לרוחבו של ת
מיזר ושיליה הכית והעליה דתקן ב'
בינות למעלה מזו וירק בינותי והשרשי'
לבע' הם של עליין לפי שהם יונקי
מוכתו אבל הגוף שהוא בארץ שתחתן
לר' יהודה הוא של תחתן ולר' מאיר הוי
לשל עליין דאמר שדי נוש בתר שקרן
וקתם פשיק כר' שמעון דאמר כל סיכול
עליין לפשטו ידו וליטול קרי' אלני שלני
וקיימ' כר' מאיר והשאר משתמי' הפקיד
לתחתן וכלא ראשי לרב דלית ליה הבא
שדי נוש בתר שקרן סוכר שפיר כר'
מאיר דכין דקתם כל השרשים כולם
בשל עליין דין סוף למיזר שדי נוש ב'
בתר עיקרו כדא' כמו ד' יוחנן כמילטי
לא יחפור נשמאל דאמר סוף חולקין יחלוק
לסכור קתם כר' יהודה דלא חלוקה שדי
כמו בתר עיקרו ממש דר' יוחנן
בינת עפר ולחמותה ל' בינת חבירו כ'
ועד דאין כלל מן חנוף ברשות סגליית
אלא מיד סג' מן למרין הוא ברשות

התחתן אבל במשמעין רוב הנוף על המיזר דין מעט מן העגפים נוטים לכאן ולכאן מן לחת המיזר

חמקבל

אח'למ' ר'אבא ר'יוחנן לא אמ' הכי : סמוך לשולחנך כלומר סמוך לביתך שלא תצטרך להרחיק בשדות וקאי דבקט שולחנך פתיכל לבדוק עמך
 לפני אבילה ולאחר אבילה כדאמר' בשבת כדתיבא הנצרך לנקביו ואוכל דומה לתבוא שהסיקו על גבי אפרו ואחר אבילה שהמאכל רחוק ומוצי'
 את המעט ולא יבא צריך להרחיק פעמים שהעמוד חוזר ובא לירי דרדקן אבל בית הכנסת סמוך לביתו לר' יוחנן לא מעלייתא הוא ר' יוחנן
 לטעמי דאמ' במסכת מיטה שכתב פסיעות יש דאמ' למרנו יראת חטא מכתולה וקייבל שכתב מאלמנה שאמרה לו ולא שכתב פסיעות יש אם יש בית ה

הכנסת בשכונתי ואני בא לבית מדרשי
 להתפלל : משולשין שיש שנה שלוקה ב
 גפנים וכותים ואין לוקה בתבואה ויש
 שנה שלוק' כזו ולא כזו וקאי לו פליטה
 : לא קשיא דרב אדרב : שולח וריתקא
 חומה ורתקת גדר של מדר' כמו חיל'
 וחמה : כל הלי דבר שכל החלאים
 תלויין בו ומוקעין עין רעה : עבד מאי
 דעבד יוד' הוא ללחוש על הקברות ל
 ולהטין על כל קבר וקבר באינו מיתה
 מת אם מת בזמנו אם בעין רעה : הכל
 טרוח כל החלאים ותוצאת מיתה על
 ידי נשיבת הרוח באין הכל לפי טעה
 וקאדם יש לך אדם טרוח פלוני קשה
 לו וכשעה פלוני : וקאיבא קרובי מלכל'
 קרובי חרב : אי לא זיקא שכתב במכ'
 עבדי סתתא וחיי סס המוכר בשכ' ח
 חתכה ומן העשבים קוא כדאמרין
 בהמוכר את הספינה : כינים פתי קור
 קנפח ולא קיינו רוח דקאמ' שמואל ד
 דשמואל זיקא בלא זיכה כמו זיקא :
 זו מרה שהמריר שבה גדילה נכבשת
 ומתפשטת בגדין ובעצמות : וכולן פתי
 במלח מבטלן כדיליף לקמן מקראי
 : וקיתין של מים למי שאין לו יין :
 וזיקין קיינו רוח דאמר שמואל מחבימות
 פתי מדעתו מיושבת עליו לפי שאינו
 מצטער בעיניו : וזוכה בדין אם יש לו
 דין עם חבירו דעתו מיושבת ליישב ל
 ללמוד וללמד מחמת ישוב הדעת :
 ודבריו נשמעין לבריות שיש ללוב ל
 להטעמין : הכל זיעה זוחס : נזקק
 לאשתו אם בעל הירקורי הוא ומתוך
 שלבו טוב בבקר שאכל קצת תובע ל
 לאשתו ובצאתו לשוק ורואה נשים אינו
 מתאם לקן : כינה שכתב מעיין תלמי'
 : מוציא את הקנאה ואת התגר שכתבין
 לכו טוב עליו קוא כוח לכעוס : ואמר
 רבין קטבס ואבול בערבי פסחים ב
 בדברי שזיוס ר' לכניו : משוחא מורד
 קרקעות הים בשכר לקומים ולמוכרים
 ולאחין ולשותפין ככאין לחלוק :
 כורכמא רישקא כרכוס שלגן שקורין
 קרוב או דמינטל וקו' משוכ' שכתב רבמי'
 : ארבע

ואמ' להו ר' יוחנן לא אמ' הכי אלא ברוך אתה בעיר שיהא שולחנך סמוך
 לבית הכסא ברוך אתה בשדה שיהו נכסין משולשין שלישי בתבואה ש
 שלישי בותים ושלישי בגפני ברוך אתה קבאך וברוך אתה בצאתך שתהא
 יציאתך מן העולם כביאתך לעול' מה ביאתך לעולם בלא חטא אף יציאתך
 מן העולם בלא חטא לא קשיא הא דמהדר ליה שורה ורתקא הא דלא
 מהדר ליה שורה ורתקא והסיד הממך כל חולי' אמ' רב זו עין רב לטעמיה
 דרב סליק לבי קברי עבד מאי דעבד א'
 תשעין ותשעה בעין רעה ואחד בדרך
 ארץ ושמואל אמ' זה הרוח שמואל לטעם
 דאמ' שמואל הכל ברוח ולשמואל הא
 איבא הרוגי מלכות הנך נמי אי לאו זיקא
 עבדי להו סמא וחיי ר' יוסי בר חנינא אמ'
 זו ציאה דאמ' מר החוטם וציאת האוזן
 רובן קשה ומיעוטן יפה רבי חנינא אמר זו
 ציאה דאמ' רבי חנינא הכל בידי שמי' חוץ
 מצגים פחים שגאמר צגים פחים בדרך
 עקש שומר נפשו ירחק מהם רבי אלעזר
 אמ' זו מרה תניא גמי הכי מחלה זו מרה
 ולמה נקרא שמה מחלה שהיא מחלה
 כל גופו של אדם דבר אחר מחלה
 ששמונים ושלושה חלאין תלויין במרה
 וכולן פת שחרית כמלה וקיתון של מים

מ'ט מתו בעי' הרע ואחד בדרך
 ארץ וא' ר' אב' בני יוסף שלא
 שלטה בהן עין הרע קיה להן להיותם
 הרבה מכל הסבבים ויש לומר שמתו
 בדרך ארץ יותר מאחרים כשהקנה ה
 קיה רוצה להמיתן קיה שולח להם
 חלאים אחרים : צינים קור
 כדמוכח ככא פחים מוס כדמוכח בריס
 מסכת ע'ג ומירי הכא במאורעות קב
 הכאים על האדם דאלו במדות אמרי
 בפרק כל קיד הכל בירי שמים מן מ
 מיראת שמים : שתין דקוטין
 דקוט' יש מפרשים דנקט שיתין לפי כ
 סימי החורף שמים וכן ימי קי' כדאמ'
 לעיל ופת שחרית מוצלת מן החמה ומן
 קננס אינומי כן דרך למינקט ככל מקו'
 שיתין כדאמ' בהמכל שיתין מנו לככא'
 ששמע לקול חברים כ' :

מכשלתן תנו רבנן שלש עשרה דברים נאמרו בפת שחרית מצלת
 מן החמה ומן הצינה ומן הזיקין ומן המזיקין ומחבימת פתי וזוכה בדין ל
 ללמוד תורה וללמד ודבריו נשמעין ותלמודו מתקיים בידו ואין בשרו
 מעלה הבל ונזקק לאשתו ואינו מתאה לאשה אחרת והורגת כינה שבבני
 מעם ויש אומ' אף מוציא את הקנאה ומכניס אה האהבה : אמ' ליה רבה
 לרבא בר מרי מגא הא מילתא דאמרי אינשי שיתין רהישי רהוש ולא משו
 לגברא דמצפרא כרך ואמור רבנן חשכם ואכול בקיץ מפני החמ' וכחורף
 מפני הצינה אמ' ליה דכתי' לא ירעבו ולא יצמאו ולא יבם שרבו שמש לא
 יבם שרבו שמש בין דלא ירעבו ולא יצמאו אמ' ליה את אמרת לי מהתם
 ואנא אמינא לך מהבא ועבדתם את ה' אלקבם וברך את לחמך ועבדתם
 את האלקיכם זו קרית שמע ותפילה וברך את לחמך ואת מימך זו פת
 במלח וקיתון של מים מכאן ואילך וחסירותי מחלה מקרבך אמ' ליה רב
 יהודה לרב אדא משוחאה לא תולול במישוחתא דכל פורתא ופורתא חזי
 לבורכמא רישקא אמ' ליה רב יהודה לרב אדא משוחאה ארבע

ארבע אמות דאגיגרא אמות המים שהמשיכו מן הנהר הגדול אל ים
השדות על שם הבקצה כולה ומניחין בעלי כל שדה ושדה מלזרוע
את אפיה הנוב ארבע אמות שלא תתקלקל ספתה ומודדין אותה
בולה ביחד ומניחין אותה שלא יחרשו מן הסומך ולחון: מולול בהן

ארבע ברמידי דאגיגרי זלול פי ארבע אמות שאותה מוד
אגיגרא שרולים נשם להסקות שדותיהם זלול פי מודד אותם
לא ממונמות כדי שיהכלו לעמוד שם בריח ולא כפי הקו:
דעל נהרא שמניחין מקום גם למוטכי ספינות ולא תמו

אל תיקדק בהן להרחיבן: לא תמסח
כלל אלא באומר הדעת תניחנו כדי ש
שיהיו כברי לענים סקן שלימו ורחבות
: לבני אגיגרא אינו מוסיף אלא יחידים
ויש בידן לחמיל: לכולי עלמא ומאן
מחיל: מלי כתפיה נגרי בתרי עברי כ
נהרא קונו: הקונו יער או אילנות
כטועין על שם הנהר יקוץ כרוחב מלא
כתף מושכי חבל הספינה והן מטוין ע
עמון באלכסון והולכין בסקן משופעין
לדד היבשה שלא תמסכס הספינ למים
וכל כמות הנדיק להילכס דינס לקוץ
וכפני עברי הנהר שפעמים שהילוכן
מכאן ופעמים שהילוכן מכאן: קן
שיתאר אמתא כרוחב: ברשות הרבי
כדתין כבבא בתרא דרך רשות הרבים
שם עשרה אמה: בני משרוכ' שם העי
העיר והיע היה שלה: דפטיהו הקוקה'
: אלשיקן חבלים שלהם: אבא יער:

ארבע אמות דאגיגרא זלול בהו דאגהרא
לא תימשחנו כלל רב יהודה לטעמיה
דאמר רב יהודה ארבע אמות דאגיגרא
לבנאגיגרא דאגהרא דכולי עלמא מכרין
ר'אמי מלא כתפי נגרי כתרי עברי נהרא
קוצו רב נתן בר הושעיא קץ שיתסר וא
אמהתא אתו עליה בני משרונאי דפגוה
הוא סבר ברשות הרבים ולא היא התם
בעינן כולי האי הכא משום אמתוחי א
אשליהן הו כתפי נגרי סגי רב הונ' הוה לי'
הווא אבא אגור דנהר אמרו לי' גיקוץ מר
אלהו קוצו עילאי ותתאי וחדר נקוץ אבא
היבי עביר הבי והבת' התקוששו וקשו וא
ריש לקיש קשט עצמן ואחר כך קשט
אחריןא התם אבא דבי פרזק רופילא דאי
קייצו קייצו ואי לא קייצו אבאי איקוץ דאי
ממתחי' להו אשליהו מיסתגי' להו ואי לא
לא מיסתגי' להו רבה בר רב נחמ' הוה קא
אזיל בארבא חזא ההוא אבא דקאי אגורא
דנהרא אלהו האי דמאן אמרו ליה דרבה
בר רב הונא אויד השרים והסגים היתח
במעל הזה ראשונה אם להו קוצו קצו

שמריכים ריחו הרבה שלא יפלו
לא כלל מדירה יתנו סיקא כיכרו
לענים: בתרי עברי נהרא
פיר' עכפי אילנות היער פגוה
היער קוץ פגרי כיל'המות כפטי
היער שלא יפלו בימים ואל' דחמ'
פרק המוכר פירות אמה כית
השלחים אבי מוכר לך נותן לו כ"ו
לתוכה אמה מכאן ואמה מכאן לזו
ול' דהתם מיירי באמת המים שגו
לאדם אחד אחר שהנא עיפה חרין תקך
שדהו להסקת ממכה וחין כרי' לחפיים
רק אמה מכאן ואמה מכאן וכל אגיגרא
הוא יאור גדול להסקת כל אותה בקצת
לכך כר' ד' אמות לאנפיה תרע דהתם
זורעין אותן אמות ומטעים שם אילנות
כדאמרי' התם אכל קבא חין זורעין כ
וכוטעים כלל סכל פעם הולכים שם ל
להסקות שדותיהם והא דקאמ' דמנהרא
לכך נא' משום דאגיגרא ליהו כולקו
דאדם אחד אלא איכ' דכ"ב אלא לחיתך
סמסקין שדותיהם לכד אינמי' ד' אמות
דקבא היינו כ' אמות של תוכה ואמה א'
מכאן ואמה מכאן: ליקוץ
עכפיה שוק סיא אחת יער עכמו של
פרזק רופיל' ולא הייתה ידו במעל
לכך קילל

אתיא רבה בר רב הונא אשכחיה דקייץ אמ' מאן קציה תקון ענפיה אמרי'
כולהו שניה דרבה בר רב הונא לא אקיים ליה זרעא לרבה בר רב נחמן
אמר רב יהודה הכל לאיג' גפא ואפלו מיתמי אבל רבנן לא מאי טעמא
רבנן לא צריכי נטרותא לבריא דפתיא ואפי' מרבנן ולא אמרן אלא דלא
נפקי בכלחא אבל לכלחא לא דרבנן לאו בני מיפק בכלחא נינהו אמר רב
יהודה לבריא דנהרא תתאי מסייעי עילאי לא מסייעי תתאי וחילופא

רב הונא לפי שאין העליונים והתחתונים קוצין ורבה בר רב נחמן לא היה יודע שכן היה סיקא עלין
ותחתן של גי המוטל יד השרים והסגים פסקהו כספר צורא: תקון עכפיה ימותו בני: לאגלי נפא הכל מסייעין לגרור אמות קעיר
ולקעמיד שעריו שלא יבנם כבא שוכאים לעיר אגלי' שערים כמו טרוקו גלי: נפא סתימת קעיר כדתין מלא אחר הגפה גולות: לא צריכי כטירות'
תורתו משמרתו כדתיב בטכדך ובקאמך תשמור עליך: לכריא דפתיא לכרות מעיין או כרותלמים לסתות: ואפילו מדרבנן סקרי גם הם כ
צריכין לסתות ועל שם בלי פשותין בו מוסקין שקרין פתיא בלשון ארמי קרי ליה כריא דפתא: דלא בפקו בכלחא שאין זכאין בעלי בתים עכמן
בכלחא ובאבלוסא לחפור לאגבין מעות ומוכרין פועלים: לאו בני מיפק נב' גפא הוא לטון: לכריא דנהרא כשמעלת סירטון ומפלין בה אכפיה
ומעבדין מרובת המים וכורין ומכין אותן לקעביר מכאלי: תתאי מסייעי עילאי כשהעליונים מתקבין כנגדן למעלה ים על כתיבת כ"ב לסייעין
שומכאלין העליונים מעבדין מים מליד' במא תקון העליונים לעזרת התחתונים: אבל העליונים אין צריכין לסייע את התחתונים כשמתקבין
למטם שתקון שלמטה אינו לעזרת עליונים אלא לדעתם שכל זמן שהמים רבים למטה נהר מתמשך למעלה והשדות שלקן מתרכמות:

וחילופא

המקבל

וחילופא במיא דמיטרא כגון בעיר שהמים קטין להן לשרכות טיט ולקלקל את הדרכים ועושים להם חרוץ במורד להוריד המים חזן לעיר אם כ
נתקלקל החרוץ כנגד התחתונים וכיריין להן העליונים צריכי לשיע את התחתונים לכרות כנגדן שכל זמן שלא ירדו מים התחתונים חזן לעיר כ
יעמדו העליונים במקומן אבל תחתונים חזן להם לשיע לעליונים לכרות למעלה שכל זמן שלא ירדו העליונים למטה טוב להן לתחתונים :
ומתקנת לעצמה בכפי עצמה בשמנעת כנגדה חזן אחר משיעם : המקלחות מים מים סרוחין מימטר : לביב אחד חרוץ מתקן להוריד מי גשמים

ביבולן מתקנות עם התחתונים משיע
אחת לתקן כנגדה כדפרישית לעיל :
האי מאן דאחזיק ברקתא דנהרא בשני
הפדריים הים הקרקע מופקר לכל ה
הקוד לקחויק כולו לפרוע למלך טסקא
דהוא מם של קרק' ואם בא אחר ומחזי
על שפת הקנה מקום שהשימו' עולות
לכמל וצדיק מקום פגוי הרכה לפדרי
משואות לשפנות ולטוענין מתוכן מ
ומחזי חזן וזה החזיק לכבושם בניין או
לחרוש לזרוע : חציפא קוי שמקלקל
מקום לרבים : אבל סלוק' מדינא לא
מסליקא לים : והאי דנא דכתבי פרסאי
לאיתן הלוקחין שדות שעל שפת הקנה
קני לך קסדה עד תוך הקנה מלא צואר
הים והלוקחין גודרין גדיין רחוק מן
הקנה שלא לקלקל את מקום הרבים
ואם בא אחר וקחוי' מן הגדר ולכד הקנה
מסלקינן לים לפי שהיא קמוייה לבעל
הגדר עד תוך המים : ביני אחי שדה ה
העומדת ליקח בטסקא ושדות שני אחי'
סמוכין לה מכאן ומכאן : ואי משול' דינא
דבר מצד' אם אינן לא אחי' ולא שותפי'
אלא מבח מצדנות באין על המחזיק או
ואמרי' אנו היינו מצפים לקחתה שאנו
צריכין לקרקע טוב לכל אחד ליקנות
בשמך לו ולא ליקח במקום אחר : לא
מסלקינן לי' דלא איכפת לן לדיב' דבר
מצד' כלל : ועשית הישר הטוב דבר
שאי אתה כחמר כל כך שתמצא קרקעני'
במקום אחד ולא תטריח על כן המצד
לסיית ככסיו חלוקין : אתא לאימלוכי
ביה שדה קמבא לימכר ובא אחד ונטל
רשות מבן המצדן ואמ' ליה זיל זכון :
כהרדעי אמרי צריך דאי לא קנה מיני'
מצי' ח' מיט' קיייתי כך כדי להעמיד
על דמים הראויין לה שחס באחי' אבי
אבל קבעלין הים מעלה לי בדמיה ב
בשכיל שחכיה עלי : השתא דאמרת
צריך למיקביים מיני' אס כן אין קנייב
של זה כלום אם אייקר או זל ארעא ב
ברשותא דבר מצד' אייקר או זיל לא
יוסיף הלוקח ולא יגרע למקבל דמים
שנתן דכי אייקר דוחא דבר מצד' הוא
וכי זל פסידא דבר מצד' הוא : ואי לא
יהיב לים מאתן דנביס דסאי קנה דאזיל : כי מינעי דנכסי של מוכר שדות סמוכה מקיפות לה מכל צד : חזון אי עיריית סיא דבר קעמרי לימכר
לעצמו שאיפה דנמה לשאר שדות הסמוכות לה : זכריים זכרי ואין מצדני המוכר יכולין לסלקו סקרי ים ציניסם הפסק : ואי לא איצדמוני קא מ
מערים אם באחי' ליק' אלס יסלקיני אקנס אחי' בית שאם באמצע ואהיה אחי' מצדן לכל רוח אקנה אחי' אחריון לכל דל ולא יכול לסלקני מן סמחה'
ומן קמתר לכל רוח הילכך מהשתא מסלקינן לים :
ואי כתב

וחילופא במיא דמיטרא תגי' נמי הכי חמש
גבות המסתפקו מי' ממעי' אחה ונתקלקל
המעין בולם מתקנות עם העליונה נמצא
התחתונה מתקנת עם כולן ומתקנת לע
לעצמה וכן חמש חצרות שהיו מקלחות
מים לביב אחד ונתקלקל הביב כולם מ
מתקנות עם התחתונה נמצאת העליונה
מתקנת עם כולם ומתקנת לעצמה אמר
שמואל האי מאן דאחזיק ברקתא דנהרא
חציפ' הוי סלוקי' לא מסלקינן לי' ויהא דנא
דקא כתבי פרסאי קני' לך עד מלי צוארי
סוסיא מיא סלוקי' נמי מסלקינן ליה אמר
רב יהודה האי מאן דאחזיק בעי' אחי' וביני
שותפי' חציפא הוי סלוקי' לא מסלקינן ליה
ורב נחמן אמ' נמי מסלקינן ואי משו דינ
דבר מצד' לא מסלקינן ליה נהרדעאי
אמרי' אפילו משום דינא דבר מצד' מ
מסלקינן ליה משום שנאמ' ועשית הישר
והטוב בעיני' ה' אתא אימלך ביה אמ' ליה
איזיל איזבון ואמ' ליה זיל זכון צריל' מיקב'
מיניה או לא רב נחמן' אלא צריך למיקנא
מיניה נהרדעאי אמרי' צריך למיקנ' מיניה
בגי' מתא מחסי' אמרי' לא צריך למיקנא
מיניה והלכתא צריך למיקנא מיני' השתא
דאמרת צריך למיקנא מיניה אי לא קנו
מיני' איקור וזול ברשותיה זכון במאה ושוי
מאתן חזינא אי לכתי' עלמא קא מחזיל'
ומזבין יחיב ליה מאה ושקיל ליה ואי לא
יחיב ליה מאתן ושקיל ליה זכון במאתן וש
ושויא מאה סבור מיניה מצי' אמ' ליה לתקוני' שדרתך ולא לעוותי' אמ' ליה
מר קשישא בריה דרב חסדא לרב אשי' הכי אמרי' נהרדעאי משום דרב
נחמן אין אונאה לקרקעות זכין ליה גרוא דארעא במיצעא נבסיה חזינן אי
עיריית היא אי זיבורית היא זביניה זביני' ואי לא איצדמוני קא מערים מתנה
לית בה משום דינא דבר מצד' אמ' אבימר ואי כתב

האי מאן דאחזיק ברקתא דנהרא
קיבל בעסקא מן המלך כדפ'
בבוק' ולכדי קאמ' דאחזיק ולא קאמר ד
דוכי' כדקאמ' לקמן זכין במאתים זכין
מגי' וכן הוי מאן דאחזיק ביני אחי'
דכסמוך מפרת דווקא באחזיק שהיית
קרקע הפקר וקבלה מן המלך בטסק
נח מסלקינן ליה ולרב נחמן דווקא ב
ביני אחי' מסליקא ליה שיעסה יותר
מדאי שלא כהוגן לקחויק ביני אחי' אבל
משום מצדנות לא מסלקינן ליה דלא ש
שייך באן ועשי' הישר והטוב כיון שיכלו
לקבל מן המלך ולא חשו אבל במכר
מודים הם כ' ע' דשייך דינא דבר מיצד' א
דלא הוה ליה לאסוקי' אדעתיה דמחרן
שהיו קבעלים רובים למכור ונהרדעי
סברי דאפילו קבא שוי' ועשית הישר
והטוב והשתא אתי שפיר הא דאמרי
נהרדעי משמיה דרב נחמן בשמעתינן
אין אונאה לקרקעות דאמצדנות קאמ'
בדמוכה בכתיבות כפר' אלמנה דקאמ'
דבא גבי טעם השליח וקאמ' מר אין א
אונאה לקרקעות גבי מצדנות שקוא כ
כעין שליח שהמקח לא יהא שלי' ואין
צריך לדאק כפיר' סקן דרב נחמן לית
ליקדיכ' דבר מצד' : והאי דנא
דכתבי פרסאי לא כפי' הק' דמפ'
דמסלקינן ליה שהראשון קנאו מן ה
המלך אלא מסלקינן ליה לכא' להחזיק
לכתחילה משום דכיון דכתבי פרסאי
בו' חיישינן שלא יבא להחזיק עד תוך
הקנה כמו שכתב לו המלך ויעב' הילוך
השפנות וביאתן לכמל וקפסינן ליה מ
משום הכי להסתלק מכולה' רקתא אפי'
ומלה שחזן לנהר : מוכרינן

יהיב לים מאתן דנביס דסאי קנה דאזיל : כי מינעי דנכסי של מוכר שדות סמוכה מקיפות לה מכל צד : חזון אי עיריית סיא דבר קעמרי לימכר
לעצמו שאיפה דנמה לשאר שדות הסמוכות לה : זכריים זכרי ואין מצדני המוכר יכולין לסלקו סקרי ים ציניסם הפסק : ואי לא איצדמוני קא מ
מערים אם באחי' ליק' אלס יסלקיני אקנס אחי' בית שאם באמצע ואהיה אחי' מצדן לכל רוח אקנה אחי' אחריון לכל דל ולא יכול לסלקני מן סמחה'
ומן קמתר לכל רוח הילכך מהשתא מסלקינן לים :
ואי כתב

המקבל

מרי בתי לא מעכב אמרי ארעא ארעא ארעא חפץ כה לזרעו ופלוקא חפץ כה לבנות בית : יסוד דכתי עדיף לבית דין ולא תקנו כאלן ע
עצת ישר נטוב שונו טובה מונו חפסיק ממוכיתא שן כלע מפסיק בין שרה זן לשדה של מזרן : או ריבכא ודיקלא הרקלין הבפופין ומוכין זן לזר
זן ומסוגרין כחתן שקורין פלשייר כל : אש יכל נקכנים המזרן תלם אחד משרדו לתוך שרה זן אית בה זכר : תלם שורת המעכה : ואי איתיה כ
בהרדי שמערער כל אחד על מזכרות
פלוג לה בקרנזיל בארבי חלכסמות ע
סיהכל אחד נוטל בה על פני כול סמנ
זו כזה ולסין קרנזיל חיל בה לקרנז
לסנים מועטות פזת מטבע סנים :
לא יורענה פשתן שורע פשתן מכחית
בארץ הרבה ואיכה חזרת ליוסנה עד
ז' שנים והא לא מתקמא חלא בחזרות
דאי בקבלנות מאי דבעי לזרע שרה
הכעני חלקין טי : ואין בקורת שקמס
ען שרק הוא וקוצץ ענפיו לקוחות ס
הכניין והן חזרין ונדילין ופחל משכב
שנים אין כעשית קורות הילכך קיבלס
לפחו משכב שני לא יקן קורות שכס
דלאו ארעת דקורנזית דכתי מועטו
איכס חזרים לקורות : אבל קיבלס
לשכב שנים שכה ראשונה זרע פשתן
וקוצץ שנה ראשונה שקמה שכה : שכה
שקמה יש לי יעזו והשכיחו שמין לו ע
שכס לכשיסתלק : למיתות את רחמנ
מי שאלילי יוכל היתה כזמתת דכתב
והארץ לא תמכר למיתות : ונבנ מיכ
דמקבל : התם זכירי מעליה הוא וכל
כמה דאשכחה ארעא ברשותי אשכחה
וארעא דהדרא משום דיוכל אפקעתא
דמלכא הואומאי דלא פקע מלכא לא
מפקע ממכר אפקע שבחא לא פקע :
קדמו בה תאלי נמח בה איכות דיקן
ואלים קיבל קימנו חילן לפירוקו כד
וכך שנים ונתעבה והגבירו עיקרו הכי
כתי וכו' : לא ארעתא דהכי נחת חלא
לאכולה פירות : וכהא ארעת נחתא ל
לכל אשר ימח בה : התם לית לי פסד
כל מה שהשכית שקמה לא מנע ממנו
חרישה וזרעה : ידא דאשכחת מקום
הרקלין הים זרע אשכחת ודא כמנ
איש על דו : אכא כרמא רישק דכתי
אני היתי מנדל במקימן כרטי שרמי
יקר : אמ' ליה מדקאמ כורכמי רישקא
דכתי שקמא דבר הקצר בכל שנה ולא
אמר אכא תאלי היתי כוטי בה למישקל
שבחיקו בלית ארעתך דלא נחת להא
ארעא ארעת למיעב בה מידי דבר ק
קיימא למישס ליה שבחיה ומפיק חלא

מרי בתי לא מעכב אמרי דארעא ארעא ארעא דחד ודיקלי דחד מרי דארעא מצי
מעכב אמרי דיקלי מרי דיקלי לא מצי מעכב אמרי דארעא ארעא לבתי
וארעא לזרעא ישוב עדיף ולית בה משום דינא דבר מצרא אפסי משונות
או ריבכא דדיקלא חוציא אם יכול להכניס בה אפי' תלם אחד אית כה משו
דינא דבר מצרא ואי לא לית כה משום דינא דבר מצרא הני ארבעה בני
מצרני דקדים חד מינייהו וזבין זביעי זביעי ואי כוליהו אתו בהדי הדדי פלגו
לה בקרנזיל : מתני המקבל שרה
מחבירו לשנים מועטות לא יזרע פשתן
ואין לו בקורת שקמה קיבל הימנו לשבע
שנים שנה ראשונה יזרענה פשתן ויש לו
בקורת שקמה : גם אמ' אבי בקורות
שקמה אין לו בשכח שקמה יש לו ורבא
אמ' אפי' בשכח שקמה נמי אין לו מיתכי
המקבל שדה מחבירו והגיע זמנו לצאת
שמין לו מאי לאו שמין לו בשכח שקמה
לא שמין לו ורקא וסילקא נעקור ובשקול
בדלא מטא יומא דשוקא ת' ש המקבל
שדה מחבירו והגיע שביעית שמין לו ש
שביעית נמי קא מפקעא ארעא אלא אימ
המקבל שדה מחבירו והגיע יובל שמין לו
ואבתי יובל מי מפקעא קבלנות לצמיתות

אלא דיקלא ואלים ק' דכתי מר
שבחא באלמות דקל הא
ודאי אפי' אבי לית ליה דדוקא בשכח
שקמה דליכא פירי חלא שבחא דנדול
עכשיו קאמ' אביי דיסלו דארעתיהו
נחת חכל ארעתא דאלימות דקל לא
מת ק' מר לא נחת ארעת דתל' אי לא
בארעת דאשכחתא חל' ליה התם ודאי
לא ארעתא דהכי נחת כדקאמר חכל
אנא נחתי למה שימח הקרק' דהיינו
אשכחתא ואלו נמח : במקום :
כמאן ככתי דאלו לרבא דאמ'
שבכח שקמה אין לו אפי' בריב' למימ'
דארעתא דהכי נחת ומשני דאפי' קיימא
ברבא התם כו' אין

אם רחמנא אלא אימא הלוקח שדה מחבירו והגיע יובל שמין לו וכי תימא
הבא נמי שמין לו בירקא וסילקא וירקא ביובל הפקדא הוא
תרגמה אבי אליבא דרבא
ממבר חזר שבה אינו חזר וניגמר מיניה התם זביעי מעליא הוא ויובל א
אפקעתא דמלכא היא רב פפא קביל ארעא לאשכסתא קדמו בה תאלי בי
קא כסתלק אמ' להו הכו לי שבחא אמ' ליה רב שישא בריה דרב אידי לרב
אלא מעתה דיקלא ואלים הכי נמי דבעי מר שבחיה אמ' ליה התם לאו
ארעתא דהכי נחת אנא הכא ארעתא דהכי נחתא כמאן כאבי דאמר
בשכח שקמא יש לו אפילו תימא ברבא לית ליה פסידא הכא איבא פסידא
לימא ליה מאי פסדתך ידא דאשכסתא שקל ידא דאשכסתא חיל אמ'
ליה אנא ברבמא רישקא רבאי אמ' ליה גלית ארעתך דלמשקל ואסתלוקי
עבדת שקול כורכמא רישקא וכו' אין

קדמו בה תאלי נמח בה איכות דיקן
ואלים קיבל קימנו חילן לפירוקו כד
וכך שנים ונתעבה והגבירו עיקרו הכי
כתי וכו' : לא ארעתא דהכי נחת חלא
לאכולה פירות : וכהא ארעת נחתא ל
לכל אשר ימח בה : התם לית לי פסד
כל מה שהשכית שקמה לא מנע ממנו
חרישה וזרעה : ידא דאשכחת מקום
הרקלין הים זרע אשכחת ודא כמנ
איש על דו : אכא כרמא רישק דכתי
אני היתי מנדל במקימן כרטי שרמי
יקר : אמ' ליה מדקאמ כורכמי רישקא
דכתי שקמא דבר הקצר בכל שנה ולא
אמר אכא תאלי היתי כוטי בה למישקל
שבחיקו בלית ארעתך דלא נחת להא
ארעא ארעת למיעב בה מידי דבר ק
קיימא למישס ליה שבחיה ומפיק חלא

מדי דתיעקר ומיסקליה ותזיל כי חסתלקת שקול כורכמך רישקך אותו כורכמא רישקא דהיינו תאלי
אפי' חלא עכ' וזו יתן לך דמי עכ' : אסדר

חמקבל

ההדר ליה משוכיתא הגבוהה שכיב בגולה כעין סן סר : קדחא ביה זרדתא בהקיא משוכיתא נמחי בה אילנות של עוזרדין קורמיר ברל : ממילא
מבית עלוי שקיה ממשפחה רעועה : אמריתו מילי מוליתא דברים גבמניס לטון מוליא במוליא במועד קטן נבשושית : אפילו רב פפא רבשי
סבר שבחא דתאל : דאית ליה פסידה שזמח במקום קראוי לזריעה : קבא מאי פסידה איכא במשוכיתא אין דרך לזרוע : שתלח נוטע כרס
בקרקיב בעל הבית ועליו להיות ארים כל הימים ונוטל מהם כפירות : אפסיד מאי דאשכח כבר מיהו אכתי הוה שבחא : ומיסתלקא דקאמר
בלא שבחא קאמי : ורב קבא אמר וכנ'
דקבי קאמי מי מפסידה מתלקא על
ברמי וסקילנא מאי דאשכח : לא קניא
ואפילא אמ' הכי לא מסלקינן לה בלא
שבחא : מאי דאפסיד מכיכא ליה ש
שיימינן מאי דמטי לבבל הני כהפסיד
ומכסינן ליה מחלקו דשתלח בשבחא :

לאומכא מוקל תיבוקל כמותרינן ועומדינן
דמי לסלקינא : מקרי דרדקי פסידה
בלא הדר הוה אמ' ליה פלגא
שבחא קאמיכא כדרך שחר שתלים ש
שאין מסלקין : וקא קבעי למיתב
מכתא לאריסא כלומר כיון דמסתלק לו
בלא זמנו אמרי שקיל פלגא בשבחא עד
האודנא הוק שקיל בעל הבית פלגא ב
כפירותא הוה עושה בה כל עבודתו
כמשפט אריסין השתא קבעי למיתב
מכתא לאריס' עכשיו זה יטול כל המגיע
לויילך ועל בעל הבית יטול עבודת ה
הכרם וינטרך לתתה לאריסין ודרך
אריס' שיורד לברם כנועה ליטול שליט
בפירותא כעל בעל הבית מפסיד שליט
ממחיתו : אבל שנה : ריבעא דשבחא
לקמן מפר' לחויל : סבר רבאשי למימי
שבחא דתתה ליה המגיע לבעל הבית
ממחיתו השליט שינטרך ליתן לאריס'
שהיה לה דמיה דנקא בכל שנה הכרם
כען חס השבחה שנה דיכריס יוציא מהן
שליט שעתיד ליתן לאריס' נותנו ד' דינרי
אזון : יטול השתל ד' דינרי ריבעא
במחיתו המטא לבעל הבית דהוה דנקא
דשבחא בגולה : דנקא שנת : דאמר רב
מימחיתו באתרא דסקיל בעל פלגא ב
פירות : ועושה עבודה לעולם ואריסא
תלתא ארוס' קיורד לתך קברס בומר'
ועושה נוטל שליט בפירות : קאי
שתלח רבשי ויסתלקו שיימינן ליה ב
מיכ' דלא נספיד בעל הבית כלומר
אנשינן במילתא למיתב ליה כי קובי
דלא במחיתו מסיד לבעל הכי כסילוק
של זה : אי אמרת בטלמא דנקא שקיל
שתלח שחר דבין שקיל אריסין ת
תלתא הרי ב' דינרי בין שתיק פס ל'
פלגא דבעל הבית כדמק שקיל עד
השתא

אין לך אלא דמי עצים כלבר רב ביבי בר
אביי קביל ארעא ומהדר ליה בשוכיתא ק
קדחו ביה זרדתא כי קא מיסתלק אמו להו
הבול'י שבחא' אמר רב פפי משום ד'אתיתו
ממולא' אמריתו מילי מוליתא אפילו רב
פפא לא אמי אלא דאית ליה פסידה הכא
מאי פסידה אית ליה רב זוסף הוה ליה
ההוא שתלא שכיב ושבק חמשה חתנות
אמר עד האידנא חר השתא חמשה עד
האידנ' לא הוה סמכו אהרדי ולא מפסדו
ליה השתא חמשה וסמכי אהרדי ומפסדו
לי' אמ' להו אי שקליתו שבחיכו ומסלקית
מוטב ואי לא מסלקינא לכו בלא שבחא
דאמר רב יהודה ואיתיבא רב הונא ואיתיב'
רב נחמן האי שתלא דשכיב יורשי' דיליה
מסתלקין להו בלא שבחא ולא מילתא
היא ההוא שתלא דאמי להו אי מפסדינא
מסתלקינא אפסיד אמ' רב יהודה מסתלק
בלא שבחא רב כהנא אמי מסתלק ושקיל
שבחא ומודה רב כהנא דאי אמר אי פ
פסידנא מסתלקנא בלא שבחא מסתלק
בלא שבחא רבא אמי אסמכתא
היא ואסמכתא לא קניא ולרבא מאי שנא
מהא דתנן אם אוכיר ולא אעבוד אשלם
במיטבא התם מאי דאפסיד משלם הכא
מאי דאפסיד מעבינן ליה ואידך עובינן

אין לך אלא דמי עצים כלבר וח'עב
דכסוף פר' השואל אמר דמי למימר
זיתי חבי נוטל חס לזר משום ישוב ארץ
ישראל ככא לא מצי אמ' ליה דמיירי
דהני תחלי לז היה ראוי לנטע' במקו'
אחר ואם היה נוטלס היו מתי' ולא היו
שום אלא לעצם איכמי מדלא חז ליה
תחלי הוה כטענא לא כורכו דריסקמא
שמשעוקרין אותן אין נוטעין אותן ב
במקום אחר בליית אדעתי שלא היית ח
חושש בדבר שראוי לנטען ולכך אין
אלא דמי עצים וכפן שהתחלי לא היו
מכחיסין אותן האשפסתא וכורכמא ד
דריסקמא שאם לא כן לא יוכל לומר
תחלי קוה כטענא סברי לאשפסתא
קבלה : וספר מתא כמותרינן
ועימדין פיר' בקומ' משום דשבחא כיון
דעל על לכך חשיב פסידה דלא הדר
וליתא דרבא גיפוס אית ליה כפר' לא
לא יחפור דשבחא ממילא נפקא אלא
להכי קרי ליה ככא פסידה דלא אמר
לפי שבחא טענה שלומדו מישישים ב
כתבטל לו לימוד של אמת : לבעל'
מסלקינן לכו בלא שבחא ולא
מילתא היא פרי' כן שלא חזי דבר זה מ
מעולם לא להפסיד ד' אמ' כן ותימ' דחס
לא אמרס מעולם למה הזכיר כל כך א
אמוראים רב הונא ואיתי' דב יקודס
ואיתמא כו' ויל' דרב יוסף לא הזכיר
לא אחד מהם וכני בית סמוך כהתפק
בין אלן איזק מהן קוזיר : רבא

יחבנן ליה שבחא כי חבי ד' אמריתו מילי מוליתא דברים גבמניס לטון מוליא במוליא במועד קטן נבשושית : אפילו רב פפא רבשי סבר שבחא דתאל : דאית ליה פסידה שזמח במקום קראוי לזריעה : קבא מאי פסידה איכא במשוכיתא אין דרך לזרוע : שתלח נוטע כרס בקרקיב בעל הבית ועליו להיות ארים כל הימים ונוטל מהם כפירות : אפסיד מאי דאשכח כבר מיהו אכתי הוה שבחא : ומיסתלקא דקאמר בלא שבחא קאמי : ורב קבא אמר וכנ' דקבי קאמי מי מפסידה מתלקא על ברמי וסקילנא מאי דאשכח : לא קניא ואפילא אמ' הכי לא מסלקינן לה בלא שבחא : מאי דאפסיד מכיכא ליה ששיימינן מאי דמטי לבבל הני כהפסיד ומכסינן ליה מחלקו דשתלח בשבחא : לאומכא מוקל תיבוקל כמותרינן ועומדינן דמי לסלקינא : מקרי דרדקי פסידה בלא הדר הוה אמ' ליה פלגא שבחא קאמיכא כדרך שחר שתלים ששאין מסלקין : וקא קבעי למיתב מכתא לאריסא כלומר כיון דמסתלק לו בלא זמנו אמרי שקיל פלגא בשבחא עד האודנא הוק שקיל בעל הבית פלגא בכפירותא הוה עושה בה כל עבודתו כמשפט אריסין השתא קבעי למיתב מכתא לאריס' עכשיו זה יטול כל המגיע לויילך ועל בעל הבית יטול עבודת הכרם וינטרך לתתה לאריסין ודרך אריס' שיורד לברם כנועה ליטול שליט בפירותא כעל בעל הבית מפסיד שליט ממחיתו : אבל שנה : ריבעא דשבחא לקמן מפר' לחויל : סבר רבאשי למימי שבחא דתתה ליה המגיע לבעל הבית ממחיתו השליט שינטרך ליתן לאריס' שהיה לה דמיה דנקא בכל שנה הכרם כען חס השבחה שנה דיכריס יוציא מהן שליט שעתיד ליתן לאריס' נותנו ד' דינרי אזון : יטול השתל ד' דינרי ריבעא במחיתו המטא לבעל הבית דהוה דנקא דשבחא בגולה : דנקא שנת : דאמר רב מימחיתו באתרא דסקיל בעל פלגא בפירות : ועושה עבודה לעולם ואריסא תלתא ארוס' קיורד לתך קברס בומר' ועושה נוטל שליט בפירות : קאי שתלח רבשי ויסתלקו שיימינן ליה במיכ' דלא נספיד בעל הבית כלומר אנשינן במילתא למיתב ליה כי קובי דלא במחיתו מסיד לבעל הכי כסילוק של זה : אי אמרת בטלמא דנקא שקיל שתלח שחר דבין שקיל אריסין תתלתא הרי ב' דינרי בין שתיק פס ל' פלגא דבעל הבית כדמק שקיל עד השתא

המקבל

ימכרו וכו' אלא קרנא קאי דאי פירא קאי הא תקון רבנן פירות לבעל
וזוקימו קפצה עליהן זקנה בלא זמנו : לאו מי אוקימנא בכתובות
בפירושא שפלי לך נכסים : כפרה אחרת בלא הייתה הקרקע שלה
שהיו דקלי' בשדה של אחרים דהא בליה קרנא רידה לבמרי חי אמרת
ליסקליכו בעל לבולקו : הקוא שטרא
שטר משכנתא : דסורא במיטלם שכיח
אילון בלא פירי מניין השני : ק'בוקדי'
אלוה חבליכהו לפירא דטנה שליטת מ
מקמי דכתבי' דריבא : קרקע בחזקת
בעלים עומדת אע"ב דלא תבעיה עד
לאחר חבילת פירות חנן בתר קרקע
חזליבן וכי מהפקא לן טנה זו של מי
אוקי חרעא בחזקת מרי ובלא בדין א
אכליכהו לפירי : בחוק אובליה עומד'
ביין דקדים ואכליכהו : וחתא לאפקוי
מיכי כיייתי ראה דלאו בלא הונ דבתר
פירות חזליבן : וקא קיימא לן הילכתא
כרב רחמן בדיני רב נחמ קרק' בחזק
בעליה עומדת קחמ' גבי ש כר מרחן
משנים עשר זקובים לטנה מדינר זקב
לחדש בסקטאל ואפילו בא בסוף החדש
אח' כולן למשכיר כשנתעבדה השנה :
הני מילי מילתא דלא עבדא לחיגלוי
כלומר בתר קרקע ודאי אית לן למיזל
ומיהו הני מילי כפי' שאין עומד לעול'
להתברר כי קווא דמשפקא לן כי חי
תפיש לטון רחמן ואי תפול' לטון אחרון
: אבל כפי' מילתא עבד' לחיגלוי ב
בסוף שכיח עידי שטר ויעידו :

ואטרורחי כי דינא קרי זימני שמא הדין
עם המלוה ואם נזכרנו מידו עתידין
אזו לחזור ולגבותו מיד קלוה לאחר זמן
: מלוה אמר חמש וכו' מילתא אחריתי
היא מלוה ולוה שבחו לדין מלוה אומה
חמש שני מיטכנת לי ואי השטר לפיכחו
ולוה אמר לשלם ובכר אכלתה שלם :
מגדאי פטי חמ' לקוח' היא בדי' לעול'
ואבלתי' שני חזקה ואבד השטר ממני
: לא כפי' חלוקה קוא דאמ' רב יהודה ולא
אמרינן מיג' סהדברים מוכיחן מקוא
רמאי' שחמ' אבד השטר והאי שטרה לא
דמי' לשטר זכירי דאלו שטרה זכירי
לעדות שמכרה לו קוא כהו' עד עול'

קאמר לו להוקד בו אמר רבנן ביה עד תלת סנין מני לאו דקדמי
אבים בשטרא טפי לא מודיה דקסבר לא יבא עוד גירעור עלים
אבל זה סקוח מודה ששטר משכנתא קוא לראיית מניין שנים של
אבילת פירות לגבי' דאבילת פירות דמניין שנים קאי ומיזוסר
זכיר ביה ולא לירבה ליה ער בלגת השנים וקאי דק' אירכס לא מי
מקומן דמכבם קוא דכבש' וכו' : אלא משנת ארבע וקודם תפוס
דאמ' חי בעי אמר לקוחה היא בדי' : שני מני דמנין שנים עבד' קודם תפוס

ימכרו לעצים וילקח בהן קרקע והו' אוכל
פירות אימא והזקינ' ואיבעי' אימ' לאו מי
אוקמינא להו' כגון שנפלול' לה בשדה
אחרת דקא בליא קרנא : ההוא שטרא
דהוה בתיב ביה שנין סתמא מלוה אומר
שלש לוה או שתי קדים מלוה ואכלינהו
לפירי מי נאמן רב יהודה א קרקע בחזקת
בעליה קיימא רב כהנא א' פירות בחזקת
אוכל' ה והלכתא כותיה דרב כהנא דאמ'
פירו' בחזקת אוכל' והא קיימ' לן דהילכת
כותיה דרב נחמן דא' קרקע בחזקת בעליה
עומדת התם לאו מילתא דלא עבדא ל'
לאגלוי' היא הכא מילתא דעבדא
לאגלוי' היא ואטרורחי ביה דעא תרי זיבגי
לא מטרדינן מלוה אום חמש לוה אומר
שלש אמ' ליה איתי' לי שטרין אמ' ליה
שטרא אירכס לי א' רב יהודה מלוה נאמן
מיגדאי בעי' א' לקוחה היא בידי' אליה רב
פפא לרב אשי רב זכיר ורב עורא לא ס
סבדא להו' הא דרב יהודה מאי טעמא
האי שטר ביון דלגובינא קאי מיוחד זהיר
ביה ומיכבש הוא דכבשיה לשטריה סבר
אוכלה תרתין שנין יתרתא אליה רבינא
לרב אשי יאא מעתה היא משכנתא דסור'
דכתיבי' הכי במישלם שניא אילין תיפוק
ארעא דא' בלא כסף היבא דכבשי' לשטר'
משכנתא ואם לקוחה בידי' היא הכינמי
דמדינן וכי מחק' רבנן מילת' דאתי בה
פסידא אמ' ליה התם תקינו

א"ל רבינא לרב אשי משכנתא דסורא אם אמר לקוחה היא בידי'
ה' דנאמן כו' אלא ודאי לא מהמן הקשא סבר רבי אלחנן
דקא תקן חזקת כתיב ס' חזקת' ואומר ר' דקתס בטומן
שמחיק בה כגול' קוא חזקת' שנים לו לממת תקו' ג' כי יודע בודאי
כיון שכתבם לק כגול' אם ישתוק לו ג'
שנים ולא ימחה שיטעון על ידי ג' שנים
שיקים שלו ולכך היה לנו למחות ש דוע'
לכל שתקמו חכמי' למת תקו' שלם נחם
לא מוחה ספיסיד חבל במשכנתא כה'
ליד סוכר המקשה כי לא תקבו יסמים
כי חין לחמש שחר' יטעון שקר וחת'
ח'כ לעולם יהיה בעל הקרקע נאמן ל'
לומר שבגול' קווא כה מע' דא' בעי חמ'
במשכנת' קוא חללק' או נפירו קורדתיך
ויל' דהוי מגו במקום עדים דחנן סקדי'
אם היה בא כגול' לא הים שתיק חללא
היה מוחס אימני חי' זה מיג' שחי' טען
ברמין משכנת' קוא או לפירו' קורדתיך
לפי סטבר להו' גם הפירות שסבר
אביל' יחכמי' חשיב מיג' לקוחה כיון ש
שאכלה שני חזקה וקס' דטעמא דכב'
שנים קווא חזקה משום דעד ג' שנים
מוזקר איכיש כסטרי טפי לא מיזקר
והשתא קלא עכ' בדין לשמור לעולם
כי שמא יטעון זה משכנת' היא ושב' כר'
דלא בעי' למימ' שלא יקא נאמן לקוחס
קוא בדי' אל' שחל' מס' תבכה יעסק ס'
קממשכן שלא יוכל לקחוק ולטעון
לקוחה קוא ב' די דמחאס כר דלא מכבי'
א' כשאומ' פלטיא חכי' חרשי בגולכתי'
ומשני רב אשי דאבעי' לי למחוי' ולמח'
תיך ג' דעו כי משכנת' קוא בידי' דחסיכי'
שפיר מחאס כבי' קאי גכתי' וכי סאי בוכ'
יש לפרש כפרק חזקת הסתים גבי' וחי'
טעין וקמר לפירות קורדתיך נאמן ואף
על גב דקתס רב אשי פדין לרב כהכ'
וחי' לפירות חתקים מאי קוה לי למעבר'
ורב כהנא משני דאיבעי' ליה למחוי'
ומייתי' ראי' ממשכנת' דסור' וטעמא
רב אשי משני איבעי' ליה למחוי' וכן
משני רב אשי קתס כהנא שירקא גבי'
קאי מאן רזבין דקל לחברים ח'כ למי'
דרב אשי קתס קיבל סיפויא מרב כהכ'
ולכבי' משני ליה חייא נמי קסי :

הב' משכנתא דסורא בא' אף על גב דקא גופ' ארסא אי פסי'
דמשכנתא דסורא סוף ספיר לחקסויי' כפי' למימ' שמשכנת'
הכ' משכנתא דסורא סוף ספיר לחקסויי' כפי' למימ' שמשכנת'
הכ' משכנתא דסורא סוף ספיר לחקסויי' כפי' למימ' שמשכנת'

המקבל

תקן רבנן למרי ארעא דייסי טסקא למלכא וכרי כריא מתקן חמרין סביבות סבוליס : ואי ארעא קריא קנא דלית ליה טסקא וכרי נמי לית ליה מרי ליעביד : למחוי סו ידעין סלא מכרתיה לן אלא הוא משכין כירו : סג הא באתרא דסקיל אריסא פלגא הא באתרא דסקיל אריסא תילתא ולב סתליה בכליה מילתא : סכירי לימים או למרשים ושכנתיה ושכרתיה במענת וכל כחמן דקאח' כשבעת היסת הוא : אבו השבחנו ואין לבעל חכ ממה שקשכיה יתומים כלום :

נותן דמים ספק זה קדם ספק זה קדם קוצן ואינו נותן דמים אלמא כיון דכין קבי וכו' קבי למקנן קאי דבי קדם א' אילן נמי קתני קולכי מספק לן אמרי' קוצן ממה כפשך סהרי עליך לעשות כ' כמזא הספ' מוטל על הדמים ולא על קנינות האילן דאלו גבי אילן הסמוכס לבור של יחיד קתני בה גבי ודאי ידיה אס סכור קדמס קוצן ונותן דמים אס האילן קדם לא יקוצן תנן גבי ספק זה קדם וספק זה קדם לא יקוצן אלמ' גבי ספק אילן דעיר טעמא משום דממה כפשך עומד לקצצה והכ' נמי בי יתומי השכיח וכו' אביהם השכיח דינו ליטול קרקע עם השבח ואס היתומי השכיח מעלה לקן השבח בדמי' כדלקמי' הלכך גבי ארע' עם השבח ממה כפשך נמזא היתומין תובעין להוציא ממנו ועליו קן הראייה : בארעא מסלקין לכו יבנין לכו גריוס ארע' ענו שבחיהו : ומעלין איתן מן הקרקע : בדמי' ולא סקלי' כ' בארעא גפיה : בכור לפשוט בכור ופשוט שהשכיח קרקע קודם שהלקן וקיימא לן הכבור נוטל פי פנים בשבח שהשכיח ככסין לאחר מיתת אביהן ד' דהוק לי ראוי ואין ככבו נוטל הכבורם בראוי דכתב בכל אשר ימזא לו כשהן באין לחלוק נוטל בכור פי פני' בקרק' שהיא מושכחת ושמיך את השבח ונותן לפשוט רביע שהוא מביעלו שבח ש' שבתו חלקו של זה וכן בע' אוב ליתומין יוכן בעל חוב סקד' שטה הלואתו לטש' מקח של לקוחות טורפ' מן עם מס' ל' שהשכיח ושס' לקן שבח ונותן דמים ס' וטעמא דכולהו משום דמעיקר' נרע' ידיה הוא ואין לכו לכופו למכור לקן קרקע שלו בשביל השבח אס יס כידן מעו' ולקמ' מוקי לס' בקרק' שנעשית לג' אפותיקי' : המגיע לבתפיים צריכין לקרקע דבר מועט דאילו אין צריכין לקרקע סו' לסו' פירות ולא מיקרו' ד' שבח ובעל חוב נכ' השבח קאמרי' ולא פירות גמרי' כדאמ' בספ' קמ' : קיימא למאן דאמר פלוגמא במסכת בתומת בהכותב : אי אית ליה זוי ללוקח ס' פיער דמי סוכ' ספ' איכא למימר

תקינן ליה רבנן דמרי ארעא יהיב טסקא וכרי כריא ארעא דלית לה כריא ודאי יהיב טסקא מאי אמ' ליה איבעי ליה למחוי' לא אימחא מאי איהו הוא דאפסיד אנפשי אריס או למחצה ירדתי ובעל הבית אמ' לשלישי הורדתי מי נאבון רב יהודה אמ' בעל הבית נאמן רב נחמן אמ' הכל כמנהג המדינה סבור מינה לא פליגי הא באתרא דסקיל אריסא פלגא הא באתרא דסקיל אריסא תילתא אמ' להו רב מרי בריה דבת שמואל הכי אמ' אבי אפי' באתרא דסקיל אריסא פלגא פליגי רב יהודה אמ' בעל הבית נאמן דאי בעי אמר שכירי ולקטי' הוא יתומים אומרין אנו השבחנו ובעל חוב אומר אביכם השביח על מי להביא ראיה סבר ר' תנאי למימר ארעא בחוקת יתמי קיים ועל בעל חוב להביא ראיה אמ' להו החוב סבא הכי אמ' ר' יוחנן על היתומים להביא ראיה מ'ט ארעא כיון דלגובינא קיים במאן דגבית דמיא ועל היתומין להביא ראיה אמ' אבי אף אבן נמי תנינא ספק זה קדם וספק זה קדם קוצן ואינו נותן דמים אלמא כיון דלמיקץ קיימא אמרינן ליה אייתי ראיה ושקיל הכא נמי האי שטר כיון דלגובינא קיים כמאן דגביא דמיא ועל היתומים להביא ראיה איתו יתמי ראיה דאינהו אשבחו סבר ר' תנאי למימר נבי מסלקין להו בארעא מסלקין להו ולא היא בדמי מסלקין להו מדרב נחמן דאמר רב נחמן אמ' שמואל שלשה שמין להו את השבח ומעלין אותן בדמים ואלו הן בכור לפשוט ובעל חוב ובתובת אשה ליתומי ובעל חוב ללקוחו אמר ליה רביעא לרב אשי למימרא דסבר שמואל בעל חוב ללקוחות ומי אנת ליה שבוהא ללוקח והאמ' שמואל בעל חוב גובה את השבח וכי תיש לא קשיא כאן בשבח המגיע לבתפיים כאן בשבח שאין מגיע לבתפיים והאמ' עשים בכל יום וקא מבני שמואל אפילו בשבח המגיע לבתפיים לא קשיא הא דמסיק ביה כשיעור ארע' ושבתא הא דלא מסק ביה שיעור ארע' ושבתא וכי לא מסיק שיעור ארעא ושבתא דהיביליה זוי ללוקח ומסלין ליה תנינא למאן דאמ' אית זוי ללוקח לא מי' מסלק ליה לבעל חוב שפיר אלא למאן דאמ' אית ליה זוי ללוקח מי' מסלק ליה לבעל חוב ונימא ליה אי הווי ליה זוי הוא מסלקין לך מכולא ארעא השתא דלית ליה זוי תבלי גריא דארעא בארעא שבתא כמאן דאמ' עסקין כותן דשוא גיהול אפותיקי דאבד ליה זוי ללוקח פירעון וזוי

סבר ר' חנינא למימר בארעא מסלקין לכו תימא כיון דטעמא דעל היתומי להביא ראיה משו' שהקרק' בחוק' בעל חוב וקיימו כשעש' אפותיקי כדמסיק א' קום ליה כיורד לתוך שדה חבירו ונטעה שלא ברשות דשטיטא דלא שקיל מגוף הקרקע את השבח ויל' דכיון שהיה הקרקע בחוקת אביהן תחילה ועדיין לא יצאה מרשותן עדיפי ממרד לתוך שדה חבירו ונטע' שלא ברשות איכמי כיורד לתוך שדה חבירו נמי שלא ברשות נמי היה סבור דמסלקין ליה בארעא : יצא

הוא נביא קריא קנא דלית ליה טסקא וכרי נמי לית ליה מרי ליעביד : למחוי סו ידעין סלא מכרתיה לן אלא הוא משכין כירו : סג הא באתרא דסקיל אריסא פלגא הא באתרא דסקיל אריסא תילתא ולב סתליה בכליה מילתא : סכירי לימים או למרשים ושכנתיה ושכרתיה במענת וכל כחמן דקאח' כשבעת היסת הוא : אבו השבחנו ואין לבעל חכ ממה שקשכיה יתומים כלום :

המקבל

שכיר יום גובה כל הלילה שוכר שפעולתו ליום מוכר לערב גובה כל הלילה כל הלילה הוא זמן גפיתו בין לענין שבעה שעות מתקמו לו חמשים שכיר בזמנו הוא נשבע וכו' בין לענין שאינו שכיר עליו משום לא תבא עליו השמש אלא משום לא תלין פעולת שכיר אתך עד בקר : שכיר לילה מוכר ממלאכתו בבוקר : גובה כל היום בין לענין שבעה בין לענין שאינו עובד עליו משום כל תלין אלא משום לא תבא עליו השמש ובגמרא יליף לה : שכיר שעות גובה כל היום וכל הלילה אמר ר' אבהו : יבא כיום שכלתה שכירתו לברך או כיום : גבס כל היום וכיון ששקעה חמה עובר עליו : יבא כל לילה שכלתה שכירתו עליו : גובה כל הלילה וכל היום דכיון דמשכר פעולתו משתתף וזהו ליה ש שכיר לילה ואינו עובד עליו כבקר עד למחרת בשקיעת החמה : איפוק אכא דלא תלין בשכיר לילה ולא תבא בשכיר יום : שכירות איכא משתלמת אלא ללכסוף כדאמ' ר' אבהו נשך בשכיר שנה בשנה שכירות שנה זו משתלמת בתחילת שנה אחרת אלא לא משתעבד ליה ללשכיר יום עד שתשקע החמה וכי כתיב לא תבא על כדאמ' ר' אבהו לילה תוקמי' שכתעבד לו לבקר משכלתה שכירותו וכן לא תלין כמי' לא תוקמיה בשכיר לילה דהא לא משתעבד ליה עד הבקר : ומשמע שכו' שאין לילה קרויה אלא עד הבקר דכתב לא תלין לבקר וכל לילה שבמקרא לילית לילה הוא : מאי קראה סיכא רמיזה כל תשאה : זה לפי שלא שכרו ולא קרינא ביה שכיר גביה : וזה לפי שאי פעולתו עליו וזה קריב' ביה פעולתו אתך : ואי לאו וכו' דאי לה משתלמי' אלא עבדנא : אגרי להדרי בשקיה האחר כריך לפועליו חבירו פוסק עמקן ואמ' להם שכרם על בעל הבית : הכי שוקאי דסורא בעלי בתים סל קורא שאין מניעין למעות עד יום הסוק' לא עבד על שכר פועליו : מידע ידע דאינא דשוקא סמכי להניע ללמעות הלכך אפילו איכא דאית ליה גבי לא עבד דארעתא דהכי איתגר לי' וכיון דמיומא קמא לא עבד תולא ע עבד' כדא' לעיל שאינו עובד עליו אלא בקר ראשון : אכל משום כל תשאה ע עבד מיום ששוק ואילך : שכיר שעות דיום שכתב לו מן הבקר עד חצות : גובה כל היום דהא כלת שכירותו מחצו' ואיכא לא תבא : שכיר שעות דליל גובה כל הלילה ולכסיעלה עמוד השחר ע עובר משום כל תלין דהא כשתעבד לו קודם לכן : וממאל אמר שכיר שעות דיום קרא גובה כל היום כדקאמרת ואין לילה הולך אחר יום אבל שכיר שעות דלילה גובה כל הלילה וכל היום ששמש

יצא כל לילה גובה כל הלילה וכל היום וכן כרישח בשכיר שעות דלילה אע"פ שיכא ממלאכתו בעוד ל לילה גובה כל היום ואינו עובד ככל תלין בעמוד השחר דלילה משמע כל הלילה וזה השכירות לא לן כל הלילה וא"ת דלא ילין דחלכ חגי קוי בעמוד השחר גרידא שאם תעלה אימורים ע"ב קמזכח בתחילת הלילה והורידו לפני מ עמוד השחר כפסלן כל לילה כדאמרינן בזכח' ויל מפני סקן רחין להקריב בתחילת הלילה קריבא ביה לילה אפי' בעמוד השחר רוחק ועוד דכפרק ב' דזכחים משמענבי קידוש ידים ורגלים ומי כיור דעמוד השחר פוסל כל לילה אפי' לא התחיל לילה אלא לאחר תחילת הלילה : א"ל לשמעיה זיל אגרי לי פיעלים לא משום שקיה ד דעתו לדמות לא קיה ירא סלא יקא פמי לתן לקס אפי' משום כל תשאה לא קיה עובר כיון שקא עסיק במלאכה אלא אחרת : מתקיף

חמקבל שדה מחבירו לשבע אח' בשבע מאות זוז השביעי מן המנין קבלה הימנו שבע שנים בשבע מאות זוז אין השביעי מן המנין שכיר יום גובה כל הלילה שכיר לילה גובה כל היום שכיר שעות גובה כל היום וכל הלילה שכיר שבת שכיר חדש שכיר שנה שכיר שבוע יצא ביום גובה כל היום יצא כל לילה גובה כל הלילה וכל היום גמ' תגורבגן מנין לשכיר יום שגובה כל הלילה תל לא תלין פעולת שכיר אתך עד בקר ומנין לשכיר לילה שגובה כל היום שנא' ביזמו תתן שכרו ואימא איפבא שכירות אינה משתלמת אלא בסוף תנו רבנן ממשמע שנ' לא תלין פעולת שכיר אתך איני יודע שעד בקר מה תל עד בקר מלמד שאינו עובר אלא עד בקר בלבד מבאן ואילך מאי אמר רב עובר משום כל תשאה

אמר רב יוסף מאי קראה אל תאמר לרעך לך ושוב ומחר אתן ויש אתך תנו רבנן האומר לחבירו צא שכור לי פועלים שניהן אין עוברין משום כל תלין זה לפי שלא שכרו וזה לפי שאין פעולתו אצלו היכי דמי אי דאמ' להו שכרם עלי שכרות עליו הוא דתניא השוכר את הפועל לעשות בשלו והראהו בשל חבירו נותן לו שכרו משל' וחוזר ונוטל מבעל הבית מה שההגה אותו לא צריכא דאמ' להו שכרם על בעל הבית יהודה בר מרימר אמ' ליה לשמעיה זיל אגור לי פועלים ואימ' להו שכרם על בעל הבית מרימר ומר זוטרא אגרי להדרי אמ' רבה בר רב הונא הגי שוקאי דסורא לא עברי משום כל תלין מידע ידעי דעל יומא דשוקא סמכי אבל משום כל תשאה ודאי עובר שכיר שעות גובה כל הלילה וכל היום אמ' רב שכיר שעות דיום גובה כל היום שכיר שעות דלילה גובה כל הלילה ושמו' אומ' שכיר שעות דיום גובה כל היום ושכיר שעות דליל גוב' כל היום וכל הלילה תנן שכיר שעות גובה כל הלילה וכל היום תיובת דרב אמ' לך רב לצדדיקתני שכיר שעות דיום גובה כל היום שכיר שעות דלילה גובה כל הלילה תנן היה שכיר שבת שכיר חדש שכיר שבוע יצא ביום גובה כל היום יצא כל לילה גובה כל הלילה וכל היום לך רב תנאי היא

הולך אחר לילה הואיל ושכירותו כליל יום זה יצא דמי לשכיר יום דאיתמול שאינו גובה אלא כל הלילה : תנן שכיר שעות גובה כל הלילה וכל היום בשלמא שמואל מוקי לה בשכירות שעות דלילה אלא רב כמי' מוקי לה : לצדדין וקיי קאמ' שכיר שעות ים שגובה כל הלילה ויום שגובה כל היום כדאמרי אבא : יצא כל לילה וכו' אלא קראי' ומשום פעולתו כליל קאס' ליה שכיר שעות דלילה וקתני גובה כל הלילה וכל היום

המקבל

מתקין ליה אביי אייסקו גזל כ' תימא וכו' לא ידע אביי דרכ
שעת מוקף לה באורי לה וקדר כשרי וכו' דכבר אביי דאית
לן לאיקומי גזל דומיא דעסק בי הכי ולא קאי וכחם אעוסק לא
קאי כמי אגזל לא תחילת גזל וקד' ותחילת עוסק קוח כחשם ולא דייק

כדדייק רב שמת בשמוך דקפא כתיב
או בגזל והכא כתיב או עסק בלאכית :
או עסק כתיב לאגריסין שעסקו
כבר ודבא חלקו
הכתיב לעבור עליי כמי לאוין לאו מ
מיסו דכתיב גזל ועסק שפיקה כלשון
דייק בלא מסוס דכתיב תרי לאוין ת
תימא בשלמא הכא חלקן כדי לעבור
עליו ככ' לאוין אבל גבי חשם גזילת
למה ככתיב שפיקה או בגזל או עסק :
באחד פרט לאגריס תימ' אחי
איטרי מאחיק למעט גוי מוגר תוסב
כפקא דקרא בר תוסב ולא גוי ועוד
תימ' אחי איטריק למיכתב גר דק
מוגר תוסב כפקא דכל סכן גר דק
ולכא לתימ' דאי לא דכתב גר דק קוס
מוקמי כשערי לבר דק דשעריק לא
משמע חלא בר תוסב שאכל ככילות ד
דמי' דלגר אשר כשערי תתננה ואכלה
אגריק זה גר דק תימ' אחי
איטריק למימ' גר דק דמאחיק כפקא
דגר דק אחיק לכע' לר' יקודה ורבין
דפליגי כהחובל גבי אוין לעברי כוסת
דמיס ל' אחיק ואחיק הוא כממת ויל
דשאלת דכתיב מאחיק דמשמע מ
ממוכר שבאחיק כדדרסיק מקרא
אחיק אימי מאחיק ולאכל אחיק כד
כדדרסיק מן סעוק לאכל העוף וקוס
ממשמע גר חלא הכתיב גר חלא
כאיקו כקד גבי כשערי דלויס גר זקנר
דק קסי לרי חלתי איטריק פשיטא
דמי ל' ישראל מה לגר דק ופי בכל
יסמו אחי גר דל' ככלל יס' וכן ק' דומי'
כתי' לאורח ולבר ומתן דלאכתי' ומ'

דתניא שכיר שעות דיום גובה כל היום ש
שכיר שעות דלילה גובה כל הלילה דברי
ר' יהודה ר שמעון אום שכיר שעות דיום
גובה כל היום שכיר שעו' דלילה גובה כל
הליל ובל היו מכאן אמרו כל הכוב' שכר
שכיר עובר בה' שמו הללו משו' בל תגזל
ומשום בל תעסק ומשום בל תלין ומשו'
ביזמו תתן שכרו ומשום לא תכא עליו
השמש חגי דאיכא בימכא ליכא בלליא
דאיכ' בלליא ליכא בימכא אמ' רב חסדא
שם שכירות בעלמא איזה הוא עושק
ואיזהו גזל א' רב חסדא לך ושוב לך ושוב
זה הוא עשק יש לך בידי ואיני נותן לך זה
הוא גזל מתקיף לה רב ששת איזהו עשק
שהיכה עליו תורה קרבן דומיא דפקרון
דקא כפר ליה ממונא אלא אמ' רב ששת
נתתו לך זהו עשק יש לך בידי ואיני נותן
לך זה הוא גזל מתקיף לה אביי אי זה
הוא גזל שהיכה עליו תורה קרבן דומיא
דפקרון בעינן דקא כפר ליה ממונא אלא
אמ' אביי לא שכרתך מעולם זה הוא ע
עושק נתתו לך זה הוא גזל ודרב ששת
מאי שנא עושק דקסי' ליה ומאי שנא גזל
דלא קסי' ליה אמ' לך גזל דגוליה וחדר
כפרי' אי הכי אפי' עושק נמי דחדר כפרית
הכי השתא בשלמ' התם כתיב או בגזל
מכלל דאודי ליה מעיקר אבל גבי עושק
מי כתיב או בעושק או עשק כתיב שעת קו כבר רבא אמ' זה הוא עשק והו
גזל ולמה חלקו הכתוב לעבור עליו ב' עני' לוי' מתני' אהר שכר
אדם ואחד שכר בהמ' ואחד שכר כל' יש בו משו' ביזמו תתן שכרו ויש בו
משום לא תלין פעולת שכיר אתך עד בקר אימתי בזמן שתבעו לא תבעו
אינו עובר עליו המחזהו אצל חבונ' או אצל שולחני אינו עונ' עליו שכיר
בזמנו נשבע ונוטל עונר זמנו אינו נשבע ונוטל אם יש עדים שתבעו ב
בזמנו הרי זה נשבע ונוטל גוי תושב ש' גוי משום ביזמו תתן שכרו ואין בו
משום לא תלין פעולת שריר אתך ג' עני' מני מתניתין לא תנא
תנא קמא דמאחיק ולא ר' יס' בר הו' דהו' דתניא מאחיק פרט
לאחרים גר' זה גר צדק כשעריק זה ג' א' כל גב' לית אין ל' אלא שכר
אדם כג' ר' רבות בהמה וכלים תלמוד לומר בארצך כל שבארצך
וכולן

משום לא תגזל דהא איקומי באיקו כשך לכובס שכר שכיר ד
גזל משום מלאו דריבי' לאכזה כפ' ה' שמות חמסה לאוי לא תעבוק
את רעך לחתבזיל ולא תלין ולא תעשוק שכר עני ואביון : ביזמו
תתן שכרו ולא תכא עליו השמש ועשה ביזמו תתן שם שכירות כולקו
בחד ודאי לא משכח לה אלא הכי קאמ'
עבירות כל השמות קללו בשם שכירות
קן יש מקן כשכירות לילק ויש מקן כ
כשכירות יי' : גזל משמע שאכסר
מירו' ממש ג' מעוסק דכ' ויגזל את
החנית ל' ד' וכו' וכן ככעלי שבס
ויב' לו ר' ע' בר' : מתקיף לה רב
ששת על כהך עסק דקא כפר ליה קו'
מרחיביה עליו תורת כהנים קרבן ש
שכונת דכתיב וכחם כעמיתו כפקרון
או כתסומתיו וג' : אלא אמ' רב ששת
וכולקין פרי' לרב ששת מאי של עוסק
דקסי' ליה ומאי שנא גזל דלא קסי' ליה :
ולא כהך עוסק מעולם לא דמי לגזל כי
נתתו לך דהא מודי ליה דעבר בהדיא
וקא גזיל ליה : מאי שנא גזל דלא קסי'
ליה הא איקו כמי גבי קרבן שכונת כתי'
ואי לא כפר שכונת קי' דגוליה וקדר
כפרי' כל זמן שלא תבעו אכ' לא ביזמו
לכין עכמו היה גזלו ואמר איני נותן
לך וכשתבעו ככ' כפר וכשב' ולעול'
גזל לא איקרי אלא ח' אמר לג' איני
נותן לך : אי הכי עשק כמי נוקמי כרב
חמו' אבל ופי' דקסי' לך שכונת ה'
היכא עני דקדר כפרי' : ה' הכי קאמ'
בשלמא לא בגזל דתיב וכחם השתא
מכלל דאודי ליה מעקרא כלומר וכחם
בעמיתו בגזל במה סהוי גזלו עד
עתה בתורת גזל כחם עכשו וכפר מ
מקודם כחם קרוי גזל : אבל הכא מי
כתב או בעוסק דמימ' וכחם בעשק
חמיק' : או עסק כתב על ידי כהחם
עשק : שעסקו כבר משעה שהתחיל
לתיבע עסקי כחמיסה ולא כקרא עיב'
ע' דבר אחר ק' דס' כחשם : שכר בהמ'
וכתיב ילק' בגמ' : לא תבעו אינו עובר
עליו בגמ' ילק' ליה דכתי' אתך מדעתך
ולא מדעתך : המחזהו כקרוי מחזלו וס'
וקעמיהו אצל חבונ' פ' ה' פועל צריך
ל' קמות פינות מחבונ' ואמ' לו בעל הכי
לחבונ' ק' ג' כדוכר פירות ועלי לשל'
: או אמ' לשלחני ק' לו כדוכר משנת :
לשבע יטל מפר' כג' : ואם יש עדים
בתבעו בזמנו גר' ת' ס' מקבל עליו
כלל' ד' ע' וכלל' ככילת וטריפות
יש' חס' וכו' מפרס' כבני' : מאחיק
לא מעוסק שכיר עני ואביון מאחיק :
פרט לאחרים אחמית העול' : אכל'
ככילות דל' כתיב כ' מעריק לגר אשר
כשעריק תתנה והכלל

חבית והעליו

ורות של תקרה תחתו קמירי וארזי מתקיימין מן השקמי
כבר: כח לשנות תחתן משקמים לחרזים שומעין לו שמהנה
יון שמתקיים וחזק מקום מדרך רגליו מחרזים לשקמים חין
עין לו מפי שקן טוחין להפטר: להרכו בחלונות מוצג חזק
יון ופליין מעכ' עליו: להגבי חלון
צחין שומעין לו שמתרח את ה
יון לעלות ועד שהכמוך חזק מן
יה עליון שבה לשנות וכו' טעמא
ולאו שומעין לו מפני שממעט כ
כד המשא וקיצא דמוסיף על כוכד
מתן מעכב עליו שהתחתן אינו
ישם חס תשל האמה שמן התקרה
עלה: חין לו לא לזה לבנות
ועניינים הם ובעל הקרקע רוצה ל
המכור הקרקע: מאי אית לי' לבעל
ועלייה בקרקע חולא: דדייכא קוא
אב ב"ד היה כדא' בהוריות בפ' בתר'
: במה חס דה שלים ימי קומא קיא
ממהלת לופול מוחמת משא העלייה:
בית הכד בית לעצור זתים וגינת ח
חחת על גבו שחקק אדם בכלע ת
תחתן בגן כיפה וקיה גינתו למעלה
בית כדן מלמטה וכשמת בטלו כניו
זה בית קשר וזה גינה וכפחת גג של
בית הכד שהוא מקום זריעתו של ע
גליין: כיפין ארקולט העליין יתן
עליו עפר וזרע: פטור מלשלם
דמא' הוק לים למיעבד אכנה הוא:
קתנו לו זמן שראוהו ב' ד שהיה נוטה
ואמרו לו שער: ונפל לו לתוך גינתו
של חבירו: הגיעוך הא שלך וככה
מוצא לעצמן: חין שומעין לו אם חין
זה רוצה חין קונה לו דבר הפקר או
מתנה: בתנן וכקסל לקטלו משלנו
או מן הפקר: טול מה שעשית כל
מה שלי קטת יקא שלך: חין שומעין
לו חשב דכל דבקא אית ליה שיה
בסך כסוף קכא גינה פועל כל תלין
שכרו כתב מאי דאתי בקדי משמע:

בארזים שומעין לו בשקמין אין שומעין
לו למעט בחלונות שומעין לו להרבות
בחלונות אין שומעין לו להגביה עליון
אין שומעין לו למעט שומעין לו עליה ש
שבה לשנות בגינת שומעין לו בכפיסין
אין שומעין לו בלבנים שומעין לו בארזי
אין שומעין לו לרבות בחלונות שומעין
לו למעט בחלונות אין שומעין לו להגביה
אין שומעין לו למעט שומעין לו אין לו
לזה ולא לזה מאי תניא אין לו לא לזה ולא
לזה אין לו לבעל עלייה בקרקע כלום
תניא ר' נתן אומר תחתון נוטל שני חלקין
והעליון שליש ואחרים אומרים תחתון
נוטל שלשה חלקים והעליון נוטל רביע
אמ' רבה נקוט דר' נתן בידך דדינא הוא
ונחית לעומקא דדינא קא סבר כמ' מפסי'
עלייה בבית תלתא הילכך אית ליה
תלתא מתני'

שוגרי כפחים פי' כפר הזקב: א לזה ולזה
חן נר' לר' פיר' הקל' שפי שבהרופה למכור את הקרקע
קמבעיא לים דפשיטא דאין יכול למכרו שהרי משועבד לו: לש
עלייה פס כשירצה ואי רוצה למכור הקרקע לעשות הבית ואין מכ
אזכא שיש לו בתיבה פא כמי פו
שכעניין זה יכול למכרה דלמל'
ימכור כח שיש לו בה חלח כדחל'
דמיירי שרונקב' ס' לזרעה וכעל'
עלייה חמ' גם חמי חורש פגס
הקרקע משועבד לענייה ח' חל'
מני ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
חלח לעניין העלייה עלכד: ונ
בית הכד כו' פיר' כ' דמיירי כחח
שחלקו כמו פלונת דר' יודה ורס'
ולא כמכור ומכר ד קסמו ק
דמשמע דפליגי קכא רב ופמ' כו'
דמיירי כשכר ומכר דומיה דמ'
דפליגי בה לעיל ועו איב' ח' ח'
מוטל על התחתן לבנות תקרה
אמ' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
בכפחת דעלייה כמכור ומכר כ
באחין שחלקו ואי ח' ח' ח' ח'
העלייה דלע' ח' ח' ח' ח'
ולא קמייכס חין

תלתא אחת על גביו וגפי' ת הרי בעל הגינה יורדו זורע למטה עד שיעשה לבי
בדו כיפין הכותל האל' שגב' לרשות הרבים והזיקו פטור כולשל
לו זמן לקוץ אתו אילן ודלס תור את הכותל ונפלו בתוך הזמן פטור לא
הזמן חייב מי שזי' כותלו סמו' לגינת חבירו ונפל ואלו הגיעוך אי' שוב
לו משקבל עליו א' לו הילך את יצאותך ואני אטול את שלי אין שום
לו השוכר את הפועל לעשות עמו בתנן ובקש ואמ' לו תן לי שבדי ואמ'
טול מה שעשית בשכרך אין שומעין לו משקבל עליו ואמ' לו הילך שג'
ואני אטול את שלי אין שומעין לו: גם נפתתה רבאם ברון
ושמואל אמר בארבע רבאם ברובה אבל בארבע אדם זורע חציו לר'
וחציו למעלה ושמואל אמ' בארבע אין אדם זורע חציו למטה וחציו

דצריכא דאי אשמועי' דיר' הכא קאמ' שמואל משום דלא עבידי אינשי דדיירי פורתא הכא ופורתא הכא
דענין זריעה עבידי אינשי דזרעי הכא פורתא והכא פורתא אימ' מודה ליה לרב ואי איתמר בהך בתך קא
רב אבל כהא איכא מודי ליה לשמואל צריכא גותנו לו זמן וכמה זמן בית דין אמ' ר' יוחנן שלשים יו'
מי שהיה כותלו כו' הא מדקתני סיפא הילך יצאותך ככלל דפנניהו עסקינן טעמ' דפנניהו הא לא פנניהו
לא אמא ותקנה ליה שדהו דאמר ר' יוסי בר חנינא חצרו של אדם קונה לו שלא מדעתו הגי' מל' חכא
מיכיון לאתקווי' ליה אבל הכא איש' שמוטי הוא דקא מי שטמי' ליה השוכר לעשות עמו בתנן
דאי אשמועינן להך קמיי' דכי קאמר ליה הגיעוך אין שומעין לו משום
דלית ל

דמא' הוק לים למיעבד אכנה הוא:
קתנו לו זמן שראוהו ב' ד שהיה נוטה
ואמרו לו שער: ונפל לו לתוך גינתו
של חבירו: הגיעוך הא שלך וככה
מוצא לעצמן: חין שומעין לו אם חין
זה רוצה חין קונה לו דבר הפקר או
מתנה: בתנן וכקסל לקטלו משלנו
או מן הפקר: טול מה שעשית כל
מה שלי קטת יקא שלך: חין שומעין
לו חשב דכל דבקא אית ליה שיה
בסך כסוף קכא גינה פועל כל תלין
שכרו כתב מאי דאתי בקדי משמע:

הבנו והעליה

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

דלית ליה אגרא גבי אבל הכא דאי לית... אגרא גביה איכא שומעין לו דאמא אינשי... כמור רשותך פארי אפרע ואי אשמועין... דוכא הכא שמשקבל עליו אין שומעין לו... משום דאית ליה אגרא גביה אבל הכא ד... דלית ליה אגרא גביה איכא שומעין לו... צריכא: אין שומעין לו: והתניא... שומעין לו אמר רבנן לא קשיא כאן... בשלוי כאן בשל חבירו אמר רב רב... נחמן בשלוי מאי טעמא דאמר ליה אגרא... עלך בשל חבירו נמי שכרו עליו דהתניא... השובר את הפועל לעשות בשלוי וזרואו... בשל חבירו נותן לו שכרו משלם וזר... ונוטל מבעל הבית מה שהנהגה אותו נ... אלא אמר רבנן לא קשיא כאן בשל... חבירו כאן בשל הפקר אתיביה רבא לרב... נחמן מציאת פועל לעצמו אימתי בזמן... שאמר דו בעל הבית נכשעמי היום או... ערור עמי היום אבל אם אמר לו... עשה עמי מלאכה היום מציאתו לבעל... הבית אלא אמר רבנן לא קשיא כאן... בדגבהה כאן בהבטא אמר רבא הבטא... בהפקר תנאי היא דתנן שומרי ספקין... שביעי נוטלין שכרן מתרומת הלשכה ר... יוסי אמר הרוצה מתנדב הוא ושובר חנם... אמרו לו אומר אתה בן אין באין משל צבור מאי לאו... יא סבר הבטא בהפקר קני ואי יהיבי ליה אגרא אין ואי לא לא ורבי יוסי... הבטא בהפקר לא קני וכי אולי צבור ומייתי והשתא הוא דקא זכי ביה... הא אתה אומר רבי קאמרו מדברין לדברינו אין עומדי ושתי לחם באין... משל צבור אמר רבא לא דב' ע הבטא בהפקר קני והכא חיישין שמא לא... ימסר יפה יפה קמפלג דרבנן סבר יהיבין ליה אגרא ואי לא חיישין שמא... לא ימסר יפה יפה ר' יוסי סבר לא חיישין שמא לא ימסרם יפה יפה ומה... תא אמר הק' ליה מדברין לדברינו חיישין שמא לא ימסרם יפה יפה... ד ושתי לחם באין משל צבור איכא דאמר רבא אמר דב' ע הבטא ב... תי והכא בחיישין ב עליו זרועות קמפלג דתנא קמא סבר ד... יתיב ליה ארבע זוזא כי היכא דלישמעו בעל זרועות... יוסי סבר לא תקינו ומה

דלית ליה אגרא גביה וזה אינו חפץ במתנתו והוא מתיקו שמכעני... מוריעתו: אבל כיפא דאית ליה אגרא גביה וזה כח לכופו על שכ... וקא חומ' טול זה כפירעון אימ' וכו': ממרי דשומעין מבעל חובך: פארי אפרע חפ' ינותן לך סוכין קבלם: משום דאית ליה אגרא גבי... ומסקבל עליה קנייה כהגרי: צריי... דאין שומעין לו דקנייה ליה חבירו... והתניא שומעין לו לאמר לפועל כ... מה שעשית בשכרך: בשל חבירו... שהייתה מלאכת חבירו שומעין לו: בשל הפקר שומעין לו דח' קני ביה... את דלדידיה לא קני ליה רבנן ל... לטעמיה דאמ' המגביה מביא ל חבירו... לא קנה חבירו נמצא שאין פעולתו... עליו ואין כאן כל תלין ולא דמי לשל... חבירו דהתם ליכא למימר זכי ביה... את וכי לא אמר ליה שכרך על בעל... הבית על כרחו שכרו עליו אבל קבא... לא

בשל חבירו דאמ' למימר דפועל לאו בכלל... המגביה מביא ל חבירו הוא אלא כיד... בעל הבית הוא וקנייה בעל הבית כ... בהגבה דפועל חפ' אמ' לו עשה עמי... מלאכה סתם וכל שכן קבא דשכרו ל... ללקט מציאות ממש: כאן בהגבה... כאן בהבטא ואידי ואידי בשל הפקר... מתני' כששכרו ללק' תבין וקם בהגבה... דפועל יעל כרחו שכרו עליו וכריית... כששכרו למלאכת חבטא כגון לשמור... או להסליך מעליה לאחר דליכא ה... הגבהה דאמ' ליה אכתי לא זכאי ביה... אכא זיל את זכי בה: תבאי קיא אי... קני אי לא: שומרי ספ' של שגורין... לצורך מנחת העומר אג' חט' לומר... פתי הלחם: אתה חומר חייבין באין מ... משל צבור אם כשמע לך לא יכא... עומר ושתי הלחם משל צבור אלא... משל יחיד זה שקנאס מן הפקר ב... בשמירתו דכירא להו הבטא קניא... בהפקר הואיל ודבר טרח הוא ודעת... לכך ועל ידו נשמר: ומס אתה אומר... אין באין וכו' קא חייבין סבר דלא... קני: מדברין שאתה אומר לשמור... בחנם: לדברינו שאנו אומרים הבטא... בהפקר קני או וכו' אמ' רבא גרם... הכא ולעיל אמ' רבא: דכ' ע הבטא ב... בהפקר קני וטעמא דר' יוסי דקבצר... מסרם זו לצבור ונמצאו באין משל... ציבו: ורבין חיישין שמ' לא יכא בלבד... למסור יפה יפה בלבד שלט דמח' לו... שיקרבו משלנו: מדברין שאתה חומר... ישמרים חנם: לדברינו שאנו חוששין... שמא לא ימסרם יפה יפה אין עומר... ושתי הלחם וכו': בחוששין לבעלי... זרועות שאם לא מוני עליהן קול סהן... ילי זרועות שלוקחין אותן בחזקה ולשמור

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

ב"ד ליוסוי... דברי דהוי... נ"ו ונ"ס לכל כיוון...

איזהו נשך

בחדר דקיימא לאגרא ובגרא דעבד למיגר כמלוה קום סוכר הורר אכ לא מנא זה דקום ליה קום
משכירא לאהרין : אכל חגר דלא קיימא לאגרא דקום ליה זה לא חכר : ובגרא דלא עבד למיגר
מוגר טים לו אחרות : קמל דמיחזי כריית ים ללמוד מכלן שחכור להלות על בית ולדור כרפי כנפ
למשכנו של כרס דקתס זימין דלא בקיל ביה מידי ואפי' כפי מנכי ליה וקום ליה קונה את הפירות כנפ

בחדר דקיימא לאגרא ובגרא דעבד למיגר אבל חגר דלא קיימא לאגרא
ובגרא דלא עבד למיגר איכא לא קמלן איכא דאכריא חכר זכר בר פניומי
א רב גהבן אע פ שאכרו הדר בחצר הבינוג לא מדעתו אינו צרי להעל
לו שכר הלויני ודור בחצרי צריך להעלות לו שכר כאן דא הלוהו כל שכן
הלויני וכאן דא הלוני אבל הלוהו לא כאי טע ביון דמעיקרא לאו אדעתיה
דרבי אוחפיה לית לן בה רבי יוסף בר רבא תקיף עבדי דאנשי דמסיקבהו
זוזי ועבד בהו עבדחא אמר ליה רבא בריה מאי טעמא עבד כר הבי אמר

ליה אנא כר בנהבן קב הא ל דאמר רב
גהבן עבדא גהום כריסיה וצויה אמר ליה
אימור דאמר רב גהבן כגון דארו עבדיה
דברקיד בי כובי עבדי אחרני מי אומר א
אמר ליה אנא כי הא ערב דניאל בר רבא
קטינא אמר רב סבירא לי דאמר התוקף
עבדו של חברו ועשה בו מלאכה פסור
דניחא ליה דלא נסתוי עבדי אמר ליה ה
הני בלי היכא דלא מסיק ביה זוזי כר כר
דמסיק בהו זוזי מיחזי כריבית דאמר רב
יוסף בר כניומי אמר רב גהבן אף על פי
שאכרו הדר בחצר חברו שלא מדעתו
אינו צריך להעלות לו שכר הלוהו ודור
בחדרו צריך להעלות לו שכר אמר ליה
הדרי בי אמר אבי האי מאן דמסיק זוזי ד
דריביתא בהבריה וקא אולי חטי ארבעה ג
גריי בזוזא בשוקא ורפ ליה איזה חמשה
כי מפקינן מיניה ארבעה מפקינן מיניה א
אידן אולי הוא דקא מוול גביה רבא
אמר חמשה מפקינן מיני דמעיקר בתורת
ריביתא אחאי לדיה ואמר אבי האי מאן
דמסיק צרבעה זוזי בביתא בחבריה ו
ויחיב ליה גלימא בגיהו כי מפקינן מ
מיניה ארבעה מפקינן מיניה גלימא אמר גלימא
מפקינן מיניה מאי טעמא כי היכי דלא לימרו גלימא דמכסי וקא גלימא ד
דיביתא הוא אמר רבא האי מאן דמסיק תריסר זוזי דריביתא בחבריה ואני
ח חגר דמתגרא ביה ואוגריה גחליה בתריסר כי מפקינן מיניה תריסר
זינן מיניה אליה רב אחא מדפתי לרבינא וליכא ליה בגרא הבי דרבי

ליה דלא ניסקרי עבדים
פי' בעדוק לסוף סתיר וקלקיל
ואם תאכלמו האר טעמא נמי פסור
דקא תקן גזל עבדים וקזיניו משלם
כשעת פניניה אכל שכר פעולתם לא
משלם ויל דים לחלק בי נחת אדעתא
דבזלנות לנחת אדעתא דאגר כדמפלי
התם עבי התוקף ספינתו של חברו
ועשה בה מלאכה : שבירות
אינס משתלמת חלא בסוף
אפי' למ' ד בהגזל קמ' וכפאיש מקדם
דיסכא לשכירות מתחילה ועד סוף
מודה דאינו משתלמת חלא לבסוף
כדילין קאכא מקדא ואפי' למ' אינס
משתלמת חלא לבסוף מודה דפועל
יכול לחזור כוהפי' בחי הונוכסיהוא
חוזר הקי הוא סוף שאינו רוב לעשות
מלאכה יותר ולחכמ' מינס מהקיא
פלוגתא חלא לענין קדוסיין דאי שנה
יתחיל לשלם סוף חסוב מינס ונפקא
מינס נמי להקיא דפריק דע' הגיע
לבי' שומע מידין בה ע' אה' לבנותה
וקאמ' בגמ' אפ' כנה שכרו מתר ומפ'
טעמ' משום דאינס לשכח חלא לבסוף
ואימת מיתער במכוס אחרון מכוס
אחרון לית בה שום פרוטק' פכירות

ריבית:
ליה לא ככ
קן : תקיף ע
זוזי מתוק
פלו וכופס
כריסיה לחס
מלאכתו : דר
דמרקד כי כוכי ליק
בחנויות לסתות יין :
עבדים שלא ירגיל להיו כט
נסתרי קתינ משמש כדרך ק
בתיבת טין וכמך כאשר יק
ויאמ' קשתרר שהתיו מתמל
אמיתות השארש וכאשר יזמ
קף כמסוף מנזרת שח
בלי' התמו' מסתרי מי
חיסתהיל : כי מסקינן מי
סנקת כרי' אלעזר האמ' ק
ינא בדיינין דהא
: גלימא לא חכר' מינס מקמו ק
וקא' קרי' חוזר לבעלינו : גלימ
לי' כי אגרא גא' בה שכרתיס אכר
החצר ק' ים הללו : מיסתריס
בריתא ק' יתס בלא חלי : מרכי
הסכר בשכר המתנת מעות השכר ל
ואין מרכי' גל קמכר בשכר המתנת
מקח וכבמ' מפ' טעמ' : ואם של חדש
בחדש ואם תקן לי שכר כל חדש כ
בחדשו שלא תקדים לי שכר כל השכר
יחד תקן לי סלע בחדש :
ואם אמקי' לך עד
מתכונתך וקתן לי
אינס משלמת חלא
: חלא לבסוף לבי' ק
סקיל מינס שלע כחדש
סלעיס אין זק ס
סקרי לא נתחייב
עד סוף קהודס
מעכשו תקן לי
אז קום מקדים
מדמי השכירות
משוייס אכל סיפ
קמקח דינו

גלי' השתא דלא משתרשי לי פדאגרי
פברת וקבילת : מתני' : מרכי
בד השכיר לו את חצירו וא לו אס
שנה ואם חדש בחדש סלע ל
שע' אתח נותן ל' חרי ווא ש
שנא חרי ווא שנא סיפ
בסוף